

ЛИАН ХЪРН НАЧАЛОТО

Част 5 от „Кланът Отори“

Превод от английски: Людмила Левкова, 2008

chitanka.info

На Р.

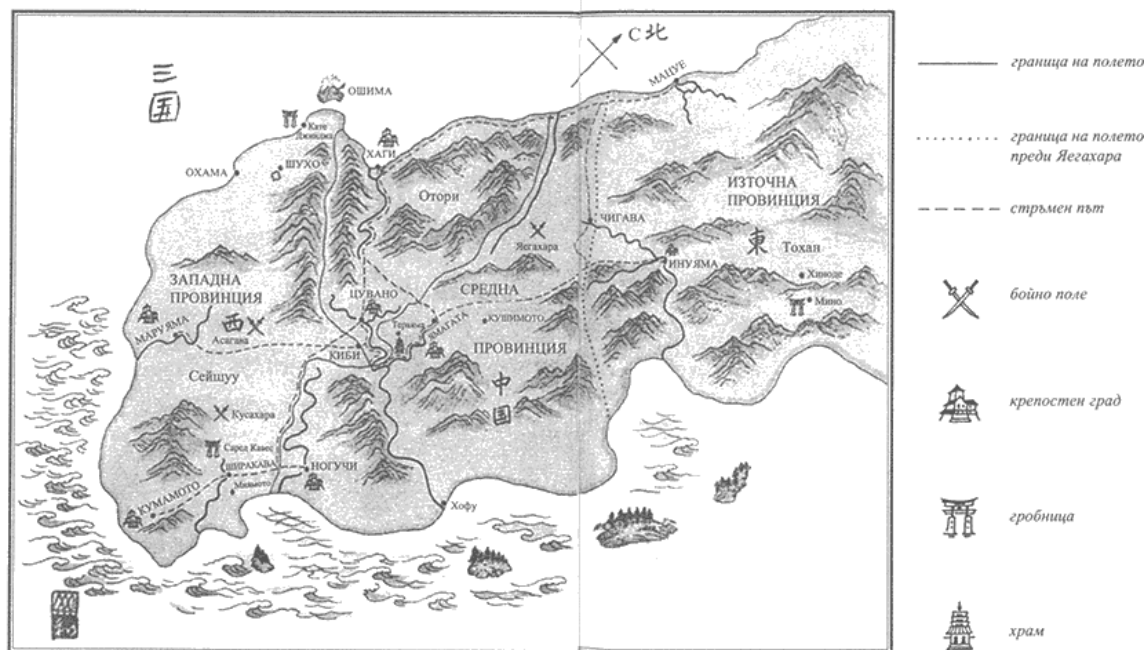
*Всеобхватна е мрежата
небесна,
рехава, но не пропуска^{[\[1\]](#)}.*

大綱 煩煩

疎に
漏れず

録
了
玉
印

ТРИТЕ ПРОВИНЦИИ

[1] Лао Дзъ (китайски философ от древността живял вероятно през VI в. пр.Хр.), една от най-мистериозните личности в световната история, смятан за основоположник на даоизма, автор на прочутия трактат „Дао дъ дзин“ или „Канон за пътя (Дао) и неговата блага сила (Дъ)“. — Б.пр. ↑

ГЕРОИ

КЛАНОВЕТЕ

Кланът Отори (Средната провинция; крепостен град Хаги):

Отори Шигеру — наследник на клана Отори.

Отори Такеши — неговият по-малък брат.

Отори Шигемори — неговият баща, господар на клана.

Отори Масако — неговата майка.

Отори Шоичи — негов чичо.

Отори Масахиро — негов чичо.

Отори Ичиро — учител на Шигеру.

Чийо — главна прислужница в домакинството на Отори.

Отори Ейджиро — глава на роднинска фамилия.

Отори Ерико — неговата съпруга.

Отори Данджо — неговият син.

Харада — един от васалите на Шигеру.

Комори — жител на Чигава, Подземния император.

Харуна — собственичка на Къщата на камелиите.

Акане — известна куртизанка, дъщерята на зидаря.

Хаято — неин любовник.

Янаги Мое — съпругата на Шигеру.

Мори Юсуке — обзедващият конете на клана Отори.

Мори Юта — неговият най-голям син.

Мори Кийошиге — вторият му син, най-добрият приятел на Шигеру.

Мори Хироки — третият му син, впоследствие станал свещеник.

Мийоши Сатору — старейшина на клана.

Мийоши Кахей — неговият по-голям син, приятел на Такеши.
Мийоши Гемба — по-малкият му син.
Ирие Масахиде — учителят по бой с меч на момчетата от клана Отори.
Китано Тадакадзу — владетелят на Цувано, васал на Отори.
Китано Тадао — неговият най-голям син.
Китано Масаджи — вторият му син.
Ногучи Масайоши — васал на Отори.
Нагаи Тадайоши — главният васал в Ямагата.
Ендо Чикара — главният васал в Хаги.
Терада Фумимаса — оглавяващият рибарската флотилия в Хаги.
Терада Фумио — неговият син.
Мацуда Шинген — бивш воин, понастоящем свещеник, а впоследствие игуменът на Тераяма.

Съюзът Сейшуу (обединение на няколко древни фамилии в Западната провинция; главни крепостни градове — Кумамото и Маруяма):

Маруяма Наоми — глава на клана Маруяма.
Маруяма Марико — нейната дъщеря.
Сугита Сачие — нейна компаньонка, сестра на Отори Ерико.
Сугита Харуки — главен васал на Маруяма, брат на Сачие.
Араи Дайичи — наследникът на клана Араи в Кумамото.

Кланът Тохан (Източната провинция; крепостен град Инуяма):

Ийда Садайоши — глава на клана Тохан.
Ийда Садаму — неговият син, наследник на клана.

Миура Наомичи — учителят по бой с меч на клана Тохан.
Инаба Ацуши — негов васал.

ПЛЕМЕТО

Муто Шизука — любовницата на Араи.
Муто Зенко; Муто Таку — нейните синове.

Муто Кенджи — чичо на Шизука, глава на фамилията Муто, приятел на Шигеру.

Муто Сейко — неговата съпруга.

Муто Юки — неговата дъщеря.

Кикута Котаро — чичо на Шизука, глава на фамилията Кикута.

Кикута Исаму — негов братовчед, член на Племето.

Бунта — коняр.

СКРИТИТЕ

Сара — съпругата на Исаму.

Томасу — техният син.

Шимон — вторият съпруг на Сара.

Марута — тяхната по-голяма дъщеря.

Мадарен — тяхната по-малка дъщеря.

Несуторо — странстващ проповедник.

Мари — неговата племенница.

КОНЕ

Карасу — черен — конят на Шигеру.

Камоме — сив, с черна грива — конят на Кийошиге.

Раку — сив, с черна грива — конят на Такеши.

Кю — вторият черен кон на Шигеру.

Кури — особено умен доралия.

ПЪРВА ГЛАВА

Стъпките бяха леки, почти недоловими сред безчислените шумове на есенната гора — шумоленето на листата, брулени от северозападния вятър, глухият плясък на крила откъм устремилите се на юг гъски, звуците, долитащи от селцето, сгушено далеч в ниското — но въпреки това Исаму ги чу и ги разпозна.

Остави сечивото, с което копаяше, върху мократа трева до вече събраните корени, и отстъпи. Острието му го призоваваше, а той не искаше да бъде изкушаван ни от сечиво, ни от оръжие. Обърна се в посоката, от която идваше братовчед му, и зачака.

Котаро навлезе в сечището, заличил очертанията си по почина на Племето, но Исаму не си направи труда да се прикрие по същия начин. Той познаваше всички умения на своя братовчед — двамата бяха почти връстници — Котаро бе по-младият, макар че разликата помежду им нямаше и година; бяха се обучавали заедно в непрестанна надпревара; донякъде бяха приятели, но и неизменни съперници.

Исаму бе смятал, че е намерил убежище тук, в това затънтено селце при източната граница на Трите провинции, далече от големите градове, където предпочитаха да живеят членовете на Племето, продавайки своите свръхестествени умения на онези, които им предлагаха най-висока цена, и да намират солиден поминък в тези времена на интриги и вражди сред класата на воините. Но никой не може да избяга от Племето завинаги.

Колко пъти бе чувал това предупреждение като дете! Колко пъти си го бе повтарял с мрачната наслада, предизвикана от древните умения, докато забиваше в чуждата плът острието на кинжала, докато стягаше гаротата или прилагаше своето предпочитано средство — отровата, която се озоваваше капка по капка в нечие незащитено око или в зейнала наред със уста.

Исаму нямаше никакво съмнение, че същото предупреждение отеква и в съзнанието на Котаро, докато въздухът пред очите му

затрептя и фигурата на братовчед му възстанови реалните си очертания.

За миг двамата се втренчиха безмълвно един в друг. Самата гора сякаш притихна и в настъпилата тишина Исаму си помисли, че долавя гласа на съпругата си далече в ниското. Щом го чуваше той, същото се отнасяше и за Котаро, тъй като и двамата братовчеди бяха надарени с невероятно острия слух на Кикута, както и с характерната за фамилията разполовяваща дланта права линия.

— Много време ми трябваше да те открия — рече накрая Котаро.

— Това беше целта ми — отвърна Исаму.

Все още непознал състраданието, той потръпна от болката, която то събуди в новороденото му сърце. Помисли си с угризения за благостта на девойката, за нейните ведрост и добрина. Щеше му се да можеше да ѝ спести скръбта; запита се дали краткият им брак вече бе посял нов живот в нея и какво щеше да прави след смъртта му. Щеше да намери утеха при своите, при Скритите. Вътрешната ѝ сила щеше да ѝ бъде упование. Щеше да го оплаква и да се моли за него. В Племето никой нямаше да стори нито едното, нито другото.

Следвайки почти неосъзнат инстинкт, подобно на птиците в това диво място, което бе опознал и заобичал, той реши, че ще забави смъртта си и ще подмами Котаро навътре в гората. Може пък никой от тях да не се завърне от дебрите ѝ.

Раздвои образа си, устреми своя фалшив двойник към братовчед си и побягна съвсем безшумно, като едва докосваше земята с нозе, между тънките стволове на младите кедри. Прескачаше големите валчести камъни, които се бяха свлекли от надвисналите канари, промъкваше се по хлъзгавите черни скали под водопадите, като ту изчезваше, ту изникваше изпод пръските. Сетивата му не пропускаха нищо наоколо — сивото небе и влажния въздух на десетия месец, мразовития вятър, предвещаващ зима, който му напомни, че повече никога няма да види сняг, далечния гърлен зов на сръндак, пърхането на крила и внезапния грак на ято гарвани, обезпокоени от устремния му бяг. Тичаше така, следван от Котаро, докато часове по-късно и на километри разстояние от селцето, което бе превърнал в свой дом, Исаму накрая забави крачки и позволи братовчед му да го настигне.

Никога не бе навлизал толкова навътре в гората — тук не проникваше слънце. Нямаше представа къде се намира, надяваше се и

Котаро да се чувства така. Искаше му се да вярва, че братовчед му ще умре в планината, на този самотен склон над дълбоката клисура. Той самият обаче нямаше да стане причина за смъртта му. Той, който бе убивал толкова пъти, никога повече нямаше да отнеме чужд живот, дори и за да спаси своя собствен. Беше положил тази клетва и знаеше, че на никаква цена няма да я наруши.

Вятърът бе сменил посоката си и вече духаше на изток, студът се бе засилил, но сгорещен от продължителното преследване, Котаро бе потънал в пот. Исаму съзря блестящите капчици, щом братовчед му го приближи. Въпреки изтощителните усилия, никой от тях не се бе задъхал. Под привидно слабото им телосложение се криеха железни мускули и години безпощадни тренировки.

Котаро спря и измъкна една вейка изпод връхната си дреха. Протегна я напред и рече:

— Нищо лично, братовчеде. Държа да стане ясно. Решението бе взето от фамилията Кикута. Теглихме жребий и на мен се падна късата клечка. Но какво те прихвана, та реши да напуснеш Племето?

След като Исаму не отвърна, Котаро продължи:

— Предполагам, че това се опитваш да сториш. До такова заключение стигнаха всички членове на фамилията, след като повече от година нямахме вест от теб и ти нито се върна в Инуяма или в Средната провинция, нито изпълни задачите, които ти бяха поставени... и за които ти бе платено, бих добавил... лично от Ийда Садайоши. Някои твърдяха, че си мъртъв, но нямаше сведения за смъртта ти и на мен това ми се стори твърде неправдоподобно. Кой би могъл да те убие, Исаму? Никой не би успял да те приближи достатъчно, за да го стори с кинжал, меч или гарота. Ти самият се направи неуязвим за всякакви отрови; тялото ти се възстановява от всякакви болести. Никога не е имало наемен убиец като теб в цялата история на Племето, дори аз признавам превъзходството ти, макар че ми присяда, докато изричам тези думи. И сега те откривам тук, жив и здрав, твърде далече от мястото, където трябваше да се намираш. Налага ми се да приема, че си се укривал от Племето, за което има само едно наказание.

Исаму се усмихна едва забележимо, все така безмълвен. Котаро прибра клонката в диплите на дрехата си.

— Не искам да те убивам — рече той тихо. — Това е присъдата на фамилията Кикута, в случай че откажеш да се върнеш с мен. И както вече заявих, теглихме жребий.

През цялото време стойката му подсказваше неизменна бдителност, очите му излъчваха безпокойство, цялото му тяло се бе напрегнало в очакване на предстоящата битка.

Най-накрая Исаму заговори:

— Аз също не искам да те убивам. Но няма да дойда с теб. Прав си, като казваш, че съм напуснал Племето. При това завинаги. Никога няма да се върна.

— В такъв случай имам заповед да те екзекутирам — заяви Котаро с официалния тон на човек, упълномощен да обяви справедлива присъда. — За неподчинение към собственото ти семейство и към Племето.

— Разбирам — отвърна Исаму, също толкова официално.

Никой от двамата не помръдна. Котаро продължаваше да се поти обилно, въпреки мразовития вятър. Погледите им се срещнаха и Котаро усети мощта, която излъчваха очите на братовчед му. И двамата притежаваха способността да запращат противника си в принудителен сън, и двамата бяха еднакво вещи да й противостоят. Безмълвната битка помежду им продължи няколко дълги мига, докато накрая Котаро я прекрати, като измъкна кинжала си. Движенията му бяха непохватни и колебливи, лишени от обичайната му сръчност.

— Трябва да изпълниш онова, което смяташ за свой дълг — рече Исаму. — Аз ти прощавам и ще се моля Бог да стори същото.

Думите му сякаш смутиха Котаро още повече.

— Ти ми прощаваш? Що за език е това? Кой в Племето прощава на когото и да било? Има само непрекословно подчинение или наказание. Ако си го забравил, значи си оглупял или си се побъркал... и в двата случая единственият лек е смъртта.

— Знам всичко това не по-зле от теб. Точно както знам, че не мога да избегна нито теб, нито произнесената присъда. Така че изпълни я с ясното съзнание, че те освобождавам от всякаква вина. Не оставям след себе си човек, който да отмъсти за мен. Ти живееш в подчинение на Племето, а аз — на своя Бог.

— И изобщо няма да се отбраняваш? Дори няма да се опиташ да се защитиш от мен? — попита Котаро.

— Вляза ли в битка с теб, почти със сигурност ще те убия. Мисля, че и двамата сме наясно — засмя се Исаму.

През всичките тези години, в които си бяха съперничили с Котаро, той никога не бе усещал такова надмощие над другия. Разтвори широко ръце, оставяйки гърдите си незащитени. Все още се смееше, когато кинжалът прониза сърцето му. Болката го заля, небето потъмня, устните му отрониха прощални слова. Исаму пое към онова пътуване, на което самият той и времето му бяха отпраждали мнозина други. Последната му мисъл бе за девойката и за топлото тяло, в което, макар че не го знаеше, вече бе оставил частица от себе си.

ВТОРА ГЛАВА

В онези години военачалникът Ийда Садайоши, наел мнозина от членовете на Племето, между които и Кикута Котаро, се бе захванал да обедини изтока на Трите провинции и да принуди понископоставените фамилии и кланове да заявят подчинение пред дъбовия лист на Тохан. От векове Средната провинция се управляваше от Отори. Настоящият глава на клана — владетелят Шигемори, имаше двама синове — Шигеру и Такеши, както и двама неудовлетворени и амбициозни полубратя — Шоичи и Масахиро.

Такеши се бе появил на бял свят в годината, когато господарката Отори навърши трийсет и две; на тази възраст много жени вече бяха с внучета на ръце. Бе омъжена за Шигемори, когато бе на седемнайсет, а той — на двайсет и пет. Бе заченала почти незабавно, пораждайки големи надежди за появата на сигурен наследник, но детето — момче — се роди мъртво, а следващото — момиче — живя само няколко часа след раждането. Последваха няколко помятания, все на водни деца, предадени на грижите на Джизо^[1] — изглежда, утробата ѝ бе твърде немоощна, за да износи докрай жива рожба. Потърсиха съветите на най-вещи лекари, после на свещеници, накрая даже се обърнаха за помощ към един шаман от планините. Докторите предписваха специални храни, които да подсилят утробата ѝ — лепкав ориз, яйца и ферментирали соеви зърна. Не ѝ позволяваха да яде змиорки и всякакви други жизнени риби, приготвяха ѝ отвари, за които се знаеше, че имат успокояващо въздействие. Свещениците редяха молитви и изпълваха къщата с тамян и амулети, донесени от далечни светилища. Шаманът опасва корема ѝ със сламена връв, за да задържи вътре детето, и ѝ нареди нито за миг да не поглежда към нещо червено, тъй като този цвят можел да възобнови желанието на утробата ѝ да кърви. Владетелят Шигемори бе тайно посъветван от най-приблизжени васали да си вземе наложница... или даже няколко... но полубратята му Шоичи и Масахиро посрещнаха с неохота тази идея, възразявайки, че приемствеността в управлението на клана Отори винаги се е

осъществявала чрез законни наследници. За останалите кланове можело и другояче, но Отори все пак произхождали от императорското семейство и създаването на незаконен наследник би било безспорно оскърбление към императора. Разбира се, детето можеше да бъде осиновено и по този начин узаконено, но Шоичи и Масахиро не бяха толкова предани на своя по-голям брат, та да не таят свои собствени мисли относно наследничеството.

Чийо — главната прислужница в домакинството на господарката Отори — някогашна нейна дойка и бавачка — отиде скришом в планините в едно светилище, посветено на Каннон^[2], и донесе оттам амулет, изплетен от конски косъм и ивички хартия, тънки като пролетна паяжина, в който бе поставено специално заклинание. Заши го в подгъва на нощната роба на своята господарка, без да каже на никого ни дума. Когато детето бе заченато, Чийо се погрижи за спазването на режим, според нея обезпечаващ безопасна бременност — почивка, добра храна, никакви вълнения, никакви лекари, свещеници или шамани. Потисната от многото помятания, господарката Отори не хранеше особени надежди за бъдещето на поредното бебе — всъщност почти никой не смееше да се надява на живородено дете. Когато се роди и се оказа момче, и то с всички признаци, заявяващи намерението му да оцелее, радостта и облекчението на владетеля Шигемори бяха безмерни. Убедена, че бебето се е появило на този свят само за да ѝ бъде отнето, господарката Отори се оказа без кърма. Дъщерята на Чийо, която току-що бе родила второто си момче, стана негова дойка. Щом навърши две години, момченцето получи името Шигеру.

Още две недоносени деца бяха предадени на грижите на Джизо, преди Чийо да поеме на поредното си поклонение в планината. Този път тя взе пъпната връв на оцелялото бебе като дар към богинята и се върна с нов изплетен амулет.

Когато се роди брат му, Шигеру бе четиригодишен. Вторият син бе именуван Такеши — в клана Отори на особена почит бяха имена, съдържащи Шиге и Таке^[3], които да напомнят на наследниците колко важни са и земята, и мечът, че мирът е благодат, а войната — радост.

По този начин законната приемственост бе осигурена за огромно облекчение на всички, освен може би на Шоичи и Масахиро, които успяха да скрият своето разочарование с цялата сила на духа, която се

очакваше от класата на воините. Шигеру бе отгледан в строгост и дисциплина — традиционния дух за членовете на клана Отори, които ценяха смелостта и физическите умения, интелигентността и острия ум, самообладанието и галантността в мъжете и покорството у децата. Бе обучен на езда и майсторско боравене с меч, копие и лък, на изкуството и стратегията на войната, на историята на клана и на принципите за неговото ръководство, на системата за управление и данъчно облагане на земите му.

Тези земи съставляваха цялата Средна провинция от северното до южното море. На север пристанището Хаги бе крепостният град на клана Отори. Търговията с голямата земя и риболовът в богатото северно море способстваха за процъфтяването на града. В него пристигаха заселници от Сила^[4] и развиваха множество занаяти начело с изящното грънчарство — местната глина притежаваше своеобразен красив цвят, придаващ блестящо лустро на бледата глеч. Ямагата, разположен във вътрешността на провинцията, бе техният втори по важност град, макар че търговията се развиваше и на юг от пристанището Хофу. От Трите провинции Средната бе най-процъфтяващата, поради което съседите ѝ не откъсваха от нея алчни погледи.

В четвъртия месец след смъртта на Кикута Исаму дванайсетгодишният Отори Шигеру пристигна да види майка си, както правеше веднъж седмично, откакто бе напуснал къщата, в която бе отгледан, и бе заминал да живее в крепостта като наследник на своя баща. Къщата бе построена на неголяма площ близо до мястото, където се сливаха двете реки близнаци, обкръжаващи град Хаги. Стопанствата и горите на другия бряг принадлежаха на семейството на майка му. Къщата бе построена от дърво, опасана отвсякъде с веранди, заслонена с дълбоки стрехи. Най-старата ѝ част бе със сламен покрив, но дядо му бе разпоредил построяването на ново крило с втори етаж и покрив с дъсчици от дървесна кора, със стая на горния етаж и стълба от полиран дъб. Макар че му оставаха още няколко години до пълнолетие, Шигеру носеше окачен на пояса си къс меч. Тъй като посещението при майка му в известен смисъл се считаше за официален случай, този ден той бе облечен подобаващо, с герба на Отори, изобразяващ чапла, върху гърба на върхната си дреха с широки ръкави и свободни панталони под дългата роба. Отнесоха го до къщата

й в полиран в черно паланкин^[5] със страни от преплетени тръстики и намаслени копринени завески, които той никога не спускаше. Предпочиташе да язди — Шигеру обожаваше конете — но тъй като бе наследник на клана, от него се очакваха известни официалности и той се подчиняваше безпрекословно.

Във втори паланкин го придружаваше неговият учител Ичиро — далечен братовчед на баща му, който отговаряше за обучението му още от четиригодишната му възраст, когато бе започнал да изучава четмо, писмо с четка, история, поезия и класиците. Носачите на паланкина минаха тичешком през портите. Всички стражи пристъпиха напред и паднаха на колене, когато паланкинът бе оставен на земята и от него слезе Шигеру. Той прие поклоните им, свеждайки леко глава, и после изчака почтително Ичиро да се измъкне от своя паланкин. Човек, водещ заседнал живот, учителят му вече страдаше от болки в ставите, които затрудняваха всеки поклон. Старецът и момчето застинаха за миг, вперили поглед в градината, внезапно обладани от една и съща радост. Азалиите вече почваха да цъфтят и храстите бяха обагрени в алено. Около декоративните езера перуниките искряха в бели и морави цветове, а наскоро разлистилите се овошки сияеха в своите свежи зелени премени. През градината течеше малък поток и под прозрачната му повърхност проблясваха червено-златисти шарани. Откъм срещуположния край на градината долиташе тих плисък — звукът от реката при отлив, а на фона на аромата на цветята се долавяше познатият мирис на тиня и риба.

В зида имаше сводесто отверстие, през което потокът се вливаше в реката отдолу. Шигеру забеляза, че решетката от преплетени бамбукови стебла, която обикновено препречваше отвора, за да не позволява на безпризорните кучета да влизат в градината, сега бе дръпната встрани. Момчето се усмихна вътрешно, спомняйки си как самият той бе излизал по същия начин на речния бряг. Сигурно Такеши си играеше отвън, по всяка вероятност увлечен в битка с камъни, а майка му се ядосваше заради него. По-късно Такеши щеше да бъде смъртен, задето не е готов, облечен в своите най-хубави одежди, за да поздрави своя по-голям брат, но после и майка му, и брат му бързо щяха да му простят. Мисълта за предстоящата среща с по-малкия му брат изпълни Шигеру с приятно нетърпение.

Чийо го посрещна с „добре дошъл“ откъм верандата и щом се обърна, той видя една от прислужниците коленичила до нея върху дъските с купа вода, готова да умие нозете им. Ичиро въздъхна с искрено задоволство и с широка усмивка, каквато никога не се появяваше на лицето му в крепостта, пое към къщата, но преди Шигеру да успее да го последва, отвъд градинския зид се разнесе вик и прецапвайки през водата, пред тях се появи Ендо Акира. Целият беше в кал, а върху челото и шията му се виждаха рани, които кървяха.

— Шигеру! Брат ти! Падна в реката!

До неотдавна Шигеру бе участвал в подобни битки и тогава Акира бе един от неговите младши офицери. Момчетата от Отори, заедно с Акира и Мийоши Кахей — най-добрия приятел на Такеши — бяха в непрестанна вражда със синовете на фамилията Мори, които живееха на отсрещния бряг на реката и считаха рибния яз за свой собствен мост. Момчетата водеха своите битки с обли черни камъни, които измъкваха от наноса при отлив. Те до един бяха падали в реката по някое време и се бяха научили да се справят с нея във всичките й коварни настроения. Той се поколеба, обзет от неохота да се хвърля във водата, да изцапа дрехите си и да оскърби майка си, принуждавайки я да го чака.

— Моят по-малък брат може да плува!

— Не! Не изплува на повърхността!

Пристъп на страх накара устата му да пресъхне.

— Покажи къде.

Той скочи в потока и Акира го последва. От верандата чу Ичиро да го вика гневно:

— Владетелю Шигеру! Сега не е време за игра! Майка ти те чака!

Забеляза колко ниско трябва да се наведе, за да мине през отвора. Чувахе различните тонове на водата, на малкия водопад откъм градината, плисъка на потока, който протичаше под свода и се спускаше на плажа до реката. Скочи в калта, почувства я лепкава и зловонна върху сандалите си. Изу ги, после бързешком свали връхната си дреха и робата си и ги пусна в тинята, без да обръща внимание, втренчен единствено в пустата зелена повърхност на реката. Надолу по течението вдясно видя първата колона на незавършения мост, стърчаща от водата, а настъпващият прилив образуваше въртоп около

основите му и една лодка, управлявана от младо момиче. За миг той спря поглед върху ѝ и тутакси разбра, че тя знае за произшествието и вече се бе изправила, събличайки горната си роба, готова да се гмурне. После погледна нагоре по течението към рибния яз, при който две от по-малките момчета на Мори бяха коленичили и надничаха във водата.

— И Мори Юта падна — рече Акира.

В този момент водата взе да се плиска и на повърхността се показва Мийоши Кахей, който едва си поемаше дъх, презеленият и с изцъклени очи. Пое дълбоко въздух два-три пъти и отново се гмурна. На няколко крачки от брега изведнъж ставаше дълбоко, а приливът бе силен и го избутваше към рибния яз. Кахей се показва отново почти пред него, като кашляше и плюеше вода.

— Шигеру! — викна той. — Затиснати са под яза.

Шигеру мислеше единствено за това, че няма да позволи Такеши да умре в реката. Гмурна се в мътната вода, чувствайки нарастващата сила на прилива. Видя замъглените фигури като сенки, чиито бледи нозе бяха сплетени, все едно още се боричкаха. Юта, по-голям и по-тежък, бе от външната страна. Притиснат до дървената конструкция на яза, в паниката си той бе избутал Такеши навътре между гредите. Изглежда, препаската му се бе закачила за някаква стърчаща дървена част.

Шигеру си броеше наум, за да запази самообладание. Кръвта започваше да пулсира в ушите му, дробовете му копнееха за въздух. Той дръпна подгизналото парче плат, но не можа да го откачи. Нямахше как да отмести Юта, за да може да стигне до Такеши. Усети някакво движение във водата до себе си и осъзна, че не е сам. Помисли си, че е Кахей, но видя бледото очертание на моминска гръд на фона на потъмнялото дърво и зелените водорасли. Тя сграбчи Юта и го дръпна силно. Препаската се откачи. Устата на момчето беше отворена и от нея не излизаха мехури — изглеждаше вече мъртъв; Шигеру можеше да спаси единия, но не и двамата, а в този момент бе в състояние да мисли единствено за Такеши. Гмурна се по-навътре и хвана брат си за ръцете.

Дробовете му щяха да се пръснат, пред погледа му се спускаше червена пелена. Стори му се, че Такеши помръдва ръце и крака, но всъщност те се бяха раздвижили под напора на течението. Беше ужасно тежък — твърде тежък за едно осемгодишно момче,

непоносимо тежък за Шигеру, но той нямаше да се откаже. По-скоро щеше да умре в реката със своя брат, отколкото да го изостави в нея. Момичето бе до него и дърпаше Такеши, изтегляйки и двамата нагоре. Шигеру за миг зърна очите ѝ, тъмни и напрегнати от усилието. Плуваше като корморан^[6], даже по-добре.

Светлината отгоре бе изкусително близо. Виждаше как се разсипва по повърхността, но не можеше да я достигне. Неволно отвори уста — може би да си поеме дъх, може би да извика за помощ — и глътна вода. Дробовите му сякаш изкрещяха от болка. Реката се бе превърнала в затвор, водите ѝ вече не бяха струйни и меки, а твърда ципа, която се сключваше около него, задавяше го.

Плувай нагоре! Плувай нагоре! Сякаш го бе призовала. Без да знае как, намери в себе си още капчица сила. Светлината стана ослепителна, в следващия миг главата му проби повърхността и той вече си поемаше дъх. Реката бе отхлабила своята смъртоносна хватка и сега го поддържаше на повърхността и подкрепяше Такеши в ръцете му.

Очите на брат му бяха затворени и той видимо не дишаше. Както се придвижваше през водата, треперещ, Шигеру опря устни в устата на брат си и му вля дъха си, като призоваваше всички божества и духове да му помогнат, отправяше упреци към речния дух, порицаваше самата смърт и отказваше да им позволи да завлекат Такеши в своя мрачен свят.

На брега се бяха появили стражи от къщата и сега тичаха през водата към Шигеру. Един от тях пое Такеши и с мощно плуване се отправи обратно към брега. Друг измъкна Кахей и му помогна да доплува обратно. Трети се опита да помогне на Шигеру, но той го отблъсна.

— Мори Юта още е долу. Извади го!

Лицето на мъжа пребледня и той тутакси се гмурна към дъното.

Шигеру чу как най-малкият от братята Мори хлипа на яза. Някъде в далечината изпищя жена — пронизителен звук, наподобяващ зов на бекас. Когато доплува до брега и олюлявайки се, излезе от водата, Шигеру усети обичайното спокойствие на късния следобед, топлината на слънцето, аромата на цветя и миризмата на тиня, лекия полъх на южния вятър.

Стражът бе положил Такеши по очи на брега, бе коленичил до него и внимателно се опитваше да изтласка водата от дробовите му с лек натиск върху гърба му. Лицето на мъжа бе напрегнато и мрачно и той не спираше да поклаща глава.

— Такеши! — викна Шигеру. — Свести се! Такеши!

— Владетелю Шигеру — подхвана мъжът с треперещ глас.

Неспособен да изрече гласно ужасното си опасение, във вълнението си той натисна по-здраво гърба на момчето.

Такеши внезапно отвори очи и се закашля мъчително. От устата му бликна вода, той се задави, извика и повърна. Шигеру го повдигна, избърса лицето му и го държа, докато повръщаше отново. Усети как очите му запариха и си помисли, че Такеши може да се разплаче от облекчение или потрес, но брат му го бутна и възкликна:

— Къде е Юта? Надвих ли го? Това ще му е за урок повече да не се появява на нашия мост!

Препаската и ръкавите на Такеши бяха натъпкани с камъни. Стражът ги изсипа на земята през смях.

— Оръжията ти едва не те убиха! Не беше кой знае колко умно, нали?

— Юта ме блъсна във водата! — извика Такеши.

Въпреки протестите на момчето, мъжът го отнесе в къщата. Вестта за злополуката се бе разнесла бързо; прислужниците бяха изтичали на улицата и се бяха струпали на брега.

Шигеру събра дрехите си, които бе хвърлил в калта, и ги навлече бързешком. Запита се дали да не се изкъпе и да се преоблече, преди да види майка си. Хвърли поглед назад към реката. Момичето се бе качило в лодката си и се бе облякло. Не погледна към него, а се захвана да гребе надолу по течението срещу прилива. Мъжете продължаваха да се гмуркат в опит да открият Юта. Шигеру си спомни здравата, задушаваша прегръдка на реката и потръпна въпреки топлината на следобедното слънце. Наведе се отново и взе едно от най-малките камъчета — обло, черно и загладено от водата.

— Владетелю Шигеру! — чу да го вика Чийо. — Ела — рече му тя. — Ще ти намеря чисти дрехи.

— Извини ме пред майка ми — каза той, когато се изкачи по брега. — Съжалявам, че я накарах да чака.

— Едва ли ще е ядосана — отвърна Чийо с усмивка. Погледът ѝ пробяга по лицето на Шигеру. — Ще се гордее с теб — и тя, и баща ти. Не тъгувай и не се притеснявай. Ти спаси живота на брат си.

Шигеру почувства внезапна слабост от обзелото го облекчение. Онова, което замалко не се случи, бе чудовищно и все още твърде близко. Ако не се бе озовал в градината, ако Акира не бе успял да го открие, ако първо бе решил да повика стражите, ако момичето не се бе гмурнало след него... Той бе възпитан да не изпитва ужас от смъртта и да не скърби особено за кончината на другите, но все още не бе губил близък и не бе осъзнал колко силна е обичта му към брат му. Врхлетя го скръб, обляхна го със своя сив, смразяващ дъх и с подредените в бойна редица предателски оръжия, пронизващи сърцето и терзаещи ума. Осъзна, че скръбта е враг, от който трябва да се страхува повече, отколкото от всеки воин, че няма броня, която да го предпази от набезите ѝ. И си даде сметка, че останалата част от живота му ще е борба да обуздава скръбта, като охранява живота на Такеши.

[1] Пазителят на душите в ада. Едно от най-обичаните японски божества, което помага за съкращаване страданията на грешниците; покровител на пътниците, бременните и пр. — Б.пр. ↑

[2] Бодхисатва на милосърдието, най-вече в женска форма, почитана от будистите. — Б.пр. ↑

[3] Яп. ръст, височина; планина, връх; бамбук; честен, прям. — Б.пр. ↑

[4] Едно от трите кралства на Корея (57 пр.Хр. — 935 сл.Хр.). — Б.пр. ↑

[5] Закрита носилка за знатни особи в Далечния изток. — Б.пр. ↑

[6] Водна птица от семейство *Phalacrocoracidae*, с тъмно оперение, дълга шия и тънък извит клон. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

На следващия ден тялото на Мори Юта бе изхвърлено от реката на отсрещния бряг, недалеч от родния му дом, малко по-надолу по течението. Каквато и да бе собствената им мъка, родителите му я бяха скрили зад своя срам и угризения, задето едва не бяха станали причина синът на главата на клана да се удави. Юта бе дванайсетгодишен, почти мъж. Не би трябвало да се впуска в детски игри, застрашавайки живота на едно осемгодишно момче. След погребението баща му поиска и получи аудиенция при владетеля Отори.

Шигемори и полубратята му седяха в главната приемна на Отори, която се намираше на територията на крепостта, заобиколена от градини, водещи надолу до грамадните каменни зидове, издигащи се направо от морето. В помещението присъстваха и главните им васали — Ендо Чикара, Мийюши Сатору и Ирие Масахиде. През отворените врати нахлуваше шумът на прибоя, долавяше се и мирис на сол. С напредването на лятото всеки ден ставаше все по-топъл и влажен, но тук въздухът се разхлаждаше от морето и от залесения малък хълм зад крепостта. На върха на хълма имаше светилище, посветено на божеството на морето, и там висеше огромна, излята от бронз камбана, за която се говореше, че била направена от великан — биеха я, ако забележеха чуждоземски кораби или заседнал на брега заблуден кит.

Тримата Отори бяха облечени в официални роби и носеха малки черни шапчици, всеки от тях държеше в ръката си ветрило. Шигеру бе коленичил от едната страна. Той също носеше роба, но не онази, която се бе намокрила и изкаляла. Тя бе грижливо изпрана и после поднесена в храма близо до дома на майка му, където се почиташе божеството на реката, заедно с още куп приношения от ориз, вино и сребро, с надеждата, че духът му ще бъде умиловителен. Мнозина в града шушукаха, че божеството било засегнато от строежа на новия мост и грабнало момчетата в пристъп на гняв като предупреждение, че строежът трябва да бъде спрян незабавно. Зидарят бе охулен, а към семейството му бяха отправени заплахи. Но владетелят Шигемори

трудно можеше да бъде разубеден, тъй като мостът му бе легнал на сърце. Основите вече бяха поставени и върху им бе издигнат първият свод.

Всички тези мисли пронизаха съзнанието на Шигеру, когато Мори Юсуке се простря по очи пред тримата братя Отори. Той бе майстор ездач и обучаваше Шигеру и синовете на останалите воители. Грижеше се за отглеждането и развъждането на конете на Отори, които според мълвата бяха синове на речния дух; сега за разплата речният дух бе отнел неговия. Семейството му бе от средната класа, но заможно. Техните умения и напояваните ливади им бяха донесли благоденствие. Благосклонността, която Шигемори проявяваше към Юсуке, стигаше дотам, че му бе поверил обучението на синовете си.

Юсуке бе пребледнял, но се владееше. Вдигна глава по заповед на Шигемори и заговори с тих, ясен глас.

— Владетелю Шигемори, дълбоко съжалявам за болката, която ви причиних. Дойдох, за да ви предложа собствения си живот. Моля ви единствено да ми позволите да си го отнема сам, както подобава на един воин.

Няколко мига Шигемори не изрече нито дума. Юсуке отново сведе глава. Шигеру долови нерешителността на своя баща, знаеше и причините, които я обуславяха. Кланът не можеше да си позволи да загуби човек с вещината на Юсуке, но на оскърблението трябваше да се отвърне, в противен случай баща му щеше да накърни достойнството си, а поведението му щеше да се възприеме като слабост. Стори му се, че съзира нетърпение върху лицата на своите чичовци. Ендо също се бе навъсил.

Шоичи се прокашля.

— Мога ли да се изкажа, братко?

— Бих искал да чуя мнението ти — рече владетелят Отори.

— Според мен оскърблението и болката, причинени на семейството, са непрости. Прекалено голяма чест е да позволиш на този човек да сложи край на живота си. Смърт трябва да е присъдата и за всички членове на семейството му, а земите и цялата му собственост трябва да бъдат конфискувани.

Шигемори запремигва напрегнато.

— Това ми се струва прекалено — рече той. — Масахиро, какво е твоето мнение?

— Принуден съм да се съглася с брат си — отвърна Масахиро, облизвайки устни. — Вашият обичан син — владетелят Такеши, едва не загина. Владетелят Шигеру също бе застрашен. Потресът и скръбта ни бяха неимоверни. Фамилията Мори трябва да си плати за това.

Шигеру не познаваше добре чичовците си. Докато все още живееше в къщата на майка си, почти не ги виждаше. И двамата бяха значително по-млади от баща му, родени от втора съпруга, която и понастоящем живееше със своя най-голям син Шоичи; знаеше, че те самите са се сдобили с деца, едва-що проходили или съвсем малки, но никога не ги беше виждал. Сега наблюдаваше лицата им и слушаше думите им, все едно бяха непознати. Израженията им бяха на преданост към техния по-голям брат и на вярност към фамилията, но Шигеру имаше чувството, че зад вежливите им слова различава нещо по-дълбоко и себично. Освен това баща му беше прав — поисканото наказание бе прекалено сурово. Нямаше причини да се настоява за смъртта на семейството — той си спомни момчето, хлипащо на рибния яз, и другия брат, жената, чиито писъци на брега бяха наподобили зов на бекас — освен ако чичовците му не копнееха за собствеността на Юсуке — плодородните земи, богатата реколта и най-вече неговите коне.

Баща му прекъсна мислите му:

— Владетелю Шигеру, ти беше най-пряко засегнат от тези нещастни събития. Какво според теб би било справедливото и заслужено наказание за виновниците?

За първи път от него се искаше да говори по време на аудиенция, макар че бе присъствал на не една.

— Убеден съм, че чичовците ми се ръководят единствено от предаността към моя баща — отвърна той и се поклони дълбоко. После вдигна глава, изпъна рамене и продължи: — Но смятам, че преценката на владетеля Отори е правилна. Владетелят Мори не бива да отнема своя живот — по-скоро трябва да продължи да служи на клана, който има голяма полза от неговата отдаденост и от уменията му. Той е загубил най-големия си син, с което вече е наказан от небесата. Нека предложи обезщетение, като поднесе един от по-малките си синове на божеството на реката, пращайки го да служи в светилището, или като дари коне на светата обител.

Шоичи заяви:

— Владетелят Шигеру проявява мъдрост, несвойствена за годините му. Не мисля обаче, че това има нещо общо с оскърблението, нанесено на семейството.

— Оскърблението не беше чак толкова голямо — отвърна Шигеру. — Представляваше злополука по време на момчешка игра. Участваха синове и от други фамилии. Ще се търси ли отговорност и от техните бащи?

Въпросните бащи до един присъстваха в залата — Ендо, Мийоши, Мори и неговият собствен... Нещо възпламени в гърдите му гняв и той избухна:

— Не бива да убиваме собствените си хора! Враговете ни са достатъчно петимни да го сторят.

Доводът му прозвуча безнадеждно по детски дори в собствените му уши и той млъкна. Стори му се, че зърна презрение върху изражението на Масахиро. Владетелят Отори заяви:

— Съгласен съм с преценката на моя син. Ще стане така, както той предлага. С едно допълнение — Мори, доколкото знам, имаш двама оцелели синове. Нека по-малкият отиде в светилището, а поголемия прати тук. Ще започне служба при Шигеру и ще бъде обучаван заедно с него.

— Честта е твърде голяма — понечи да възрази Мори, но Шигемори вдигна ръка:

— Това е окончателното ми решение.

Шигеру си даде сметка за скритото раздражение на чичовците си, предизвикано от решението на баща му, и бе озадачен. Те се ползваха с всичките преимущества на ранга и богатството си и въпреки това не бяха удовлетворени. Пожелаха смъртта на Мори не заради честта, а по свои лични и твърде непристойни причини — алчност, жестокост, завист. Той не се чувстваше способен да изрече това пред баща си или пред главните васали — струваше му се твърде непочтено по отношение на сплотеността на семейството — но от този ден нататък ги наблюдаваше внимателно, макар и скришом, загубил всякакво доверие в тях.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

Мори Кийошиге стана най-довереният му приближен. Докато по-малкият му брат хлипаше при рибния яз, той бе изтичал до дома си, за да доведе помощ. Не бе плакал нито тогава, нито по-късно — за него се говореше, че никога не е отронвал нито сълза. Майка му се бе подготвила за смъртта на своя съпруг и за унищожението на семейството. Когато Юсуке се бе върнал у дома жив и здрав, с вестта, че Кийошиге трябва да отиде в крепостта, тя се разрида от облекчение и радост.

Кийошиге бе дребен на ръст, но вече твърде силен за възрастта си. Също като баща си бе влюбен в конете. Самоувереността му граничеше с нахаканост и веднъж преодолял срамежливостта си, той се държеше с Шигеру по същия начин, по който се бе държал с Юта — спореше с него, дразнеше го, понякога дори се спречкваше с него. Учителите му го намираха за необуздаем — Ичиро например смяташе, че момчето поставя търпението му на непосилно изпитание — но с неизменно доброто си настроение, със своята веселост, смелост и уменията си на ездач, Кийошиге печелеше обичта на по-възрастните, равна по сила на раздразнението, с което ги изпълваше, а предаността му към Шигеру бе съвършена.

Въпреки относителното благоденствие на семейството, децата в него бяха отгледани в скромност и дисциплина. Кийошиге бе свикнал да става преди изгрев-слънце и да помага на баща си за конете, а после да работи на нивата преди сутрешните уроци. Вечер, докато майка му и сестрите му се занимаваха с шев, от него и братята му се очакваше да учат, ако не са заети с някои по-практически задачи, като например да правят сандали от слама, докато техният баща им чете от класиците или разисква с тях различни принципи на коневъдството.

Отори ценяха най-много две породи — едните чисто черни, а другите — бледосиви с черни гриви и опашки. Мори развъждаха и двата типа коне и ги водеха на паша в периодично наводняваните ливади. Понякога сивата окраска се получаваше толкова бледа, че

конете изглеждаха почти бели, с бели гриви и опашки. Когато препускаха заедно, изглеждаха като буреносен черно-бял облак. В годината, когато Кийошиге отиде в крепостта, неговият баща дари на Шигеру млад черен жребец, на сина си — сив с черна грива и опашка, а на светилището — чисто бял, редом с най-малкия си син Хироки. Този бял кон се превърна за хората в нещо като божество. Всеки ден го въвеждаха в специално ограждение в двора на светилището, където поклонници му поднасяха моркови, овес и други приношения. Жребецът много напълня и стана ненаситен. Светилището се намираше недалеч от къщата на майката на Шигеру и понякога той и брат му бяха водени там на различни празници. Шигеру изпитваше жалост към коня, който не можеше да тича на воля с останалите, но животното изглеждаше напълно доволно от своя нов, божествен ранг.

— Татко избра този заради спокойния му нрав — довери Кийошиге на Шигеру един ден същото лято, докато двамата се шляеха край коневръза пред ограждението. — От него никога няма да излезе боен кон — добави той.

— Божеството трябва да притежава най-добрия кон — заяви Такеши.

— Той е най-красивият — рече Кийошиге и потупа снежнобялата шия. Конят го подуши в търсене на лакомства и щом не откри такива, отдръпна розови бърни и щипна момчето по ръката.

Кийошиге го плесна. Един от свещениците, който преминаваше входа към светилището, пристигна бързешком и сгълча момчетата:

— Веднага оставете на мира свещения кон!

— Все пак си е просто кон — възрази Кийошиге тихо. — Не бива да му се позволява да се държи неприлично, че и да се измъква безнаказано!

Хироки, неговият по-малък брат, пое след свещеника, понесъл две метли, които бяха по-високи от него.

— Горкият Хироки! Как ли приема да е слуга на свещеника? — възкликна Такеши. — На мен щеше да ми е неприятно!

— Той няма нищо против — прошепна Кийошиге поверително. — И татко го каза — Хироки не е воин по характер. Знаеше ли това, Шигеру, когато изрази мнението си?

— Миналата година го видях да изпълнява танца на чаплата — отвърна Шигеру. — Стори ми се, че го затрогна дълбоко. Освен това

плака, когато по-големият ви брат се удави, а ти не.

Лицето на Кийошиге придоби сурово изражение и в продължение на няколко мига той не каза нито дума. Накрая се засмя и леко удари с юмрук Такеши по рамото.

— Ти вече си убивал... а си само на осем. Надмина и двама ни!

Никой друг не бе посмял да го изрече гласно, но същото бе хрумнало и на Шигеру, който знаеше, че и останалите го мислят.

— Беше злополука — отвърна Шигеру. — Такеши не е искал да убие Юта.

— Може и да съм искал — изръмжа Такеши със свирепо изражение. — А пък той се опитваше да убие мен!

Тримата си бърбеха под сянката на извитите стрехи на светилището.

— За татко конят винаги стои на първо място — рече Кийошиге. — Дори и когато става въпрос за дар към божествата. Животното трябва да има подходяща природа, за да е приношение — повечето коне биха се чувствали нещастни да стоят в ограждението по цял ден, лишени от всякаква възможност да препускат в галоп.

— Или да отидат на война! — възкликна Такеши с копнеж.

Да отидат на война! Главите на момчетата бяха пълни с мисли за нея. Часове наред се упражняваха в бой с меч и лък, изучаваха история и изкуството на войната, а през нощта слушаха разказите на по-възрастните мъже за древни герои и техните подвизи — научиха за Отори Такеоши, който първи получил легендарния меч Джато — *Змията* — лично от императора преди стотици години, и който сам-самичък с единствен меч посякъл цяло племе великани. И за всички останали герои на Отори чак до Мацуда Шинген — най-големия майстор на меча от настоящата епоха, който бе обучил техните бащи на изкуството да си служат с това оръжие и бе спасил Шигемори, на когото хората на Тохан устроили засада, така че петима воители се озовали срещу четирийсет на границата с Източната провинция — който, призован от Просветления, се бе оттеглил от светския живот и сега му служеше в храма на Тераяма.

Впоследствие Джато бе предаден на бащата на Шигеру, а един ден щеше да стане негово притежание.

Над главите на момчетата висяха дърворезби на дългоноси зли духове, които живеели в планината. Вперил поглед в тях, Кийошиге

рече:

— Мацуда Шинген бил обучен на бой с меч от таласъми. Затова никой не смеел да го доближи.

— Как ми се иска и мен да ме обучат таласъми! — възкликна Такеши.

— Владетелят Ирие е таласъм — отвърна Кийошиге през смях. — Техният учител по бой с меч наистина имаше необичайно дълъг нос.

— Но таласъмните могат да те научат на всякакви неща, които Ирие не знае — възрази Такеши. — Например как да станеш невидим.

Съществуваша много легенди за мъже с необичайни способности, принадлежащи към тайно племе на магьосници. Момчетата ги обсъждаха безкрайно и с известна завист, тъй като техните собствени умения се изграждаха бавно и мъчително, в резултат на безпощадно обучение. Те с удоволствие биха избягали от своите строги учители, ако можеха да стават невидими или притежаваха някакви други магични умения.

— Наистина ли има хора, които го могат? — попита Шигеру. — Или просто умеят да се движат тъй бързо, че изглеждат невидими? Като сопата на владетеля Ирие, когато замахва към нас?

— След като го има в историите, значи някой наистина е притежавал такива способности — рече Такеши.

Кийошиге му възрази. Разговаряха шепнешком, защото магьосниците от Племето можеха да виждат и чуват от разстояние. Незримият свят на таласъми, духове и нечовешки сили съществуваше редом с техния собствен — понякога преградата между тях изтъняваше дотам, че единият се преливаше в другия. Имаше легенди и за хора, които се отправяли към другия свят и после се връщали, за да установят, че за една-единствена нощ са минали цели сто години. Или за същества, идващи от луната или небето, които придобивали външност на жени и омайвали мъжете да се влюбват в тях. Имало един водещ на юг път, където една чудно красива жена с дълга шия, подобна на змия, примамвала млади мъже в гората и там ги изяждавала, тъй като се хранела с плътта им.

— Преди време Хироки плачеше заради таласъмните — рече Кийошиге. — А сега живее тук сред тях.

— Той циври за всичко — отбеляза Такеши с презрение.

ПЕТА ГЛАВА

Тялото на Исаму бе засипано първо от падащите листа, а после и от снега, след което остана неоткрито до следващата пролет, когато селските момчета плъзнаха из планината да търсят гъби и птичи яйца. По това време неговият убиец — братовчед му Котаро — отдавна се бе върнал в Инуяма — главния град на Ийда Садайюши и клана Тохан. Там си имаше собствен поминък — произвеждаше соеви продукти, отпускаше заеми и се държеше като всеки друг търговец от града. Котаро не разказа на никого точните подробности около смъртта на Исаму, а само съобщи, че екзекуцията е изпълнена и предателят е мъртъв. С характерното си безсърдечие се опита да изтласка от мислите си цялата история, но през нощта пред очите му изплуваше образът на Исаму — често се стряскаше, събуден от дръзкия и непонятен смях на своя братовчед. Терзаеше го фактът, че Исаму бе отказал да се отбранява, бе говорил за опрощение и преклонение пред някакъв бог. Смъртта не беше унищожила неговия съперник, предателя; беше го направила по-силен и всъщност — недосегаем.

Котаро оглавяваше мрежа от шпиони, тъй като Племето действаше на територията на Трите провинции и даже отвъд. Хората на Ийда държаха под непрестанно наблюдение членовете на клана Отори, които правилно бяха определили като своите главни противници; клановите на Запад не бяха толкова войнствени и проявяваха повече готовност да осъществят съюз с тях чрез сключване на бракове. Освен това Средната провинция бе особено богата, притежаваше множество сребърни мини и упражняваше контрол над риболова в северното и южното море. Отори нямаше лесно да се разделят с тях.

Котаро започна да събира сведения за селата, които вероятно се намираха в съседство с мястото, където бе успял да открие Исаму. Нито едно от тях не бе отбелязано на карта, нито се водеше като източник на налози към някоя област. Подобни на тях имаше много из Трите провинции, Племето също притежаваше няколко. Две неща

безпокояха Котаро. Тлеещият страх, че Исаму може да е оставил дете, и постепенното разбулване на нещо, за което знаеше твърде малко — тайна секта, която съществуваше нелегално сред най-бедните — селяни, низвергнати от обществото, проститутки — където хората водеха твърде жестока битка за собственото си оцеляване, за да се интересуват особено от съседите си. По тази причина членовете на сектата бяха известни под прозвището Скритите.

Котаро се зае да събира за тях сведения, макар и откъслечни, и впоследствие гледаше да ги предава на определени хора от войните на Ийда, с които поддържаше връзка. Сред тях особено важен бе мъж на име Андо, чието потекло бе неясно, но който бе станал един от най-доверените васали на Садайоши благодарение на своята склонност към жестокости и на безпощадността си в боравенето с меч. Двата основни факта, които излязоха наяве относно Скритите — че не биха отнели живот, в това число и техния собствен, и че се обричат във вярогност към някакъв невидим бог, по-велик от който и да е владетел — бяха сериозно оскърбление към класата на войните. Не беше трудно чрез Андо синът на Садайоши Садаму — да бъде надъхан с омраза към тази секта и да се предприемат действия за нейното унищожение.

Котаро така и не успя да открие селцето, но вярваше, че рано или късно Ийда Садаму и неговите войни ще го сторят, и ако Исаму е оставил някакви деца, ще се разправят с тях веднъж завинаги.

ШЕСТА ГЛАВА

Жребците растяха и когато навършиха три години, бяха обзядени от владетеля Мори с помощта на сина му Кийошиге. Обичайните дейности, свързани с обучение и тренировки, продължаваха. Към Шигеру и Кийошиге се присъединиха и двамата синове на Китано Тадакадзу — Тадао и Масаджи. Тадакадзу бе господарят на Цувано — малък крепостен град на три дни път южно от Хаги, в подножието на главната планинска верига, разполовяваща Средната провинция. Той бе важна спирка на междуградския път, водещ към Ямагата — втория по големина град на клана Отори — и в него се намираха множество странноприемници и гостилници. Фамилията Китано имаше къща в Хаги, където момчетата живееха, докато караха своето обучение редом с останалите свои връстници. Те се превърнаха в сплотена група, насърчавани от своите преподаватели не да си съперничат един с друг, а да изградят помежду си взаимоотношения на преданост и другарство, които да се превърнат в основата на бъдещата устойчивост на клана — техните различни умения бяха признати и поощрявани — Шигеру с меча, Тадао с лъка, Кийошиге с конете, Масаджи с копието.

Когато навлязоха в периода на своето мъжко съзряване, те изживяваха заедно и първите пориви на желанието. Шигеру често изпитваше копнеж по девойката от реката, макар че оттогава не я бе виждал, и се улавяше, че се е втренчил с желание в очертанията на коленичилата на прага прислужница, в белия ѝ тил, в извивките на тялото ѝ под меката роба. Макар и година по-малък, Кийошиге бе твърде развит за възрастта си и изпитваше същата възбуда. Съвсем естествено за тъй близки приятели, те се обърнаха един към друг, откривайки насладите на тялото, запечатвайки със страст своята свързаност. Веднъж една от прислужниците, година или две по-голяма от Шигеру, влезе в стаята и ги изненада, взе да се извинява, но дишането ѝ се ускори и страните ѝ поруменияха; тя разхлаби робата си и се присъедини към тях, обладана от желание. В продължение на две седмици Шигеру бе като омагьосан от нея — чувстваше се омаян от

кадифената ѝ кожа и от начина, по който желанието ѝ си съперничеше с неговото без всякакъв свян — докато един ден тя внезапно изчезна, а той получи нареждане да се яви при баща си.

За негова изненада двамата се оказаха съвсем сами в помещението — не си спомняше някога да се е срещал с баща си без присъствието на главните васали или на чичовците си. Владетелят Отори му даде знак да се приближи и когато двамата седнаха коляно до коляно, баща му впери изпитателен поглед в лицето му.

— Както се вижда, вече си почти мъж и трябва да се научиш как да се държиш с жените. Те са сред най-големите удоволствия в живота и насладата от тях е съвсем естествена. Но положението ти те задължава да съблюдаваш определени норми — нямаш право да се отдаваш на подобни забавления така свободно, както го правят другарите ти. Това е въпрос на наследственост и законност. Въпросната девойка е изпратена далече. Ако е заченала дете, то може да създаде проблеми, особено ако не сме наясно дали ти си бащата или Кийошиге. Когато му дойде времето, ще ти осигуря наложница, която ще бъде единствено твоя. Ще е най-добре да не зачева от теб. Твоите деца трябва да бъдат родени от законната ти съпруга. Разбира се, ще ти бъде уреден брак, но все още си твърде млад, а и на този етап не разполагаме с подходящ съюз.

Гласът му се промени едва доловимо. Той се приведе и заговори почти шепнешком.

— Освен това трябва да те посъветвам да не се привързваш. Няма нищо по-жалко от един мъж, който е пренебрегнал дълга си, отклонил се е от своята цел или е обезсилен по някакъв начин заради любовта си към жена. Ти си млад, а младите са много уязвими. Бъди нащрек! Много жени не са това, което изглеждат. Ще ти разкажа за собствените си преживявания. Надявам се, че това ще те предпази да не допуснеш моята грешка... която не ми дава мира цял живот.

Шигеру се улови, че той самият се привежда, за да не изпусне нито дума.

— Бях горе-долу на твоята възраст... на петнайсет... когато започнах да забелязвам едно от момичетата, които работеха тук... една прислужница. Не беше красива, но в нея имаше нещо, което ми се стори невероятно привлекателно, неустойимо. Беше изпълнена с живот и много грациозна, но изглеждаше затворена в себе си.

Проявяваше дълбоко и искрено уважение, начинът, по който изпълняваше задълженията си, бе безукорен, но нещо се таеше в изражението ѝ, все едно се подсмиваше... на мъжете като цяло, на владетелите в крепостта, в това число и на мен. Знаеше как се чувствам — беше много проникателна и наблюдателна... имаш чувството, че четете мислите ти... Една нощ дойде при мен, когато бях сам, и ми се отдаде. И за двамата ни това бе първо подобно изживяване, бях като обсебен от нея, а и самата тя често ми казваше, че ме обича. Моят баща беше разговарял с мен, както аз сега с теб, беше ме предупредил за опасностите от това да спиш с прислужници и за глупостта да се влюбиш, но аз сякаш не бях способен да устоя на чувството си. То наистина бе по-силно от мен.

Той млъкна, потънал в спомени за някогашната си младост.

— Както и да е, един ден съвсем неочаквано тя дойде при мен и ми каза, че трябва да говорим. Беше по времето, определено за учене. Аз очаквах един от моите преподаватели и се опитах да я отпратя. Но в същото време не можах да се сдържа и я грабнах в обятията си. Учителят ми пристигна, но аз го помолих да изчака с оправданието, че не се чувствам добре. Опитах се да я скрия, но нямаше нужда — тя го бе чула да приближава много преди мен и сякаш се бе стопила. От нея нямаше и следа, стаята изглеждаше празна. И когато учителят ми си тръгна, тя се появи отново. Ей така изведнъж, от нищото... изникна и застана пред мен. През главата ми преминаха всички странности, които знаех за нея — необичайно острия ѝ слух, странните линии върху дланите ѝ, които сякаш разсичаха ръката ѝ на две. Помислих си, че вече разбирам сляпото си увлечение — явно тя ме бе омагьосала. Реших, че е някаква магьосница. Осъзнах с болезнен ужас рисковете, които бях поел. И тогава тя ми каза коя е... една от Племето.

Той млъкна отново и впери въпросителен поглед в Шигеру.

— Знаеш ли какво е това?

— Чувал съм името — отвърна Шигеру. — Понякога момчетата ги обсъждат. — Замълча за миг и после добави: — Хората май се страхуват от тях.

— И с основание. Племето е съюз от няколко семейства... четири или пет може би... които твърдят, че са съхранили способности от древността — умения, които представителите на войнската класа са загубили. Виждал съм някои от тези умения със собствените си очи,

затова знам, че са истински — виждал съм как човек може да стане невидим и после да възвърне формите си. Членовете на Племето са използвани най-вече от клана Тохан като шпиони и наемни убийци. Всички предприети от тях действия неизменно завършват с успех.

— А Отори прибегват ли до техните услуги? — попита Шигеру.

— От време на време, но далече не в такава степен. — Баща му въздъхна. — Онази жена ми каза, че е от фамилията Кикута — линиите по дланите били типични за това семейство. Каза ми, че наистина била изпратена като шпионин, от Инуяма. Призна ми го съвсем спокойно, все едно това далеч не бе най-важното, което имаше да ми казва. Бях тъй потресен, че не казах нито дума. Все едно бях в плен на някой дух от отвъдното или на магьосник. Тя хвана ръката ми и ме накара да седна пред нея. Заяви, че се налагало да ме напусне; нямало повече да се видим... но ме обичала и носела в себе си доказателството за нашата любов... моето дете. Не бивало да казвам на никого — ако истината излезела наяве, и тя, и детето щели да умрат. Накара ме да ѝ се закълна. Бях станал почти безчувствен от потрес и скръб. Опитах се да я грабна в обятията си, сграбчих я доста грубо, може би в съзнанието ми е изплувала мисълта, че по-скоро бих я убил, отколкото да я загубя. А тя сякаш се разпадна от моя допир. Държах я и в следващия миг ръцете ми бяха празни. Бях прегърнал въздух. Тя беше изчезнала. Повече не я видях.

Беше преди близо трийсет години, а аз нито за миг не съм преставал да копнея за нея. Най-вероятно вече е мъртва, а нашето дете, ако е оцеляло, трябва да е на средна възраст. Често го сънувам... сигурен съм, че е момче. Изпълнен съм със страх, че един ден ще се появи с твърдението, че съм негов баща, и в същото време се боя, че този ден никога няма да настъпи. Беше като някаква неизлечима болест, заради която се презирам. Забавих брака си, докато можах... след като бе невъзможно да имам нея, не желаех никоя жена. Не съм разказал на никого за тази своя слабост и разчитам, че ще я запазиш в тайна. Когато се ожених за майка ти, реших, че може и да се оправя, но многото помятания, скръбта на майка ти, желанието ѝ да зачене и страхът, че няма да успее да износи здраво дете, не ни помогнаха да заживеем в сговор. Аз започнах да изпитвам още по-силен копнеж по единственото си живо дете, завинаги загубено за мен. Разбира се,

ражданията ви... твоето и на Такеши... ми бяха голяма утеха — добави той, но думите му прозвучаха някак кухо.

Шигеру почувства, че трябва да каже нещо в настъпилата тишина, но не може да измисли какво. Никога не бе живял в особена близост със своя баща, не разполагаше с нужните думи, нямаше и установени модели на поведение, които да следва.

— Една-единствена грешка е достатъчна да отрови целия ти живот — рече с горчивина владетелят Отори. — Мъжете изглупяват неимоверно и стават прекомерно уязвими, когато се поддават на слепи увлечения. Разказвам ти всичко това с надеждата да избегнеш капана, в който аз имах неблагоприятието да попадна. Пращам те при Мацуда в Тераяма. Там няма да има жени. Дисциплината на живота в храма и напътствията на Мацуда ще те научат да управляваш желанията си. Щом се върнеш, ще ти намерим някоя безопасна жена, в която няма да се влюбваш, а после и подходяща съпруга... стига дотогава да не сме във война с клана Тохан, защото ако това се случи, ще трябва да оставим настрана личните си предпочитания и да се посветим на изкуството на войната.

СЕДМА ГЛАВА

Няколко дни по-късно приготовленията бяха завършени и Шигеру пое към Тераяма, придружаван от Ирие Масахиде, за да пристигне, преди проливните дъждове да са развалили пътуването с топлата си лепкавост. Конете и хора бяха превозени през реката с големи плоскодонни лодки. Три от четирите свода на каменния мост вече бяха завършени. *Докато се върна, ще е готов*, помисли си Шигеру.

Пътуването до Цувано щеше да трае два-три дни. Пътят следваше долината на реката между хребетите, но след Цувано, където теренът стана значително по-планински, заобикаляше склоновете, а после свиваше през два или три стръмни прохода в посока към Ямагата. Тук Шигеру щеше да прекара известно време, опознавайки повторно града, преди краткото пътуване през планината до храма.

Кийошиге нямаше да го съпровожда — той се връщаше в дома на семейството си; баща му бе повишен и бе получил по-голяма плата. Това едва ли можеше да се счита за наказание, но Шигеру го почувства по този начин. Липсваше му ведрата жизненост на Кийошиге, неговата привидна непочтителност и шегите му. Докато яздеше черния Карасу, тъгуваше, че не вижда до него Камоме — сивия кон с черната грива на приятеля си. Но не даде израз на чувствата си. Придружаваха го братята Китано, извикани от техния баща в Цувано. Момчетата бяха озадачени от внезапното нареждане. Те бяха очаквали да останат в Хаги или да отидат с Шигеру в Тераяма. Завиждаха му за възможността да бъде обучаван от Мацуда Шинген и се питаха дали баща им няма да позволи да се възползват от настоящите обстоятелства.

— Би било по-добре да останем в Хаги — рече за четвърти или за пети път Тадао. — В Цувано нямаме учители като владетеля Ирие или владетеля Мийоши. Татко е велик воин, но е ужасно старомоден.

Пролетната сеитба бе приключила и свежата зеленина на младите разсади блестеше на фона на огледалната повърхност на оризищата, която отразяваше синьото небе и високите бели облаци. На

някои от бреговете покрай оризищата бе засаден боб и сега белите и морави цветчета привличаха множество пчели. Разнасяше се квакане на жаби, а пролетните цикади вече подхващаха своята монотонна песен. Шигеру би желал да разполага с повече време да огледа земите, да поговори със земеделците за техните посеви и методи. Последните две години реколтата бе добра — без нашествие на насекоми, без тежки поражения от бури — поради което всички бяха весели и доволни, но той проявяваше искрен интерес към живота им. Познаваше ги само като числа от регистрите на клана, където се отразяваше какви добиви се очакват от нивите им и какъв процент наложи трябва да платят.

Тайните, които бе споделил с него баща му, не напускаха мислите му. Предположението, че има брат, толкова години по-голям от него, не му даваше мира и в същото време го очароваше. Както и майката на момчето — жената от Племето. Магъосница, която може да заличава очертанията си. Баща му бе срещнал такава жена, бе спал с нея. Мисълта за това го ужасяваше и в същото време го възбуждаше. Разсъждаваше задълбочено над живота на своя баща и вече виждаше по-ясно слабостите му. Питаше се освен това колко ли от конярите, които ги придружаваха на това пътуване, или от слугите в странноприемниците, биха могли да бъдат членове на Племето, шпиони или наемни убийци. Не споделяше тези свои мисли с никого, но реши да пита Мацуда Шинген по време на престоя си в Тераяма. Не му се слушаха клюките, нито оплакванията на останалите момчета, имаше твърде много за размисъл. Но си наложи да се шегува непринудено с тях, прикривайки вътрешната си вглъбеност, от което установи, че в него се съвместяват две отделни личности — обикновеният петнайсетгодишен момък и скритият мъж без възраст, по-бдителен и предпазлив, все по-изявено въплъщение на зрелостта.

Следобед на втория ден преминаха през прохода и се спуснаха в плодородна долина, собственост на една от роднинските фамилии на Отори — далечни братовчеди на Шигеру. Макар и с изключително висок ранг, тези родственици винаги бяха предпочитали да обработват своите земи, вместо да събират наложи от арендатори. Шигеру бе обаян от тяхната резиденция, която представляваше великолепно съчетание между семплата елегантност на войнската класа и провинциалната непринуденост. Бе силно впечатлен и от главата на фамилията Отори

Ейджиро, който изглеждаше невероятно добре осведомен за естеството на земята и нейните посеви. Семейството му бе голямо и буйно, макар и попритихнало в конкретния случай заради ранга на техния гост и неговите придружители.

След като умиха прахта от пътуването от нозете и ръцете си, посетителите бяха настанени в главното помещение, където всички врати бяха отворени, за да уловят лекия вятър от юг. Съпругата на Ейджиро и трите му дъщери поднесоха чай и бобени сладки. Синовете му направиха демонстрация на майсторска езда на тучната ливада, разположена южно от къщата, след което всички се състезаваха в стрелба с лък както на кон, така и пеша. Тадао бе обявен за победител и Ейджиро му поднесе колчан, изработен от еленова кожа. Двете по-големи момичета също се състезаваха, като по нищо не отстъпваха на своите братя и когато Шигеру отбеляза този факт — макар че повечето девойки от клана Отори се научаваха да яздят, той никога не бе виждал жени, владеещи изкуството на войната, — Ейджиро го удостои с обичайния си гръмък смях.

— Моята съпруга е от клана Сейшуу. На запад учат момичетата си да се сражават като мъже. Естествено, това е влиянието на Маруяма. И защо не? Така момичетата стават по-силни, а и по-всичко личи, че на тях много им харесва.

— Разкажи ми за Маруяма — подкани го Шигеру.

— Това е последното от могъщите западни владения, които се наследяват по женска линия. Понастоящем се оглавява от Наоми — тя е седемнайсетгодишна и наскоро се омъжи. Съпругът ѝ е много по-възрастен от нея, тясно свързан с фамилията Ййда. Доста странен съюз — няма съмнение, че от клана Тохан се надяват да придобият областта чрез сключване на брак, притворство или война.

— Бил ли си там?

Западната провинция се намираше на поне седмица път отвъд Ямагата.

— Да. Преди две-три години прекарах известно време с родителите на съпругата ми. Областта е богата — търгуват с голямата земя и имат мини за добив на мед и сребро. Събират по две реколти ориз на година — мнението е, че ние сме твърде далеч на север за това, но аз възнамерявам да пробвам лично. Пребиваването ми там беше удоволствие. Научих много нови неща, усвоих нови идеи и методи.

— Запозна ли се с владетелката Наоми?

По някаква причина това момиче го заинтригува — беше малко по-голяма от него, а вече управляваше цяла област и се сражаваше като мъж.

— Да. Съпругата ми е от фамилията Сугита; нейният братовчед Сугита Харуки е главен васал на владетелката Наоми. Моята жена е връстница на нейната майка и познава Наоми още от раждането ѝ. Всъщност балдъзата ми е най-приближената ѝ компаньонка. Владетелката Наоми е забележителна млада жена, със завидна интелигентност и невероятен чар. Мисля, че съпругата ми организира възпитанието и обучението на нашите дъщери по неин образец.

— От което те са спечелили неимоверно — отбеляза Шигеру.

— Е, момичетата ни са само бледо подобие на владетелката Наоми, а мнозина в Средната провинция ме мислят за глупак.

Ейджиро се постара да си придаде скромнен вид, но не успя да прикрие напълно гордостта, с която го изпълваха децата му. За Шигеру това бе основание да го хареса още повече.

Същата нощ ядоха еленско — кит от планината, както през смях го наричаше Ейджиро — тъй като мнозина от провинцията добавяха месо към трапезата си чрез лов, макар че ученията на Просветления, съблюдавани от класата на воините, забраняваха убиването на четириноги животни за храна.

Освен това Шигеру получи дарове — малък кинжал със стоманено острие, домашнотъкани одежди в индигов цвят и качета с оризово вино, които да поднесе в храма.

На следващия ден, тъй като искаше да опознае своя домакин по-добре, той стана рано и съпроводи Ейджиро на неговия сутрешен оглед по оризовите ниви и зеленчуковите градини. Забеляза как по-възрастният мъж разговаря със селяните — питаше ги за съвети и понякога ги хвалеше. Видя взаимното уважение, което си засвидетелстваха.

Ето така трябва да се държи човек с тях, помисли си той. Привързани са към Ейджиро не само по традиция или по закон. Вниманието и проявеното уважение осигуряват тяхната преданост.

Той зададе множество въпроси за методите на Ейджиро, заинтригуван от взаимосвързаните системи за наторяване и събирането на реколтата, обърна внимание как следват цикъла на

сезоните и увеличават естественото плодородие на земята. Не се хабеше нито сантиметър, като в същото време земята непрестанно се възстановяваше. Селяните, които видя, изглеждаха сити, а децата им бяха здрави и весели.

— Сигурно небесата одобряват избраните от теб начини — рече той, когато се върнаха в резиденцията.

— Небесата изпращат куп предизвикателства — засмя се Ейджиро, — суши, насекоми, наводнения, бури. Но ние познаваме земята, разбираме я... Мисля, че сме благословени и от земя, и от небе. Това е бил пътят на Отори от векове — добави той тихо, вперил поглед в Шигеру. — Ако владетелят Шигеру желае да научи повече за него, аз съм нахвърлил тук нещо по темата...

Неговият най-голям син Данджо каза:

— Нахвърлил нещо! Татко е твърде скромнен. Владетелят Шигеру може да чете цяла година и пак да не стигне до края на татковите писания.

— Много бих желал да ги прочета — отвърна Шигеру. — Но се опасявам, че няма да имам време. Днес трябва да продължим пътя си.

— Трябва да вземете част от тях със себе си. Може да успеете да ги добавите към заниманията си в храма. Вие сте наследникът на клана — редно е да знаете за земята.

Ейджиро не каза нищо повече, но се беше навъсил и обичайно откритото му и някак безцеремонно изражение сега бе помръкнало. Шигеру си помисли, че чува неизречените мисли — че баща му няма подобни интереси; наистина, крепостните земи около Хаги бяха оставени изцяло на поддръжка на служителите. Бяха достатъчно плодородни, той го знаеше, но съвсем не изглеждаха като тези на Ейджиро. Прекалено чувствителен към собственото си положение, вгълбен и затворен по характер, разточителен в личната си скръб и самосъжаление, неговият баща си бе позволил да се откъсне от земята, която му осигуряваше това положение. *Едно феодално владение е като стопанство, помисли си Шигеру, всички в него имат своето място и своята цел, и всички работят дружно в полза на цялото. Когато главата на стопанството е справедлив и вещ като Ейджиро, всичко процъфтява.*

Той помисли за своето стопанство, за Средната провинция и усети как го заливат гордост и радост — владението бе негово и той

щеше да се грижи за него и да го брани, подобно на тази прекрасна долина. Щеше да се сражава за него, не само с меч като воин, а и със средствата на Ейджиро.

Към кутиите с даровете бяха добавени няколко свитъка от писанията на Ейджиро. Тадао и Масаджи взеха да дразнят Шигеру с тях.

— Имаш късмета да учиш бой с меч при Шинген, а предпочиташ да губиш време в четене! — присмя му се Масаджи.

— Владетелят Ейджиро може да получи от мен тор за черниците и тиквите си — рече Тадао. — Но не и да разчита на мозъка ми.

— Неговите синове са не само земеделци, но и вещи воители — възрази Шигеру.

— Вещи! Държат лъка като мотика. Бият се като жени. Беше толкова лесно да ги победя! — заяви високомерно Тадао.

— Може би защото се упражняват със сестрите си — прибави с презрение Масаджи. — Ако всички Отори се бият като тях, заслужаваме да бъдем прегазени от Тохан.

Шигеру реши, че това е просто една немислена реплика, и я остави без отговор. По-късно обаче си спомни за нея, когато стигнаха в Цувано и бяха посрещнати в крепостта от владетеля Китано — бащата на момчетата. Едва ли контрастът между двете фамилии би могъл да бъде по-голям. Тъй като бе родственик на главата на клана, Ейджиро притежаваше по-висок ранг от Китано, но Китано поддържаше малка крепост и също като бащата на Шигеру бе поверил управлението на именията на своите служители. Проявяваше страстен интерес към войната, към стратегиите за водене на битки, към подходящото обучение и възпитание на младите мъже.

Фамилията Китано водеше суров, войнишки живот. Храната им бе обикновена, жилищните помещения — неудобни, дюшеците — тънки. Въпреки сезона — беше в началото на лятото — вътре в крепостта бе мрачно, разположените в ниското стаи бяха влажни, а в горните бе жегла и задух, особено в средата на деня.

Владетелят Китано се отнесе към Шигеру с цялата необходима почит, но момъкът долови, че отношението му е покровителствено, възгледите му — непреклонни и остарели. Синове му, тъй открити и жизнени в Хаги и по време на пътуването, сега станаха мълчаливи и се

обаждаха само колкото да се съгласят с баща си или да повторят някоя догма, научена от Ичиро или Ендо.

Владетелят Ирие почти не продума, пи съвсем малко, насочил внимание най-вече към Шигеру и неговите нужди. Присъстваше и още един гост — васал на Отори от южната част на Средната провинция. Казваше се Ногучи Масайоши. По време на разговора вечерта стана ясно, че Ногучи ще съпроводи синовете на Китано до Инуяма. Никой от двамата владетели не разкри повече за въпросния план, а момчетата не дадоха израз на изненадата си. В Хаги изобщо не бе станало дума за това и Шигеру бе сигурен, че баща му не е уведомен за подобни намерения.

— В Инуяма синовете ми ще овладеят изкуството на реалните военни действия — заяви Китано. — Ийда Садаму все по-убедително се налага като най-великия воин на своето поколение — той отпи от виното си и се втрени в Ирие изпод гъстите си вежди. — Подобни знания могат да бъдат само от полза за целия клан.

— Предполагам, че владетелят Отори е уведомен — рече Ирие, макар и убеден в обратното.

— Изпратени са писма — отвърна Китано, а в гласа му се прокрадна неясна нотка.

Шигеру долови уклончивостта в тона му и реши, че не може да има доверие на Китано. И Ногучи Масайоши му се струваше подозрителен. Прехвърлил трийсетте, Ногучи бе най-големият син на един от васалите на фамилията Отори, чието разположено на юг владение включваше пристанището Хаги. Именно на юг Отори бяха най-уязвими — недостатъчно защитена от планините, южната област се намираше между владенията на обладаната от амбиции фамилия Ийда в Инуяма и плодородните земи на Сейшуу на запад. Щеше да е трудно за Китано да се противопостави на Тохан, ако синовете му са там. Възможно бе да ги вземат за заложници. Шигеру почувства, че го обзема гняв. В случай че не бе отявлен предател, този човек бе пълен глупак. Дали зависеше от него да забрани изрично подобно необмислено решение? Ако заявеше неодобрението си, а Китано откажеше да се подчини, това щеше да извади на светло противоречия, които щяха да доведат единствено до разединение и размирици в клана... може би дори до гражданска война. През целия си живот той бе заобиколен само с преданост — тя обуславяше непоклатимите устои

на цялата класа на войните — членовете на клана Отори се гордееха с непрекословната вяроност, която обвързваше всички рангове един с друг и с главата на клана. Той си даваше сметка за слабостите на своя баща, но не бе осъзнал как гледат на тях мъже като Китано и Ногучи, които хранеха свои собствени амбиции.

Опита се да намери възможност да поговори с Ирие за своите опасения. Не беше лесно, тъй като бяха постоянно съпровождани или от Китано, или от неговите васали. Преди да се оттеглят, Шигеру изяви желание да се поразходи малко, да се наслади на нощния въздух и на нарастващата луна, затова покани Ирие да го придружи. Бяха отведени от крепостта до стените с бойници — огромни каменни зидове, които се издигаха от защитния ров, където сребърният диск на луната се отразяваше в черните неподвижни води. От време на време се разнасяше лек плисък, когато някоя риба се показваше на повърхността или към дъното се гмурваше воден плъх. На всеки ъгъл при зидовете, както и по моста, водещ от крепостта към града, бяха разположени охранителни постове, но около тях нямаше напрежение, тъй като от години Цувано живееше в мир, без заплахата от нападение или нашествие. Влияят разговор на стражите, спокойната нощ и луната над спящия град не успяха да уталожат страховете на Шигеру. Той надлежно изрази възхищението си от защитните зидове и луната, но нямаше възможност дискретно да поиска съвет от своя учител. Когато се прибраха в помещенията си, Шигеру нареди на слугите да ги оставят сами и прати Ирие да се увери, че никой не е останал отвън, за да подслушва — прислужници, слуги или стражи. Спомни си думите на баща си. В случай че Китано бе в тайна връзка с Тохан, не беше ли възможно да използва онези шпиони от Племето?

Когато Ирие се върна и Шигеру се почувства в безопасност, той попита тихо:

— Трябва ли да им забраня да заминат за Инуяма?

— Според мен, да — отвърна Ирие също тъй тихо. — И то категорично. Не трябва да имат никакви съмнения относно желанията ти. Не мисля, че Китано ще те предизвика открито. Ако тлее някакво предателство, ще го потушим своевременно. Говори с него утре сутринта.

— А трябваше ли да изразя неодобрението си на момента?

— Не, решението ти първо да поискаш съвет е правилно — отвърна Ирие. — Обикновено е по-добре да се действа бавно и предпазливо, но има моменти, в които се налага решителна намеса, а да знаеш кой курс да поемеш и кога, вече е мъдрост.

— Поривът ми бе да му забраня тутакси — измърмори Шигеру. — Трябва да призная, че бях изненадан.

— И аз — отвърна Ирие. — Сигурен съм, че баща ти не знае.

Шигеру спа неспокойно и се събуди изпълнен с гняв към Китано, към момчетата, които бе смятал за приятели, и към себе си, че не е действал незабавно.

Гневът му нарасна, когато молбата му да говори с владетеля Китано не бе удовлетворена веднага. Щом бе съобщено за пристигането му, Шигеру се почувства засегнат и измамен. Прекъсна обичайните любезности и заяви рязко:

— Твоите синове не трябва да ходят в Инуяма. Това не е в интерес на клана.

Видя как погледът на Китано стана суров и си даде сметка с какъв човек си има работа — амбициозен, упорит и подмолен.

— Съжалявам, господарю Шигеру, но те вече заминаха.

— Тогава прати конници да ги настигнат и върнат.

— Тръгнаха снощи заедно с владетеля Ногучи — добави Китано вежливо. — Нали се очаква дъждовете да почнат всеки ден, та бе решено...

— Избързал си да ги изпратиш, защото си знаел, че няма да го позволя — отсече Шигеру гневно. — Как смееш да ме шпионираш?

— За какво говори почитаемият владетел Шигеру? Не е имало никакво шпиониране. Пътуването бе планирано отдавна, за да се възползваме от намаляващата луна. Ако ваше благородие е имал възражения, трябвало е да ги обяви снощи.

— Няма да забравя това — заяви Шигеру, като полагаше неистови усилия да обуздае гнева си.

— Млад сте, владетелю Шигеру, и... простете... неопитен. Тепърва ви предстои да овладявате изкуството на държавното управление.

Гневът му изригна.

— По-добре да си млад и неопитен, отколкото стар и коварен! И защо Ногучи е заминал за Инуяма? Какво кроите вие двамата с

фамилията Ийда?

— Обвинявате ме в заговор в собствената ми крепост? — възкликна гневно в отговор Китано, но това не уплаши Шигеру.

— Трябва ли да ти припомням, че аз съм наследникът на клана? — не му остана дължен Шигеру. — Ще проводиш пратеници до Инуяма да отнесат заповед за връщането на синовете ти и няма да водиш никакви преговори, нито да сключваш сделки с Тохан без знанието и съгласието на баща ми и моето собствено. Можеш да пратиш същото съобщение и на Ногучи. Тръгвам незабавно за Тераяма. Веднага след пристигането ми владетелят Ирие ще се върне в Хаги и ще уведоми баща ми. Но преди всичко очаквам да потвърдиш клетвата си за вярност към мен и към клана Отори. Аз съм разгневен и оскърбен от твоето поведение. От този момент нататък очаквам безпрекословно подчинение. Ако желанията ми не бъдат удовлетворени, ако последват още подобни грешки, ти и семейството ти ще бъдете наказани!

Думите му прозвучаха неубедително дори в собствените му уши. Ако Китано или Ногучи бяха решили да преминат на страната на Тохан, можеха да бъдат спрени единствено с военни действия. Видя, че порицанието му бе постигнало целта си — очите на Китано излъчваха едва потискан гняв.

Спечелих си враг, помисли си Шигеру, когато по-възрастният мъж се просна по очи, потвърждавайки своята клетва за вярност и подчинение и молейки за прошка. Всичко това е измама. И покаянието, и предаността му са престорени.

— Откъде Китано е разбрал за решението ми? — попита той Ирие, когато час по-късно напуснаха Цувано.

— Може да се е досетил или пък снощи да е пратил хора да ни шпионират.

— Как смее! — Шигеру усети, че гневът му отново се разпалва. — Трябва да си направи сепуку^[1], а земите му да бъдат отнети! Но нали ти лично провери дали не ни подслушват.

В съзнанието му проблесна мисълта, че и Ирие не заслужава доверие, но тутакси я отхвърли, щом впери поглед в честното лице на воина. Не смяташе, че Ирие Масахиде някога би допуснал дори мисъл за предателство към клана му. *Сигурно повечето Отори биха го*

харесали. Но аз не трябва да проявявам излишна доверчивост, каза си той. Колкото и да съм неопитен.

— Може да използва шпиони на Племето с остър слух — предположи Ирие.

— Никой не би могъл да ни чуе там...

— Никой нормален — потвърди Ирие. — Но членовете на Племето притежават способности далеч отвъд границите на нормалното.

— Тогава каква защита можем да имаме срещу тях?

— Да се прибегне до услугите им, е проява на страх — заяви с горчивина Ирие. — Нито един истински воин не би се унизил дотам, че да използва методите им. Ние трябва да се осланяме на силата си, на коня и на меча. Това е пътят на Отори!

Но ако враговете ни ги използват, какъв избор ни остава?, запита се Шигеру.

[1] Ритуално самоубийство при опозоряване или смъртна присъда, привилегия на кастата на воините. — Б.пр. ↑

ОСМА ГЛАВА

Сякаш за да докаже, че страховете на Китано за настъпването на проливните дъждове са изфабрикувани, времето остана хубаво и меко. Шигеру загърби гнева и безпокойството си, за да се наслади на пътуването. Отне им само три дни да стигнат до Ямагата, където го посрещнаха възторжено. Той добре познаваше града и неговата крепост, тъй като често бе отсядал там с баща си. Всяка година през есента седалището на управлението се местеше за три месеца от Хаги в Ямагата, след което за зимата се връщаше в Хаги. Ямагата — разположен на междуградския път, водещ към Инуяма, — бе не помалко важен за търговията, отколкото за отбраната, и се намираше близо до най-свещеното място в Средната провинция — храма Тераяма, където почитта към Просветления се изразяваше в съседство с древно светилище, построено в чест на по-старите божества на гората и планината. В Тераяма се намираха гробниците на предците на Шигеру — почти всички бяха погребани там, освен един, който почиваше в храма Дайшоин в Хаги.

Отори обичаха Хаги заради красивата му природа, заради островите, които го заобикаляха, заради реките близнаци. Ямагата обаче бе заслужила тяхната любов с близостта си до Тераяма, а в светско отношение — заради странноприемниците и кръчмите си, заради горещите си минерални извори и красивите си жени.

Не че Шигеру имаше някакво вземане-даване с жените, макар че напоследък те постоянно привличаха погледа му. Ирие бе аскетичен по природа, вярваше в дисциплината и самоограничението. Самият Шигеру бе повлиян от тези негови убеждения, както и от бащините си разкрития, и полагаше усилия да овладява желанията си.

Прекараха три седмици в планинския град. През време на престоя си там Шигеру се срещна с главния васал Нагаи Тадайоши, както и с висшите служители на клана, и изслуша техните доклади по военни и административни въпроси. Беше уведомен за един-два сблъсъка с воини на Тохан по източната граница — нищо сериозно.

Нападателите бяха изтласкани обратно с незначителни жертви от страна на Отори, но тези маловажни на пръв поглед събития бяха показателни за посоката, в която почваше да духа вятърът. Носеха се слухове, че мнозина бягат от източната част, макар че броят им трудно можеше да се установи, тъй като след разтапянето на снеговете границата можеше да се прекоси по скришни планински пътеки.

— Говори се за някаква религиозна секта — докладва на Шигеру Нагаи Тадайوشي. — Наричат себе си Скритите. Съществуват тайно, сред обикновените селяни, така че никой да не ги разпознава. Това обяснява как оцеляват тук, най-вероятно приютявани от фамилии, за които не знаем нищо.

— За каква религия става дума? За някоя от по-различните форми на преклонение пред Просветления?

— Вероятно. Засега не съм успял да установя. Но, изглежда, Тохан са върло против тях и търсят начин да ги унищожат.

— Трябва да се опитаме да научим нещо повече за сектата им — рече Шигеру. — Няма ли нищо общо с Племето, така ли?

— Не мисля. В Ямагата и близките области живеят само няколко семейства на Племето.

Откъде може да си толкова сигурен?, запита се мислено Шигеру, без да изрази гласно съмненията си.

Все още под впечатлението от идеите на Ейджио за земеделие, Шигеру помоли Нагаи да го придружи из околността, за да се запознае лично с методите, прилагани от стопаните, както и с техния начин на живот.

— Едва ли е необходимо — възрази слисан Нагаи. — Владетелят Шигеру може да прегледа регистрите и цифрите.

— Искам да видя онова, което документите не могат да ми покажат — държа да се запозная с живите хора — отвърна той.

Въпреки обичайните оправдания и опити за отлагане, установи, че с упоритост и настоятелност може да постига своето. Осъзна, че в края на краищата всеки е принуден да му се подчинява. Естествено, знаеше го на теория, тъй като бе наследникът на клана, но до този момент бе ограничаван от съзнанието за собствените си задължения и за уважението, което трябваше да проявява към своите преподаватели и по-възрастните — те имаха сериозно въздействие върху изграждането на характера му. Сега, когато вече приближаваше

зрелостта, започна да осъзнава силата на собствената си власт и как да я упражнява. По-възрастните можеха да му се противопоставят, да спорят с него и да се опитват да осуетят намеренията му, но в крайна сметка бяха длъжни да се подчинят на волята му, независимо от мнението си за тях. Съзнанието за тази мощ понякога бе въодушевяващо, но в повечето случаи му действаше отрезвяващо. Решенията, които вземаше, трябваше да бъдат правилни, не за самия него, а за целия клан. Даваше си сметка за недостатъците си както по отношение на мъдростта, така и на опита, но се доверяваше на инстинктите си и на виждането, което имаше за своето владение като стопанство.

— Не е необходимо да уреждаш официално шествие — рече Шигеру, когато Нагаи накрая отстъпи. Беше му дошло до гуша от церемонии. — Ще яздя, придружаван от Ирие, от теб и още двама стражи.

— Ваша воля, владетелю Отори — поклони се Нагаи, стиснал плътно устни.

Шигеру посети селата, видя как се плевят наводнените оризища, научи как се изграждат дигите и се направлява водата, покатери се в проветривите плевни и чу как копринените буби преминават, дъвчейки през краткия си живот, а накрая преодоля неохотата на спътниците си и срамежливостта на земеделците и разговаря с тях, научавайки от собствените им уста за техните умения и обичаи, от ръцете им за използването на земеделските сечива; чу барабаните на летните празници, провеждани в местните светилища високо сред хълмовете в чест на оризовото божество със сламени въжета и хартиени фигури, оризово вино и танци; видя светулки над бистрите реки в кадифения здрач; осъзна негодите и възнагражденията на този живот, даде си сметка за неговия вечен кръговрат и неразрушимостта му. Облече дрехи за пътуване без отличителните знаци на клана, наслаждавайки се на анонимността, но не успя да остане неразпознат задълго. Хората спираха работа и се втренчваха в него, той усещаше настоящите им погледи, осъзнаваше, че за тях се превръща в символ, издигайки се на собствената си самоличност и човешките си ограничения, превръщайки се във въплъщение на клана Отори. Беше там само за три седмици, но това посещение щеше да остане в съзнанието му

завинаги, то постави основите на любовта и почитта, които гражданите на Ямагата щяха да хранят към Отори Шигеру.

Понякога яздеше, но по-често се движеше пеша из града, оглеждаше магазините и занаятчийските работилници, проявяваше интерес към преработката на соеви зърна и ферментацията на вино, спираше се край ковачи на мечове, грънчари, дърводелци и художници на покрити с черен лак изделия от дърво, тъкачи на рогозки, рисувачи, дребни амбулантни търговци и улични продавачи; нареди на картографи да отидат в крепостта, за да му покажат изготвените от тях карти на града; огледа ги внимателно и запамети изобразяването на всяка къща, дюкян или храм с твърдото намерение, щом се прибере, да направи същото и за Хаги.

Нагаи бе строг и педантичен човек. Архивите на клана Отори в Ямагата бяха водени съвестно. Шигеру си даде сметка колко лесно може да се намери нужната информация сред свитъците, които се съхраняваха в кутии от пауловния^[1] и камфорово дърво, наложени с листа от седефче. Те бяха подредени по логически ред — по година, област и фамилия, написани ясно и четливо, дори и най-старите. Беше успокоително да види историята на своя народ, съхранена в такива подробности. Осъзнавайки, че архивите интересуват Шигеру не по-малко от земеделците и жителите на града, Нагаи поомекна. Към края на посещението между двамата вече бе изградена здрава връзка, основана на уважение и обич, и също като учителите на Шигеру в Хаги — Ирие, Мийюши и Ендо — Нагаи се бе успокоил, че синът не притежава нито един от недостатъците на бащата, че не е обременен с неговите нерешителност и прекомерна вглъбеност.

Шигеру щеше да остане повече — имаше толкова много за учене, — но неизбежното настъпване на проливните дъждове налагаше тяхното отпътуване. При все това Ямагата бе достатъчно близо до храма, за да позволява чести посещения, надяваше се той, по време на годината, която трябваше да прекара с Мацуда Шинген.

Докато яздеха бавно покрай оризищата, над които се виеха и стрелкаха водни кончета, и през бамбуковите горички, мислите му се насочиха към човека, който щеше да бъде негов учител. Всички говореха с благоговение за Мацуда, за неговото върховно майсторство

в боравенето с меч, за ненадминатите му познания в областта на изкуството на войната, за съвършенството, с което владееше своя ум и тяло, а понастоящем и за преданата му отдаденост на Просветления.

Подобно на всички от неговата класа Шигеру бе отгледан и възпитан с ученията на светеца, донесени от голямата земя преди векове, но в известен смисъл приспособени към философията на воина. Самообладание, овладяване на страстите, съзнание за преходността на съществуването и незначителността на живота и смъртта му бяха внушавани от най-ранно детство, макар че на петнайсетгодишния момък животът изобщо не му се струваше незначителен, а нещо неизмеримо богато и красиво, на което трябваше да се наслаждава с всичките си сетива, а смъртта му изглеждаше тъй далечна, та чак немислима. При все това знаеше, че тя може да настъпи неочаквано, във всеки един миг — при падане от кон, от замърсена рана или внезапна треска — също тъй лесно, както на бойното поле, а в такова време бе още по-възможна. Не се страхуваше от собствената си кончина — единствената смърт, от която все още се плашеше, бе тази на Такеши.

Светецът — млад мъж като него и владетел, разполагащ с всички материални блага, предлагани от живота — бил изпълнен с жалост към мъжете и жените, хванати в капана на несекващия кръговрат от раждане, смърт и страдание. Той учил, пътувал и накрая седял в медитация, докато постигнал Просветление, което донесло свобода и на него, и на всички, които го последвали. Стотици години по-късно воинът Мацуда Шинген станал един от неговите най-предани ученици, отказал да се сражава и понастоящем бе най-обикновен монах, който става в полунощ да се моли и да медитира, често се отдава на пост, развивайки умения на ума и тялото, за които повечето мъже не са и мечтали.

Ето какво бе научил Шигеру от другарите си в Хаги, но онова, което си спомняше най-ясно от свои предишни посещения, бяха ясните очи на по-възрастния мъж и ведрото му изражение, изпълнено с мъдрост и хумор.

Тук, навътре в гората, звучеше несекващо жужене на цикади. Шиите на конете потъмняха от пот, тъй като пътят ставаше все по-стръмен. Въздухът под огромните дървета бе влажен и неподвижен. Когато стигнаха странноприемницата в подножието на стъпалата,

водещи към храма, вече наближаваше пладне. Те слязоха от конете и умиха ръце и нозе, след което пийнаха чай и хапнаха набързо. Шигеру се преоблече в по-официални одежди. Беше почти непоносим задух. Смрачи се, а на запад се скупчваха тъмни облаци. Ирие се тревожеше за обратния път до Ямагата. Шигеру му нареди да потегли незабавно.

Неколцина от мъжете отседнаха в странноприемницата със своите коне. Щяха да останат там през цялата година, в случай че потрябват на Шигеру. Останалите поемаха обратно с Ирие — първо до Ямагата, а после, щом времето им позволише да продължат — и до Хаги. Разделиха се без дълги сбогувания, тъй като дъждът приближаваше заплашително. Двама монаси бяха пристигнали да посрещнат Шигеру. Той хвърли един последен поглед към Ирие и неговите хора, които вече се спускаха обратно по планинската пътека — единият от тях водеше Карасу, а над последния конник се вееха флаговете с чаплата на Отори — след което се обърна и последва монасите, които поеха нагоре по стръмните стъпала. След него тръгнаха слуги, натоварени с кошове и сандъци с останалите му дрехи, подаръци за храма, писанията на Ейджиро и свитъци от Ямагата.

Монасите вървяха безмълвно. Той остана насаме с мислите си — смесица от очаквания на този етап от живота му и опасения заради убеждението, че обучението и дисциплината ще бъдат неимоверно строги, със страх, че ще му е твърде трудно, че ще разочарова близките си или ще се провали, и ясното съзнание — даже прекалено ясно може би — за това кой е, тъй като не желаше да опозори баща си и собственото си име. Нямаше намерение да споделя с никого тези свои опасения, но когато премина през портите на храма, където Мацуда го очакваше в първия вътрешен двор, почувства, че пронизващият поглед на възрастния човек може да проникне в гърдите му и да прочете записаното в сърцето му.

— Добре дошъл, владетелю Шигеру. Считам за голяма чест решението на баща ти да те повери на моите грижи. Ще те отведе да се запознаеш с нашия игумен и да ти покажа стаята.

Щом изуха сандалите си и стъпиха върху дъските на манастирския под, Мацуда добави:

— Извън заниманията си с мен ще водиш живот на послушник. Затова ще ядеш и ще спиш с монасите, ще бъдеш заедно с тях в молитва и медитация. Докато си тук, няма да се ползваш с никакви

привилегии. Ако ще се обучавааш на самоусъвършенстване, колкото по-смирен е духът ти, толкова по-добре.

Шигеру не отвърна нищо, тъй като не бе особено сигурен как тази смиреност щеше да се съчетае със съзнанието за положението му на наследник. Не беше свикнал да мисли за другите като за по-висши или дори за равни нему. Идеята за собствения му ранг му бе внушавана по всякакви явни и скрити начини още от раждането му. Надяваше се, че не е високомерен, но знаеше със сигурност, че смиреността му е чужда.

Минаха покрай главната зала, където около златистите фигури на Просветления горяха лампи. Въздухът бе наситен с мирис на тамян. Шигеру усети присъствието на множество обгърнати от сумрака монаси; почувства силата на тяхната вгълбеност и нещо в него се надигна в ответ, сякаш духът му бе докоснат и събуден.

— Да, баща ти е преценил правилно. Ти си готов — рече глухо Мацуда и Шигеру усети как страховете му се разсейват.

Игуменът бе дребен и съсухрен — Шигеру не бе виждал толкова стар човек. Вероятно бе поне на осемдесет. Смяташе се, че мъжете постигат зрялост на шестнайсет, жените на петнайсет, възрастта между двайсет и пет и трийсет се считаше за разцвета на живота, четирийсетте вече клоняха към старостта. Малцина доживяваха до шейсет. Мацуда сигурно приближаваше петдесетте, приличаше му на връстник на баща му — и до игумена изглеждаше като млад човек.

Старецът се подпираше на страничните пречки, но все още седеше изправен, с подвити под себе си нозе. Също като Мацуда бе облечен в обикновена монашеска роба, изтъкана от лен и боядисана в кафяво. Главата му бе обръсната. На врата си носеше наниз от молитвени зърна, от който висеше сребърен амулет, гравирани със странни фигури, а в него бе поставена молитва, написана в далечен храм на голямата земя — може би в самата Тенджику^[2]. Шигеру се поклони доземи пред него, опирайки чело в пода. Старецът не продума, но въздъхна дълбоко.

— Седни — нареди му полугласно Мацуда. — Негово преосвещенство иска да види лицето ти.

Шигеру се надигна, предпазливо свел поглед, докато очите на другия го изучаваха внимателно. Старецът остана все така безмълвен.

Шигеру вдигна поглед и го видя да кима два пъти. После очите бавно се затвориха.

Мацуда докосна Шигеру по рамото и двамата отново опряха чела в пода. Странно благоухание лъхаше откъм възрастния човек — не възкиселият мирис на старост, както можеше да се очаква, а сладък наситен аромат, навеждащ на мисълта за вечен живот. При все това старецът изглеждаше само на дъх разстояние от смъртта.

След като излязоха навън, Мацуда го потвърди.

— Негово преосвещенство скоро ще ни напусне. Той очакваше твоето пристигане. Искаше да даде съвети за обучението ти. Щом това стане, ще бъде свободен да си тръгне.

— Той говори ли някога? — попита Шигеру.

— Вече твърде рядко, но онези от нас, които му служат от дълги години, могат да го разбират и без думи.

— Предполагам, че на негово място игумен ще стане господарят Мацуда?

— Ако храмът и кланът го пожелаят, аз не мога да откажа — отвърна Мацуда. — Но засега съм смирен монах, един от мнозината тук, без да се различавам от тях по нищо, освен по честта да бъда твой учител — докато изричаше това, лицето му се озари от лъчезарна усмивка. — Очаквам го с нетърпение! Ето тук ще спиш.

Стаята бе голяма и празна, тънките рогозки, върху които спяха монасите, бяха грижливо навити и прибрани в шкафове зад плъзгащи се врати. На пода лежаха купчина дрехи.

— Вещите ти ще бъдат прибрани — рече Мацуда.

Шигеру бе облякъл най-официалните си одежди в чест на игумена и на храма. Сега съблече копринената си роба в сливов цвят с втъкани по-тъмни нюанси на мораво, с чаплата на Отори, извезана в сребристо на гърба, и тя бе сгъната грижливо и прибрана заедно с другите му дрехи. Вместо нея Шигеру облече обикновена кафява роба, подобно на останалите монаси, така че между тях вече нямаше разлика, ако не се смяташе необръснатата му глава. Чист, макар и поизносен, платът бе груб, твърде различен от коприната, която бе свикнал да носи, драскаше кожата му и излъчваше необичаен мирис.

В небето изтрещя гръмотевица и няколко мига по-късно плисна дъжд, който заплющя по покривите и се струйна от дълбоките стрехи.

[1] Вид дърво с китайски произход, разпространено предимно в Източна Азия, високоценено заради меката и лесна за обработване дървесина. — Б.пр. ↑

[2] Яп. Индия. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

Дъждът продължи да вали без прекъсване цяла седмица. Всеки ден Шигеру очакваше занятията му с Мацуда да започнат, но повече не видя по-възрастния мъж, а и останалите не му говореха, ако не се смятаха разясненията за ученията на Просветления, които получаваше заедно с останалите послушници. Монасите ставаха в полунощ, припяваха молитви и медитираха до зори, изяждаха закуската си, която се състоеше от малко варен ориз, примесен с ечемик, и се захващаха с обичайните ежедневни задължения в храма — метене, миене, поддържане на градините и зеленчуковите лехи — макар че тези дейности на открито сега бяха осуетени от дъжда. Послушниците прекарваха три часа в учене — четяха свещени текстове и слушаха разясненията на своите учители. Хапваха отново в началото на часа на коня^[1], после се връщаха в главното помещение на храма да се молят и да медитират.

По-късно следобед изпълняваха упражнения, предназначени да ги подготвят за овладяване на жизнената сила и да направят тялото и крайниците им силни и гъвкави. Тези упражнения, осъзна Шигеру, наподобяваха игра с меч — имаше прилика в позата, в характера на движенията, макар че бързината бе различна. Но момчетата нито веднъж не взеха меч в ръка. По-възрастните тренираха с дървени мечове, а тракането на тоягите и внезапните им викове разсичаха тишината в храма и стряскаха гълъбите, които отлитаха подплашени.

Шигеру дочу един от послушниците да шепне, че някой ден и на тях ще им позволят да използват тояги, и се улови, че мечтае за този миг. Изпълняваше упражненията старателно като всички останали, но не разбираше по какъв начин допринасят за усъвършенстването на онова, което смяташе, че вече знае. Когато физическите занятия приключваха, хапваха отново — зеленчуци и малко супа — а после се оттегляха по здрач да поспят няколко часа до полунощ.

Останалите момчета, на възраст от единайсет години нагоре, изглежда, го боготворяха. Понякога си шепнеха едно на друго,

рисувайки да бъдат порицани от своите учители със строги лица, но никой не разговаряше с него. Техните глави вече бяха обръснати — ако не избягаха, както правеха някои послушници, храмът щеше да стане техен дом до края на живота им. А къде можеха да отидат бегълците? Трудно щяха да се върнат при семействата си, тъй като постъпката им щеше да означава позор и безчестие за тях. А и, откъснати от роднини и от своя клан, едва ли можеха да се предоставят в служба на друг. В най-добрия случай щяха да останат без господари, а в най-лошия — да се превърнат в разбойници или просяци. Момчетата изглеждаха напълно удовлетворени от своята съдба; те учеха усилено и не се оплакваха. Някои от тях се сприятеляваха с по-възрастните монаси, вършеха им дребни услуги, вероятно споделяха ложето им и със сигурност изграждаха връзки на обич и преданост.

Шигеру се питаше как понасяха да живеят без жени. Той не си бе давал сметка колко време бе прекарвал да съзерцава момичетата в крепостта Хаги, неизменно усещайки тяхното безмълвно присъствие, тихите им стъпки, уханието им, когато коленичеха с подноси храна, купички с чай, стъкленици с вино, всеки път предлагащи нещо. После мислите му се отплесваха към момичето, което му се бе предложило, до степен, в която вече почваше да си мисли, че ще обезумее от копнеж по нея. През нощта спеше лошо, несвикнал със строгите правила и вечно гладен. Липсваше му и Кийошиге, а и се тревожеше за Такеши — как щеше да предпази брат си да не се погуби, ако не е край него?

Всички момчета страдаха от преумора, растящите им тела копнееха за сън. Най-лошото време настъпваше след обяда. Седяха с кръстосани крака, клюмащи, с очи, които сами се затваряха, на твърди черни възглавници в сумрачната зала на храма, в която въздухът бе застоял, наситен с мирис на тамян, восък и масло. Често свещеникът, водещ медитацията, се движеше безшумно между седналите фигури, а ръката му внезапно се устремяваше с неподозирана сила към нечий врат или ухо. Събуден, виновникът се стряскаше със смъдящи очи и пламнали страни.

Шигеру се страхуваше да не бъде ударен — боеше се не от болката, а от позора. Не можеше да забрави, че е наследник на клана Отори — неговата роля и положение бяха оставили своя отпечатък върху природата му още преди да е проговорил. В къщата на майка му бе наказван с бой за различни детски пакости, но откакто бе заживял в

крепостта, никой не му бе вдигал ръка. Никой не би дръзнал да го стори, дори и в случай на нужда.

Бе изстрадал обичайните злополуки на израстването — сътресение вследствие на падане от кон, счупена скула от удар по време на тренировка, от което едната страна на лицето му бе станала морава, синини, натъртвания и какви ли не белези... всичко това го бе научило да търпи на болка. Когато накрая вече не можеше да си държи клепачите отворени и чувстваше как цялото му тяло се гмурва в съня, плесницата, която получи от свещеника — не беше силна, предназначена само да го събуди, не го заболя, но го вбеси, надигайки в корема му такава вълна от ярост, че бе убеден, че ще припадне, ако тутакси не удари някого в отговор. Стисна юмруци и зъби, опитвайки се да овладее пристъпа, да подчини гнева си на спокойните, освободени от емоции думи на сутрите^[2], търсейки начин да се отърси от всички копнежи, от всички желания...

Но се оказа невъзможно — макар че седеше неподвижно, в сърцето му бушуваше ярост. Бе изпълнен с желания и страст, преливащ от енергия. Защо се похабяваше в това досадно, лишено от живот място? Не беше нужно да остава... само си пилееше времето. Дори не получаваше онова обучение, което бе очаквал с такова нетърпение. Мацуда се отнасяше към него с пренебрежение, същото правеха и всички останали в храма. Можеше да си тръгне, никой нямаше право да го спре — той бе наследникът на клана! Можеше да направи каквото си поиска. Нямаше защо да обуздава желанията си — можеше да ги удовлетвори до едно — притежаваше властта да командва когото реши. Бе тук по волята на баща си, но изведнъж го видя с внезапна яснота като слабохарактерен, егоистичен и колеблив човек, който не заслужава подчинение. *Бих оглавявал клана по-успешно от него. Не бих търпял алчността на чичовците си. Бих предприел незабавни действия, за да се разправя с Тохан. Братята Китано сега нямаше да са в Инуяма.*

После взе да си представя как провождането му тук не бе станало без участието на чичовците му, как влиянието им над баща му се засилва в негово отсъствие, как дори сега те кроят планове да оглавят клана, докато той крее тук в мрака и дъжда. Мисълта за всичко това се оказа непоносима.

Не само че можеше да си тръгне, бе негов дълг да го стори.

Тези мисли не му даваха мира до края на деня. През нощта лежеше буден въпреки умората и си представяше жените, които щеше да извика при себе си, когато се върне в Ямагата, горещите вани, които щеше да си вземе, храната, на която щеше да се наслади. Щеше да си тръгне на сутринта, да се спусне пеша до странноприемницата, в която го чакаха хората му, и да отпътува. Никой нямаше да посмее да го спре.

Когато камбаната прозвуча в полунощ, дъждът бе спрял, макар че все още бе твърде влажно. Шигеру се събуди лепкав от пот, очите му пареха, цялото му тяло бе напрегнато и сковано. Докато бързаше обратно от нужника, около него бръмчаха комари. В мрака прозвуча зов на кукумявка, облаците се разнесоха и на небето заблестяха звезди. До зазоряване оставаха няколко часа. Ако не завалеше отново, вероятно щяха да работят на открито... но на него вече му беше все едно. Нямаше да се измъква тайно като крадец, а просто щеше да си тръгне. След медитацията искаше да се преоблече в собствените си одежди, но те бяха прибрани някъде. Помисли си дали да не заръча да му ги донесат, но се отказа. Отиде в залата, където се провеждаха занятията, с намерението да уведоми отговорника на послушниците за решението си. Другите момчета приготвиха мастилниците си за упражнения по писане.

Преди да успее да каже каквото и да било, по-възрастният мъж рече:

— Не сядайте, владетелю Шигеру. Днес трябва да отидете при Мацуда.

— За какво? — попита Шигеру не особено вежливо, смутен от внезапната пречка, объркваща плановете му.

— Той ще ви каже — отвърна мъжът с усмивка, след което вдигна свитъка за диктовка. — Пригответе се за писане — нареди той на останалите послушници. — *Причините за човешкото страдание са многообразни...*

— Къде да го намеря? — попита Шигеру.

— Чака ви в стаята си в отсрещната страна на манастира — третата вляво. *Будността е начин на живот; глупакът спи, все едно е вече мъртъв* — едно от момчетата изпъшка приглушено.

Докато напускаше помещението, Шигеру все още чуваше гласа на учителя, който продължи да диктува: *Но вещият е буден и живее вечно.*

— Ааа, владетелю Шигеру — Мацуда вече бе на крак, облечен сякаш поемаше на път. — Дъждът спря. Можем да тръгнем днес.

— Учителю, къде отиваме?

— Да изучаваме изкуството на меча. Нали баща ти затова те изпрати при нас? — и без да изчака отговор, посочи към два дървени меча, които лежаха на пода. — Вземи ги.

Докато Шигеру го следваше покрай манастира и през входа, Мацуда рече през рамо:

— Но може би си решил да ни напуснеш.

Двамата спряха в края на дъсчения под да обуят сандалите си. Мацуда запретна полите на робата си и ги втъкна в пояса си, оголвайки нозе.

— По-добре стори същото — рече той. — Иначе дрехите ти ще подгизнат. Кожата съхне по-бързо от плата.

Калдъръменият двор бе осеян с локви, земята издаваше мирис на пръст и дъжд. Отвъд портите мъхът на външния двор сияеше в яркозелено. От натежалата слама на по-старите покриви все още се стичаше вода, но небето между бързо разлитащите се сиви и бели облаци бе дълбока лятна синева.

— Е? — подкани го възрастният мъж, вперил поглед в лицето на Шигеру.

— Не бих си тръгнал, без да се посъветвам с вас.

— Ти си наследникът на клана, владетелю Отори. Можеш да сториш каквото желаеш. Не е нужно да се съветваш със стар глупак като мен.

Шигеру усети как кръвта нахлу в лицето му и затуптя във врата му. Нямаше какво да каже. Единственият му избор бе да се ядоса и да си тръгне, или покорно да поеме след Мацуда. Преглътна гнева си с чувството, че му изгаря вътрешностите.

— Оказахте ми голяма чест, като се съгласихте да ме обучавате — рече той. — Мисля, че съм по-голям глупак, отколкото вие някога сте били.

— Възможно е, възможно е — изсумтя възрастният мъж, като се усмихваше на себе си. — Но на петнайсет всички сме глупци.

Той извика, при което един от монасите прекоси двора откъм кухнята и пристигна при тях с два окачени на тояга вързопа, огън в малка метална съдина и бамбукова кошница.

— Вземи тези — рече Мацуда и посочи вързопите.

Той самият пое металната съдина и кошницата, като вдъхна одобрително. Шигеру пое тоягата и я сложи на едното си рамо, а двата дървени меча — на другото. Монахът се върна с две островърхи сламени шапки, които нахлупи на главите им.

Може и да бе наследникът на клана, но с босите си нозе, със сопата на рамо, със скрито под нахлупената шапка лице той изглеждаше и се чувстваше като слуга. Преглътна отново, а раздразнението го жулеше отвътре.

— Сполай ти — кимна леко Мацуда към монаха.

— Кога да ви очакваме? — попита другият в отговор.

— А, по някое време, знам ли — махна неопределено Мацуда. — Ти по-добре прати още провизии, ако не се върнем до месец.

Ароматът от кошницата вече караше стомаха на Шигеру да се свива от глад, но съдържанието ѝ изглеждаше потискащо оскъдно количество храна за цял месец.

Плътната сянка на външните порти бе приятна; отвъд слънцето изглеждаше жежко, а въздухът — още по-лепкав. Те не поеха по стъпаловидната пътека, която водеше към странноприемницата в подножието на планината, а тръгнаха нагоре, следвайки малък поток, който се спускаше по склона.

Макар и леки, вързопите бяха неудобни за носене през гъсталака, а пътеката бе хлъзгава. Около главата му жужаха насекоми, врхлитаха ги конски мухи, които хапеха настървено. Мацуда вървеше с бърза крачка, катерейки се пъргав като маймуна, докато Шигеру го следваше с усилие. Скоро вече бе мокър, подгизнал колкото от мокрите треви, толкова и от собствената си пот.

След около два часа пътеката се отклони от потока и пое на северозапад. Спряха там да отдъхнат няколко мига, пийнаха от разхладителната вода, след което изплакнаха ръце и наплискаха лица.

— Радвам се, че реши да не си тръгваш — рече Мацуда весело, докато смъкваше шапката си и бършеше лице с ръкав. — Ако го беше сторил, вероятно щях да се почувствам длъжен да приема поканата на Ийда Садайоши да го посети в Инуяма.

— В Инуяма? — повтори Шигеру удивен. — Че защо бихте отишли там?

— Садайоши, изглежда, смята, че синът му би имал полза от моето обучение. Не би рискувал да го изпрати в Средната провинция, надява се аз да отида при него.

— И щяхте да го сторите?

— Е, аз не харесвам Инуяма. Много е горещо през лятото и студено през зимата. Но Ийда не са фамилия, която може да бъде оскърбена с лека ръка — отвърна Мацуда. — А Садаму все повече печели авторитет на могъщ воин.

— Но вие сте станали монах, отказали сте се от този живот.

— Разбрах за себе си, че преди всичко съм учител, а учителят е нищо без стойностни ученици, които ценят обучението му и са благодарни за онова, което получават от него. Честно казано, не знам какво би усвоил от мен синът на Ийда. Прехвърлил е двайсетте, а на тази възраст навиците — добри или лоши — вече са установени окончателно.

— Няма да обучавате нито Ийда Садаму, нито когото и да било от клана Тохан — заяви гневно Шигеру. — Забранявам, баща ми би сторил същото!

Мацуда заяви:

— Ако има достойни сред Отори, не ми се налага да търся другаде.

Шигеру си спомни мислите, които го бяха тормозили предишната нощ; всички тези желания сега му се струваха повърхностни и лекомислени. Но да отвори уста, за да се извини и оправдае, му изглеждаше също толкова жалко. Стана и взе сопата с вързопите и дървените мечове, без да каже нито дума, твърдо решен да овладее гнева и гордостта си.

Вървяха предимно през гора, макар че понякога тя свършваше и на нейно място следваха тревисти склонове, изпъстрени с цветя — детелини, лютичета, розов глушник. На два пъти подплашен елен се отдалечи с подскоци, а веднъж едър фазан изскочи почти изпод краката им и отлетя. Над главите им се виеха ястреби, а черните им криле се открояваха на фона на синьото небе. Облаците се разнасяха, а откъм юг духаше лек вятър.

Около пладне Мацуда спря в края на едно от тези открити пространства и седна на тревата в сянката на огромен дъб. Отвори кошницата и извади отвътре една от съдините. На дъното, застлано с

листа от перила^[3], лежаха шест малки оризови питки. Мацуда си взе една и подаде плетения поднос на Шигеру.

Шигеру събра длани и се поклони в знак на благодарност. В устата му оризовата питка сякаш се смали още повече, а докато стигна до корема му, вече бе като зърно. Втората изчезна също тъй бързо и по никакъв начин не утоли глада му.

Мацуда запали огън, добавяйки суха трева и съчки към тлеещите въглени. Изглежда, не бързаше да продължи. Излегна се с думите:

— Няма много удоволствия, които могат да се сравнят с това.

Шигеру се облегна на ствола на дъба, с ръце под главата. *Мацуда е прав*, помисли си той. Бе истинско удоволствие да е навън, непознат за всички, необезпокояван от васали и помощници, свободен да бъде себе си, да разбере наистина кой е. След известно време възрастният мъж заспа. Клепачите на Шигеру натежаваха, но той не смяташе, че трябва да спи — не искаше да бъде изненадан и убит от разбойници. Взря се във високите клони на дъба. Те бяха разперени над главата му и сякаш докосваха небето. Дървото притежаваше почти свещено величие. Съзерцаването му извиси собствения му дух, накара го да си представи един непознат свят, който съществуваше навсякъде около него, но бе останал незабележим. Между клоните се бяха разпънали паяжини, които улавяха слънцето, разлюлени от южния вятрец. Около дървото жужаха насекоми, в короната му чуруликаха и пърхаха птици... И несекващото цвърчене на цикадите, неизменният звук на лятото. За тези същества това бе цял един свят, който им предоставяше храна и подслон.

Испадна в състояние, наподобяващо сън наяве, унесен от топлия следобед и многочислените му звуци. Слънцето просветваше между хвърлящите пъстра сянка листа; дори когато затвореше очи, продължаваше да вижда шарките в черно на червен фон.

Чу силен и непознат птичи зов, който прозвуча от клоните над главата му, и отвори очи. Точно над него бе кацнала птица, която бе виждал само на картини, но я разпозна веднага — беше хоо^[4] — свещената птица, която се появяваше само когато страната се управлява от справедлив владетел и в нея цари мир. За клана хоо имаше специален смисъл, тъй като Отори изписваха името си със същия знак и го правеха, откакто императорът го бе постановил, по същото време, когато Джато бе връчен на Такеоши и той бе получил за

жена една от наложниците на императора. Шигеру видя червената окраска на гърдите ѝ, гъстото оперение на крилата ѝ, ярките ѝ златисти очи.

Тя се втренчи в него със своите ясни очи, отвори жълтата си човка и за пореден път наоколо се разнесе омайващият ѝ призив. Всички останали звуци секнаха. Шигеру седеше като омагьосан, без да смее да помръдне.

Лек полъх на вятъра накара листата да затанцуват, един слънчев лъч прониза очите му и го заслепи. Когато премести глава и погледна отново, птицата бе изчезнала.

Той скочи на крака, взирайки се в гъстия листак, и събуди Мацууда.

— Какво има? — попита старецът.

— Мисля, че видях... сигурно съм сънувал.

Шигеру бе полузасрамен, решавайки все пак, че е заспал въпреки намеренията си. Но сънят бе толкова жив — а явлението дори и насън не трябваше да се пренебрегва.

Мацууда стана и се наведе да вдигне нещо от земята. Протегна ръка към Шигеру. На дланта му лежеше единствено перо, бяло, с обагрени в червено краища, все едно бе топнато в кръв.

— Хоо е била тук — рече той тихо. Кимна два-три пъти и изсумтя доволно. — В правилното време и при точния човек — рече той, но не обясни повече. Прибра грижливо перото в ръкава на робата си.

— Аз я видях! — възкликна Шигеру развълнувано. — Точно над мен, гледаше ме право в очите. Беше ли истинска? Смятах, че е мит, нещо от миналото.

— Миналото е навсякъде около нас — отвърна Мацууда. — А бъдещето... Понякога си позволяваме да виждаме и в двете. Някои места, изглежда, действат като кръстопътища — това дърво често се е оказвало едно от тях.

Шигеру остана безмълвен. Искаше да попита по-възрастния мъж какво означава тази поява, но думите, които бе изрекъл, вече бяха смалили спомена, а той не искаше да го отслаби още повече.

— Хоо има много специален смисъл за Отори — рече Мацууда, — но от дълго време никой не я е виждал в Трите провинции. Със сигурност не и откакто съм жив. В храма има едно перо, но то е тъй

старо, че почти се е разпрашило, толкова е крехко, че вече не се изнася на открито, тъй като би се разпаднало тутакси. Ще задържа това. То е послание за твоето бъдеще — ти си този, който ще донесе мир и справедливост на Трите провинции.

После добави тихо:

— Но бялото перо е обагрено в червено. Смъртта ти ще е в името на справедливостта.

— Моята смърт?

Шигеру не можеше да си я представи. Никога не се бе чувствал тъй жизнен. Мацуда се засмя.

— На твоята възраст всички си мислим, че ще живеем вечно. Но всеки от нас има само една смърт. Трябва да я направим значима. Постарай се смъртта ти да е в точното време, да е важна. Всички се надяваме, че животът ни има смисъл, но е рядка благословия смъртта ни да е знаменателна. Цени живота си — не се вкопчвай в него, но и не го напускай банално.

— Ще имам ли възможност за избор? — запита се Шигеру на глас.

— Един истински воин трябва сам да си я създаде. Във всеки един момент трябва да е наясно за пътищата, които водят към живота или смъртта — неговата собствена, тази на последователите му, на семейството му или на враговете му. Той трябва да реши с ясна мисъл и преценка по кой път да поеме. Постигането на тази яснота е една от целите ти, докато си на този свят.

Той замълча за миг, сякаш за да остави Шигеру да осмисли думите му. Когато заговори отново, гласът му звучеше по-ведро.

— Сега трябва да тръгваме отново, или ще ни се наложи да прекараме нощта в гората.

Шигеру вдигна дървените мечове и вързопите и сложи тоягата на рамо. Нетърпимостта и бунтарството от предишния ден бяха изчезнали. Размишляваше над думите на Мацуда, докато следваше своя учител по стръмната планинска пътека. Щеше да положи всички усилия да изпълни заръките му и да избере собствената си смърт, да се стреми винаги да бъде с ясното съзнание за правилния път... но дано да е след много години, отправи той безмълвна молитва.

[1] От 11 до 13 часа. — Б.пр. ↑

[2] Свещен будистки текст в проза и мерена реч за ученията на историческия Буда — Шакямуни. Известни са над 84 000 сутри, всяка от които осветлява различни страни от неговата мъдрост. Будистите вярват, че приемането на написаното в дадена сутра е предпоставка за постигане на нирвана. — Б.пр. ↑

[3] Вид билка от семейството на ментата. — Б.пр. ↑

[4] Митична птица в редица източни митологии, сродна с птицата феникс. Според легендата появата ѝ е предвестник на мира, перата ѝ преливат в седем цвята, живее в основата на дъгата и може да вижда в бъдещето. — Б.пр. ↑

ДЕСЕТА ГЛАВА

Слънцето вече бе заходило зад планинските върхове, отстъпвайки пред падащия синкав здрач, когато двамата стигнаха до едно място, където пътеката се разклоняваше. Там се намираше малка хижа със сламен покрив. От едната ѝ страна неголям навес заслоняваше купчина грижливо струпани дърва. Имаше единствена врата от масивно дърво. Спряха да си измият ръцете и да пийнат от близкия извор. С приближаването им изпод верандата изскочи някакво животинче. Мацуда спря запъхтян при вратата, плъзна я встрани и надникна вътре. Изкиска се доволен:

— Издържала е зимата съвсем прилично. Никой не е идвал от миналото лято.

— Само плъхове — отбеляза Шигеру, вперил поглед в ситните изпразнения по пода.

Шигеру бе оставил вързопите на дървеното стъпало, което трудно можеше да се нарече веранда, макар че изпълняваше същото предназначение. Мацуда приклекна, за да развърже единия, и извади от него шепя дървени стърготини. Постави тлеещите въглени от металната съдина в един мангал, прибави стърготините и внимателно захвана да духа, за да ги разпали. Щом от тях се заизвива струйка дим, той стана отново и взе една метла.

— Аз ще го сторя — рече Шигеру.

— Ще си поделим черната работа. Ти иди и събери подпалки.

Докато търсеше сухи съчки в сгъстяващия се мрак, около главата му бръмчаха комари. Гората тук бе от бук и дъб, с една елша до вира, в който се вливаше потокът. Тук-там се виждаха бели планински лилии и змийски лапад, а до потока блещукаха блатничета. През гъстия листак вече просветваха първите звезди.

Той въздъхна дълбоко.

Падналите на земята клони бяха подгизнали от дъжда, но в долната част на короните и по стволите имаше достатъчно изсъхнали вейки и той успя да събере наръч подпалки. Долавяше

аромата на боровите стърготини откъм хижата — приветлив човешки мирис в самотната гора. Когато пое обратно, откъм вира се обади жаба, а друга ѝ отвърна.

Той натроши подпалките и ги внесе вътре. Подът бе почистен, а Мацуда бе запалил малка лампа и бе разстлал тънката конопена постелка и плътните завивки, за да ги проветри. Стаичката бе изпълнена с пушек.

На металната кука, която висеше от тавана, бе окачено малко котле, което вече почваше да вдига пара. От подсиления огън скоро завря. Мацуда взе сушени гъби от една съдина в бамбуковата кошница и ги добави към водата. След няколко минути свали котлето от куката и изсипа супата в две дървени купички. Изпълни всички тези движения със сръчност и вещина, все едно ги бе извършвал безброй пъти и Шигеру реши, че вероятно през годините в Тераяма, след като е започнал да служи на Просветления, учителят му е пребивавал в хижата неведнъж, сам или с други свои ученици.

Те изпиха супата, след което изядоха последните две оризови питки от кошницата. Шигеру се запита какво ли щяха да ядат на следващия ден; може би щяха да се отдадат на пост. Мацуда му нареди да отнесе котлето на потока, да го изплакне и да го напълни отново — щеше да приготви чай.

Навън вече бе пълен мрак, звездите блещукаха между полюшващите се клони, а на изток луната пръскаше бледо сияние зад върховете. В далечината изкрещя лисица — нечовешки звук, който го накара да си помисли за духовете на планината... и за Такеши, който искаше да бъде обучен на изкуството на меча от таласъмните, също като самия Мацуда. Може би се е случило на същото това място, може би Шигеру щеше да се срещне със същите таласъми, от които да усвои това майсторство, може би щеше да стане най-изкусният воин на меча в Трите провинции, далеч по-добър от Ийда Садаму... реши да не пилее нито миг от времето с Мацуда, пък ако ще да се налага да пости, да носи подпалки или да мете пода — щеше да изпълнява всички задължения на ученика, за да усвои колкото се може повече от своя учител.

Зад колибата имаше малко открито пространство, равно и покрито с трева. Зайци, елени и разни други горски същества идваха да похапнат тук преди залез. Представляваше чудесен естествен

тренировъчен терен и Шигеру изгаряше от нетърпение да започне. Мацуда обаче, изглежда, изобщо не бързаше. Събуждаше Шигеру още по тъмно, в онзи черен мрак, предхождащ зазоряването, когато всички звуци на нощта, дори жабите, са замлъкнали. Луната вече бе изсветляла, звездите бяха забулени от мъглата, която се издигаше от мократа земя. Въглените от огъня все още тлееха — дребни светлинки на фона на мрака на планината и гората, които ги заобикаляха.

След като се облекчиха, измиха лица и ръце в потока и пийнаха от водите му, Мацуда рече:

— Ще поседнем за малко. Ако ти предстои да учиш, трябва да си с изпразнено съзнание. Наблюдавай дъха си, не е необходимо да правиш нищо повече.

Възрастният мъж седна с кръстосани крака на малкото дървено стъпало. Шигеру не виждаше лицето му, макар че помежду им нямаше и крачка разстояние. Той също седна, направо на голата земя, с кръстосани нозе, отпуснал ръце върху коленете си и свил пръсти така, че показалците му едва докосваха палците.

Дишаше дълбоко, усещайки как въздухът изпълва гърдите му и излиза през ноздрите му. Вдишваше силно и издишваше леко — поетият въздух бе изпълнен с живот, изпуснатият по някакъв начин му напомняше за смъртта. Неизменно следваше мощно вдишване, тялото му се подчиняваше на собствената си жажда за живот, но един ден този изпуснат дъх щеше да е последен. Въздухът вече нямаше да влиза и да излиза от него. Това тяло, което му бе тъй познато и тъй скъпо, щеше да се разложи и да се разпадне — накрая дори костите му щяха да се разпрашат. Но духът му? Какво щеше да се случи с него? Щеше ли да се прероди в безкрайния кръговрат от живот и смърт? Или щеше да се озове в ада, запазен за привържениците на злото, както проповядваха някои секти? Може би щеше да се оттегли в някое уединено светилище, като това, в което се намираха, както вярваха селяните, или пък в Тераяма, където потомците му щяха да идват, за да почетат паметта му и да му се поклонят?

Неговите потомци... щеше да се ожени, да има деца... побърза да възпре мислите си, които се бяха устремили в тази посока. Нямаше сега да мисли за жени. Отвори очи и се взря виновно в Мацуда. Очите на възрастния човек бяха затворени, но той каза тихо:

— Съсредоточи се в дишането си.

Вдишване, издишване. Мислите се въртяха около него като зли духове или демони, опитвайки се да привлекат вниманието му. Тъй както майсторът на лъкове дяла стрели, а майсторът ездач обзедва коне, човек трябва да овладява блуждаещите си мисли.

Но конете му напомниха за Кийошиге и за черния жребец, който му бе оставил. Имаше чувството, че може да вижда през очите на коня, да усеща вкуса на лятната трева в наводнените ливади; копнееше да почувства животното под себе си, гъвкавото и овладяно напрежение, вълнението в извивката на шията и гърба, удоволствието да управлява същество, толкова по-голямо и мощно от самия него. А и стрелите — усети как ръцете му изоставят позата на медитация и потръпват, изпълнени с копнеж да стиснат лъка, юздите, меча.

Вдишваше, издишваше.

Ако не можеш да успокоиш себе си, какво се надяваш да научиш?

Думите проникнаха в слуха му — знаеше, че ги е изрекъл Мацуда, но въпреки това имаше чувството, че идват от някакъв друг източник, от някакво място на истина в самия него. Повтори ги едва чуто. *Ако не можеш да успокоиш себе си.* Сляха се с дъха му. За няколко мига съзнанието му се изпразни. Само че почти веднага шумните мисли нахлуха обратно. Значи ето какво са имали предвид моите учители! Успях, постигнах го. Може би сега вече ще мога да започна работа с меча.

Нетърпението го завладя. Сякаш в отговор тялото му започна да се оплаква, че му е неудобно. Краката му се бяха схванали, коремът му беше празен, а гърлото му — пресъхнало. При все това Мацуда, поне три пъти по-възрастен от него, въобще не помръдваше, само дишаше спокойно... вдишваше... издишваше.

Ще стана като него, помисли си Шигеру. *Непременно.* Опита се да долови дишането на своя учител и да го следва. Наблюдаваше се как диша. Навътре... навън...

Откъм дърветата долетяха птичи трели. Дрозд подхвана песен. Шигеру отвори очи за момент и осъзна, че е по-светло. Различи очертанията на хижата, силуетите на дърветата отвъд фигурата на Мацуда, който седеше над него. Помисли си за закуска и устата му тутакси се изпълни със слюнка. В Хаги по това време кухните оживяваха, огнищата вече бяха запалени, супата вреше, готвачите

режеха зеленчуци, прислужниците приготвиха чай — цялата армия от слуги, които поддържаха водения от него живот, бяха будни и работеха сръчно и безшумно. Откакто се помнеше, можеше да им нарежда — дори по време на глад, след природни бедствия като тайфуни, суша или земетресения, когато мнозина в Трите провинции нямаха какво да ядат, той не бе гладувал. Сега се беше отказал от всичко, беше станал един от тях, зависим изцяло от волята на друг. Беше се доверил на Мацуда, вярваше, че възрастният човек може да го научи на нещата, които трябваше да знае. Макар и с неохота, предостави волята си на тази на своя учител, остави мислите си за храна да проникнат в съзнанието му и отново да го напуснат... вдишваше... издишваше. Мисълта му застина, подобно на току-що обзяден кон, който накрая приема, че колкото и да рита и да се изправя на задните си крака, няма да хвърли своя ездач. Видя как всичките му желания, всичките му копнежи могат да бъдат удовлетворени или оставени да се разсеят. Проумя какво имаше предвид неговият учител, когато му говореше за избора. В настъпилата неподвижност проникна усещане за собствения му дух, вълна върху повърхността на океана; заля го покой, съпроводен от състрадание към всички същества, състрадание към самия него, почит и любов към Мацуда.

Усети внезапна топлина, когато слънцето огря високите върхове около тях. Неволно отвори очи и видя, че Мацуда го наблюдава.

— Добре — рече старецът. — Сега да похапнем.

Шигеру стана, без да обръща внимание на схванатите си нозе, и влезе в хижата. Взе котлето, отиде до потока, напълни го с вода, донесе дърва и запали огън. Когато димът се разнесе — подобно на желание, отбеляза мислено той, — а пламъците станаха силни и ярки, окачи котлето на куката и изчака водата да заври. Събра завивките и ги просна на слънце да се проветрят, опитвайки се да имитира начина, по който Мацуда вършеше тези неща, с неговите сръчни и пестеливи движения. Нещо от часовете медитация обагри действията му, вдъхна им целеустременост и съсредоточеност.

Мацуда обу сандалите си и даде знак на Шигеру.

— Да видим какво ще ни предложи гората тази сутрин.

Взе малка кошница и сечиво за копаене — острие, забито в извита дървена дръжка — и двамата поеха нагоре по стръмната пътека в западна посока, усещайки топлината на слънчевите лъчи в гърба си.

Известно време пътеката криволичеше между огромни канари и катеренето бе трудно, но след това теренът стана равен и пред тях изникна открито пространство. Наоколо растяха кедри, кипариси и смърчове, но на границата между него и гората все по-нагъсто избуяваше папрат, чиито клонки се виеха в змиевидни спирали. Мацуда показва на Шигеру как да отреже най-нежните; после двамата поеха през гората, докато стигнаха до малък планински вир. Беше пълен с птици, чапли и диви патици, които се разлетяха с резки писъци при тяхното приближаване. Около него растяха див лотос и репей. Мацуда отскубна малко лотос от водата заради сочните му корени и изрови стръкчета репей от меката пръст. Корените му бяха дълги и тънки, а месестата им част се белееше под тъмната пореста ципа.

По това време на годината все още бе твърде рано за гъби или сладки диви картофи, но по обратния път двамата намериха пресен киселец и потънали в искряща зеленина храсти глог. Мацуда похапна от тях вървешком и Шигеру го последва. Вкусът съживи ярки спомени от детството му. Обелиха репея и го оставиха да се накисне, но основната част от сутрешната беритба използваша за закуска, след като я свариха на супа. В остатъка от течността Мацуда изсипа сухи оризови зърна и ги сложи настрана да набъбнат. После нареди на Шигеру да се заеме с упражненията за загарване, които бе усвоил в храма.

— С празно съзнание — добави той.

Храната и топлината на сутрешното слънце бяха примамили демона на съня. Шигеру се помъчи да го прогони, докато се занимаваше с обичайните дейности, мислейки за момчетата в храма, като се питаше дали в този момент правят същото, постигайки далеч по-изпразнено съзнание. Но имаше нещо в тези упражнения, осъзна той, което се съчетаваше с медитацията и я усилваше. Също както упражненията за ума му бяха посочили как да направлява мислите си, така използването на телесните мускули доведе до контрол както над ума, така и над тялото. Отпадналостта изчезна, заменена от очакване и бдително спокойствие.

Движеше се с равномерно темпо, което бе усвоил в храма, възпроизвеждаше всяко упражнение почти несъзнателно в една вече овладяна последователност. Усети, че тук, в самотната гора, нетърпението, което бе изпитвал в храма, вече го няма. Смяташе, че се

е упражнявал старателно, но сега осъзна колко много не му е достигало, колко раздвоено и слабо е било вниманието му, до каква степен собствената му горделивост го е забавяла и заслепявала. Наблюдаваше дишането си при всяко отделно упражнение и чувстваше как слънцето, въздухът, земята под нозете му сякаш следват всяко вдишване и издишване и протичат през него. Светът наоколо бе готов да подели мощта си с него — своята енергия, лекотата, устойчивостта. Той просто трябваше да приеме тези дарове и да почерпи от силата им.

— Добре — рече Мацуда. — Учителите в храма се тревожеха, че ти липсва съсредоточеност — най-големия недостатък на баща ти, опасявам се, — но се надявам да докажем, че грешат. Затегни си робата — сега малко ще ускорим темпото.

— Да донеса ли тоягите? — попита Шигеру, но Мацуда вдигна ръка.

— Когато реша, че си готов, сам ще ти кажа.

Запретнал собствената си роба, възрастният мъж застана пред Шигеру, вкопал нозе в песъчливата земя.

— Сега внимавай!

Движението бе тъй бързо, че Шигеру едва успя да го проследи. Виждаше очертанията на стареца, но през съсухреното му тяло, през жилестите му крайници за миг премина нещо вечно — някаква сила, която преобрази учителя му. Той застина със зяпнала уста. Мацуда видя изражението му и прихна.

— Няма никаква магия, никакво вълшебство или каквото и да е там от тоя порядък. Всеки може да го направи. Просто трябва да работиш усилено и да изпразниш съзнанието си. Подготвяш тялото си за жизнената сила, която да проникне в него, и после я използваш пълноценно. Нужни са само тренировки — упражнение и повторение. Все още не ти достига търпение, но ще го придобиеш.

Шигеру се подготви да възпроизведе движенията на своя учител, удивен, че три пъти по-възрастен от него човек може да се движи с такава бързина. Но в края на тренировката, когато слънцето бе достигнало най-високата си точка в небето, той вече почваше да осъзнава, че упражненията, които бе усвоил, предоставяха на тялото му модела на движение. Мускулите му се бяха подготвили за това.

— Въпрос на последователност — рече той на Мацуда, докато двамата бършеха потта от лицата си. — Изграждаш едно нещо на

основата на друго.

— Да, като повечето неща, които си струва да се правят — рече старецът. — Усърдна работа, безкрайно търпение и учене от онези, които са изпреварили останалите.

Изглеждаше в чудесно настроение, затова Шигеру събра смелост да каже:

— Хората говорят, че са ви обучавали зли духове.

Мацуда се засмя:

— Учеше ме един свят човек, който живееше в планината. Някои го смятаха за зъл дух... таласъм или даже великан човекоядец, но той си беше човешко същество, макар и от рядък вид. Бях го издирил и му служих като ученик, точно както ти сега ми служиш. Само че той беше много по-строг от мен в поставянето на задачи. Цяла година само му носех дърва за огрев и му миех съдовете, докато изобщо признае съществуването ми. В края на краищата аз бях само един скромн воин — времето ми си беше мое собствено. Твоят случай е по-неотложен. Не разполагаме с цяла вечност.

Когато се върнаха в хижата, видяха, че някой бе пристигнал безшумно и бе оставил приношения от просени питки и сухи гъби, две малки осолени сливи и пресни бамбукови филизи. Мацуда се поклони с благодарност.

— Кой е бил? — попита Шигеру, като се оглеждаше. — Кой знае, че сме тук?

— На по-малко от два часа път оттук има малко селце. Местните често идват да оставят приношения за божеството, което предоставя вода за техните оризища. Делят каквото имат с него и с нас.

Шигеру също се поклони с признателност към непознатите земеделци, които проявяваха такава щедрост.

— Моят брат Такеши иска да бъде обучаван от таласъми — рече той, когато храната свърши.

— На колко е сега? На десет?

— Четири години по-малък от мен. Миналата година стана на единайсет.

— Ех, как бързо лети времето — рече Мацуда. — Надявам се и той да дойде в Тераяма.

— Такеши ще стане по-добър боец от мен. Много е безстрашен. Когато беше на осем, уби едно момче, което беше по-голямо от него —

Шигеру замълча за момент и после добави: — Аз не съм убивал никого.

— В мирно време не се налага — рече тихо Мацуда. — Цялото ти обучение може да изглежда като подготовка за война, но се надяваме да бъде и възможност за нейното предотвратяване. Има много начини да се избегне една война — чрез съглашения или сключване на брак — ала най-добрият е да си достатъчно силен, за да накараш врага добре да се позамисли, преди да те нападне, без обаче да си твърде агресивен, за да не се почувства застрашен. Дръж меча си в ножницата, докато е възможно, но веднъж изтеглиш ли го, не се колебай да го използваш.

— Отори достатъчно силни ли са, за да не допуснат война с Тохан? — попита Шигеру, спомняйки си за момчетата Китано в Инуяма.

— Фамилията Ийда са прекалено властолюбиви. Човек поеме ли по пътя на властта, нещата, които могат да го спрат, освен собствената му смърт, са твърде малко. Той постоянно се стреми да бъде най-великият и живее в постоянен страх, че някъде някой друг е по-велик от него и ще го свали от власт. И, разбира се, това неизменно се случва, защото всичко, което има начало, има и край.

В сянката, хвърляна от стрехите, армия мравки бяха налазили едно умряло водно конче и ръфаха тялото му с миниатюрните си челюсти.

— Водното конче се рее във въздуха — отбеляза Мацуда, — но мъртвото му тяло става храна за мравките. Всички живи същества се раждат и всички трябва да умрат.

— Вие сте се отказали от светските си желания, за да следвате ученията на Просветления — рече Шигеру. — Изпитвате състрадание към всички живи същества. Най-светият е проповядвал на своите ученици да не струват зло никому. При все това вие сте моят учител, който ме обучава на изкуството на войната. Не ми е възможно да ви следвам, дори и да исках. Имам задължения към своята фамилия, към клана си, към страната си. Не мога да се отрека от дълга си.

— Никога не бих очаквал от теб да го сториш. Твоят път е в този свят. Но вярвам, че е възможно да живееш в него, без да му бъдеш роб. Ако успея да те науча на това, ще съм доволен — добави Мацуда. — Освен на майсторството с меча и изкуството на войната, естествено, но

да отговоря на твоя въпрос — да, на Отори ще им се наложи да се сражават с Тохан. През следващите пет години, предполагам. Или по южната, или по източната граница.

— Владетелят Китано от Цувано изпрати синовете си в Инуяма — рече Шигеру. — Приех го като предателство към мен.

— Ногучи също прави преднамерени приятелски жестове към фамилията Ийда. Това са сламките, които указват посоката на вятъра. И двамата мъже определят действията си, движени най-вече от собствените си интереси. Ногучи е страхливец и нагаждач. Те очакват война и не смятат, че Отори ще победят.

— Те са предатели! — възкликна гневно Шигеру, загубил напълно доскорошното си състояние на търпение и благост. — Трябва да се върна в Хаги.

— Баща ти все още е глава на клана. Той би трябвало да знае как стоят нещата. Зависи от него и съветниците му да се справят с настоящото положение.

— Моят баща... — започна Шигеру, но после замълча, тъй като не искаше самият той да прозвучи като предател.

— Това е един от уроците на зрелостта — рече Мацуда. — Да виждаме родителите си съвсем ясно, да познаваме техните силни страни и слабости и въпреки това да им отдаваме подobaващата почит.

— Моят баща има много недостатъци — заяви Шигеру с болка. — Ако Отори бъдат победени от Тохан, ще е заради това.

Мацуда каза:

— Да се надяваме, че началото на войната ще се отложи достатъчно, за да можеш да участваш по-дейно в управлението на клана. И че ти самият няма да станеш жертва на същите слабости — добави той сухо.

— Вие сигурно ги познавате достатъчно добре — отвърна Шигеру, усещайки как кръвта нахлува в главата му. — И те наистина не са малко!

— Обичайните слабости на Отори, без съмнение. Прекомерна сприхавост, липса на търпение, склонност към слепи увлечения. Това са дребни недостатъци, с които ще трябва да се пребориш.

— Ще положа всички усилия — обеща Шигеру.

ЕДИНАЙСЕТА ГЛАВА

Дните потекоха един след друг, подчинени на строгия ритъм на медитации и упражнения, подобно на повтарящи се мотиви в тъкано платно. По пладне или след вечеря Мацуда често говореше за историята или политиката на клана, както и за военните стратегии. Задаваше въпроси на момъка относно досегашното му обучение — от Шигеру се очакваше да помни всичко. Паметта на Мацуда бе удивителна, а Шигеру усещаше как неговата собствена става все по-остра, докато поглъщаше онова, което му преподаваше възрастният мъж.

След като в продължение на две седмици Шигеру всеки ден повтаряше многократно движенията на своя учител и правеше самостоятелни упражнения, една сутрин Мацуда му нареди да донесе тоягите на тренировъчния терен. Шигеру бе удивен до каква степен бе успял да подобри координацията си и състоянието на собствените си мускули. В Хаги го бяха смятали за талантлив ученик, но онова момче бе бавно и непохватно в сравнение с формата, която бе постигнал тук. Сега тоягата бе станала онова, което трябваше да бъде мечът — продължение на собствената му десница и ума му. Движеше се светкавично като мисъл, с цялата вложена в удара сила. А по обратния път бе гъвкава като собствените му мускули, тъй бърза и управляема като собствената му десница. Вдишване, издишване. Изпразването на съзнанието, което бе успял да постигне в медитация, сега му се удаваше без усилие. Не мислеше с кого се сражава, забравяше, че Мацуда е негов учител, бе безупречен воин; успя да превъзмогне дори завладяващото желание да надхитри, да пребори своя противник — виждаше само движенията на атакуващия и реакциите му в отбрана и контраатака.

В късния следобед Шигеру бродеше по планинските пътеки, проучваше околността и събираще диви растения, които можеха да им послужат за храна. Понякога му се струваше, че долавя шумове от човешки движения или се чувстваше наблюдаван, а веднъж дори

попадна на следи, подсказващи, че някой е копал самакитка^[1], корени от змийски лапад^[2] и птиче гнездо^[3]. Само че не видя никого в гората, макар че от време на време някой земеделец или жена от селото пристигаха с приношения от храна. Ако се срещнеха, Мацуда им даваше благословия и ги подканяше да пийнат от извора, докато Шигеру ги разпитваше за техните стопанства и посеви, искаше да разбере как предсказват времето, да научи повече за техните предания и лекове. Първоначално те мълчаха притеснени, но с всяка изминала седмица все повече се отпускаха пред него.

Мацуда го подигра за този негов интерес, като му заяви, че в някой предишен живот сигурно е бил селянин.

— Ако всички бяхме воители, щяхме да умрем от глад — отвърна Шигеру. — Никога не трябва да забравяме кой ни храни!

— Вече по-мъдър от повечето воители в Хаги — рече Мацуда сякаш на себе си.

— Ако има война, аз трябва да съм воин — заяви Шигеру неупинудено. — Но ако цари мир, ще съм земеделец и никой няма да остане гладен в Трите провинции.

Настъпи лятното слънцестоене, а после и дните на големите празници, но Мацуда не показа с нищо, че възнамерява да се върнат в храма. Няколко дни преди Празника на мъртвите^[4] от Тераяма пристигнаха двама монаси и донесоха храна, торби с ориз и сушени зеленчуци, каче с туршия и друго с осолена риба. Всичко това изглеждаше като пищно угощение след оскъдната храна от последните седмици. Носеха и новини от Хаги за доброто здраве на фамилията Отори и писмо от Такеши.

— Пита ме дали съм срещнал таласъми — рече Шигеру, докато четеше с нетърпение. — Паднал от Карасу — моя черен кон — и един ден виждал двойно.

Усети как старата тревога заплашва да го залее и преглътна, потискайки я с усилие на волята.

— Казах му да не се качва на черния... Обязден е наскоро и е твърде силен за едно дете. Надявам се, че не е пострадал по-сериозно, отколкото си мисли.

Не си бяха взели пособия за писане, тъй че не можеше да му прати отговор, но монасите обещаха да проводят пратеници до Хаги, за да разберат повече подробности. Поговориха малко по време на

вечеря — за честванията в храма, за доброто здраве и силния дух на игумена, за напредъка на послушниците. Двамата посетители останаха да пренощуват и дълго време прекараха в безмълвна медитация заедно с Мацуда и Шигеру. Колибата бе твърде малка за четирима, тъй че Шигеру спа отвън под звездите. Беше знойна нощ и той спа леко, като често се будеше от бухане на кукумявки, квакане на жаби и бръмчене на комари. Веднъж в далечината се разнесе вой на вълк, а точно преди зазоряване някой премина покрай главата му на меки лапи — той отвори очи и видя едно тануки^[5], което се бе втренчило в него. Щом помръдна, животното се шмугна под колибата.

Стана и видя, че другите трима са будни, и то от известно време, тъй като вече седяха в медитация. Той се присъедини към тях, черпейки сила от избледняващата нощ и настъпващия ден. Насочи мислите си към Такеши и се помоли брат му да се е възстановил напълно, макар че се питаше дали някаква молитва можеше да подейства по този начин. После успокои мислите си и се съсредоточи върху дишането си.

Щом се развидели напълно, донесе вода, подуха леко въглените, за да разпали огъня, и добави сухи съчки, след което се зае с приготвянето на храната, както вече правеше за Мацуда всеки ден. С конопената си роба, втъкната в пояса му, Шигеру изглеждаше почти като монасите, без да се смята косата му. Чувстваше, че може да бъде един от тях — най-младия, значи слугата. Гостите не показаха удивление, че наследникът на клана им прислужва смирено, макар че по-младият му благодари сърдечно, а по-възрастният хвърли бърз поглед към Мацуда, който само леко се усмихна в отговор. Двамата монаси тръгнаха веднага след закуска, без да губят време, поемайки надолу по планинската пътека. Вече бе доста горещо; някъде в далечината, където над последните хребети се събираха тежки облаци, отекна гръмотевица. Небето над тях бе мораво-синкаво, а слънчевата светлина бе обагрена в бронзово.

— Започвай си упражненията — нареди Мацуда. — Бурята ще ни достигне още преди пладне.

Чувстваше се отпаднал, но умората му се разсея тутакси, щом се захвана с обичайните упражнения. Мацуда продължи да медитира, но след около час се изправи, запретна полите на робата си, втъкна ги в пояса си и взе тоягите. Шигеру се поклони на своя учител и пое

едната, изпитвайки обичайното удоволствие от нейната уравновесена тежест и гладкостта ѝ.

Отново изтрещя гръмотевица, този път по-близо. Въздухът бе наситен с напрежение подобно на светкавица.

През следващите няколко седмици с всеки изминал ден атаките на Мацуда ставаха все по-мощни. Той владееше тоягата до съвършенство и затова Шигеру не се боеше, че може да бъде наранен, но вече бе понесъл достатъчно леки удари и се бе сдобил с достатъчно синини, за да приема всяка схватка напълно сериозно. Този ден учителят му изглеждаше още по-свиреп. Двойно по-силна, поредната му атака изтика Шигеру до ръба на тренировъчния терен. Той чувстваше, че учителят му търси у него нещо повече, предизвиквайки го до краен предел, за да достигне до някаква още несъбудена мощ. Усети как в гърдите му се надига гняв — страничен удар по врата бе причинил болезнено парене. От безпощадното слънце го болеше глава, целият бе в пот, която се стичаше по челото му и смъдеше в очите му.

Третата схватка бе още по-яроствна. До този момент Шигеру бе смятал, че Мацуда никога няма да го нарани, но сега изведнъж враждебността на възрастния човек му се стори съвсем реална. Тя разклати увереността му повече отвсякога. Доверието, което имаше в своя учител, се разколеба, предходни дребни опасения се навързаха в една цялостна картина. *Той възнамерява да ме убие, помисли си Шигеру. Каза, че ще ходи в Инуяма, явно е в съглашателство с Ийда. Ще ме убие тук уж случайно и ще се присъедини към Китано и Ногучи в тяхното предателство. Отори ще бъдат свалени от власт, а Средната провинция — безвъзвратно загубена.*

В гърдите му изригна непозната ярост, тъй силна, че заличи всичко в съзнанието му. А в празнотата нахлу силата, която дори не подозираше, че притежава, не и до момента, в който осъзна, че се сражава за живота си и за всичко, което му е скъпо.

Цялата почит към Мацуда се изпари — ако бе изпитвал някакво благоговение към стареца, сега от него не остана и следа. Хвърли се в устремна атака. Мацуда парира първия удар, но вложената сила наруши леко равновесието му. Той я преобразува във финт, за да възстанови стабилността си, но в този момент Шигеру заобиколи така, че учителят му се озова на стръмния склон и слънцето блесна в очите му. Спомни си за мощта на света и съзря начин, по който да я използва.

Нанесе удара си с цялата сила и бързина, на която бе способен, възползвайки се от разкрилата се в защитата на Мацуда пролука, при което го уцели отстрани в главата с трясък, наподобяващ гръмотевица.

Възрастният мъж изстена неволно и се олюля. Шигеру хвърли тоягата, отвратен от онова, което бе сторил.

— Учителю!

Мацуда отвърна:

— Добре съм, не се тревожи — после лицето му пребледня. По челото му изби пот. — Май е по-добре да седна.

Шигеру му помогна да стигне до верандата и да се настани на сянка, после донесе завивки, върху които да легне, и вода, за да промие удареното място, което вече бе подуто и мораво.

— Не бива да заспивам — измърмори Мацуда. — Не ме оставяй да заспя! — след което тутакси затвори очи и захърка.

Шигеру го разтърси.

— Учителю, събудете се! Не заспивайте! — но не успя да го събуди.

Ще умре! Аз го убих! Първата му мисъл бе да доведе помощ. Монасите бяха тръгнали преди час... но може би ако тича... и вика... щяха да го чуят и да се върнат. Те щяха да знаят какво да сторят. Но редно ли беше да остави Мацуда сам? Трябваше да решава незабавно, а да предприеме каквото и да било, му изглеждаше за предпочитане пред това да бездейства. Обърна възрастния човек на една страна, тикна купчина дрехи под главата му и го покри с плътната завивка. Напълни чаша с вода от потока, навлажни устните на Мацуда и я остави до него.

После се втурна надолу по планинската пътека, като викаше.

— Хей! Чувате ли ме? Върнете се! Върнете се!

Беше тичал близо три километра, когато си даде сметка, че е безполезно. Монасите имаха твърде голяма преднина, никога нямаше да ги настигне. Слънцето проблесна в един последен ослепителен изблик, след което бе погълнато от буреносните облаци. Светкавица за миг разсече небето и после целият свят сякаш потъна в мрак. Изтреця гръмотевица и почти незабавно рукна дъжд.

За броени мигове се измокри до кости. Точно както бе казал Мацуда, бурята се развилня преди пладне. Шигеру се притесни още повече, задето бе оставил стареца. Почувства, че трябва да се върне

при него. Но когато се обърна, за да поеме обратно, вече изобщо не бе толкова сигурен къде се намира — дъждът му пречеше да се ориентира и трябваше да минат няколко мига, докато си даде сметка, че в своя сляп устрем по склона бе свърнал в погрешна посока. Опитва се да следва собствените си стъпки, но пътеката, по която се бе спуснал, вече бе наводнена, а без някакъв знак, който да го ориентира, изобщо не бе сигурен накъде да върви.

Пред него се разнесе силен трясък и ослепителна светкавица разсече върха на един кедър. Дървото се подпали с пращане и запуши, тъй като дъждът гасеше пламъците. Шигеру спря за момент, уплашен, че кедърът може да рухне, но макар и разцепено, дървото не падна. В мига, в който спря, Шигеру си помисли, че през дъжда вижда пред себе си фигура на мъж, намерил подслон под една издатина в скалата.

Шигеру извика:

— Хей, моля, помогнете ми! Загубих се.

Непознатият обърна глава в посока към Шигеру. Погледите им се срещнаха и мъжът изчезна.

Не се беше преместил или избягал, а просто се беше стопил. В първия миг беше там, а в следващия вече го нямаше.

Видях зъл дух, помисли си Шигеру, но в такъв момент би приел помощ и от демоните на ада. Втурна се към скалата, викайки:

— Не си отивайте! Нуждая се от помощта ви. Учителят ми е ранен. Загубих се, а трябва да се върна при него.

Дъждът се спускаше като плътна завеса от ръба на скалата. Той спря за момент под заслона и избърса водата от очите си. Шумът от бурята заглушаваше всички други звуци, но той внезапно усети, че до него стои друг човек. Протегна ръка и извика стреснато, когато докосна жива плът, която постепенно ставаше видима, трептейки в сумрака.

Не изглеждаше като таласъм, с втрънен поглед и дълъг нос, но вероятно бе някакво свръхестествено същество, някакъв планински дух или призрак, който не може да намери покой, убит на това място и останал неотмъстен. Видя млад мъж, може би седем-осем години по-възрастен от него, с бледо, подвижно лице и странни, непроницаеми очи, в които се четеше и присмех, и любопитство. С изключение на очите, във външността му нямаше нищо изключително — носеше обикновени дрехи, къса връхна дреха върху препаска, с голи нозе и

скрити под кърпа коси; не изглеждаше въоръжен, но Шигеру видя как десницата му се приближи до гърдите и предположи, че там има скрито оръжие.

Хукнал така внезапно от хижата, той самият изобщо не бе въоръжен. Но пък и какво ли оръжие можеше да е от полза срещу този дух от планината, който изчезва и се появява когато си поиска? Наложил си да заговори.

— Който или каквото и да си, моля те, помогни ми! Моят учител е ранен — тръгнах да търся помощ, но се загубих. Той е в хижата близо до потока, при светилището.

— Твоят учител? Кой е той?

— Мацуда Шинген, от Тераяма.

— А ти кой си?

— Просто един от неговите послушници. Моля те, покажи ми пътеката!

Мъжът се усмихна леко, но не каза нищо. Отстъпи крачка назад и дъждът се посипа отгоре му; той изчезна отново. Шигеру потисна вик на разочарование и излезе на дъжда, твърдо решен да поеме по стъпките си и да разбере къде се бе отклонил. И в този момент на известно разстояние пред себе си видя тъмната фигура да се появява отново. Непознатият се обърна и му кимна.

— Върви след мен! — викна мъжът.

Поеха право нагоре по склона, следвайки тясна лисича пътека, като от време на време се отпускаха на четири крака, за да изкатерят някоя скала или да преминат през гъсталак. Мъжът се движеше доста по-напред и изчезваше всеки път, когато Шигеру се окажеше твърде близо, но винаги се появяваше отново. Все едно бе воден от лисица — и Шигеру се запита дали наистина не бе омагьосан от някой лисичи дух, който го отвеждаше в света на духовете. Проливният дъжд, зеленикавата светлина, трясъкът на гръмотевици, сребристосинкавите ивици на светкавиците — всичко това сякаш идваше от някакъв непознат свят, в който нормалните правила на живота не действаха и всичко бе подвластно на магията. Неговата реалност се бе разтресла, от което му се зави свят и му призля, все едно бе получил удар в главата. Какво ли ставаше с Мацуда? Ами ако вече е издъхнал? Не само бе наранил своя учител, но и се бе провалил напълно, опитвайки се да му окаже помощ.

Прехвърлиха малък хребет и започнаха да се спускат. Внезапно Шигеру разпозна мястото. Не потъваше все повече в света на духовете, а слизаше към хижата по пътека, която бе използвал неведнъж. Втурна се напред, без да се интересува дали е надминал човека дух, мислейки единствено за Мацуда. Тичаше така, че гърдите му щяха да се пръснат.

Дъждът се стичаше от стрехите на колибата, биеше по земята под тях и потичаше на кални ручеи към вира. Мацуда лежеше на една страна, точно както го бе оставил, и все още спеше, но вече без да хърка.

Шигеру коленичи до него — завивките бяха подгизнали и кожата на възрастния човек бе станала лепкава.

— Учителю! Господарю Мацуда! — той го разтърси леко.

За негово облекчение клепачите на Мацуда трепнаха, но той не се събуди. Настъпи лека промяна в ритъма на дъжда и водачът на Шигеру изникна на верандата. Той също коленичи и докосна шията на възрастния човек, търсейки пулса му.

— Какво стана?

— Ударих го, докато тренирахме. Той ме обучава на бой с меч.

— Ти си ударил Мацуда? Що за послушник си? Приличаш ми на някой от Отори.

— Аз съм Отори Шигеру, пратен съм в Тераяма за година, това е част от моето обучение.

— Владетелю Шигеру, за мен е чест да те срещна — рече мъжът, а в гласа му прозвуча скрита ирония.

Той не спомена собственото си име. Отново се приведе над Мацуда, повдигна клепачите му и се взря в очите му. После внимателно опипа натъртеното място на слепоочието.

— Не мисля, че си му счупил черепа. Просто от удара ти е изпаднал в несвяст. Скоро ще дойде на себе си. Имам тук някои билки... върбина, върбова кора и разни други неща. Направи му чай от тях — ще уталожат болката и виенето на свят. Не се отделяй от него. Опасността не е толкова от удара, колкото от възможността да се задави и после да се задуши. — Той извади малка торбичка и я подаде на Шигеру.

— Благодаря — рече Шигеру. — Много съм ти признателен. Ела при мен, когато се върна в Хаги, и ще бъдеш възнаграден.

Гласът му заглъхна и той се почувства глупаво, защото какво възнаграждение можеше да предложи на лисичи дух? При все това, когато мъжът стоеше пред него, изглеждаше съвсем истински и обикновен.

— Може някой ден да дойда в Хаги.

— Винаги си добре дошъл. Кажи ми името си.

— Имам много имена. Понякога хората ме наричат Лисугера — той се засмя на изражението на Шигеру. — Погрижи се за своя учител — поклони се ниско и завърши: — Владетелю Отори — с тон едновременно почтителен и присмехулен. После изчезна.

Шигеру пренесе Мацуада в колибата и го положи на постелката, разпали огъня и донесе прясна вода. Беше мокър до кости. Съблече дрехите си, за да ги изсуши, и седна край огъня, докато водата заври. Не беше студено, а когато в късния следобед дъждът намаля, горещината се завърна, даже още по-знойна от преди.

Привечер Мацуада се размърда. Изглежда, изпитваше болка. Шигеру бързо приготви настойката и помогна на стареца да се надигне и да я изпие. Мацуада не каза нищо, но потупа ръката на Шигеру, сякаш да го успокои. После легна отново. Билките подействаха бързо. Старецът спа дълбоко и спокойно до зазоряване.

Шигеру дремна малко, но повечето време остана буден, размишлявайки над странните събития от изминалия ден. Вече не смяташе, че непознатият е свръхестествено същество. Сега, когато можеше да мисли по-спокойно, му стана ясно кой би могъл да бъде странният му помощник — само член на Племето. Беше изчезвал и изниквал отново точно както бе описал баща му, разказвайки за жената, в която се бе влюбил. Какво удивително умение, колко полезно би било да го притежаваш; ненапразно военачалници, подобно на фамилията Ййда, използваша такива мъже за шпиони. Колко уязвим изглеждаше собственият му клан! Каква защита би могла да съществува срещу подобни способности? Неочакваната среща бе разпалила любопитството му да научи повече за тях, да открие как би могъл да предпази себе си и хората си от Племето... и дори как да ги използва за собствена изгода.

Избягваше да мисли за най-странното от всичко случило се през този ден — как той, послушникът, бе победил в схватка своя учител; бе

обезвредил Мацуда Шинген. Изглеждаше още по-невероятно от мъжа, който можеше да става невидим.

Горещината намаля, излезе лек вятър и птиците възвестиха зората. Шигеру седна с кръстосани крака и започна сутрешната медитация. Когато отвори очи, беше съвсем светло, а Мацуда се беше събудил.

— Имам нужда да се облекча — рече старецът. — Помогни ми да изляза.

Вървеше малко неуверено, като се олюляваше, но иначе изглеждаше добре. След като свърши, отиде до извора и изплакна уста.

— Главата боли ли ви? — попита Шигеру, докато му помагаше да се прибере обратно в колибата.

— Вече не толкова. Онова, което ми даде снощи, действа.

— Много съжалявам — подхвана Шигеру.

— Няма за какво да съжаляваш — рече Мацуда. — Бъди горд със себе си. Това си е постижение. Отдавна никой не ме е подреждал така. Пък и аз не съм толкова млад, колкото едно време.

— Беше си щастлива случайност — рече Шигеру.

— Не мисля. Но кой беше тук с теб?

— Срегнах в гората един човек. Бях се втурнал след монасите и се заблудих... Имаше страшна буря...

— Паникьосал си се, с други думи — отбеляза Мацуда.

— Мислех, че съм ви убил!

— Ако го беше сторил, щях да съм си го заслужил — засмя се Мацуда. — Няма защо да изпадаш в паника. Кой беше... някой от селяните? Трябва да разбере съставките на тази отвара.

— Не го бях виждал дотогава. Даже не бях сигурен дали е човек. Повече ми приличаше на дух. После си дадох сметка, че сигурно е от Племето.

— За Бога! — възкликна Мацуда. — Дал си ми чай, приготвен от член на Племето? Явно имам късмет, че съм още жив.

Шигеру си помисли за отрова, спомни си за следите, които бе видял със собствените си очи, оставени от някой, дирец самакитка и змийски лапад... този човек или пък някой друг.

— Аз съм пълен глупак — рече. — По някаква причина реших, че мога да му се доверя.

— Прибързваш с доверието — възрази Мацуда. — И все пак в този случай няма сторено зло. Тази настойка много помага против болки. Бих искал да разбера какво има в нея.

— Онзи човек знаеше как се казвате.

— Не искам да се хваля, но мнозина знаят моето име. Само че не съм долюбван в Племето, тъй като направих всичко възможно да ги държа далеч от храма. Не обичам шпиони. Той ставаше ли невидим?

Шигеру кимна.

— Как се получава?

— Номер, начин на движение, който заблуждава очите на наблюдателя. Не можеш да го научиш... вродено е, като повечето им способности. Упражняването им само ги засилва — от онова, което съм чувал, голяма част се състои в медитация, изпразване на съзнанието и концентрация, макар че в Племето използват жестокостта като средство за обучение, за да притъпят съвестта и изтръгнат милосърдието. Разправят, че фамилията Ййда прилагала някои от тези методи върху синовете си и че особено Садаму имал голяма полза от тях.

— Онзи Садаму, който се надявал освен това да стане ваш ученик? — възкликна Шигеру.

— Ааа, аз и бездруго не бих отишъл в Инуяма, не ми харесва климатът. Както и да е, сега няма и защо — доволен съм от моя ученик от клана Отори. Всъщност много се гордея с теб.

— Макар че допусках грешка след грешка! В момента, в който успях да ви надвия, ви виждах като предател — призна Шигеру. — Реших, че сте част от таен заговор... Глупаво е дори да си го помислиш.

— Оказвах ти натиск, колкото ми беше по силите. Знаех, че в теб има нещо повече от онова, което ми бе позволил да видя до момента. Ти си доверчив, владетелю Шигеру, това е добродетел, но само до известна граница. Сега вече знаеш как да отприщиш истинската си мощ — чрез подозрение в предателство — и чистата ярост, която произлиза от съзнанието за това. Днес можеш да се упражняваш сам. Трябва да предизвикаш със силата на волята онова, което успя да откриеш чрез емоцията. А аз ще си почивам.

— Трябва да се върнем в храма — рече Шигеру, вперил поглед в бледото лице на своя учител и в набъбващата подутина. — Там могат

да се погрижат за вас.

— Още не е време — отвърна Мацуда. — Ще си отдъхна два-три дни, ще прекараме тук Празника на мъртвите и ще се върнем в храма преди есенните бури, стига да не ме повикат по-рано. Здравето на нашия игумен е твърде крехко, както знаеш. Ако издъхне, ще трябва да се върна незабавно. Хайде стига, приказвахме твърде много. Ще прекараме остатъка от деня в мълчание. Можеш да приготвиш малко супа и после да се заемеш с упражненията си.

Имаше куп неща, за които Шигеру изгаряше от желание да говори — мислите му препускаха една след друга в главата му. Даде си сметка, че копнее за похвала, за признание, разбра, че Мацуда му бе дал всичко, което бе възнамерявал. Отвори уста, за да каже: *Само още един въпрос*, но Мацуда му направи знак да замълчи:

— Предлагам първо една медитация, за да обуздае мислите ти.

Докато се намираше в медитация, той огледа безстрастно действията си, опитвайки се да извлече поука от тях. Разпозна способността, която се криеше зад изпълнението му с тренировъчния меч, както и незрелостта в характера си, която бе довела до паниката и объркването му. Постепенно мислите му се успокоиха, съзнанието му се изпразни.

Привечер отиде да събере гъби за супа със скрита надежда да срещне отново човека от Племето... Лисугера, помисли си той с усмивка. Значи Лисугера бродеше из тази планина да събира билки за лек и отрова. Любопитството му бе предизвикано колкото от непознатия, толкова и от тайните на Племето.

Ако го видя пак, ще го позная, рече си той и почувства, че двамата ще се срещнат отново, сякаш помежду им съществуваше връзка от предишен живот. *Трябва да науча повече за Племето... може би дори да се възползвам от техните услуги, както правят Тохан.*

Само че не видя повторно Лисугера, нито се натъкна на каквито и да било признаци за неговото присъствие. Мацуда се оправи и възобнови ежедневните им сражения. Шигеру се научи да използва новооткритата си сила с по-голяма прецизност — често печелеше надмощие над своя учител, но повече никога не му нанесе такъв силен удар.

Двамата изкараха дните от Празника на мъртвите в пости и медитация. За първи път на този тържествен ден Шигеру се намираше

далече от семейството си. Баща му посещаваше храмовете Токоджи и Дайшоин в Хаги или пътуваше до Ямагата и Тераяма. Тази година щеше да остане в Хаги. Шигеру си представи как брат му и приятелите им пускат по течението на реката фенери в хартиени лодки и как ги наблюдават, докато отливът ги отнася към морето. Представи си гледката на залива, островите, които стърчаха назъбени от водата, фенерите, които пръскаха своята златиста светлина в синкавата мъгла, и почувства мъчителна носталгия по мястото, което обичаше толкова много.

Гората около него не бе по-малко красива — бе заобичал и нея, докато я изследваше и опознаваше, но тя бе пуста, уединена, без човешко присъствие, а в нощите, когато мъртвите се завръщаха, за да посетят живите, изглеждаше още по-самотна.

В далечината проблясваха светлини — селяните палеха големи огньове, за да укажат на своите мъртви пътя към дома. Шигеру също запали огън до колибата, но не очакваше да види своите предци. Те щяха да отидат там, където бяха гробовете им — в Хаги или в Тераяма. Дори мъртвите нямаше да ги споходят на това място.

През последните дни двамата с Мацуда почти не си бяха говорили — схватки, упражнения, медитация и обичайната работа за деня — всичко това се извършваше в мълчание. Затова през втората нощ от празника Шигеру се изненада, когато, вместо да заспи веднага след вечеря, Мацуда му каза да запали лампата и да приготви чай.

— Ще си поговорим.

Излязоха на малката веранда. Нощта бе ясна — Мечката и Ловеца^[6] сияеха над главите им. Шигеру донесе прясна вода и запали една маслена лампа с треска от огъня. Поднесе чай на своя учител и после се настани с кръстосани крака на пода в очакване да чуе какво има да му каже Мацуда.

— Преди няколко дни бе пълен с въпроси — рече Мацуда. — Сега можеш да ми ги зададеш.

— Мислех си за мъртвите — отвърна Шигеру. — Веднага ли се прераждат, или духовете им продължават своя път? Посещават ни всяка година, но къде живеят през останалото време? Когато оказваме почит на нашите предци, те виждат ли ни, чуват ли ни?

— Тачим предците си, все едно са живи — отвърна Мацуда. — И се отнасяме към всички живи същества със състрадание, тъй като

прадедите ни може да са се преродили в тях. Съдбата от предишния ни живот влияе на настоящия, също както сегашният ще окаже влияние върху нашето бъдеще. Можем да избегнем кръговрата на живота и смъртта, като следваме ученията на Просветления. Но ти си призван да следваш друга пътека — ще бъдеш глава на древен и могъщ клан. Безопасността и благоденствието на мнозина ще зависят от теб. Трябва да живееш в този свят, с всичките му измами и опасности. Не е малка работа да си роден Отори. Твоята фамилия е най-прославената в Трите провинции, каквото и да смятат за себе си Ийда. Твоето родословие е най-древно — във вашите вени тече кръв на императорското семейство. Достойнствата на вашата фамилия са смелост, милосърдие, доброта, справедливост, а недостатъците — безразсъдство, мекушавост, влюбчивост и нерешителност.

— Всяка слабост е сянката на всяко достойнство — рече тихо Шигеру.

— Да, така е. Трябва да си дадеш сметка как чувството за справедливост у твоя баща често става причина за нерешителност. Той отчита гледната точка на всеки и иска да бъде честен към всички. Може би се вълнува твърде много какво мислят за него другите. Искане да получи одобрението на братята си... а в отговор те го презират.

— И те ли са предатели?

— Мисля, че щяха да станат, ако им стигаше куражът.

— Щом Тохан се готвят за война, как можем да защитим Средната провинция?

— Само чрез победа над тях. Няма друг начин. Баща ти не иска да се бие, чичовците ти са за отстъпки срещу мир.

— Какви отстъпки?

— На територия например.

— Да предоставим части от Средната провинция на Тохан? Това е немислимо!

— Мнозина вече го мислят. От теб зависи да ги разубедиш.

— Трябва да се върна в Хаги незабавно.

Мацуда се засмя.

— Ще ти се наложи да се научиш на търпение.

Шигеру пое дълбоко въздух. По време на разговора раздразнението му нарастваше. Предателството, коварството, липсата на преданост му се струваха най-големите престъпления, а

подозрението, че те процъфтяват в собственото му семейство, разпали гнева му.

— Ако ми кажете, че трябва, ще го сторя — отстъпи той с неохота.

— Остани, както беше замислено, до края на зимата. Когато се върнеш, ще бъдеш на шестнайсет — ще преминеш през своята церемония на пълнолетие и официално ще станеш възрастен. Тогава ще имаш повече влияние върху старейшините и баща си.

— Може ли да се има доверие на старейшините?

— Ирие, Мори, Нагаи — бих гарантирал с живота си за тяхната преданост. Ендо и Мийоши са прагматични — тяхната вяност е първо към клана, тъй че ще подкрепят онзи, който го оглавява. Когато наистина се върнеш, трябва да си нащрек. Ако изразиш мнение за война с Тохан, противниковата фракция ще бъде изкушена да те премахне и ще разполагат с подкрепата на Тохан. Внимавай на кого оказваш доверие. И се опитай да не допускаш в живота си никого от Племето.

— Едва ли е възможно да ги разпознаеш — каза Шигеру, като се усмихваше печално.

— И те са хора. Въпреки свръхестествените си качества са смъртни като всеки обикновен човек. Смятам, че могат да бъдат разпознати и победени.

— Врагът ми е двоен — властолюбив, обладан от амбиции клан, и племе наемни убийци.

— Ти пък се изправяш срещу им с двойно оръжие — собствения ти характер, както и любовта и предаността на народа ти.

— Ще бъдат ли достатъчни за надмошье?

Мацуада се засмя отново.

— Не мога да виждам в бъдещето. Знам само, че това стига за начало. Сега, ако искаш, можеш да спиш. Аз ще поседя в компанията на мъртвите.

Шигеру не беше изморен и искаше да чуе още от своя учител.

— Не зная нищо за вашия живот, за семейството ви — рече той.
— Имате ли синове? Женили ли сте се някога?

— Разбира се, когато бях млад. Жена ми се спомина преди години. Имахме няколко деца, но нито едно не доживя да поотрасне. И доколкото знам, нямам живи потомци — моите деца са учениците ми,

монасите, които са под мое попечителство. Надявам се когато умра, да бъда погребан в Тераяма.

— А какво ви накара да се откажете от живота си на воин, когато сте били най-великият боец, познат някога в Трите провинции?

— Няма най-велик боец — възрази Мацуда. — Винаги някой е по-велик от теб или има качествата да те надвие в бъдеще. Цялата ми енергия и години от живота ми са отишли за едно — да стана вещь в изкуството на смъртта. Ужасно е да се мислиш за най-велик — това поражда горделивост, завист към другите. Млади мъже са ме издирвали, за да ме предизвикат. До гуша ми дойде от тяхната глупава дързост.

Той млъкна. Нощните насекоми жужаха силно, квакаха жаби.

— Някога убивах твърде често. Не исках повече да изпитвам тези угризения. Дойдох в Тераяма преди десет години, точно по това време на годината, и повече не си тръгнах. Не исках да живея в света. Но светът не ни оставя на мира. Вечно зове при портата; само Просветленият е водил безгрешен живот. Всички ние правим грешки и после трябва да живеем с тях. Хайде, сега си лягай.

— Ще остана и ще правя компания на вас и на мъртвите — рече Шигеру. — Ако ми позволите.

Мацуда се усмихна и кимна, после намали лампата. Двамата седяха заедно, без да помръдват, а над тях се носеше необятното, осеяно със звезди нощно небе.

[1] Едро високопланинско отровно цвете с перести листа и гроздовидни съцветия. — Б.пр. ↑

[2] Растение от рода *Arum* със стреловидни листа и бели цветове. — Б.пр. ↑

[3] *Anchusa officinalis* — растение, виреещо в Европа и Азия, с мъхести листа и сини съцветия. — Б.пр. ↑

[4] Яп. Обон — тридневен ритуален празник в средата на август, в който японците почитат мъртвите. В няколко последователни вечери членовете на семейството посещават гробището край храма и окачват фенери с фамилните гербове, за да направляват духовете на своите предци обратно към охака — фамилната гробница. — Б.пр. ↑

[5] Подобно на енот куче, герой от японската митология, който се среща в народни песни и приказки, по характер весел и пакостлив.

— Б.пр. ↑

[6] Съзвездията Голямата мечка и Орион. — Б.пр. ↑

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА

След тези разговори, в дните, които последваха, учител и ученик възобновиха безмълвните си дейности. Беше периодът на най-голяма жега, но Шигеру се научи да не обръща внимание на лепкавото си тяло, както правеше Мацуда. И в най-жарките дни потокът течеше хладен и привечер Шигеру често сваляше дрехите си и се къпеше във вира. Бе пораснал през лятото и бе избуял на ръст — доста над средния — а постоянните упражнения и дисциплина бяха изваляли мускулите му и стопили последните остатъци от детството. Той знаеше, че е станал мъж, и често изпитваше нетърпение да се завърне в света, особено когато мислите му се насочваха към напрежението между клановете и вероломството на чичовците му, но прие, че все още му предстои да се учи на търпение и самообладание.

Понякога през сечището притичваше лисица и веднъж Шигеру изненада малките ѝ да си играят в една коруба. От време на време на тучната ливада идваха да пасат елени и зайци. Освен селяните, които пристигнаха с приношения от краставици, кайсии и летни зеленчуци щом Празникът на мъртвите приключи, двамата не видяха никакво човешко същество.

Но един ден по залез, когато бяха решили да се възползват от вечерния хлад, за да разиграят една схватка с дървени мечове, чуха необичайния звук от приближаващи по пътеката коне. Мацуда направи знак на Шигеру да спре, обърнаха се и видяха двама ездачи, които се движеха в лек галоп към колибата.

Шигеру не бе виждал кон, откакто бе оставил своя собствен, за да продължи пеша към храма. Имаше нещо удивително в двете пръхтящи същества с воители на гърба си. И двата бяха дорести, с тъмна окраска, с черни крака, гриви и опашки. Ездачите носеха на гърдите си брони, украсени в черно и златно, а на гърбовете си — дъбовия лист на Тохан.

Първият дръпна юздата на своя кон и викна за поздрав. Мацуда отвърна спокойно. Шигеру, който вече познаваше нрава на своя учител

достатъчно добре, забеляза, че възрастният човек е леко напрегнат — краката му потърсиха по-солидна опора върху земята, а десницата му стисна тоягата по-здраво.

— Аз съм Миура Наомичи — продължи мъжът, — от фамилията Тохан в Инуяма. Моят спътник е Инаба Ацуши. Търся Мацуда Шинген.

— Пред вас е — рече Мацуда с равен глас. — Слезте от конете и ми кажете какво ви води насам.

Миура го стори, скачайки чевръсто от седлото. Неговият спътник го последва и пое юздите на двата коня, а Миура пристъпи напред с лек поклон.

— Господарю Мацуда, радвам се, че ви открих, зает с обучение. В Инуяма ни оставиха с впечатлението, че сте се отказали да преподавате. Нямаше друго разумно обяснение за невявяването ви, когато владетелят Ийда — глава на клана Тохан — ви нареди изрично да пристигнете, за да обучавате сина му.

— Моите благодарности към владетеля Ийда за мнението, което има относно моите способности, но аз не съм задължен да се подчинявам на каквито и да било негови заповеди — знае се, че клетвата ми за вяност е към клана Отори. Освен това владетелят Садаму е малко възрастен за моето обучение, а и съм убеден, че вече е се е възползвал от вещината на най-добрите майстори на меча в Инуяма, какъвто е и владетелят Миура.

— Поласкан съм, че ме познавате. Вероятно знаете освен това, че моята репутация в Трите провинции е нищо в сравнение с вашата.

Шигеру долови високомерие зад привидната смиреност. *Не мисли онова, което казва. Смята се за по-добър от Мацуда; чувства се пренебрегнат, защото Ийда се е обърнал към Мацуда... Дошъл е да го предизвика. Не може да има друга причина.*

— Радвам се да се запознаем — рече Мацуда с привидна вежливост. — Тук живеем съвсем семпло, но добре сте дошли да споделите с каквото разполагаме...

— Не съм изминал този път, за да пия чай и да съчинявам стихове. Дошъл съм да ви предизвикам — първо, защото оскърбявате клана Тохан, като отхвърляте поканата на моя господар, и второ, защото, ако ви победея, владетелят Ийда ще знае, че не е необходимо да търси учители сред Отори.

— Аз вече не съм воин — отвърна Мацуда, — а само монах, който не се бие. Ако не се смятат тренировъчните тояги, тук нямам оръжия. Не съм искал да засегна никого.

— Вземете моя меч, а аз ще се бия с оръжието на Инаба — така ще сме равни. — Миура измъкна меча от ножницата и пристъпи напред. — Или ще се бием, или ще ви посека тутакси — и вас, и вашия ученик. Бийте се с мен и каквото и да се случи, ще го пощадя.

Беше очевидно, че воинът нямаше да се остави да бъде разубеден. Шигеру усети как сърцето му заби учестено. Стисна поздраво тоягата си и леко пристъпи така, че залязващото слънце да се пада над раменете му. Мацуда каза:

— След като проявяваш такава загриженост за моя ученик, можеш да се биеш с него.

Миура се изсмя презрително.

— Не предизвиквам момчета или послушници.

Мацуда се обърна към Шигеру официално.

— Владетелю Отори, вземи меча на владетеля Миура.

Шигеру се поклони също толкова официално, подаде тоягата на своя учител и пристъпи. В един момент, преди още да поеме оръжието на Миура, го обзе болезнено съзнание за собствената му уязвимост. Замаскира го, като впери невъзмутим поглед във воина, като го преценяваше внимателно.

Миура бе малко по-нисък от него, с десет-петнайсет години по-възрастен и много по-широк в раменете. Крайниците му бяха набити и мускулести. Шигеру предположи, че техниката му щеше да е основана по-скоро на сила, отколкото на бързина. Достъпът му щеше да е ограничен. Щеше да го превъзхожда по мощ, но пък не беше обучен от Мацуда Шинген.

— Владетелят Отори? — рече Миура слисан. — Големият син? Шигеру?

— Владетелят Отори е единственият, успял някога да ме надвие — рече Мацуда невъзмутимо.

Имаше и друго преимущество. Миура бе объркан от положението, в което се бе озовал, подведен от собственото си самохвалство. Да предизвика Мацуда и да го убие — бе едно, а да отнеме живота на наследника на клана Отори — съвсем друго. Вероятно това бе тайното желание на Садайoshi и Садаму, но подобно

деяние никога не би могло да бъде оправдано от тях публично, нито простено от Отори. Щеше да въвлече Трите провинции в незабавна война. Животът на Миура и на близките му щеше да бъде погубен.

Добре, помисли си Шигеру. Колкото по-скоро влезем в сражение с Тохан, толкова по-вероятно е да ги победим. Баща ми има и друг син. Внезапно в онзи миг подобна смърт му се стори достойна и той я избра твърдо, без да отправя поглед към бъдещето или да се задълбочава в миналото.

— Дай ми меч си — рече той.

— Ще оставите едно момче да се бие вместо вас? — опита се Миура да предизвика Мацуада с надменност.

— Както вече казах, владетелят Отори е по-добър от мен. Победиш ли него, побеждаваш и мен. Тогава можеш да ми отнемеш живота, тъй като той ще е без всякаква стойност. Всички оскърбления, за които можеш да се сетиш, ще бъдат възмездени. А на мен със сигурност няма да ми се наложи да ходя в Инуяма. Дай меч си на владетеля Отори, както сам предложи. Струва ми се съвсем справедливо, стига да не се упражняваш често с оръжието на другаря си.

— Никога не съм го държал в ръце — отвърна Миура.

Размяната на мечове бе извършена. Шигеру хвана с две ръце оръжието на Миура и отстъпвайки встрани, го огледа внимателно — режещият ръб бе безупречен, извитата стомана — наточена съвършено. Беше малко по-тежък от неговия собствен, съответстващ на по-масивната фигура на Миура, но имаше добър баланс и беше удобен за хващане. Шигеру направи две-три резки движения във въздуха и чу как стоманата запя, щом мечът оживя. Нарочно избра прости, основни упражнения с ясното съзнание, че Миура ще го наблюдава, а и с надеждата да го остави в неведение и да притъпи вниманието му до степен, която щеше да го направи непредпазливо самоуверен.

Усети доверието на своя учител и изпита същото към него, знаейки, че Мацуада никога няма да изложи живота му на риск — по-скоро би влязъл лично в сражение с Миура, отколкото да го допусне.

Двамата се изправиха един срещу друг върху песъчливия терен. Инаба отведе конете малко по-надалече и застана между тях. Мацуада

бе в противоположния край на сечището. Не каза нищо, но не откъсваше поглед от Шигеру.

Всичко свърши бързо. Миура извърши обичайна атака, подобна на онези, които Шигеру бе научил от Ирие Масахиде — неговия учител по бой с меч в Хаги. Беше силен, но бавен и далеч не толкова сърцат, както бе заподозрял Шигеру. Собственото му възпитание и обучение го бяха подготвили за този момент — той знаеше, че ще настъпи и бе готов за него. Не бе изгарял от желание да му се случи, но и не се бе опитал да го избегне. Направи лъжливо движение, все едно възнамеряваше да повтори елементарното упражнение, което бе изпълнил току-що, и щом мечът на Миура откликна, се устреми в противоположната страна и намери незащитената част между гръдния кош и слабините.

Бе удивен от лекотата, с която острието прониза дрехи и плът, от бързината, с която се измъкна обратно и се заби отново, този път в горната част на шията, когато Миура политна напред. Шигеру изпита неимоверна мъка, когато кръвта бликна от раната в гърлото и потече пенеста от корема; мъка и тъга заради крехкостта на плътта и живота, който се съхраняваше в нея. Беше възмутително, че човек може да премине тъй бързо от живота в смъртта — едно мимолетно пътуване, от което няма връщане. Щеше му се да можеше да върне времето назад в един свят, в който Миура и Инаба изобщо нямаше да се появят по залез при самотното светилище, но въпреки това знаеше, че трябва да приеме, че Миура е отишъл там да посрещне отредената за него смърт от ръката на Шигеру.

— Господарю Миура! — извика Инаба, пусна юздите на конете и се втурна напред.

Животните се вдигнаха на задните си крака, отскочиха назад, долавяйки мириса на кръв, и препуснаха в галоп през сечището, като едното цвилеше и въртеше очи.

Миура издъхна, без да изрече нито дума.

Аз убих, помисли си Шигеру без задоволство или въодушевление, а по-скоро със страх и натежало сърце, все едно се бе простил с невинността на юношеството и бе преминал в света на възрастните, с всички негови тегоби.

Мацуда вдигна меча на Инаба от мястото, където бе паднал.

— Владетелю Шигеру, хвани конете, преди да са избягали. Инаба, вземи главата на своя господар и я отнеси в Инуяма. Очаквам да разкажеш подробно за неговата смърт, която не бе лишена от достойнство.

Докато убеждаваше конете да се оставят да бъдат хванати, Шигеру чу удара, който отдели главата от тялото. Мацуда донесе вода от извора, уми кръвта от лицето и я уви в парче плат, което донесе от колибата, като се извини за лошото качество на материята.

Очите на Инаба блестяха от вълнение, но той остана безмълвен. Взе една кошница, окачена на седлото, и почтително положи главата в нея. После откачи ножницата от пояса на Миура, избърса меча, провери острието и го прибра в нея.

— Владетелю Шигеру! — поклони се на Шигеру и постави меча на земята пред него.

— Можеш да отнесеш тялото в Тераяма — рече Мацуда. — Ще уредят да бъде погребан там.

— Не! — възрази Инаба. — Владетелят Миура не трябва да почива сред покойниците на Отори. Ще го върна на изток. Когато изпълня този свой последен дълг към него, ще го последвам в смъртта.

— Както желаеш — рече Мацуда и помогна на другия да закрепил тялото върху седлото, а в това време Шигеру държеше коня, който трепереше, и се опитваше да го успокои.

Инаба се качи на своя кон и пое бавно надолу по склона. След няколко минути шумът от копитата заглъхна. Слънцето бе залязло напълно, но все още не бе мръкнало.

— Върви се измий — рече Мацуда на Шигеру. — Ще се помолим за мъртвите.

Щом светлината на деня угасна и на небето заблещукаха звезди, старецът подхвана сутрата за мъртвите — древните думи, които служеха за връзка между Земята и Небето, между този свят и отвъдното.

По-късно Мацуда каза:

— Знаех, че не си застрашен.

— Никога не бихте го допуснали — отвърна Шигеру. — Това ми вдъхна увереност.

— Справи се добре. Миура беше отличен боец и добър учител. Садайوشي не биваше да го пренебрегва.

— Изглеждаше така, все едно го бяхте замислили предварително — осмели се да предположи Шигеру.

Мацуда отвърна:

— Не бих замислил ничия смърт... не ми е нужно, защото съдбата отвежда всички ни до тази последна среща. Но ако бях пожелал, едва ли бих могъл да инсценирам нещо по-добро.

Следващият ден бе още по-зноен. Слънчевата светлина отново искреше с бронзов оттенък, а въздухът бе дъшен, натежал и неподвижен, все едно небето бе затаило дъх. Жуженето на цикадите продължаваше безмилостно, но всички птици бяха замлъкнали, омаломощени от горещината. След сутрешните упражнения, от които дори Мацуда плувна в пот, двамата прекараха остатъка от деня в безмълвна медитация. Вечерта Мацуда каза:

— Мисля да се връщаме в храма. Работата ни тук изглежда приключена, а и имам чувството, че съм нужен там. Пък и ти трябва да възобновиш обучението си, преди да си забравил да пишеш.

Събраха оскъдните си принадлежности и Шигеру измете колибата за последен път. Станаха преди зазоряване. Тануки седеше на верандата и ги наблюдаваше с тревожни, кръгли очи. Мацуда му се поклони.

— Сбогом, стари приятелю. Сполай ти, че сподели дома си с нас. Отново ще е само твой.

Луната бе избледняла, но Мацуда крачеше по пътеката, все едно бе ясно осветена от слънцето. Шигеру носеше тренировъчните тояги и вързопите, както на идване. Съжаляваше, че напуска самотната колиба, където бе научил толкова много, но си даваше сметка, че целта, с която бяха пристигнали тук, вече е постигната.

Денят настъпваше, когато минаха под големия дъб, където Шигеру бе видял хоо, и той отново впери търсещ поглед в сводестия заслон. Мацуда бе прибрал перото и сега го носеше в пазвата си, но от свещената птица нямаше и следа. *Ще я видя отново, помисли си Шигеру, ще създам място, където ще може да гнезди. Тя ще се върне в Средната провинция.*

Пристигнаха в храма преди пладне и още щом влязоха в първия двор, Шигеру си даде сметка, че се е случило някакво нещастие. Цялото място бе обгърнато от тържествена тишина, съвсем различна от обичайната атмосфера, нарушавана единствено от монотонното

припяване откъм главната зала. Той разпозна словата на една от сутрите за мъртвите.

— Така и предполагам — рече тихо Мацуда. — Нашият игумен се е споминал.

От онзи момент нататък Шигеру почти не виждаше Мацуда. Игуменът бе погребан според сана си, а след задължителния траурен период, както се очакваше, на негово място игумен стана Мацуда. Шигеру отново зае мястото си сред останалите послушници и се завърна към предишните дейности, но с много по-голямо старание и дисциплина. Изпитваше предишните притеснения относно събитията в света извън Тераяма — действията на Тохан и отклика на собствения му клан — но ги загърби и се отдаде на медитация, тренировки и учение. Извади свитъците, които бе донесъл от Ейджиро и от Ямагата, и се зае да ги научи наизуст. Видя, че работата, която го очаква, щеше да е огромна, и че щеше да се нуждае от цялата си енергия, интелигентността и силата си, за да се справи. Трудеше се с помощта на своите учители върху развиването на вродените си способности и преодоляването на недостатъците си. Научи се да управлява нуждите на тялото си от сън и храна, да владее своя темперамент и мисли.

Летният зной отстъпи място на идващата есен. После настъпи равноденствието — есенните лилии разцъфтяха покрай оризищата. Бурите на късното лято стихнаха; листата се обагриха в червено и златисто; в гората узряха кестените, а в градините — сливите. Работата на полето изглеждаше безкрайна — събираха реколтата от ориз, боб и зеленчуци, която щеше да ги храни през зимата. Във въздуха ехтяха звуците от бухалките, докато отделяха зърната от люспите, глухото кълцане на бобените стебла и бележенето на шушулките от бобовите зърна, които се сипваха в кошници и ведра със ситно почукване, все едно падаше градушка.

Един ден внезапно стана ясно, че работата е свършена; полетата оголяха и потъмняха. Над планината се спуснаха мъгли, а първите слани сковаха бамбуковите треви и ги оцветиха в бяло. Проветривите помещения на храма, в които през лятото цареше хлад, сега станаха много студени заради мразовитите есенни ветрове. Годината превали, падна сняг и затвори храма за околния свят.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Последният камък се плъзна на мястото си и Акане вече не можеше да вижда лицето на баща си. Камъкът пасна идеално, безупречно издяланите му ръбове се долепиха плътно до съседните, без да оставят никакви пролуки. Тя стоеше на северния край на моста. Зад гърба ѝ се бе събрала огромна тълпа, но около нея имаше празно пространство — хората се блъскаха, за да видят, но никой не искаше да я доближава в мъката ѝ... или може би да се озове тъй близо до нея, че да прихване от проклятието, което тегнеше върху семейството ѝ.

Тълпата ахна, все едно всички едновременно си поеха дъх. Мъжете, които вдигнаха камъка — Ватару, дясната ръка на зидаря, и Найзо, чирака — стояха с преbledнели лица и стиснати челюсти; очите на Ватару блестяха от сълзи; Акане виждаше как мускулите на врата на Найзо потръпват от напрежение, чертите на лицето му бяха изкривени в гримаса на страх и жалост. Зидарите заотстъпваха назад, докато вече не стояха на моста. Баща ѝ остана на него сам — единственото живо същество, вградено в камък.

Камъкът повече нямаше да бъде махнат. Баща ѝ бе зад него, в мрака. Той никога нямаше да види дневна светлина, никога нямаше да почувства отново пролетния вятър върху лицето си, нито да съзерцава танца на вишневите цветчета, спускащи се върху зелената повърхност на реката, нямаше да чуе повече изменчивата песен на реката, която се оттегляше с отлива и прииждаше с прилива. Дали щеше да седи със същото спокойствие, което бе показал до този момент, докато въздухът бавно се изчерпва? Или щеше да се поддаде на паниката, след като вече нямаше кой да стане свидетел на срама и отчаянието му?

Акане живееше край реката, откакто се помнеше. Мори Юта не бе първият удавник, когото бе видяла — тя знаеше как ръцете се вкопчват и впиват, и дращят за живот. Дали ръцете на баща ѝ сега дращеха така? Търсейки пролуки в камъните, които знаеше, че прилепват плътно един до друг... гъвкавите му ръце, тъй надарени — ръцете, които Акане познаваше толкова добре и бе наблюдавала тъй

често, стиснали тесла и длето, или свити около купичката с чай вечерта, с прах от камъните все още набит в линиите около кокалчетата и китките му, както и по дланите. Беше пропит с мириса на прах и когато се връщаше след работа, понякога изглеждаше така, все едно самият той бе издялан от камък, посивял от глава до пети. Бе печелил почит и възхищение, бе изградил чудни постройки, но мостът го бе обсебил далеч отвъд всичко останало. Загърби семейството си. Жена му не му роди повече деца — съседите се шегуваха злобно, че би трябвало да има тяло от камък, за да привлече съпруга си. Единствената им дъщеря подивя — слабичко, странно дете, което можеше да плува като корморан и да гребе в лодка като мъж. Когато стана на четиринайсет, от никоя фамилия не я искаха за снаха, макар че синовете им нямаха нищо против нейното гъвкаво тяло, крехки китки, тънка шия и красиво оформени очи. Но семейството явно бе с нещастна съдба, ако не и прокълнато, а и Акане имаше дързък вид, който отблъскваше бъдещите свекърви. Беше явно за всички, освен за баща ѝ, че девойката ще стане проститутка; личало ѝ още от дете, заявяваха те убедено.

А момичета със строго възпитание, не много по-големи от Акане и вече омъжени, ѝ завиждаха тайно, защото не можеха да си представят по-лош живот от тяхната робия.

Акане бе дочула планове за нейното бъдеще, обсъждани от баща ѝ и собственика на бордея; баща ѝ бе потресен от предложението на другия. Акане също, най-вече от ниската цена, която им бе предложена. Тя веднага отиде в друго заведение, което се държеше от една вдовица, и се спазари за двойна сума, половината от която започна да дава на своите родители, а останалото да пази за себе си. Родителите ѝ бяха трогнати от нейната решителност и синовната ѝ преданост и успокоени, че тя не само няма да им бъде в тежест, а даже ще може да ги издържа, когато остарее — особено майка ѝ, тъй като бацината ѝ обсебеност по всяка вероятност щеше да ги докара до просяшка тояга. Освен това тя се надяваше, че накрая Акане ще успее да омае някой богаташ, който да я покровителства за дълго и дори да пожелае деца от нея.

Липсата на внуци бе тяхното най-голямо разочарование в новите планове на Акане. Почтителното ѝ поведение и всичките ѝ грижи към тях не можеха да компенсират отсъствието на наследници. Родът на

зидаря щеше да загине — той нямаше нито синове, нито племенници, а сега нямаше да има и внуци, които да се грижат за гроба му и да се молят за духа му.

Тогава той все още не знаеше, че гробът му ще бъде всеизвестен и в същото време анонимен, че стотици ще минават покрай него всеки ден, че неговият камък ще огласява предизвикателството на Отори към онези, които влизат в техния град, и че гласът му ще се чува вечно, докато си говори безспир с реката.

Акане бе едва петнайсетгодишна, когато се премести при вдовицата Харуна и започна да работи като прислужница на момичетата в заведението. Мъжете идваха да пият вино и да похапнат от прословутите специалитети на леля Харуна — пържен октопод и морски таралеж. Момичетата седяха с тях, компанията им се ценеше също тъй високо, както и останалите услуги, които предлагаша, и Акане научи, че духовитостта е не по-малко привлекателна от съблазнителното тяло, дългите копринени коси или съвършения тил. Някои от момичетата пееха, танцуваха като деца и често се впускаха в детски игри с добавен сексуален оттенък. Заведението на леля Харуна бе доста специално, посещавано от по-богати търговци и дори от синове на воини.

В опит да упражнява контрол над проституцията владетелят Шигемори бе постановил всички домове за удоволствия да са съсредоточени в един квартал — в новата част на града на отсрещния бряг на реката, срещу пристанището. Намираще се от другата страна на каменния мост — зад заведението на Харуна имаше естествен горещ извор, а зад него пък се издигаше малък вулкан, на чиито склонове растяха разнообразни храсти и цветя, обгрижвани от самата планина — камелии, азалии и други по-екзотични растения, които не вирееха никъде другаде в Средната провинция. Говореше се, че свещеникът, който служеше в светилището, посветено на божеството на планината, обича растенията повече от хората. Старецът почти не разговаряше с поклонниците, които посещаваха светилището — смяташе се, че планината закриля и засилва мъжествеността — а повечето си време прекарваше в грижа и разговори със своите растения.

Южният склон на вулкана бе удобно място за дом на удоволствията. Този на Харуна се наричаше Къщата на камелиите, а тя

самата по свой начин бе творец... на удоволствия. Акане, която бе отраснала, попивайки съставките на красотата и шарките от своя баща, се улови, че откликва с цялото си същество на заобикалящата я среда. Бе глезена и галена от по-възрастните жени, стана и любимка на мъжете, макар че Харуна не позволяваше на никого от тях да я отвежда със себе си в някое от личните помещения. Тя вардеше ревниво Акане, а момичето нямаше нищо против; помещенията се наричаха лични, но трудно можеха да минат за такива с паянтовите си стени и крехки прегради. Акане привикна към звуците и миризмите на желанието. Проявяваше интерес към заробването на мъжете, каквото според нея представляваше отношението им към удоволствията на плътта, към отчаяния копнеж, с който търсеха облекчение в тялото на жена. Намираше нуждата им, желанието им за жалко и едновременно с това за възбуждащо — изглеждаше тъй лесно да ги задоволиш, а и тъй приятно — далеч по-разбираемо от отчаяната обсебеност на баща ѝ от безмилостния камък.

Тя си имаше начин на разсъждение, който си бе само неин — същата черта, която я караше да изглежда тъй дръзка и неуправляема като дете. Изучаваше света около себе си с безпристрастност и дори с ирония. Харуна долови това нейно отношение и то предизвика възхищението ѝ, защото подлудяваше мъжете. Акане, размишляваше тя, обича мъжете, но никога няма да се влюби в някого. Нямаше да е уязвима за увлечения, които съсипваха толкова жени, когато си въобразяваха, че са страстно влюбени в някого от нейните клиенти. Мъжете първоначално се чувстваха поласкани, но обикновено бързо им омръзваше от претенциите и от ревността. Но жени като Акане, за които знаеха, че никога не могат да превърнат в своя собственост, ги привличаха неудържимо, изкушаваха ги, правеха ги зависими и способни да предложат всякаква цена, за да бъдат техни единствени любовници, след което обезумяваха от ревност. Жени като Акане бяха неимоверна рядкост. Харуна лично щеше да избере клиентите ѝ и да се погрижи да платят за нея солидна цена. Имаше големи амбиции за Акане — може би най-големите — план, който щеше да ѝ осигури влияние и благоденствие на стари години, — но не ги споделяше с никого.

Забави дефлорацията на Акане, докато момичето не стана почти на седемнайсет, тъй като не искаше да я уврежда нито физически, нито

емоционално, и за целта избра един от любимите си клиенти. Хаято — по-малкият син от едно средно по ранг семейство на воин — бе с приятна външност и не прекалено възрастен; обожаваше жените, без обаче да проявява към тях собственически чувства, и бе изключително вещ в изкуството на любовта. Други бяха предлагали повече пари за девствеността на Акане, но Харуна ги изключи по най-различни причини — твърде стари, твърде себични, прекаляващи с пиенето или не особено способни с жените.

Удоволствието, което Акане получаваше от секса, съответстваше на нейните очаквания. Имаше и други клиенти освен Хаято, макар че той ѝ остана любимият и тя му бе признателна за всичко, на което я бе научил, но на тях гледаше със същото безразличие и точно както бе предсказала Харуна, това я правеше още по-желана. Докато стана на деветнайсет, славата ѝ вече се носеше из целия град. Хората идваха в заведението при склона на планината с надеждата да я зърнат. Харуна трябваше да наеме още охранители, за да разубеждава разни кавгаджии, които се появяваха пияни и влюбчиви. Акане рядко излизаше навън, освен за да се разходи в градината на светилището и да погледа към залива с неговите скалисти острови, обримчени с бяло в индиговото море. От върха на вулкана, където старият кратер понякога бълваше наситен със сяра дим, тя виждаше целия град, крепостта, която се издигаше от другата страна на отвесната стена при брега на морето, построена от нейния дядо, чиито бели зидове блестяха на фона на тъмната гора зад нея, сгушените край тесните улички къщи, покривите, искрящи на слънцето след утринния дъжд, рибарските лодки в пристанището, каналите и реките. Виждаше дори каменния мост, който се издигаше между стърчащите около него части на скеле.

Мостът бе завършен през пролетта, точно когато свежи листенца вече окичваха върбите и елшите покрай брега, буковете и кленовете в планината, тополите и гинко в храмовите градини. Акане бе отишла с Хаято да се наслади на вишневите цветчета около светилището и когато двамата се върнаха, Харуна дръпна мъжа настрана и му зашепна нещо.

Акане бавно продължи към своята стая и извика на прислужницата да донесе вино, в очакване на удоволствието, което Хаято винаги успяваше да ѝ достави. Той я караше да се смее; бе

духовит и словоохотлив като нея. Въздухът бе мек и топъл, изпълнен с ароматите и звуците на пролетта. Тя се взря в белия свод на нозете си и вече почти усещаше допира на езика му. Щяха да прекарат заедно остатъка от следобеда и после да се изкъпят в горещия извор. След него нямаше да приема друг клиент, а щеше да хапне и да си легне сама.

Но когато Хаято влезе в стаята, изражението му бе мрачно и изпълнено със състрадание.

— Какво има? — попита тя незабавно. — Какво се е случило?

— Акане — подхвана той и седна до нея. — Баща ти ще бъде зазидан в собствения си мост по заповед на владетеля Отори.

Той не се опита да смекчи вестта или да я поднесе предпазливо; изрече я точно и ясно, но въпреки това тя не разбра.

— Зазидан? Тялото му?

Той хвана ръцете ѝ.

— Ще го зазидат жив.

Потрес затвори очите ѝ и тутакси изтри всички мисли от съзнанието ѝ. Откъм планината се разнесоха пронизителни трели на коприварче^[1]. В друга стая някой пееше за любов. Испита мимолетно съжаление за удоволствията, които бе очаквала, а сега трябваше да изостави, погълната от скръб.

— Кога?

— Церемонията ще бъде след три дни — отвърна Хаято.

— Трябва да отида при родителите си — рече тя.

— Разбира се. Помоли Харуна да ти поръча паланкин. Нека моите хора те придружат.

Той я докосна леко по бузата с единственото желание да я утеши, но неговото съчувствие и усещането за допира му възпламениха страстта ѝ. Тя разтвори дрехите му, търсейки топлината на кожата му, близостта му. Обикновено се любеха бавно, овладяно и сдържано, но сега сблъсъкът със скръбта я разголи и остави единствено сляпата потребност от него. Искаше той да я покрие, да я заличи, да я смали до изначалния порив за живот в лицето на бруталността и смъртта. Нейната настоятелност го възпламени и той откликна с неприявявана до момента грубост, която бе точно онова, за което копнееше тялото ѝ.

После тя плака, хълцайки сърцераздирателно, докато той я държеше в обятията си, бършеше лицето ѝ и поднасяше чашата с вино

към устните ѝ, за да отпие. Дълбочината на скръбта ѝ, свирепостта на страстта и неговата нежност, взети заедно, подринаха устоите ѝ. Тя се почувства на ръба да пожелае да се вкопчи в него завинаги.

— Акане — рече той. — Аз те обичам. Ще говоря с Харуна за бъдещето ти. Ще откупя свободата ти от нея. Искам да бъдеш единствено моя. Ще направя всичко за теб. Ще си имаме наши деца.

За момент тя си позволи да си представи колко приятно би било, като в същото време разсъждаваше трезво. Знаеше, че това никога няма да се случи, но не му го каза. Когато накрая заговори, бе, за да му заяви:

— Сега искам да остана сама. Преди края на деня трябва да отида при майка ми.

— Ще ти уредя придружители.

— Не — възрази тя. — Много си мил, но предпочитам да отида сама.

Всички щяха да разберат чии са хората, които я съпровождат. Все едно да обяви публично, че е негова любовница. Не бе попитала Харуна, а и тя никога не би позволила някой мъж да я притежава. Нямахше да се влюби в Хаято, макар и да знаеше, че вече е била на ръба на любовта, когато тялото ѝ бе изпитало неизразима признателност за силата на неговата страст и нежност. Тя се отдръпна от кратера, където бушуваха и димяха огньовете на любовта; никога нямаше да си позволи да се хвърли в него.

Акане стоеше, без да помръдне. Нямахше да пророни нито сълза. Майка ѝ си изплакваше очите у дома, изнурена от скръб дни наред.

Не го прави по-непоносимо, отколкото е, бе казал баща ѝ само веднъж и тогава Акане бе решила да си запази сълзите за след смъртта му, когато той щеше да е отвъд всякакво страдание и страх, когато нямаше да изпитва слабост или срам заради скръбта ѝ.

Свещеникът поклащаше пръчка с бели пискюли над парапета, който се бе превърнал в гробница. Каменният мост, завършен след шест години, бе окичен с нови сламени въжета и бели ленти, завързани към свежи върбови клонки. Тълпата припяваше монотонно, а барабаните биеха звучно и ритмично. На отсрещния край на моста се появиха малките момчета, които служеха в светилището, посветено на божеството на реката, и подхванаха танца на чаплата.

Бяха облечени в жълто и бяло, с наподобяващи пера пискюли, завързани около китките и глезените им. Всяко държеше в дясната си ръка талисман с изображение от бронз, което ѝ напомняше на череп на чапла — с малка глава, огромен клюн и празни очни кухини.

Чуваше ли барабаните и припяването? В гроба му проникваше ли някакъв звук? Съжаляваше ли за своята обсебеност, която го бе вдъхновила да изгради това красиво творение с неговите четири свършени свода, свързващо двата бряга на реката, и го бе обрекла на този край да бъде пожертван, за да умилостави речното божество и да не може да построи друго, способно да му съперничи?

Хората разправяха, че мостът бил изграден с магия. Мнозина продължаваха да го избягват и предпочитаха да стигат до отсрещния бряг с лодки. Той промени песента на реката. Поне петнайсетина работници бяха намерили смъртта си по време на изграждането му, все едно реката вече си бе взела платата за високомерието и безочливостта на човека. При все това построяването му бе поръчано от самия владетел Отори — главата на клана. Същият този владетел Отори бе издал заповед за смъртта на баща ѝ, за да уталожи страховете и подозренията на хората, а може би и за да умилостави речното божество, което замалко не бе отнело живота на по-малкия му син Такеши и бе погубило Мори Юта — най-големия син на майстора ездач, който обзедваше техните коне.

Танцьорите приближаваха откъм южния край на моста, нозете им стъпваха почти безшумно върху гладкия камък. На северния край бе издигната малка дървена платформа, застлана като стая на открито; страничните стени бяха обвити в копринен плат, а покривът бе направен като навес. От двете страни имаше флагове, които се вееха на лекия вятър, тъй че чаплата на Отори сякаш летеше.

В средата на платформата седеше владетелят Отори, вдясно от него бяха застанали братята му, а отляво — синовете му Шигеру и Такеши.

Акане си спомни как бе помогнала на единия брат да извади другия от реката и се запита дали знаеха коя е. Малкият брат на Юта бе даден на светилището — той щеше да стане свещеник, но засега бе само дете и участваше в танца на чаплата редом с другите момчета, които се приближаваха по моста и минаваха покрай гробницата на баща ѝ.

Дали вече бе издъхнал?

Безмълвието на множеството, настоящият ритъм на барабаните, грациозните движения на танцьорите, изпълнени със съдържана енергия и сила, древни и въздействащи, я развълнуваха до непоносимост. От гърлото ѝ неволно се изтръгна вик, наподобяващ вопъл на чайка, който прониза душите на онези, които го чуа.

Баща ѝ не го чу и повече никога нямаше да чуе нищо.

Владетелите Отори бяха напуснали моста, съпроводени от свитата си, и голяма част от тълпата вече се бе разпръснала, макар че неколцина все още не си тръгваха. Между тях бяха Ватару и Найзо. Нямаше какво да сторят за своя господар, но сърце не им даваше да го изоставят. Беше немислимо да се върнат по домовете си и да заживеят предишния си живот, докато той не бе нито жив, нито мъртъв, свит в тъмното между камъните.

Акане си мислеше, че нозете ѝ ще откажат да ѝ се подчинят, но те не го сториха, а я отведоха с колебливи стъпки до средата на моста. Там тя коленичи и се помоли за бързата смърт на баща си, за безопасното преминаване на душата му в отвъдното.

Ватару се приближи и коленичи до нея. Беше ѝ като чичо — тя го знаеше, откакто се помнеше.

— Направи го съвършен — рече той тихо. — Няма да има въздух. Ще стане бързо.

Тя не посмя да попита колко бързо.

Останаха там цял ден, докато от морето взе да се издига мъгла; небето все повече потъмняваше, а по него една след друга пламваха звезди. Беше топла нощ; откъм тръстиките се носеше квакане на жаби. В един момент Ватару каза нещо на Найзо. Момчето изчезна и след известно време се върна със стъкленица вино и две купички. Ватару сипа малко в едната от тях и я положи пред камъка. После тримата последователно отпиха от другата. Когато поднесе купичката към устните си, Акане долови нов звук в гласа на реката.

— Чувам го — прошепна тя и изпи виното на една глътка.

— Не, отдавна е издъхнал — възрази Ватару. — Не се измъчвай.

— Чуйте! — възкликна Найзо и тогава и тримата доловиха приглушени скръбни звуци, идващи изпод повърхността на реката.

Беше гласът на баща й, превърнат във вода. Зидарят и реката се бяха слели в едно.

[1] Вид пойна птичка с ярко оперение. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА

Шигеру чу вика на девойката и отправи поглед към нея. Не можа да види лицето ѝ, тъй като главата ѝ бе покрита с широка кърпа. Не можа и да я познае, но начинът, по който стоеше изправена и овладяна, го впечатли. Смъртта на зидаря го безпокоеше, макар че не бе възразил срещу решението на баща си, чувствайки, че предаността е по-важна от съвестта му.

Беше се върнал от Тераяма веднага след разтапянето на снеговете и отварянето на пътищата. Зимата временно бе сложила край на схватките и операциите, но снегът не бе успял да потуши интригите. Бе възнамерявал да спре в Цувано и отново да настоява синовете на Китано да бъдат отзовани от Инуяма, но пратеници донесоха вестта, че с настъпването на пролетта там избухнала епидемия от едра шарка и владетелят Шигеру в никакъв случай не бивало да излага на риск живота си — трябвало да се върне направо в Хаги. Нямаше как да разбере дали е истина. Той самият държеше да отиде в Цувано и да провери, но Ирие, който бе пристигнал в храма, за да го съпроводи до дома, го посъветва да се откаже.

В настъпилата година стана на шестнайсет. Беше вече истински мъж — официалната церемония за ознаменуване на възмъжаването му бе проведена през третия месец с голяма тържественост и съпроводена с бурно веселие. Макар че му липсваха съветите и подкрепата на Мацуда, той бе щастлив да се върне в Хаги и се радваше, че брат му се е оправил от падането от коня, от лекото възпаление на белите дробове, което бе получил през мразовитите зимни дни, и от множеството удари с дървените мечове по време на тренировки. Понастоящем Такеши живееше в крепостта при баща си и се обучаваше редом с останалите момчета от клана Отори.

Братята бяха доволни, че са отново заедно, тъй като раздялата бе засилила привързаността помежду им. Откъсването от дома и от прекомерната грижовност на майка им бяха помогнали на Такеши да порасне. Бе източен и силен за възрастта си, все така самоуверен, може

би дори прекалено, тъй като обичаше да се изтъква, но неговите учители увериха Шигеру, че обуздават тези негови склонности чрез строга дисциплина и упражнения, а и според тях владетелят Такеши имал за какво да се хвали. Усъвършенстваше се във всички воински умения, имаше бърза мисъл и силна памет. Шигеру с удоволствие отбеляза, че качествата на Отори, които много лесно можеха да се превърнат в недостатъци, както му бе казал Мацуда, бяха все така силни, макар че Такеши далеч не се бе простил със своето безразсъдство.

След разговорите с Мацуда Шигеру започна да наблюдава по-внимателно своите чичовци, нащрек за всякакви намеци за предателство. Разказа на баща си за решението на Китано да изпрати синовете си в Инуяма. Първоначално Шигемори бе склонен да се съгласи с Шигеру и Мацуда, че трябва да действат бързо, за да сложат край на подобно предателство, но после разговаря с братята си, които изразиха мнение, че е твърде неразумно да провокира Тохан и да нанася ново оскърбление на фамилията Ийда.

— Злополучният инцидент с Миура вече е вбесил владетеля Ийда и неговия син — подчерта по-големият му полубрат. — Според сведенията... разбира се, ние знаем, че това не е истина... ти си настоявал да предизвикаш владетеля Миура, но той те е надвил и тогава Мацуда го е нападнал в гръб, за да ти спаси живота.

— Кой смее да разпространява такива лъжи? — възкликна Шигеру вбесен. — Бих се с Миура съвсем сам. Инаба беше там като свидетел.

— Тохан не ги устройва да признаят, че техен воин е бил надвит от Отори — поясни Шигемори. — Особено от теб — наследника на клана.

— Те биха използвали всякакъв повод, за да се представят за оскърбени — отвърна Шигеру. — Смятат, че могат да ни стреснат, като ни заплашват с война. Трябва да им я обявим, преди да са покварили всичките ни съюзници и да са станали още по-силни.

Но съветът на чичовците му за политика на отстъпки надделя. В Инуяма бяха изпратени извинения за смъртта на Миура заедно с дарове като обезщетение. Мнозина в клана бяха възмутени също като Шигеру и в духа на Отори хората взеха да разпространяват помежду си песни и истории за онова, което според тях наистина се бе случило при

срещата в гората, когато петнайсетгодишният наследник на Отори бе победил най-големия майстор на меча, с когото Тохан бяха успели да се сдобият. Също като изопачаването на истината от страна на Тохан, това преувеличение предизвика неодобрението на Шигеру, но и в двата случая той нямаше какво да стори.

Опита се неведнъж да говори с баща си, но макар че го слушаше и ценеше мнението му, Шигемори изглеждаше неспособен да предприема действия и дори да взима решения. Съветваше се непрестанно — с братята си, със старейшините, и — което бе по-обезпокоително — с какви ли не свещеници, шамани и ясновидци. Те от своя страна до един изказваха противоположни мнения и убеждения относно това кои божества са били оскърбени и как трябва да бъдат умилостивени. По време на отсъствието на сина си Шигемори бе станал натрапчиво религиозен. След като Такеши замалко не се бе удавил, той бе обзет от нарастващи опасения относно каменния мост, който бе заповядал да построят, и с приближаване на завършването му все повече се страхуваше, че речното божество ще го накаже отново като възмездие за нанесеното оскърбление. Приношението, смяташе той, щеше да успокои и страховете на жителите на града, които все още гледаха на моста като на плод на някаква магия.

Шигеру бе прекарал последната година, усвоявайки строгите учения на Тераяма, освобождавайки съзнанието си от илюзии, празни желания и фантазии. Той не вярваше, че молитвите или магиите имат някакво въздействие, нито че движат по какъвто и да бил начин дадено същество в Космоса. Ако религиозните вярвания имаха някаква роля в човешкия живот, смяташе той, то тя бе в това да се засилят характерът и волята до степен, в която човек да може да се ръководи в действията си от справедливостта и състраданието, както и да бъде в състояние да посрещне смъртта без страх. Пристрастеността на баща му към всякакви благоприятни дни, сънища, амулети и молитви — обсебеност, която водеше до колебливост и бездействие — го изкарваше от търпение. Ненужната жертва, в която бе принесъл зидаря, го бе разгневila както с жестокостта си, така и с погубването на един талант. Мостът бе чудо, ненадминато в Трите провинции. Не виждаше защо неговият създател трябва да бъде умъртвен по такъв жесток начин, зазидан жив в своето творение.

Той не спомена нищо за тези свои чувства и продължи безпристрастно да наблюдава ставащото, но единственият рязък вик на дъщерята на зидаря го затрогна дълбоко. Кийошиге — синът на Мори, който обзядваше коне — се бе върнал на служба при него и двамата младежи бяха възобновили своето приятелство. Мори Кийошиге бе жизнен и неукротим по природа и със съзряването бе започнал да използва тази своя външност, за да прикрива един изключително остър ум. Ако брат му не бе умрял, той можеше да се превърне в един напълно безотговорен втори син, но смъртта на Юта го вразуми и направи по-силен. По време на отсъствието на Шигеру той бе наглеждал Такеши и се бе сприятелил с по-малкото момче. Дватама си приличаха в слабостта си към лудориите, при които здравият разум на Кийошиге предпазваше безразсъдния Такеши от беди. Обстоятелствата в тяхното детство, смъртта на по-големия брат на Кийошиге, любовта, която и двамата хранеха към конете, изградиха здрава връзка помежду им. Именно под зоркия поглед на Кийошиге Такеши яздеше черния жребец на Шигеру. Кийошиге бе този, който отведе контузеното момче у дома след падането от коня. Но Такеши се научи да язди черния и действително да подчинява на волята си всеки кон, тъй че, когато Шигеру се върна, в крепостта бе докаран друг жребец, предназначен лично за Такеши.

Надраснал връстниците си, Кийошиге бе популярен, имаше куп приятели и познати от всички области на живота и пиеше доста повече от количеството, което се полагаше за едно момче на неговата възраст, но винаги оставаше далеч по-трезвен, отколкото си даваше вид, и никога не забравяше онова, което му се казваше. Положението му на син на обзядващия конете и на приятел на наследниците на владетеля Отори, както и собственият му вкус към непретенциозния живот означаваха, че може да се движи свободно в множество различни прослойки на градското общество. Разговаряше с хората и — което бе по-важно — слушаше какво говорят; освен това разполагаше с цял набор от осведомители, които нямаха нищо общо с официалната шпионска система, поддържана от крепостта, нито с откъслечните опити на тайните агенти на Тохан да се внедрят сред хората на Отори и те му предоставяха сведения за всичко, което се случваше в Хаги.

Кийошиге бе в течение на слухове, които се носеха из града, и същата вечер, когато двамата останаха сами, Шигеру го попита за

жената.

— Семейството трябва да получи някакво обезщетение... не бива да мизерстват. Уреди нещо за тях, но се погрижи никой да не знае.

Кийошиге се усмихна.

— Теб те нямаше. Не знаеш ли коя е тя?

Шигеру поклати глава.

— Казва се Акане и е жена за удоволствия... понастоящем може би най-известната в Хаги.

— Къде работи?

— В заведението на склона на Огнената планина... Къщата на камелиите. Собственичката се казва Харуна — Кийошиге се засмя и попита лукаво: — Искаш ли да я посетиш?

— Разбира се, че не. Просто бях загрижен за оцеляването на семейството.

Но нямаше как да не си спомни онова, което бе изпитал в Тераяма, как бе копнял да избяга в Ямагата и да поиска да му пратят жени. Баща му беше казал, че ще му осигурят наложница, но засега този въпрос не беше уреден. Смяташе, че е овладял желанията си по време на дългата студена зима, но сега мисълта за Акане в дома за удоволствия на планинския склон му напомни, че е шестнайсетгодишен, че е пролет...

— Поразпитай, но съвсем предпазливо — рече той. — Ако има нужда от зестра, за да се омъжи, може да ѝ се даде.

— Добре — съгласи се Кийошиге, вече сериозно.

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Призракът на зидаря внушаваше тревога, но и утеха у жителите на града. Лишен от тяло, звукът на гласа му, особено през нощта, караше пияните да изтрезнеят тутакси и усмиряваше децата, но, от друга страна, хората се гордееха с него заради удивителното му творение, заради начина, по който бе приел своята мъчителна и затрогваща смърт, и заради силата на духа му, решил да остане при въплъщението на своята обсебеност. Владетелят Шигеру нареди върху парапета над мястото, където бе зазидано тялото, да бъде поставен голям валчест камък и лично избра думите, които да бъдат изсечени в него.

КЛАНЪТ ОТОРИ ПРИВЕТСТВА С „ДОБРЕ ДОШЛИ“ ПРЕДАНИТЕ И ДОСТОЙНИТЕ.

ПРЕДАТЕЛИТЕ И ПОДЛЕЦИТЕ ДА СЕ ПАЗЯТ!

Акане изпита удовлетворение от надписа и дълбока признателност към младия наследник на клана Отори, който бе издал нареждане за поставянето му. Сега трябваше да реши собственото си бъдеще. В нощта, когато баща ѝ бе напуснал този свят, тя позволи на Ватару да я съпроводи обратно до Огнената планина. Остана в стаята си три дни, без да вижда никого, дори Хаято, и почти без да яде. След това отиде при майка си. Хаято ѝ пишеше всеки ден, подканвайки я да приеме предложението му, и заявяваше любовта си към нея. Майка ѝ много скоро разбра за новото положение и то ѝ донесе значителна утеха. Тя също настояваше Акане да приеме и дори започна да гради собствени планове за бъдещия живот на дъщеря си. Но месец след смъртта на зидаря и седмица след поставянето на паметния камък дойде да я посети Харуна.

— Много съжалявам — извини се Акане.

Майка ѝ поднесе чай и ароматът му изпълни стаята. Харуна бе облечена в семпла, но официална роба; бе дошла с паланкин. Ветрилата им пърхаха в неподвижния влажен въздух.

— Изоставих вас и работата си. След всичко, което направихте за мен, няма извинение. Ще се върна съвсем скоро. Майка ми вече се оправя и ще може да се грижи сама за себе си.

— Но нашата гостенка трябва да знае за господаря Хаято! — възкликна майка ѝ. — Акане трябва да го приеме. Харуна, убедете я, моля ви!

— Искам да разговарям с дъщеря ти насаме — заяви Харуна с обичайния си, нетърпящ възражение тон. Майката на Акане ѝ се поклони и напусна стаята.

— Ела по-близо — рече Харуна. — Това е само за твоите уши. Възнамерявах да те посъветвам да приемеш Хаято; разбира се, той ми предложи голяма сума пари за теб, но освен това аз вярвам, че ще те направи щастлива. Като го гледам как се държи, ти няма да му омръзнеш — готов е да издържа и теб, и децата, които може да имате заедно. Много съм привързана към теб, Акане, а и с Хаято се познаваме от дълго време. Щеше да е едно съвсем удовлетворително споразумение.

— Но? — попита Акане, щом възрастната жена замълча.

— Преди няколко дни бях извикана в къщата на владетеля Мори Усука — господаря, който обздва коне. Неговият син, както може би знаеш, е близък приятел със синовете на владетеля Отори, особено с владетеля Шигеру. Изглежда, там проявяват интерес към теб.

— Кийошиге още е момче — рече Акане с усмивка.

— Не Кийошиге, а Шигеру.

— Владетелят Шигеру не ме познава. Изобщо виждал ли ме е някога? — едва ли си спомняше момичето от реката.

— Очевидно. Видял те по време на скорошния трагичен случай и е наредил ти и семейството ти да получите помощ. За вас има заделени пари. Кийошиге ще ми ги даде.

Няколко мига Акане остана безмълвна. После заяви лекомислено:

— Това е просто жест на доброта, нищо повече. Владетелят Шигеру е известен със своята състрадателност.

— Владетелят Мори и синът му смятат, че може да е нещо повече. Шигеру вече е мъж, но още няма планове за неговата женитба. Ще му осигурят наложница. Защо да не си ти?

— За мен това е твърде голяма чест — рече тихо Акане, докато си вееше с ветрилото усилено, тъй като предположението ускори пулса ѝ и заля лицето ѝ с руменина.

Докато беше дете, владетелите от клана ѝ изглеждаха като богове, невъобразимо далече от хората, принадлежащи към нейната класа. Те живеяха в един извисен, недосегаем свят. Понякога само ги зърваха на церемонии и дори не си приказваха за тях. Случайната среща в реката вече ѝ се струваше нереална. Изобщо не можеше да си представи как се озовава в едно помещение, камо ли в едно легло с наследника на Отори, усещайки голотата му със своята собствена.

— Да ти кажа честно, това е цел, която понякога съм си мечтала да постигна чрез теб — отвърна Харуна. — Но предложението на Хаято ме накара да размисля. Бях решила да се разделя с тези свои амбиции в името на твоето щастие, докато не дойде това предположение от тяхна страна. Отиването при Отори, макар и голяма чест, има много недостатъци. Животът ти несъмнено ще стане по-уединен, ще бъдеш принудена да понасяш всички тези интриги в крепостта и, разбира се, няма да ти позволят да имаш деца.

— Това е главната причина майка ми да подкрепя предложението на Хаято — рече Акане. — Тя копнее за внуци. Аз обаче не изгарям от желание да се сдобивам с деца. Защо да ги раждам на този свят, където ще са обречени на страдание? — тя замлъкна за миг и после добави: — Както и да е, имам ли избор? Нима е възможно желанията на господаря Шигеру да останат неудовлетворени?

— Те още не са изразени гласно — Мори само изказаха известни предположения. Но аз останах с чувството, че съветът им е да не прибързваш с някои свои решения.

— Хаято едва ли е бил дискретен — рече Акане.

— Така е. Всички знаят, че иска да те получи за себе си.

— Предполагам, че той също ще бъде „посъветван“.

— Вероятно.

— Значи от мен се очаква да откажа на Хаято и да не предприемам нищо, докато господарят Шигеру не изрази желанията си — изрече Акане с гневна нотка в гласа си.

— Достатъчно е да правиш това, което правиш и досега — стой при майка си и продължавай да не се виждаш с Хаято. Както ти казах, вече са ти осигурени пари. Не се налага да работиш.

— Аз не работя само за пари — възрази Акане. — Още колко време трябва да живея без мъж?

Тя вече чувстваше липсата на своя любим клиент, копнееше да изпита отново силата на страстта, която за малко бе притъпила скръбта ѝ.

— Не много — обеща ѝ Харуна. — Мога ли да отнеса благоприятен отговор на Мори?

Акане остана безмълвна. Чуваше майка си в кухнята, звуците от улицата, от реката. Внезапно стана, все едно обзета от гняв, и се отправи към вратата, а после се върна обратно.

— Нима може да има друг?

След като Харуна си тръгна, Акане не удостои с отговор нетърпеливите въпроси на майка си, а отиде да седне в работилницата на баща си, сред купчините наполовина издялани камъни. Там беше пусто и тихо. Тя усети, че ѝ липсват постоянният шум, тракането на желязо в желязо, въздишката на желязо върху камък. Ватару се бе върнал в своето село, заявявайки, че е твърде стар, за да служи на друг, а Найзо бе нает от друг зидар, който вече ѝ бе предложил да купи запаса от камъни на баща ѝ. Скоро волските коли щяха да дойдат и да ги отнесат. Въздухът бе наситен с прах и слънчевите лъчи изглеждаха почти втвърдени от дребните частици, сякаш самите те се вкаменяваха. Акане задържа поглед върху различните нюанси на сивото, които лежаха между бялото и почти черното — камъни, донесени от планинския склон, от коритото на реката и морския бряг — изсечени, вдигнати и превозени благодарение на човешката сила.

Колко странни са делата на съдбата, помисли си тя. Баща ѝ бе зазидан по заповед на владетеля Шигемори. Ако не бе станало така, тя никога нямаше да привлече вниманието на неговия син. Отидеше ли при него, щеше да се издигне до положение, за което семейството ѝ не би могло и да мечтае... но нямаше да има деца.

Да, нейният баща вече нямаше нужда от внуци. Той нямаше да е като останалите духове. Щеше да остане завинаги в своя мост — мнозина щяха да му носят дарове и приношения, все едно самият той е някакво божество. Тя стана и взе цветя и вино, които да остави пред

камъка. Беше валяло, небето бе затулено с облаци и мостът, улиците и повърхността на реката бяха сиви като камъните.

Както бе очаквала, там вече бяха оставени и други приношения. Сега баща ѝ си имаше свои поклонници и щеше винаги да е така. Не му трябваша внуци. Тя се помоли на духа му и му сподели каква щеше да стане. Сякаш по този начин се създаваше някакво равновесие — тя също щеше да бъде принесена в жертва — на речния бог, на Отори — макар че според нея това жертвоприношение нямаше да ѝ бъде неприятно.

Минаха седмици без други вести от Мори или от крепостта. Акане изпита разочарование.

— Сигурно са си променили решението — рече тя на Харуна, която я посещаваше редовно, за да поддържа духа ѝ и да носи пари на майка ѝ.

— Тези неща си искат време — успокои я тя. — Трябва да бъдеш търпелива.

— Убедихте ме да се откажа от един добър мъж заради някаква куха мечта. По-добре ме върнете в дома!

— Не губи търпение! — прошепна настоятелно Харуна.

Но търпението на Акане беше на изчерпване. Раздразнението ѝ нарасна още повече, когато една сутрин, след като се събуди рано и повече не можа да заспи, стана призори и отиде на моста да отнесе храна и вода на баща си, където видя група конници. Разпозна Мори Кийошиге, яхнал своя сив кон с черна грива и опашка, Ирие Масахиде — учителя по бой с меч, и самия господар Шигеру, съпроводжани от голяма свита васали. Тя и останалите люде на моста коленичиха и наблюдаваха със сведени глави, докато конниците отминат и чаткането на копита по каменния мост се отдалечи.

— Владетелят Шигеру напуска града? — попита тя мъжа до себе си, докато и двамата се изправяха.

— Така изглежда. Дано е тръгнал да се разправи с Тохан. Време е някой да им даде добър урок.

Ще отсъстват цяло лято, помисли си тя. Трябва ли да стоя и да бездействам, докато настъпят тайфуните и ги принудят да се върнат у дома?

Наблюдаваше как групата се отдалечава в тръст по моста и покрай речния бряг. Младият мъж на черния кон обърна глава и погледна назад. Беше твърде далече, за да прецени дали гледа към нея, но почувства, че я е видял как стои при гроба на баща си. Продължи да се взира след тях, докато се скриха от погледа ѝ.

Може и да почакам, каза си тя с въздишка.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА

Шигеру бе позволил един или два пъти мислите му да се отклонят към дъщерята на зидаря, но не знаеше нищо за преговорите на Кийошиге, а разполагаше с твърде малко време, за да проведе лично някакви разговори в тази посока, тъй като скоро след зазиждането пристигнаха пратеници от Чигава — малко селище на междуградския път между Ямагата и крайбрежието, разположено на самата източна граница на Средната провинция. Сведенията бяха, че Тохан са повели кампания срещу собствените им селяни, целяща унищожението на някаква неясна секта, известна като Скритите. Шигеру си спомни, че Нагаи бе разказвал за такава секта в Ямагата. Преследваните прехвърляли границата и бягали в Средната провинция, а войниците на Тохан ги преследвали, изтезавали и убивали заедно с онези селяни на Отори, които им предлагали подслон. Именно този факт вбеси Шигеру, когато научи за ставащото. Тохан имаха право да вършат каквото си искат в рамките на собствените си граници и Шигеру изобщо не се интересуваше от въпросната секта — съществуваша куп религиозни движения, които се появяваха и после изчезваха, като повечето от тях изглеждаха безобидни и не представляваха заплаха за стабилността на обществото. Но ако Тохан си въобразяваха, че могат да нахлуват в земите на Отори, когато си решат, рано или късно щяха да решат и да останат. Друго усложнение бе, че внезапните нападения се извършваха все около Чигава — област, богата на сребро и мед. Подобна безочлива провокация трябваше да бъде посрещната с подobaваща смелост и решителност — това бе единственият начин да бъде спряна.

Както винаги и за огромно неудоволствие на Шигеру неговите чичовци присъстваха на съвещанието, което владетелят Шигемори свика, за да се реши каква да бъде реакцията на Отори. Шигеру смяташе, че след като вече е възрастен и може да съветва баща си, присъствието на чичовците му става излишно. Струваше му се, че изобщо не е ясно кой всъщност управлява клана и че Шигемори не смее да стори нищо без съгласието на братята си. За пореден път

чичовците на Шигеру препоръчаха политика на отстъпки, повтаряйки съображенията си за силата на Тохан и за опасностите, които крие едно следващо оскърябление към Ийда, тъй скоро след печалната кончина на Миура. На свой ред Шигеру изрази категоричното си мнение и бе подкрепен от главните васали Ирие и Мийоши.

Но споровете продължиха. Той видя как майсторски чичовците му заблуждаваха баща му, все едно винаги отстъпваха пред него, като го ласкаеха и го изтощаваха с настоятелните си доводи. Твърдяха неизменно, че тяхна единствена цел е благоденствието на клана, но той се питаше какви ли бяха скритите им мисли и желания. Каква изгода можеше да им донесе умилюстивяването на Тохан? И тогава му хрумна, че целта им може да е да си присвоят властта, отнемайки я както от баща му, така и от самия него — подобна низост изглеждаше немислима и той не смяташе, че кланът някога ще го позволи, но освен това виждаше колко бездеен е станал баща му и се опасяваше, че прагматични васали като Ендо и Мийоши биха могли, ако не да търсят целенасочено, то поне с охота да приемат един по-силен владетел, който да оглави клана. *А това ще бъде аз и никой друг*, даде си дума той.

Седяха в голямата зала на резиденцията зад самата крепост. Порано беше валяло, но слънцето отново прежуряше и беше жегга. Шигеру чуваше как вълните на прибой се блъскаха в стената под градината. Всички врати бяха отворени и дълбоките веранди представляваха хладни сенчести заслони, извън които лятната светлина блестеше и от нея листата изглеждаха още по-искрящо зелени, а багрите на цветята — глициния и лотос — още по-наситени. Обсъждането продължи цял следобед, докато жеггата се засилваше, жуженето на цикадите ставаше все по-пронизително, а хората — все по-раздражителни.

Накрая точно преди залез-слънце владетелят Шигемори обяви, че би желал да забави решението си, докато успее да се посъветва с един шаман, който за щастие бе посещавал светилището в гората над крепостта. Проводиха пратеник и съвещанието бе разпуснато; щеше да продължи на следващия ден до вземане на окончателно решение.

Шигеру изрече по необходимост задължителните вежливи слова към баща си и чичовците си и отиде в градината да си охлажда гнева. Слънцето вече потъваше зад хълма в западната част на залива, но все

още беше задушно. Под официалната роба кожата го сърбеше, болеше го и главата.

В отдалечения край на градината Такеши седеше на каменния зид, който гледаше към морето. Шигеру рядко бе виждал брат си да седи по този начин, притихнал, без да подозира, че го наблюдават, явно потънал в мисли. Няколко мига остана така, вперил поглед в него, и се улови, че се пита какъв ли ще бъде животът на брат му. Толкова често бе център на внимание, обект на възхищение и възхвала, но при все това не бе наследник на клана и освен ако не се случеше нещо с Шигеру, никога нямаше да се сдобие с властта, която очевидно толкова силно желаше — и за която изглеждаше създаден. В хрониките имаше много примери за кланове, в които брат се сражава срещу брата за власт, където по-малкия от синовете се обръща срещу по-големия, сваля го от власт и го убива... или бива победен, осъден на смърт или принуден да отнеме собствения си живот. Братята на баща му проявяваха своята подлост пред собствените му очи. Наистина, те бяха само полубратя, родени от различни майки, но ако все пак това се окажеше неизбежна част от историята на Отори, която се повтаря във всяко поколение? Ами ако в бъдеще Такеши не му остане верен?

Как можеше да го ангажира, да използва всичките му таланти? Наистина трябваше да му се даде земя — негова собствена област в рамките на владението... може би Цувано или дори Ямагата.

Изглежда, Такеши внезапно се бе изтръгнал от своите блянове. Скочи от зида и видя Шигеру. Лицето му светна в усмивка тъй непринудена и изпълнена с любов, че тутакси разсея част от страховете на Шигеру.

— Стигнахте ли до решение? — попита той.

— Баща ни иска първо да се посъветва с някакъв шаман — отвърна Шигеру, без да може да сдържи гнева си, което бе длъжен да стори. — Ще се съберем отново утре.

Усмивката на Такеши изчезна също тъй бързо, както се бе появила.

— По-добре е да се действа незабавно. Така смяташ, нали?

— Да, и всички вече го знаят. Повтарям го цял следобед. Но не ме слушат. Даже по-зле — мнението ми непрестанно се омаловажава от чичовците ми, които не спират да ми напомнят колко съм млад, как нямам опит, а пък те колко са мъдри.

— Мъдри друг път — отсече Такеши.

Шигеру не направи забележка на брат си за тази проява на неуважение. Такеши го погледна и продължи окуражен.

— Моят по-голям брат трябва да действа в името на целия клан.

— Не мога да сторя нищо против желанието на нашия баща — отвърна Шигеру. — Трябва да му се подчинявам, каквото и да е решил. Бедата е, че изобщо не взима никакви решения!

Такеши си преправи гласа, все едно говореше малко палаво дете, и заяви закачливо:

— Моите учители не могат да ми забранят неща, които не знаят. А след като не ми забраняват, значи аз не проявявам непокорство — гласът беше детски, но очите на Такеши бяха присвити като на възрастен. — Мори Кийошиге ме научи на това — добави той.

— Така ли? — попита Шигеру. — Иди намери Кийошиге и го помоли да дойде при мен. Мисля да пробвам конете навън... може би утре рано сутринта.

— Може ли и аз да дойда? — попита веднага Такеши.

— Най-вероятно не.

Такеши изглеждаше разочарован, но не възрази. Вместо това се поклони официално на Шигеру, както бе длъжен да стори по-малкият брат, проявявайки уважение към по-големия, и бързо се отдалечи.

Той знае как да проявява покорство, помисли си Шигеру. Има отлично възпитание. Сигурен съм, че винаги ще ми е верен.

Докато напускаха града, той отново видя момичето на моста — удивителния мост, тъй съвършен и красив. Сега реката не се бореше с него, а обсипваше с ласки каменните му сводове, чиито основи бяха коствали не един човешки живот. В долните камъни вече се впиваха водорасли, които набраздяваха сивото с тъмно, лепкаво зелено, а в сянката на сводовете се събираше риба, диреща убежище от слънчевата светлина и острите клюнове на чапли и чайки.

Погледна валчестия камък с надписа, който бе наредил да поставят — решителна постъпка, също като това заминаване на разсъмване. Но и двете бяха вдъхновени от едно и също желание — за справедливост — и от същата яростна нетърпимост към жестокостта и предателството.

Дори и в този ранен час на моста имаше хора, пристигнали с приношения за зидаря, и това накара Шигеру да се замисли за смъртта

и за това как въпреки цялата си жестокост кончината на този човек в някакъв смисъл бе родила нов живот, вдъхновявайки хората — в смъртта си зидарят бе също тъй деен, както и в живота, затова споменът за него никога нямаше да умре.

Не можеше да прозре в бъдещето и затова нямаше как да знае, че собственият му гроб щеше да се превърне в средище на поклонение, докато Трите провинции съществуват, и че хората щяха да го почитат като божество. И макар че често размишляваше над собствената си смърт, както го бе учил Мацуда, и се молеше тя да е достойна и значима, в това утро мисълта за нея не го занимаваше особено.

Внезапна буря през нощта бе прочистила въздуха и измила улиците. На хоризонта се бяха струпали огромни сиво-бели облаци, които изгревът бе обагрил в розово, а небето все повече синееше. Конят под него бе нетърпелив и възбуден, той усещаше енергията, натрупана в краката и хълбоците му. Беше млад и буен, също като него. Заминаваха заедно. Нямаше да му се налага да понася още един безкраен ден на обсъждания, доводи, половинчати истини и увъртания.

Привидно извеждаше конете на тренировъчна езда заедно с Кийошиге, Ирие и още трийсетина души, но не смяташе да се връща в Хаги преди началото на съвещанието същия ден. Всъщност не възнамеряваше да се връща толкова дни, колкото щяха да му бъдат необходими да оцени лично положението по границата и ако се наложи, да се разправи с хората на Тохан.

Щом слънцето се издигна, светлината зад облаците стана златиста, от което сивата им вътрешност засия като току-що излъскана стомана. Ездачите се движеха по улицата, която вървеше покрай реката. Като повечето градски улици и тази не беше с настилка и докато препускаха през локвите, конете пръскаха около себе си мътни фонтани.

Шигеру се обърна и отново погледна към моста. Ниските лъчи на слънцето превръщаха водата в сребро. Бе забелязал онази жена... Акане — от същия момент започна мислено да я нарича Акане, — докато минаваше покрай нея, тя стоеше коленичила при гроба със сведена глава, и внезапно бе пронизан от съзнанието за странна връзка помежду им. Затова не се изненада, че сега тя бе зареяла поглед след тях, все едно се взираше в морето, уж да различи дали някой голям кораб не приближава или напуска пристанището.

Той дръпна леко юздите на коня си, за да се изравни с Кийошиге.

— Когато се върнем, бих искал да я видя.

— Кого? — попита Кийошиге нарочно, за да го подразни.

— Дъщерята на зидаря. Акане.

— Акане? — повтори по-младият му приятел. — Мислех, че не проявяваш интерес.

— Може и да проявявам — отвърна Шигеру.

Както изглежда, беше ден на решения. Щеше сам да избере своята война и своята наложница.

— Вече е уредено — рече тихо Кийошиге, накланяйки се леко на седлото, тъй че да го чуе само Шигеру. — Очаква да пожелаеш да ти я доведат.

Шигеру се усмихна. Имаше куп неща, които вероятно бе изразил — удоволствие, изненада, радост от тайните кроежи на своя приятел. Кийошиге се засмя. Нямаше защо да споменава който и да е от тях. Двамата се разбираха без думи.

По същия начин предишния ден нямаше нужда да обяснява на Кийошиге своя план. Приятелят му незабавно схвана намеренията му. Ирие бе поканен да отиде и да говори с младежите в градината. Шигеру чувстваше необходимост поне един от неговите учители да одобри замисъла му. Ирие, който бе пътувал с него до Ямагата и се бе върнал в града, за да го посрещне през пролетта, бе човекът, на когото имаше най-голямо доверие, а от онова, което виждаше в поведението му по време на съвещанията, личеше, че Ирие е прехвърлил верността си към него. Двамата не го бяха обсъждали; Шигеру не беше потърсил съвет. Взе решение, уведомил Ирие за намеренията си, и помоли — макар че „нареди“ бе по-близо до истината — своя учител да тръгне с него.

Възрастният воин се бе подчинил безстрастно, но ги посрещна рано, още преди уреченото време, и Шигеру почувства, че неговото нетърпение си съперничи с тяхното собствено. Възмущението на Ирие бе не по-малко от това на Шигеру, когато разкриха двуличieto на владетеля Китано и неговите опити за сближаване с фамилията Ийда, той бе и най-оскърбен от версията на Тохан за смъртта на Миура.

Мъжете, които ги придружаваха — по десет от личните васали на всеки — не бяха получили никакви разяснения за мисията. Кийошиге спомена, че конете трябва да бъдат изпробвани на по-дълго

разстояние и за правдоподобност се погрижи неговите хора да яздят най-младите и най-неопитните жребци; но подобно на човека, който бе разговарял с Акане на моста, онова, на което се надяваха всички воители на Отори, бе възможността да влязат в схватка с наглите, непоносими Тохан и да им дадат добър урок.

И последните остатъци от сняг се бяха стопили, тъй че планинските проходи до един бяха вече отворени. Първоначално следваха крайбрежния път към Мацуе. След три дни свърнаха на изток, изкачваха се и се спускаха по стръмни планински пътеки, спяха където ги застигнаше нощта, доволни, че са на открито, докато няма дъжд, далече от градове и села, в които вероятно бяха проникнали шпиони, докато накрая стигнаха до ръба на просторно плато на име Яегахара. Беше заобиколено от планински хребети, чиито смътни очертания се редяха едно след друго, докдето стигаше погледът. Най-далечните бяха Хребетите на високия облак, които образуваха естествена бариера към Трите провинции. Отвъд, на седмици път на изток лежеше Мияко^[1] — столицата на Осемте острова и седалище на императора, който поне на думи властваше над всички тях. В действителност властта на императора бе твърде ограничена и отдалечени области като Трите провинции на практика се управляваха сами. Ако местните кланове или отделни военачалници се сдобиеха с повече власт и завладееха своите по-слаби съседи, нямаше кой да се намеси и противопостави на действията им. Каквито и да бяха правата, гарантирани по наследство, или чрез клетва за вярност пред даден владетел, те всички в крайна сметка се утвърждаваха единствено посредством закона на властта. Сред Тохан господстваща бе фамилията Ийда — те бяха древен род, високопоставени воители, установили се в Инуяма преди стотици години, но нищо не ги правеше тъй първи сред равните им, колкото неутолимата им жажда за власт и безмилостната решимост, с която се опитваха да я постигнат. Никой не можеше да бъде спокоен с подобни съседи.

Инуяма — крепостният град на Тохан — се намираше отвъд планините, далече на юг.

Направиха си бивак в края на равнината, без да подозират, че повечето от тях щяха да намерят там смъртта си, преди да са успели да остареят с още три години. На следващото утро поеха през нея, пришпорвайки конете си по тревистите склонове, където изненадани

фазани и зайци така стряскаха жребците, че те самите отскачаха встрани, подплашени от внезапно стрелналите се между краката им дребни животни. Изглежда, гръмотевичната буря бе сложила край на пролетните дъждове, небето бе потънало в тъмносините багри на ранното лято. Настанаха жеги, хора и коне се обливаха в пот, жребците бяха възбудени и трудно се поддаваха на контрол.

— В крайна сметка за тях това се оказа добро упражнение — рече Кийошиге, когато спряха да отдъхнат по пладне в сянката на една от малкото горички в тревистата равнина. Наблизо имаше студен извор, където мъжете напоиха сгорещените коне, след което умиха ръце, лица и нозе, преди да похапнат.

— Ако трябваше да се сражаваме с враг на такъв терен, половината ни коне щяха да са неуправляеми!

— Упражненията са твърде малко — отбеляза Ирие. — Нашите войници са забравили какво значи война.

— Тук би се получило идеално бойно поле — рече Шигеру. — Предостатъчно пространство за придвижване и добър терен. Тъй като идваме от запад, в края на деня слънцето ще се пада зад нас, а и склонът ще е предимство.

— Запомни го — рече кратко Ирие.

Не разговаряха много, а се унасяха в дрямка под дъхавите борове, с притъпени от жегата и продължителната езда сетива. Шигеру точно заспиваше, когато един от хората му, поставен на пост, викна към него:

— Господарю Отори! Някой идва от изток!

Той стана, замаян и сънен, прозя се и отиде при стража в края на горичката, където купчина валчести камъни им предоставяха добро укритие.

В далечината през равнината се движеше, залитайки, самотна фигура. Падаше, после се изправяше с мъка и продължаваше, даже понякога пълзеше на четири крака. Когато приближи, успяха да чуят и глас — слаб, изпълнен с болка вой, който на моменти стихваше до ридание, само за да се усили отново; звучеше така, че наблюдаващите усетиха как ги побиват тръпки на ужас.

— Скрийте се! — викна Шигеру и трийсетте мъже побързаха да намерят укритие заедно с конете си зад големите камъни или между дърветата. След тръпките на ужас Шигеру изпита жалост, но не

искаше да попаднат в капан, ако се покажат веднага, или да подплашат човека.

Щом приближи, видяха, че лицето му представлява кървава маса, около която злокобно се виеха мухи. Беше невъзможно да различат някакви черти, но очите вероятно бяха оцелели, както и някаква част от ума, тъй като беше ясно, че мъжът знае накъде върви — беше се отправил към водата.

Падна при ръба на извора, потопи глава във водата и изстена, когато студената ѝ повърхност влезе в съприкосновение с откритите му рани. Изглежда, се опитваше да пие, като дишаше тежко, давеше се и повръщаше. Усетила мириса на кръв, на повърхността изплува дребна белезникава риба.

— Доведете ми го — нареди Шигеру. — Но внимавайте да не го уплашите.

Хората му се отправиха към ръба на извора. Единият от тях хвана войника беглец за рамото и го издърпа, като му говореше бавно и отчетливо:

— Не се страхувай! Всичко е наред, няма да ти сторим зло.

Другият извади от торбата си кърпа и се зае да почисти кръвта.

По позата на мъжа Шигеру прецени, че непознатият е обзет от нов ужас, но когато кръвта от лицето му бе отмита и вече можеше да види чертите му по-ясно, зад болката и страха в погледа му разчете и интелигентност. Хората му го вдигнаха, отнесоха го до мястото, където бе застанал Шигеру, и го положиха на песъчливата земя. Ушите на мъжа бяха отрязани и от зейналите дупки сълзеше кръв.

— Кой ти го стори? — попита Шигеру, усещайки как го побиват тръпки на отвращение.

Човекът отвори уста, изстена и изплю кръв. Езикът му бе откъснат. Но с едната си ръка той заглади пясъка, а с другата написа: *Тохан*. После го заглади отново и изписа неправилно, непохватно:

Ела. Помощ.

Шигеру предположи, че мъжът умира, и не искаше да му причинява повече страдания, като го мести. Но той сам махна към конете, показвайки, че ще ги заведе. Сълзи рукаха от очите му, когато се опита да каже нещо, сякаш едва сега осъзнаваше, че са го принудили да замълчи завинаги — при все това нито можеха да облекчат болката, нито да възпрат молбите му. Воините, които се бяха

събрали около него, се трогнаха и изпитаха своеобразно благоговение пред тази смелост и издръжливостта, тъй че не можеха да му откажат.

Беше трудно да решат как да го превозят, тъй като непознатият бързо губеше остатъка от силите си. Накрая Харада — един от най-силните васали, як и широкоплещест мъж — го взе на гърба си, все едно беше дете, а другите го завързаха за него. Помогнаха на двамата да се качат на един от по-спокойните коне и като докосваше своя носач по лявата или дясната страна на гърдите, страдащото същество ги поведе към отсрещния край на равнината.

Първоначално се движеха ходом, за да не му причиняват още болка, но той застана отчаяно и заудря по гърдите на мъжа пред себе си, тъй че пришпориха конете в лек галоп. Жребците сякаш усетиха новото бреме на своите ездаци и поеха напред гладко и хрисимо, подобно на кобили с малките си.

Известно време се движеха покрай потока, който тръгваше от извора и се спускаше леко между полегатите заоблени склонове. Слънцето захождаше на запад и сенките им язدهха пред тях, източени и плътни. Потокът се разшири, потече по-бавно и внезапно всички се озоваха наскрел големи обработени площи — оризища, отрязани от варовика, оградени с диги и покрити с нанос от реката, където младите разсади искряха в зелено. Конете прецапаха през плитката вода, но никой не се появи да недоволства заради увреждането на растенията. Въздухът бе наситен с мирис на пушек и още нещо... на овъглени плът, кости и коси. Конете отметнаха назад глави, с огромни очи и потръпващи ноздри.

Шигеру извади меча си и всички тутакси го последваха. Стоманените остриета с рязък звук напуснаха ножниците си. Харада обърна коня си, следвайки напътствията на окървавените ръце, и пое наляво покрай дигата.

Оризищата се намираха в покрайнините на някакво селце. По брега чоплеха пилета и някакво куче се разлая срещу конете, но иначе не се долавяше нито звук от обичайните за селския бит дейности. В тягостната тишина шумът от прецапващите през водата копита прозвуча изненадващо силно и когато сивият жребец на Кийошиге изцвили, а черният на Шигеру му отвърна, сякаш прозвуча плач на дете.

В срещуположния край на дигата, наред наводнените оризища стърчеше малък хълм, подобен на могила. По-ниската му част бе обрасла с дървета, които му придаваха вид на рошаво животно, а билото му бе увенчано с островърхи скали. Водачът им даде знак да спрат и по своя си начин подсказа на Харада да слезе от коня. С жест посочи към отсрещната страна на хълма, притискайки ръка към обезобразената си уста, за да ги предупреди да мълчат. Не чуваха нищо, освен кокошките, птиците и някакъв рязък шум като от чупене на клони. Шигеру вдигна ръка и махна на Кийошиге. Дватама тръгнаха да заобикалят хълма. Видяха издълбани от страни стъпала, които отвеждаха в тъмната сянка на дъбове и кедри. В подножието на стъпалата, на опънато между две дървета въже, бяха вързани няколко коня; единият от тях се опитваше да достигне с бърни листата на близкия клен. До тях стоеше пазач, въоръжен с меч и лък.

Конете се видяха и зацвилиха. Стражът тутакси вдигна лъка си, прицели се и пусна стрелата. Изкрещя и извади меча си. Стрелата не успя да достигне новодошлите и цопна във водата близо до краката на конете. Шигеру пришпори черния жребец и се устреми в галоп. Нямаше представа кой е този неочакван враг, но предположи, че може да е само от хората на Тохан. Гербовете им на Отори се виждаха съвсем ясно — единствено Тохан можеха да дръзнат да ги нападнат така открито. Кийошиге свали лъка си и щом конят му препусна в галоп редом с Шигеру, се извъртя странично на седлото и пусна стрелата. Тя намери пролука в бронята на мъжа пред него и се заби от страни във врата му. Пазачът се олюля и се свлече на колене, вкопчил сгърчени пръсти в стрелата. Кийошиге подмина Шигеру, разсече въжето, на което бяха вързани конете, като крещеше и размахваше ръце, за да ги подплаши и прогони. Животните побягнаха през оризището сред фонтан от пръски, като цвилеха и мяхаха нозе. В този момент техните ездачи изскочиха от укритието си, въоръжени с мечове, ножове и тояги, и се втурнаха надолу по стъпалата.

Не последва размяна на реплики, предизвикателства или заплахи. Всички се хвърлиха в битка, безмълвни и ожесточени. Бяха равни по численост. Хората на Тохан разполагаха с предимството на склона, но Отори бяха на коне, можеха да се оттеглят и да атакуват устремно, и накрая ездачите спечелиха надмощие. Шигеру лично уби поне петима, като се питаше защо бе необходимо да слага край на

живота на хора, чиито имена не знаеше, и каква ли съдба ги бе запратила под острието на меча му в този късен следобед на петия месец. Никой не помоли за пощада, когато изходът стана ясен, макар че неколцината оцелели хвърлиха мечовете си и се опитаха да избягат през плитката вода, като залитаха и се хлъзгаха, докато преследвачите им не ги догониха и кръвта им не блисна върху мирното отражение на небето върху огледалото на оризището.

Шигеру скочи от седлото и върза Карасу за ствола на клена. Нареди на неколцина от мъжете да съберат труповете и да им отсекаят главите, после повика Кийошиге и пое нагоре по стъпалата, все още с меч в ръка, нащрек за всеки шум.

След дрънченето и крясъците на кратката схватка обичайните звуци на хълма взеха да се завръщат. Откъм храстите се обади дрозд, а в огромните дъбове загукаха горски гълъби. Разнесе се и протяжно жужене на цикади, но зад всички тези ежедневни шумове, зад шумоленето на листата, поклащани от лекия ветрец, се долавяше още нещо — глухи, почти нечовешки стенания.

— Къде е мъжът, когото доведохме? — попита Шигеру, спря и се обърна, за да погледне назад.

Кийошиге извика Харада и войникът дотича тутакси. Изтезаваният бе свален от гърба му, но дрехите и бронята му, дори кожата на врата му, бяха подгизнали от кръв.

— Владетелю Шигеру, той издъхна по време на битката. Бяхме го оставили на безопасно разстояние и когато се върнахме, животът го беше напуснал.

— Прояви голяма смелост — рече тихо Кийошиге. — Щом разберем кой е, ще го погребем с почести.

— Със сигурност ще се прероди като воин — каза Харада.

Шигеру не отвърна, а се изкачи по стъпалата, за да открие на кого мъжът тъй отчаяно се бе опитвал да помогне.

Както стенанията звучаха почти нечовешки, така и телата, които висяха от дърветата, трудно можеха да бъдат разпознати като мъжки или женски; той видя с изгаряща смесица от отвращение и жалост, че това са деца. Бяха окачени с главите надолу и бавно се въртяха в дима на горящия под тях огън, с подпухнала и опърлена кожа, с изхвъркнали от зачервени орбити очи, леещи напразни сълзи, които тутакси изсъхваха на горещината. Испита срам заради страданието им,

заради това, че е възможно да ги третират по-зле и от животни, да им причиняват такава болка и унижение, но въпреки това те си оставаха човешки същества. Помисли си със странен копнеж за бързата и милостива смърт, причинена от острието на меча, и отправи безмълвна молба отредената за него да е същата.

— Срежете въжетата и ги смъкнете — нареди той. — Ще видим дали някой не може да бъде спасен.

Бяха общо петнайсет — седем мъже, четири жени и четири деца. Три от децата и всички жени вече бяха мъртви. Четвъртото дете — момче — издъхна щом го положиха на земята, когато кръвта се стече обратно в тялото му. Петима от мъжете все още бяха живи — двама, защото черепите им бяха отворени, което възпираше отичането на мозъка. Единият от тях бе с откъснат език и умря от загуба на кръв, но другият можеше да говори и все още беше в съзнание. Очевидно преди случилото се е бил силен и гъвкав. Мускулите му бяха изопнати като въжета. Шигеру разпозна в очите му същата интелигентност, която бе съзрял в погледа на техния спасител. Реши категорично в себе си, че този човек трябва да оживее, за да не се окаже, че твърдостта и смелостта на другия са били напразни. Останалите трима бяха тъй близо до смъртта, че най-доброто за тях изглеждаше да им дадат вода и да сложат край на страданията им, и Кийошиге го стори с кинжала си, докато мъжът в съзнание бе коленичил и със сбрани ръце редеше молитва, която Шигеру не бе чувал никога.

— Тези са от Скритите — поясни Ирие зад гърба му. — Това е молитвата, която казват на прага на смъртта.

След като мъртвите бяха погребани още по светло, Шигеру и Ирие се качиха на върха на хълма, където пред входа на храма бяха поставени главите на хората на Тохан. Мястото беше безлюдно, но наоколо се виждаха следи от бивака на техните врагове — запаси от храна, ориз и зеленчуци, готварска посуда, оръжия, въжета и други позловещи инструменти. Той се взря безстрастно в мъртъвците, докато Ирие назоваваше онези, които разпознаваше по външност, или по гербовете върху дрехите и броните им.

За изненада на Шигеру те се оказаха воители от висок ранг — единият — на име Маеда — бе близък роднина по брачна линия на фамилията Ййда, а другият се казваше Хонда. Шигеру се запита защо такива мъже петният доброто си име и честта си, като участват в

изтезания. Дали бяха действали по заповед на Ийда Садайоши? И що за хора бяха тези Скрити, че предизвикваха такава отмъстителност и жестокост? Беше мрачен, докато слизаше надолу по стъпалата. Не искаше да спи близо до светилището, осквернено чрез мъчения и смърт, затова прати Харада и неколцина от хората си да потърсят наоколо друг подслон. Оцелелият от зверствата бе положен в сянката на един камфоров лавър, който растеше на брега. Шигеру отиде при него; в синевата на здрача просветваха светулки.

Главата и лицето на страдалеца бяха умити, а охлузванията му — намазани с целебен мехлем. От раните по главата му сълзеше тъмна кръв, но иначе изглеждаха чисти. Беше в съзнание, с отворени очи, втренчил поглед в тъмната сянка на дървото, чиито листа шумоляха тихо на вечерния ветреца.

Шигеру коленичи до него и заговори тихо.

— Надявам се, че болките ти са облекчени.

Мъжът обърна глава по посока на гласа.

— Владетелю Отори.

— Съжалявам, че не можахме да спасим останалите.

— Значи всички са мъртви?

— Страданията им секнаха.

За миг мъжът застина безмълвен. Очите му вече блестяха зачервени. Бе невъзможно да се каже плаче ли, или не. Той прошепна нещо, което Шигеру не успя да чуе добре, нещо за рай. После изрече по-отчетливо:

— Ще се срещнем отново.

— Как се казваш? — попита Шигеру. — Имаш ли други роднини?

— Несуторо — отвърна той. Името му беше непознато — Шигеру не помнеше да го е чувал някога.

— А мъжът, който дойде при нас?

— Томасу. И той ли е мъртъв?

— Но прояви невероятна смелост.

Това бе единствената утеха, която Шигеру можеше да му предложи.

— Те всички бяха много смели — отвърна Несуторо. — Никой не се уплаши, никой не се отрече от Тайния. Сега седят в нозете му в рая, в земята на благословените — говореше задъхано, с дрезгав глас.

— Снощи Тохан запалиха голям огън пред светилището. Подиграваха ни се, като казваха: *Виждате ли как на изток лумва светлина? Вашият бог идва да ви спаси!* Смятахме, че Той ще види силата на духа ни, страданията ни и ще дойде за нас. И не сме грешили съвсем, защото е изпратил вас.

— Твърде късно, за съжаление.

— Не е наша работа да съдим за пътищата Господни, владетелю Отори, вие спасихте живота ми. Бих го предложил на вас, но той вече принадлежи на него.

Имаше нещо в начина, по който го каза, опит за хумор, който повдигна духа на Шигеру и почти го успокои. Той почувства инстинктивна почит към този човек, уважение към неговата интелигентност и силния му характер. В същото време думите го обезпокоиха. Не разбра напълно вложения в тях смисъл.

Беше почти мръкнало, когато Харада се върна; хората му носеха факли, които пламтяха и пушеха, ускорявайки падането на нощта. Селцето, в което бяха заловени Скритите, бе разположено наблизо. Някои от неговите постройки все още предлагаха подслон, макар че повечето бяха унищожени по време на нападението на Тохан. Мнозина от обитателите му бяха избягали, за да се укрият, и сега, виждайки герба на Отори, почваха да се завръщат. Двама от хората на Шигеру носеха ранения върху набързо пригодена груба носилка, а останалите яздеха и водеха конете им, заедно с още три, чиито господари бяха убити по време на сблъсъка с Тохан. Тясната камениста пътека вървеше от хълма покрай обработените нивя, следвайки потока. Водата ромолеше и искреше на светлината на факлите; между тръстиките квакаха жаби. Въздухът на лятната нощ бе мек и ласкав, но Шигеру бе мрачен, когато наближиха селцето, а видът на погрома там го разгневи още повече. Тохан бяха прекосили границата и бяха навлезли навътре в земите на Отори. Бяха изтезавали хора, които, независимо от вярванията им, бяха Отори, и които бяха лишени от закрилата на собствения им клан. Съжаляваше, че не бе предприел действия по-рано, че виновниците за тези нападения бяха останали ненаказани. Ако Отори не бяха изглеждали тъй слаби и нерешителни, Тохан никога нямаше да станат толкова нагли. Знаеше, че е бил прав в решението си да дойде, да се хвърли в кратката схватка, но в същото време си даваше сметка, че смъртта на войните на Тохан, особено на Хонда и Маеда,

щяха да вбесят семейството на Ийда и да влошат отношенията между двата клана.

Скръб и злочестина бяха надвиснали над селцето. Жените плачеха, докато носеха вода и приготвяха храна. Петнайсетима от техните бяха мъртви... сигурно близо половината — съседи, приятели, роднини.

Шигеру и хората му получиха набързо пригодно убежище в малък храм, където се настаниха под издяланите фигури и рисунките. Броните и оръжията на Тохан бяха поднесени в дар на светилището. Съпругата на свещеника донесе вода, за да умие нозете им, а после чай от печен ечемик. Острият му аромат припомни на Шигеру колко е гладен. Едва ли в селцето щеше да се намери повече храна, затова се опита да не мисли за ядене. Признателността на селяните, топлотата, с която ги посрещнаха наред с страданието си, само усили неловкостта му, макар че не я показва, а остана да седи безстрастно, когато старейшината на селото коленичи пред него, за да му разясни положението.

— Всички села от тук до Чигава са ставали жертва на нападения — рече той с горчивина. Беше около трийсетте, сляп с едното око, но иначе здрав и силен на вид. — Тохан се държат така, сякаш това са вече техни земи — събират налози, грабят каквото им хареса и се опитват да унищожат Скритите, както са сторили в собственото владение на Ийда.

— Вече? — попита Шигеру.

— Простете, владетелю Отори, не би трябвало да говоря тъй открито, но вежливите лъжи не помагат никому. Всички се страхуват от плана на Ийда да нападне Средната провинция, след като приключи с обединението на изтока. Това сигурно също се знае в Хаги. Вече месеци наред се питаме защо не пристига помощ, дали собствените ни господари няма да ни отстъпят на Тохан.

— Към коя област се числите?

— Към Цувано. Пращаме ориз всяка година, но сме тъй далеч от тях... само вие и вашият баща можете да ни спасите. Помощта трябва да дойде направо от Хаги. Мислехме, че вече сте ни забравили. А и бездруго синовете на владетеля Китано са в Инуяма.

— Зная — отвърна Шигеру, като се мъчеше да овладее гнева си. Необмисленото решение на Китано да изпрати синовете си в столицата

на Тохан се бе оказало фатална слабост в позицията на Отори. Момчетата не бяха заложници само на думи — неслучайно баща им не бе предприел никакви действия по източната граница. Шигеру се опасяваше, че доскорошните му спътници щяха да платят с живота си за негова намеса, но вината не беше негова; собственият им баща бе решил да ги прати в Инуяма — решение, което Шигеру смяташе за близко до предателство. Ако в резултат на постъпката му синовете му се простяха с живота си, тяхната смърт щеше да е просто справедливост и нищо повече.

— Ако привържениците на тази секта са избягали от изток, трябва да бъдат върнати там — рече Кийошиге, тъй като никой не беше свободен по собствена воля да напуска земята си.

— Истина е, че някои от Скритите са от изток — отвърна старейшината. — Но повечето вече са живели тук, в Средната провинция, и са от клана Отори. Тохан лъжат за тях, както лъжат за всичко.

— И те живеят сред вас в мир и сговор?

— Да, и го правят от векове. Външно се държат като всеки един от нас. Затова ги наричат Скритите. Има известни различия — ние се кланяме на много божества и почитаме всички тях; знаем, че постигаме избавление посредством милостта на Просветления. Те почитат онзи, когото наричат Тайния, и не отнемат ничий живот — не убиват нито себе си, нито други.

— При все това изглеждат смели — отбеляза Кийошиге.

Старейшината кимна утвърдително. Шигеру почувства, че мъжът има да каже още неща по този въпрос, но нещо го възпира, някаква друга обвързаност или осветеност.

— Ти познаваш ли мъжа, който оцеля... Несуторо?

— Разбира се. Израснахме заедно — замълча, преглътна с мъка и довърши: — Съпругата ми е негова сестра.

— Ти си един от тях?

— Не, господарю. Никога не съм бил вярващ. Как бих могъл? Моето семейство оглавява това село от поколения. Винаги сме следвали ученията на Просветления и сме почитали божествата на гората, на реката и на урожая. Моята съпруга прави същото, но тайно в сърцето си се кланя на Тайния. Забраних ѝ да заявява истината

открито, подобно на онези, които умряха — трябваше да стъпче техните свети изображения...

— Какво представляват? — попита Шигеру.

Мъжът се размърда неловко и се втренчи в пода.

— Не е моя работа да говоря — отвърна накрая. — Питайте Несуторо.

— Значи си спасил живота на жена си?

Ирие бе мълчал досега, като наблюдаваше и слушаше внимателно.

— Тя оцеля, децата ни — също, но не изпитва признателност към мен за това. Подчини се на волята ми, както се полага да стори една съпруга, но чувства, че е изневерила на своя бог. Онези, които загинаха, са станали мъченици, светци, и ще живеят в рая. Тя се страхува, че ще бъде запратена в ада.

— Това е причината, поради която Тохан тъй силно ненавиждат тази секта — рече по-късно Ирие, след като старейшината бе освободен и двамата бяха похапнали оскъдно. — Жените трябва да се подчиняват на своите мъже, васалите — на господарите си, а тези хора са се отдали на друго... на някаква невидима сила.

— Невидима и несъществуваща — отсече Кийошиге.

— При все това сме виждали реални доказателства за силата на вярата им — отбеляза Шигеру.

— Доказателства за вярата, а не за съществуването на техния бог.

— А какви са доказателствата за съществуването на който и да е дух? — попита Шигеру, но после си спомни как самият той бе видял... бе разговарял... с лисичия дух, който можеше да се явява и да изчезва по собствена воля.

Кийошиге се усмихна.

— По-добре да не задълбаваме в този въпрос. Монасите и свещениците могат да ти отнемат години с техните дискусии.

— Съгласен съм — рече Ирие. — Религиозните практики трябва да поддържат целостта на обществото... а не да го разединяват.

— Добре — Шигеру изпъна нозе, после ги кръстоса и седна, след което смени темата. — От утре започваме обход на цялата граница — от море до море. Трябва да сме наясно с пълната картина на набезите на Тохан. Разполагаме с девет седмици... близо три месеца преди първите тайфуни.

— Нямаме достатъчно хора за продължителни действия — рече Ирие. — А и Тохан ще търсят отмъщение за скорошното си поражение.

— Довечера ще пиша до Ямагата и Кушимото. Оттам могат да ни изпратят по около двеста воители. Вие с Кийошиге може да тръгнете с половината на север. Аз ще поема на юг с останалите.

— Мой дълг е да съпровождам господаря Шигеру — запротестира Ирие. — И простете, но господарят Кийошиге е твърде млад, за да предприеме подобна мисия.

— Въпрос на мнение — измърмори Кийошиге.

Шигеру се усмихна.

— Кийошиге... и всички ние... се нуждаем от целия опит, който можем да натрупаме. Затова ще отидеш с него. Няма да се впускаме в голяма битка, просто показваме на Ййда, че няма да търпим погазване на нашите граници. Но аз искрено се надявам тези схватки действително да доведат до една повсеместна война. Можете да изчакате подкреплението в Чигава. Тръгваме натам заедно утре сутринта. Тази вечер ще пратя Харада да отнесе писмата. А после искам да говоря с мъжа, когото спасихме.

Както винаги, Шигеру бе сложил в дисагите си пособия за писане и печата си и сега помоли да му донесат още лампи и вода за мастилницата. Пригответи мастилото и бързо написа до Нагаи в Ямагата и до владетеля Янаги в Кушимото, нареждайки да пратят хора направо в Чигава. После предаде писмата на Харада с думите:

— Няма защо да се свързваш с Хаги или с когото и да било. Най-вече внимавай действията ни да не станат достояние на Китано. Внуши и на двамата, че трябва да се подчинят незабавно.

— Владетелю Отори.

Мъжът се метна на седлото без всякакви признаци на умора и съпроводен от двама войници, носещи факли, потъна в нощта.

Шигеру проследи с поглед как светлините все повече намаляваха, докато накрая вече не можеха да се различат от светулките или от звездите на фона на пълния мрак на равнината Яегахара.

— Надявам се, че одобряваш — рече той на Ирие, който стоеше до него. — Правилно ли постъпвам?

— Действаш решително — отвърна Ирие. — Така трябва, каквито и да са последствията.

Онези, с които ще трябва да живея, помисли си Шигеру, но не го каза на Ирие. Изпитваше онова чувството за свобода, което носи действието. Ирие беше прав — много по-добре бе да действа решително, отколкото да се отдава на безкрайни обсъждания и консултации, скован от суеверие и страх.

— Сега ще говоря с Несуторо — рече той. — Няма защо да идваш с мен.

Ирие се поклони и се върна в светилището. Когато Шигеру пое към къщата, където живееше селският старейшина и където се грижеха за неговия баджанак, от сенките изникна Кийошиге и тръгна редом с него.

— Конете са завързани и нахранени. Около селото са поставени стражи. Няма много за ядене, но хората не се оплакват. Всъщност те са доволни — нямат търпение да се хвърлят в нова схватка с Тохан.

— Мисля, че съвсем скоро ще имат тази възможност — отвърна Шигеру. — След броени дни вестта за тази среща ще стигне до Инуяма. И Тохан ще реагират. Но дотогава ще разполагаме с подкрепление. И отсега нататък границите ни ще бъдат охранявани както подобава.

Стигнаха до малката къща на старейшината. Помещението бе с кирпичен под, от който неголяма част бе издигната и застлана с рогозки, приспособена за спане. Там лежеше Несуторо, а до него бе коленичила една жена. Щом видя посетителите, тя се поклони доземи и остана така, докато съпругът ѝ не ѝ каза тихо няколко думи. Тогава се изправи и донесе възглавници за гостите, които постави на стъпалото близо до ранения. Помогна на брат си да седне и застана до него така, че да може да се облегне на нея, поддържайки главата му със собственото си тяло. На оскъдната светлина на лампата лицето ѝ изглеждаше изнурено, изпито от скръб и сълзи, но Шигеру забеляза приликата с брат ѝ, особено в плоските скули и почти тригълните очи.

Очите на Несуторо искряха като въглени от треска и болка, но при появата на Шигеру острите черти се смекчиха в истинска усмивка.

— Може ли да поговорим малко?

Мъжът кимна.

— Интересувам се от твоята вяра и искам да знам повече за нея.

Върху лицето на Несуторо се изписа тревога. Сестра му избърса потта от лицето му.

— Отговори на владетеля Отори — помоли го старейшината, после добави извинително, — свикнали са да пазят всичко в тайна.

— Аз не представлявам опасност — рече Шигеру припряно. — Но ако ще се налага да ви закрилям от Тохан, трябва да зная какво браня. Тръгвам призори. Не си способен да тръгнеш с мен. Затова, ако си в състояние, трябва да разговаряме сега.

— Какво иска да знае господарят Отори?

— Като начало, какви са изображенията, които трябва да оскверните?

Жената издаде лек звук, все едно изхлипа. Несуторо премести ръка и очерта някакъв знак върху рогозката — две кръстосани линии — като в цифрата десет.

— Какво означава?

— Ние вярваме, че Тайния е изпратил своя син на земята. Синът е бил роден от обикновена жена и е живял като човек. Бил е умъртвен по най-жесток начин, прикован на кръст, но е възкръснал и сега се намира в Царството небесно. Той ще съди всички ни след смъртта.

— Всички други отиват в ада — добави старейшината с особена веселост в гласа. Жена му плачеше безмълвно.

— Откъде идва това учение? — попита Шигеру.

— От много далече, от запад. Нашият родоначалник — светецът, чието име нося — го е донесъл в Шин^[2] от Тенджику^[3] преди близо хиляда години; още преди стотици години оттам на Осемте острова са пристигнали учители.

Звучи като всяка друга легенда, помисли си Шигеру, вероятно основана на истина, но покрита с векове човешко въображение, самозалъгване и заблуда.

— Може би ни смятате за луди — рече Несуторо, плувнал в пот. — Но ние познаваме присъствието на нашия Бог — той живее вътре в нас...

— Те имат ритуално ядене — поясни старейшината. — Когато делят храна и вино, смятат, че вкусят от своя бог — той се засмя, сякаш да покаже, че не споделя подобни странни убеждения.

Жената внезапно заговори.

— Той се е пожертвал за нас. Страдал е, за да можем ние да живеем. Всички до един... дори аз... една жена. В неговите очи аз съм също толкова добра, колкото един мъж, колкото моят съпруг, дори като...

Нейният съпруг удари с юмрук по рогозката.

— Замълчи! — после се поклони ниско на Шигеру. — Простете й, владетелю Отори. Скръбта й я кара да се самозабравя.

Шигеру бе удивен както от думите й, така и от факта, че тя изобщо бе дръзнала да се обади в негово присъствие. Не си спомняше някога да е чувал селска жена да му говори направо. Беше и оскърбен, и заинтригуван. Почувства напрежението на Кийошиге до себе си и вдигна ръка, за да възпре ядосания младеж. Помисли си, че Кийошиге може да извади меч си и да я посече — където и да е на друго място жената щеше да бъде наказана незабавно за своята наглост, но тук, в голата бедна къщурка, до страдащия мъж, те сякаш бяха преминали в друг свят, където строгият кодекс на обществото бе загубил смисъла си. Усети, че го обзема състрадание. Все пак той самият бе попитал за убежденията на тези хора, наречени Скритите, а сега имаше възможност да научи за тях не само чрез думите, но и направо чрез личността на тази жена пред него, която вярваше, че му е равна.

— Има едно друго изображение — рече тя рязко. — Господарят Отори трябва да знае... — отново го погледна открито, но след този единствен поглед тутакси сведе очи. Гласът й стана по-тих и той трябваше да напрегне слух, за да я чува. Приведе се към нея. — На майката и младенеца — прошепна тя. — Това е Божията майка, а детето е Божият син. Нашата вяра тачи жените и техните деца и се опитва да ги закриля от жестокостта на мъжете. Бог ще накаже онези, които ни преследват... дори и владетелите Ййда.

[1] Яп. столица, главен град — името, което получава столицата на императорите Хейянкио, след като властта преминава в ръцете на клана Токугава (1603–1867). — Б.пр. ↑

[2] Яп. Китай. — Б.пр. ↑

[3] Яп. ост. Индия. — Б.пр. ↑

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Когато потеглиха рано на следното утро, от овъглените греди и изпепелените сламени покриви все още се виеше дим. Шигеру усещаше острия му вкус в гърлото си. Мирисът на изгоряло изнервяше жребците и те се дърпаха и подскачаха, докато ездачите следваха една тясна пътека през оризищата и после нагоре по страничната част на ниска верига от хълмове, където зеленчуковите градини с тиквички, боб, лук и моркови отстъпиха място на бамбукови горички, а после и на планинска гора от бук и кедър. Движеха се в колона по един, което не им даваше възможност да разговарят, но когато спряха на билото, за да напоят конете от един плитък вир, който се пълнеше от поток, Кийошиге отбеляза:

— Значи тази странна секта ще мине под твоя закрила?

— Да ти кажа честно — отвърна Шигеру, — сектата не ме притеснява по никакъв начин. Изглеждат съвсем безопасни. Но докато са Отори, ще ги защитавам от Тохан. Ако трябва да бъдат унищожени, това ще е наше решение. Няма да позволим на Тохан да решават вместо нас.

— Напълно разумна позиция — отбеляза Ирие. — И безупречна.

— Мисля си за Китано — продължи Шигеру. — Сега се намираме в неговото владение и първият ми порив бе да се опитам да скрия това от него. Само че той ще научи за нас веднага щом пристигнем в Чигава. Затова смятам, че е по-добре да се обърнем към него направо и да проводим пратеници, чрез които да изискаме да прибере синовете си от Инуяма, а самият той да пристигне в Чигава, за да потвърди предаността си към моя баща и мен.

— А ако Ийда не позволят на момчетата да се върнат?

— Трябва да намерим някакъв начин да ги принудим да се подчинят.

— Какъв? — попита Кийошиге. — Нямаме за какво особено да се пазарим.

— Владетелю Ирие?

— Опасявам се, че Кийошиге е прав — ние можем да ги заплашим с нови нападения, но по-вероятно е това да вбеси Ййда и да ги настрои още повече против, вместо да ги убеди. А ние трябва да внимаваме да не бъдем въвлечени в повсеместна война, защото все още не сме готови за нея.

— Колко време ще е нужно на Отори, за да се подготвят за война с Тохан?

— Вероятно година-две.

— Ние и сега можем да се изправим срещу Тохан! — възкликна разпалено Кийошиге.

— Един срещу друг без съмнение, но те ни превъзхождат по численост, разполагат с повече пешаци.

— Още една причина да задържим на наша страна хора като Китано — рече Шигеру. — Веднага щом се върна в Хаги, трябва да започнем и да увеличаваме броя на хората и въоръжението.

Жителите на Чигава бяха удивени и въодушевени от неочакваната поява на наследника на клана. Също като селяните те бяха заживели със страха, че са забравени и че много скоро ще се окажат превзети от Тохан. Шигеру и хората му бяха посрещнати сърдечно и настанени в най-голямата странноприемница. Тутакси до Цувано бяха проводени пратеници. Ирие и Кийошиге чакаха в града отговора на Китано и завръщането на Харада с подкрепление, като междувременно се заеха с уреждането на подслона и храната за такова множество люде и коне, а два дни по-късно Шигеру пое със своите хора на юг, за да види със собствените си очи какво причиняват Тохан на поданиците му по тези места.

Неколцина младежи от града тръгнаха с него, обзети от пламенното желание да му служат като водачи и вероятно, предположи той, с надеждата за предстояща схватка с омразните Тохан. Притежаваха типичните черти на хората от Изтока — дребни и жилави, енергични и гневливи. Освен оръжия носеха със себе си въжета и лампи, както и гърне с въглени за палене на лампени фитили. Шигеру се питаше защо, но докато яздеха на изток, причината се изясни. На юг от Чигава варовиковата планинска местност на Яегахара се простираше до границата като сочещ пръст. Самият път извиваше и

се отдалечаваше от границата. Долината изглеждаше открита чак до Инуяма.

— Непременно трябва да подсигурих добра охрана на това място — отбеляза Шигеру. — То е входът към Средната провинция.

— Земята тук е коварна — рече най-възрастният от стражите — мъж на двайсетина години на име Комори. — Ако не знаеш пътя, може лесно да се заблудиш и да паднеш в някоя пропаст. Мнозина са изчезвали и никога повече не са успели да излязат. При все това, за да огледаме самата граница, трябва да поемем нататък, стига господарят Отори да ни се довери да го водим.

— Комори познава тази земя отгоре и отдолу — обади се един от останалите. — Подземния император, ето как го наричаме.

Комори се усмихна и посочи към въжетата на седлото си.

— Това са скъпоценностите на императора. Можете да ги купите за няколко монети във всеки магазин в Чигава, но под земята струват повече от всичките съкровища на столицата.

Те изоставиха пътя и поеха през избуялите летни треви, в които сияеха жълти маргарити, дребни пурпурни орхидеи, срещниче и бял равнец. Семенните чашки на тревите образуваха нежни, пухкави пискюли. Около копитата на конете пърхаха сини и жълти пеперуди. Равнината бе набраздена от пътеки, отъпкани от лисици, елени и глигани. Имаше оскъден брой дървета — на места група елши растяха в панини, където се събираше вода, а отворите на дълбоки пещери бяха обрасли с храсти, които понякога ги скриваха напълно. Шигеру си даде сметка колко лесно би било да пропусне пътеката и да падне в някоя от тези естествени тъмници. Никой няма да знае къде си и няма да има и най-малка надежда за спасение.

Яздеха близо три часа, заобикаляйки множество дълбоки дупки, при което Комори назоваваше всяка от тях за Шигеру — Адската паст, Вълчатата бърлога, Котела — имена, дадени им от хора и целящи да ги обрисуват, при все това за съзнанието на Шигеру никоя човешка дума не можеше да обхване цялата заплаха на тъмните празноти, зейнали внезапно и неочаквано наред мирния летен пейзаж.

Над тях с пронизителен зов се виеха ястреби, а веднъж в далечината видяха орли, които кръжаха в топлия въздух. От време на време някой заек, стреснат от тяхното приближаване, се втурваше да

бяга с отчаяни скокове и ококорени очи. Изобилстваше от фазани и яребици, искрящи в своето лятно оперение.

— Добро място за лов с ястреби — отбеляза Шигеру.

— Очите ви трябва да са в земята, не в небето — отвърна Комори. — Малцина минават оттук.

Цяла сутрин не срещнаха жива душа; равнината наистина изглеждаше пуста. Затова за тях бе изненада, когато прехвърлиха билото на един склон и в селцето под него видяха група конници, които се суетяха около ръба на една от пещерите. Неколцина бяха слезли от конете и надничаха вътре, крещейки и размахвайки ръце.

— Тохан! — възкликна един от мъжете, а Комори отбеляза: — Ааа, някой е паднал в Леговището на човекоядеца.

Хората около него се разкрещяха тържествуващо и присмехулно, извадиха мечовете си и зачакаха нетърпеливо заповедите на Шигеру.

— Продължавайте бавно напред — нареди той. — Няма защо да ги нападаме, преди те да са го сторили. Пригответе си лъковете, за да прикриете приближаването ни.

Стрелците тутакси се изтеглиха на една страна. В ниското Тохан забелязаха появата на Отори и безпокойството им нарасна. Видяха, че ги превъзхождат по численост и че се намират в твърде неизгодна позиция. Трима от стоящите при ръба незабавно скочиха в пещерата и потънаха безмълвно в мрака. Останалите обърнаха конете си и ги пришпориха в галоп. Конете без ездачи ги последваха, при което един от мъжете остана сам, безпомощно залитайки след тях.

— Заловете го, но не го убивайте! — нареди Шигеру.

Щом конниците го обградиха, мъжът падна на колене. В едната си ръка стискаше пръчка за кацане на птици, с изрязани върху ѝ фигури, на която с малки ремъци бяха привързани два ястреба. Мъжът се мъчеше да я държи изправена, като в същото време се пресягаше за меч си. Птиците кряскаха и пляскаха неистово с крила, кълвейки въздуха с острите си извити клюнове. Хората на Шигеру обезоръжиха мъжа, преди да успее да си отнеме живота, и го доведоха при Шигеру.

Блъснаха го на земята и той се просна по очи върху прашната трева, обзет от отчаяние.

— Седни — нареди му Шигеру. — Какво се е случило? — тъй като мъжът не отвърна, Шигеру продължи: — Няма защо да се страхуваш.

На това място мъжът вдигна глава:

— Да се страхувам? Да не смяташ, че се страхувам от някой Отори? Единственото, за което те моля, е да ми позволиш да отнема собствения си живот, ако ли пък не — убийте ме вие. С мен е свършено. Оставих моя господар да падне в пещерата.

— Твоя господар? Кой е там долу?

Лицето на мъжа бе пребледняло от ужас. Целият трепереше от вълнение.

— Аз служа на Ийда Садаму, син на владетеля Ийда Садайоши и наследник на Тохан.

— Ийда Садаму е паднал в Леговището на човекоядеца? — възкликна Комори изумен.

— Какво сте дирили тук? — попита Шигеру. — Пресекли сте границата, и то с въоръжени хора. Търсили сте начин да предизвикате Отори и да ги въвлечете във война!

— Не, бяхме тръгнали на лов с ястреби... преди два дни поехме на коне от Инуяма. Той водеше, препускаше начело, следвайки птицата.

Мъжът посочи нагоре и те видяха малкия тъмен силует, който все още се виеше в небето.

— Падна заедно с коня си.

— Лов с ястреби!

Шигеру си каза, че това е добро оправдание за Садаму да прекоси границата, за да види лично какво правят Отори. Не по-лошо от изпробването на жребците... Удиви се на странните превратности на съдбата, които бяха пресекли пътищата им по този начин. Наследникът на Тохан лежеше под краката му — вече мъртъв или умиращ... Хората му се усмихнаха напрегнато, все едно изпитваха същото благоговение и потрес.

Крясъците на птиците внезапно секнаха и в тишината се разнесе глас, отекващ в пещерата под тях.

— Чувате ли ме? Извадете ме оттук!

— Жив е! Това е владетелят Ийда! Нека да отида; трябва да отида при него.

Мъжът взе да се дърпа от ръцете, които го държаха. Шигеру даде знак на Комори и двамата се дръпнаха настрана, за да говорят насаме.

— Може ли да е оцелял?

— Хората понякога оцеляват. Не падането ги убива... обикновено умират от глад.

— Възможно ли е да го спасим?

— Ще сторим по-добре да го оставим там. Хвърлете и този мъж при него и се преструвайте, че не знаете нищо. Ако Садаму умре, Садайoshi ще омекне.

Очите на Комори блестяха от възмущение.

— Мъжете, които избягаха на конете си, ни видяха. Ще изфабрикуват още лъжи за онова, което се е случило, и ще обвинят Отори за смъртта на Садаму. Това би предоставило на Тохан повод за война. Но ако спасим Садаму и го върнем на клана му, ще спечелим куп преимущества.

Като връщането на момчетата Китано, помисли си Шигеру.

— Ако това е волята на владетеля Отори — рече Комори с разочарование в гласа.

— Можеш ли да стигнеш до него?

— Да. Друг въпрос е дали той ще може да ме последва навън.

— Би ли се спуснал през този отвор?

— Не, твърде е дълбоко, а и няма къде да завържем въже. Но за щастие на Садаму има проход, който свързва тази пещера с една друга — тя е по-плитка и около нея има дървета. Макар че е много тясна.

Комори викна към човека на Тохан.

— Колко пълен е владетелят Садаму?

— Изобщо не е пълен!

— Но е едър мъж, нали?

Когато другият се съгласи, Комори рече тихо:

— Може да се наложи да го убедя да се съблече!

— Помощ! — прозвуча гласът от тъмнината. — Чува ли ме някой?

— Кажи му, че идвам — каза Комори. — Кажи му, че ще е нужно известно време.

Мъжът изпъля до страничната част на склона, където към отвора на пещерата водеше стръмен наклон. Тревата бе хлъзгава и остра. Той извика с глас, все още слаб от преживяния потрес.

— Господарю Ийда! Господарю Ийда! Чувате ли ме?

— Няма как да го чуе — рече презрително един от жителите на Чигава. — Трябва да те хвърлим долу и ще можеш да го попиташ

лично.

Мъжът, който бе тъй нетърпелив да последва своя господар в смъртта, бе имал достатъчно време да си спомни всички радости на живота и да даде възможност за изява на естествената си неохота да се прости с тях. Той взе да моли Отори да го пощади, да спаси владетеля Ийда, като обещавахе куп неща от името на клана, на фамилията Ийда и на своята собствена. Шигеру го остави да се опита да се разбере със своя господар, охраняван от половината му мъже, а той самият пое на кон с Комори и останалите през тревистите хълмове. Според него бяха вървели повече от час, докато стигнат до друга падина, където крехкият варовик, разяден от водата и атмосферните условия, бе заприличал на осеяна с шупли повърхност заради множество образувани пещери.

Тук хълмовете бяха с полегат склон и водата се процеждаше от местата, където се бе събирала между скалите. Върху влажната почва растяха няколко бора — два от тях бяха опасани със свещени сламени въжета, които леко се открояваха в тъмната сянка на дърветата. Между тях и входа на пещерата се намираше малко дървено светилище с положени върху него приношения от плодове и цветя. Всички слязоха от конете и Комори отиде до светилището, пляскайки с ръце, за да повика божеството на пещерата, след което се поклони три пъти. Шигеру стори същото и неочаквано се улови, че се моли за живота на врага си.

Приготвиха лампите и завързаха въжетата към най-близкото до входа дърво. Комори се съблече и остана само по препаска, натърка цялото си тяло с масло, за да се плъзга по-леко в тесните процеци. Поколеба се дали да вземе оръжие, но накрая реши да не го прави.

— Ако Ийда ме убие, ще умре там редом с мен — отбеляза той философски.

След Комори бяха спуснати още двама души от жителите на Чигава — те запалиха малък огън на дъното, който да му помогне да се ориентира на връщане. Шигеру седна на ръба до въжето. Наблюдаваше огъня долу и чакаше да мине необходимото време.

Слънцето се извиси на небосклона и премина над главите им, небето бе синьо и безоблачно. Постепенно сенките се прехвърлиха от другата страна на горичката. Когато Шигеру долови тропот на конски

копита, слънчевият диск вече бе увиснал току над хълмовете. Един от хората му препускаше към тях в галоп и викаше:

— Комори е стигнал до владетеля Ййда и двамата са поели обратно!

Опита се да си представи драмата, която се разиграваше под него — тъмнината, тесния проход. Какви ли същества обитаваха пещерата? Прилепи, паяци, може би змии, дори таласъми или демони. Смелостта на Комори бе невероятна — самият Шигеру предпочиташе да се изправи пред сто воини, отколкото да потъне в този подземен свят.

Слънцето залезе и огънят долу заискри по-ярко. В здрача пушекът изглеждаше синкав; фигурите на мъжете около него станаха по-тъмни, бяха с размити очертания и сякаш се носеха над земята като призраци.

После изведнъж настъпи раздвижване, разнесоха се викове на облекчение. Комори изпълзя от тесния отвор, обърна се и издърпа след себе си още една фигура.

Наследникът на клана Тохан беше гол, омазан целия с масло и вода, с ожулена кожа, която кървеше от стотина дребни одрасквания и охлузвания. С помощта на въжето бе изтеглен на повърхността, където Шигеру му даде дрехите на Комори, за да се облече, извърщайки очи, тъй като не искаше да го унижава повече, нито да изглежда така, все едно тържествува.

Садаму отиде при извора, клекна до него и изми внимателно тялото си, като от време на време потръпваше от болка, но без да издаде нито звук. После се облече във взетото назаем облекло. Беше по-едър от Комори и дрехите се оказаха тесни.

Шигеру нареди да донесат ядене. Хората му запалиха огън и кипнаха вода. Садаму пи супа и чай и яде лакомо, докато шареше с очи, оглеждайки коне и люде. Шигеру го остави, заобиколен от стражи, и дръпна Комори настрана.

— Ами другите? Само той ли е оцелял?

— Конят му вероятно е омекотил удара. Беше мъртъв под него. Двама от мъжете, които видяхме да скачат, са умрели веднага. Другият беше жив и здрав, но владетелят Ййда му нареди да си отнеме живота. Накара ме да му държа лампата, за да може да гледа. Сякаш това поуталожи гнева му — Комори замълча за момент и после добави: — Помислих, че ще убие и мен. Донесе меча и ножа си, но се принуди да

ги остави, защото нямаше как да мине с тях през тесния проход. Не можеше да понесе, че някой го е видял безпомощен. Не искаше свидетели. Ние му спасихме живота, но той ще ни мрази за това. Трябваше да го оставим там.

Не, трябва да го използвам, помисли си Шигеру. Върна се при Ийда и стори пред него лек поклон.

— Надявам се, че не си ранен?

Ийда се втренчи в него и няколко мига остана безмълвен.

— Изглежда, съм ти задължен. Благодаря. Ще те помоля утре да ми дадеш един кон и да ме проводиш до границата.

— Смятам, че е по-добре да се върнем в Чигава, в случай че владетелят Ийда не се е оправил напълно.

— Значи знаеш кой съм?

— Един от хората ти те е видял да падаш и ни каза.

— Те са глупаци и страхливци, всички до един! — възкликна презрително Ийда.

Шигеру го огледа на светлината на огъня и си даде сметка, този човек никога нямаше да се поддаде на състрадание, угризения или страх, което правеше волята му необичайно силна.

Носеше къса, добре оформена брадичка и мустаци — беше малко под среден ръст, но с масивно телосложение. Още нямаше трийсет, но вече си личеше как ще наедриява и натежава с възрастта. Чертите му не се отличаваха с нищо особено, но очите му бяха удивителни — интелигентни, с поглед, от който струеше невероятна мощ, в момента святкащи от ярост — очи на човек, който няма страх от нищо, нито на този, нито на онзи свят. Шигеру си помисли за миг, че разбира защо този човек преследва Скритите с такава жестокост — смяташе, че стои по-високо от всяка присъда — била тя на хора или богове.

— А ти кой си? — попита Ийда, отвърщайки на погледа му, видимо подразнен от факта, че Шигеру го оглежда по този начин.

— Отори Шигеру.

— Вярно? — засмя се горчиво Ийда. — Нищо чудно, че искаш да ме отведеш в Чигава! А после какво?

— Има редица въпроси, които трябва да бъдат уредени между нашите два клана — отвърна Шигеру. — Случайната ни среща представлява чудесна възможност за преговори. Щом те приключат

удовлетворително и за двете страни, ще бъдеш съпроводен до границата.

— Тохан са далеч по-силни от Отори. Въпрос на броени месеци е да ни се подчините. Заповядвам ти да ме закараш до границата незабавно... докато все още е светло.

— Смятам, че двамата сме равни по потекло и ранг — отвърна Шигеру. — Не знам по каква причина си прекосил нашата граница, но понастоящем се намираш в Средната провинция, където нямаш никаква власт. Не виждам друга възможност, освен владетелят Ийда да се съобрази с моите желания. Можеш да го сториш доброволно, или ще те вържем с въжета и ще те отведем като затворник. Изборът остава на владетеля Ийда.

— Кълна се в небесата, че ще видя теб овързан с въжета, преди да умра — отвърна Ийда. — Как смееш да ми говориш по този начин?

— Аз се намирам на собствена земя, наследник съм на своя клан. Мога да говоря както си пожелаея!

— На колко си години? — попита Ийда.

— Вече съм мъж. Тази година отбелязах пълнолетието си.

— Да, чувал съм за теб. Ти си се бил с Миура...

— Беше честен бой! — прекъсна го Шигеру.

— О, не се съмнявам, макар че на нас ни изнася да представяме нещата другояче. Убеден съм, че Отори Шигеру никога няма да извърши нещо подло.

Презрението в гласа му накара кръвта на Шигеру да кипне; лицето му пламна. Той положи усилие да овладее гнева си, осъзнавайки интуитивно, че единственият начин да се справи с Ийда е чрез самообладание, спокойствие и вежливост.

— Казаха ми, че си красив — продължи Садаму. — Но красивите момченца се превръщат в малодушни мъже. Те са разглезени от твърде много внимание, докато са малки. Ако ти си най-добрата издънка на Отори, мисля, че няма от какво да се страхуваме.

Шигеру неволно се удиви на наглостта на Садаму — сам, невъоръжен, обграден от врагове, той бе достатъчно самоуверен, за да се държи преднамерено оскърбително.

— Мъжът, който ме е виждал да падам... и него сте задържали, така ли?

Шигеру кимна утвърдително.

— Доведете ми го.

— Той все още се намира на мястото, където владетелят Ийда е паднал в пещерата. Ще дойде при нас утре.

Шигеру долови ропот сред хората, които ги заобикаляха, на едва сдържан гняв от обидния тон, гняв, предизвикан от негодуванието на Ийда. Знаеше, че една-единствена негова дума бе достатъчна... даже по-малко — единствен жест... и с Ийда щеше да е свършено. При все това нямаше да убие невъоръжен мъж, нито пък щеше да предприеме каквито и да било действия, които биха разпалили война, преди кланът Отори да е готов за нея.

Ако бе наясно със собствената си уязвимост, Ийда с нищо не го показва. Изглежда, приемаше създаденото положение и не възнамеряваше да пилее нито време, нито енергия в излишна съпротива. Опъна се до огъня, настани един камък под главата си за възглавница и тутакси потъна в сън.

Шигеру неволно се възхити на хладнокръвието му — нямаше съмнение, че Ийда Садаму е смел мъж и страховит враг. Вече бе видял доказателства за неговата безпощадност и жестокост.

Остана да будувa заедно със стражите, които стояха на пост. Никой от хората му не спа много, освен Комори, който бе изтощен от спасителната операция. Всички споделяха безпокойството на Шигеру, все едно бяха хванали мечка или тигър и този хищен звяр всеки момент можеше да се нахвърли върху им. Беше мека, спокойна нощ, звездите проблясваха на небесния купол. Точно преди разсъмване се изсипа дъжд от падащи звезди, който накара хората му да ахнат, и суеверните сред тях тутакси се вкопчиха в амулетите си. Шигеру си помисли за небето, за боговете и духовете, които управляваха живота на хората. Бяха го учили, че най-добрата проверка за едно управление е доволството на хората. Ако владетелят е справедлив, земята получава благословията на небесата. Той искаше да осигури справедливост навсякъде в Средната провинция, да осъществи мечтата си да превърне владението в стопанство. Но хора като Ийда заграбваха властта и господстваха над околните само със силата на волята си, със своето желание за мощ, необременено от състрадание или желание за справедливост. Човек или споделя техните възгледи и им предлага подчинението си срещу защита, или въстава срещу тях, противопоставяйки им собствената си воля, по-силна от тяхната. Той

беше признателен за тази странна среща. Никога нямаше да забрави как бе видял Ийда Садаму гол и безпомощен.

Станаха на зазоряване, веднага щом чучулигите подхванаха своята утринна песен, приготвиха конете, закусиха с оскъдна студена храна и поеха на път. Ийда яздеше коня на Комори; към юздечката бяха привързани въжета, а от двете страни го охраняваха воители, за да осуетят всеки опит за бягство, а самият Комори тичаше до стремето на Шигеру, за да ги преведе обратно през коварната местност.

След около час пристигнаха при Леговището на човекоядеца. Нощувалите там мъже бяха готови за път. Човекът на Тохан стоеше до конете и стискаше пръчката, върху която все още стояха кацнали ястребите. Гладни, те изпънаха пера и нададоха пронизителни крясъци. Когато видя Ийда, той се опита да се поклони доземи, без да изпуска пръчката с птиците, скован от страх.

— Донеси птиците! — заповяда му Ийда от седлото.

Мъжът стана и отиде при него, като държеше пръчката така, че да е на нивото на гърдите на неговия господар. Ийда грабна едната птица с голи ръце. Тя се съпротивляваше, надавайки резки писъци, като в същото време се опитваше да се отбранява с клюн и нокти. Той ѝ прекърши врата и я хвърли на земята, после уби и втората по същия начин, само че нея запрати право в лицето на своя васал.

Никой не промълви нито дума. Никой не би дръзнал да се застъпи за живота на този човек. Той беше Тохан — Ийда можеше да направи с него каквото си пожелае. Мъжът остави пръчката на тревата; движенията му вече не бяха непохватни, а почти грациозни в тяхната решителност. Той съблече връхната си дреха — вече беше свалил кожената си ризница — и рече тихо:

— Моля да ми върнете меча.

Воините на Отори го отведоха встрани от Ийда при ръба на пещерата. После хвърлиха тялото в бездната.

— Закуската на човекоядеца — каза един от тях. Птиците лежаха в прахта, а яркото им оперение постепенно избледняваше. В очите им вече пълпеха мравки.

Ирие и Кийошиге се изненадаха, когато ги видяха да се връщат толкова рано, а щом разбраха кой е техният спътник, изненадата им

прерасна в удивление.

— Владетелят Ийда Садаму претърпя ужасно произшествие — поясни Шигеру. — Имаше късмет, че се размина със смъртта. Ще бъде наш гост, докато се съвземе.

Той обясни накратко какво се беше случило и съпроводи Ийда до най-хубавата стая в странноприемницата, като се отнасяше към него с преднамерена вежливост, дори настоя да му бъдат предоставени най-изискано облекло и храна. Лично провери охраната на Ийда, след което самият той се изкъпа, премени се грижливо в официални роби и повика бръснар, за да обръсне лицето и темето му и да среши косите му.

После седна да обсъди положението с Ирие и Кийошиге.

— Тъй като владетелят Китано е тръгнал насам, мисля, че ще му е приятно да види синовете си. Възнамерявам да помоля Садаму да изпрати писма до Инуяма с молба за тяхното присъствие. Щом пристигнат и Китано официално потвърди своята преданост към клана, ще съпроводим владетеля Ийда до границата.

— Трябва да получим уверения, че нарушаването на границата ни ще бъде преустановено — заяви Кийошиге. — Не мога да повярвам, че ти е паднал в ръцете по този начин! Какъв късмет!

— Ще го сторим... но няма гаранция, че ще удържи на думата си, а и ние не можем да го държим при нас твърде дълго. Ирие, намери лекар, който да дойде и да го прегледа. Можем да заявим, че Садаму е твърде слаб, за да пътува.

— Едва ли „слаб“ е дума, която може да се употреби, за да се опише Садаму! — възкликна Кийошиге с усмивка.

След пореден изблик на гняв Садаму отстъпи и писа на баща си. Седмица по-късно Тадао и Масаджи пристигнаха в Чигава и на следния ден бяха предадени на техния баща — владетеля Китано. И тримата тържествено потвърдиха своята преданост към клана Отори и го сториха в присъствието на Садаму, а самият той обеща да съблюдава границите и да не допуска ново нахлуване в територията на Отори. Лекарят се произнесе, че Садаму е в достатъчно добро здраве, за да пътува, и Шигеру го придружи до границата, където бе посрещнат от голям отряд воители на Тохан. Лицата им бяха мрачни под шлемовете и те до един останаха безмълвни при пристигането на хората на Отори, като по никакъв начин не отбелязаха появата им. Водачите скочиха от

конете си, за да се прострат по очи пред Садаму, изразявайки своята радост и облекчението си от завръщането му. С рязък глас той им заповяда незабавно да се върнат по седлата и повече да не забавят опътуването им.

След като конниците прецапаха през реката, която обозначаваеше границата, неколцина се обърнаха, за да размахат мечове и да се присмеят на Отори. В отговор лъковете бяха заредени и вдигнати, но Шигеру рязко забрани всякакво отмъщение.

— Нито дума на благодарност! — отбеляза той, след като Садаму и васалите му се отдалечиха в галоп.

— Спечели си враг — отвърна му Ирие.

— Той е Тохан — ние сме си врагове по рождение.

— Но сега той те мрази лично. Ти му спаси живота и той никога няма да ти го прости.

Проливните дъждове започнаха и Шигеру прекара следващите седмици в Чигава. Подкреплението пристигна и по протежение на цялата граница бяха изпратени патрули, които да организират пунктове за охрана до края на есента. Освен това отдели време да проучи земеделските условия в района, заяви на Китано, че данъците са твърде високи и го посъветва да не взима повече от трийсет процента от добива, и прекара два дни в изслушване на най-различни оплаквания, които селяните имаха към чиновниците и търговците.

Придружен от Комори, посети сребърните и медните мини и обсъди възможните начини за повишаване на добива, осъзнавайки наново колко важно е да пази мините далече от Тохан. Щеше с радост да остане цяло лято, но в края на месеца пристигнаха пратеници от Хаги с писмо от баща му.

— Викат ме у дома — рече той на Кийошиге. — Ще ми се да не бях прочел писмото, но след като съм го сторил, предполагам, че трябва да се подчиня.

Той позволи на по-малкия син на владетеля Китано да се върне с него в Цувано, но взе решение Тадао — по-голямото момче — да го придружи до Хаги и да остане там, като по този начин способства за предаността на баща си към Отори.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА

Шигеру яздеше към дома във весело настроение, чувствайки, че има всички основания да бъде доволен от резултатите от своите решителни действия. Ставаше все по-известен и тачен от обикновените хора, които излизаха да го посрещат във всеки град и село, обсипвайки него и подчинените му с дарове от храна, плодове и оризово вино. Времето продължаваше да е хубаво и горещо, реколтата щеше да е добра и сякаш всички бяха щастливи.

Но посрещането му в крепостта не беше толкова възторжено. Едва бе слязъл от коня във външния двор, когато лично Ендо Чикара дойде да го посрещне у дома с думите:

— Баща ви иска да отидете при него незабавно.

— Ще се измия и ще се преоблека — отвърна Шигеру. — Последствията от това пътуване...

— Владетелят Шигемори подчерта „незабавно“ — възрази Ендо.

Шигеру подаде юздите на Кийошиге. Двамата младежи размениха погледи. Кийошиге леко повдигна вежди, но не каза нищо.

Сега ще ме накажат, помисли си тъжно Шигеру. Очакваше го, но от това не му ставаше по-леко. Чичовците му бяха разгневени, а баща му — объркан и печален. Недоволството на баща му по-скоро бе причинено от факта, че Шигеру бе действал на своя глава, без да търси съвет или позволение. Чичовците му, чието присъствие дразнеше Шигеру неимоверно, бяха по-разтревожени от онова, което описваха като злополучни резултати — смъртта на Хонда и Маеда, ненужното предизвикателство към Тохан...

— Ако не бях там, Садаму щеше да умре! — възкликна ядно Шигеру. — Поне няма как да изфабрикуват лъжи за неговата смърт. Освен това той се закле пред свидетели да ограничава хората си и да не допуска повече нахлуване в Средната провинция. Ще имаме мир по границата, а и мините в Чигава са защитени.

— Владетелят Китано е недоволен от твоята намеса в личните му дела — отбеляза по-възрастният от чичовците му.

— Китано лично потвърди верността си към мен, синовете му също — рече Шигеру, като се опитваше да овладее гнева си. — А междувременно Тадао ще стои близо до мен...

Вече не ставаше въпрос за това дали е прав — въпреки че самият той нямаше съмнения — а за това чия воля ще надделее, кой ще се окаже по-силен. Той напомни на чичовците си, че е наследникът на клана, че вече е зрял мъж и че очаква от тях непрекословна вяроност в името на добруването на клана. Не отправи извинения нито към тях, нито към баща си и напусна съвещанието с едва сдържано негодувание. Чувстваше, че баща му трябваше да го подкрепи, и ненавиждаше нерешителността и колебанието на Шигемори. Синовият дълг му налагаше да се подчинява на баща си, но ако безопасността на клана Отори изискваше противоположни действия, какво трябваше да стори, каква политика да предприеме?

Кийошиге бе съпроводил Тадао до жилищата на васалите, а Ирие се бе върнал в собствената си къща извън крепостните стени. Шигеру отиде сам в своите помещения в резиденцията. Свечеряваше се — слънцето вече бе залязло зад стръмния хълм в западната част на градините. Той помоли да му пратят някоя прислужница в банята при горещия извор между скалите. Момичето изтърка мръсотията от кожата му и разтри схванатите му крайници; той я отпрати и се отпусна в горещата вода.

След известно време чу гласа на Такеши в градината. Извика го при себе си. Брат му отиде в банята, съблече се и започна да се мие. После се присъедини към Шигеру във водата.

— Добре дошъл у дома! Всички говорят какво си постигнал! Страхотно! Само как ми се ще да бях с теб!

Шигеру се усмихна. Възхищението на брат му бе сянка на онова, което бе очаквал да получи от своя баща... но неговият искрен ентузиазъм го развесели. Той огледа Такеши — момчето бе пораснало през лятото, крайниците му се бяха удължили, раменете му бяха станали по-широки и се бяха налели със сила.

— И си срещнал Ийда Садаму! Аз щях да се сражавам с него и да го убия!

— Той не беше въоръжен... и беше гол също като теб сега! Когато се облече отново, ми се стори, че е по-разумно да преговарям с него.

— Тохан никога не удържат на думата си — измърмори Такеши.
— Не бива да му вярваш.

Кийошиге викна отвън:

— Господарю Шигеру?

— Влез, ела при нас — възкликна Шигеру, когато Кийошиге се появи на прага. — Ще вечеряме заедно.

— Вече се уговорих да хапна с Китано Тадао. Мислех, че господарят Такеши може да дойде с нас.

— Не, искам да вечерям с по-големия си брат — възкликна Такеши — и да чуя за подвизите му.

— Шигеру няма да ти каже нищо — рече Кийошиге. — Твърде е скомроен. Ела с мен и аз ще ти разкажа какъв герой е и колко го обичат хората.

— Значи ще ме оставите сам? — възкликна Шигеру, опъна се във водата и с наслада си помисли за сън.

— Не точно.

В гласа на Кийошиге прозвуча нещо, което го накара да застане нащрек. Такеши неволно имитира брат си, опъна се по същия ленив начин, вдигна ръце, сплете пръсти и ги положи под главата си.

— Ще остана с теб — рече той, но в този момент Шигеру вече казваше:

— Иди с Кийошиге, Такеши. Присъствието ти ще е чест за Тадао. Така е правилно.

Кийошиге го подкани:

— Ела, ще ти разкажа как Садаму удуши собствените си ястреби!

— Макар че всъщност ти не го видя — отбеляза Шигеру.

— Така е, само че Комори и другите мъже от Чигава ми го описаха.

Такеши седна и впери поглед в Кийошиге.

— Удушил е собствените си ястреби? Но защо?

— Вероятно защото го бяха отвели при Леговището на човекоядеца.

— Трябва да чуя това — Такеши изскочи от водата, впръсквайки Шигеру. — Нали нямаш нищо против?

— Това е, което трябва да сториш. Бъди вежлив с Тадао. Не искаме да почне да тъгува за Инуяма.

Щом Кийошиге и Такеши тръгнаха, Шигеру се облече в лека памучна роба и се върна в жилището си, наполовина с очакването да прекара нощта сам, но и с предчувствието за още нещо... той сам не знаеше какво. Но пулсът му се бе ускорил, а във вените му бяха плъзнали тръпки не само от горещата вода.

Беше почти мръкнало. При външната врата и в голямата стая бяха запалени лампи, от които бледите багри на цветята по изрисуваните прегради блещукаха в сумрака на фона на златистата повърхност. Очите на чинките^[1] блестяха сред цветовете, все едно бяха живи. В нишата бе поставена клонка жасмин и ароматът ѝ изпълваше стаята.

Докато изуваше сандалите си, редом с жасминовия мирис Шигеру долови и друг — на парфюмирани коси и дрехи. Спря за миг, за да се наслади на изживяването, на очакването за удоволствие, тъй силно и всепроникващо като самото предстоящо удоволствие.

Тя беше казала да поставят лампите така, че да осветяват лицето ѝ. Позна я незабавно — бялата кожа, очите с форма на върбов листец, изпъкналите скули, които отнемаха от красотата ѝ, но ѝ придаваха характер, който по някакъв начин засилваше обаянието ѝ — Акане, дъщерята на зидаря. Чу тихото шумолене на дрехите ѝ, когато тя се поклони доземи и рече едва чуто:

— Господарю Отори.

Той седна пред нея с кръстосани крака. Тя се надигна и рече:

— Дойдох да благодаря на владетеля Отори за милостта му към мен и моята майка. Вие почетохте баща ми в смъртта. Задължени сме ви завинаги.

— Моите съболезнования за смъртта на баща ти. Мостът е едно от чудесата на Средната провинция, достойна прослава на клана Отори. Неговата смърт я усили, затова реших, че трябва да бъде ознаменувана.

— Семейството ми ви праща дарове... нищо особено — храна и вино. За мен би било твърде голяма чест, но ще ми позволите ли да ви ги поднеса сега?

Единственият му инстинкт бе да протегне ръка, да я докосне, да я притисне в обятията си, но едновременно с това искаше да се отнесе към нея с нужната вежливост, да прояви уважение към скръбта ѝ. Искаше да опознае жената, която бе изплакала в онзи миг, когато баща

й бе зазидан в своята гробница, а не просто наложницата, която накрая щеше да му се отдаде, защото бе проявил желание да я има.

— Ако ги споделиш с мен — отвърна той. Сърцето му блъскаше в гърдите.

Акане се поклони отново и се отправи на колене към вратата, където повика тихо прислужницата. Гласът ѝ бе мек, но тонът ѝ бе властен и категоричен. Няколко мига по-късно той чу тихите стъпки на обутите в чорапи нозе на прислужницата; двете жени размениха няколко думи. После Акане се върна с поднос храна и вино, купички и плоски съдини.

Поднесе му една от купичките; той я хвана с две ръце, а тя сипа в нея малко вино. Той го изпи на една глътка; тя му наля отново и после, след като той пи повторно, му протегна своята, за да може да налее вино и на нея.

Храната бе подбрана и приготвена, за да усили чувствителността на устата и езика — оранжево топящо се месо от морски таралеж, хлъзгави стриди и миди, мек бульон, подправен с джинджифил и перила. Следваха плодове, хладни и сочни — сливи и праскови. И двамата пийваха по малко, само колкото виното да възпламени сетивата им. Когато приключиха с яденето, Шигеру имаше чувството, че се намира във вълшебен дворец, омаян от незнайна принцеса.

Докато наблюдаваше лицето му, Акане си помисли: *Той не познава любовта. Ще се влюби за първи път в мен.* Усещаше как я обзема силно желание.

Той не подозираше, че ще стане така — неустоимата потребност да се изгуби в тялото на тази жена, попаднал изцяло във властта на кожата ѝ, на устните ѝ, на пръстите ѝ. Бе очаквал да настъпи физическо освобождение — като в сънищата или от собствената му ръка — под негов контрол, бързо и приятно, но не завладяващо или унищожително. Знаеше, че тя е жена за удоволствие, куртизанка, научила своя занаят с много мъже, но изобщо не бе подготвен за факта, че, изглежда, тялото му я изпълва с обожание и я кара да изпитва същата наслада, с която го изпълваше нейното. Не познаваше интимността, почти не бе разговарял с жена след детинското си общуване с Чийо — имаше чувството, че половината му същност, която през по-голямата част от живота му бе спала в мрак, внезапно бе обсипана с ласки и събудена за живот.

— Чакам те цяло лято — рече тя.

— Мисля за теб, откакто те видях на моста — отвърна той. — Съжалявам, че трябваше да чакаш тъй дълго.

— Понякога така е по-добре. Никой не оценява полученото без усилие. Видях те, когато заминавахте. Хората говореха, че ще дадете хубав урок на Тохан. Знаех, че ще пратиш за мен. Но дните ми се сториха безкрайни — тя млъкна за момент и после добави много тихо: — С теб сме се срещали веднъж и по-рано, но ти едва ли си спомняш. Беше много отдавна. Аз бях момичето, което ти помогна да спасиш брат си, когато замалко не се удави!

— Няма да повярваш колко пъти съм те сънувал — рече той, дивейки се на превратностите на съдбата.

Обзе го неистово желание да ѝ разкаже всичко — за издевателствата над Скритите, за умиращите деца, за смелостта на Томасу и Несуторо, за жестоката битка с Тохан, която им бе донесла такова удовлетворение, за Ийда Садаму, за разочарованието и гнева си, предизвикани от реакцията на баща му, за недоверието, което изпитваше към чичовците си. Знаеше, че трябва да е нащрек, че не бива да се доверява на никого, но потребността му се оказа непреодолима. Отвори сърцето си за нея както за никого досега, и усети, че умът ѝ е също тъй откликващ и готов да го приеме, като тялото ѝ.

Знаеше, че го застрашава точно онова, за което го бе предупредил баща му — да се увлече по Акане. *Не бива да се влюбваш в нея*, му беше казал той. Само че как можеше да предотврати едно такова случване, когато тя му носеше пълна наслада? Посред нощ изглеждаше невъзможно, но когато се събуди на разсъмване, той остана да лежи, размишлявайки над думите на баща си, полагайки неистово усилие да се отдръпне от ръба на пропастта, също тъй опасна и безнадеждна като Леговището на човекоядеца. Каза си, че не е толкова красива, че е проститутка, че никога не може да ѝ има доверие. Тя никога нямаше да му роди деца, бе дошла при него само да му достави наслада. Беше немислимо да се влюби в такава жена — нямаше да допусне грешката на баща си.

Тя отвори очи, видя го, че е буден, и го притегли в обятията си. Тялото му откликна и той отново нададе вик в момента на освобождаването, но после разговаря с нея хладно и щом сервираха

закуската, ѝ нареди да си тръгне, без да ѝ каже да дойде отново или да спомене нещо за бъдещето.

Прекара остатъка от деня, обладан от безпокойство и смут, изпълнен с желание да я чувства до себе си, с надеждата, че не я е оскърбил, с копнеж да я види отново, но и със страх да не ѝ стане подвластен. Прииска му се да се върне в Чигава — струваше му се къде по-лесно и просто да се разправи с Тохан.

Акане прати за паланкина си и си тръгна с достойнство, доколкото ѝ бе възможно, но бе оскърбена и озадачена от внезапната му студенина.

— Изглежда, не ме харесва — заяви тя на Харуна. — В началото сякаш му допаднах, и то много... дори разговаря с мен, все едно никога през живота си не бе разговарял с жена по този начин, но тази сутрин ме отпрати — навъси се и добави: — Беше почти оскърбително. Няма да го забравя.

— Разбира се, че те е харесал — възрази Харуна. — Няма жив мъж, който не би те харесал. Но той е наследник на клана... няма да се влюби в теб. Не го и очаквай от него. Това не ти е Хаято.

Акане обаче все още тъгуваше за Хаято. Обичаше мъжете да са влюбени в нея. Беше поласкана от интереса, който господарят Шигеру бе проявил към нея, и го намираше за много привлекателен. Искаше ѝ се отново да е с него, искаше ѝ се господарят да се влюби в нея.

— Не очаквам да ме повика пак — рече тя. — Всички знаят, че съм прекарала нощта в крепостта... и защо. Толкова е унижително. Не можеш ли някак да представиш нещата така, все едно съм го отблъснала?

— Давам му три дни — отвърна Харуна.

През следващите няколко дни Акане бе сприхава и раздразнителна, караше се с Харуна и се заяждаше с останалите момичета. Все още беше много горещо и на нея ѝ се искаше да се разходи до вулкана, но не можеше да излезе на жаркото слънце. Работата в къщата на удоволствията кипеше навсякъде около нея, ден и нощ, понякога възбуждаше желанието ѝ, а друг път презрението ѝ към ненаситната похот на мъжете. Вечерта на третия ден, след залез-слънце, тя отиде до светилището, за да види цветята и храстите, засадени от възрастния свещеник. Някакво екзотично жълто цвете, чието име не знаеше, пръскаше наоколо тежък сладък аромат, а

огромни кремове искряха с белотата си в падащия здрач. Старецът ги поливаше с дървено ведро, втъкнал в пояса си полите на робата си.

— Какво става с теб, Акане? Цяло лято си все сама! Не ми казвай, че си се отказала от мъжете.

— Ако имах капчица разум, щях да го сторя — отвърна тя.

— Трябва ти някой от моите амулети! Той отново ще разпали интереса ти към тях. Или още по-добре — ела да живееш с мен. Ще ти стана добър съпруг.

— Ще го направя — отвърна тя, като го гледаше с обич. — Ще ти приготвям чай и ще ти трия гърба, ще почиствам восъка от ушите ти и ще ти скубя брадата.

— И ще ме топлиш през нощта, да не забравиш!

Той се разсмя така, че се закашля, и трябваше да остави ведрото на земята.

— Не се възбуждай, дядо — рече Акане. — На твоята възраст това е вредно за здравето ти!

— Ааа, никой не е твърде стар за такова нещо, Акане! Ето! — той измъкна от пояса си нож и внимателно отрязва клонка жълти цветя. — Сложи я в стаята си, ще изпълни с аромат цялата къща.

— Притежава ли някаква специална сила? — попита тя.

— Разбира се, иначе за какво ще ти я давам?

— Имаш ли магии, които да карат мъжете да се влюбват? — попита тя небрежно.

Той я изгледа с любопитство.

— Това ли ти е грижата? Кой е той?

— Никой, просто се чудех.

Той се приведе към нея и прошепна:

— Магии за любов и талисмани срещу влюбване. Цветята имат много способности и ги споделят с мен.

Тя пое обратно с клонка в ръка и усети как ароматът я обгръща. Мина покрай стаята на Харуна и подвижна подигравателно:

— Три дни, значи?

Харуна излезе на верандата.

— Акане, ти се върна! Качи се за момент.

Все още с жълтите цветя в ръка, тя изу сандалите си на верандата. Харуна й прошепна:

— Мори Кийошиге е тук.

Акане влезе в стаята и му се поклони.

— Господарю Кийошиге.

— Акане.

Той отвърна на поклона ѝ и я огледа с нескрит интерес, а очите му искряха закачливо и съучастнически. Неговата вежливост ѝ каза всичко. Не си позволи да се усмихне, а остана да седи с безстрастно изражение и сведени очи.

— Господарят Отори бе много доволен от последното ни сътрудничество — рече Кийошиге. — Той има нова заръка за мен. Трябва да уредя построяването на къща за теб. Владетелят Отори реши, че ще предпочетеш да имаш собствено жилище, вместо да се преместиш в крепостта. Вече говорих с Широ дърводелеца. Той ще дойде утре да обсъди с теб проекта.

— Къде ще я строи? — попита Акане.

— Има едно подходящо място недалеч от крепостта, край плажа, в малка борова горичка.

Акане познаваше мястото.

— Моя ли ще бъде къщата?

— Разбираш уговорката, предполагам?

— За мен това е твърде голяма чест — рече тихо тя.

— Е, всичко е описано — слуги, пари и така нататък. Харуна го прочете и каза, че го одобрява.

— Владетелят Шигеру е изключително щедър — рече Харуна.

Акане издаде недоволно устни.

— Колко дълго се строи една къща?

— Не много, ако времето е хубаво.

— А дотогава?

— Можеш да се върнеш в крепостта заедно с мен, ако нямаш други планове.

Акане се подразни още повече, че според него тя няма какво друго да прави с живота си.

— Вече е почти мръкнало — каза тя. — Никой няма да ме види — не искаше да изглежда, все едно я вмъкват тайно в жилището на Шигеру.

— Ще осигуря факли — рече Кийошиге. — Ще организираме шествие, ако това е желанието на Акане.

Той ме накара да чакам, помисли си Акане. И аз ще го накарам да ме чака. Но само една нощ.

— Трябва да прочета споразумението — извини се тя. — И да го обсъдя с моята майка. Ще го сторя тази вечер, а утре, ако сте така добър да се върнете... малко по-рано, преди залез-слънце.

Тя вече си представяше как ще изглежда — паланкина, слугите с огромни чадъри за слънце, васалите на Мори на коне.

— Добре — съгласи се той.

Харуна донесе чай и Акане му сервира. След като си тръгна, жените се прегърнаха.

— Къща! — възкликна Харуна. — И построена специално за теб от най-добрия дърводелец в Хаги!

— Ще я направя чудно красива — отвърна Акане, която вече си представяше къщата под боровете, заобиколена от постоянния шум на морски вълни. — Още утре сутринта ще се видя с Широ. Той трябва да ми покаже мястото... или изглежда твърде припряно?

— Няма защо да бързаш — каза Харуна. — Не припирай.

Построяването беше забавено от първите тайфуни в края на лятото, но къщата беше на завет, заслонена от планинския хребет, и не беше засегната. Цяла седмица валя като из ведро и слънчобраните бяха заменени с чадъри, когато Акане пое на поредното от трите посещения седмично, които правеше в крепостта. Тъй като връзката ѝ с наследника на клана се задълбочаваше, шествието ѝ ставаше все по-пищно и хората почнаха да се трупат от двете страни на улицата, за да я гледат как минава, все едно беше празник.

Когато нощите почнаха да захладняват и кленовете да се окичват със своята брокатена премяна, къщата бе завършена. Беше построена с фасада на юг, за да улавя зимното слънце, покривът ѝ бе от тръстикови стебла, с дълбоки стрехи и веранди от лакирано кипарисово дърво. Преградите бяха изрисувани от художник — отдавнашен клиент на Харуна. Самата Акане бе спала с него няколко пъти, макар че никой от тях не се връщаше към миналото. По нейна молба той изрисува цветя и птици според сезоните. Акане избра красиви купички и съдини от местните грънчарски изделия, изработени от най-известни занаятчии, постелки и завивки, пълни с копринени пашкули, и украсени с дърворезба подпори за главата.

Когато къщата бе окончателно готова, Акане поръча специална церемония за очистване и благословия. От храма слязоха свещеници и изпълниха ритуалите с пръскане на вода и кадене. След като си тръгнаха, късно същата нощ, докато лежеше до Шигеру, заслушана в морето, тя с удивление си мислеше за дара, който ѝ бе поднесла съдбата, и за това как се бе променил животът ѝ.

[1] Вид пойна птичка с ярко оперение. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА

Шигеру вече идваше от крепостта всеки ден на свечеряване. Двамата ядяха и разговаряха или играеха на го^[1], което Шигеру бе усвоил още като дете и сега играеше доста прилично. Той се зае да научи Акане и тя бързо схвана правилата; осланяше се на интуицията си и започна да харесва заплетената и трудно достъпна същност на древната игра. Обикновено след като се любеха, той се връщаше в собственото си жилище; понякога оставаше при нея през цялата нощ. Правеше го рядко, тъй като именно тогава се чувстваше най-заstrasен от евентуално влюбване в нея и от собствената си уязвимост — когато заспиваше в обятията ѝ, а после се събуждаше през нощта и на разсъмване, за да се любят отново.

Обикновено когато оставаше да пренощува, после не се появяваше няколко дни. Винаги имаше важни неща, за които да се погрижи — искаше да държи под око границите, да посети Цувано с Китано Тадао, за да засили предаността на семейството, да надзирава прибирането на реколтата в имението на майка си на другия бряг на реката и все повече да навлиза в ежедневните дела на клана. През това време се опитваше да не мисли за нея, но не искаше да спи с друга и когато се връщаше, сърцето му блъскаше в гърдите от вълнение също като в първата им нощ.

Шигеру често посещаваше майка си в нейната къща до реката, за да ѝ разкаже какви действия предприема за оризищата и горите, които ѝ принадлежаха. Тя произхождаше от високопоставена фамилия — братята ѝ бяха починали през няколко месеца, без да оставят деца; владението бе наследено от сестра им, за да стане впоследствие притежание на нейните синове. Крепостта притежаваше още много земи, но този имот бе особено скъп на Шигеру — той сякаш му принадлежеше лично и бе мястото, където можеше да приложи на практика наученото от писанията на Ейджиро, които все още пазеше. Майка му не каза нищо за посещенията му при Акане, макар че едва ли не знаеше за тях — Акане се бе постарала целият град да разбере за

повишението ѝ, както и за честта и престижа, които ѝ носеше новото ѝ положение. Но известно време след като къщата под боровете бе завършена, около средата на единайсетия месец, когато първите слани вече посребряваха стърнищата, владетелката Отори съобщи на Шигеру, че възнамерява да се премести в крепостта.

— Защо? — попита той удивен, тъй като тя често бе изразявала задоволство от топлината и удобствата на къщата в сравнение с крепостта през зимата.

— Чувствам, че е мой дълг да заема мястото си там и да се грижа за Такеши и теб, особено ако ще се жениш.

— Ще се женя?

Знаеше, разбира се, че това ще се случи рано или късно, но не беше уведомен за някаква твърда уговорка.

— Е, не незабавно, но следващата година ставаш на седемнайсет, а има много подходяща жена. Обсъждам това с Ичиро и владетеля Ирие. Те са разговаряли с баща ти и той е склонен да одобри този брак.

— Надявам се да е Отори — рече той. — Не искам съпругата ми да е избрана от Тохан.

Каза го почти на шега, но майка му издаде недоволно устни и отмести поглед, а когато заговори отново, гласът ѝ бе приглушен:

— Разбира се, че е Отори... потомка на една от най-старите фамилии. И моя роднина — баща ѝ е мой далечен братовчед. Съгласна съм с теб, че Тохан нямат право да решават за кого да се ожениш.

— Предполагам, че всички са съгласни с това.

— Твоите чичовци, опасявам се, са на мнение, че един политически брак може да предотврати предстоящи неприятности с Тохан. Очевидно Ийда имат предвид определено момиче.

— Изключено! — възкликна Шигеру. — Никога няма да взема за своя съпруга жена от Тохан, още по-малко пък избрана от Ийда.

— Владетелят Ирие ме предупреди, че ще реагираш така. Разбира се, аз трябва да следвам желанията на своя първороден син и тези на съпруга си. Но за да предотвратим всякакви недоразумения, годещт трябва да се състои, преди Ийда да отправят официално предложение. Така няма да имат основание да се правят на оскърбени.

— Ако това е желанието ти, ще се подчиня на теб и баща ми — отвърна Шигеру.

— Майка ти те ревнува от мен! — възкликна Акане, когато Шигеру ѝ разказа за този разговор.

— Да ме ревнува от теб? Та тя дори не те е споменала!

— Страхува се от начина, по който мога да ти въздействам. Решава да се установи в крепостта, за да може да влияе върху избора на съпругата ти, а след брака — и върху самото момиче. Коя е тя впрочем?

— Някаква далечна роднина. Забравих да питам за името ѝ.

— Предполагам, че винаги ще действаш с такова безразличие — рече Акане. — Наистина, жените от твоята класа имат окаян живот.

— Убеден съм, че ще я уважавам. Двамата ще имаме деца, разбира се.

Нощта бе студена и Акане бе наредила да сгреят оризово вино. Сега заръча да донесат нова стъкленица и напълни чашата му; в отговор той напълни нейната и тя я пресуши на един дъх.

— Нещо разстрои ли те? — попита той и ѝ наля за пореден път.

— Какво ще стане, когато се ожениш?

— Предполагам, че уговорката ни ще си остане — той ѝ се усмихна. — Ако искаш, разбира се. Ако ли не, тази къща остава за теб, стига да си благоразумна.

— Благоразумна? Какво означава това?

— Не мога да понеса мисълта да приемаш тук друг мъж — призна той, изненадан от внезапната болка, която изпита, щом си го представи.

— Сам виждаш, никой не е неуязвим за ревността, дори и воините! — възкликна Акане победоносно. — Изглежда, си се привързал към мен.

— Мисля, че го знаеш — отвърна той. — А ти обичаш ли ме дотолкова, че да ревнуваш от съпругата ми?

— Не се шегувай с ревността — рече тя и отпи отново. — Виждала съм жени, обезумели от ревност заради небрежното отношение на мъжете, в които са влюбени. Любовните връзки са просто развлечение за мъжете... за нас, жените, те са целият ни живот.

— Някога била ли си влюбена, Акане?

— Не, и не смятам да го допускам!

Тя видя как по лицето му за миг премина сянка на разочарование. *Всички сме еднакви, помисли си тя. Искаме да бъдем обичани, но не и самите ние да отдаваме любовта си.*

— А онзи мъж на име Хаято?

— Хаято беше много мил с мен, когато баща ми умря.

— Говорят, че бил направо обезумял от любов по теб.

— Бедният Хаято — въздъхна Акане. — Ако не бях привлякла вниманието ти, и досега щях да живея с него.

Виното развърза езика ѝ и тя стана откровена, но видя, че това не му хареса, и съжали, че се е разприказвала.

— По-добре никой от нас да не се влюбва — рече Шигеру. В тона му отново прозвуча онази студенина, която я изпълваше със страх.

— Владетелю Шигеру, ти си млад, прости ми, че го изтъквам. Аз съм по-възрастна от теб... с три години. Предлагам да се договорим. Няма да се влюбваме, но ще се опитаме да не даваме на другия повод за ревност. Ти трябва да се ожениш, да имаш деца. Трябва да се отнасяш към съпругата си с нужната почит. Но аз също имам някои изисквания към теб и очаквам да ги уважиш.

Той бе учуден от нейната сериозност и се улови, че ѝ се възхищава. Светлината от лампите подчертаваше скулите ѝ — нещо от силата, която се излъчваше от лицето ѝ, му напомняше за жената от Скритите, която бе разговаряла с него все едно му беше равна. Той не знаеше много за онова, което представляваше бракът — собствените му родители живееха отделно един от друг и почти не бе разговарял със съпругите на своите чичовци, уединени в жилищните си помещения навътре в крепостта заедно със своите приближени и слуги. Потърси в съзнанието си и други примери и внезапно си спомни за Отори Ейджиро и неговата съпруга — между тях имаше любов и уважение, жената и нейните дъщери бяха действали свободно и наравно с мъжете. Такова е влиянието на Маруяма, бе казал Ейджиро, и после му бе разказал за владетелката Наоми...

— За какво мислиш? — попита Акане, озадачена от дългото му мълчание.

— За брака, за онова, което се случва между мъжете и жените, за Маруяма, където според мълвата жените имали повече свобода.

— Маруяма ще има съдбата на всички други велики владения — рече Акане. — И Наоми ще бъде последната жена начело на клан.

— Ти си чувала за нея?

— Слушам какво си говорят мъжете, а те казват точно това. Нейният съпруг бил в близки отношения с Тохан, а те ненавиждали идеята жена да има правото да наследява.

— А в ответ Сейшуу ненавиждат ли Тохан? Достатъчно, за да влязат в съюз с Отори? Какво си чула за това?

Идеята за съюз със Сейшуу му хрумваше за първи път, но ако един брак можеше да го обезпечи, щеше да приеме.

— В заведението на Харуна мъжете бърбят за какво ли не — каза Акане. — Но през половината време не знаят какви ги дрънкат. Повечето от тях никога не са напускали Средната провинция.

— Трябва да изпратим делегация до Маруяма или до Араи в Кумамото — рече замислено Шигеру, разсъждавайки на глас. — Опитай се да разбереш какво е същинското им мнение.

Акане не желаше да разговаря за политика. Тя повика тихо прислужниците и когато те дойдоха да отнесат съдовете, им нареди да приготвят постелята. Шигеру бе страстен и отзивчив както винаги, но не остана при нея; каза ѝ, че имал да обсъжда някакви дела с владетеля Ирие. След като го изпрати, Акане си легна отново. Беше станало още по-студено, вятърът откъм морето потракваше капациите и стенеше във всеки процепа на стените. Прииска ѝ се да има мъж до себе си, който да я топли, спомни си за Хаято с известно съжаление и после с необичайна тревожност се замисли за бъдещето, което я очакваше. Мъжете наистина се влюбваха в своите съпруги, това не беше нещо необичайно, а и жената в едно семейство притежаваше куп преимущества пред жените за удоволствие. Бе казала на Шигеру, че има изисквания към него, но всъщност нямаше никакви — неговата съпруга щеше да му роди деца, той щеше да ги обича с цялата топлина на природата си и това несъмнено щеше да го накара да се влюби в тяхната майка. Не можеше да понесе мисълта за това. *Той ще се влюби в мен*, закле се мислено тя.

Не само защото се страхуваше да не бъде изоставена, без да може да си намери нов любовник — мисълта, че той ще е с друга жена, разяждаше сърцето ѝ, независимо от разумните слова, които бе изрекла по-рано. После ѝ мина през ума да отиде при стария свещеник

и да подири от него някаква магия, която да направи съпругата му ялова и да накара Шигеру да я намрази.

Беше внимавала да не зачене — Харуна ѝ предоставяше песари, които обезсилваха мъжкото семе, и отвари, ако се случеше кървенето ѝ да закъснее. Знаеше достатъчно за ритъма на своето тяло, за да избягва дни, в които можеше да забременее. Но често си представяше как ражда дете от Шигеру — щеше да е момче, разбира се, невероятно красиво и смело. Неговият баща щеше да го обожаваше, щеше да го признае и дори да го осинови; той щеше да стане наследник на клана Отори... Ако я обичаше, Шигеру щеше да пожелае да я дари с дете. Мисълта за това я сгря. Тя се сгуши в завивките и потъна в сън.

Шигеру обсъди идеята за брак с Ирие, предлагайки по-тесен съюз с една от великите фамилии на Запада. Последваха разисквания със старейшините, с бащата на Шигеру и неговите чичовци. Междувременно майка му се премести в крепостта, обсеби най-добрите помещения във вътрешността за себе си и засегна своите снахи, които бяха принудени да се изнесат, за да освободят място за нея. По неуловим начин нейното присъствие промени равновесието между владетелите Отори и макар че Шигеру се отнасяше с неприязън към нейната намеса в личния му живот — тя успя да покаже недвусмислено, че не одобрява връзката му с Акане дори без да я споменава и често решаваше, че е жизненоважно да разговаря с него в края на деня, когато той имаше навика да отива в къщата под боровете — все пак ѝ беше признателен за непримиримостта към всякакви опити за политика на отстъпки по отношение на Тохан и най-вече за какъвто и да било наложен от тях брак. Баща му, който понастоящем прекарваше повече време със съпругата си от когато и да било, постепенно изпадна под нейно влияние, започна да споделя възгледите ѝ и да разчита повече на нейните съвети, отколкото на шаманите.

Чичовците му се противопоставиха на идеята за съюз със Сейшуу с доводите, че едно такова съглашение би оскърбило и разгневilo Тохан — а и въобще, възразиха те, коя бе подходяща партия? Маруяма Наоми вече бе омъжена; фамилията Араи нямаше дъщери; Ширикава имаха момичета, но те бяха още малки. И така с компромис бе постигнато споразумение, точно както майка му бе

споменала в самото начало, че най-добрата стратегия би била в скоро време да се уреди годеж за момиче от клана Отори с твърдението, че става въпрос за отдавнашна обвързаност.

Тя се казваше Янаги Мое — родителите ѝ бяха близки роднини на владетелите Отори и на майката на Шигеру. Живееха в планинския град Кушимото и бяха горда, аскетична фамилия от едно време. Мое бе тяхното най-голямо дете и единствена дъщеря, възпитана във високо мнение за себе си, за семейството си и за предците си. Един брак с Отори бе в пълно съответствие с очакванията ѝ, още повече че тя го възприемаше като нещо, което ѝ се полага. Беше родена една година по-рано от Шигеру и на седемнайсет бе много дребна и крехка, очарователна и грациозна, сдържана по природа, прекомерно покровителствана и закриляна от семейството си, с твърде ограничени познания и интереси към света отвъд стените на къщата на родителите си. Обичаше да чете, пишеше сносна поезия и с удоволствие играеше на дама, макар че така и не усъвършенства уменията си в играта на шах или го. Беше добре обучена да надзирава поддържането на едно домакинство и знаеше как само с няколко думи да докара една прислужница до сълзи. Тайно не хранеше особено добри чувства към мъжете, тъй като имаше няколко по-малки братя, които напълно я бяха изместили от сърцето на майка ѝ.

Годежът се състоя в Ямагата малко преди зимното слънцестоене, а сватбата — в Хаги през пролетта. Събитието бе ознаменувано с пищни тържества — на жителите на града бяха раздадени пари, оризови сладки и вино, песните и танците не стихваха до късно през нощта. Акане слушаше звуците от къщата си с натежало сърце. Забиваше нокти в дланите си, когато си помислеше за него, и си го представеше с булката му. Единственото ѝ успокоение беше амулетът, който бе получила от стария свещеник. Той се бе засмял, когато бе чул желанието ѝ, и бе вперил в нея сериозен, изпитателен поглед.

— Внимавай какво си пожелаваш, Акане. Ще се сбъдне, да знаеш!

За отплата го бе оставила да погали гърдите ѝ, а сега амулетът лежеше заровен в градината заедно с изрязани нокти и кичур от косата на Шигеру, заедно с капчици нейна менструална кръв.

Не видя Шигеру цяла седмица и вече бе започнала да губи надежда, но когато накрая се появи след падането на нощта,

придружен само от двама охранители, той тутакси я грабна в обятията си, без дори да чака да приготвят постелята, и я люби с настървено отчаяние, което тя не познаваше у него, но което незабавно разпали възбудата ѝ. После го държа в прегръдките си, докато той плачеше — никога не го бе виждала да плаче — питайки се какво ли се бе случило, което до такава степен да накърни чувството му за собствено достойнство.

Щеше да е неделикатно да любопитства за причините за мъката му. Не каза почти нищо, поръча да донесат вино и му наля. Той бързо обърна няколко чаши една след друга и после възкликна рязко:

— Тя не може да се люби!

— Била е девица — отвърна Акане. — Тези неща искат време. Бъди търпелив.

— И още си е девица — засмя се той горчиво. — Не можах да проникна в нея. Всичко, което правех, ѝ причиняваше болка... и даже ужас. Дърпаше се от мен... изобщо не ме желаше. Мисля, че вече ме е намразила.

— Тя е твоя съпруга — рече Акане. — Не може да продължава да ти отказва — двамата трябва да имате деца — тя говореше спокойно и тихо, но вътрешно ликуваше. *Ще позволя на старчето да впие устни в моите!*, даде си дума тя.

— Изобщо не съм го очаквал — каза Шигеру. — Смятах, че мога да ѝ доставя удоволствие, мислех, че ще е като теб!

Акане хвана ръката му и потърка пръсти във възглавничката на палеца му. Харесваше ѝ усещането за мускул под кожата, силен и гъвкав от годините упражнения с меч.

— Какво да правя? — попита той. — Ясно е, че не съм ѝ отнел девствеността.

— Прояви търпение — повтори Акане. — Ако отново нямаш успех, задължение на майка ти е да ѝ даде напътствия. Без съмнение може да ѝ покаже книги, да я успокои, че това е съвсем нормално. Ако всичко се провали, можеш да се откажеш от нея.

— Та да ми се смеят от тук до Инуяма?

— Порежи се и пръсни кръв по завивките — посъветва го Акане. — Ще бъде достатъчно, за да възпре клюките в крепостта. Така ще спечелиш време. Тя трябва да се влюби в теб.

Впери поглед в него, като недоумяваше как една жена с разсъдъка си може да се държи така, и мислено хулеше съдбата, направила негова съпруга Янаги Мое, а не нея. *Ако аз бях омъжена за него, как само щях да го обичам! Щях да го направя щастлив*, каза си тя.

Може би амулетът притежаваше по-голяма мощ, отколкото Акане бе предполагала; може би проявата на неговата уязвимост я бе размекнала, но изведнъж се улови, че е започнала да трепери, обзета от непонятен и непреодолим страх. *На ръба съм*, помисли си тя. *Не бива да се провалям. Как само ще страдам, ако го допусна*. И все пак защитните ѝ сили изглеждаха тъй вяли и оскъдни, особено в сравнение с неговите потребности.

А нуждата му от нея ставаше все по-очевидна. Посещаваше я често и всеки път си тръгваше с неохота. Говореше малко за съпругата си, но тя знаеше, че отношенията им не са се подобрили. Понякога се чувстваше виновна за онова, което бе сторила, но впоследствие направо ликуваше, тъй като силата на чувствата между тях растеше.

[1] Древна азиатска стратегическа игра, която се играе с бели и черни пулове върху дъска с 19 пресичащи се линии, маркиращи 361 пресечни точки. Целта е завземането на възможно най-голяма територия. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТА ГЛАВА

Янаги Мое бе очаквала своя брак с радост, но докато проливните дъждове приключат, вече бе разбрала, че той може да ѝ донесе единствено страдания и нищо повече. Тялото ѝ я бе предало със своята скованост и напрегнатост — осъзнаваше, че като съпруга е претърпяла пълен провал. Владетелката Отори — майката на Шигеру — се държеше зле с нея и непрестанно я назидаваше, а останалите жени във вътрешното крило я подминаваха с ледена вежливост, зад която трудно скриваха презрението си.

А той, нейният съпруг, когото си бе въобразявала, че ще почита и задоволява, вероятно също я презираше. За никого не бе тайна, че си има наложница — това не я изненадаваше, тъй като за мъжете от неговата класа това бе нещо обичайно, но жените от вътрешното крило често говореха за Акане, за нейния чар и духовитостта ѝ и си шепнеха една на друга, че Шигеру е увлечен по нея.

Ако съпругът ѝ бе неопитен като нея, двамата можеха да се успокояват един друг; ако бе по-възрастен, може би щеше да прояви повече търпение и сдържаност. Но той бе уловен в мрежата на своята първа връзка, която вече му бе донесла дълбока физическа и емоционална наслада. Неохотата и сковаността на Мое го отблъскваха, не можеше да се насилва да изисква от нея онова, което тъй явно ѝ бе противно. Накрая дори бе завладян от гняв, тъй като си даваше сметка, че заради клана е длъжен да създаде наследници, но не желаше да ѝ причини болка или да оскърби семейството ѝ, не можеше да намери разрешение на проблема, но не искаше да го обсъжда с друг, освен с Акане. А самата Акане му казваше едно и също: *Прояви търпение*, като в същото време се усмихваше тайнствено.

От своя страна Мое трупаше все повече неприязън. След като разбра за Акане, тя стовари цялата вина за провала на брака си върху нея. Гордостта ѝ бе наранена дълбоко — Мое започна да ненавижда както съпруга си, така и жената, която според нея бе откраднала любовта му.

Краят на дъждовния сезон донесе известно уталожване на напрежението, което бе станало убийствено. Шигеру се върна в областта край границата и прекара там лятото заедно с Кийошиге и Такеши. Взеха със себе си и Мийоши Кахей — също като Такеши, той бе едва тринайсетгодишен, но обстановката не изглеждаше опасна, а баща му държеше момчето да натрупа опит. Китано Тадао получи разрешение да се върне в Цувано. Заплахата откъм Тохан като че ли се бе поразсеяла. Границите бяха спокойни, ако не се смятаха обичайните търговци, които пътуваха напред-назад по междуградския път до Инуяма. Те носеха вести от столицата на Тохан, най-важната от които бе тази за смъртта на Ийда Садайоши и последвалото издигане на Садаму за глава на клана. Кийошиге и Шигеру забавляваха момчетата, като за пореден път им разказваха историята за злополуката със Садаму; едва ли щяха да се смеят тъй гръмко, ако знаеха колко шпиони на Тохан в Чигава следяха Шигеру и докладваха в Инуяма за всяко негово действие.

Акане намираше дългите знойни дни за непоносимо досадни, но като цяло не съжаляваше, че Шигеру бе заминал. Като не беше с нея, той не беше и със съпругата си, а отсъствието му ѝ предоставяше време да обуздае собствените си емоции. Тя се държеше благопристойно, посещаваше майка си, храмовете в Дайшоин и Токодзи, където винаги правеше щедри дарения, както и различни търговци, от които си поръчваше луксозни вещи — парфюми, чайове, изделия от лакирано в черно дърво, нови роби за есента и зимата. Не ходеше при Харуна, но често отиваше в градината при вулкана; бе удивена от онова, което бяха успели да постигнат заклинанията на възрастния свещеник. Горещините не му понасяха, ето защо тя уреди да му доставят лекове, разхладителни чайове и билки, които да прочистят кръвта му, и заповяда на градинарите си да му помагат в поливането на растенията, докато тя му правеше компания. Един ден Акане се връщаше през градината към мястото, където бе оставила паланкина си. Беше изтекла почти година от първата ѝ нощ с Шигеру и тя си спомняше за нея със смесени чувства, докато вървеше покрай живия плет, ограждащ задната градина при къщата на Харуна. Ускори крачки, тъй като не искаше никой да я вижда там, но точно когато минаваше през портата, чу шум от тичащи нозе и вика на своя някогашен любовник Хаято:

— Акане! Акане!

Дотича запъхтян при портата и тя трябваше или да спре, или да се блъсне в него. За момент двамата се втренчиха един в друг. Тя бе изумена от промяната, която видя в него — лицето му бе изпито, кожата му — жълтеникава, очите — хлътнали и трескави.

— Да не си болен? — попита Акане, внезапно обзета от жал заради вида му.

— Много добре знаеш. Акане, защо ни се случи всичко това? Ние се обичахме!

— Не — отвърна тя и продължи напред, но той я сграбчи за ръката.

— Не мога да живея без теб! Умирам от любов!

— Не се дръж като глупак, Хаято! Никой не умира от любов!

— Нека да избягаме заедно. Можем да напуснем Трите провинции и да заживеем някъде на север. Моля те, Акане. Умолявам те, ела с мен!

— Невъзможно — отвърна тя, като се опитваше да се освободи от хватката му. — Пусни ме или ще извикам стражите!

Страхуваше се да остане с него, опасяваше се, че Хаято е обезумял от мъка и спокойно може да убие първо нея, а после и себе си, вместо да я загуби завинаги. Изненадан, той сведе поглед към собствената си ръка, все едно някой друг бе сключил пръстите му около китката ѝ. Тя бе опитала да се освободи, но той я бе стиснал още по-здраво, причинявайки ѝ болка. Сега внезапно я пусна и тя разтри болезнената червенина.

— Не искам да те наранявам — рече той. — Съжалявам. Това е последното, което бих желал да сторя. Копнея да те докосвам както порано. Сигурно си спомняш колко беше хубаво.

Без да отговори, Акане се обърна рязко и пое припряно напред. Стори ѝ се, че чу как той произнася името ѝ, но не погледна назад. Когато приближи хората си, носачите скочиха на крака, а стражът, който винаги съпровождаше паланкина, ѝ помогна да се качи и прибра сандалите ѝ. Акане остави спуснати намаслените копринени завески, макар че вътре бе задушно, а един дързък комар бръмчеше нахално около врата ѝ. Страхуваше се, че Хаято е завладян от умопомрачителна ревност, все едно връхлетян от съкрушителна болест. Беше му заявила: *Никой не умира от любов*, но виждаше, че е способен или да умре, или

да се самоубие, и тогава гневният му дух щеше да я преследва... освен това се страхуваше, че може да използва срещу нея някакви заклинания. Откакто самата тя бе навлязла в тъмния свят на магията, вече осъзнаваше нейната мощ.

Отиде до домашния олтар и запали тамян и свещи, след което дълго се моли за защита срещу всички злини, които биха могли да я връхлетят. Нощта беше тежка и душна — откъм планината долиташе тътен на гръмотевици, но не вали. Тя спа лошо, събуди се късно и едва бе привършила с облеклото си, когато пристигна Харуна. Беше облечена елегантно, както винаги, но не можеше да скрие факта, че по някое време същата сутрин бе плакала. Акане усети как сърцето ѝ се свива от страх в предчувствие за лоши вести. Поръча да донесат чай и си размени обичайните любезности с Харуна, след което отпрати прислужниците и се премести съвсем близо до гостенката си, тъй че двете жени се озоваха коляно до коляно.

Харуна рече тихо:

— Хаято е мъртъв.

В известен смисъл тя бе очаквала тази вест и въпреки това се олюля от потрес и мъка. *Сигурно си спомняш колко беше хубаво*, прозвучаха в съзнанието ѝ последните му думи; наистина си спомняше, спомняше си всичко хубаво, свързано с него. Избухна в неудържими ридания от жалост за неговия живот и смърт, за бъдещето, което можеха да имат заедно.

— Аз го видях вчера. Обзе ме страх, че може да посегне на живота си.

— Не се е самоубил. Ако го беше сторил, щеше да е по-добре. Убил го е владетелят Масахиро. Васалите му го посекли пред къщата ми.

— Масахиро?

— Единият от чичовците на господаря Шигеру. По-малкият брат. Ти го познаваш, Акане.

Знаеше го, разбира се, и го бе виждала по различни поводи — последният път бе на моста, когато зазидаха баща ѝ. Не се ползваше с добро име в Хаги, макар че малцина дръзваха да изразят мнението си открито. В един град, в който прегрешенията не бяха нещо необичайно, той бе считан за развратник и — което бе по-важно — хората говореха, че е страхливец.

— Защо? Какво може да е сторил Хаято, че да оскърби Масахиро? Как изобщо са кръстосали пътища?

Харуна се размърда неловко, като съзнателно избягваше погледа на Акане.

— Господарят Масахиро ни посещава понякога... под чуждо име, разбира се... и ние всички се преструваме, че не го познаваме.

— Нямах представа — рече Акане. — И какво се е случило?

— Хаято беше доста пиян... доколкото разбирам, почнал е да се налива, след като те е видял. Опитах се да го накарам да си тръгне мирно и тихо и той уж прие, но отвън на улицата се натъкнал хората на Масахиро. Почнал да ги ругае, да проклена владетелите Отори и най-вече господаря Шигеру... прости ми, че ти казвам нещо тъй ужасно. Те проявили голямо търпение, опитали се да го накарат да се успокои — разбира се, всички били с дрехи без отличителни знаци, тъй че било лесно да се престорят, че не са лично засегнати. Всички познават Хаято, хората винаги са го харесвали, затова най-вероятно са щели да го подминат, но в този момент излязъл Масахиро, чул думите му и след миг всичко свършило.

— Никой няма да обвини Масахиро — рече скръбно Акане и за пореден път избухна в сълзи.

— Не, разбира се, но той отишъл и по-далече. Наредил да изгонят семейството на Хаято от дома му, конфискувал земите му и заповядал да убият и синовете му.

— Но те са още деца!

— Да, на шест и осем години. Масахиро казва, че трябва да платят за оскърбленията, нанесени на клана от техния баща.

Акане не каза нищо. Жестокостта на наказанието я смрази, при все това владетелят Масахиро имаше право да постъпи както желае.

— Би ли отишла при него, Акане? Би ли го помолила да пощади живота им?

— Ако Шигеру беше тук, можех да се обърна към чичо му чрез него, но той е далече на изток. Дори да проводим най-бързия пратеник, пак ще е твърде късно. Мисля, че Масахиро изобщо няма да ме приеме.

— Повярвай, съжалявам, че те моля за това. Но ти си единственият човек от познатите ми, който има някакво влияние в

крепостта. Чувствам дълг към Хаято да се опитам да спася децата му и тяхното наследство.

— Масахиро ще се почувства оскърбен дори от молбата ми за аудиенция. Вероятно и мен ще прати на смърт.

— Не, той проявява интерес към теб. Често са го чували да изразява съжаление, че вече не си в моя дом на удоволствията. Винаги сравнява своите момичета с теб.

— Още по-зле — рече Акане. — Ще се поставя изцяло в зависимост от неговата милост. Ако пощади децата, какво ще поиска в замяна?

— Ти се ползваш със закрилата на Шигеру. Масахиро няма да посмее да се възползва от теб.

— Опасявам се, че това няма да се хареса на Шигеру — рече Акане, съжалявайки, че той не е там, за да може да говори направо с него.

— Владетелят Шигеру е състрадателен по природа — отвърна Харуна. — Той не би изисквал подобно наказание.

— Не мога да го сторя — рече Акане. — Прости ми.

— Тогава утре ще са мъртви — промълви Харуна през сълзи.

След като по-възрастната жена си тръгна, Акане отиде при олтаря да се помоли за духа на Хаято, да му поиска прошка заради ролята, която самата тя бе изиграла в неговата трагична съдба, и заради гибелта, която любовта му към нея бе донесла на семейството му. *Той обичаше децата*, помисли си тя. *Искаше да му родя деца*. А сега щеше да изгуби синовете си, нямаше да има кой да продължи рода му, семейството му щеше да бъде унищожено. Нямаше да има кой да се моли за душата му.

Хората ще обвиняват мен, ще ме намразят. Ами ако разберат, че съм използвала магия срещу съпругата на Шигеру? И бездруго вече говорят, че съм го омагьосала...

Мислите ѝ продължиха да се вият и гърчат като гнездо усойници и когато прислужниците донесоха обяда, тя не можа да яде.

С напредването на следобед горещината ставаше все по-непоносима, а пронизителното цвърчене на цикадите — още по-потискащо. Постепенно безпокойството ѝ отстъпи място на

вцепененост и умора — чувстваше се толкова отпаднала, че почти не бе в състояние да се движи или да мисли.

Помоли да ѝ приготвят леглото, преоблече се в лека лятна роба и си легна. Не очакваше да заспи, но почти незабавно изпадна в нещо като сън наяве. Мъртвият влезе в стаята, съблече се и легна до нея. Тя почувства познатата гладкост на кожата му, мирисът му я облъхна. Тежестта му я покри, също както в онези мигове, когато двамата се бяха любили за първи път и той се бе отнесъл към нея с такава нежност, както и в деня, когато баща ѝ си бе отишъл и тя имаше непреодолима нужда от него.

— Акане — прошепна той, — обичам те!

— Знам — отвърна тя и очите ѝ се изпълниха със сълзи. — Но ти вече си мъртъв и аз не мога да сторя нищо.

Тежестта му върху ѝ се промени и вече не представляваше успокояващата масивност на живия мъж, а безжизнената скованост на мъртвеца. Той я притискаше, изтласкваше въздуха от дробовите ѝ, принуждавайки сърцето ѝ да бие неистово. Чуваше собствения си насечен дъх и усещаше как крайниците ѝ се мятат безпомощно.

Внезапно се събуди сама в стаята, плувнала в пот, задъхана — знаеше, че никога няма да се освободи от духа му — той бе дошъл да я обсеби — докато не постигне някакъв вид възмездие.

Тутакси я сграбчи панически ужас, че вече е твърде късно. Въпреки думите на Харуна тя не вярваше, че ще ѝ бъде позволено да говори с владетеля Масахиро. Повика прислужниците, взе вана и се приготви, като в същото време разсъждаваше какъв би бил най-добрият начин да се обърне към него. Нейното нетърпение, чувството ѝ, че времето неумолимо изтича, я накара да осъзнае, че единственият начин е да му пише направо. Беше най-дръзката постъпка, която можеше да измисли — провалеше ли се, нямаше какво друго да стори. Поръча да ѝ донесат мастило и хартия и започна да пише бързо — баща ѝ, който можеше да пише върху камък тъй леко, както повечето учени върху хартия, я беше научил — а почеркът ѝ бе решителен и плавен, огледало на характера ѝ. С нужните фрази на вежливост, но без всякаква претрупаност и словесно излишество, тя просто питаше дали владетелят Масахиро би ѝ разрешил да отиде и да разговаря с него.

Никога няма да го допусне, помисли си тя, докато предаваше писмото си на един от своите стражи. Няма да получа никаква вест, а

утре по това време децата на Хаято ще са мъртви.

Пременена в най-красивите си дрехи, тя нямаше какво друго да стори, освен да чака. Нощта бе настъпила, донасяйки известно облекчение от жегата. Акане изяде купичка студено фиде с пресни зеленчуци и изпи чаша вино. Страхуваше се да заспи, боеше се от духа на Хаято. В далечината отново изтрещя гръмотевица, но не заваля. Капаците бяха отворени и в стаята се носеше ароматът на градинските цветя, примесен с мириса на море и борови иглички. На изток луната изгряваше иззад скупчените облаци, осветявайки причудливите им форми, все едно бяха участници в театър на сенките.

Мощна светкавица току-що бе озарила южното небе, когато Акане чу шум от стъпки и приглушени гласове отвън. Няколко мига по-късно една от прислужниците влезе в стаята и прошепна:

— Господарке Акане, дошъл е пратеник от крепостта.

В гласа ѝ звучеше тревога.

— Пратеник? — надигна се Акане разтреперана.

— Може би... или... — момичето се засмя и лицето му потръпна — тя не смееше да произнесе името му. — Ами, чичото...

— Не може да бъде! — възкликна Акане, обзета от непреодолимо желание да я плесне заради глупостта ѝ. — И какво каза?

— Искал да ви види.

— Къде е сега?

— Помолих го да изчака в преддверието... ама, господарке Акане, ако е той, колко оскърбително от моя страна! Какво да сторя?

— Незабавно го покани тук — нареди Акане. — И донеси още вино. Нека влезе сам. Ако води и други със себе си, да изчакат отвън. Ти също остани там, но ако те извикам, ела веднага.

Веднага щом гостът влезе в стаята, въпреки неофициалните му роби и липсата на герб, тя веднага разбра, че това е Масахиро. Беше нисък мъж, много по-нисък от Шигеру, и вече с наченки на пълнотата, характерна за средната възраст. Първата ѝ мисъл бе: *Той смята, че ще спи с мен*, и изпита пристъп на ужас, тъй като знаеше, че ако това се случи, Шигеру никога няма да ѝ прости.

Тя му се поклони дълбоко и после седна, опитвайки се да се въоръжи със стомана и непристъпност.

— Владетелю Отори, това за мен е незаслужена чест.

— В писмото си казваш, че искаш да говориш с мен. А аз отдавна искам да се запозная с теб. Изглежда като златна възможност, особено след като племенникът ми е надалече.

Тя наля вино и отправи реплика за знойната нощ и за странната хубост на осветените от луната облаци. Той пи, вперил в нея възхитен поглед, докато тя, макар и не така открито, се опитваше да го прецени. Вече знаеше за неговото неутолимо желание за сексуални новости, което го пращаше не само в Къщата на удоволствията на Харуна, но според клюките — и на много по-западнали места и за далеч по-необичайни удоволствия. Кожата му бе жълтеникава, с няколко големи бенки.

Тя си помисли, че трябва да отправи молбата си направо, за да предотврати всякакво недоразумение помежду им.

— Чувствам известна отговорност за тъжното събитие, което се случи миналата нощ — рече тя тихо.

— Имаш предвид непоносимото оскърбление към владетелите Отори?

Имам предвид смъртта на един добър човек, помисли си тя, но не го изрече гласно.

— Искях да ви се извиня лично.

— Приемам извинението ти, но не мисля, че имаш вина за това, че мъжете се влюбват в теб — отвърна той. — Обясниха ми, че това е била причината за поведението на Хаято. Очевидно е бил увлечен по теб. Както разбирам, и моят племенник — също.

В гласа му се долавяше неизречен въпрос. Тя каза:

— Простете, владетелю Отори, но не мога да обсъждам с вас господаря Шигеру.

Той леко повдигна вежди и отпи отново.

— Това ли е всичко, което искаше? Да се извиниш?

Никога няма да се съгласи. Само се унижавам, помисли си Акане, но после усети дъха на мъртвия във врата си, все едно бе коленичил зад гърба ѝ и всеки миг щеше да я сграбчи в смъртоносна прегръдка. Пое дълбоко дъх.

— Синовете на господаря Хаято са още съвсем малки. Семейството му винаги е служило вярно на клана Отори. Моля ви да бъдете милостив и да пощадите живота им.

— Техният баща оскърби Шигеру — аз само защитавам името му.

— Сигурна съм, че ако беше тук, владетелят Шигеру също щеше да се застъпи за тях — отвърна тя тихо.

— Да, той е състрадателно момче, така говорят хората. Аз, от друга страна, не се ползвам с такова име.

В гласа му прозвуча презрение, но тя имаше чувството, че долавя и нотка на завист; подозренията ѝ се потвърдиха, когато той продължи:

— Моят племенник е много популярен, нали? Получавам вести от всички краища на Средната провинция, хората навсякъде го възхваляват.

— Истина е — отвърна тя. — Всички го обичат.

Видя го как трепна под камшика на собствената си ревност.

— Повече от баща му?

— Владетелят Шигемори също се ползва с всеобща любов.

Масахиро се засмя.

— Бих се изненадал, ако това беше истина — горните му зъби бяха леко издадени, от което долната му челюст създаваше впечатление за слабоволие. — Къде е сега Шигеру?

— Владетелят Отори сигурно знае — в Чигава.

— Имаш ли вести от него?

— От време на време ми пише по някое писмо.

— А когато е тук... трябва да ти кажа, че къщата е великолепна — елегантна, удобна, поздравявам те... казва ли ти всичко?

Тя сви леко рамене и отмести поглед.

— Разбира се — продължи той. — Ти си опитна жена и моят племенник, при всичките си възхитителни качества, все още е много млад.

Той се приведе напред.

— Нека си кажем открито, Акане. Ти искаш нещо от мен и аз искам нещо от теб.

Тя му хвърли бърз поглед и за да скрие тревогата си, остави постепенно на лицето ѝ да се изпише презрение.

— Няма да ти предлагам да спим заедно. Желая го, няма спор, но дори аз признавам, че би било твърде грубо. И съм убеден, че би изисквало от теб да платиш твърде висока цена за децата на бившия си любовник.

Тя продължи да се взира в него, без да прави опити да прикрива своите неприязън и презрение. Той се засмя отново.

— Но бих искал да разбера с какво се занимава Шигеру. Ти със сигурност можеш да ми съдействаш.

— Искате от мен да шпионирам владетеля Шигеру?

— „Шпионирам“ е твърде груба дума — отвърна той. — Просто искам да ме държиш информиран.

Акане мислеше трескаво. Беше толкова по-малко от онова, което я бе ужасявало. Никога нямаше да издаде тайните на Шигеру, но лесно можеше да измисли нещо, колкото да удовлетвори Масахиро.

— А в замяна вие ще спасите живота на момчетата и ще позволите на семейството да остане в къщата?

— Би било проява на твърде голяма милост от моя страна, нали? Може и аз да си спечеля име на състрадателен човек и да постигна популярност като тази на Шигеру.

— Владетелят Масахиро наистина е състрадателен — отвърна тя. — И аз ще се погрижа да се разчуе.

Тя усети ръката на Хаято върху тила си — лек натиск, почти като ласка. После той изчезна.

Сбогом, рече тя в сърцето си. *Почивай в мир.* Отправи молитва Хаято да намери покой, да постигне благоприятно прераждане и повече да не се връща да я обсебва.

След като Масахиро си тръгна, Акане се опита да се убеди, че не е недоволна от постигнатия резултат. Харуна щеше да е щастлива и най-вероятно щеше да я обсипе с подаръци; беше изпълнила своите задължения към мъртвия и беше убедена, че споразумението няма да я принуди да предаде Шигеру. Нямаше особено високо мнение за Масахиро и вярваше, че ще съумее да му предложи отделни важни сведения. Но дните минаваха и колкото повече размишляваше над стореното, толкова повече униваше заради онова, което бе извършила, все едно подсъзнателно си даваше сметка, че е направила първата стъпка по един път, който щеше да я постави в зависимост от един продаден и жесток човек.

Най-голямата ѝ тревога бе, че сведенията за смъртта на Хаято и нейната намеса в защита на семейството щяха да стигнат до Шигеру по някакъв изкривен начин и ще предизвикат гнева му. Неговото отсъствие и посещението на Масахиро се бяха съчетали като

въздействие, внушавайки ѝ болезнено чувство за несигурност. Ролята ѝ на любовница на наследника на клана ѝ доставяше огромно удоволствие — тя не можеше да понесе мисълта, че ще я загуби. Освен съзнанието за това безчестие я измъчваше и непозната тревожност — че ще разочарова Шигеру, че той ще си развали мнението за нея, че ще ѝ обърне гръб.

Даваше си ясна сметка, че той можеше да обича само жена, която заслужава неговото уважение. Нямаше да подмине, нито да прости каквато и да било слабост или предателство. Мисълта, че Масахиро по някакъв начин ще го уведоми за тяхното споразумение, не ѝ даваше мира. Нищо не можеше да ѝ донесе успокоение. Написа му няколко писма, но после ги изгори, тъй като реши, че тонът им е фалшиво невинен, че нейните предположения и увъртания, разкрасяването на истината, бяха твърде явни и той лесно щеше да ги улови.

Къщата ѝ, изисканите вещи в нея, градината, боровите дървета, морето — всичко това вече не притежаваше силата да я очарова. Загуби апетита си, започна да спи зле, стана сприхава с прислужниците. Отражението на луната върху водната повърхност, капчиците роса върху първите пъпки на хризантемите и върху мрежите на златооките паяци я трогнаха първо до сълзи, а после до отчаяние. Копнееше Шигеру да се върне от изток и в същото време се ужасяваше от пристигането му. Копнееше за зимата, която щеше да го задържи в Хаги, и се ужасяваше от онова, което можеше да му каже неговият чичо, тласкан от злоба или от желание да интригантства, както и от онова, което самата тя на свой ред трябваше да съобщи на Масахиро.

ДВАЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Първият тайфун в края на лятото връхлетя крайбрежието откъм югозапад, но макар че донесе проливни дъждове, докато стигне до Хаги, главната му сила бе намаляла значително. Източните части на Средната провинция почти не бяха засегнати и Шигеру не ускори прибирането си у дома. Истина бе, че от време на време тъгуваше за Акане, но въпреки това нямаше желание да се връща към интригите в крепостта или към неловкото положение със съпругата си. Животът на воина край границата притежаваше простота и откритост, които бяха ободрителни и насърчителни. Всички се отнасяха към него с безспорно уважение и с признателност, което освен че го ласкаеше, му помагаше да придобие нарастваща увереност в себе си и в своята роля като водач на клана. Никой не спореше с него — всички му се подчиняваха безпрекословно.

Сякаш все още бяха момчета и си играеха на битки с камъни, само дето сега командваха истински войници и излагаха на риск действителен човешки живот. Държаха под наблюдение цялата граница от бряг до бряг, често нощуваха на открито под кадифеното лятно небе, осеяно с огромни, замъглени звезди. На две седмици се връщаха в Чигава, където се възползваха от горещите извори и обилния урожай на късното лято.

При едно такова завръщане в края на осмия месец, привечер, точно преди залез-слънце, Такеши и Кахей влязоха в къщата, където се бяха разквартирували, с още мокри от скорошната баня коси, като се смееха високо. Те също се бяха поотпуснали през последните няколко седмици, разтоварени от строгия режим на обучение и тренировки, които изпълваха живота им в Хаги. И двамата бяха на прага на възмъжаването, телата им се наливаха със сила, крайниците им се удължаваха, гласовете им мутираха. След година-две, помисли си Шигеру, докато ги слушаше, трябваше да бъдат пратени в Тераяма, за да усвоят, както бе сторил той, самодисциплината, която щеше да обедини всичко, на което бяха обучени до момента. Беше наблюдавал

внимателно своя брат през последните седмици, опитвайки се да прецени докъде се простират безразсъдството на Такеши и неговата необузданост, бе забелязал колко го обичат хората, как го насърчават и се възхищават на безстрашието му. Според Шигеру Кахей притежаваше по-устойчив характер неговата смелост не беше обагрена с безразсъдство, той беше готов да подири съвет и да го следва. При все това Такеши блестеше с нещо повече — вродената способност на Отори да внушават преданост. Шигеру за пореден път се запита как най-добре да предостави на своя брат отговорностите, от които се нуждаеше. Такеши не проявяваше интерес към посеви и земеделие, управление на имения или развиване на промишленост; цялата му страст бе посветена на изкуството на войната. Ако привързаността му можеше да се обуздае, от него щеше да излезе велик генерал; понастоящем той проявяваше повече интерес към личните подвизи, отколкото към внимателното планиране на стратегия и тактика. Още по-малко се интересуваеше от дипломацията на преговорите, обезпечавачи мира. Двамата с Кийошиге често изразяваха недоволството си, че няма война, и копнееха за възможността да дадат хубав урок на Тохан, както с битката край светилището, която Кийошиге описваше с кървави краски при не един случай.

Кийошиге харесваше Такеши и приключенията, в които се бяха впуснали заедно, докато Шигеру бе в Тераяма, бяха изградили помежду им силна връзка. Шигеру забеляза как Кийошиге насърчава по-малкото момче, мълчаливо одобрявайки неговото безразсъдство, защото то подхождаше на неговото собствено. Шигеру нарочно ги остави разделени, докато яздеха в обход по границата, прати Кийошиге при Ирие и задържа Такеши при себе си, но когато се срещнаха в Чигава, на Кийошиге му бе забавно да взема Такеши със себе си.

— Отвън чакаше някакъв нещастник, който твърдеше, че има съобщение за теб — рече Такеши. — Не съм виждал по-грозен човек през живота си.

— Изпечен като кестен — добави Кахей.

— Изхвърлихме го с парцалите — засмя се Такеши. — Ама че нахалство, да очаква, че ще говори с теб.

— Изпечен? — попита Шигеру.

— Лицето му беше сбръчкано и червено, все едно е било изгорено.

— Отвратително — измърмори Такеши. — Трябва да го избавим от собствената му мизерия. За какво му е на такъв да живее?

Шигеру се бе сещал неведнъж за човека, когото бе спасил предишната година, но Скрытите, изглежда, бяха изчезнали отново в тайните си убежища, верни на своето име. Повече нямаше сведения за нападения по границата и макар че понякога онова, което бе научил за странните им вярвания, нахлуваше в съзнанието му, той го подминаваше като поредното суеверие — беше чул достатъчно от своя баща. Сега си спомни за Несуторо и за неговата сестра, която се считаше за равна нему, заради ученията на техния бог, и се запита какво може да иска и дали вече не е твърде късно да говори с него.

— Кийошиге, иди и виж дали онзи човек е още там. Спомни си, това е Несуторо, когото спасихме миналата година.

Кийошиге се върна и съобщи, че мъжът е изчезнал. Съдържателят на странноприемницата не знаеше как да го открият, нямаше го и из околните улици.

— Трябваше да се отнесете по-любезно — рече на брат си Шигеру. — Той е смел човек, понесъл големи страдания.

— Просто някакъв селяк, който се е натряскал и е паднал в огъня!

— Не, бил е изтезаван от Тохан — отвърна Шигеру. — Той е една от причините да се сражаваме с тях миналата година.

— От онази странна секта? Защо всички ги мразят толкова?

— Може би защото изглеждат твърде различни.

— Те вярват, че хората се раждат равни... в очите на бог — рече Кийошиге. — И твърдят, че техният бог ще съди всички след смъртта. Не си знаят мястото и карат всички да се чувстват виновни.

— Могат да бъдат опасни за стабилността на обществото — добави Ирие.

— А моят по-голям брат ги закриля — отбеляза Такеши. — Защо?

— Тохан бяха нахлули в територия на Отори — отвърна Шигеру.

Това бе причината, която изтъкваше всеки път; при все това самият той знаеше, че ако трябва да е искрен пред себе си, тя не беше единствената. Картината при светилището никога нямаше да се изтрие от съзнанието му — жестокостта, смелостта, страданието — все неизменна част от ужасната тъкан на човешкия живот. Вярванията на

Скритите изглеждаха чуждоземски и невероятни, но същото се отнасяше и за суеверията на неговия баща. Можеше ли някой да измери истинността на живота? Можеше ли някой да разчете онова, което таяха в сърцата си хората? Точно както подкастриането на един храст го караше да израсте още по-буен, така и потискането на непонятни вярвания им вдъхваше още повече живот. По-добре беше хората да бъдат оставени да вярват в каквото желаят.

— Никога не съм виждал деца да бъдат изтезавани по този начин — добави той. — Намирам подобна жестокост за противна.

В това имаше и известна гордост — Тохан можеха да постъпват така безчовечно, но Отори — никога. И предизвикателство — ако Тохан преследват Скритите, Отори ще ги закрилят.

— Значи щеше да разговаряш с него? — попита Такеши леко смутен. — Съжалявам, че го прогоних.

— Ако е важно, сигурно ще се върне — рече Шигеру.

— Не мисля. Не и след начина, по който се отнесохме с него. Трябваше да бъде по-благ.

— Можем да го открием чрез шурея му — предположи Ирие. — Старейшината на селото.

Шигеру кимна.

— Следващия път, когато се отправим натам, ще говорим с него.

Шигеру престана да мисли за случката, но на следния ден Кийошиге бе повикан да излезе пред странноприемницата и се върна, за да каже, че сестрата на онзи човек чака на улицата.

— Ще я отпратя — предложи той. — Не може да се очаква да приемаш всеки селянин, който смята, че има какво да иска от теб.

— Тя каза ли защо е дошла?

— Само че идва от името на брат си Несуторо.

Няколко мига Шигеру остана безмълвен. Кийошиге беше прав — не биваше да създава впечатлението, че всеки може да се среща с него. Ако проявеше предпочитания или специално отношение към определена група, това само щеше да породии завист и недоволство сред останалите. Но жената го бе заинтригувала, а между него и мъжа се бе установила странна връзка — някакво разпознаване от двете страни на хуманността, която и двамата изповядваха, скрепена от общите им качества — смелост и търпение.

— Нека влезе. Ще разговарям с нея.

Тя влезе на колене, с лице доземи. Когато Шигеру ѝ нареди да седне, тя го стори с неохота, свела ниско глава, без да смее да вдигне поглед. Той я огледа внимателно и забеляза как бе положила всички усилия да се представи достойно — избелялата роба бе чиста, кожата и косите ѝ — също. Спомни си острите ѝ скули — сега те изглеждаха поизпъкнали от всякога, а лицето ѝ бе набраздено и сковано от мъка. Беше довела със себе си едно момиче на четиринайсет или петнайсет години, със същите високи скули и широка уста. Момичето не посмя да влезе в стаята, а остана коленичило на прага.

— Владетелю Отори — подхвана жената с пресекващ глас. — Не заслужавам вашата милост. Добротата ви не може да се опише с думи.

— Надявам се, че брат ти се е оправил.

— Благодаря за състраданието. Той самият е добре, но...

— Продължавай — подкани я той.

Слушаше безстрастно, нито поласкан, нито засегнат. Думите ѝ бяха официални, подходящи за ролята ѝ на просител. Усети как се спуска и собствената му роля — вечна и безпристрастна, нямаща нищо общо със седемнайсетте му години или с личността му — ролята на предводителя, която бе призван да изпълни по рождение и за която се бе подготвял през целия си живот.

— Губи зрението си. Очите му се възпалиха след... след огъня и вече е почти сляп. Съпругът ми не го иска при нас — става твърде тежко бреме, а в семейството няма кой друг да се грижи за него.

Той осъзнаваше конфликта ѝ — разкъсвана между дълга си на съпруга, любовта към брат си, ролята си като жена на старейшината, религиозните си убеждения, срама, че мъжът ѝ смята по-големия ѝ брат за бреме. Не беше изненадан, когато гласът ѝ секна за пореден път и по страните ѝ безмълвно се затъркаляха сълзи.

— Много съжалявам — отвърна Шигеру.

За мъж на възрастта на Несуторо, твърде стар, за да бъде обучен на традиционните умения на слепите — масаж или свирене на лютня — слепотата обикновено означаваше съдба на просяк.

— Простете ми — рече умолително тя. — Не можах да измисля към кого друг да се обърна, освен към владетеля Отори.

— Как мога да ти помогна?

Бе изненадан от нейната дързост, същата, с която бе разговаряла с него предходната година. Ирие, който седеше до Шигеру, се приведе към него и прошепна:

— Не бих ви посъветвал да ѝ предлагате пари или някаква друга форма на подкрепа. Това ще се изтълкува погрешно от мнозина и ще създаде опасен прецедент.

Жената изчака, докато Ирие свърши да говори, и после рече тихо:

— Не ви моля за пари. Никога не бих го сторила. Моят брат изрично го забрани. Но много от неговите хора живеят мирно на запад, сред Сейшуу. Брат ми се надява на вашето разрешение да напусне Средната провинция и да се присъедини към тях. Единственото, за което молим владетеля Отори, е писмо, което го потвърждава.

— Ще го пуснат ли да мине границата? И как ще пътува, след като е почти сляп?

— Има една млада жена, която ще отиде с него — тя се обърна и посочи момичето на верандата. — Втората ми дъщеря — девойката вдигна глава за момент. Шигеру видя, че тя има волевите черти на майка си.

— И съпругът ти няма нищо против тя да замине?

— Имаме четири дъщери и трима синове. Можем да се разделим с едното дете заради човек, който е загубил всичките си. Идвам с позволението на съпруга си. Никога не бих действала против волята му, както владетелят Отори вече знае.

— Владетелят Отори може да не си спомня всички подробности от живота на хората, които среща — рече Кийошиге, без да знае, че Шигеру наистина си спомняше и най-малките подробности от онази нощ — ранения, пламнал от треска мъж, жената, която бе дръзнала да се обърне направо към него, гнева и недоумението на съпруга ѝ.

— Разпoredи се да напишат писмо за двамата — нареди той на Ирие. — Имат моето разрешение да заминат на запад. Ще го подпечатат със собствения си печат.

— Нали няма да станеш като баща ни? — възкликна Такеши по-късно, когато братята вече бяха сами.

— Какво искаш да кажеш? — попита Шигеру.

— Непрестанно да се съветваш със свещеници, да приемаш мнението на всякакви неприятни персони — Такеши улови неодобрителния поглед на своя по-голям брат и добави припряно: — Не искам да проявявам неуважение. Но всички говорят за това и го ненавиждат. Ето сега приемаш тази жена и оказваш подкрепа на брат й... защо? Изглежда толкова странно. Не искам да чувам как хората се присмиват на поведението на моя по-голям брат.

— Няма значение какво говорят хората, стига аз да постъпвам правилно.

— Но твоята репутация е важна! — възрази Такеши. — Ако ти се възхищават и те обичат, хората са по-склонни да правят онова, което искаш от тях. Колкото си по-обичан, толкова по-голяма е сигурността, в която живееш.

— За какво говориш? — попита Шигеру с усмивка.

— Не ми се смей — трябва да си нащрек! И аз чувам разни работи — държа си ушите отворени, а и Кийошиге и Кахей ми казват доста неща. Ти не ходиш по местата, където ме води Кийошиге.

— И ти не трябва да ходиш там! — прекъсна го Шигеру.

— След известно време мъжете престават да ме забелязват, особено ако пият. Пък и аз се правя още на дете...

— Ти все още си дете!

— Не съвсем — отвърна Такеши. — Но нямам нищо против да се представям за малко момче. Често се преструвам на заспал и се свивам на пода, а пък те си развързват езиците над главата ми.

— И какво разправят тези развързани езици?

— Аз самият не съм непочтителен — просто повтарям онова, което другите казват, защото мисля, че трябва да знаеш.

— Разбирам.

— Хората се опасяват от нерешителността на баща ни, особено сега, когато Тохан стават все по-нападателни. Тревожат се за ролята, която чичовците ни играят в решенията на клана. Предричат, че изтокът по-скоро ще бъде отстъпен на Тохан, отколкото защитаван.

— Не и докато аз съм жив — възрази Шигеру. — Ще прекараме есента и зимата в подготовка за война; възнамерявам да почнем да събираме мъже и да ги обучаваме.

Очите на Такеши заблестяха от вълнение.

— Само не я започвай, преди да съм пораснал достатъчно, за да се бия!

Шигеру вече бе видял да умират мнозина. Никога нямаше да забрави момента, когато животът напусна тялото на първия човек, когото бе убил — Миура. Не се страхуваше от собствената си смърт, макар че все още възнамеряваше да я направи значима, но мисълта за смъртта на Такеши му бе непоносима. Още една причина да не забавя сблъсъка с Тохан. Но ако останеше за следващата година, както по всяка вероятност щеше да се случи, каза си Шигеру, на четиринайсет брат му вече нямаше да е твърде млад, за да участва. Как можеше да го опази от битката?

— Нещо друго да ми кажеш? — попита той.

— Съпругът на Маруяма — Наоми, подкрепя съюз с Тохан. Това създава смут сред останалите фамилии Сейшуу — особено сред Араи. Хората казват, че трябва да се съюзим със Сейшуу, преди те да са подкрепили Ийда Садаму, за да не се озовем заклещени между тях.

Няколко мига Шигеру остана безмълвен, спомняйки си своите по-раншни мисли за съюз чрез брак със Сейшуу.

— Никога не съм бил на запад — рече той накрая. — Искам да отида там. Искам да видя как организират живота в Маруяма например.

— Вземи ме със себе си — помоли Такеши. — Все още има много време до падането на първия сняг... а есента е хубав сезон за пътуване. Хайде да отидем и до Кумамото. Искам да се срещна с Араи Дайичи — разправят, че бил могъщ воин.

— Големият син?

— Да... млад е, но за него казват, че бил най-вещият с меч в Трите провинции. Само че едва ли е толкова добър, колкото моя по-голям брат — добави Такеши предано.

— Подозирам, че ти ще станеш по-добър от мен с меч — рече Шигеру. — Особено ако отидеш при Мацуда Шинген в Тераяма.

— Много бих искал да бъда обучен от Мацуда... но не знам дали ще мога да издържа всички тези месеци в храма.

— Ще научиш много. Може би е добре да прекараш там цялата зима. Ще се отбием при Мацуда.

— На връщане! — възкликна умолително Такеши.

— Трябва да останеш там поне година — рече Шигеру, докато разсъждаваше. По този начин щеше да го отпрати далеч от бойното поле.

Такеши изстена.

— Толкова много учене!

— Тренирането на тялото е безполезно без тренирането на ума. Учението е средство, но и само по себе си е интересно.

— На теб да... ти си като баща ни! Затова те предупреждавам да не се увеличаш прекалено също като него. Хайде да не обръщаме твърде много внимание на знаци, поличби и на онова, което казват или не казват боговете. Нека просто се доверим на себе си и на мечовете си!

Няколко мига по-рано Шигеру бе заявил, че брат му е още дете, а гласът на Такеши бе изпълнен с момчешки ентусиазъм и вяра — въпреки това Шигеру чувстваше, че това е техният първи разговор като възрастни. Такеши съзряваше и в техните взаимоотношения се бе появил нов елемент. За втори път Такеши му бе предложил съвет и Шигеру го бе приел.

ДВАЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Онази нощ Шигеру реши да повери охраната на източната граница до края на годината на владетеля Китано и на семейството на съпругата си — фамилията Янаги от Кушимото. От предходната година тези две фамилии осигуряваха хора и коне. Свика капитаните и им съобщи, че се връща в Хаги, остави точни наставления относно честотата и числеността на охраната и им заповяда всяка седмица да провождат пратеници до града, за да го уведомяват за всички подробности.

Явната липса на всякакви действия по границата от страна на Тохан го притесняваше. Съжаляваше, че не разполага с мрежа от шпиони, подобно на Тохан, които да му носят надеждна информация от Инуяма. Съвсем съзнателно не сподели с никого своя все още неузрял докрай план да поеме на запад и да види какъв съюз би могъл да сключи със Сейшуу, тъй като се опасяваше, че едно такова развитие на събитията щеше да се изтълкува като израз на прекомерна враждебност и да предизвика Ийда към открити военни действия.

Два дни по-късно тръгнаха на север към морето, после завиха на изток и поеха по крайбрежния път към Хаги. Сезонът на тайфуните се бе оказал лек и вероятно щеше да приключи рано. Ясното есенно време направи пътуването им приятно и хората се радваха, че се прибират у дома.

В откритата местност Шигеру яздеше начело заедно с Ирие, за да обсъди с него своята идея. Откакто бяха пътували заедно до Тераяма, Ирие бе станал неговият най-доверен съветник. Аскетичен и мълчалив по природа, той бе неуморен и прозорлив. Макар и с прошарени от възрастта коси, Ирие все още бе силен като двайсетгодишен. Беше здраво стъпил на земята, но чужд на непостоянството, проявявано от прагматици като Китано и Ногучи например. Неговата преданост към Шигеру и клана Отори бе съвършена, ненакърнена от егоизъм или приспособленчество. Схващаше в дълбочина сложното положение, пред което бяха

изправени Трите провинции. Не вярваше на знаци и талисмани, но бе предпазлив по природа и нямаше лекомислено да предприеме действия, които щяха да въвлечат Трите провинции във война. Шигеру беше убеден, че младите мъже — Кийошиге, Мийоши Кахей, дори собственият му брат — желаят именно това, а и той самият одобряваше един такъв изход. Чувстваше, че се нуждае от Ирие, за да овладява собствената си импулсивност, и разчиташе на помощта му, за да проявява решителност, но не прибързаност.

Конете престанаха да препускат и поеха ходом. Далече отляво, обагрена в жълто-кафяво от есенното слънце, се виждаше равнината Яегахара. Тревите проблясваха леко, а около конските копита се виеха кафяви и оранжеви пеперуди. Детелина и бял равнец цъфтяха в мораво и бяло. На изток една след друга се издигаха планински вериги. Лекият вятър вече довяваше дъх на море.

— Ще е хубаво да се приберем у дома — рече Ирие. — Първият ми внук се е родил преди месец. Синът ми писа, че приличал на дядо си. Очаквам с нетърпение да го видя.

— Съжалявам, надявам се отново да тръгнеш с мен, и то съвсем скоро. Възнамерявам да отпътувам на запад и най-вероятно да вляза в преговори със Сейшуу.

— Казал ли си на някого за този план? — попита Ирие.

— Не, само на брат ми Такеши. Той ми разказваше какво говорили за мен... как хората се страхували, че ще бъдем превзети от Ийда, който щял да използва брака на Маруяма Наоми като съюз.

— Разбира се, ще те придружа, когато решиш да тръгнеш. Според мен едно такова начинание има много достойнства. Предполагам, че и Ийда прави опити да се сближи с фамилията Араи, макар че те имат история на противоречия с Тохан и никога не са сключвали политически бракове с тях. Жалко, че нямаш сестри, тъй като Араи имат четирима или петима синове и засега никой от тях не е женен. Без съмнение Ийда им избира съпруги!

Той се втренчи в Шигеру и каза:

— Твоята жена още ли не е забременяла?

Шигеру поклати глава.

— Надявам се, че няма проблеми. Чичовците ти имат твърде много синове, за разлика от теб и баща ти. Разбира се, ти си женен отскоро, има много време. Но трябва да поостанеш вкъщи при жена

си, това е единствената ми задръжка по отношение на скорошното отпътуване. Виж дали не можеш да останеш достатъчно дълго, за да й направиш дете, преди да заминеш — завърши през смях Ирие.

Шигеру не му отвърна, а и изобщо не му беше до смях. Според него в положението нямаше нищо смешно. Тъгуваше за Акане и тръпнеше в нетърпеливо очакване отново да е с нея, но изпитваше неприязън да види Мое и за пореден път да се опитва да преодолява нейните страх и студенина. Понякога се улавяше, че иска тя да умре и да изчезне от живота му, но после биваше обзет от мъчително чувство за вина и неловка жалост към нея.

— А може и да я вземеш със себе си — продължи Ирие. — Нали още не е гостувала на родителите си след сключването на брака ви? Това може да се окаже добра възможност. Освен това чувството за волност при пътуването, удоволствията, с които е съпроводено, може да спомогнат за зачеването на дете. Виждал съм го да се случва.

— Аз се питах дали да пътувам официално, или да тръгна без отличителни знаци само с теб и още неколцина спътници. Ако целта на пътуването ми е да съпроводя съпругата си до дома на родителите ѝ и да отведе Такеши в Тераяма, мога да пътувам открито, без излишно да предизвиквам подозренията на Тохан.

— Можем да организираме някакво подходящо празненство и да поканим фамилиите Сейшуу да ни гостуват — предложи Ирие.

— А те ще дойдат ли?

— Ако се използва правилният език, смятам, че ще го сторят.

— А ако Ийда Садаму научи за това, ще реши ли, че заговорничим срещу него?

— Той вече го смята — отвърна кратко Ирие.

— Все едно, според мен трябва да проводим тайни пратеници — рече Шигеру. — Можем ли да го сторим, без това да се знае в Хаги? Имаш ли отделни хора, на които можеш да се довериш? — спомни си за един свой по-ранен разговор с Ирие. — Почти ми се иска да можехме да наемем членове на Племето.

— Не е необходимо. Куп търговци от Хаги продават свои стоки на Сейшуу, съществуват и множество фамилни връзки... има няколко линии, които можем да проучим.

— Разбира се! — възкликна Шигеру. — Съпругата на моя братовчед Отори Ейджиро е от Сейшуу. Той би могъл да стане добър

посредник. Веднага щом се приберем у дома, ще му пиша.

Господарката Отори — майката на Шигеру — бе разтревожена също като владетеля Ирие от неуспеха на своята снаха да зачене, особено след като тя самата бе избрала момичето, и чувстваше, че е нейна отговорност да я превърне в свършена съпруга и майка. Мое бе почнала да губи хубостта си — слабееше и ставаше все по-бледа — поради което господарката Отори се опасяваше, че видимото й нещастие ще тласне сина й в обятията на Акане, която с всеки изминал ден ставаше все по-привлекателна и изкусителна. Трагедията около смъртта на Хаято не я бе опетнила със скандал — хората смятаха, че случилото се само доказва колко е желана и колко несъмнена е предаността й към Шигеру. Милостта, проявена към децата на Хаято, бе възприета като резултат от нейната състрадателна намеса, а подобно изпълнение на задълженията към един бивш любовник бе посрещнато с безспорно одобрение. Цялата тази нараснала популярност вбесяваше господарката Отори. Повече от всичко тя се страхуваше, че Акане ще забременее от Шигеру, че нейният син ще признае детето им, а подобно бедствие можеше да се предотврати само ако Мое зачене законен наследник.

Тя даваше съвети на Мое как се ухажва един съпруг, снабдяваше я с илюстрирани книги, които описваха интересно разнообразие от техники и положения; дори повика Чийо да се грижи за младата жена, тъй като не беше забравила собствената си неспособност да износи докрай живо дете, от което изход бе намерила именно Чийо.

Мое разгледа илюстрациите с отвращение, тъй като те показваха точно онова, от което се страхуваше най-много — неудобните и срамни положения, проникването, обладаването. Плашеше я и резултатът, макар и да знаеше, че всички очакваха от нея именно това и само това. Изпитваше непреодолим ужас от раждането и се измъчваше от предчувствието, че то ще я убие.

Чийо имаше собствени разбирания за това къде може да е проблемът. Тя съзираше в Мое една неразбудена жена, незапозната с центрове на удоволствие на собственото й тяло, твърде потисната и твърде себична, за да открие тези на съпруга си. Това я изпълваше с тревога заради младия мъж, когото бе отгледала от люлката, а и си

даваше сметка за политическите последствия, които можеха да се оказат гибелни за целия клан.

Тя свари чай, който притежаваше твърде силен упойващ ефект, приспивателен и едновременно с това предизвикващ халюцинации. Убеди Мое да го изпие и когато отварата започна да действа и момичето вече се унасяше, мушна пръсти между краката ѝ и установи, че хименът ѝ все още е неразкъсан. Макар и упоена, Мое изпадна в паника от самия допир. Мускулите ѝ се свиха и сковаха, обзета от ужас, тя извика:

— Не ме наранявай, моля те, не ми причинявай болка!

Чийо се опита да я успокои с галене и ласки, но въпреки усилията си не можа да предизвика естествено овлажняване. Възнамеряваше сама да разкъса химена, но мембраната се оказа необичайно здрава и дори гладкият намастен дървен фалос не можа да я пробие.

Мое нямаше ясен спомен за онова, което се случи след това, само смътно чувство за грубост и насилие. Започна да си мисли, че някакъв демон я е споходил онази нощ и си е легнал с нея, от което страховете ѝ се усилиха — че е изневерила на съпруга си, че ще роди дете от зъл дух и тогава всички ще станат свидетели на срама ѝ. Щом Чийо я доближеше, тя се разтреперваше и не искаше да приема приготвени от нея храна и напитки. Господарката Отори започна да я презира и да се отнася с нея още по-безцеремонно.

Мое посрещна с противоречиви чувства вестта за неизбежното завръщане на съпруга си. Беше се насладила на почивката по време на неговото отсъствие, особено след като знаеше, че той е далече и от Акане, но беше дълбоко нещастна и достатъчно умна, за да си даде сметка, че единствената ѝ надежда за щастие се крие в помиряването с мъжа ѝ.

Същата вечер нейната свекърва се втурна в стаята ѝ със същата идея наум.

— Трябва да се издокараш за него. Той ще дойде право при теб. Трябва да сториш каквото иска и най-вече да му угодиш.

Чийо отведе Мое в банята, изтърка кожата ѝ с трици, след това намаза тялото ѝ с благовонни масла — ароматът на жасмин, нахлул в ноздрите ѝ, бе тъй силен, че ѝ се зави свят. Косите ѝ бяха сресани грижливо и оставени да се спускат върху раменете ѝ. Беше облечена в

нощна роба от коприна. Вниманието към нея я поласка и докато седеше в очакване, за първи път почувства приятна болка между краката си и пърхане от вълнение в корема си. Отпи глътка вино и почувства как кръвта запулсира във вените ѝ.

Всичко ще е наред, помисли си тя. *Няма да се страхувам от него. Няма повече да го мразя. Трябва да го обичам, да го желая.*

Нощта падна, часовете минаваха един след друг, но Шигеру не идваше. Накрая тя каза на Чийо:

— Вероятно се е забавил по пътя.

В този момент от съседната стая се разнесе гласът на Такеши, който поздравяваше майка си.

Няколко мига Мое не помръдна. После вдигна стъкленицата с вино и я запрати през стаята. Тя се удари в една от изрисуваните прегради, без да се счупи, но виното се разплиска и остави грозно петно върху моравите цветя.

— Отишъл е при Акане! — възкликна тя.

Когато разбра, че Шигеру идва направо при нея, без дори да е отишъл в крепостта, Акане бе обзета от радостно въодушевление. Гледката, която представляваше — целият пращен и мръсен от пътуването, усмивката му, когато я поздрави — всичко това тутакси разсея по-голямата част от тревогата ѝ. Тя се засуети около него, все едно ужасена от вида му, скастри го шеговито, а после отиде лично до пристройката на банята, за да помогне на прислужницата да изтрие гърба му. Изплакна тялото му до най-малката подробност, като си мислеше с тръпнещо очакване за мига, в който ще го почувства до себе си... скоро, но не прекалено. Искаше да забави този момент, чувствайки как собствената ѝ кожа настръхва, а мускулите ѝ омекват до премалаялост от желание. Беше минала малко повече от година, откакто се бяха любили за първи път, след неговото завръщане също като тази вечер от източната граница. Заръча да приготвят същата храна — студена, лепкава, сочна. Нощта настъпи и тя нареди да запалят лампите, без да откъсва очи от него, докато той ядеше и пиеше. В тази година се беше променил, беше възмъжал. *Заслугата е моя*, помисли си тя. *Аз го научих как да бъде мъж.*

След като се бяха оттеглили и удовлетворили желанието си с подобаваща страст, тя се отпусна върху него и изрече доволно:

— Сега ще останеш в Хаги до пролетта.

— Ще прекарам зимата тук. Но преди това ми предстои още едно пътуване.

— Ти си жесток! — възкликна Акане, само наполовина престорено. — Къде заминаваш?

— Ще отведа Такеши в Тераяма. Може да остане там цяла година — иска да се обучава на бой с меч при Мацуда, а дисциплината ще му повлияе добре.

— Още е малък... ти беше на петнайсет, нали?

— Следващата година ще навърши четиринайсет. Ако е в храма, няма да може да избяга и да се сражава.

— Би го сторил — възрази Акане. — Господарят Такеши е по-смел от мнозина мъже, два пъти по-възрастни от него.

— Трябва да се научи да се бие добре и да израсте физически — Шигеру замълча за момент и после продължи: — Освен това ще съпровожда съпругата си до къщата на родителите ѝ в Кушимото. Още не е извършила своето официално посещение в дома си.

— Жена ти ще пътува ли с теб?

Акане усети, че я пронизва ревност, само като си помисли за дните и нощите, които щяха да прекарат заедно на път.

— Знаеш, че трябва да имам деца, тъй че се налага да спя с жена си. Отпътуването далече от това място, което тя очевидно не харесва, може да ѝ помогне да ме заобича. Съжалявам, ако това те кара да ревнуваш, Акане, но ще трябва да го приемеш.

— И аз бих могла да те даря с деца — рече Акане, неспособна да възпре думите, макар и да знаеше, че е глупаво дори да си ги помисли.

— Ти също ми даваш поводи за ревност. Кийошиге ми разказа за Хаято — рече Шигеру. — Говорят, че си се застъпила пред чичо ми за живота на децата му.

— Бих се обърнала към теб, ако беше тук. Надявам се, че това не те оскърбява.

— Изненадан бях, че чичо ми е удовлетворил желанието ти. Това ме накара да се запитам какво ти е поискал в замяна.

— Нищо — отрече тя припряно. — Предполагам, че е бил доволен от възможността да се покаже като състрадателен човек. Беше пил, когато нареди да убият Хаято. Сутринта съжаляваше за прибързаността си и искаше по някакъв начин да предложи обезщетение за стореното.

— Не е в стила на чичо ми — рече тихо Шигеру. Отдръпна се от нея, стана и започна да се облича.

— Няма ли да останеш? — попита тя.

— Не, тази вечер не мога. Сутринта трябва да се видя с родителите си, както и със съпругата си, и да започна подготовка за пътуването.

— Ще те видя ли, преди да заминеш?

Тя долови умолителната нотка в собствения си глас и в същия момент сърцето ѝ се сви от разочарование и отчаяние. *Грози ме страшна опасност*, помисли си тя. *Почвам да се влюбвам в него*. Незабавно се престори на безразлична.

— Но, разбира се, ти ще бъдеш прекалено зает. Добре, ще те чакам да се върнеш.

— Ще дойда утре вечер — обеща той.

След като си тръгна и тропотът от копитата на конете заглъхна, тя остана да лежи, заслушана в шума на прибоя и вятъра в боровите, ругаейки се за собствената си глупост. Страхуваше се да го обича заради болката, която щеше да си причини. Страхуваше се да го загуби — в обятията на жена му или в сражение — защо бе заговорил за война? — или заради споразумението ѝ с Масахиро.

На следната вечер, както бе обещал, той дойде и говори още малко за пътуването си, планирайки да замине на следващия ден, за да се възползва от все още хубавото време. Тя се опита да скрие чувствата си и да вложи всичко от себе си, за да му угоди, но след срещата се почувства обзета от странно безпокойство и неудовлетворение.

Тревогата ѝ се засили, когато, след заминаването на Шигеру, за нея пристигна съобщение, в което ѝ се предлагаше същия следобед да направи едно от обичайните си посещения в Дайшоин. Не беше подписано, но тя нямаше съмнение кой го е изпратил. Не можеше да реши дали да отиде — денят беше горещ и тя се чувстваше отпаднала и унила, но и перспективата да прекара целия ден вътре не ѝ се нравеше особено. Накрая поръча да ѝ докарат паланкин и се облече грижливо.

Покривите на храма искряха от горещината, под дълбоките стрехи се бяха подслонили бели гълъби и тяхното гукане се смесваше с настоящето чуруликане на лястовици и жуженето на цикади. Червени есенни водни кончета танцуваха над хладната вода в

резервоара, поставен в предния двор. Акане изплакна ръцете и устата си и се поклони пред входа към главното помещение на храма. Сумрачната вътрешност изглеждаше безлюдна и тя пристъпи, следвана от прислужницата, която бе взела със себе си, в сянката на свещената горичка около светилището. Тук се чувстваше известна прохлада — от един фонтан пръскаше вода и се стичаше в поредица от вировете, където лениво плуваха златни и червени риби.

Под дърветата бе клекнал някакъв мъж и наблюдаваше рибите. Тя разпозна Масахиро. Щом го приближи, той се изправи. Без да си прави труда да я поздрави и без да се впуска в излишни любезности, й заяви направо:

— Питам се дали имаш някакви вести за мен.

— Само онова, което господарят Отори сигурно вече знае — племенникът ви замина, за да съпроводи съпругата си до дома на родителите й.

— Но това ли е действителната цел на пътуването му, или има и други намерения?

— Така си ще бъде отведен в Тераяма.

— Да, и Хаги ще бъде много по-приятно място без него.

— Съжалявам, не ми каза нищо повече.

— Предполагам, че е замислил нещо друго — Масахиро плъзна поглед по фигурата й. — И кой може да го вини?

Прониза я страх от явната му похот, трябваше да измисли нещо за него. Спомни си един разговор, състоял се преди известно време.

— Проявява интерес към фамилиите Сейшуу. Може би възнамерява да се срещне с някого от Араи или Маруяма.

— Той ли го каза?

— Сигурна съм, че чух да го споменава — знаеше, че Шигеру не й го бе казал направо, но вестта постигна нужното въздействие върху Масахиро и отклони вниманието му от нея.

— Подозирах го — рече тихо той. — Трябва да уведомя брат си.

Не е истина, помисли си Акане, докато паланкинът я отнасяше у дома, тъй че не може да му навреди.

ДВАЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Предстояха още няколко седмици хубаво време и затова пътуването бе спокойно. Тъй като бе привидно от домашен и мирен характер, Шигеру и съпровождащите го се възползваха от всяка възможност да спират по известни и красиви места и да гостуват на различни васали на Отори. Истинската причина, поради която той пътуваше тъй бавно, бе, че искаше да даде възможност на пратениците да стигнат до Отори Ейджиро и да се върнат с неговия отговор. Освен това трябваше да остави достатъчно време на двамата най-големи синове на Ейджиро да стигнат на кон до Кумамото и Маруяма, за да уредят срещи с представители на фамилиите Араи и Маруяма.

Кумамото се намиреше в най-отдалечената югозападна част на Трите провинции, на седем до десет дни усилна езда. Маруяма бе на около седмица път на запад от Ямагата. Шигеру и неговата свита от воини ездаци, слуги, пешаци и товарни коне, паланкини за съпругата му и нейните прислужници, флагове и слънчобрани се придвижваха през есенния пейзаж, край златисти оризища и яркочервени есенни кремове. Мислите му бяха далече, заедно с проведените от него пратеници, безмълвно ги подканяше да бързат, молеше се за благоприятен изход от спешния план. Пратениците бяха от собствените му хора, единият от тях бе Харада, който бе поел на сходна мисия предишната година, за да доведе подкрепление при границата от Ямагата и Кушимото. Харада бе дълбоко разстроен от смъртта на Томасу, мъжа, когото бе носил на гърба си през равнината Яегахара. Бе непримирим към Тохан и нащрек за всякаква проява на слабост сред Отори, която би могла да доведе до политика на отстъпки. Шигеру бе поверил писмото до Ейджиро на Харада, беше му наредил да пътува само с двамата синове. Спомни си как яздеше по същия път преди две години, когато се бе отправил към Тераяма, за да бъде обучен от Мацууда. Върна се с удивление към своя образ на петнайсетгодишно момче. Какво дете е бил тогава! Даваше си сметка колко бе порасъл от онзи момент и до каква степен го бяха променили

уроците на Мацуда, неизменната подкрепа на Ирие и обстоятелствата в живота му.

След завръщането си в Хаги бе действал спешно, за да организира желаната среща с клановете на запад. Но бе запазил в тайна този истински мотив, споделяйки го единствено с Ирие и Кийошиге. Бе потърсил разрешението на баща си да заведе съпругата си в Кушимото и Такеши в Тераяма, но това бе просто формалност. Вече повече от година вземаше решения самостоятелно, а силата на неговата личност и характера му бе нараснала до такава степен, че сега баща му се съгласяваше с него почти по всички въпроси. Шигеру вече дори не си даваше вид, че се допитва до чичовците си. От време на време, когато техните протести и оплаквания го вбесяваха, се замисляше дали да не ги посъветва да напуснат крепостта, или да ги прати в изгнание в далечни владения в провинцията, но като цяло предпочиташе да ги задържи в Хаги, където можеше да следи действията им.

Откри в себе си способността да се преструва. Възприе външност, която изглеждаше приветлива, блага и спокойна. Но под тази маска се криеше съвсем друга личност — бдителна и неуморна. Сега суровото обучение в Тераяма започна да дава своите резултати. Нуждаеше се от съвсем малко сън, можеше да изтърпява безкрайни съвещания, както и спешните действия по границата. Свикна да взема бързи решения, никога да не съжالياва за тях и да предприема незабавни мерки за осъществяването им. Решенията му неизбежно се оказваха правилни, което му спечели доверието на воители, търговци и земеделци. Сега имаше нова идея, която възнамеряваше да осъществи — съюз, който щеше да донесе мир в Трите провинции и да защити Отори от Тохан. Беше тъй сигурен в справедливостта и смисъла на своя стремеж, че усещаше как може да го претвори в реалност само със силата на волята си.

Тази нова способност да скрива истинските си чувства му помагаше да поддържа привидна хармония със своята съпруга по време на пътуването. Мое с облекчение избяга от гнета на живота в женското крило на крепостта, но нямаше слабост към пътешествията, не проявяваше интерес към конете и намираше движението на

паланкина за неприятно. Тревожеше се заради опасностите, съпътстващи едно такова пътуване — болест, разбойници, лошо време — а дребните неудобства, свързани с бълхи, задушни помещения и студена вода, я дразнеха. Шигеру прекарваше колкото бе възможно по-малко време в нейната компания, макар че се отнасяше към нея с неизменна вежливост. Квартирите с техните паянтови прегради не насърчаваха интимност и макар и да знаеше, че трябва да се вслуша в съвета на Ирие и да продължава с опитите да я спечели, въпреки собствените си думи към Акане и най-добрите си намерения, не прояви и най-малко желание за близост. Възнамеряваше да я остави да изкара зимата при родителите си; през пролетта, когато се върнеше в Хаги, може би щяха да успеят да започнат отначало. Щеше да се отърси от тревогата за нея и да се съсредоточи върху подготовката за войната, която, смяташе той с растяща увереност, щеше да избухне през следващата година.

Напусна къщата на владетеля Янаги в Кушимото с искрено облекчение и пое към Тераяма по обратния път към дома. Щеше да остави брат си в храма. Беше водил Такеши навсякъде със себе си, държеше момчето да види провинцията и да се срещне лично със семействата на васалите, с надеждата да сподели с него своите идеи за владението като стопанство, необходимостта да издържа воини, които да отбраняват земите им. Такеши беше проникателен, когато ставаше въпрос за оценяването на реакциите на Китано например, освен това се разбираше добре с момчетата от фамилията Янаги, но беше очевидно, че проявява по-голям интерес към мечовете и конете, или поне така твърдеше самият той. Шигеру отвърна, че без ориз няма да имат нито едното, нито другото — героизмът на война ставаше излишен сред гладуващите, а подготовката за война включваше колкото обучаване и въоръжаване на мъжете, толкова и обработка на земята. Само че той почти не намери подкрепа за това свое виждане сред управляващите фамилии, ако не се смяташе тази на Ейджиро; повече ги интересуваше как могат да се увеличат данъците — земеделските методи бяха остарели и ако имаше нововъведения, те бяха ограничени и противоречиви. След като войната бъдеше спечелена, щеше да промени уредбата на цялото владение, обеща си Шигеру. Но сега най-важната задача бе да обезпечи предаността и

бойната готовност на целия клан. А това можеше да бъде постигнато чрез потвърждаване на верността и без всякакво противопоставяне.

По време на пътуването той бе споменал, че възнамерява да остане две вечери в Цувано, където владетелят Китано и неговите синове го посрещнаха с хладно уважение. Близкото приятелство, което Шигеру бе имал с Тадао и Масаджи, изглежда, се бе изпарило, след като Шигеру бе изискал тяхното връщане от Инуяма предишната година. И тримата повториха своята клетва за вяност и докладваха подробно за войниците, които бяха изпратили по източната граница.

— Малко съм изненадан, че синовете ти са в Цувано — рече Шигеру. — Очаквах да са в Чигава до началото на зимата.

— Майка им се разболя — отвърна благо Китано. — В един момент се страхувахме за живота ѝ.

— Радвам се да я видя отново в цветущо здраве! — рече Шигеру.

— Ако мога да ви предложа един съвет, владетелю Шигеру, по-добре е повече да не провокирате Йида Садаму. До нас достигнаха куп сведения за това колко се е настроил срещу вас. Дали сте му основание да ви ненавижда.

— Той не пропуска повод да оправдае собствената си агресия и жаждата си за власт — отвърна Шигеру. — Знае, че не се страхувам от него.

— Трябва да сте наясно, че областта Цувано страда най-много от нападенията на Тохан.

— Още една причина да се осигури нейната защита.

Думите на Китано останаха в съзнанието му и след като напусна Цувано. Бяха го накарали да изпита странно безпокойство. Искаше да продължи да пътува на юг и да се срещне отново с Ногучи Масайоши. Споменът за първата им среща също го караше да се чувства неловко. Ногучи бе съпроводил синовете на Китано до Инуяма — оттогава Шигеру не бе получавал сведения за действията му извън официалните взаимоотношения, обусловени от положението им в клана, плащането на оризовия налог и други данъци върху доходната търговия през Хофу. Мацуда бе описал Ногучи като страхливец и нагаждач и бе нарекъл както него, така и Китано прекалено практични. *Трябваше да настоя момчетата да дойдат с мен в Хаги, помисли си той... само да имах време да отида до Хофу!*

Един следобед някъде към края на десетия месец, когато вече пътуваха обратно към Ямагата, Такеши, който яздеше отпред заедно с Кийошиге, се върна в лек галоп при Шигеру.

— Реших, че може да искаш да знаеш — мъжът, когото пратихме в Чигава, обгореният, е отпред на пътя. Не си представям, че ще пожелаеш да говориш с него, но... е, съжалявам, че се отнесох с него толкова зле, след като се ползва с твоето благоволение, затова се опитвам да оправя нещата.

Шигеру възнамеряваше да нареди на Такеши да прати някой слуга, който да попита за здравето на мъжа и да му даде храна, но красотата на есенния ден и ведрото настроение, което го бе обзело, след като остави Мое при родителите ѝ, внезапно го подтикнаха да изрече:

— Ще спрем за известно време да си починем. Кажи на младата жена да доведе чичо си при мен.

Под дърветата в малка горичка бързо изникна импровизиран лагер с постлани на земята рогозки и поставени върху тях копринени възглавници, със запалени огньове и кипяща вода. На Шигеру бе предоставен малък стол. Такеши седна до него и двамата пиха чай, който родителите на Мое му бяха дали, набран от южните склонове на Кушимото, похапнаха пресни сливи и мармалад от кестени.

Въздухът бе чист и свеж, слънчевите лъчи все още пръскаха топлина. Дърветата гинко в горичката разпиляваха своите листа в златиста феерия.

Той не може да види нищо от това, помисли си Шигеру със съжаление, когато момичето поведе Несуторо към него.

— Чичо, владетелят Отори е тук — чу я той да шепне, докато му помагаше да коленичи.

— Владетелят Отори? — мъжът вдигна лице, сякаш се опитваше да го види с последните остатъци от зрението си.

— Несуторо — той не искаше да оскърбява със съжаление човек с такава смелост, — радвам се, че се придвижвате успешно.

— Благодарение на вашата доброта, господарю.

— Поднесете му чай — нареди той и слугите пристигнаха с дървена купа. Момичето я пое от тях и положи ръцете на чичо си около нея. Той се поклони с благодарност и отпи.

Движенията на момичето бяха сръчни и грациозни. Шигеру долови, че Такеши я наблюдава, и си спомни как той самият бе усетил, че жените привличат погледа му. Само че Такеши беше твърде млад! Нима щеше да се окаже преждевременно развит и в това, както във всичко останало? Трябваше да си поговори с него, да го предупреди за опасностите от увлечението. Но момичето бе привлекателно и му напомни за Акане, за това колко му липсваше.

— Какво ще правиш, като стигнеш до Маруяма? — попита той.

— Вярвам, че Тайния има някакви планове за моя живот — отвърна мъжът. — Той ме пощади, по неговата воля стигнах чак дотук — на лицето му се появи усмивка и белезите и слепотата вече не изглеждаха тъй отблъскващи.

— Радвам се, че ви видях — рече Шигеру и нареди на слугите да дадат на момичето няколко оризови питки. — Грижи се за него.

Тя кимна и сведе глава в признателност, изглежда, обзета от твърде голямо благоговение, за да говори.

Несуторо рече:

— Нека Той ви благослови и закриля вечно.

— Благословията на техния бог звучи по-скоро като проклятие — отбеляза Такеши, когато възобновиха пътуването си.

Шигеру се обърна на седлото, за да хвърли последен поглед към момичето, което водеше слепеца по пътя. Осветена от следобедното слънце, прахта около тях представляваше златиста мъгла.

— Надявам се оттук нататък в живота му да има само сигурност и радост. Но всъщност може ли човек да се съвземе след такова страдание?

— По-добре е да сложиш край на живота си... и е далеч по-достойно — заяви Такеши.

— На Скрытите им е забранено да посягат на живота си — поясни Кийошиге, — както и да убиват.

Това бе в пълна противоположност с всички убеждения, в които бе възпитан Такеши. Шигеру си даваше сметка, че идеята му е непонятна. Той самият не бе сигурен, че я разбира. При все това му се струваше неправилно именно онези, които не желаят да отнемат живот, да бъдат изтезавани и убивани — беше като безпричинно избиване на жени и деца, или като посичане на невъоръжен човек. Той бе виждал лично резултатите от необузданата кръвожадност и

жестокост и сега осъзна мъдростта, която бе попил от Мацуда Шинген. На война бе предоставено правото да убива; класата му обожаваше Пътя на меча. Но правото влечеше след себе си отговорности, а любовта към Пътя на меча не биваше никога да се превръща в любов към убиването само за себе си. Надяваше се през следващата година Такеши да научи и това.

Пред Ямагата бяха посрещнати от Нагаи Тадайоши, който бе показал на Шигеру толкова много от града, околността и архивите и на двете през време на пребиваването му там преди две години. Нагаи бе суров и затворен човек, но не можа да скрие удоволствието си от срещата. Шигеру също бе доволен да го види отново, смяташе, че може да му има пълно доверие и се радваше, че е пристигнал в Ямагата — града, с чиито жители се бе сблизил толкова много.

Ежегодната работа по управлението отнемаше часове наред всеки ден. Шигеру се посвети с голямо търпение на тези дела, твърдо решен да не напуска Ямагата, преди да е получил вест от Ейджино, синовете му или Харада относно резултата от техните преговори. Първоначално Такеши също присъстваше на съвещанията, но виждайки отегчението му и с опасенията, че ще изчерпи твърде скоро вниманието и дисциплината, които ще му бъдат нужни в Тераяма, Шигеру му позволи да отиде с Кийошиге и останалите капитани да прецени възможностите и готовността на войската на Ямагата — задача, която Такеши прие с радост.

Срещаха се вечерта да се изкъпят и да хапнат, после Кийошиге се оттегляше, за да почувства града, както сам казваше. Шигеру не позволяваше на Такеши да ходи с него, тъй като беше наясно, че градът се усещаше предимно в къщите на удоволствията, сред хубавиците на Ямагата, но пък намираше за много полезна информацията, която Кийошиге събираше по тези места. С известна неохота Нагаи бе предположил, че Шигеру също ще иска да се запознае с някои красиви жени, но той бе отказал. Изглеждаше ненужно оскърбително по отношение на съпругата му, а и самият той осъзна, че не желае да наранява Акане, като нарушава обещанието си да не я кара да ревнува. Освен това отказът му така зарадва Нагаи, че дори само заради това си струваше.

Тъй че когато рано една сутрин Кийошиге изпрати съобщение, че се е върнал с някаква жена, която според него Шигеру трябва да види,

първоначално Шигеру бе с нагласата да откаже. Съвещанията през деня бяха дълги и изтощителни, той беше гладен и го болеше глава. Нямаше никакво намерение да спи с жената, доведена от Кийошиге, колкото и да е привлекателна, и затова нямаше смисъл да се вижда с нея. Изпрати отговор със съответното съдържание, но час по-късно, когато привършваше с вечерята си и разговаряше с Нагаи за задачите през следващия ден, Кийошиге лично пристигна в стаята му и пи вино заедно с тях.

— Когато приключиш, владетелю Шигеру, моля те да ми отделиш няколко минути. Това момиче ще те заинтригува, обещавам. Тя е от Кумамото; свири на лютня и пее. Мисля, че песните ѝ ще ти харесат.

Кумамото — домът на Араи.

— Може да се присъединя към вас за малко — отвърна той.

— Ние сме в „Тодоя“ — рече Кийошиге. — Ела, когато решиш, ще те чакаме цяла нощ!

Нагаи седеше безмълвен и слушаше с неодобрително изражение. Шигеру съжаляваше за накърняването на безупречната си репутация, но беше по-важно да запази в тайна преговорите със Сейшуу. Той не тръгна веднага, тъй като не искаше да засяга по-възрастния човек; двамата разговаряха още около час, първо за управленски дела, а после, след третата стъкленица вино — за любовта на Нагаи към градинарството. Накрая Шигеру стана и му пожела лека нощ. Отиде до нужника да се облекчи, след което викна двама стражи да го придружат, мина през вътрешния двор и се отправи към портите на крепостта.

Крепост може би бе малко пресилена, макар че основите и стените около рова бяха от камък. Разположен в сърцето на Средната провинция, град Ямагата никога не бе връхлитан от вражи войски и не бе строен с цел отбрана. Шигеру мислеше за това, докато прекосяваше моста над рова. Постройките на резиденцията до една бяха от дърво. Намираха се зад зидове и здрави порти, но той виждаше колко лесно можеха да бъдат превзети. Говореше се, че самият Ийда Садаму строи могъща крепост в Инуяма. Дали не беше необходимо Отори да укрепят своите градове по същия начин? Трябваше да го обсъди с Нагаи.

Течеше втората половина от часа на глигана^[1]. Нямаше луна, но съзвездията блестяха ярко в студената ясна нощ. Във въздуха се

долавяше мирис на мраз, дъхът на хората бе станал видим, а от повърхността на реката се издигаше лека мъгла. На брега папурите стърчаха подобно на копия, а дългите клони на върбите, почти оголели, се виеха в бледата мъгла.

Градът бе утихнал, повечето хора вече спяха. Само пред няколко странноприемници и къщи на удоволствията все още горяха лампи, които пръскаха наоколо топло оранжево сияние. Отвътре долиташе музика, жени пееха, мъже се смееха с извисяващи се заради виното гласове.

„Тодоя“ се намираше на речния бряг. Верандите ѝ стърчаха над водата, по ъглите на стрехите и по носовете на дългите лодки, завързани отдолу, бяха окачени лампи. На верандите бяха изнесени мангали с дървени въглища и няколко души, увити в животински кожи, седяха отвън и се наслаждаваха на великолепието на есенната нощ. Пред главния вход стояха двама души от охраната на Кийошиге; щом познаха Шигеру, единият от тях викна на едно от момичетата вътре да доведе Кийошиге, а другият коленичи, за да изуе сандалите на господаря.

Кийошиге пристигна, отправи към него многозначителна усмивка и го отведе в една стая в задната част на къщата. Беше уединено помещение, запазено за специални гости, просторно и уютно, отоплявано от два мангала с дървени въглища, макар че вратите към градината бяха отворени. Нощта бе спокойна и безветрена. От малък фонтан се стичаше вода и ромолеше леко, наподобявайки приглушен камбанен звън. От време на време се долавяше тихо шумолене, някой лист се отронваше и падаше на земята.

До един от мангалите бе коленичила млада жена на около седемнайсет години. Беше дребна, но не тънка и крехка като съпругата му. Нозете ѝ бяха силни, почти мускулести, а под робата ѝ тялото ѝ бе плътно и стегнато. Щом Шигеру влезе в стаята, тя се поклони доземи и вдигна глава едва след като Кийошиге ѝ нареди да го стори. Остана със сведен поглед, цялото ѝ поведение бе хрисимо и изискано, но Шигеру заподозря, че е престорено. Подозренията му се потвърдиха, когато тя го погледна, срещна погледа му, но не отвърна своя. Очите ѝ бяха необичайно проникателни и интелигентни. *Тя е повече от това, което изглежда*, помисли си той внезапно. *Трябва да внимавам какво говоря.*

— Владетелю Отори — рече тя, — за мен е голяма чест — гласът ѝ бе мек, овладян, езикът — официален и вежлив. При все това тя се намираще в къща за удоволствия, където присъствието ѝ му изглеждаше неуместно. — Казвам се Шизука.

Отново долови притворство — името означаваше спокойствие, но той чувстваше, че тази жена е твърде далече от покоя. Тя наля вино на него и Кийошиге.

— Разбрах, че си от Кумамото — рече той, все едно подхващаше непринуден разговор.

— Майка ми живее там, но имам много роднини в Ямагата. Фамилното ми име е Муто. Владетелят Отори може би е чувал за тях.

Той си спомни, че в архивите на Нагаи фигуриреше търговец с такава фамилия — производител на соеви продукти — и дори се сети къде се намира къщата му.

— Значи си дошла на гости при роднините си?

— Често идвам в Ямагата с тази цел — тя хвърли поглед към Кийошиге и сниши глас. — Простете, господарю Отори, че ще се приближа. Не искаме да бъдем чути от неподходящите хора.

Тя се примъкна към него, докато се озоваха коляно до коляно. Той долови аромата ѝ и неволно си помисли колко е привлекателна; когато говореше, гласът ѝ не бе загубил женствената си нотка, но думите ѝ бяха прями и делови, като на мъж.

— Вашият роднина Отори Данджо дойде в Кумамото преди две седмици. Той е връстник на Дайичи — големия син на владетеля Араи. Двамата се запознаха в Маруяма още като момчета; и двамата бяха обучавани от Сугита Харуки. Но аз предполагам, че господарят Отори е наясно с това.

— Знам, разбира се, че майката на Данджо е от фамилията Сугита. Но нямах представа, че вече се познава с Араи Дайичи.

— Двамата с Данджо бяха радостни, че се виждат отново, а владетелят Араи беше много доволен от добрите новини за здравето на владетеля Отори. Аз също съм близка с владетеля Араи — продължи Шизука. — Затова съм тук. Пристигнах по негова молба.

Близка? Какво искаше да каже? Че са любовници? Че е признатата му куртизанка, както Акане бе неговата? Или бе шпионка, пратена от Ийда да му устрои капан и да го подлъже да си разкрие планове?

— Надявам се, че ще имам удоволствието да се срещна лично с владетеля Араи — каза той уклончиво. За момент се почувства като символа на Отори — чаплата, която се вижда в непрозрачната вода, очаквайки нещо да се раздвижи, за да устреми към него клон.

Тя се взря в него открито, после бръкна в дипломите на робата си и извади малък свитък.

— Имам писмо от него. Той придружи Данджо обратно до Киби, от другата страна на границата.

Шигеру пое свитъка, разгъна го и видя яркочервения печат с инициалите на Араи.

— Владетелят Араи казва, че е научил за пребиваването ми в Ямагата и ме кани да го посетя, тъй като по стечение на обстоятелствата се намира в Киби — поясни Шигеру на Кийошиге. — Предлага да отидем на лов с ястреби в равнината.

— Ловът с ястреби е много популярен — отбеляза Кийошиге. — Стига някой да не бъде погълнат от земята.

— Защо е изпратил писмото по теб? — попита Шигеру. — Можеше да проводи пратеник.

— Повечето пратеници просто щяха да ви го доставят — отвърна тя. — А аз първо трябваше да ви видя и...

— И какво? — не знаеше дали да го възприеме като оскърбление, или като нещо забавно.

— И да реша дали да продължим нататък.

Той бе изненадан от нейната дързост и от самоувереността ѝ. Говореше като един от висшите съветници на Араи, а не като наложница.

— И ти реши доста бързо — рече той.

— Умея да преценявам хората. Смятам, че владетелят Отори заслужава доверие.

А ти?, помисли си той, но не го каза.

— Поемете към Киби утре. Точно след дървения мост има светилище на лисичето божество^[2]. Там ще ви чака конник. Последвайте го на югозапад. Елате само с няколко души и нека всички знаят, че отивате на езда за удоволствие.

— Трябва да намерим ястреби — каза Шигеру на Кийошиге.

Той кимна.

— Ще се погрижа.

— Ще бъде един чудесен ден за лов с ястреби — рече жената на име Муто Шизука.

[1] От 21 до 23 часа. — Б.пр. ↑

[2] Пратеник на шинтоисткото божество Инари и покровител на изобилието за земеделци и търговци. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

След безкрайните часове на обсъждания, четене, съвещания и отчети Шигеру с радост пое на път рано, яздейки със своя приятел и с брат си, в едно наистина прекрасно утро на един от онези дни в края на есента, когато последната топлина на лятото и първият студ на зимата се сливат в съвършено равновесие. Тревите бяха жълтеникави и ръждиви, последните листа искряха в златисто и оранжево; небето бе тъмносиньо, но планинските върхове вече бяха заскрежени.

След няколко дни липса на движение черният му кон Карасу беше енергичен и нетърпелив. С тях яздеха още трима души, в това число и соколарят, който носеше птиците на пръчката им. Те също бяха жизнени и дейни. Четвърти човек водеше няколко коня, тъй като Киби бе на половин ден езда и те със сигурност трябваше да пренощуват някъде или дори да спят на открито — за последен път, помисли си Шигеру, преди настъпването на зимата.

Широка река, течаща между плодородни оризища, бележеше границата между Средната провинция и запада, но тя не беше охранявана по начина на Тохан. Сейшуу и Отори никога не бяха воювали помежду си. Сейшуу, които представляваха група от няколко големи клана, понякога имаха дразги помежду си, но никога не се бяха съюзявали, за да се сражават срещу общ враг. Сред тях не се открояваше властна фамилия, която да господства над останалите, както Ийда господстваха сред Тохан.

Реката бе плитка и спокойна, макар че през време на пороищата напролет ставаше буйна и пълноводна. Двата ѝ бряга се свързваха посредством дървен мост, а на отсрещната страна Шигеру видя ограждаща светилището горичка, чийто листак в този ден изглеждаше като пожар на фона на сивата лента на реката и на бледакафявите стърнища. Малки бели статуи на лисичето божество блестяха като лед сред искрящите листа.

Сред дърветата, както бе обещано, чакаше конник. Той вдигна ръка за поздрав, след което безмълвно обърна коня си и пое в лек галоп

на югозапад, отдалечавайки се от реката и пътя.

— Кой е този? — викна Такеси, а конят му в това време хапеше юздечката и се изправяше на задните си крака, нетърпелив да го последва. Шигеру не бе споделил с брат си истинската цел на този излет.

— Човек, който, надяваме се, ще ни покаже къде е най-подходящото място за лов с ястреби — отвърна Шигеру, пришпори Карасу и пое напред.

Техният водач ги преведе бързо по една тясна пътека, която накрая излезе на широка равнина. Тук конете замятаха глави, запръхтяха и се устремиха в мощен галоп, а техните ездаци ги оставиха да препускат през червеникавокафявата равнина, устремени напред, подобно на кораби, тласкани от вятъра по морската повърхност.

Насред гладката вълнообразна шир на равнината рядко изникваше някое случайно дърво или скала, вятърът биеше в очите му, насълзяваше ги и замъгляваше зрението му, но когато конете взеха да забавят ход, Шигеру зърна далече напред фигурата на самотния ездач. Приближаваха го; мъжът вдигна ръка отново и щом конете поеха в тръс, тръгна по склона към Шигеру, който видя зад гърба му неголяма група мъже, направили нещо като лагер в малка падина. От трите страни бяха издигнати прегради от плат, които служеха като заслон от вятъра; на земята бяха постлани рогозки, а върху тях бяха поставени възглавници. От всяка страна на откритото пространство се вееха високо флагове с изобразена върху тях меча лапа — символ на Араи, — както и залязващото слънце на Сейшуу. Бяха приготвени два сгъваеми стола и на единия от тях седеше млад мъж, за когото той предположи, че е Араи Дайичи. До него на земята бе Данджо — най-големият син на Ейджиро.

Щом Шигеру слезе от коня, Араи стана и обяви името си, после коленичи и се поклони доземи. Данджо стори същото. Когато се изправиха, Араи каза:

— Владетелю Отори. Какво щастливо стечение на обстоятелствата, което направи възможна тази наша среща.

Гласът му бе топъл, с характерния за запада изговор. Трудно бе да се определи възрастта му — той вече бе едър мъж, малко по-висок

от Шигеру и значително по-масивен; чертите му бяха волеви, очите — искрящи. От него струяха жизненост и сила.

За момент Шигеру си помисли за Муто Шизука и се запита къде ли е тя сега. В известен смисъл бе очаквал да я види тук, след като двамата с Араи бяха толкова близки.

— Щастие е, че сте успели да се видите със стар приятел — отвърна Шигеру, — и голямо удоволствие за мен, че сте се озовали точно тук.

— Ловът с ястреби е отличен по това време на годината. Аз често идвам в Киби през десетия месец. Мисля, че сте се запознали с моята спътница?

Шигеру се обърна изненадан и видя Шизука да слиза от коня, който бяха следвали. Опита се да скрие удивлението си. Не можеше да повярва, че една жена, която въпреки дрехите за езда изглеждаше тъй женствена — тъй мека, дори нежна, — бе успяла да го заблуди, че е мъж. В краткия миг на слизането всичко в нея се промени — беше готов да се закълне — дори ръста и едрината ѝ.

Араи се смееше.

— Не сте подозирали, че е тя? Много я бива в това. Дори аз понякога не мога да я позная — и той я погали с поглед.

— Владетелю Отори — тя поздрави Шигеру хрисимо и се поклони с уважение на Кийошиге и Такеши, който напразно се опитваше да скрие възхищението си.

— Госпожице Муто — отвърна Шигеру официално, оказвайки ѝ чест, тъй като за него бе очевидно, че Араи е силно влюбен в нея и че тя заема специално положение сред приближените му. Запита се дали и тя го обича толкова и докато я наблюдаваше, реши, че е така, при което почувства странна болка, може би ревност, заради ясното съзнание, че той никога няма да си позволи да се влюби по този начин и не очаква никоя жена да го обича толкова.

Подозираше, че Араи е човек, който грабва онова, което иска, без колебание и без угризения. Не беше възможно да се предвиди какво щеше да е въздействието на неговото безразсъдство върху характера му в по-късни години, но сега, докато бе млад, този апетит за живот бе привлекателно качество и Шигеру го прие с ентусиазъм.

— Седнете — рече Араи. — Донесли сме храна от Кумамото. Досега може да не сте опитвали такива неща; ние сме почти на

крайбрежието. Това е само предястие; по-късно ще сготвим и ще похапнем от улова на ястребите ни.

Сух хайвер от морска краставица^[1], късчета консервирана сепия, неолющен ориз, увит в келп^[2], оранжеви гъби с форма на ветрило, мариновани в оризов оцет и сол. Първо пиха вино, после бе сгрята вода и поднесен чай. Разговорът бе общ — есенното време, птиците в равнината, които можеха да хванат, отговор на зададен от Такеши въпрос, важни подробности, свързани с меча — най-добрите майстори на мечове, най-великите учители, най-известните бойци.

— Моят брат е обучен от Мацуда Шинген — рече Такеши. — И аз също ще ходя в Тераяма и ще бъда негов ученик.

— Това ще те направи мъж като владетеля Отори — отвърна Араи. — Имали сте голям късмет, че Мацуда ви е приел — рече той на Шигеру. — Според мълвата Ийда Садайюши го поканил в Инуяма, но Мацуда му отказал.

— Мацуда е от Отори — отвърна Шигеру. — Няма защо да обучава Тохан.

Араи се усмихна, без да каже нищо повече. Но в края на деня, след като бяха прекарали целия следобед препускайки из равнината в преследване на бързите ястреби с безразсъдство, което впечатли дори Такеши, и докато отличният улов на птиците, включващ фазан, яребица и два млади заека, се задушаваше над дървените въглища, Араи се върна на темата за отношенията между Отори и Тохан.

Падаше здрач, димът от огньовете се виеше нагоре в сивкави ивици. Небето на запад все още искреше в бледожълто от гаснещия залез. Шизука, която бе яздила редом с тях с цялата вещина и безстрашие на мъж, им сипа вино. Араи пи по същия начин, по който яздеше, без ограничения и с безразсъдна наслада. От време на време ръцете на жената бръсваха неговите и помежду им проблясваше скрит поглед. Нейното присъствие безпокоеше Шигеру, не само заради очевидното и смущаващо привличане между двамата, но и защото й нямаше доверие.

Араи каза:

— Садаму е засилил хулите си по адрес на клана Отори, така поне чуваме, и е започнал да изпитва към вас известна неприязън.

— Аз допуснах тази грешка да му спася живота — отвърна Шигеру. — Той може да обърне всяко действие в преднамерено

оскърбление.

— А вие как смятате да отвърнете?

Араи говореше непринудено, но в разговора се бе прокраднала нова сериозност и Шигеру я усети. Само Кийошиге и Такеши седяха достатъчно близо, за да чуят. И жената.

— Простете, владетелю Араи, бих искал да обсъдя своя отговор с вас, но това е личен въпрос и само за вашите уши — рече Шигеру и хвърли поглед към Шизука.

Тя продължи да седи, без да помръдне, с едва доловима усмивка.

— Можете да говорите спокойно пред Муто Шизука. Не сте свикнали с начина, по който ние тук на запад вършим нещата. Трябва да приемете, че жените участват в подобни обсъждания, особено ако възнамерявате да разговаряте с Маруяма Наоми.

— Ще имам ли това удоволствие?

— Изглежда, владетелката Маруяма е на път за Тераяма. Тя е голям почитател на произведенията на Сешу^[3] — както на картините му, така и на градините. Ще се срещнете там — съвсем случайно, разбира се. — Араи се засмя отново, виждайки, че думите му не бяха разсеяли съвсем опасенията на Шигеру, след което се обърна към Шизука. — Ще трябва да се закълнеш официално пред владетеля Отори, за да го убедиш.

Тя излезе леко напред и заяви със спокоен и ясен глас:

— Аз не представлявам опасност за тайните на владетеля Отори. Няма да ги разкрия пред никого. Кълна се!

— Ето — рече Араи. — Можете да й се доверите. Давам ви дума.

Тя докосна с чело земята пред него. Шигеру трябваше да е удовлетворен или рискуваше да засегне Араи.

— Истина е, че Садаму се смята за оскърбен от мен — подхвана той. — Но така му е по-изгодно, защото му предоставя оправдание за онова, което Ийда отдавна възнамеряват да извършат — да нахлуят в Средната провинция за сметка на Отори. Сребърните мини около Чигава, богатото пристанище Хофу и плодородните земи на юг — всичко това го привлича неимоверно. Но Садаму няма да се задоволи със Средната провинция — той иска да управлява цялата страна, затова рано или късно ще нападне и Запада. Смятам, че един съюз между Отори и Сейшуу първо ще го разубеди, а стигне ли се до война, ще доведе до неговото поражение.

— Сигурно знаете, че Сейшуу предпочитат да поддържат мир чрез дипломация и съюзи — рече Араи.

— Трудно мога да повярвам, че това е личното ви предпочитание. Според мълвата вашата фамилия никога не е харесвала особено Тохан.

— Може би, но аз съм само една малка част от клана. Моят баща е още жив, а имам и трима братя. Освен това бракът на владетелката Маруяма и още неколцина — собствената ми жена сигурно ще бъде избрана от фамилия, подкрепяща Ийда, макар и не роднинска — всичко това значително сближи Запада с Тохан — той се приведе напред и рече тихо: — Отори са велик клан, фамилия с историческа роля, може би най-могъщата в Трите провинции... но какво стана с тях? Какво правеха те, докато Ийда водеше преговори за тези съюзи? Знаете ли какво говорят хората — че докато Отори се спотайват в Хаги, останалата част от Средната провинция ще им бъде открадната, а те дори няма да забележат!

— Това е оскърбително — започна Такеши, но Шигеру го накара да замълчи, слагайки ръка на рамото на брат си.

— Направени са много грешки — призна той, — но вярвам, че не е твърде късно да поправим някои от тях.

— Ще говоря с баща ми — рече Араи. — Но не обещавам нищо. Може да не се вълнуваме особено от съдбата на Тохан, но ако трябва да бъда честен с вас, не храним особено топли чувства и към някои от съюзниците на Отори, особено към нашите най-близки съседи — фамилията Ногучи. Може да се окаже твърде неразумно да предизвикваме открито Тохан в този момент. Нищо не печелим от това. Дойдох на тази среща, защото ми хареса онова, което чух за вас, и не крия, че това, което виждам, също ми допада. Но моите предпочитания имат твърде несъществено влияние върху политиката на запада.

— Поне ни дайте уверение, че няма да ни забиете нож в гърба, докато се сражаваме с Тохан на изток.

— Значи все пак ще се стигне до война?

— Предполагам, че Садаму ще нападне Отори следващото лято. Ние ще ги победим, но не и ако трябва да се бием на два фронта.

— Ако Маруяма Наоми даде съгласието си за това, по всяка вероятност Араи ще я последват. А владетелката Наоми почти сигурно

ще избере по-миролюбивия път, защото такава е политиката на Маруяма.

Месото беше готово, но въпреки аромата и сочността на пресния дивеч, изморителния ден и свежия нощен въздух, Шигеру яде без апетит, а сънят му бе неспокоен, което не се дължеше само на многото стъкленици вино и твърдата земя.

Доскорошната му увереност, че един съюз със Сейшуу е колкото мъдър, толкова и желателен, бе заменена с по-реалистичната оценка за свързаните с него трудности, за многобройните пречки — необходимостта от месеци изкусна дипломация — месеци, с които той не разполагаше.

— Беше грешка, че дойдох — рече той на Кийошиге, докато яздеха обратно към Ямагата.

— Не се знае. Постави началото на едни взаимоотношения, които могат да прераснат в приятелство. Освен това знаеш, че ще се срещнеш с владетелката Маруяма, преди да се върнеш в Хаги.

Шигеру не отговори, все така обзет от съмнения.

— Ако не друго — добави Кийошиге, — струваше си дори заради самата храна!

— И лова — съгласи се Такеши. — Съжалявам само, че не можах да видя как владетелят Араи борави с меча. Ако се бие както язди, гледката ще си струва.

— Едва ли ще ти се открие такава възможност — отвърна Шигеру. Тяхната момчешка веселост го дразнеше. — Араи никога няма да се бие редом с нас. Можем да се надяваме поне да не го превърнем в свой враг.

Мрачната му потиснатост не се разсея, когато се върнаха в Ямагата и той разказа на Ирие за резултата от срещата.

— Не мога да поправа само за няколко месеца проявявана от години небрежност — завърши разказа си Шигеру. — Пропилели сме всичките си възможности, докато Ийда е преговарял, сключвайки бракове и съюзи. Притиснати сме от всички страни. По всичко личи, че Садаму подготвя нападение в скоро време. Надявах се да осигуря подкрепление срещу него, но може би просто ускорявам събитията. Някога ще бъдем ли готови да му дадем отпор?

— Трябва да използваме зимата, за да подготвим хора, въоръжение и да планираме стратегии — отвърна Ирие. — Южната и

западната област са най-уязвими. Вместо да се връщам с теб в Хаги, предлагам да отида при Ногучи и да му наложя да отстоява позиции и да не се поддава на заплахите на Тохан.

— И да започне да събира войска — добави Шигеру. — Трябва да имат готовност да напреднат по източната граница през пролетта.

— Да остана ли там през зимата, за да надзиравам подготовката?

— Проводи ми вести преди падането на снеговете, за да ме уведомиш за положението. Тогава ще реша.

Шигеру замълча.

— Загрижен съм заради шпионите — рече той накрая. — Чувствам, че Садаму ни наблюдава през цялото време и научава за всеки мой ход. Какво да направя, за да избегна мрежата му?

— Внимавай много с кого разговаряш и кой друг присъства — предупреди го Ирие. — Заобикаляй се само с воители, които познаваш и на които имаш пълно доверие. Подбирай слуги само от фамилии, верни на Отори.

— Лесно е да се каже — отвърна Шигеру, като си мислеше за Муто Шизука.

[1] Зоол. представител от семейство бодлокожи, клас *Holothuroidea*, с продълговато тяло и сноп пипала около устата; обикновено пълзи по морското дъно или се заравя в пясъка. — Б.пр. ↑

[2] Големи кафяви водорасли, особено от вида *Laminaria*. — Б.пр. ↑

[3] Псевдоним на Тойо Ода (1420–1506), японски дзенбудистки монах и художник, изявен майстор от пейзажистката школа. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

На следващия ден рано сутринта потеглиха към Тераяма. Красотата на есенния ден и мисълта, че скоро ще види Мацуда Шинген, малко повдигнаха духа на Шигеру, макар че той не хранеше особени надежди да се срещне с Маруяма Наоми. Знаеше, че съпругът ѝ е от Тохан; дъщеря му бе омъжена за Нараки — братовчед на Ийда Садаму. Наоми бе около година по-голяма от Шигеру. Независимо от всичко, което непрестанно чуваше за поведението на владетелката Маруяма, той се съмняваше, че тя разполага с реална власт и с възможността да предприеме действия против волята на своя съпруг и на неговото семейство, която изразяваше желанията на Ийда Садаму.

Всъщност колкото повече мислеше за това, толкова по-силно го завладяваше неохотата да се срещне с нея. Опасенията му бяха примесени с известен гняв към собственото му семейство, към баща му, към чичовците му, които бяха позволили да се стигне дотук. Нямахме как да не се запита защо самите те не са потърсили връзка със Сейшуу още преди години, когато те двамата с Наоми са били деца — двамата бяха почти връстници; тогава са могли да ги сгодят. А и защо Сейшуу не са почели наследника на клана Отори, вместо да сключат подобен обвързващ съюз с Тохан? Дали те, както и повечето други кланове в Трите провинции, не считат Отори за незначителна сила, за упадащ клан, обречен да бъде унищожен от Тохан?

Когато стигнаха до подножието на планината, той бе решил, че не желае да се срещне с нея, и се надяваше, че тя няма да е там. Пътуването го бе обезсърчило още повече, макар че всъщност трябваше да е доволен от възторженото посрещане, което му бяха устроили по пътя. Придвижването им бе забавено от множеството хора, които искаха да го поздравят, да поговорят с него, да поднесат дарове лично на него и хората му и да се запознаят с Такеши.

— Трябва да се научиш да бъдеш по-сдържан — заяви Кийошиге след четвъртото или петото спиране за проучване на някой нов земеделски способ или за да бъде уведомен за нов налог. — Ще те

изядат жив. Не можеш да бъдеш на разположение на всички тези хора. Все едно да те хапят цял вир шарани!

— А и така никога няма да стигнем до храма — добави Такеши.

Шигеру си даде сметка в какво се бе превърнал — в своеобразен символ за тези люде, които съсредоточаваха в него цялото си доверие и всичките си надежди. Ако се провалеше, те щяха да бъдат поробени от Тохан — той не можеше да понесе това да се случи. Но беше ли готов да предприеме мерките, които щяха да въвлекат във война цялото владение? В същото време това ласкателство го натъжи. Нямаше особено основание и бе като фантазия, недействително и неудържимо. Искаше техният живот да има по-солидна основа; справедливост, защото това бе волята на боговете, а не прищявка на някакъв идеализиран герой.

В странноприемницата в подножието на планината вече имаше няколко васали с герба на Маруяма върху късите си връхни дрехи. Те се възряха с нескрито любопитство в Шигеру и Такеши, когато братята слязоха от конете и ги оставиха на грижата на Кийошиге.

— Отиваме направо в храма — рече Шигеру.

— Да, ял съм и съм пил толкова, че съм сит за дни наред — отвърна Такеши, тъй като ги бяха гощавали при всяко спиране.

Докато се изкачваха, Шигеру си спомни деня, в който бе поел сам нагоре по склона. Тогава бе на петнайсет — повече от година по-голям от Такеши. Първите дни му се бяха сторили непоносими и той бе копнял да си тръгне. Дали Такеши щеше да мисли същото? Щеше да има и други момчета, също тъй млади като него, но той бе син на главата на клана, докато те щяха да бъдат само послушници. Помисли си, че може да разговаря с Мацуда, да го помоли да се отнася снизходително към Такеши, но после се отказа. Такеши щеше да получи от Мацуда онова отношение, което бе необходимо, а снизхождението бе последното, от което се нуждаеше, ако трябваше да се научи да обуздава своето безразсъдство и да поправя последствията от прекалената грижовност на майка си.

Първоначално Такеши търчеше напред по пътеката, но с нарастването на стръмнината взе да се усмирява. Вероятно мисълта за предстоящите месеци го караше да е сериозен.

Монасите ги поздравиха с дискретно, сдържано удоволствие, и незабавно ги отведоха при Мацуда Шинген, понастоящем игумен на

храма. Той ги посрещна с добре дошли и нескрита радост, че вижда Шигеру отново. Огледа Такеши внимателно, но не му каза почти нищо, освен че поне по външност много прилича на брат си. После извика две млади момчета в семпли дрехи и с обръснати глави и ги помоли да разведат господаря Такеши наоколо, докато той говори с владетеля Отори.

Момчетата тръгнаха в почтително мълчание, но преди да се озоват отвъд манастирите, Шигеру чу как, изгарящ от нетърпение, Такеши ги обсипа с въпроси, а скоро след това и тримата избухнаха в смях.

— Твърде рано е за брат ти да остава при нас — рече Мацуда. — Съмнявам се, че притежава нужната зрялост...

— Надявам се тук да я придобие — отвърна Шигеру. — В Хаги не се приучава на нужната дисциплина — родителите ми го гледат, Мори Кийошиге го отклонява от правия път, а той самият няма нужното уважение към никого. Искам да остане тук поне година, ако е възможно и повече. Обучението му трябва да е същото като моето...

— Сега имам други отговорности — прекъсна го предпазливо Мацуда. — Не ми е възможно да отсъствам дълго от храма, както правех с теб.

— Да, знам това. Но се надявам, че все пак ще успеете да го обучите на повечето неща, които овладях от вас.

— Ако прояви воля за учене, мога да ти обещаю, че ще го сторя.

— Имам и друга причина да го пращам тук по това време — рече Шигеру. — Ако ще влизаме във война следващата година, така ще бъде защитен, а ако ме постигне смърт на бойното поле, наследникът на клана ще бъде в сигурни ръце. Имам ви пълно доверие, каквото далеч не храня към моите чичовци.

— По мое мнение ти си прав както за предстоящата война, така и за чичовците си — рече тихо Мацуда. — Но Отори готови ли са? Трябва да забавиш събитията колкото е възможно, за да успееш да изградиш армия.

— Подозирам, че Садаму ще ни нападне рано, през Чигава. Възнамерявам да съсредоточа отбраната ни около Яегахара.

— Трябва да се пазиш от двойно нападение — от юг и в същото време от изток.

— Затова пратих Ирие при Ногучи да получи потвърждение за подкрепата му. А бащата на моята съпруга ще обезпечи съдействието на Кушимото.

— Опасявам се, че следващата година е твърде скоро — рече Мацуда. — Опитай се да не предизвикваш Садаму, за да не го подтикнеш към ранно нападение.

— Хем трябва да съм готов, хем не бива да го предизвиквам — рече Шигеру с усмивка. — Не е възможно да изпълня и двете.

— Каквото и да решиш, винаги имаш моята подкрепа — рече Мацуда. — А докато е с нас, господарят Такеши ще е в безопасност.

Когато Шигеру стана, за да си тръгне, по-възрастният мъж рече:

— Нека се поразходим из градината, денят е тъй прекрасен.

Шигеру го последва по полирания дървен под, който лъщеше в сумрака — слънчевата светлина нахлуваше през отворените врати в края на коридора и той долови мириса на дим и борови иглички отвън, примесен с тамяна от главното помещение на храма.

Щом коридорът свърши, двамата прекосиха малък вътрешен двор и навлязоха в друго просторно помещение, чиито врати бяха отворени към градината отвън. Застланият с рогозки под грееше в златисто. От двете страни бяха поставени изрисувани прегради; беше ги виждал неведнъж, но всеки път се впечатляваше от красотата им. При първото си идване тук другите момчета му бяха разказали легендите за техния създател, художника Сешу, който бе живял в храма години наред. Говореше се, че голата ламперия някога била изрисувана с птици, които изглеждали тъй живи, че излетели до една, а градинарите се оплаквали, че конете на Сешу препускали нощем, тъпчели и пасели посевите и искали той да ги върже.

Широката веранда към градината гледаше на юг и бе окъпана от есенното слънце. Двамата спряха върху сребристите кипарисови дъски, докато един монах им донесе сандали, но преди Мацуда да обуе своите, човекът му прошепна нещо.

— Ааа! — възкликна Мацуда. — Изглежда, присъствието ми е необходимо за кратко. Извини ме, владетелю Шигеру, ще се върна по-късно.

Шигеру чуваше водопада в далечината; пое към него, тъй като това бе една от любимите му части в градината. Вляво се падаше склонът към долината в ниското; околните баири бяха обагрени в

тъмночервено и златисто, а хребетите отвъд, наредени един след друг на фона на небето, вече потъваха в мъгла на следобедната светлина. Вдясно от него за фон на градината служеше самата планина, тъмнозелена от кедрите, сред които се открояваха бамбуковите стволове, тънки и грациозни, а белите струи на водопада се спускаха като изпредени влакна върху блестящите скали. Той се изкачи малко по-нагоре сред папратите и после погледна назад към градината. Оттук камъните изглеждаха като планина, а храстите — като гъста гора. Виждаше цялата Средна провинция в това малко парче земя, нейните хребети и реки. После илюзията му бе нарушена от една фигура, която се появи откъм храстите, но за миг изглеждаше като богиня, крачеща сред своето творение.

Шигеру видя една млада жена с невероятна красота, което го изненада, защото никой не му бе казал, че е красива. Косите ѝ — дълги и гъсти, ограждаха бледото ѝ лице с малка уста и очи с форма на листец. Носеше роба в жълто — същия цвят като капещите листа на гинко — извезана със златисти фазани. Не показва с нищо, че го е видяла, а отиде до брега на потока, където сред лехите на перуниките бе построено стъпаловидно мостче, и отправи взор встрани от него към долината, все едно пиеше от съвършенството на гледката.

Въпреки красотата ѝ... или може би и заради нея... си я бе представял като властелин. Сега я видя като жена, при това много млада... хрумна му да си тръгне, без да разговаря с нея, но тя бе застанала точно на пътя му. Помисли си: *Ако ме заговори, ще спра. Ако не каже нищо, просто ще я подмина.*

Той пое надолу по пътеката и прехвърли потока. Тя се обърна при звука от стъпките му върху дребните камъчета и очите им се срещнаха.

— Владетелю Отори? — попита тя.

През следващите години щеше да я гледа как расте и се превръща в жена, овладяна и сдържана. В онзи момент видя момичето, което тя все още беше, малко по-голяма от него, въпреки привидното ѝ самообладание, неуверена, още непораснала, макар вече съпруга и майка.

Той се поклони в отговор, но не каза нищо и тя продължи малко припряно:

— Аз съм Маруяма Наоми. Винаги съм искала да видя тази градина. Искрено се възхищавам на произведенията на Сешу. Той често е посещавал моя роден град. Почти го смятаме за един от нас.

— Сешу трябва да принадлежи на целия свят — отвърна Шигеру. — Дори Отори не могат да твърдят, че го притежават. Но точно сега си мислех как тази градина в миниатюра изобразява цялата Средна провинция.

— Сигурно я познавате добре?

— Прекарах цяла година тук. Сега съм довел и брат ми за същото.

— Видях го малко по-рано. Прилича на вас — тя се усмихна. — И после ще се върнете в Хаги?

— Да, ще прекарам зимата там.

След тази кратка размяна на реплики и двамата млъкнаха. Шумът от водопада сякаш се бе усилил. Ято врабци се надигнаха от земята и запърхаха с криле в клоните на едно кленово дърво, разпръсвайки наоколо тъмnochервени листа.

Няма смисъл да казвам нищо, помисли си Шигеру. Тя е просто едно момиче, не може да ми бъде от помощ.

— Владетелят Отори обича лов с ястреби, предполагам — рече тя внезапно.

— Когато имам време... представлява добро занимание.

— А равнината на Киби допадна ли ви?

— Излетът ми хареса, но се надявах на по-добър улов.

— Понякога уловът надхвърля онова, за което си се спазарил — рече тя с прикритата усмивка. — Както вероятно е било в Чигава!

— Всички ли знаят тази история? — попита Шигеру.

— Вероятно твърде много хора, за да е за ваше добро — рече тя настоятелно, като го гледаше право в очите. — Вие сте в голяма опасност — и тя махна към градината. — Средната провинция е открита към Изток.

— Но защитена откъм запад?

— Нека се поразходим малко — рече тя, без да отговаря направо. — Мисля, че по-нататък има беседка. Моята прислужница ще се погрижи да не ни безпокои никой.

— Може би знаете — продължи тя, след като седнаха в беседката, — че моят брак свързва Маруяма с Тохан. Всички очакват

това да постави нашето владение в подчинение на Ийда. Но аз не желая да бъдем управлявани от Тохан. Страхувам се най-вече, че древната ни традиция ще бъде премахната. Имам тригодишна дъщеря. Твърдо съм решила тя да наследи владението от мен. Въпреки моя брак и сключения съюз, ще се противопоставям винаги на всеки опит тя да бъде променена. Съпругът ми нееднократно ми е заявявал каква неохота и неприязън предизвиква тази традиция у фамилията Ийда. Те ненавиждат всичко, което подозират, че поставя под въпрос или оспорва тяхното право на абсолютна власт. Била съм в Инуяма; виждала съм как се отнасят към своите жени, как ги принизяват, през годините, в които воинската класа се издигна и дойде на власт, до равнището на вещи, за да бъдат използвани в брачни съюзи или да раждат деца на съпрузите си, но никога няма да им бъде позволено равенство, или някаква действителна власт. Само Маруяма е различна.

Тя отмести поглед и го зарея над долината, а после отново се взря в лицето му:

— Владетелят Отори ще ми помогне ли да защита своето владение и своя народ?

— Можете ли да накарате целия запад да сключи съюз с Отори? — попита той и после добави: — На мен ми трябва нещо повече от съчувствие. Не искам да прозвучи грубо, но съм виждал как действат Ийда на изток, по какъв начин господстват над Тохан, като унищожават семейства, отказващи подчинение; използват деца, особено дъщери, за зложници. Простете ми, но вие сте особено уязвима. Казвате, че имате тригодишна дъщеря; вашият съпруг е здраво свързан с фамилията Ийда; дъщеря ви ще бъде изпратена в Инуяма веднага щом стане достатъчно голяма.

— Може би. Трябва да бъде готова за това, но понастоящем дори Ийда Садаму няма властта да изиска зложници от Маруяма. А ако Отори могат да го възпрат, никога няма да я придобие.

— Средната провинция е добра защита — рече той с известна горчивина. — Но ако ние се провалим, вие ще ни последвате.

— Сейшуу знаят това — отвърна тя. — Затова Ийда няма да намери съюзници сред нас.

— Не можем да се бием на два фронта — отбеляза той. — В същото време не бива да оставям град Ямагата незащитен както на юг, така и на запад.

— Имате моята дума, че няма да нападаме, нито ще допуснем каквито и да било набези на Тохан.

Той неволно се втренчи в нея, изпълнен със съмнение. Как можеше да му отправя подобни уверения? Дори Араи Дайичи, най-големият син, не бе в положение да дава подобни обещания. Възможно бе да е дошла на тази среща със знанието на Ийда, за да играе ролята на примамка и да му създаде фалшиво чувство за сигурност.

— Можете да ми имате доверие — рече тя тихо. — Кълна се.

Муто Шизука също му се беше заклела... и то пред свидетели. Тук нямаше кой да ги чуе, освен врабците.

— На никого ли не вярвате? — попита тя, след като доста време той бе останал безмълвен.

— Вярвам на Мацуда Шинген — отвърна Шигеру.

— Тогава ще се закълна пред него.

— Не подлагам на съмнение намеренията ви — поясни той, — а възможността да ги осъществите.

— Защото съм жена?

Той видя как за миг на лицето ѝ се изписа гняв и се почувства странно разочарован от самия себе си заради настойчивостта, с която продължаваше да я оскърбява.

— Простете — рече. — Не само по тази причина... а и заради обстоятелствата...

Тя го прекъсна.

— Ако ще действаме заедно, трябва да бъдем честни един с друг от самото начало. Свикнала съм да преговарям с мъже, по-големи от вас, може би с по-малко наследствена власт, но несъмнено с повече неискреност. Знам как да постигам собствените си цели и как да налагам волята си. Моят клан ми се подчинява; заобиколена съм от васали, на които мога да се доверя. Къде според вас е моят съпруг сега? Остана в Маруяма по мое нареждане. Когато реша, винаги мога да пътувам без него — тя го погледна право в очите. — Нашият съюз може да бъде резултатен, владетелю Отори, само ако разберете всичко това.

Нещо протече между тях, някакво същностно разпознаване. Тя говореше с онази самоувереност, която притежаваше и самият той; тя бе тъй дълбока, все едно съставляваше мозъка на костите му. И

двамата бяха отгледани и възпитани по един и същи начин — да бъдат начело на своя клан. Тя бе равна нему, бе равна и на Ийда Садаму.

— Владетелко Маруяма — заяви той официално, — имам ви доверие и приемам вашето предложение за съюз. Благодаря ви, поднасям ви своята най-искрена признателност.

Тя отговори в същия дух.

— Владетелю Отори, от днес Маруяма и Отори са съюзници. Дълбоко съм ви признателна, че подкрепяте каузата ми.

Той усети как устните му се разтягат в усмивка, която изгръ и на нейното лице. Моментът малко се проточи и тя заговори наскоро мълчание, което бе почнало да става неловко.

— Ще се върнете ли до женските помещения заедно с мен? Ще приготвя чай.

— С радост — отвърна той.

Тя се поклони дълбоко и се изправи. Шигеру я последва по пътеката, между камъните и тъмнолистите храсти. Минаха от страни покрай главните помещения и вътрешните дворове на храма и се спуснаха по склона, където за посетителки бяха определени няколко малки постройките. Основните помещения за гости се намираха малко по-нататък по склона на хълма, около горещите извори, а отвъд, под огромните кедри, бяха гробовете на владетелите Отори и техните васали.

— Тази вечер ще е студено — отбеляза владетелката Маруяма.

— Ще останете ли тук?

— Не, ще отседна в странноприемницата в подножието на планината, а утре се връщам в Маруяма. А вие ще сигурно ще останете няколко дни?

— Най-много два. Искам да се уверя, че брат ми се е установил, а и трябва да потърся съвета на Мацуда по още няколко въпроса. После ми предстоят най-различни дела в Ямагата — по това време на годината владението се управлява оттам. Но ще се върна в Хаги преди зимното слънцестоене, преди снеговете.

Те излязоха на верандата на постройката, предназначена за посетителки, и след като изуха сандалите си, стъпиха на дъсчения под. Една жена, няколко години по-възрастна от Наоми, излезе да ги поздрави.

— Това е моята спътница Сугита Сачие — поясни владетелката Маруяма.

— Моля, заповядайте вътре, владетелю Отори. За нас е голяма чест.

Щом се настаниха, Сачие донесе посуда за чай и гореща вода, а владетелката Маруяма приготви напитката. Движенията ѝ бяха прецизни и елегантни, чаят бе тръпчив и пенест. След като го изпиха, господарката Маруяма рече:

— Мисля, че познавате по-голямата сестра на Сачие, тя е омъжена за Отори Ейджиро.

Шигеру се усмихна.

— Надявам се да се видя с тях на път за дома. За мен ще е удоволствие да разкажа на сестра ви за тази наша среща. Вашият зет предизвиква искреното ми възхищение.

— Сачие пише много често на своята сестра — каза владетелката Маруяма. — От време не време може да получавате по някое съобщение чрез нея.

— Ще го очаквам с нетърпение — каза Шигеру.

Фамилната връзка му действа успокоително. Поговориха си за семейството на Ейджиро, а след това за рисуване и поезия. После разговорът стана по-личен — той се улови, че споделя с нея тревогата си за добруването на хората, своето желание за справедливост.

— Причината за нашия скорошен сблъсък с Тохан на Изток е фактът, че подчинените му прекосяват границата, измъчват и убиват нашите хора.

Той си спомни за жената от Чигава, която му бе казала, че мнозина от нейната секта — Скритите — диреха убежище в Маруяма; наистина Несуторо, мъжът, когото бе спасил, бе на път за там, заедно с писма от Шигеру, които трябваше да му осигурят безопасност.

— Чухме за това — владетелката Маруяма размени бърз поглед със Сачие. — Преследването на Скритите от страна на Тохан е още една причина, поради която никога няма да им позволя да завземат Маруяма. Не говоря за това открито и ви имам доверие, че няма да го разгласявате, но тези хора са под моя закрила.

— Знам твърде малко за тях — отвърна той, обзет от неясното желание да ѝ зададе още въпроси, и то направо. — Но според мен изтезанията са нещо отвратително, прилагането им, за да бъдат

принудени дадени хора да се откажат от своята вяра — варварщина, недостойна за нашата класа.

— Значи имаме още една причина да се съюзим срещу Ийда — отбеляза тя.

Той се изправи, за да се сбогува. Тя остана седнала, но се поклони доземи, при което косите ѝ се разделиха леко и разкриха тила ѝ. Той бе изненадан и засрамен от силата на внезапно обзелото го желание да плъзне ръце под копринената маса и да почувства заоблеността на главата ѝ в дланите си.

ДВАЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Два дни по-късно Шигеру се сбогува с брат си и пое обратно към Хаги. Завалят и времето се развали. Дъждът бе студен, а източният вятър — пронизващ, което му напомни за приближаващите снегове на зимата. Кийошиге го чакаше с конете в подножието на планината, заедно с Отори Данджо и Харада — пратеника, когото бе проводил да уреди срещите със Сейшуу. Те се отправиха към Мисуми — дома на Данджо — и двамата мъже споделиха с Шигеру мнението си за това начинание.

— Араи Дайичи не се е променил особено, откакто бяхме момчета... бе неизменният водач, не знаеше що е страх — отбеляза Данджо.

— Той е човек с огромни възможности — отвърна Шигеру. — И бих казал твърде амбициозен.

— Подозирам, че е недоволен от положението си сред Сейшуу. Той е наследник на отдалечено и не особено богато владение, заплашен от своите най-близки съседи — фамилията Ногучи — и държан далече от действителната власт заради отказа на своя баща да се спомине или да се оттегли. Привлечен е от възможността за съюз с Отори, защото една такава стъпка би му предоставила равна власт с владетелката Маруяма, но самият той не смее да я подкрепи открито, тъй като подобни преговори биха изглеждали като предателство по отношение на баща му или на Ййда и всеки от тях не би се поколебал да изиска от него да си сложи край на живота.

— Надявах се на доста повече — призна Шигеру.

— Усилията ни не са пълен провал — отбеляза Данджо. — Надявам се, че Араи ще последва примера на Маруяма и няма да участва в нападение откъм изток. На този етап вероятно това е най-доброто, на което можете да се надявате. Може би сте сключили съюз, който е добър за Средната провинция. Вие, Араи Дайичи и Маруяма Наоми сте млади. Кой знае какви велики неща можете да постигнете в бъдеще?

— Ти си оптимист, също като баща си — рече Шигеру с усмивка.

— Аз съм съгласен с владетеля Данджо — обади се Харада. — Владетелката Маруяма, изглежда, тутакси е схванала важността на вашето пътуване и желание да се срещнете с нея. Разсъждавала е над възможността да се свърже с баща ви, но резултатите от по-ранните й опити не са били особено насърчителни.

— Изобщо не съм знаел за тях! — възкликна Шигеру. — Толкова време е пропиляно!

— Не можеш да виниш себе си! — възрази Кийошиге. — През последните две лета постоянно сме заети на изток.

— Така ще е и идното лято — отвърна Шигеру.

Известно време яздеха в мълчание, всеки от тях потънал в мисли за предстоящата война. Харада рече:

— Владетелю Отори, реших, че ще искате да знаете — в Маруяма видях човека, когото спасихме — Несуторо. Настанил се е при свои хора и сега учи занаят — кошничарство или нещо подобно. Неговата племенница — онова момиче на име Мари — си е намерила работа в кухните на крепостта.

— Радвам се, че са живи и здрави — отвърна Шигеру, малко изненадан, че Харада знае името на момичето, че го е запомнил.

Хвърли поглед към своя васал, но мургавото му лице бе непроницаемо. При все това Шигеру знаеше колко затрогнат бе Харада от смелостта, страданието и смъртта на Томасу, както и от твърдостта на Несуторо. Запита се дали не се е осъществила някаква по-дълбока връзка — възможно ли бе воин като Харада да бъде привлечен от вярванията на Скрытите? Трябваше да го разпита по-подробно.

Колко малко знаеше за всеки от тези мъже, за техните вътрешни убеждения, надежди, амбиции и страхове. Очакваше от тях да му бъдат верни и да се подчиняват на желанията му, на свой ред те изискваха същото подчинение от хората, които им служеха, и така през цялата йерархия на клана всеки бе свързан с всички останали чрез мрежа от преданост и подчинение. Но човек като Несуторо стоеше извън тази мрежа, подчинявайки се единствено на някаква невидима сила, на някакъв предполагаем бог, който стоял по-високо от всички човешки владетели и който щял да ги съди след смъртта. И нямаше да отнема живот — нито собствения си, нито нечий чужд.

Шигеру не желаше да мисли за това, докато се подготвяше за битка, в която щеше да му се наложи да отнеме живота на мнозина и в която той самият можеше да не оцелее.

Не се бавиха в Мисуми, прекараха там само една нощ. Шигеру разговаря до късно с Ейджиро и получи неговите уверения, че семейството му ще започне подготовка за война и набиране на воители, доколкото позволява снегът. В случай че Ирие бе постигнал успех с Ногучи, сега вече цялата Средна провинция се готвеше за предстоящото състолкновение. Западните граници бяха защитени от нападение; той реши, че преди края на годината отново ще прати Кийошиге и Харада в Чигава. Щеше му се да знае какво прави Садаму, каква армия е събрал, какви съюзи уговаря... но така поне Кийошиге и Харада щяха да следят какво се случва отвъд границата и да отправят своевременно предупреждение за евентуална предстояща атака. Не беше недоволен от работата през изминалата година. Но най-трудната му задача, подозираше той, щеше да е в Хаги, където негови противници бяха собствените му роднини — баща му и чичовците му.

Шигеру бе твърдо решен да осъществи контрол над крепостта и на втория ден след завръщането си помоли за лична среща със своя баща. Когато пристигна в ранния следобед, майка му вече бе в стаята — тя очевидно възнамеряваше да остане и като цяло той бе доволен от този факт, тъй като знаеше, че може да разчита на нейната подкрепа срещу чичовците си. Беше се разпоредил да не идват; пристигнеха ли в залата, нямаше да ги допуснат. Това бе първият път, в който им се опълчваше така открито, но бе подготвил за тях и по-неприятни заповеди. Чувстваше се достатъчно уверен в своята нараснала популярност и в авторитета си, за да им се противопостави.

Баща му не изглеждаше добре и когато Шигеру го попита за здравето му, той му отвърна, че го тормозели болки в гърба, че уринирал често и по тази причина спял лошо и нямал апетит. Виното само влошавало симптомите му, а настъпващият студ го ужасявал. Въпреки мангалите с дървени въглища, помещението бе много студено. Кожата на баща му бе жълтеникава, а ръцете му трепереха, когато сграбчиха амулетите, които носеше в ръкава си. Донесоха му

специален чай, наситен с валериан, който облекчи треперенето, но направи ума му муден и объркан.

Шигеру предаде официалните поздрави от по-далечните родственици и васали и после събщи на своите родители същността на предприетите от него действия — подготовката за война, споразумението с Араи и Маруяма. Баща му изглеждаше разтревожен, но майка му открито одобри поведението му.

— Трябва да уведомя братята си — рече Шигемори.

— Не, татко, точно това не искам да правиш. Всички тези преговори трябва да се пазят в тайна, докато е възможно. Знам, че според теб чичовците ми са ти оказвали подкрепа, но смятам, че тяхното влияние не е благотворно за клана. Сега вече съм пълнолетен и не е необходимо те да се намесват толкова пряко в нашите дела.

— Можем да ги пратим другаде — отбеляза майка му. — И двамата притежават владения в провинцията, които са окаяно занемарени. В крепостта има твърде много хора... всички тези деца, които не спират да създават. Владетелят Шигеру е прав — вече нямаме нужда от съветите на братята ти. Трябва да слушаш сина си.

Шигеру прие със задоволство съвета на майка си и с неохотното съгласие на баща си незабавно го приведе в действие. На следващия ден извика чичовците си и им събщи желанията си, без да се впечатли нито от гнева им, нито от аргументите им, и настоя двамата тутакси да се оттеглят в Шимано и Мизутани.

За съжаление, да се отърве от тях, се оказа далеч по-трудно, отколкото той или майка му бяха очаквали. Последваха безкрайни извинения — една от съпругите щяла всеки момент да ражда, някакво дете се разболяло от опасна треска, денят бил неблагоприятен, реката придошла, нямало свободни коне, даже последва леко земетресение. После годината се изтърколи. Празникът трябваше да се чества в Хаги. Когато Шигеру се върна от храма Токоджи в ранните часове на утрото в първия ден от новата година, вече валеше сняг. Валя почти без прекъсване цели шест седмици, откъсна града от останалата част на страната и осуети заминаването на чичовците му.

ДВАЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Навсякъде из Трите провинции падна сняг, който застла земята с бяла пелена, отрупа горите с тежките цветове на зимата, приглуши звуците, замаскира багрите и сложи край на всякакви дейности на открито — от земеделски, та до военни.

Валя и над Инуяма, където Ййда Садаму замисляше своите пролетни набези; над храма в Тераяма, където Отори Такеши негодуваше срещу жестокия студ и суровата дисциплина; над Маруяма, където владетелката Наоми разбра, че очаква второ дете; над равнината Яегахара, където дири оставяха единствено вълци и лисици; над Кушимото, където Мое — съпругата на Шигеру — отказваше да отговаря на въпросите на своята майка за брака и внуците, слушаше опасенията на баща си относно предстоящата война и се надяваше тя наистина да започне и съпругът ѝ да бъде убит в нея, тъй като не виждаше друго достойно бягство от своя брак.

Снегът изпълни Акане с радост, тъй като щеше да задържи Шигеру в Хаги, а съпругата му — в Кушимото. Тя обичаше зимата, въпреки студа и несгодите — обичаше гледката на покритите със сняг покриви, на ледените висулки, окичили стрехите, на заледените клони, гравирани филигранно върху бледото зимно небе. Баните в горещия извор бяха още по-приятни, когато въздухът бе леден, а снегът се топеше по кожата и косите. А какво можеше да носи по-голяма наслада от топлината, струяща от тялото на нейния любовник в една студена нощ под купищата завивки, когато снегът се сипе тъй силно, че той няма как да се прибере у дома?

Радваше се, че Мое бе далече, че нямаше признаци за сдобряване помежду им и — което бе по-важно — за дете. Колкото повече време минаваше след сватбата им, без съпругата да забременее, разсъждаваше тя, толкова повече нарастваха нейните шансове да ѝ бъде позволено да зачене. Тъй като Шигеру трябваше да има наследници, които да продължат рода му и да обезпечат стабилността

на клана, трябваше добре да прецени времето, да се окаже бременна в точния момент и после да му роди син.

Когато времето позволяваше, тя отиваше да види стареца, носеше му дървени въглища и подплатени дрехи, горещ бульон и чай. И тайно отнасяше в дома си дарове, които получаваше в замяна — изсушени корени, наподобяващи наполовина оформен зародиш, сухи листа и семена с тръпчив вкус, плетеници от човешки коси — все талисмани, които да ѝ помогнат да плени любовта на Шигеру и да закрилят детето, което трябваше да се роди от нея.

Макар и по различни причини, Акане споделяше нетърпението на Шигеру да види как владетелите Шоичи и Масахиро напускат града, затова бе обзета от разочарование и гняв, когато заминаването им бе осуетено от първите снегове. Масахиро не я бе търсил повторно, но тя си даваше сметка, че я държи под око и че рано или късно ще изиска нова плата за проявеното от него снизхождение към семейството на Хаято.

Това нейно безпокойство се подсилваше от някаква неясна промяна в отношението на Шигеру. Нямаше признаци, че талисманите действат... в интерес на истината, даже по-скоро беше обратното. Казваше си, че най-вероятно причината се крие в неговата прекомерна ангажираност с мисли за политика и война, че не може да очаква от него да си остане онова страстно момче, което бе на ръба да се влюби в нея. Той все още се радваше на нейната компания, продължаваше да бъде страстен в постелята, но тя знаеше, че не е влюбен в нея въпреки всичките талисмани, с които се бе опитала да го привърже към себе си. Посещаваше я често — Кийошиге бе далече в Чигава, владетелят Ирие — все още на юг, Такеши — в Тераяма, поради което му бяха останали малцина другари — и макар че двамата си разговаряха както винаги, тя усещаше, че той крие нещо и все повече се отдалечава от нея. Не смяташе, че някога ще ѝ се случи отново да го види разплакан.

Техните отношения се установиха такива, каквито трябваше да бъдат — тя нямаше от какво да се оплаче; беше ги приела, знаейки какво ще се случи. Никой не я беше насилвал или принуждавал, при все това тя се бе надявала на много повече и сега тази нова хладина в отношението на Шигеру разпали любовта ѝ към него. Беше си казала, че никога няма да допусне тази грешка да се влюби, но се улавяше, че е обладана от нуждата да го има, от желанието да зачене негово дете,

от копнеж по неговата любов. Не смееше да изрази чувствата си, нито отново да говори пред него за ревност. Когато не беше с нея, тя го желаше до степен, в която изпитваше почти физическа болка; когато бяха заедно, мисълта, че ще си тръгне, бе така болезнена, все едно ѝ изтръгваха ръката. При все това не даваше външен израз на чувствата си, като си повтаряше, че трябва да се радва на онова, което ѝ се дава, че в сравнение с мнозина други тя има невероятен късмет. Нямаше съмнение, че това за него бе удобна уговорка; тя му носеше голямо удоволствие на много ниска цена и почти без болка. Но той бе наследникът на клана, а тя — никоя, не дори и дъщеря на воин. Нима светът не бе уреден за удобство и наслада на мъжете? От време на време посещаваше Харуна, за да си го напомня. Харуна ѝ връщаше визитите и веднъж отведе у тях вдовицата на Хаято и синовете му да благодарят на Акане. Момчетата бяха интелигентни и красиви. Тя си помисли, че ще бъдат добри и мили като своя баща. Заинтересува се как преживяват и прати дарове на семейството. Беше спасила живота им... в известен смисъл бяха станали нейни деца.

Поне веднъж седмично ходеше на каменния мост да оставя приношения на своя баща и да слуша гласа му в ледените води, когато приливът нахлуваше между сводовете. В един мрачен следобед, когато светлината бързо гаснеше, тя слезе от своя паланкин и отиде в средата на моста. Прислужницата ѝ я следваше с червен чадър, тъй като прехвърчаха снежинки.

Приливът не позволяваше върху повърхността на реката да се образува лед, но земята по брега бе замръзнала, а тръстиките бяха вкочанени и покрити със скреж. Някой бе положил пред камъка зимни портокали, които също бяха замръзнали, потънали в заскрежения сняг, а по ярката им повърхност блестяха малки ледени частици, които просветваха в падащия здрач.

Тя взе от прислужницата стъкленица вино, сипа в една чаша, отля няколко капки на земята и останалото изпи. Вятърът откъм реката насълзи очите ѝ и тя си позволи да поплаче няколко мига за баща си, за себе си — всеки от тях в своя затвор.

Неволно си помисли за картината, която представляваше — червения чадър, самотната жена, свела глава в скръбта си, — и ѝ се прииска да можеше Шигеру да я види отнякъде, без тя да знае.

След като плесна с ръце и се поклони на духа на баща си, тя осъзна, че от отсрещната страна на моста някой я наблюдава. По улиците имаше малцина минувачи, които бързаха да се приберат вкъщи преди падането на нощта, свели глави да се предпазят от снега, който се бе усилил. Един-двама хвърлиха поглед към Акане и я поздравиха почтително, но никой от тях не спря, с изключение на този мъж.

Докато тя вървеше обратно към паланкина си, той прекоси улицата и пое редом с нея в тези последни няколко крачки. Тя спря и го погледна открито — не знаеше името му, но позна в него един от васалите на Масахиро. Усети как пулсът ѝ заби учестено в гърлото и слепоочията, а сърцето ѝ сякаш щеше да изхвъркне от гърдите ѝ.

— Госпожице Акане — рече мъжът, — владетелят Масахиро ви праща своите поздрави.

— Нямам какво да му кажа — отвърна тя припряно.

— Той има молба към вас. Нареди ми да ви дам ето това.

Мъжът измъкна от ръкава си малък пакет, увит в плат в мораво и слонова кост. Тя се поколеба за миг, после го взе бързо и го подаде на прислужницата си. Мъжът се поклони и се отдалечи.

— Да побързаме към къщи — рече Акане. — Стана много студено — тя наистина бе премръзнала.

Докато се приберат, нощта вече бе паднала. Вятърът шумолеше в клоните на боровете, а откъм брега долиташе глухото стенание на вълните. Внезапно Акане почувства, че ѝ призвява от зимата, от неспирния сняг и от студа. Плъзна бърз поглед по безцветната градина. Може би поне сливата щеше да е с цвят? Но клоните бяха все още тъмни и единствената белота по тях бе от сняг и скреж. Побърза да влезе в къщата, като вървешком викна на прислужницата да донесе мангали и още лампи. Копнееше за топлина и светлина, за слънце, багри и цветя.

Когато се постопли, поиска от момичето да ѝ донесе пакетчето от Масахиро. Развърза възела и махна обвивката от коприна. Вътре имаше ветрило — беше виждала подобни в заведението на Харуна. Беше изящно изрисувано — от едната страна жена в пролетна роба съзерцаваше цветове от глициния; от другата — робата се бе разтворила и свлякла; тази сцена вече не бе толкова деликатна.

Не беше стъписана от ветрилото — картината бе красива и приятно еротична като настроение. По друго време щеше да бъде въодушевена от този подарък. Художникът бе много известен и произведенията му предизвикваха всеобщо възхищение; ветрилата се колекционираха с ентусиазъм, тъй като бяха изключително скъпи. Не беше дар, който би искала да получи от мъж като Масахиро, но нямаше волята да го върне или да го хвърли. Уви го отново и нареди на прислужницата да го сложи в килера. Неволно си помисли, че един ден може и да има нужда от подобни съкровища, когато омръзне на Шигеру или пък ако той умре...

После взе писмото, което съпровождаше подаръка.

Масахиро пишеше в обичайния за случая стил — питаше я за здравето ѝ, изразяваше желание да получи вести от нея, споделяше неудоволствието си от студеното време и тревогата за децата си заради върлуващите болести, споделяше надежда за скорошно виждане и поднасяше своите смирени и сърдечни почитания към племенника си. Тя нареди на прислужницата да изнесе мангала с дървени въглища в градината и като се уви в мека кожена роба, скъса писмото и го пусна късче по късче в пламъците. Градината изглеждаше изпълнена с тъга и призраци; върху дима се сипеше влажен сняг. Акане се почувства като обсебена — от своя мъртъв любовник и от собственото си магьосничество. Талисманите, с които бе затворила утробата на Мое, лежаха на няколко крачки от нея, заровени в замръзналата земя. Хаято също лежеше в студената пръст заедно с децата, които навремето можеха да имат заедно.

Дори след като писмото бе превърнато в пепел, която трудно можеше да се различи в топящия се сняг, тя чувстваше как неговите завоалирани лицемерни фрази се увиват около сърцето ѝ.

Какво всъщност искаше владетелят Масахиро? Наистина ли той и брат му възнамеряваха да заемат мястото на Шигеру? Или действията му бяха просто на зложелателен и любопитен човек, който, лишен от действителна власт, обича да играе тези зловни игри? Не ѝ беше трудно да изтълкува посланието му — смисълът на споменатите „вести“ и „деца“ бе пределно ясен. Щеше ѝ се да не бе срещала момчетата — техните лица с гладка детска кожа и ясни очи изникваха пред очите ѝ, не по-малко настоятелни от призрака на баща им. Бяха проникнали в сърцето ѝ и тя вече не можеше да ги пожертва.

Питаше се дали трябва да каже на Шигеру за изискванията на чичо му, но се страхуваше твърде много да не развали доброто мнение, което той имаше за нея... или още по-лошо — да не загуби самия него; ако започнеше да я подозира, че го шпионира или че го излага по какъвто и да било начин, несъмнено щеше да престане да я посещава, а точно сега неговата любов и нужда от нея все повече намаляваха... Щеше да се посрами пред целия град и никога нямаше да се съвземе. *Трябва да продължи тази игра и с двамата, помисли си тя. Не може да е чак толкова трудно, в края на краищата те са просто мъже.*

Когато се върна в стаята, цялата трепереше и дълго време не можа да се стопли.

През цялата зима прашаше на Масахиро откъслечни сведения, които според нея щяха да поддържат интереса му. Някои от тях измисляше сама, други се основаваха на чутото от Шигеру. Нищо, смяташе тя, не бе от особена важност.

ДВАЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Муто Шизука прекара зимата в южния град Кумамото заедно с Араи Дайичи — най-големия син на главата на клана. Имаше възможност да бъде призната за официална любовница на Араи, той като според мълвата той бе тъй влюбен в нея, че не би й отказал нищо, но под своята енергична, очарователна външност Шизука бе потайна — както по природа, така и по възпитание и обучение, затова предпочиташе да запази връзката им в тайна.

Баща й се бе споминал, когато бе дванайсетгодишна, и майка й живееше у роднини в Кумамото — в семейство на търговци с фамилията Кикута, които Араи знаеше най-вече като лихвари. Баща й бе най-големият син в семейство от Ямагата, чиято фамилия бе Муто. Шизука бе много близка с роднините си, пишеше им почти всяка седмица и често им пращаше дарове. Разказваше на Араи истории за тази фамилия, извезвайки ги с топлина и хумор, като го забавляваше с техните дребни вражди и недомислици, докато накрая той вече имаше чувството, че живее сред тях. Онова, което не знаеше, бе, че Кикута и Муто са двете най-влиятелни фамилии в Племето.

Като повечето представители от класата на воините, Араи знаеше твърде малко за другите касти, които изграждаха обществото на Трите провинции. Земяделци и селяни обработваха земята и снабдяваха семействата на воините с ориз и други насъщни продукти; обикновено те бяха твърде лесни за управление, тъй като не притежаваха нито бойни умения, нито особена смелост. Понякога гладът ги изпълваше с достатъчно отчаяние, за да се разбунтуват, но в същото време отнемаше силите им и размириците обикновено биваха потушавани без трудности. Търговците бяха още по-презрени от селяните, тъй като живеяха и дебелееха от труда на другите, но с всеки сезон, изглежда, важността им нарастваше, тъй като произвеждаха хранителни продукти, вино, масло и соев пастет, а също и множество луксозни стоки, добавящи към радостите от живота — елегантни дрехи, покрити с черен лак кутии и чинии, ветрила и купи; освен това

вносяха скъпи и екзотични вещи от голямата земя или от далечни острови на юг — подправки за готвене, билки за лекове, варак и златна нишка, багрила, парфюми и тамян.

Араи бе чувствен мъж с ненаситен апетит към всичко, което предлагаше животът, и достатъчно добър вкус, за да изисква най-доброто. Той знаеше за Племето — беше чувал да говорят за тях — но ги смяташе за някакъв вид гилдия, нищо повече. Шизука никога не му бе казвала, че е родена в Племето, че е роднина на господарите както от Муто, така и от Кикута, че е наследила множество техни умения и че е изпратена в Куамото с тайна мисия.

По това време и двете фамилии бяха наети от Ийда Садаму като шпиони и поръчкови убийци. Чрез тях Ийда, твърдо решен да се разправи със своите традиционни врагове Отори и по-специално с човека, когото бе намразил повече от всеки друг в Трите провинции — Отори Шигеру, — държеше под строго наблюдение действията и намеренията на Сейшуу на запад.

В началото на пролетта Шизука поиска разрешението на своя господар да посети близките си в Ямагата. Тя можеше да го стори и без неговото позволение, но ѝ бе по-удобно да помоли Араи и после да изрази своята признателност за проявеното от него великодушие. Заминаваше по молба на тамошните си роднини — имаше много да докладва на по-малкия брат на баща си — Муто Кенджи, който скоро щеше да оглави фамилията на мястото на дядо ѝ, а и трябваше да обсъди с него един личен въпрос, който я изпълваше със смесица от радост и вълнение.

Пое по същия път, по който бе пътувала с Араи, когато двамата бяха отишли в Киби да се срещнат с Шигеру, но вече знаеше, че ще се върне по източния път през Хофу и Ногучи. Не беше запозната с целта на тази мисия, но подозираше, че става въпрос за някаква тайна размяна на информация между Ийда и фамилията Ногучи, нещо толкова секретно, че изискваше участието на най-опитния пратеник.

Тя отиде направо в главната къща на Муто в Ямагата, където бе посрещната сърдечно, и още преди да е успяла да измие прахта от нозете си, Сейко — съпругата на чичо ѝ — рече:

— Кенджи иска да говори с теб колкото се може по-скоро. Ще му кажа, че си тук.

Шизука последва леля си във вътрешността на къщата, през магазина, където една ведро по-възрастна жена слагаше соев пастет в дървени съдини, а един слаб мъж работеше със сметало и пишеше сметки в някакъв свитък. Мирисът на ферментиращи зърна изпълваше цялата къща — тя си представи бъчвите в навесите отзад, затиснати с тежки обли камъни, за да изстискат есенцията от соевите зърна.

— Може ли само малко ориз? — попита Шизука. — От пътуването нещо ми призля; трябва да хапна, че да ми мине.

Сейко я погледна изпитателно и повдигна вежди.

— Имаш ли новини за нас?

Шизука се опита да се усмихне.

— Първо трябва да говоря с чичо.

— Да, разбира се. Ела и седни. Ще ти донеса храна и чай, а Кенджи ще дойде при теб след малко.

Чичо ѝ бе двацет и шест годишен, само осем години по-възрастен от нея. Като повечето членове на фамилията Муту беше с обикновена външност, среден на ръст, с измамно крехко телосложение. Успяваше да постигне мекота на излъчването си, даже приличаше на учен, беше в състояние да говори безкрайно за изкуство и философия, обичаше виното и жените, но никога не се напиваше и никога не се влюбваше явно, макар че според слуховете като млад бил омаян от жена лисица и по тази причина понякога му викаха Лисугера. От няколко години бе женен за Сейко, която също бе от фамилията Муту; имаха едно дете — момиче на около осем години на име Юки. Всички смятаха, че е голяма загуба, дето Кенджи няма повече деца — било то законни или не; без съмнение това не се дължеше на недостатъчна действеност от негова страна, даже възрастните жени от Племето мърмореха, че пилеел семето си твърде щедро; трябвало да се спре при една нива и да засява нея — Кенджи съсредоточаваше в себе си всички древни умения на Племето, и то в необичайно висока степен, заедно с не по-малко важни черти на характера като безпощадност и цинизъм, но по отношение на онези, които не биваше да се предават на идните поколения, бе считан за крайно неподходящ. Всички надежди бяха съсредоточени в Юки и тя бе разглеждана, особено от своя баща, тъй като майка ѝ не ѝ угаждаше чак толкова. Момичето вече показваше признаци на голям талант, но бе твърдоглава и своенравна и Шизука знаеше за опасенията на родителите ѝ, че няма да доживее да има

собствени деца, а ще се срещне рано със смъртта заради собствената си безразсъдност или небрежност. Талантите бяха ненужни, ако не се съчетаваха с характера и не се направляваха с обучение.

Юки влетя тичешком с поднос в ръце.

— Внимателно, не тичай толкова! — възкликна Шизука и го пое от нея.

— Братовчедке! — извика момичето. — Добре дошла!

Лицето ѝ бе изразително, с тъмни очи и плътни вежди. Не красиво, но изпълнено с живот и енергия. Косите ѝ бяха гъсти и тя ги носеше сплетени на плитка.

— Мама каза, че си гладна. Точно правехме оризови кюфтета. Ето, заповядай. Това е със солена слива, а това — със сушен октопод.

Шизука коленичи и постави подноса на пода. Юки коленичи до нея, изчака с едва сдържано нетърпение Шизука да си вземе, след което грабна едно оризово кюфте и го натъпка в устата си. Почти веднага скочи отново на крака и обяви, че ще донесе чай, втурна се навън и се сблъска с майка си. Сейко едва успя да опази подноса, отрупан с чаши, остави го на пода и плесна дъщеря си.

— Отиди и кажи на баща си, че племенницата му е тук! — кресна ѝ тя. — И върви както подобава на едно момиче!

После се обърна към Шизука.

— Подлудява ме. Понякога си мисля, че е обсебена. Естествено, баща ѝ я разглезва. Искаше му се да има син и се държи с нея като с момче. Но тя няма да порасне и да стане мъж, нали? Ще бъде жена и трябва да знае как да се държи като такава. Чуй съвета ми, Шизука — ако имаш деца, гледай да са момчета!

— Де да можехме да избираме! — възкликна Шизука, без да се усмихва. Взе една купичка с чай и отпи.

— Разсадът може да се разрежда — отбеляза Сейко, имайки предвид обичайната сред селяните практика да оставят новородените да умрат, особено ако вече има твърде много момчета.

— Но всички деца на Племето са ценни — отвърна Шизука. — И момчетата, не само момчетата.

Тя почувства внезапен студ и се уплаши, че може да повърне. Преди година тук, в същата тази къща, Сейко ѝ бе дала отвара от билки. Само при спомена за това всяка фибра в тялото ѝ потръпна.

— Ако са талантиливи. И покорни — въздъхна Сейко.

Те чуха стъпките на Юки, която топуркаше като пони през двора. Малкото момиче спря рязко и изу сандалите си върху дъските на верандата с подчертано благоприличие. Влезе в стаята, поклони се грациозно на Шизука и каза, като използваше официален език:

— Баща ми ще ви посети след малко.

— Ето — рече Сейко одобрително, — можеш да се държиш добре, когато пожелаеш. Бъди като своята братовчедка. Виж колко хубава изглежда Шизука, колко са елегантни дрехите ѝ. Знаеш ли, тя е пленила с чара си сърцето на могъщ воин. Никога няма да предположиш, че притежава безпощадността и бойните умения на един мъж!

— Ще ми се да бях момче! — рече Юки на Шизука.

— Да ти кажа честно, и аз исках същото на твоята възраст — отвърна Шизука. — Но ако съдбата ни е да се родим в женско тяло, трябва да се възползваме от това по най-добрия начин. Бъди благодарна, че си родена в Племето. Ако се учиш и тренираш усилено, ще имаш по-добър живот от която и да е жена, принадлежаща към класата на воините. И ако си послушна и правиш точно каквото ти се казва.

— Това лято заминавам — обяви Юки с блестящи очи. — Отивам при баба и дядо, в тайното селище.

— Където ще ти се наложи да се държиш прилично — рече майка ѝ. — Баща ти няма да бъде там, за да тичаш при него всеки път, когато не става твоята.

— Това ще я изгради като характер — рече Шизука, спомняйки си годините, които самата тя бе прекарала в Кагемура — тайното селище на Племето, разположено отвъд Ямагата — развивайки своите таланти и усвоявайки всички умения на Племето. — Предстои ѝ голямо бъдеще.

Още докато изричаше тези думи, изпита желание да можеше да си ги върне обратно. Обзе я странно предчувствие, все едно предизвикваше съдбата. Изпита страх, че животът на Юки наистина ще е кратък.

— Внимавай! — рече тя, когато чу чичо ѝ да се качва на верандата.

— Тя не знае значението на тази дума — измърмори недоволено Сейко, но хвана нежно Юки за ръката и преди да я изведе от стаята, я

погали ласкаво. В този момент Шизука разбра, че въпреки постоянните упреци Сейко обича своята дъщеря също тъй силно като съпруга си.

— Добре дошла, Шизука, отдавна не сме се виждали — рече чичо й, изричайки формално обичайния поздрав. — Надявам се, че си добре.

Погледът му се плъзна по нея и тя доби усещането, че тутакси е разбрал всичко за нея. Тя го погледна по същия начин, с очи, тренирани да забелязват и най-малката промяна в израза и поведението, да тълкуват езика на тялото, което при Кенджи бе особено трудно, тъй като той бе невероятно вещ в преобразяването и превъплъщенията.

— По-добре да влезем вътре — рече той. — Там няма да ни чува и безпокои никой.

Във вътрешността на къщата, зад фалшива стена, която се задвижваше чрез завъртане на една от декоративните топки върху мертека^[1], се намираше скришна стая. Без всякакво усилие Кенджи премести стената встрани и щом влязоха, я дръпна обратно. Тя се върна на мястото си почти безшумно. Стаята бе тясна, светлината — мъждива. Кенджи седна на пода и кръстоса нозе, а тя коленичи срещу него. Той измъкна малко пакетче от пазвата си и го постави на пода.

— Това е изключително важен документ — рече той. — Току-що го донесох лично от Инуяма. Съдържа писмо от Садаму до Ногучи Масайоши. Не се предвижда да знам точното му съдържание, но, естествено, аз го отворих и прочетох. Трябва да го предадеш единствено и само на Курода Шинтаро. Той ще го препрати на владетеля Ногучи.

Шизука се поклони леко.

— Мога ли да знам какво е съобщението?

Той не й отвърна направо.

— Как са нещата между теб и Араи?

— Мисля, че ме обича — отвърна тя с приглушен глас. — Има ми пълно доверие.

— Много добре — отбеляза Кенджи. — Разбира се, никой не знаеше, че ще се случи така, когато те пратихме обратно в Кумамото, но нещата не можеха да се развият по-добре. Браво!

— Благодаря, чичо.

— А ти? Надявам се, че няма да си загубиш главата по него?

— Може и да има известна опасност — призна тя. — Не е възможно да не откликнеш, когато си обичана от такъв мъж.

Кенджи изсумтя пренебрежително.

— Внимавай. Араи може да ти стане враг така внезапно, както се е увлякъл по теб, особено ако се почувства измамен или оскърбен. Той е не по-малък глупак от всеки друг воин.

— Не, не е глупак — възрази тя. — Сприхав е и безразсъден, но има остър ум и е много смел.

— Е, този флирт с Отори Шигеру е вбесил Садаму. По-добре предупреди Араи да се разграничи от Отори и да направи ясно изявление, че подкрепя Тохан, иначе догодина по това време ще бъде лишен от собственост, ако все още е жив.

— Значи тази година Ийда ще нападне Отори?

— Всеки момент. Ще навлезе в източната част на Средната провинция веднага щом река Чигава се отдръпне... по мои изчисления до три-четири седмици. Твоят доклад миналата есен за срещите на Шигеру с Араи и владетелката Маруяма предоставиха на Садаму повода, от който се нуждаеше, за да нападне без предупреждение. Ще обяви, че Отори са го провокирали и че самите те са се готвели да нападнат Тохан. Всички знаят, че през последната година Шигеру събира войска — той потупа по пакетчето. — Сведенията ти накараха Садаму да се замисли за запада и юга. Първоначално се опита да спечели Ширакава с надеждата, че той ще осигури подслон за войска на Тохан, която да удари Шигеру в гръб, но Ширакава е колеблив и ще изчака, за да види накъде ще задуха вятърът, преди да вземе окончателно решение, а Ийда се нуждае от стабилен съюзник на юг. Затова и праща това писмо — Кенджи се усмихна почти весело, но в гласа му се долавяше нотка на съжаление. — Колко обичам предателството — рече той тихо. — Особено сред представителите на войнската класа, които вечно приказват за преданост и чест!

— Но според хората владетелят Шигеру бил честен и достоен човек. Ти срещал ли си го?

До този момент не бе виждала Кенджи притеснен. Чичо й се навъси и нетърпеливо се тупна по крака.

— Всъщност, да. В него има нещо... Е, няма смисъл да говорим за това.

— Аз дадох клетва на владетеля Отори, че няма да го предам, но го сторих — рече Шизука.

Искаше да каже още нещо, но не знаеше как да изрази чувствата си, дори не беше сигурна, че ги разбира. Даваше си сметка, че писмото, което лежеше до нея, обричаше Отори Шигеру на гибел, и не можеше да не се натъжи. Онова, което бе видяла в този млад мъж, ѝ бе харесало. Хората го тачеха и тя познаваше мнозина както в Ямагата, така и в Чигава, които възлагаха на него своите надежди за безопасно и мирно съществуване. Техният живот щеше да бъде далеч по-окаян под гнета на Тохан.

Тя бе влязла в света на Шигеру и бе положила клетва пред него според законите на този свят. Той не биваше да знае, че тя е от Племето, чиито членове не се обвързваха с клетви и отговаряха единствено пред себе си. Вероятно предателството ѝ не беше кой знае какво, но въпреки това тя се чувстваше неловко. Подчиняваше се на Племето, но ако имаше възможност да следва собствените си наклонности...

Кенджи я наблюдаваше внимателно.

— Не позволявай да бъдеш подмамена от воините — рече той. — Знам, че техните убеждения и начинът им на живот притежават известна привлекателност — всички тези приказки за чест и достойнство, за смелост и сила на духа; клановете, древните имена с гербовете, мечовете и героите — онези, които не са страхливци, са влюбени в смъртта.

— Живея сред тях по заповед на Племето — рече тя. — В известен смисъл съм длъжна да приема техните убеждения.

— Само да си даваш вид, че е така — поправи я Кенджи. — Преди всичко очакваме от теб да ни се подчиняваш безпрекословно.

— Разбира се — отвърна тя. — Чичо, това никога не е било под въпрос.

— Вярвам, че е така — рече той. — Но ти си още млада и се намиращ в опасно положение. Знам, че притежаваш уменията да оцелееш, но само ако не намесваш емоции — той млъкна за момент и после продължи: — Особено ако си заченала от Араи.

Тя неволно трепна.

— Толкова ли е очевидно? Още не съм казала на никого, дори и на Араи. Мислех, че трябва да уведомя първо теб, в случай че...

Тя знаеше, че ако тази бременност не устройва Племето, щяха да я накарат да я прекрати, както вече го бяха правили. Леля й Сейко, подобно на всички жени от Племето, владееше куп начини за отървяване от нежеланите деца. Щяха незабавно да ѝ дадат да пие нужната отвара и до вечерта детето нямаше да го има. Усети как мускулите на корема ѝ се свиват от страх.

— Както ти е известно, обикновено не подкрепяме смесване на кръвта — рече Кенджи. — Но аз виждам редица предимства в запазването на това дете. То със сигурност ще скрепи връзката ти с Араи, дори когато страстта ви един към друг стихне... а това ще стане, ще стане, повярвай ми... но — което е по-важно — детето може да наследи твоите способности, а Племето има нужда от тях — той въздъхна. — Явно е, че бавно загиваме... всяка година се раждат все по-малко деца, а само шепа от тях притежават истински талант. Умират хора, които не можем да си позволим да губим... баща ти, Кикута Исаму... Исаму нямаше деца, баща ти и аз — само по едно... не бива да се отървяваме от повече деца, кръвта на Племето трябва да се съхрани. И в това дете, и в други. Араи ще се зарадва, Племето — също... стига да помниш на кого дължиш вяност и кому в края на краищата принадлежи детето.

— Щастлива съм — рече тя. — Наистина го искам.

За миг на лицето му се изписа обич и изражението му се смекчи.

— Кога ще се роди?

— В началото на десетия месец.

— Е, грижи се за себе си. След тази мисия ще се опитам да не те товаря с трудни задачи... освен обичайните разговори в леглото с твоя воин, които очевидно не са ти неприятни!

Шизука взе пакетчето от пода, мушна го в робата си и каза:

— Какво е станало с Исаму? Никой не говори за него.

— Мъртъв е — отвърна Кенджи кратко. — Това е всичко, което знам.

Тя разбра по тона му, че няма смисъл да пита повече. За момента реши повече да не се интересува от този въпрос, но нямаше да го забрави.

— Къде трябва да доставя писмото? — попита.

— Като стигнеш при Ногучи, можеш да отседнеш в странноприемницата близо до моста. Държи я фамилията Курода. Там

ще те потърси Курода Шинтаро. Трябва да му го предадеш лично, само на него и на никой друг. Ето ти още една ужасна загуба. Шинтаро, най-надареният наемен убиец в Трите провинции, също няма деца.

Искаше ѝ се да го попита за още неща, за точното съдържание на писмото, но реши, че е по-добре да не знае защо Ийда Садаму пише на владетеля Ногучи, нито какво му предлага. Щеше да се подчини на чичо си и да отнесе писмото, както ѝ бе наредено, но неволно си спомни за братята Отори и за техния другар Мори Кийошиге, за нескритото възхищение, което бе видяла в очите им, и ѝ дожаля за тях.

— Къде ще се състои тази битка? — попита Шизука.

— Най-вероятно в равнината Яегахара.

[1] Полегата гредя на покрив. — Б.пр. ↑

ДВАЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Онази година пролетта в Трите провинции закъсна и когато най-накрая топенето на снеговете започна, то причини повсеместни наводнения. Реките излизаха от бреговете си и отнасяха мостове, препречваха движението на войските и възпрепятстваха връзката между съюзниците.

Първите вести, които Шигеру получи, бяха при връщането на Ирие Масахиде от юг в края на третия месец. Ирие доведе Мое от къщата на родителите ѝ, където тя бе прекарала зимата. Той бе в необичайно оптимистично настроение, получил твърдо уверение за подкрепа от страна на Ногучи, както и на Янаги — фамилията на Мое. По този начин югът и западът бяха обезпечени.

Веднага щом времето позволи, Шигеру възобнови усилията си да отстрани чичовците си от крепостта, убеждавайки баща си да им наложи своеобразно изгнание, като ги изпрати във вътрешността и им заповяда да се въздържат от каквито и да било политически действия. За негова изненада Шоичи, Масахиро и техните семейства напуснаха без възражения, с пищна процесия, която накара жителите на града да ахнат от удивление при вида на този разкош и да приветстват заминаването им с още по-голям ентузиазъм.

Масахиро изпрати едно последно писмо до Акане, в което ѝ споделяше надеждата си, че няма да ѝ липсва твърде много, и я успокояваше, че ще се върне скоро. Тя изгори и това писмо и запази съдържанието му в тайна.

Харада пристигна от Чигава със съобщения от Кийошиге. Веднага щом снегът се стопил, войските на Тохан почнали да се стррупват по североизточната граница и изглеждали готови да атакуват във всеки един момент. Шигеру разполагаше най-много с две седмици, за да събере армията на Отори. Той отнесе тази вест на баща си и свика спешно съвещание със старейшините и главните васали, на което оповести решението си незабавно да придвижи войската по

крайбрежния път към границата, за да пресрецне Тохан в равнината Яегахара.

Естествено, чичовците му не присъстваха и макар че Ендо Чикара и останалите изтъкнаха възможността да умилюват Ийда, като се оттеглят от Чигава, Шигеру тутакси отхвърли предложението им, заявявайки, че няма да отстъпи на Тохан нито акър^[1] от земите на Отори. Сега той разкри онова, което бе пазил в тайна цяла зима — съюзът със запада, обезпечаването на юга и готовността на войските на Отори. Неговото мнение бе, че могат да победят Тохан на бойно поле, избрано от самите тях, и с добре обмислена стратегия. В случай че отстъпеха пред Тохан, щяха да изгубят тези преимущества и никога нямаше да могат да си ги възвърнат.

Баща му предостави пълната си подкрепа както по време на съвещанието, така и за последващите действия.

— Трябва да останеш в Хаги — посъветва го Шигеру, но възрастният човек вече бе взел своето решение.

— Ще се бием рамо до рамо. Не бива да позволяваме на никого после да приказва, че кланът е бил разделен или че ти си действал на своя глава, без моето съгласие.

— В такъв случай към нас трябва да се присъединят и чичовците ми — отбеляза Шигеру.

Баща му се съгласи и незабавно до провинциалните им имения бяха проводени пратеници, но първо Шоичи, а после и Масахиро пратиха отговори с извинения — Шоичи си изкълчил рамото, падайки от кон, а семейството на Масахиро било връхлетяно от зловеща болест, вероятно морбили или дори едра шарка. Не можели да рискуват да разпространят заразата.

Владетелят Шигемори бе вбесен от тези отговори, но въпреки оскърблението Шигеру изпита облекчение. Ако чичовците му не подкрепяха от все сърце неговата политика, беше по-добре да стоят далече. Щеше да се разправи с тях след битката, а междувременно си спестяваше раздразнението, с което го изпълваше тяхното присъствие и влиянието им върху баща му.

При все това изпитваше безпокойство относно истинските им намерения, а явно и баща му споделяше неговите подозрения. Вечери наред преди отпътуването двамата бяха обсъждали подготовката на армията, стратегията и тактиката на предстоящите действия; често

присъстваше и майка му. Една нощ Шигемори освободи прислужниците, заявявайки, че иска да говори насаме със сина си. Господарката Отори също стана да си върви.

— Ти можеш да останеш — рече той. — Трябва да има свидетел на онова, което искам да кажа.

Тя коленичи, поклони се на своя съпруг, а после седна, безмълвна и невъзмутима.

Владетелят Шигемори взе меча си от стойката в дъното на стаята и го постави на земята пред Шигеру. Това бе легендарният меч змия — Джато, изкован от един от най-великите майстори на мечове в столицата; ножницата и дръжката му бяха инкрустирани с бронз и седеф. Беше дар на Отори Такеоши — героя от клана Отори — който бе получил и една от наложниците на императора с позволението да я направи своя съпруга.

— Знаеш каква е славата на този меч, нали?

— Да, татко.

— Говори се, че сам избирал своя господар... може и да е истина, няма как да го знам. Дойде при мен направо след смъртта на баща ми — той нямаше щастието да умре в битка, сражавайки се със своите врагове, както на мен може да ми се случи скоро. Спомина се от старост, заобиколен от синовете си; мечът се полагаше на мен в качеството ми на най-големия син.

Господарката Отори рече:

— Твоята мащеха искаше друго.

Баща му се усмихна горчиво.

— Нито Шоичи, нито Масахиро някога ще държат Джато. Никой от тях няма да предвожда Отори — не бива. След връщането ти от Тераяма и подвизите ти по източната граница аз си дадох сметка за техните амбиции и за ревността им, за постоянните им опити да те злепоставят в моите очи, за техните интриги и злословия. Ако падна в битка, Джато сам ще те намери. Ти трябва да го вземеш и да живееш. Какъвто и да е изходът от сражението, не бива да посягаш на своя живот, а да живееш и да подириш отмъщение. Това е моята заповед към теб като твой баща.

— А ако мечът не дойде при мен? — попита Шигеру.

— Тогава можеш да се самоубиеш, защото, ако Джато се загуби, това ще бъде краят на нашата фамилия. Родът ни ще бъде унищожен.

— Разбирам — рече Шигеру. — Ще се подчиня на волята ти — както за това, така и за всичко останало.

Баща му се усмихна отново, този път с обич.

— Твоето раждане бе чакано дълго, но аз го считам за най-щастливото събитие в живота си. Въпреки всичките ми слабости и недостатъци, бях истински благословен чрез своя син.

Шигеру се почувства окуражен от тези думи, както и от единението, постигнато с родителите му в името на общата цел. Баща му също изглеждаше поукрепнал благодарение на тяхното помирение и макар че не пропусна да се посъветва с обичайните си свещенослужители и шамани, владетелят Шигемори не допусна ненужно забавяне на заминаването, което бе насрочено за първия по-благоприятен ден.

[1] Мярка за повърхнина = 4046 кв. м. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТА ГЛАВА

В началото на петия месец Шигеру пое от град Хаги с близо петхилядна армия. Баща му тръгна с него. Владетелят Шигемори бе заръчал да приготвят бронята му и да доведат бойния му кон от паша. Изглежда, решението му бе вдъхнало сили и той яздеше изправен, препасал Джато.

Предишната нощ Шигеру бе отишъл при Акане, за да се сбогува с нея. Тя бе силно развълнувана, притисна се до него и се разрида, изоставяйки обичайното си самообладание. Сбогуването със съпругата му бе значително по-хладно. Почувства, че Мое го изпраща с радост и би изпитала облекчение, ако не се върне, макар че баща ѝ и братята ѝ щяха да се сражават редом с него и ако той загинеше, по всяка вероятност смъртта нямаше да пощади и тях. Испита съжаление, че не оставя деца след себе си, но после си спомни, че ако претърпеше поражение, те също щяха да умрат, и с облекчение си помисли, че тази скръб щеше да му е спестена. Поне Такеши бе на сигурно място в Тераяма.

Малко преди пладне вече яздеше редом с баща си по каменния мост. Акане стоеше до гроба на своя баща сред жителите на града, които се бяха събрали, за да изпратят армията. Очите му срещнаха нейните, а на отсрещния бряг се спря, за да я погледне, както бе сторил някога.

Беше получил съобщение от Мори Кийошиге в Чигава, който му съобщаваше, че Тохан струпват войска от другата страна на границата, точно както беше очаквал. Нападението нямаше да бъде изненада. Всички знаеха, че битката е неизбежна. Хората от селата покрай пътя от Хаги копаеха дупки и издигаха защитни насипи. Пътьом към армията се присъединяваха още васали със собствени войници. Други, като Отори Ейджио, бяха пътували на юг от хребетите и после през Прохода на белите борове, както беше известен, и се срещнаха с тях седмица по-късно на западния край на равнината Яегахара. В равнината навлизаше малка верига от хълмове, а на върха на

разположения в най-източната част се издигаше дървено укрепление. Веригата извиваше към югозападния път и там Шигеру очакваше да намери васалите на Отори от юг — Янаги и Ногучи. Той прати Ирие с отряд войници да се свържат с тях и да разпънат лагер на западния бряг на малката река, която течеше на север от равнината.

Пратеници поеха и към Чигава, където Кийошиге бе получил нареждане да не се опитва да брани града, а да се оттегли към равнината, подмамвайки армията на Тохан, които щяха да попаднат в капан, обкръжени от силите на Отори. Пратениците се върнаха с Харада, който уведоми Шигеру, че по всички признаци Тохан ще тръгнат в настъпление на другия ден призори. По преценка войската им наброяваше около дванайсет хиляди, което означаваше, че превъзхождат Шигеру и неговите васали с три или четири хиляди. Но Отори разполагаха с преимуществата на терена — от пладнe нататък светлината щеше да ги подпомага, а и те щяха да отбраняват собствената си земя от нашествениците.

Всички войници пешаци носеха дълги дървени копия, които сега бяха забити изправени в земята в гъсти редове на палисада, за да забавят нападението и да предоставят укритие за стрелците с лъкове. След залез-слънце във въздуха се заизвива дим от стотици малки огньове. Шумът от хора и коне заглуши вечерните трели на птиците, но с падането на нощта войниците успяха да грабнат няколко часа сън; откъм планината се разнасяше зов на кукумявки. Звездите бяха ярки, но нямаше луна; призори от реката се издигна мъгла и когато денят настъпи, небето вече бе затулено с облаци.

Ирие се върна, докато Шигеру ядеше, и му съобщи, че Китано е заел позиции в далечния източен край на равнината, скривайки хората си по склоновете на залесен хълм, а Ногучи е разположил воините си до него в западна посока, покривайки пътя на юг. Янаги и синовете му бяха между Ногучи и Отори Ейджиро, който бе в полезрението на главните сили на Шигеру. Шигеру остана в центъра и изпрати баща си с Ирие на източния фланг в укритието на дървеното укрепление.

Хората бяха готови — зад гората от копия и покрай бреговете на реката се бяха строили войници пешаци и стрелци с лъкове; ездачите, чиито коне бяха напрегнати и потънали в пот в тихата топла утрин, бяха извадили мечове; знаменосците бяха вдигнали високо флаговете с гербовете; чаплата на Отори — бяла на тъмносин фон — се виждаше

отвсякъде, заедно с фамилните гербове на васалите — двата еднакви шарана на Ногучи, кестеновия лист на Китано, галопиращия кон на Мори, върбовите листа на Янаги, прасковения цвят на Мийоши. Тук-там проблясваха алените и златните багри върху украсените брони и увенчаните с древните лунни сърпове, еленски рога или звезди шлемове, лъскаха стоманени мечове, ножове и върхове на копия. Току-що поникналата трева бе яркозелена, осеяна с бели, розови и бледосини цветя.

Шигеру усети как сърцето му се изпълва с гордост и увереност. Не можеше да си представи, че тази великолепно армия може да претърпи поражение. Даже напротив — бе настъпил денят, когато Отори щяха да разгромят Тохан веднъж завинаги и да ги изтласкат обратно в Инуяма.

В далечния край на равнината облак прах оповести приближаването на конници и скоро Кийошиге, Мийоши Кахей и повечето от хората им препуснаха нагоре към преградите от копия. Те вече бяха вкусили от битката — Тохан бяха превзели Чигава и макар че Кийошиге бе отстъпил незабавно според плана, нападението бе тъй бързо и брутално, че им се бе наложило да си проправят път с бой.

— Градът е в пламъци — обяви Кийошиге. — Мнозина от жителите са убити. Тохан ни следват по петите.

Лицето му бе мрачно под слоя прах и кръв.

— Ще спечелим тази битка — рече той на Шигеру, — но тя няма да е нито лека, нито кратка.

Двамата бързешком си стиснаха ръцете и обърнаха конете си на изток, тъй като в същия миг въздухът бе разсечен от пронизителния зов на бойните раковини и пълчищата на Тохан нахлуха в забулената в прах равнина. Беше около часа на коня^[1]. Слънцето бе пробил през облаците и грееше от североизточния край на небето, затруднявайки видимостта към войските на Китано и Ногучи. Тъй като Тохан минаваха пред тяхната позиция, Шигеру очакваше атаката от стрели всеки миг. На северозапад виждаше хората на Ирие, които се готвеха да изсипят своите стрели върху десния фланг на конницата на Тохан.

— Защо закъсняват? — попита той Кийошиге. — Вече трябва да нападат. Препусни до Ногучи и му кажи да атакуват незабавно.

Кийошиге пришпори Камоме — своя сив кон с черна грива — и се устреми в галоп през равнината на юг. Конниците на Тохан все още

бяха извън обсега на лъковете. Стрелата, която уцели Камоме в гърдите, не можеше да е пусната от някого от тях. Долята откъм стрелците на Ногучи и бе последвана от още няколко. Конят рухна на земята. Шигеру видя как Кийошиге скочи от гърба му, приземи се на едно коляно и се подпря, преди да се изправи отново с меч в ръка. Не му се удаде възможност да го използва. Врълхлетя го втори залп от стрели, мощен като вълна в бурно море, и го завлече. Докато се мъчеше да се изправи на крака, един от хората на Ногучи се втурна напред, отсече главата му с единствен удар, вдигна я за кока на темето и я показа на войниците зад себе си. Грозен рев се изтръгна от гърлата им и хората на Ногучи се понесоха напред, стъпквайки обезглавеното тяло и умиращия кон, но не надолу по склона към атакуващите сили на Тохан, а нагоре по страничната част на равнината, обхождайки главната част от армията на Шигеру, изтиквайки ги към северния хребет, при което преградата от колове вече беше ненужна.

Шигеру нямаше време да се съсредоточи върху каквото и да е — нито върху осъзнаването на предателството, нито върху скръбта от смъртта на Кийошиге — и преди да се усети, вече се биеше на живот и смърт срещу собствените си събратя, отчаян и озлобен от тяхното предателство. По-късно в съзнанието му се бяха запечатали картини, които никога нямаше да се заличат — главата на Кийошиге, отсечена от тялото му и все пак някак жива, с широко отворени от потрес очи; съкрушителният момент, в който трябваше да повярва на онова, което се разиграваше пред погледа му, и да осъзнае, че е предаден; първият човек, когото уби несъзнателно, принуден да се отбранява; гербът на Ногучи; после замяната на собствения му потрес с гняв, какъвто не бе изпитвал никога през живота си, кръвожадна ярост, в която всички емоции го напуснаха с изключение на желанието да изтреби цялата предателска орда със собствените си ръце.

Войниците пешаци бяха изоставили бойния си ред, пометени от конницата на Тохан пред тях и стрелците на Ногучи отстрани. Шигеру за пореден път поведе своите конници срещу Тохан, но всеки път, когато се отправяха обратно към хълма, онези, които го следваха, бяха по-малко на брой. Беше видял баща си и Ирие да се сражават вляво от него. Воините на Китано, които очакваше като подкрепление от юг, изглежда, бяха изчезнали. Нима вече бяха отстъпили? Докато напразно оглеждаше флаговете за кестеновия лист, видя как Ирие пое в атака по

десния фланг на Тохан; когато обърна Карасу, за да го пришпори в битката, зърна Ейджиро и редом с него най-големия му син Данджо. Яздеха напред заедно, проправяйки просека между пешаците, принуждавайки ги да отстъпят леко, но после Ейджиро бе пронизан от страни с копие и съборен от коня си. Данджо изрева яростно, намушка мъжа, който бе убил баща му, и почти в същия миг един връхлетял го конник разсече черепа му.

Шигеру продължаваше да се сражава, обладан от същата сляпа ярост. Върху бойното поле сякаш се спускаше мъгла, замъгляваше зрението и притъпяваше слуха. Той смътно долавяше писъците на хора, цвиленето на коне, свистенето и тракането, предхождащи следващия смъртоносен облак стрели, виковете и стенанията, съпътстващи тежките усилия в кървавата сеч, но той самият бе откъснат от всичко това, все едно се виждаше насън. Суматохата бе тъй голяма, че бе почти невъзможно да различи собствените си хора от Тохан. Флаговете падаха в прахта; гербовете върху наметките бяха зацапани с кръв. Шигеру и шепа воини бяха изтикани по течението на малък поток. Той видя как другарите му рухват един след друг около него, но всеки от тях преди това бе посякъл двама от Тохан. Шигеру се озова пред двама вражески войници — единият пешак, другият все още на седлото. И тримата бяха грохнали. Той парира ударите на ездача, като придвижи Карасу близо до другия кон, който залитна, и в този миг Шигеру нанесе бърз удар с меча си. Видя как кръвта на противника му рукна и разбра, че го е обезвредил поне за кратко; обърна се, за да отбие ударите на пешака отдясно, и успя да го убие точно когато другият заби острието си във врата на Карасу. Конят потръпна и политна на една страна, блъскайки другото животно, което падна, хвърляйки своя умиращ ездач. Карасу се препъна, метна Шигеру върху врага му и рухна отгоре му, притискайки го към земята.

Вероятно падането го бе зашеметило, защото, когато успя да се измъкне изпод тялото на коня, забеляза, че слънцето се е придвижило на запад и започва да захожда зад планината. Главната атака на битката бе минала през него като тайфун и бе отшумяла — малката долина, където тялото на Карасу бе заприщило потока, бе безлюдна, ако не се смятаха трупите, които лежаха на странни камари — Отори редом с Тохан — все по-многобройни в посока към равнината.

Разбити сме. Болката от поражението, яростта и скръбта по загиналите бе твърде голяма, за да се спира на нея за повече от миг. Насочи съзнанието си към смъртта, мислейки с охота за освобождението, което щеше да му донесе. Стори му се, че в далечината вижда войниците на Тохан, които крачеха между мъртвите и отсичаха главите им, за да ги изложат за оглед пред Садаму. *Ще получи и моята,* помисли си Шигеру, а коремът му се сгърчи от ярост и ненавист, *но аз не бива да позволя да ме пленят.* Спомни си думите на баща си... сигурно вече бе мъртъв, а Джато — загубен. Щеше да си разпори корема — единственият начин да облекчи болката си, тъй като никакво физическо страдание не можеше да бъде по-мъчително от онова, което изпитваше в момента.

Вървя известно време нагоре покрай потока и стигна до самия извор, който бликаше от една празнина в черните скали. Около него растяха папрат и камбанки, чиито бели цветчета се полюшваха на последните отблясъци на светлината. В скалите над извора имаше малко светилище, изградено от валчести камъни и покрито с единствена плоча; друг плосък камък служеше за перваз за приношения. Той свали шлема си и осъзна, че от скалпа му блика кръв. Коленичи до извора, пи жадно, после уми главата, лицето и ръцете си. Постави меча си на перваза на светилището, помоли се за кратко на божеството на планината, изрече името на Просветления и измъкна кинжала от пояса си. Разхлаби бронята си и коленичи на тревата, отвори кесията, която висеше на кръста му, и извади малка стъкленица с парфюм, с който намаза косите и брадата си, за да почете главата си, когато бъде изложена пред погледа на Ййда Садаму.

— Владетелю Шигеру! — извика го някой по име.

Шигеру вече бе поел на своето пътуване към смъртта и не обърна внимание. Познаваше гласа, но не си направи труда да го свърже с притежателя му — вече никой от живите не можеше да му повлияе.

— Владетелю Шигеру!

Той вдигна поглед и видя Ирие Масахиде, който с мъка се движеше към него покрай потока. Лицето му бе прежълтяло; бронята му отстрани бе разсечена и той притискаше с ръка мястото, от което бликаше кръв.

Донесъл ми е Джато!, помисли си Шигеру с дълбока тъга, тъй като вече не искаше да живее.

Ирие заговори на пресекулки.

— Баща ти е мъртъв. Поражението е пълно. Ногучи ни предадоха.

— А мечът на баща ми?

— Изчезна, когато той рухна.

— Значи мога да си отнема живота — рече Шигеру с облекчение.

— Нека ти помогна — каза Ирие. — Къде ти е мечът? Моят се строши.

— Оставих го върху перваза на светилището. Побързай, не бива да допусна да ме пленят.

Но когато Ирие се пресегна, за да вземе меча, краката му поддадоха и той политна напред. Шигеру подхвана по-възрастния мъж и видя, че той умира. Острието, разсякло бронята му, бе проникнало дълбоко в корема му. Само стегнатата ризница му бе помогнала да издържи дотук.

— Прости ми — прошепна Ирие, като с мъка си поемаше дъх. — Дори аз те разочаровах.

От устата му бликна кръв. Лицето му се сгърчи и за момент тялото му се изви в дъга. После животът в очите му угасна и крайниците му се отпуснаха в дългия сън на смъртта.

Шигеру бе дълбоко трогнат от решимостта на своя дългогодишен учител и приятел да го намери в агонията на последните си мигове, но случилото се само засили съзнанието му за пълното поражение и за самотата, която го обгръщаше. Джато бе изчезнал, вече имаше потвърждение. Той изми лицето на Ирие и затвори очите му, но преди да успее да коленичи и отново да вземе кинжала си, някакво блещукане, което долови с крайчеца на окото си, го накара да се обърне, грабвайки ножа си, без да е сигурен дали да го забие незабавно в корема си, или първо да се разправи с тази нова заплаха. Чувстваше мъчителна умора — не искаше да се бие, да изтръгне отнякъде още сила за живот; желаше да умре, но нямаше да позволи да попадне в плен.

— Владетелю Отори.

Друг глас от миналото, който не можеше да определи. Гаснещият здрач затрептя по някакъв смътно познат начин за пропитото му от

безнадеждност съзнание. Откъслечен спомен от друг отрязък от живота му, за друга светлина, зеленееща сред гората и падащия дъжд...

Пред него изникна лисичият дух с Джато в ръка. Същото бледо, подвижно лице, същата невзрачна, слаба фигура, черните непроницаеми очи, от които не убягва нищо.

— Владетелю Отори!

Мъжът, който бе казал, че го наричат Лисугера, му поднесе меч с две ръце, като го поддържаше съвсем леко, защото всеки натиск върху острието тутакси щеше да среже кожата. Ножницата липсваше, но бронзовите и седефени инкрустации блестяха върху дръжката. Шигеру пое оръжието с неохота и благоговение, поклони се на своя покровител и щом хвана меча, тутакси почувства мощта му.

Към него се устреми живот, изпълнен с непоносима болка и невъзможни изисквания.

— Не се самоубивай! — чий беше този глас — на мъжа, на мъртвия му баща или на меча? — Живей и постигни отмъщение!

Почувства как лицето му се променя, когато устните му се размърдаха. Очите му се изпълниха със сълзи и той се усмихна.

Откачи празната ножница на Ирие от пояса на воина и мушна в нея острието на Джато. После взе своя меч от перваза на светилището и го протегна към Лисугера.

— Ще приемеш ли този в замяна?

— Аз не съм воин. Нямам нужда от меч.

— Притежаваш смелостта на воин — отвърна Шигеру — и кланът Отори, ако изобщо оцелее, ще ти е задължен завинаги.

— Да се махаме оттук — отвърна другият с лека усмивка, сякаш думите на Шигеру по някакъв начин го бяха поласкали. — Смъкни си бронята и я остави тук.

— Сигурно си мислиш, че трябва да си отнема живота — рече Шигеру, след като се подчини. — Ще ми се да можех, все още ми се иска да го сторя. Но последната заръка на баща ми към мен бе да живея... ако Джато — неговият меч — се върне при мен.

— На мен ми е все едно. Изобщо не знам защо ти помагам. Повярвай, не ми е в стила. Хайде да тръгваме.

Лисугера бе оставил меча на Шигеру обратно на плоския камък, но когато се обърнаха към планината, от ниското се разнесоха викове и

тропот на нозе и скоро след това пред тях изникнаха неколцина мъже, върху чиито наметки ясно личеше тройният дъбов лист.

— Все пак може да ми потрябва — измърмори Лисугера, грабна меча и го измъкна от ножницата.

В същото време Джато оживя в десницата на Шигеру. Той беше държал меча и по-рано, но сега за първи път се сражаваше с него. Обзе го странна увереност, че чувството му е познато.

Разполагаха с преимущество, което им предлагаше склонът, но и двамата нямаха никаква защита, докато хората на Тохан бяха с брони и шлемове; трима от тях бяха въоръжени с мечове, а двама — с копия със закривени остриета. Шигеру усети как силите му се възвръщат, все едно Джато му бе влял нов живот. Той парира удара на стоящия по-близо противник и с бързината на змия отстъпи в страни, подлъгвайки другия да политне напред; Джато изсвистя във въздуха и се плъзна под шлема в долната част на врата, разсичайки гръбначния стълб. Отдолу последва мушкане с копие, но Лисугера бе станал невидим и сега се появи отново зад воина, стовари върху му дългия меч и го разсече на две половини. Вече ненужно, копие то тупна на земята.

Може би хората на Тохан се бяха досетили с кого се бият и надеждата за голямо възнаграждение ги подтикваше към действие, но след като двама от другарите им намериха смъртта си тъй бързо, вторият копиеносец отстъпи надолу по хълма, явно предпочитайки да си запази живота, след като битката вече бе приключила. Но той закрепця за помощ. Шигеру си даваше сметка, че всеки миг другите могат да се появят и да се втурнат нагоре по склона — ако искаше да не допусне да бъде пленен, трябваше да убие останалите и да избяга веднага, но знаеше, че силите му свършват, а се биеше с двамата едновременно; Джато се стрелкаше из въздуха като налитаща усойница. Помисли, че Лисугера го е изоставил, после осъзна, че мъжът се бие редом с него... заедно с някакъв трети, странно подобен по външност. В мига, в който противниците им се разсеяха, Лисугера стовари меч върху десницата на единия и я отсече от рамото. Джато намери гърлото на другия и се заби дълбоко в шията му.

— Ха! — възкликна Лисугера с известно задоволство, впери поглед в труповете и после в острието на меча, преди да го прибере обратно в ножницата. — Добро оръжие. Може би все пак ще го задържа.

— Ти го спечели два пъти... — започна Шигеру, но другият го прекъсна.

— Изразяваш се много изискано, владетелю Отори, но при цялото ми уважение сега нямаме време за това. Сигурно знаеш, че цялата армия на Тохан те издирва. Садаму е предложил възнаграждение за всяка глава на Отори, а най-голямото е за твоята. Аз те открих първи и не възнамерявам да позволя на някой друг да те пипне.

— Не си ми дал меча на баща ми, за да предадеш и двама ни на Садаму?

— Не, ако исках да те убия, щях вече да съм го сторил, преди да си се усетил. Опитвам се да ти помогна.

— Защо?

— Мисля, че можем да го обсъдим по-късно, когато стигнем там, където искаш да отидеш.

— Изглежда, трябва да живея — рече Шигеру, хвърляйки бърз поглед към мястото, което смяташе, че ще е сцената на смъртта му. — В такъв случай трябва да се върна в Хаги колкото се може по-скоро и да спася каквото мога от клана и от Средната провинция.

— Тогава отиваме в Хаги — рече Лисугера и пое бързо по склона в тъмнината на гората.

Последните звуци от бойното поле заглъхнаха, докато двамата потъваха в дебрите на гората. Беше почти мрак и първите звезди вече се бяха появили — Голямата мечка бе увиснала в североизточния край на небето като зловещо предзнаменование. Изкрещя лисица и по врата на Шигеру полазиха тръпки. Спомни си как бе следвал този мъж по-рано, още като момче, преди да е убил и един човек, когато цялото му бъдеще изглеждаше изпълнено с надежда... После неговият свят бе разтърсен... от сблъсъка с една свръхестествена реалност. Сега светът му отново се люлееше... не знаеше дали щеше да му е по силите му да възстанови равновесието му, или той щеше да рухне и да запрати в забрава и него, и всичко, което бе имало някаква стойност в живота му.

Отново прозвуча крясък на лисица. По това време на годината тя ловуваше, за да храни малките си — в равнината долу я очакваше невиджано угощение. Той потръпна при мисълта за гледката, която щеше да разкрие зората, и гарваните, пируващи с труповете.

[1] Между 11 и 13 часа. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

Вървяха през по-голямата част от нощта, като през цялото време се изкачваха през дивата планинска местност, която лежеше на запад от Яегахара. През повечето време Шигеру се движеше като в несвяст, раната на главата го болеше, съзнанието и тялото му бяха отвъд предела на изтощението. В един момент съжаляваше горчиво за действията, довели до този разгром, в следващия проклинаше онези, които го бяха предали, и се сбогуваше с мъртвите, крачещи редом с него. Пред очите му минаваха картини от битката, лишени от всякакъв смисъл. Кой от армията му бе оцелял? Някой щеше ли да се върне в Средната провинция?

Спряха да отдъхнат за кратко на върха на прохода. Беше тъй студено, че по черните скали на планината се бяха задържали ивици сняг, които сега блестяха призрачно-бели на светлината призори. Шигеру обаче не чувстваше студ. Той се унесе в лек трескав сън и се събуди потънал в пот, със сковани от ужас гърди.

Лисугера се надвесил над него. Денят бе настъпил и първите слънчеви лъчи докосваха върховете около тях, обагряйки снега в златисто и розово.

— Трябва да тръгваме — върху лицето му премина сянка на загриженост. — Ти гориш. Можеш ли да ходиш?

— Разбира се.

Шигеру се изправи на крака и леко се олюля, когато кръвта се оттече от главата му. Раната му пулсираше. Той отиде до снега, гребна няколко шепи и разтърка скалпа и врата си. Сгърчи лице в болезнена гримаса, когато засегна повърхността на раната, и натъпка чист сняг в пресъхналата си уста. Пое дълбоко дъх няколко пъти в едно от упражненията, които бе научил в Тераяма, вперил поглед в несекващата зеленина на гората под тях.

— Да тръгваме.

Лисугера пое напред първи. Двамата се изкатериха по големите камъни и започнаха да се спускат. Онова, по което вървяха, трудно

можеше да се нарече пътека, по-скоро бе лисича диря. Често се налагаше да се придвижват на четири крака през гъсталака, все едно минаваха през тунел под земята. От време на време Лисугера се обръщаше, сякаш искаше да предложи кратка почивка, но всеки път Шигеру даваше знак да продължат.

Не си спомняше много от това пътуване, тъй като ту изгаряше в треска, ту трепереше от студ, а към пулсирането в главата и болката в дробовите след втория ден се прибавиха разранените нозе и постоянната жажда. В подножието на първия хребет бе разположена малка долина, облагородена от няколко оризища и зеленчукови градини. Отне им само половин ден, за да я пресекат, а по пътя един земеделец им даде малко ранни зеленчуци и млади моркови. Той, изглежда, познаваше Лисугера, знаеха го и другите селяни, които работеха по нивите, но Шигеру никога не се бе озовавал в тази долина, дори не знаеше, че съществува, а в беглеца с хлътналите очи те със сигурност не разпознаваха наследника — понастоящем вече и главата на клана. В срещуположния край на долината видя още един планински хребет — по-стръмен и по-висок от онзи, който току-що бяха прехвърлили, а след него имаше още един. Той си наложи да не мисли за следващото изкачване и за онова, което щеше да дойде след него, а да се съсредоточи върху ходенето — местеше единия крак, после другия, крепен единствено от силата на волята си.

Хапнаха вървешком — храната върна слюнката в устата му и той се почувства малко по-добре. По някое време след пладне започнаха да се изкачват отново — нивята около тях бяха разположени терасовидно по стръмния склон — малки отрязъци земя от каменистата почва. Слънцето изчезна рано зад планината и те навлязоха бързо в дълбоката сянка на източния склон. Шигеру хвърли поглед назад към противоположния край, все още окъпан от светлина и топлина. Между бамбуковите горички и обработваемите площи нямаше никакви постройки. Той се запита защо селяните не си бяха построили жилища на този склон, за да се възползват от повечето часове слънце — несъмнено поради някаква стара традиция или суеверие.

Изкатериха се малко по-нависоко и заобиколиха една скална издатина. В този момент той си даде сметка, че жителите тук си имаха по-важни неща от следобедната топлина. Между камъните и предната част на скалата беше издигната масивна дървена порта; сега стоеше

отворена, но веднъж залостена, тя откъсваше мястото от външния свят. Минаха през входа, Лисугера поздрави пазачите, които седяха до нея — силни млади хора, които изглеждаха повече като воители, отколкото като земеделци — и Шигеру се озова в нещо подобно на селце, само дето нямаше дървени постройки. Скалата бе издълбана и тези селяни живееха в пещери. Пещерите бяха около десетина, всяка с дървена врата и капаци, които бяха отворени в този топъл следобед в началото на лятото. Имаше дори светилище, което се познаваше по яркочервения цвят на портата с форма на стойка за кацане на птици. Отвън седяха жени и приготвяха храна, миеха зеленчуци във водата от извора, която по канали стигаше до няколко водоема. Лисугера отиде при един от тях и донесе вода в бамбуков черпак. Шигеру изплакна устата и ръцете си и после пи жадно. Водата беше студена и мека от варовика.

— Какво е това място?

— Някъде, където можеш да се скриеш и да отдъхнеш няколко дни.

— Нямам намерение да почивам — отвърна Шигеру. — Трябва да стигна до Хаги колкото се може по-скоро.

— Ще говорим за това по-късно. Влез вътре, ще хапнем нещо и после ще поспим — Лисугера видя нетърпеливото изражение на Шигеру и се засмя. — Ти може и да нямаш нужда от почивка, но аз имам!

Всъщност той не проявяваше никакви признаци на умора и Шигеру бе сигурен, че при нужда другият може да изкара още цяла седмица без сън. Даде си сметка, че треската за момента бе стихнала — вече мислеше по-ясно. Запита се дали сега бе затворник, щяха ли да го пуснат да мине покрай стражите, или щяха да го държат тук, докато хората на Садаму пристигнат за него — вероятно Племето щяха да поискат огромно възнаграждение в замяна — нямаше никакви съмнения за това. Лисугера не беше дух, а човек с удивителните способности на Племето, които му бе описал неговият баща.

Беше ужасен и в същото време очарован — от разговора с баща си, когато бе научил за съществуването на своя по-голям брат, той бе съхранил някъде в съзнанието си идеята, че един ден ще научи повече за Племето и за изгубения син на баща си. Имаше нещо

предопределено в тази среща — мъжът дори му бе донесъл Джато. Той впери поглед в Лисугера... нима бе възможно да е той?

От тъмната вътрешност на пещерата излезе една жена, спря на прага и ги поздрави свойски.

— Какво те води насам, Кенджи?

— Просто придружавам своя спътник до дома му — той не спомена кой е спътникът му.

— Добре дошъл — обърна се тя небрежно към Шигеру. — Какво се е случило с главата му?

Плъзна поглед по Шигеру и той почувства как тя го оглежда изпитателно, до най-малката подробност; разбира се, мечът му не й убягна.

— Просто злополука — отвърна Лисугера, чието име явно бе Кенджи.

— Порязал си се, докато си се бръснал, тъй ли? — рече тя, погледна първо Джато, после дългия меч на Кенджи и повдигна вежди.

Кенджи поклати леко глава.

— Ще ни нагостиш ли с нещо? — попита той. — Не сме яли от три дни.

— Нищо чудно, че и двамата изглеждате полумъртви. Има яйца и ориз, папратови кълнове, гъби.

— Доволно. Но първо донеси чай.

— И вино?

— Добра идея — изсумтя Кенджи. — А като стана дума за бръснене, донеси гореща вода и остър нож — после се обърна към Шигеру. — Ще ти обръснем брадата и ще ти намерим някакви други дрехи. Всеки ще познае по чертите ти, че си Отори, но така поне няма да е видно от пръв поглед.

Двамата седнаха на пети отвън пред пещерата. Няколко кокошки чоплеха в прахта, отнякъде изникнаха две дечица, които ги зяпнаха заинтригувани и останаха там, докато накрая Кенджи нещо ги закачи, те се изкискаха и побягнаха. Жената се върна с купа гореща вода и Шигеру изми лицето си в нея, след което позволи на Лисугера да обръсне малката му брада с ножа, който бе невероятно остър. Когато приключиха, жената донесе парцали — остатъци от някогашни дрехи — да си избършат ръцете и лицето, преди да влязат в пещерата.

Вътре бе тъмно и опушено, но имаше повдигната част за спане и седене, а сламената рогозка бе сравнително чиста. Жената поднесе купички чай — беше пресен и с изненадващо високо качество за подобно малко и уединено селце — но, естествено, това не бе обикновено място, помисли си Шигеру, докато отпиваше от димящата течност, признателен за чая, но изпълнен с опасения за положението си. Успокояваше се от факта, че все още разполагаше с оръжията си. Докато бяха при него, можеше да се отбранява или да си отнеме живота.

Внезапно Кенджи попита:

— На колко години си?

Говореше му твърде свойски, което изненада Шигеру — никой не се бе обръщал към него по този начин, дори Кийошиге. *Не мисли за Кийошиге сега!*

— Тази година станах на осемнайсет. А Кийошиге — на седемнайсет.

— Очевидно обучението на Мацуда е дало своите резултати.

— Значи си спомняш предишната ни среща?

— За щастие, както се оказва. Знаех на кого да връча меча.

Горещият чай и пламтящият огън сгряха Шигеру и по челото и под мишниците му отново изби пот.

— Баща ми ли ти го даде? Видя ли го как умира?

— Да. Сражава се смело до последно, но битката бе неравна и той бе обграден.

— Кой го уби?

— Не знам как се казва — един от войните на Ийда.

Колко странно, ако този човек наистина бе син на Шигемори.

— А ти на колко си?

— Двайсет и шест.

Шигеру изчисли наум — другият бе твърде млад, за да е син на Шигемори, и твърде възрастен, за да му е внук... е, би било прекалено голямо съвпадение.

— И се казваш Кенджи?

— Муто Кенджи. Семейството ми е от Ямагата.

Шигеру усети, че треската отново го връхлита, избистрайки по странен начин мислите му.

— И една от тях е Муто Шизука? — попита той с безизразно лице.

— Тя ми е племенница — дъщеря на по-големия ми брат. Мисля, че си се запознал с нея миналата година.

— Знаеш, че е така. Предполагам, че знаеш всичко за онези срещи, както и Ийда Садаму — Шигеру премести ръка към дръжката на меча си. — Каква игра играеш?

— Какво те кара да смяташ, че играя игра?

Жената се върна с храна и вино, а Шигеру не искаше да продължи разговора пред нея.

— С мен си в безопасност, кълна се — рече Кенджи с привидна искреност. — Яж. Пий.

Изгладнелият няма задръжки — щом усети мириса на храната, Шигеру вече не можеше да й устои. Каквото и да му предстоеше, щеше да го посрещне по-добре с пълен стомах. Пийна и вино, пестеливо, като наблюдаваше внимателно Кенджи, надявайки се, че другият може да си развърже езика, но макар че изпи двойно повече от Шигеру, виното сякаш не му подейства особено, освен че зачерви иначе бледото му лице. Когато приключиха, жената отнесе съдовете и се върна, за да попита:

— Сега ще си починете ли? Да ви разпъна ли постелите?

— Кое е божеството на светилището? — попита Шигеру.

— Хачиман^[1] — отвърна тя. — Божеството на войната.

— Бих искал да се прочетат сутри за мъртвите — продължи Шигеру. — И преди да легна, да се пречистя от оскверняването.

— Ще отида да кажа на свещеника — рече тя тихо.

— Не е нужно да идваш с мен — заяви Шигеру на Кенджи. — Сигурно искаш да поспиш.

— Сънят може да почака — отвърна другият.

— Би било лицемерно да се молиш за душите на хората, които ти и Племето предадохте!

— Не съм предавал никого — отвърна Кенджи невъзмутимо. — Знаех, че Ногучи ще ти измени, но не съм го подтиквал към това. Ийда Садаму го стори, като му направи предложение, което никой разумен човек няма да откаже. Ийда бе тласнат към подобна щедрост от страх, че Отори и Сейшуу могат да сключат съюз помежду си.

— За което го е уведомила твоята племенница, след като се закле, че няма да го направи! Тя е била, убеден съм!

— Не можеш да се възмущаваш от това, че хората постъпват съобразно природата си. А в този случай го сториха всички. Трябва да се ядосваш на себе си, че не си разпознал тази природа. Ето в какво Садаму е толкова добър — затова надделя над теб и над всички останали. Ще ви превъзхожда и занапред.

Шигеру овладя гнева си с видимо усилие, докато го втрисаше отново, което възобнови пулсирането във вените му.

— Ако не се науча да правя същото?

— Е, все още не си престарял. Има някаква надежда да успееш.

— А междувременно трябва да се помоля за мъртвите — рече Шигеру.

Той извървя неколкостотинте крачки до светилището. Вътре бе запален тамян и след като влезе през портичката, той остави димът да го облъкне, като вдишваше тежкия аромат.

Свещеникът го посрещна при входа на пещерата. Беше облечен в ритуални роби — червена и бяла — носеше малка черна шапчица и пръчка, увенчана със сламени ленти, но въпреки религиозните си одежди притежаваше същия вид на воин, подобно на стражите при портата. Шигеру го последва в сумрака на вътрешността. Няколко лампи горяха с пушек пред статуята на божеството. Шигеру коленичи, свали Джато от пояса си и безмълвно го посвети на Хачиман. Започна да се моли. *Племето поддържа светилище*, помисли си той с трескава логика. *Те също трябва да почитат боговете и мъртвите.*

— Как е името на покойника? — попита тихо свещеникът.

— Не един, а мнозина — отвърна Шигеру. — Нека се знаят просто като воители от клана Отори. — *Колко са*, запита се той. *Четири хиляди? Пет хиляди?* Потръпна отново, обзет от искрено съжаление, че не е един от тях. Припяването започна — от лютия дим очите му засмъдяха и плувнаха в сълзи, които рукнаха и се затъркаляха свободно по страните и по току-що обръснатата му брада.

Когато церемонията свърши и той се изправи, изведнъж си даде сметка колко хора бяха влезли в пещерата безмълвно, бяха коленичили или стояха прави със сведени глави около него. Мислеше си, че не знаят кой е, но бе очевидно, че изпитват някакво съчувствие към

мъката му, че го възприемат като самотен воин, вече без господар, който скърби за смъртта на другари и приятели.

Не си помисли, че е престорено — в противен случай бе твърде изкусно и жестоко — и беше трогнат и озадачен, тъй като си даде сметка, че характерът и обичаите на Племето притежаваха повече дълбочина и изтънченост, отколкото можеше да се предположи първоначално, съдейки по техните роли на шпиони и убийци.

Отправи се обратно към пещерата, която им бяха предоставили. Кенджи вървеше на няколко крачки след него.

— Беше хубаво толкова хора да се помолят заедно с мен — рече Шигеру. — Моля те, благодари им от мое име. Но защо го сториха?

— В известен смисъл те са Отори — отвърна Кенджи. — Техният дом е Средната провинция. Вече са научили за битката. Според сведенията загубите са много тежки, може би някои от загиналите са били приятели, дори роднини. Още никой не знае.

— Но те на кого дължат преданост? Чия земя е това? На кого плащат данъци?

— Интересни въпроси — отбеляза Кенджи невъзмутимо, прозя се и смени темата. — Теб Мацуда може да те е обучил да оцеляваш без сън безкрайно, но сега аз имам нужда да поспя. Между другото, как ти е главата? Мога да ти приготвя същата отвара, която ти бях дал преди време за Мацуда.

Шигеру отказа. Използваха нужника в срещуположния край на селцето, където отпадъците можеха да се хвърлят направо върху разположените отдолу оризища. Щом се върнаха в пещерата, той свали връхните си дрехи и се мушна под конопените завивки, оставяйки оръжията си под дюшека. Миришеше на дим и на някаква билка, която не можа да разпознае. Заспа почти веднага, но се събуди пламнал и умиращ от жажда. Беше светло — той реши, че вероятно вече е утрин, бе обладан от ужасно чувство за неотложност и взе да става, като преди това затърси опипом мечата си.

Кенджи се събуди тутакси и изстена.

— Хайде, заспивай.

— Трябва да тръгваме — отвърна Шигеру. — Сигурно отдавна се е съмнало.

— Не, ще се стъмни след час. Ти почти не си спал.

Той викна жената, която пристигна след малко с вода и чаша чай от върбови кори, какъвто Лисугера бе дал на Шигеру при първата им среща.

— Хайде, изпий го — подкани го Кенджи с раздразнение. — Така и двамата ще можем да поспим.

Шигеру изгълта жадно водата и нейната сладка хладина угаси огъня в пресъхналите му уста и гърло. После изпи чая, вече по-бавно. Върбовите кори притъпиха болката и за известно време потиснаха треската. Когато се събуди отново, беше тъмно. Чуваше дълбокото дишане на другите, потънали в дълбок сън. Имаше нужда да се облекчи и понечи да се изправи, но краката му отказаха да му се подчинят, омекнаха под него и той политна напред.

Чу как Кенджи се събуди и се опита да се извини, беше сигурен, че жената е Чийо — някогашната прислужница на майка му — и започна да ѝ обяснява нещо, но почти веднага забрави какво е искал да каже. Жената донесе едно гърне и му каза да се облекчи в него, точно както бе правила Чийо в детството му. После донесе парцали, намокнати в студена вода, и двамата с Кенджи се редуваха да охлаждаха тялото му, докато от него се лееше пот. По-късно треската отново премина в силно треперене; тя легна до него, за да го стопли с тялото си. Той се унесе, после се събуди, помисли, че е с Акане и се намира в къщата под боровите в Хаги преди битката, преди поражението.

Двамата нямаше да го оставят да умре. Треската бе силна, но кратка и отшумя, щом раната на главата започна да заздравява. Два дни по-късно Шигеру взе да се съвзема, обзет от неистово желание да се завърне в Хаги, но вече по-разумен и способен да приеме, че преди да продължи пътуването си, трябва да възстанови силите си.

Жената, чието име така и не разбра — Кенджи се обръщаше към нея свойски със „сестро“, но той наричаше така всяка жена на неговите години или малко по-възрастна от него — прекарваше деня, заета с домакинстване, и ръцете ѝ винаги бяха заети с нещо. В немоцта, която го бе обзела след треската, Шигеру я наблюдаваше, очарован от нейната сръчност и от пестеливостта на ежедневния ѝ живот. Тя му разказа малко за организацията на селцето — жителите му бяха членове на три рода, които, за разлика от най-нисшата класа на селяните, имаха фамилни имена — Курода, Имаи и Муто. Повечето решения се взимаха общо, но старейшината винаги бе от рода Муто —

роднина на Кенджи. На изток щеше да бъде Кикута, но в Средната провинция водещата фамилия беше Муто.

Кикута... името му беше познато. Със сигурност баща му бе споменал, че жената, в която е бил влюбен... или от която е бил омагьосан... е била със същата фамилия. Разговорът изникна ясно в съзнанието му — всички скърби и разочарования в живота на баща му.

— Ако старейшината се спомине, без да има порасли синове, начело застава неговата жена или дъщеря — добави тя. — Мога да говоря свободно с теб, макар че не си един от нас, след като си стар приятел на Кенджи.

— Едва ли можем да се наречем стари приятели. Той ли ти го каза?

— Не с толкова много думи. Аз просто реших така. От начина, по който се грижеше за теб. Той обикновено не е толкова грижовен, повярвай ми. Изненада ме. Знае много за растения и билки, но не ги използва често за лечение, ако разбираш какво имам предвид — Шигеру се втрени в нея и тя се засмя. — Сигурно е някаква връзка помежду ви от предишен живот.

Не беше кой знае колко задоволително обяснение, но друго явно нямаше. Шигеру не искаше да се разприказва пред жената... нито пък в селото. Не желаше да разберат кой е, а подозираше, че някои от тях притежават свръхестествените способности, за които бе чувал и които вече бе виждал у Муто Кенджи. Но когато седмица по-късно двамата отново поеха на път, имаха повече възможност за разговор.

Нощта преди да тръгнат Шигеру даде дрехите, които бе носил по време на битката, на жената, която обеща да ги изпере и поправи, след което да ги дари на светилището. В замяна му предложи една вехта, съвсем обикновена роба в индигов цвят. Кенджи облече подобна и уви дръжките на двата меча с ленти тъмна кожа от акула, скривайки инкрустациите. Жената им даде и нови сламени сандали и тръстикови шапки, които бе изплела през зимата, и Шигеру скри полузаздравялата рана отстрани на главата си.

— Сега изглеждате като братя — рече тя със задоволство.

През следващите години често щеше да пътува, предрешен по този начин, да прекосява надлъж и нашир Трите провинции по малко известни пътеки през гъсти гори в планините, прикрил своите сила и меч, но сега за първи път поемаше на такова пътуване и вече никой не

можеше да разпознае в него наследника на клана Отори — изглеждаше като скромен пътник с оскъдни нужди и оскъдни надежди. Бе потиснат от спомена за мъртвите, но денят бе прекрасен, въздухът — чист, южният вятър — мек и топъл. От потока се обаждаха звънчести и дървесни жаби; по пладне гората бе изпълнена с пронизителните трели на цикадите. Тревата бе осеяна с глушник, маргарити и диви орхидеи, а около цветовете на липите бръмчаха насекоми.

Съзнателно избягваха междуградските пътища и вървяха по тясна пътека, която пресичаше планинските хребети; изкачването по стръмните склонове бе трудно, а гледката от върха на прохода — възхитителна. На север, отвъд обримчената с бяло крайбрежна ивица, се простираше необятният простор на морето; на повърхността му рибарските лодки изглеждаха като петънца, а зелените острови наскоро морската шир се издигаха като планински върхове, заобиколени отвсякъде със син потоп.

Първата нощ отседнаха в уединено стопанство в подножието на хребета. Кенджи познаваше собственика, неговите синове и техните семейства. Изглежда, никой от тях не бе чул за битката, а и нито Кенджи, нито Шигеру отвориха дума за нея. Местните боготворяха Кенджи и се отнасяха към двамата посетители с такава почит, че думите, които размениха с тях, бяха оскъдни.

На следната утрин Шигеру се възползва от по-широката пътека и полегатите склонове, за да въвлече Кенджи в разговор. Баща му не напускаше мислите му — предателството към него и смъртта му трябваше да бъдат отмъстени, но освен това Шигеру бе обсебен от мисълта за неговия изгубен син от Племето, от фамилията Кикута. Искаше да разпита Кенджи за него, но някаква предпазливост го възпираше. Първо трябваше да се опита да разбере истинските му намерения, защо му помагаше и какво очакваше в замяна.

— Предполагам, че ще докладваш за моето бягство на Ийда? — попита той.

— Няма да е необходимо. След като се върнеш в Хаги, всички ще разберат. Ийда ще бъде разочарован. Ще предприеме някакъв друг ход срещу теб. Имаш ли доверие на чичовците си?

— Ни най-малко — отвърна Шигеру.

— И правилно.

— Затова бързам да се върна. Те няма да чакат смъртта ми да бъде потвърдена, а незабавно ще се опитат да заграбят властта — помълча няколко мига и продължи: — Естествено, може би това е причината, поради която ти ме задържа толкова дни в планината.

— Не съм те задържал! Да не би случайно да не си забелязал, че в продължение на два дни бълнуваше и не беше на себе си, а после нямаше сили да поемеш на път? Аз ти спасих живота! Правилно казват, че човекът, чийто живот си спасил, ще те мрази до края на дните си — добави той с нотка на горчивина.

— Аз съм ти признателен — рече Шигеру. — Просто не разбирам защо го правиш. Служиш на Ийда като осведомител и посредник — защо тогава ми върна меча и ми помагаш да избягам, когато твоят господар иска главата ми?

— Никой не ми е господар — отвърна троснато Кенджи. — Моята преданост е към семейството ми и към Племето.

— Семейството ти, като двуличната ти племенница! И ти ми говориш за преданост! Дори не знаеш значението на тази дума!

Шигеру усети как в гърдите му се надига гняв, който го изпълни с нови сили. Кенджи изглеждаше не по-малко ядосан, но като се опитваше да не звучи засегнат, заяви:

— Предаността за Племето може да не означава онова, което значи за воина, но ние знаем смисъла ѝ. Ако възнамерявах да те продам на Ийда, вече да го бях сторил! — после продължи: — Разсъждавам за бъдещето. Ийда не бива да налага волята си за всичко; трябва да поддържа у него известно безпокойство; нужни са ни хора, които да смущават съня му през нощта, докато се губи в догадки каква цел преследват.

— Значи Племето контролира всички ни? — попита Шигеру.

— Повече, отколкото подозираш — призна Кенджи.

— И сега за теб е изгодно да ме подкрепиш, за да държиш Ийда в зависимост?

— Такъв е първоначалният ми замисъл — Кенджи се взря в него и после добави: — Но, разбира се, Шигеру, това съвсем не е единствената причина.

Шигеру не порица свойското му поведение, но заяви язвително:

— Някаква връзка помежду ни от предишен живот?

— Нещо такова. Знаеш ли, аз никога не съм разговарял с Ийда. Дори не съм бил допускан до него. Получавам заповеди от неговите поддръжници. Но още първия път, когато се срещнахме, ти разговаря с мен вежливо, помоли ме за помощ и ми благодари.

— Тогава те помислих за лисичи дух... не исках да те оскърбявам.

Кенджи се засмя и продължи:

— А преди няколко дни ми даде меча си... един воин не прави това с лека ръка. Нещо повече — когато държах меча на баща ти, почувствах част от силата му. Зная, че ти си истинският му собственик... и то достойният. Трябва да си даваш сметка за името, с което се ползваш в Средната провинция, за уважението и обичта, които предизвикваш. Племето има различни идеи за честта... и все пак не искам да съм известен като онзи, който е продал Отори Шигеру на Ийда Садаму! Тъй че, да — има връзка помежду ни и причините за нея са както политически, така и лични.

Шигеру заяви някак неловко, тъй като хвалебствените думи на Кенджи го смутиха:

— Аз съм ти повече от благодарен, че ми спаси живота и че ми помогна. Надявам се, че мога да разчитам на тази помощ и занапред, но какво мога да предложа в замяна?

— Може би само приятелството си. Би било интересно — да съм приятел с воин.

А всички мои приятели са мъртви, помисли си Шигеру.

— Дали Племето би работило за мен, както сте го правили за Ийда?

— Убеден съм, че можем да стигнем до изгодно и за двете страни споразумение.

— А сега разполагаш ли с някаква информация? Ийда ще нахлуе ли в Средната провинция? Трябва ли незабавно да събера нова армия?

— Не знам много... само онова, което видях със собствените си очи в Яегахара. Тохан също понесоха тежки загуби. Отори може и да са паднали, но повлякоха със себе си своя враг. Почти със сигурност Ийда ще поиска да му бъде отстъпена голяма част от Средната провинция — Чигава, южната област, вероятно дори Ямагата... но няма да е достатъчно силен, за да нападне отново, поне известно време.

— Бяха смели — отбеляза Шигеру.

— Това никога не е било под съмнение. Нито вашата смелост. Но ако ще оцеляваш, трябва да придобиеш други качества — проникателност, подмолност и най-вече търпение.

— Най-вече подмолност — отбеляза Шигеру. — Може би ти ще ме научиш на нея.

— Може би — рече Кеңджи.

[1] Шинтоистки бог на войната, смятан за покровител на Япония и японския народ. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Щом от бойното поле взеха да пристигат вести, град Хаги потъна в траур. Хората плачеха по улиците, стичаха се в светилищата да се молят, биеха гонгове и камбани, за да събудят божествата, които бяха забравили Отори. По-смелите се въоръжаваха с тояги и ножове, а селяните прииждаха в града от околните области.

След няколко дни оцелелите от победената армия започнаха да се завръщат един по един или в малочислени групи. Между първите бе Мийоши Сатору с неговия най-голям син — четиринайсетгодишния Кахей. Мийоши бе един от най-близките съветници на Шигемори и един от учителите на Шигеру. С дълбоко прискърбие той уведоми господарката Отори за смъртта на нейния съпруг.

— А владетелят Шигеру? — попита тя без всякакъв признак на скръб.

— Засега нямаме сведения за него... не мога да го скрия от вас. Опасяваме се от най-лошото.

Ендо Чикара също се върна и двамата васали предприеха възможно най-бързи действия, целящи запазването на онова, което бе оцеляло от клана. Господарката Отори, разбира се, бе твърдо решена да обезпечи положението на Такеши като наследник, но той бе едва четиринайсетгодишен — трябваше да бъде избран регент. Веднага щом научиха вестта, владетелите Шоичи и Масахиро побързаха да се завърнат в крепостта, за да са сигурни, че без тях няма да бъдат проведени никакви преговори. Степента на бедствието не можеше да се омаловажава. Техният клан и неговият млад наследник си бяха навлекли гнева и враждата на най-могъщия военачалник в Трите провинции. Всички те щяха да понесат сурово наказание — в това нямаше никакво съмнение — но тяхната главна цел бе да направят всичко по силите си, за да обезпечат оцеляването на клана.

Шигемори бе мъртъв, от Шигеру нямаше ни вест, ни кост, Такеши бе непълнолетен, а и все още се намираше далече, поне на седмица път — в Тераяма, която по всяка вероятност в най-скоро време

щеше да премине в ръцете на Тохан. Въпреки недостатъците си, Шоичи и Масахиро бяха владетели от клана Отори — почти незабавно двамата бяха обявени за временни регенти и упълномощени да започнат преговори с Ийда Садаму.

Следващият проблем бе по какъв начин да се обърнат към завоевателя. Владетелят Шоичи предложи Китано — владетеля на Цувано — той се бе въздържал заедно с хората си от участие в сражението, което можеше да се изтълкува като запазване на неутралитет. Шоичи вече знаеше за слабостта на Китано към Инуяма — същите онези предпочитания, които така бяха оскърбили Шигеру три години по-рано.

На следващия ден лично Ендо пое към Цувано, за да проведе необходимите предварителни разговори, докато Шоичи и Масахиро се заеха да уредят завръщането на своите съпруги и семейства в крепостта. Но докато очакваше пристигането на жена си, Масахиро отиде да посети Акане.

Още при първите вести за поражението Харуна бе побързала да уведоми Акане, която бе прекарала този ден, както и следващия, лутайки се между надеждата и отчаянието.

— Просто не го знаят къде е! — повтаряше тя на Харуна, която седеше до нея, държеше ѝ ръката, решеше ѝ косите, масажираше врата и слепоочията ѝ, подканваше я да яде и да пие, само и само да не ѝ позволи да се срине в дълбоката яма на безнадеждната скръб. — Никой не го е видял да умира!

Харуна не изрече онова, което бе на преден план в мислите ѝ — че всички, които може да са видели смъртта на Шигеру, вече не са между живите. Мори Кийошиге например, убит от собствените си събратя... името Ногучи бе станало синоним на предател. Тя плака за младежа, изпълнен с такава страстна жизненост, както и за всички останали.

Акане се къпеше и преобличаше за кой ли път, като не спираше да повтаря:

— Когато се върне, той ще има нужда от моята любов. Трябва да изглеждам красива за него... ще се нуждае от моята утеха, както никога досега.

Но до вечерта на третия ден вече потъваше в отчаяние, макар че все още не даваше воля на сълзите си. Току след залез-слънце отвън на

улицата чуха тропот на коне. Надеждата ѝ се възвърна с пронизваща болка, тя разблъска прислужниците и се втурна към портата. Чувахе се звън на сбруи, конете потропваха с копита и пръхтяха. В градината влязоха мъже, върху чиито роби ясно се виждаше чаплата на Отори. Имаше чувството, че ще ѝ призлее от радост... но онзи, който последва мъжете в градината, не беше Шигеру.

— Владетелю Масахиро? — едва успя да изрече тя.

— Мога ли да вляза? — той се спря за момент, докато един от хората му коленичи да развърже сандалите му, после прекрачи прага на къщата.

— Кой е тук? — попита владетелят Масахиро.

— Никой... само Харуна.

— Кажи ѝ да си тръгне. Искам да говоря с теб насаме.

Поведението му бе различно и това я разтревожи — сега бе по-малко предразполагащ и доста по-безцеремонен. Тя се опита да му се противопостави.

— Сега не мога да ви приема. Дълбоко съжалявам, но трябва да ви помоля да си тръгнете.

— Какво ще направиш, Акане? Ще ме изгониш ли?

Той се приближи плътно до нея с известна арогантност. Тя отстъпи, настръхнала, усещайки ръцете му върху себе си. Масахиро се засмя и викна към вътрешността на къщата:

— Харуна! Не искам да те виждам тук! Да те няма, още преди да съм се появил — той кимна към прислужниците, които чакаха изтръпнали в сенките. — Донесете вино! — и влезе в гостната.

Мъжете застанаха пред главния вход. Акане нямаше какво друго да стори, освен да го последва. Той се настани самодоволно и се втренчи в градината. Летният въздух бе влажен и мек, наситен с мирис на море и прилив, но нейната уста бе пресъхнала — имаше чувството, че изгаря, все едно я връхлиташе треска.

Едно от момичетата се появи с вино и чаши. Постави ги на пода и сипа вино и на двамата. Масахиро ѝ махна да си върви. Прислужницата хвърли тревожен поглед към Акане, отстъпи към задната врата, излезе и я затвори зад гърба си. Масахиро отпи жадно.

— Дойдох да ти поднеса съболезнованията си — рече той. Думите бяха уместни, но не можаха да прикрият нотката на триумф, която звучеше в гласа му.

— Владетелят Шигеру е мъртъв? — попита шепнешком Акане.

Той бе последният човек, от когото би искала да научи скръбната вест. Това усили и бездруго непоносимата болка, която изпитваше.

— Или мъртъв, или в плен. Заради него да се надяваме, че е първото.

Да не го види никога повече, да не почувства тялото му до своето... вълната от скръб се надигна от корема ѝ и я заля. Мислеше си, че е познала скръбта при смъртта на баща си; сега разбра, че тогавашните ѝ чувства са били нищо в сравнение със сегашните, единствена сълза срещу цял океан. От устата ѝ се разнесоха звуци, които тя не разпозна — дълбоки стенания, подобно на зимно море, връхлитащо каменния бряг, последвани от пронизителен вик като отчаян крясък на чайка.

Политна напред и падна по очи, без да усеща рогозката до лицето си; впи пръсти в сламената плетеница, а после заскуба собствените си коси.

Масахиро се надвеси над нея, вдигна я и я притегли към себе си, все едно да я успокои. Тя почти не усети устните му върху тила си, ръцете му, които разхлабиха пояса ѝ и повдигнаха робата ѝ. Знаеше какво ще ѝ стори, но не можеше да го спре; не беше способна да почерпи от мъката си онази сила или воля, която ѝ бе нужна, за да му се противопостави. Искаше да свърши колкото се може по-бързо и да я остави на мира. Дори да ѝ причинеше болка, беше ѝ все едно — нямаше болка, която дори да наподобява онази, която вече изпитваше.

Похотта му го направи непохватен и бърз. Акане не изпита нищо освен отвращение — желанието на мъжете, някога обект на пренебрежението ѝ, а впоследствие на обожанието ѝ, сега ѝ изглеждаше достойно единствено за презрение.

Ще изцапа рогозката, помисли си тя. Ще трябва да я сменя. Но знаеше, че никога няма да го стори — някой друг трябваше да се погрижи за това след смъртта ѝ.

След като оправи дрехите си, Масахиро каза:

— В известен смисъл сега аз съм наследникът на клана. Тъй че тази къща и нейните обитатели са част от наследството ми.

Акане остана безмълвна.

— Убеден съм, че ще свикнем един с друг, Акане. Знам, че си много практична жена. Сега ще те оставя. Но не пилей много време в

скърби. Нищо няма да се промени в живота ти, стига да си разумна.

Чу го да си тръгва, чу конете да се отдалечават по улицата, после се отдаде на мъката си — оплакваше своя любим, тресеше се в ридания, скубеше коси и дереше с нокти плътта си. Разумът ѝ я напусна и тя усети как черният свят на магиите я поглъща. От там, където лежеше, погледът ѝ постоянно бе привлечен от едно и също място... от онази част в градината, където бе заровила талисмана, който бе получила от стария свещеник. Искаше да привърже Шигеру към себе си, а вместо това, изглежда, го бе проклела. Искаше да управлява желанието му да я има, а бе използвала желанието на мъжете да го правят и сега се намираше в капана на собствената си магия. Изтича с боси нозе в градината, коленичи в пръстта и започна да рие с голи ръце. Кутията миришеше на гнилоч, подобно на ковчег, изваден от гроба. Когато прислужниците излязоха и взеха да я молят да се прибере, тя се развилня, взе да ги ругае и проклина с глас, който нямаше нищо общо с нейния, все едно бе обсебена от демони.

Харуна се върна. Снишили гласове, прислужниците ѝ разказаха какво се бе случило и по страните ѝ безмълвно се затъркаляха сълзи. Жените решиха, че за Акане ще е по-добре да се премести от мястото, където всяка стая, всяка вещ ѝ напомняха за мъртвия ѝ любим, а също и от сцената на отвратителното насилие. Тя не искаше да се раздели с кутията, която бе изкопала от земята, но като я държеше внимателно в ръце, позволи на Харуна да ѝ помогне да се качи в паланкина и да я отведе в Къщата на камелиите. Вътре цареше тишина, всички жени бяха в траур; наистина, много от тях се бяха върнали при семействата си за погребалните церемонии, които се състояха из целия град. Харуна отведе Акане в стаята, където бе спала още като момиче, изми я, облече ѝ чиста роба и остана с нея до зори. Промяната на обстановката, изглежда, малко я успокои, накрая тя се предаде на изтощението и заспа. Харуна легна до нея и скоро нейните очи също се затвориха.

Акане се събуди на разсъмване. Откъм камелиите в градината се носеше шумно чуруликане на врабци; прозвуча пронизителен зов на коприварче. Настъпваше поредният топъл ден. Скоро щяха да започнат

проливните дъждове. *Той никога повече няма да усети слънце или дъжд, помисли си тя и скръбта отново скова сърцето ѝ.*

Стана тихо, взе кутията от мястото, на което я беше оставила до възглавницата си, и излезе на пръсти от стаята. Градината искреше, обсипана с роса; наоколо беше безлюдно и нямаше кой да я види, но тя остави ясни отпечатыци от стъпки по пътеката и тревата.

Отиде в къщата на стария свещеник, събуди го от сън и поиска от него да развали всички магии, които бе направил от нейно име. Позамаян, той се опита да я успокои, но допирът му я разстрои още повече. Обзелото я безумие ѝ придаде нечовешки сили. Все едно обсебена от демон, тя преобърна цялата колиба, търсейки нещо, което би облекчило болката ѝ. Взе да хвърля на пода всичките му стъкленици с отвари, разпиля изсушените корени и семена. Когато свещеникът се наведе, за да ги събере, тя грабна ножа и му преряза гърлото. Струваше ѝ се, че убива Масахиро, който я бе насиллил, и че нищо освен кръвта му не може да навлажни пресъхналите ѝ устни. *Да умира така отново и отново, през всичките си животи,* прокле го тя; *никога да не намери покой или спасение, децата му да го мразят и да дирят смъртта му.* После опря устни в току-що изрязаната уста и взе да суче жадно.

После взе кутията с муската, която бе привързала Шигеру към нея и бе настроила съпругата му против него, отиде в светилището и се помоли за опрощение, за избавлението на всички. Плака за своята мъртва любов и сълзите избистриха съзнанието ѝ. *Не смятах да те обичам, каза му тя, но се влюбих в теб безнадеждно. Прости ми за ролята, която изиграх за смъртта ти.* Солта от сълзите ѝ се смеси в устата ѝ с вкуса на кръв.

Притиснала кутията до гърдите си, все едно бе малко дете, тя се изкачи до ръба на кратера, пръскащ наоколо мирис на сяра, и се хвърли в ямата.

ТРИЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Кенджи придружи Шигеру до южния бряг на реката. Пристигнаха в нощта на отлив, когато въздухът бе наситен с мирис на кал и сол. Ниско над морето бе увиснала тридневна месечина. Шигеру изпитваше известна неохота да се сбогува и му се искаше да задържи своя спътник поне още известно време. Чувстваше, че между тях наистина съществува някаква необяснима връзка и подозираше, че през следващите месеци ще има нужда от помощ, и то от онази, която можеше да предложи единствено Племето — най-вече информация.

— Къде отиваш сега? С радост бих те посрещнал като мой гост в къщата на майка ми.

— По-добре е на този етап приятелството ни да остане в тайна — отвърна Кенджи. — Имам къде да отседна в Хаги.

— Как мога да те открия? — попита Шигеру.

— Ще ти проводя човек. Ще поддържа връзка по някакъв начин чрез твоето домакинство.

Шигеру веднага си помисли за Муто Шизука и бе обзет от опасения — дори и да получише информация от Кенджи, как можеше да разбере дали да ѝ се довери? Как можеше да контролира и използва Племето, след като не знаеше нищо за тях?

— Е, благодаря ти отново — за меча, за помощта.

— Владетелю Отори — Кенджи се поклони тържествено. — Грижи се за себе си — добави той вече по-свойски и се обърна, за да си тръгне.

Шигеру го изпрати с поглед и внезапно видя как фигурата му се раздвоява. Двама съвсем еднакви мъже вървяха рамо до рамо. И двамата вдигнаха ръка за сбогуване. После се сляха отново и Кенджи Лисугера изчезна.

Иска да се покаже, помисли си Шигеру. И все пак какво великолепно умение!

Шигеру отиде първо в къщата на майка си, прекосявайки реката при рибния яз, и, както винаги, си спомни за боя с камъни, когато Такеши замалко не се удави, а Мори Юта намери смъртта си в мътните води. Не искаше да се връща в крепостта като беглец. На сутринта щеше да се облече в официални одежди и да отиде там на кон, както подобава на главата на клана.

Кучетата се разляха ликуващо; при звука на гласа му стражите отвориха портата слисани и в следващия миг лицата им се изкривиха от вълнение. Двама от тях, възрастни прошарени мъже, твърде стари, за да се бият, паднаха на колене, а по страните им се затъркаляха сълзи.

Всички в къщата се събудиха и бързо запалиха лампи, Чийо хлипаше, докато приготвяше гореща вода и храна. Ичиро се забрави дотам, че прегърна някогашния си ученик. Шигеру се бе завърнал от мъртвите и никой не можеше да го повярва докрай. Незабавно до крепостта бяха проводени пратеници и майката на Шигеру пристигна призори. Той се бе изкъпал, бе успял да поспи няколко часа и вече закусваше с Ичиро, когато обявиха появата ѝ.

— Върна се точно навреме — рече тя. — Утре или всигурен очакваме Китано да пристигне с исканията на Ийда. Чичовците ти са назначени за регенти, но бъди сигурен, че няма да се зарадват подобаващо на твоето завръщане.

— Отивам в крепостта незабавно — рече Шигеру. — Ти трябва да ме придружиш — замълча за момент и после продължи: — Баща ми загина, докато се сражаваше храбро, както и всички негови воини. Бяхме победени заради предателството на Ногучи. Но Китано също не е невинен — неговото колебание допринесе за поражението.

— Това обаче го прави приемлив за Ийда — отбеляза Ичиро.

Вълнението на по-възрастния мъж не бе повлияло на апетита му, забеляза Шигеру, докато Ичиро ядеше лакомо ориз с мариновани сливи. При все това отново изпита уважение към познанията и преценките на своя учител, припомняйки си неговата педантичност към подробностите и добросъвестното зачитане към истината. Освен това Шигеру знаеше, че може да му има пълно доверие.

— Трябва да откажеш да преговаряш посредством един предател — заяви гневно майка му. — Трябва да се противопоставиш на чичовците си и незабавно да поемеш управлението на клана!

— Простете, че проявявам несъгласие, господарке Отори — намеси се Ичиро, — но владетелят Шигеру трябва да е готов да прояви гъвкавост; не върбовите клони са тези, които се чупят от тежестта на снега. Отори бяха победени в сражение — независимо чия е грешката, резултатът е същият. Ийда ще отправи тежки искания, по-тежки от най-лошите зимни виелици. Ако не искаме да бъдем съсипани напълно, трябва да бъдем готови да се превием.

Отвратена, господарката Отори отвори уста да възрази, но Шигеру вдигна ръка и й даде знак да замълчи.

— Какви ще бъдат тези искания?

— Трябва да разберем от Китано. Опасявам се, че ще поиска Чигава, сребърните мини, всички източни области и може би дори Ямагата.

— Никога няма да отстъпим Ямагата! — възкликна господарката Отори.

— И макар че ми е неприятно да го изрека, може да поиска да се откажеш от властта и дори да си отнемеш живота.

Ичиро говореше с равен, сух тон, все едно разискваше някаква законова постановка, но, изглежда, го връхлетя внезапен пристъп на кашлица и той избърса очи с ръкава на робата си, като за момент прикри лицето си.

Господарката Отори не оспори това тълкуване, а остана да седи в мълчание, със сведен поглед и строго изражение.

— Заповедта на моя баща бе да си отнема живота само ако Джато се загуби. Джато дойде при мен като по чудо — ето защо трябва да се подчиня на неговото желание и да живея, за да подиря отмъщение.

— Мечът дойде при теб? — възкликна майка му слисана, без да може да се сдържи. — Къде е сега?

Той посочи оръжието, което лежеше до него — със замаскирана дръжка и в чужда ножница.

— Това не е Джато — възрази тя.

— Няма да го вадя, за да ти го доказвам. Но е Джато.

Майка му се усмихна.

— Тогава няма от какво да се страхуваме. Не могат да те накарат да се откажеш от властта, щом държиш меч на Отори.

Ичиро отбеляза:

— Получихме сведения, че Ийда Садаму изпитва ненавист към теб лично. Чичовците ти могат да се изкушат да те предадат на него за собствена изгода. Армията на Отори е почти унищожена. Не се намираме в положение да се отбраняваме. Ще бъдеш в голяма опасност. Трябва да си много внимателен.

— Разполагам ли с някакви преимущества? — попита Шигеру.

— Ти си законният наследник на клана; хората те обичат и няма бързо да те лишат от подкрепата си.

— А и Тохан понесоха тежки загуби — отбеляза Шигеру. — Садаму също едва ли ще е в състояние да нападне сърцето на Средната провинция или да подложи Хаги на обсада. Може би Сейшуу ще удържат на думата си за съюз и ще ни се притекат на помощ.

А може би и Племето цяха да бъдат още една пречка за амбициите на Садаму, разсъждаваше той, но без да изрече гласно мислите си.

— Е, тогава положението е по-добро, отколкото предполагах — отбеляза Ичиро.

Шигеру даде заповеди за най-внушителното шествие, възможно при съществуващите обстоятелства, което да го съпроводи до крепостта. Бързо събраха всички старци и момчета от останките на охраната в къщата. За негова изненада сред тях се оказаха Мийоши Кахей и неговият по-малък брат Гемба, който бе едва шестгодишен.

— Радвам се да ви видя живи и здрави — рече Шигеру на Кахей.

— Ние още повече, че виждаме владетеля Шигеру — отвърна Кахей, чиято доскорошна момчешка веселост бе заличена от видяното на бойното поле. — Смъртта на Кийошиге беше ужасна — добави той тихо, с пламтящи от неизплакани сълзи очи. — Трябва да отмъстим за него!

— Ще го сторим — отвърна също тъй тихо Шигеру. — Какви са вестите за баща ви?

— Той също оцеля. Сега е в крепостта. Прати мен и брат ми да бъдем част от ескорта ви, залог за подкрепата му през идните месеци — мнозина от хората ни загинаха, но те имат синове, мои връстници или на Гемба; ние ще сме вашата бъдеща армия.

— Искрена благодарност на него и на вас.

— Така се чувства целият град, цялата страна — възкликна Кахей. — Докато владетелят Шигеру е жив, целият клан ще живее!

Шигеру заръча да му донесат нова ножница за Джато, махна от дръжката черната кожа от акула, след което внимателно почисти и лъсна меча. Облече се в официални роби в приглушен цвят, избродирани с герба на Отори, и сложи на главата си малка черна шапчица. Чийо отскубна поникналите косми от брадата му и среса косите му. Малко преди пладне той пое към крепостта. Яздеше един от конете на Мори — сив с черна грива и опашка, който му напомняше на мъртвия жребец на Кийошиге. Майка му го придружаваше в паланкин.

Къщата на майка му се намираше на известно разстояние от центъра на града, заобиколена от други малки имения с бели зидове с керемидени покриви и градини с дървета. Успоредно на пътищата вървяха канали, гъмжащи от ленива риба, а въздухът бе изпълнен със звън и плисък на вода. Храстите с азалии в градините искряха като огнени пламъци, а по бреговете на каналите цъфтяха перуники.

В далечината се долавяха други звуци, първоначално неясни, а после постепенно открояващи се като биене на барабани и гонгове, викове на хора, които пееха и пляскаха с ръце. Улиците се изпълниха с тълпи — жителите бяха облечени в ярки цветове и носеха шапки със странна форма и жълти или червени шалове. Танцуваха, сякаш връхлетени от лудост, или обладани от духове. При появата на шествието на Шигеру пеенето и движенията им станаха още потрескави. Тълпата от хора се раздели, за да му стори път, и той мина с коня си между тях, но техните вълнения го заливаха и все повече го поглъщаха, докато накрая той вече не се чувстваше човешко същество, а възплъщение на нещо древно и неразруσιμο.

Това не трябва да загива никога, помисли си той. Трябва да живея. Трябва да имам син. Ако съпругата ми не ми роди, ще имам деца от Акане. Ще ги призная и ще ги осиновя. Сега вече никой не може да ми попречи да осъществя собствените си решения. Дни наред почти не бе мислил за двете жени — сега го заля копнеж по Акане. Впери поглед към къщата под боровете, сякаш очаквайки да я зърне, но портите бяха залостени, а къщата изглеждаше пуста. Веднага щом нещата в крепостта потръгнат, щеше да ѝ проводи съобщение. Щеше да отиде при нея вечерта. А и трябваше да говори с Мое веднага щом разбере каква е съдбата на баща ѝ и братята ѝ. Опасяваше се,

че са мъртви, тъй като Янаги и хората му бяха понесли тежестта на първата яростна атака на Тохан, в същото време връхлетени по десния фланг от своите предполагаеми съюзници Ногучи.

Ендо Чикара и Мийоши Сатору го поздравиха пред крепостта, посрещайки го с добре дошъл у дома и поднасяйки своите съболезнования за смъртта на баща му. За разлика от царящата в града лудост те бяха мрачни. Никой не можеше да се преструва, че Отори не са претърпели пълно поражение. Поеха по дървения мост заедно. При първата външна стена Шигеру слезе от коня си и продължи пеша към входа към резиденцията.

Щом влязоха вътре, Ендо заяви:

— Владетелят Китано пристига утре. Той носи исканията на Тохан.

— Свикайте старейшините и чичовците ми — отвърна Шигеру. — Трябва да обсъдим позицията си, преди да се срещнем с Китано. Майка ми също ще присъства на съвещанието. Съобщете ми, когато всички се съберат. Междувременно трябва да говоря със съпругата си.

Ендо каза нещо на една от прислужниците и тя изчезна нататък по верандата, върна се след няколко мига и прошепна:

— Господарката Отори ви очаква, владетелю Отори.

След яркото слънце навън стаята тънеше в сумрак и той не можа да види ясно изражението на Мое, когато му се поклони доземи и после го поздрави с „добре дошъл“, сковаността на тялото и високопарните й слова му показваха скръбта й за мъртвите и, подозираше той, разочарованието, че съпругът й не е сред тях. Той коленичи пред нея и успя да види зачервените й очи и подпухнало лице.

— Искрено съжалявам — рече. — Опасявам се, че се е наложило да понесеш огромна загуба.

— Ако наричаш смъртта на баща ми, на синовете му и на всички наши воини огромна загуба... Да, така е — отвърна тя с безмерна горчивина. — Моят брак обвързва семейството ми с теб, с твоето безразсъдство и безсмислена дързост. По-добре да бяха постъпили като Китано и Ногучи. Къщата ни е унищожена. Земята ще ни бъде отнета и предоставена на воините на Ййда.

— Това все още подлежи на преговори — рече Шигеру.

— Какви преговори могат да ми върнат семейството? Майка ми по-скоро ще си отнеме живота, отколкото да напусне Кушимото. Всички са мъртви, с изключение на мен. Ти унищожи фамилията Янаги.

— Твоят баща беше предан на моя и на мен. Роднините ти не станаха предатели. Трябва да се гордееш с тях.

Тя вдигна очи и го погледна право в лицето.

— Ти също си преживял голяма загуба — рече тя с подигравателна загриженост. — Любовницата ти е мъртва.

Бе решил, че Мое ще изрази официални съболезнования за смъртта на баща му и за момент не проумя онова, което чу. После си даде сметка за дълбочината на омразата ѝ към него, за силата на желанието ѝ да го нарани.

— Акане — продължи тя. — Куртизанката. Убила някакъв старец и после себе си. Явно, или така поне говорят хората, Масахиро я е посетил, за да ѝ съобщи вестта за твоята смърт, и тя вероятно си е загубила разсъдък.

Мое продължи да го гледа втренчено, почти ликуващо.

— Естествено, Масахиро поддържаше връзка с нея цяла зима. Сигурно неведнъж е спал с нея през време на отсъствието ти.

Гневът му бе тъй мощен, че единственото желание, което изпита, бе да я убие. Противопостави се отчаяно на прилива на червено, който подпали мускулите на ръцете му. Юмруците му се свиха и лицето му се сгърчи в новата мъчителна болка. Акане е мъртва? И го е мамила със собствения му чичо? И двете твърдения му изглеждаха еднакво неправдоподобни и непоносими. После си спомни историите за предишния ѝ любовник Хаято; слуховете в града как след като мъжът бил убит по заповед на Масахиро, децата му първо били осъдени на смърт, но после помилвани благодарение, твърдяха всички, на намесата на Акане.

— Сигурно си много уморен — рече Мое със същия изкуствен глас. — Виждам, че си бил ранен. Нека ти приготвя чай.

Знаеше, че ако остане в стаята и миг повече, ще загуби самообладание. Стана рязко, без да каже нищо повече на съпругата си, протегна рязко ръка към вратата, разкъсвайки хартиената преграда, докато я отваряше със сила, и се втурна към градината. Зидът се

изпречи пред него и го спря. Той заби юмрук в преградата, все едно можеше да пробие камъка, а от очите му рукоуха неухдържими сълзи.

Остана така, втречен в морето от другата страна на залива. Вълните ромоляха около грамадната преградна стена; откъм водата духаше лек ветрец, който изсуши сълзите по страните му. След този първи пристъп не се разплака повече, но усети как разпалената му ярост стихва и се превръща в нещо друго, не по-малко силно, но управляемо — непоколебимото решение да се вкопчи в онова, което му бе останало.

Нямаше с кого да поговори, с кого да сподели мъката си. Само Кийошиге би го разбрал, но Кийошиге бе мъртъв — вече никога нямаше да разговаря с него, да чува смеха му. Той самият бе заобиколен от хора, които го мразеха — чичовците му, собствената му съпруга. Беше загубил баща си, най-близкия си приятел, най-доверения си съветник Ирие Масахиде... и Акане, която никога повече нямаше да държи в обятията си.

Ендо Чикара дойде при него и го уведоми, че съвещанието е свикано. Шигеру трябваше да изостави мъката и яростта си и да се изправи пред чичовците си спокоен и хладнокръвен. Сега повече от всякога изпита благодарност към Мацуда и свещениците от Тераяма за строгото обучение, което го бе научило на самообладание. Той поздрави чичовците си без всякакъв признак за истинските си чувства, получи техните съболезнования и посрещна въпросите им невъзмутимо, оглеждайки лицата им внимателно, но дискретно, като преценяваше стойката и поведението им. Погледна крадешком Масахиро, отвратен дори от мисълта, че Акане е била в обятията на такава грозота. Не го вярваше... тя никога не би спала с Масахиро, освен ако не я е насилил. Тази мисъл го накара да изпита такава погнуса, че трябваше да я превъзмогне с усилие, за да може да продължи обсъждането.

Съвещанието протече бурно, белязано с неудобство и страх, изпълнено с взаимни обвинения — първо срещу Ногучи предателя, после макар и по-меко — срещу самия Шигеру за това, че е предизвикал враждебността на Ийда и че се е противопоставил открито на Тохан. Накрая поради липса на друга възможност владетелят Шоичи склони да изпълнява ролята на регент, тъй като бе

напълно възможно Тохан да откажат да преговарят с Шигеру, а някой трябваше да е упълномощен да говори от името на клана.

Ендо, практичен и разумен както винаги, беше видимо мълчалив, но Мийоши се изказа топло в защита на Шигеру, подчертавайки, че по негово мнение хората в Хаги, както и навсякъде в Средната провинция, са подкрепяли войната срещу Тохан и биха се опълчили яростно срещу всяко решение да им се подчинят. Вярваше, както и Шигеру, че западът няма да подкрепи едно пълно господство на Тохан над Средната провинция и че трябва да гласуват доверие на съюза с Маруяма и да го използват като начин за постигане на целта си.

— Когато получим исканията на Тохан, трябва в отговор да им представим своите собствени — изрази мнение Мийоши. — В края на краищата Садаму нападна Чигава без видима провокация.

— За съжаление провокациите към него бяха твърде много — отвърна рязко Шоичи. — И най-вече поведението на Шигеру след смъртта на Миура.

Нямаше особен смисъл да спорят постоянно за едно и също нещо и Шигеру обяви край на съвещанието. Същата нощ се върна в къщата на майка си, тъй като искаше да разговаря насаме с Ичиро, а и не можеше да понесе да е под един покрив с чичовците си или със съпругата си. Мийоши искаше да отиде с него, но Шигеру го убеди да остане в крепостта — имаше нужда поне от един верен васал там. Мийоши прати нови хора, за да засили охраната на къщата, и Шигеру си помисли, че знае каква е причината за това. В този момент неговата внезапна смърт щеше да е облекчение за мнозина. Беше много възможно да стане жертва на наемно убийство. Никога до този момент не бе мислил за това — бе неизменно закрилян от своето непоклатимо положение. Сега, докато вървеше по улиците, които все още бяха изпълнени с бурни тълпи от хора, той си даде сметка колко лесно би било сред тях да се скрие някой наемен убиец. Къщата на майка му изглеждаше лишена от всякаква надеждна защита, но поне имаше доверие в прислугата, за разлика от крепостта, където вече не вярваше на никого.

Разказа на Ичиро всичко, което бяха разисквали на съвещанието, и неговият учител предложи да присъства на преговорите, планирани да започнат на следващия ден. Също като Мийоши той бе на мнение,

че Отори имат редица основания за недоволство, по които трябваше да се вземе отношение.

— Ще запомня всичко изречено и после ще го запиша — обеща той.

Докато се изкъпят и вечерят, Шигеру вече се бе сковал от умора. Искаше да разпита Ичиро за Акане... но какво можеше да знае Ичиро? Изпитваше необходимост да скърби за нея подобаващо... но ако тя наистина го бе предала? Беше твърде мъчително дори да си го помисли. И той изключи тези свои вълнения, все едно ги бе скрил в кутия, заровена в земята, и се остави да потъне в дълбоката река на съня.

Точно преди да заспи, си каза: *Ако някой знае истината за Акане, това ще е Чийо*. Реши по-късно да разпита възрастната жена и намери известна утеха в увереността, че тя няма да го излъже.

Владетелят Китано пристигна в Хаги на следващия ден и бе съпроводен до крепостта с голяма тържественост. Величието на преминаването му бе някак помрачено от необузданото поведение на жителите на града, които все още изливаха своите скръб и болка от предателството в танци и припявания, облечени в странни и крещящи одежди. Шествието на Китано стана обект на хули, бе замеряно с камъни и боклуци, в резултат на което едва не се стигна до истинско кръвопролитие.

Само появата на Шигеру попречи недоволството да се развихри в нещо по-грозно. Той посрещна Китано, поздрави го официално и пое, яздейки редом с него. Неговото самообладание и смелост донякъде поддържаха успокояващо на хората, както и присъствието на Ичиро, който бе известен и уважаван като човек с големи познания и почтеност. Денят бе зноен и влажен, над планините и на хоризонта се струпваха облаци. Проливните дъждове щяха да започнат всеки момент и временно да сложат край на всякакви военни действия.

Мъжете крещяха гневно, че по-скоро ще си изгорят къщите до основи и ще унищожат нивите си, отколкото да ги отстъпят на Тохан; жените пееха, че ще се хвърлят заедно с децата си в морето, ако Садаму някога влезе в Хаги. Шигеру бе доволен, че Китано чува всичко това — ако тези хора не бъдеха умиротворени, реколтата

нямаше да бъде прибрана, производството на храна щеше да спре и следващата пролет всички щяха да бъдат обречени на глад.

Съвещанието щеше да е с ограничено присъствие — само владетелите Отори — Шигеру и чичовците му — и Китано. Ичиро също присъстваше с двама писари — единия от Хаги, другия от Цувано. Когато всички се настаниха в главното помещение и си размениха обичайните официалности, Китано рече:

— Радвам се, че мога да бъда от полза за клана в това скръбно време.

Изглеждаше самодоволен, като котарак, който току-що е излапал крадена риба. Шоичи заяви:

— Дълбоко съжаляваме за последните събития — ние лично бяхме изразили несъгласието си с тях. Сега моят брат и аз ще поемем отговорността за бъдещето добро поведение на нашия клан. Надяваме се, че ще можем да предложим обезщетение, което владетелят Ийда да счете за приемливо.

— В замяна той ще ни признае като назначени регенти, докато се изясни въпросът с наследството — добави Масахиро.

— Няма нужда от подобно изясняване — заяви Шигеру, като полагаше усилия да говори спокойно. — Аз съм най-големият син на владетеля Шигемори. Разполагам с наследник в лицето на моя брат Такеши.

Китано се усмихна вежливо и заяви:

— Това е едно от основните условия на владетеля Ийда. Няма да се водят никакви по-нататъшни преговори, докато владетелят Шигеру е глава на клана.

След като никой не продума, той добави:

— Предупредих ви да не предизвиквате неговата враждебност. Ако не се съгласите да се оттеглите, едва ли има смисъл да продължаваме това съвещание. Владетелят Ийда и неговата армия напредват и вече са стигнали до Кушимото. Не можем да им попречим да превземат Ямагата. После само Цувано ще ги дели от Хаги.

— Хаги не може да бъде превзет с обсада! — не се сдържа Шигеру.

Чичовците му се спогледаха.

— Но може да се обречем на глад, особено след като е едва началото на лятото и до прибирането на оризовата реколта остават

седмици — заяви Шоичи.

— Шигеру трябва да си отнеме живота — отбеляза Масахиро безстрастно. — Това без съмнение ще отговори на изискванията на Ийда и ще бъде достойно.

— Заповедта на моя баща бе да остана жив — отвърна Шигеру. — Особено след като Джато се завърна при мен.

Ичиро се обади зад тях:

— С ваше позволение бих искал да отбележа, че смъртта на владетеля Шигеру ще хвърли в смут цялата Средна провинция. Ако Тохан бяха победили Отори в честна битка, това щеше да е приемлив изход. Но когато е намесено предателство, правдата е на страната на победените. Сражението се е водило в Средната провинция — значи нашественикът е владетелят Ийда. Всички тези съображения трябва да се претеглят много внимателно, преди да се стигне до окончателно решение.

— Заплахата за обсада на Хаги е лишена от смисъл — добави Шигеру, — тъй като Сейшуу ще ни се притекат на помощ. Кажи това на Садаму. Освен това по наши сведения той също е понесъл твърде тежки загуби, за да подеме нова кампания, особено през време на дъждовния сезон.

— Всички тези твърдения може да са основателни — отвърна Китано, — но няма смисъл да ги обсъждаме, ако не приемете, че от този ден нататък вие не сте нито главата, нито наследникът на клана Отори.

— Това не е нещо, с което мога да се разделя по желание, все едно смъквам роба или шапка — отвърна Шигеру. — Това е моята същност.

— В такъв случай моето присъствие тук става излишно — отбеляза Китано.

Настъпи кратко мълчание. После Шоичи и Масахиро заговориха едновременно.

— Това е нелепо...

— Владетелят Шигеру трябва да се откаже...

— Вашият брат е в Тераяма, нали? — попита Китано. — Трябва да ви заявя, че храмът е обграден от моите хора. По заповед на владетеля Ийда или по мое нареждане те имат готовност да го нападнат, да убият всички в него и да го изгорят до основи, ако

въпросите не се разрешат задоволително в рамките на настоящата седмица. Град Ямагата също ще бъде срина с земята.

— Това би бил акт на нечувано зло, дори и за вас — отвърна Шигеру гневно.

— Сещам се за няколко подходящи определения и за вас, Шигеру — отвърна рязко Китано. — Но не смятам, че взаимните оскърбления биха довели до нещо добро. Трябва да постигнем споразумение.

Внезапно рухналият дъжд затрополи по покрива и в помещението нахлу мирис на мокра пръст.

— Трябва да поставим благо на клана на първо място — рече Шоичи благочестиво. — Владетелят Ийда ти подарява живота, Шигеру. Това е огромна отстъпка. Животът на брат ти също ще бъде пощаден.

— Вие бяхте победен в битка — трябва да очаквате, че ще ви се наложи да платите известна цена — добави Китано. — Разбира се, ако настоявате да сложите край на живота си, ние не можем да ви попречим. Но аз съм съгласен с учителя Ичиро — подобно действие би предизвикало смут сред хората и по тази причина, със значителна милост и защото преди време сте му спасили живота, владетелят Ийда не държи на него.

Гласовете им го достигаха някак отдалече, а помещението сякаш бе изпълнено с мъгла. Единственото, за което можеше да мисли, бе: *И все пак Джато дойде при мен. Не мога да умра, преди да съм постигнал отмъщение. Не ми е възможно да се откажа да бъда глава на клана. Джато се върна при мен!*

Тогава си спомни как мечът го бе намерил, спомни си и думите на човека, който му го бе донесъл. Проницателност, подмолност и най-вече търпение. Това бяха качествата, които трябваше да усъвършенства в себе си, за да оцелее. Щеше да започне да ги прилага още сега.

— Добре — рече той. — Ще се откажа предвид всички изложени причини и най-вече в името на благо на клана.

— Владетелят Ийда очаква писмени уверения, че ще се оттеглите от политическия живот и никога повече няма да вдигате оръжие срещу него.

Подмолност. Шигеру сведе глава.

— В замяна брат ми трябва да бъде доведен невредим в Хаги, а Тераяма и Ямагата да бъдат пощадени.

Китано отвърна:

— Те няма да бъдат нападнати, но трябва да бъдат отстъпени на Тохан, както и Чигава и равнината Яегахара. Аз също понасям загуби — добави той. — Трябва да се простя с почти половината си владение. Въздържах се и не ви нападнах, както искаше Ийда. Ногучи, от друга страна, е възнаграден с цялата южна област.

Преговорите продължиха през целия ден. Границите на Трите провинции бяха преначертани. Територията на Отори бе сведена до планинската област между Хаги и Цувано и един тесен отрязък по протежение на северното крайбрежие. Изгубиха Чигава и сребърните мини, Кушимото, Ямагата и богатия южен град Хофу. Две трети от Средната провинция минаха в ръцете на войните на Ийда. Но Хаги не бе атакуван и като резултат настъпи своеобразен мир, който продължи повече от десет години.

Твърде обезсилен след битката при Яегахара, за да ги напада през следващите няколко години, Ийда отправи искания и към Сейшуу заради съюза им с Отори. Араи Дайичи получи заповед да служи на Ногучи Масайоши; Каеде — най-голямата дъщеря на владетеля Ширакава — бе пратена в имението на Ногучи като зложница веднага след като навърши нужните години, а на Марико — дъщерята на Маруяма Наоми — бе отредена същата съдба в самия град Инуяма. В Ямагата и Ногучи бяха построени огромни крепости, а по междуградските пътища бяха сложени строго охранявани гранични постове.

Но всичко това лежеше в бъдещето.

ТРИЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

През следващите няколко дни Шигеру бе изцяло зает с подробностите по споразумението за капитулацията, с точното място на границите, с промяната на реда, по който налозите трябваше да бъдат пренасочени към новите владетели. През повечето време не му беше трудно да действа спокойно, все едно всичко бе сън, от който рано или късно щеше да се събуди, и животът щеше да си тръгне постарому. Движеше се с безразличие в тази нереалност, вършейки каквото трябва, добросъвестно и с възможната справедливост. Срещаше се с безкрайни групи от хора — воители, търговци, старейшини, обясняваше им условията за капитулация доколкото можеше, като оставаше недосегаем както за гнева и липсата на разбиране, така и за често избликващите сълзи.

Постепенно неговата привидна невъзмутимост започна да оказва въздействие върху изстъпленото поведение в града. Танцуващите тълпи се разпръснаха и хората започнаха отново да носят обикновените си дрехи, а животът им постепенно се върна в обичайното си русло. Той нямаше да им позволи да изпаднат в самосъжаление и да се изживяват като жертви. Това водеше единствено до безсилие и разяждащо негодувание, което щеше да свърши работата на Тохан и да разруши клана отвътре.

Но от време на време Шигеру се озоваваше в хватката на неконтролируема ярост. Избликваше незнайно откъде, все едно бе някакъв демон, който го връхлиташе неочаквано. Тогава той обикновено се втурваше навън, в което и помещение да се намираше, защото повече от всичко се страхуваше да не убие някого, без да иска; дясната му ръка често бе в синини и рани от това, че щом останеше сам, забиваше юмрук в някоя дървена колона или каменен зид. Понякога си удряше плесници с мисълта, че явно полудява; после внезапно отново си даваше сметка за света около себе си, чуваше коприварчето, което се обаждаше от градината, долавяше аромата на

перуниките, лекото трополене на дъждовните капки и яростта стихваше.

От време на време, когато беше сам, по подобен начин го посещаваха демоните на смазваща мъка за всички мъртви и за Акане, която му липсваше толкова силно, че изпитваше физическа болка. Мястото на смъртта ѝ — кратерът на вулкана — бе станало средище за преклонение на жените от домовете за удоволствие, както и на младите влюбени момичета. Шигеру понякога ходеше там, отиваше и до гроба на баща ѝ на каменния мост, поднасяше приношения и четеше надписа, който бе наредил да издълбаят в камъка:

ПРЕДАТЕЛИТЕ И ПОДЛЕЦИТЕ ДА СЕ ПАЗЯТ!

Яростта и скръбта бяха еднакво непоносими и той полагаше усилия да не допуска да го завладеят, но колкото и да бяха мъчителни, те го караха да се чувства жив. При все това не можеше да си позволи да им се отдаде.

Чийо му разказа онова, което бе успяла да разбере за обстоятелствата около смъртта на Акане. Той подозираше своя чичо Масахиро в нещо повече от разврат — този човек дейно заговорничеше срещу него. Но самата Акане бе проявила липса на дискретност, на безусловна вяност към него, бе повлияна от трагедията на Хаято. Често го спохождаха мисли за отмъщение, но отмъщението щеше да почака. Трябваше да бъде търпелив, подобно на чаплата, която идваше всяка вечер да лови риба в потоците и шадраваните в градината на къщата край реката.

Със своето практично отношение към въпросите на тялото Чийо му препоръча да се утеши с други момичета, но той отхвърли предложението ѝ със смътна ненавист към всички жени заради тяхната привлекателност и двуличие и с нежелание да се обвързва с когото и да било.

Установи се в къщата и заживя там с майка си и със своята съпруга. Ичиро бе доволен от това решение и увери Шигеру, че животът на един мъж, който се е оттеглил от света, предоставя много

преимущества — възможност за изучаване на литература, религия и философия, посвещаване на естетически развлечения и, естествено, на удоволствието от кулинарията.

Господарката Отори и Мое не бяха особено доволни от това развитие на събитията. В известен смисъл и двете чувстваха, че щеше да е по-достойно, ако Шигеру си бе отнел живота. Разбира се, те щяха да го последват в този негов акт, но след като той настояваше да живее, те бяха длъжни да се подчинят на желанието му.

Въпреки че беше красива и удобна, къщата не беше голяма и Шигеру откри известно удоволствие в семплия и пестелив начин на живот. Мое тъгуваше по лукса и великолепието, които предлагаше животът в крепостта; макар и да смяташе, че не обича интригите в женското крило, сега Мое установи, че те също й липсват. Не харесваше свекърва си, а присъствието на Чийо я напрягаше, тъй като предизвикваше неприятни спомени; през повечето време нямаше с какво да се занимава и определено скучаеше. Беше съпруга, но не съвсем, нямаше деца, близките й бяха мъртви, домът й бе унищожен заради безразсъдството на собствения й съпруг. Беше оскърбление за паметта им, че продължава да живее, и тя му го натякуваше ежедневно с хапливи коментари в присъствието на други и с открити обвинения, когато бяха насаме.

Тъй като нямаше с какво да се занимава, господарката Отори тормозеше Мое повече от всякога, като често нареждаше на снаха си да изпълнява задачи, които бяха работа на прислугата, обикновено движена от чиста злоба. Една вечер, няколко седмици след битката, преди края на дъждовния сезон, тя нареди на Мое, която се приготвяше да си ляга, да й донесе чай от кухнята.

Валеше силно и къщата бе потънала в сумрак. Мое напълни порцелановата каничка от металния чайник, който висеше над жаравата, и отнесе една чаша на своята свекърва.

— Водата беше твърде гореща — оплака се господарката Отори. — Трябва да я махнеш от огъня и да я оставиш да поизстине, преди да направиш чая.

— Защо не поискаш Чийо да ти го приготви? — отвърна рязко Мое.

— Иди и направи нов — нареди господарката Отори. — Отнеси и на мъжа си. Той е с Ичиро, преглеждат някакви архиви. Виж дали

поне веднъж не можеш да се държиш с него като истинска съпруга.

Мое изпълни онова, което ѝ бе казано, и обзета от неприязън, отнесе поднос с чаши чай в любимата стая на Ичиро.

Вътре Шигеру беше сам и четеше някакъв свитък. Около него имаше няколко дървени кутии от пауловния и стаята миришеше на стара хартия и плесен. Беше се вгълбил в онова, което четеше, и не вдигна поглед, когато тя влезе. Мое коленичи и постави подноса на пода. Внезапно я връхлетя желание да се нахвърли върху му, да го нарани, да го накара да страда, както тя страдеше.

— Седиш там като някакъв търговец — рече тя. — Защо прекарваш толкова време вътре? Вече не си никакъв воин!

— Ще бъдеш ли по-щастлива, ако живеем разделени? — попита той след миг. — Убеден съм, че можем да направим нещо по този въпрос. И двамата сме страдали. Няма смисъл да се ненавиждаме един друг.

Неговата спокойна разсъдливост я вбеси още повече.

— И къде мога да отида? Нямам си нищо и никого! Най-добрият начин да се разделим би бил чрез смъртта. Първо твоята, а после и моята.

Все така, без да вдига поглед към нея, той каза тихо:

— Вече съм решил, че няма да сложа край на живота си. Моят баща ми нареди да живея.

Очите му се плъзгаха по колоните със знаци върху свитъка. Той разви още малко от него.

— Теб просто те е страх — заяви тя презрително. — Ти си страхливец! Ето в какво се превърна великият владетел Шигеру — в страхливец, който чете за ориз и соя като търговец, докато съпругата му поднася чай.

Неспирният дъжд, мирисът на влага и мухъл вече го бяха запратили в мрачна потиснатост, а и цял ден се съпротивляваше на яростта и отчаянието.

— Остави ме сам — нареди той с внезапно избликнал в гласа му гняв. — Махай се!

— Защо? Защото ти напомням нещо, което би предпочел да забравиш? Смъртта на хиляди по твоя вина? Загубата на две трети от Средната провинция, унищожението на собственото ми семейство, пълното ти унижение?

Яростта го заля. Той скочи на крака, готов да се втурне навън в дъжда. Тя стоеше между него и вратата. Той протегна ръце, за да я блъсне встрани, но тя се хвърли върху него и той долови мириса ѝ на свежест след банята, аромата на копринените ѝ коси. Мразеше я и в същото време я желаше. Тя бе негова съпруга — трябваше да го задоволява, да му роди деца. За миг в съзнанието му проблесна споменът за първата им брачна нощ с цялото очакване и разочарование. Беше я стиснал за ръката, другата му ръка бе на врата ѝ, усещайки уязвимите кости на върха на гръбнака. Осъзна крехкостта ѝ, както и собствената си сила и власт, и бе връхлетян от желание да я има.

Повали я на рогозката, развърза пояса ѝ и вдигна робата ѝ, докато разхлабваше своята, искаше да ѝ причини болка, изпитваше смътно желание да я накаже. Тя възкликна уплашено. Гневът изчезна така внезапно, както го бе връхлетял. Той си спомни страха и студенината ѝ.

Замалко да я насиля, помисли си той с отвращение.

— Съжалявам — рече неловко, отдръпна се и я пусна.

Тя не направи усилие да стане, нито да се закрие, а го гледаше с изражение, което не бе виждал никога по-рано. Мое каза:

— Аз съм твоя съпруга. Това е нещо, за което не трябва да се извиняваш. Стига още да те бива.

Невероятно фина бе границата между силата на омразата и силата на любовта. Мое се бе възбудила повече от неговия гняв, отколкото от нежността му. Търсеше яростта му, а бе презирала чувствителността му. Актът между тях бе колкото на насилие, толкова и на любов. При все това в момента на своето освобождаване той почувства към нея прилив на нежност, желание да я притежава и да я закриля.

Техният брачен живот придоби свой собствен изопачен десен, изтъкан от разпокъсаните и усукани нишки на живота им. През деня Мое се държеше като примерна съпруга, тиха и почитителна към своята свекърва, работлива и усърдна. Но когато двамата с Шигеру оставаха сами, тя търсеше как да предизвика гнева му и после да му се подчини. Притегляше този гняв към себе си, както високият бор притегля светкавицата, самата тя възпламенена и наранена от неговия изблик. Той продължаваше да се движи и да живее в своята измислена

действителност, през деня непрестанно си намираше работа, а през нощта учеше, често заедно с Ичиро. Ритмичното трополене на дъжда, влажният въздух, мирисът на плесен — всичко това го откъсваше от реалния свят. Понякога си мислеше, че се е превърнал в жив призрак и ще се стопи в мъглата. Гневът, който Мое събуждаше у него, съчетан с желанието и неговото удовлетворяване, обслужваше странна цел да го придържа към действителността. Беше ѝ благодарен за това, но всякаква проява на нежност предизвикваше искреното ѝ презрение, поради което той никога не говореше за чувствата си.

Когато настъпи краят на проливните дъждове, тя вече бе заченала. Шигеру се разкъсваше между радостта и предчувствието за предстоящо нещастие. Когато гледаше на себе си като на прост воин земеделец, както от време на време успяваше, той си представяше радостта, която децата щяха да внесат в живота му. Когато се виждаше в ролята си на лишен от собственост наследник на клана, осъзнаваше, че едно дете, особено ако е син, може само да застраши още повече и бездруго несигурното му положение. Колко още щяха да му позволят да живее? Ако управлението на чичовците му бъдеше справедливо, скоро кланът Отори щеше да го забрави; хората щяха да заживеят мирно и спокойно, неговият живот нямаше да има значение за тях и никой нямаше да скърби за смъртта му. Ако Шоичи и Масахиро продължаха да използват ресурсите на клана за тяхна лична изгода и вълненията се засилеха, както се опасяваше, оцеляването му щеше да стане още по-несигурно. Щеше да съсредоточи върху себе си надеждите за обновяването на света и за връщането към справедливо управление. Тези надежди се превръщаха в искри, които запалваха бунтове сред селяни и земеделци. Чичовците му щяха да виждат в него постоянен подстрекател на размирици. Ако искаше да оцелее, докато постигне възмездие, трябваше да върви предпазливо по тясната пътека между избора да привлече твърде много внимание или да бъде обречен на забрава. Опасяваше се, че един син би представлявал прекалено голямо предизвикателство за неговите чичовци, за да могат да го подминат, но въпреки това копнееше за дете — продължител на бащиния му род, истински наследник на клана.

Освен това се страхуваше за здравето на Мое. Бременността ѝ беше тежка — почти не можеше да се храни и често повръщаше. От

време на време му минаваше мисълта, че тяхното грубо съвкупяване можеше да създаде само уродлива рожба.

Мое вече не го посещаваше през нощта — всъщност двамата почти не разговаряха помежду си. Тя се оттегли в женското крило на къщата, където за нея се грижеше Чийо, която я убеждаваше да яде, разтриваше ѝ краката и гърба и ѝ вареше приспивателни чайове, за да облекчава неразположението ѝ.

ТРИЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Следващата тревога на Шигеру бе наближаващият Празник на мъртвите. По традиция, стига да имаше възможност, на този ден той посещаваше Тераяма, където бяха погребани мнозина от предците му. Чу, че прахът на баща му е отнесен там след битката, но не бе отишъл на погребението, нито бе извършил някаква церемония в Хаги — единствено кратките молитви, които бе произнесъл в тайното селце на Племето. Чувстваше, че е негов дълг сега да отиде там, да почете паметта на баща си и да заръча молитви за него, за предците си и за всички мъртви от клана Отори, както и да съпроводи брат си обратно у дома, тъй като Такеши все още бе в храма. Освен това копнееше да види Мацуда Шинген, да чуе от игумена няколко мъдри слова, които щяха да го научат как да изживее остатъка от живота си.

Той сподели с Ичиро желанието си да отиде в Тераяма и възрастният човек му обеща, че ще потърси мнението на владетелите Отори, за да види дали ще му разрешат едно такова пътуване. Гняв завладя Шигеру заради скрития смисъл на този отговор — той вече нямаше право да се движи свободно из Средната провинция, а бе задължен да иска разрешението на чичовците си за всичко. Но вече умееше да контролира гнева си и не го прояви пред Ичиро, а само го помоли да направи нужното колкото се може по-скоро, тъй като бяха необходими приготовления, а и той искаше да прати съобщение на Мацуда.

Не получи пряк отказ, но постоянните уклончиви отговори го накараха да осъзнае, че или няма да му бъде позволено да замине, или разрешението ще му бъде дадено твърде късно, за да успее да пристигне в храма преди първия ден на празника. Реши да вземе нещата в свои ръце и да се предреши с одеждите, които бе носил с Муто Кенджи — вехтата невзрачна роба за пътуване и шапката от тръстика; уви дръжката на Джато в кожа от акула, взе си торбичка с храна и няколко монети, прекоси реката през нощта при рибния яз и пое пеша през планината.

Бе решил, ако някой го спре, да каже, че е тръгнал на поклонение към едно от отдалечените светилища в планината южно от Хаги, но, изглежда, никой не заподозря действителната му самоличност. В месеците след битката мнозина лишени от собственост или загубили господарите си воители прекосяваха Трите провинции на път за дома или в търсене на убежище в гората, даже някои от тях прибегваха до дребни кражби, за да оцелеят. Даде си сметка, че лицето и личността му са неизвестни — хората не го познаваха. Преди, когато го погледнеха, те не виждаха него, не виждаха човека, а наследника на техния клан. Сега, когато вече не пътуваше с всички отличителни знаци на владетеля Отори, беше невидим. Съзнанието за това го изпълни с потрес, но и с облекчение.

Мнозина пътуваха с лица, увити в шалове или скрити под островърхи шапки като неговата. Той вървеше, привидно вгълбен в мислите си, непроницаем като черен плащ, но внимателно оглеждаше земята, която прекосяваше, като мислено отбелязваше състоянието на оризищата, отношението към горите, нивите, откъснати от склоновете на планината, където селяните отглеждаха зеленчуци, обезопасени с огради от заострени колове срещу глигани. Беше в разгара на лятото, оризищата искряха в яркозелено, горите бяха гъсти и сенчести, огласени от пронизителното жужене на цикади, въздухът бе натежал и влажен. Освен с насекоми, гората бе изпълнена с птича песен; всяка нощ откъм дигите и водоемите се носеше квакане на жаби.

Съзнателно избягваше междуградските пътища и се движеше по стръмни и тесни пътеки, от време на време даже се губеше, но винаги държеше посока на юг, докато накрая стигна до колибата, където бе прекарал лятото с Мацуа. Беше по здрач и появата му изплаши малкото тануки, което се шумугна под верандата. Реши да пренощува в колибата. Стори му се запуснала — въздухът бе наситен с мирис на мухъл, а въглените в ситната пепел отдавна бяха изстинали. Врхлетяха го спомени — за обучението на Мацуа, за смъртта на Миура, за лисичия дух, който бе станал негов приятел и се наричаше Муто Кенджи. Изяде последните остатъци от храната, която си беше взел, и после седна в медитация на верандата, докато осеяният със звезди небесен купол бавно се носеше над него, а малкото тануки се показва и поема на нощен лов. Когато се върна призори, Шигеру също се прибра в колибата и поспя няколко часа. Събуди се освежен, с

чувството за цялост, каквото не бе изпитвал от месеци, закуси с изворна вода и пое на последната част от своето пътуване.

По пладне спря да отдъхне за малко под огромния дъб, където бе видял хоо. Все още си спомняше белите пера на птицата с обагрени в червено връхчета, които така ясно се бяха запечатали в съзнанието му. Тогава Мацуда му бе говорил за смъртта, за избора на онзи път, който щеше да направи смъртта му значима... но сега продължаваше да живее, след като толкова много бяха загинали... дали бе направил правилния избор? Или с действията си бе прогонил хоо от Средната провинция и тя повече никога нямаше да се завърне?

От войните, които според твърденията на Китано бяха обградили храма, нямаше и следа — може би след подписването на договора за капитулацията те всички се бяха върнали в Ямагата с неговите многобройни странноприемници и красиви жени или бяха отишли в Цувано да се подготвят за жътвата. При все това, въпреки привидния мир и покой в храма, ведрата дъга на покривите на фона на тъмозелените багри на гората, пърхащите около стрехите бели гълъби с тяхното несекващо гукане, Мацуда Шинген не можа да скрие тревогата си при пристигането му. Шигеру току-що бе влязъл в главния двор и бе разменил няколко думи с един от монасите, който заравняваше дребните камъчета и метеше пътеките — по това време храмът не се охраняваше и главната порта се държеше отворена от зори до полунощ. Монахът, който го сбърка с обикновен пътник, го насочи към помещенията за гости. Едва когато Шигеру свали шапката, която носеше, и поиска да говори с игумена, той го позна и незабавно го отведе в кабинета на Мацуда. Шигеру коленичи пред възрастния човек, но Мацуда стана, отиде бързо до него и го прегърна.

— Дошъл си сам, в тези дрехи? Никак не е безопасно за теб. Сигурно си даваш сметка какъв риск си поел.

— Чувствах, че трябва да ознаменувам деня на мъртвите на това място — отвърна Шигеру. — Тази година повече от когато и да било съм длъжен да отдам почит на духа на баща ми и на всички загинали.

— Ще ти покажа къде са погребани останките на владетеля Шигемори. Но първо нека повикам брат ти. Сигурно си се затъжил за него — Мацуда плесна с ръце и когато монахът, който бе довел Шигеру, се появи отново, Мацуда го помоли да доведе Такеши.

— Той добре ли е? — попита Шигеру.

— Физически е в добро здраве... даже отлично. Но след вестта за поражението и смъртта на баща ви е много неуравновесен... гневен и непокорен. Няколко пъти заплашва, че ще избяга. Заради собствената му сигурност се опитвам да не го изпускам от очи, но постоянното надзираване го дразни.

— С други думи, станал е много труден — отбеляза Шигеру. — Ще ви отърва от него. Той трябва да се върне в Хаги.

— Владетелят Китано предложи да прати ескорт — рече Мацуда. — Но Такеши отказва да тръгне с него, заявявайки, че не се движи в компанията на предатели.

— Тревожех се, че Китано може да се опита да го задържи в Цувано и по този начин да го направи заложник — поясни Шигеру. — Бих предпочел да го взема със себе си.

— Но тогава твоето пътуване ще стане ясно за всички — предупреди го Мацуда.

— Пътуването ми не бе разрешено от чичовците ми, но бе напълно оправдано — отвърна Шигеру. — Трябва да изпълня нужните церемонии за баща ми, тук, където е погребан прахът му, и точно по време на Празника на мъртвите.

— Ийда ще използва и най-малкия претекст, за да докаже, че си нарушил условията на капитулацията. Не виждам как ще те остави жив. Или ще нареди да бъдеш убит тайно, или ще те екзекутира публично. Намираш се в безопасност единствено ако стоиш в онова, което е останало от Средната провинция — в Хаги.

— Не възнамерявам да прекарам остатъка от живота си ограничен по този начин, което е равносилно на затвор.

— А как тогава ще го прекараш?

В поведението на Мацуда не пролича и сянка от състрадание, съжаление за убитите или обвинение. Шигеру бе постъпил по най-добрия начин съобразно знанията и възможностите си — бе претърпял поражение, но самото действие бе правилно. Това отношение вдъхна сили на Шигеру и го успокои много повече от проявата на каквото и да било съжаление.

— Наред с другото ще стана и земеделец; ще се оттегля от света. И ще чакам — тези отговори му дойдоха сега, в покоя на храма. — Но трябва да познавам земята. Смятам да я обходя, да я откроя. Дори и Ийда не може да съзре предизвикателство в това. Моята личност,

собствената ми природа ще бъде оръжието ми срещу него. Ще стана всичко, което Ийда не е. Трябва да живея... за да се изправя срещу него, да го победя, дори и само като го надживея. Ако успея да го предизвикам да ме убие, смъртта ми ще постигне онова, което животът ми е успял. И стига да е възможно, ще идвам тук всяка година. Надявам се, че ще продължите да ме напътствате и обучавате.

— Естествено, ще го правя с радост, стига да не представлявам още една заплаха за теб.

— Щях да сложа край на живота си на бойното поле — почувства се задължен да обясни Шигеру. — Но мечът на моя баща — Джато — ми бе даден в ръцете и според мен това е заповед да продължа да живея.

— Ако мечът е дошъл при теб, това е с някаква цел — рече Мацуда. — Животът ти още не е приключил. Но пътят оттук нататък ще бъде много по-труден от онзи, който си извървял.

— Вече не знам кой съм — призна Шигеру. — Какъв съм, ако не съм глава на клана?

— Ето сега ще разбереш — отвърна Мацуда — какво те прави истински мъж. И битката ще е много по-жестока от тази при Яегахара.

Няколко мига Шигеру остана безмълвен, след което обяви рязко:

— Жена ми очаква дете.

— Надявам се да е момиче — рече Мацуда. — Чичовците ти ще бъдат много обезпокоени, ако имаш син.

Бяха прекъснати от някакъв шум отвън, след което вратата се плъзна встрани и се отвори. Такеши се втурна вътре и се хвърли към брат си; Шигеру стана, за да го прегърне. Усети как очите му почват да парят; отдели Такеши от себе си, хвана го за раменете и го огледа. Брат му бе порасъл и бе заякнал; лицето му бе по-слабо и по-зряло, с проявените вече високи скули и волеви нос, който придаваше на Отори техния ястребов вид. Очите му блестяха и той подсмръкна няколко пъти, но успя да сдържи сълзите си.

— Дошъл си тук, за да сложиш край на живота си? — попита той. — Трябва да ми позволиш да те последвам. Владетелят Мацуда ще ни помогне.

— Не, ще живеем — отвърна Шигеру. — Такава е изричната воля на баща ни. Ще живеем.

— Тогава трябва да отидем в планината и оттам да се бием с Тохан! — възкликна Такеши. — Можем да съберем онова, което е останало от армията на Отори!

Шигеру го прекъсна.

— Можем да сторим само онова, което е възможно. Подписал съм договор за капитулация и съм дал съгласието си да се оттегля от политическия живот. Ти трябва да сториш същото, ако не искаш да служиш на чичовците ни, да положиш клетва за вяност към Тохан и да се биеш за тях.

Той си спомни притесненията си относно бъдещето на Такеши — беше се надявал да му предостави собствено владение. При настоящите обстоятелства това никога нямаше да се случи. Какво щеше да прави Такеши с остатъка от живота си?

— Да се закълна във вяност към Тохан? — повтори изумен Такеши. — Ако не ми беше брат, щях да го възприема като оскърбление! Трябва да действаме с достойнство... това е всичко, което ни е останало. По-скоро бих отнел живота си, отколкото да служа на чичовците си!

— Забранявам ти да го правиш! Още не си възрастен, длъжен си да ми се подчиняваш.

— Ти вече не си наследникът на клана! — гласът на Такеши бе язвителен, беше ясно, че иска да го засегне.

— Но все още съм твоят по-голям брат — Шигеру разбираше, че Такеши е разочарован от него, но въпреки това изпита болка.

— Владетелят Шигеру е прав — каза меко Мацуда. — Трябва да му се подчиняваш. Искане да се върнеш в Хаги заедно с него.

— Предполагам, че всичко е за предпочитане пред това да стоя тук — измърмори Такеши. — Но какво ще правя в Хаги?

— Предстои ти много работа — да продължиш обучението си, да ми помагаш. — *И да научиш онова, което аз трябва да науча, помисли си Шигеру, как да бъдеш мъж.*

— Утре ще се сбогуваме с нашия баща — рече той. — И веднага след празника поемаме обратно към дома.

Такеши не плака през време на кратката служба, но се подчини на Шигеру без възражения и се сбогува с Мацуда с признателност за

цялото обучение и с чувство, което приличаше на искрена обич. Върнаха се по същия път, по който бе дошъл Шигеру, пеша, в семпли дрехи, през планината.

Такеши попита само веднъж:

— Така ли трябва да се държим оттук нататък?

— Трудно е — призна Шигеру. — И ще става още по-трудно. Но няма да е завинаги.

Лицето на Такеши, дни наред мрачно и унило, малко се разведри.

— Значи ще постигнем отмъщение?

Бяха сами по начин, който може би нямаше да се повтори месеци наред, или дори години. Шигеру отвърна тихо:

— Непременно. Обещавам ти. Смъртта на баща ни и поражението ни ще бъдат отмъстени. Но това означава потайност и притворство — нещо, което никой от нас не владее. Трябва да се научим как да не правим нищо.

— Но не завинаги? — попита Такеши с усмивка.

Минаха две седмици. Животът възстанови своя ритъм — както се стараеше Такеши да не остава без задължения, Шигеру установи, че и неговите дни са запълнени.

Такеши вече не тренираше в района на крепостта заедно със своите братовчеди, останалите момчета и млади мъже от клана. Обучаваше го Шигеру — на речния бряг или в гората. Мийоши Кахей и неговият брат Гемба често ги придружаваха с позволенията на баща им, а мнозина младежи се промъкваха тайно, за да гледат, тъй като Шигеру, обучен от Мацуда, бе станал изкусен майстор на меча, а Такеши, изглежда, не само не му отстъпваше, а и дори го превъзхождаше.

Един ден Мори Хироки, брат на Кийошиге и последният оцелял син от семейството на Юсуке, който се занимаваше с обзидване на коне, бе сред малката тълпа на брега на реката. Преди шест години бе пратен да служи в светилището, посветено на речното божество, след битката с камъни, в която неговият най-голям брат Юта се бе удавил, а Такеши едва не бе намерил смъртта си. Беше вече четиринайсетгодишен. Приближи се до Шигеру след тренировката и го попита дали може да говори с него.

Шигеру винаги бе проявявал интерес към младежа, който бе обектът на първото му решение като възрастен. Негово бе предложението Хироки да бъде пратен в светилището да служи на речния бог — той бе посъветвал бащата на момчето да не отнема собствения си живот, а да продължи да служи на клана Отори със своите изключителни умения в отглеждането на коне. Бе наблюдавал как Хироки израства в образован и схватлив младеж, съхранил своята любов към танците и станал истински майстор.

— Баща ми иска да ви каже някои неща — рече Хироки. — Дали ще бъде възможно да го посетите?

— С удоволствие — отвърна Шигеру, чувствайки, че има много неща, които трябваше да разкаже на бащата на Кийошиге за живота и смъртта на неговия син.

Уговори се за следващия ден и потегли рано сутринта, вземайки Такеша със себе си. Ичиро бе изразил мнение, че вероятно за Такеша би било по-добре да остане и да се занимава с писане, история и философия. Брат му усъвършенстваше уменията си в бойните изкуства, но, твърде енергичен по природа, не понасяше бездействието, а и не притежаваше онази самовзискателност, която се изискваше за усърдно обучение. Както Шигеру, така и Ичиро се опитваха да му втълпят, че развиването на интелекта повишава физическите умения и че самообладанието се придобива, когато човек се отдава на онова, което не харесва, влагайки също толкова ентусиазъм, колкото и в любимите си занимания, че и повече. Такеша изслушваше всички тези съвети с едва сдържано нетърпение и често изчезваше от къщата, участвайки в битки с камъни с момчетата от града и дори в забранени боеве с мечове с някои от синовете на воините. Шигеру се разкъсваше между гнева, предизвикан от поведението на брат му, и страха, че Такеша ще бъде убит или накрая ще избяга и ще се присъедини към бандите от поставени извън закона мъже, които живееха в гората, ограбваха земеделци и пътници, като се правеха на непобедими воини, а всъщност не бяха много по-различни от най-обикновени разбойници. Полагаше всички усилия да привлече Такеша в собствения си живот и интереси.

Те не прекосиха реката при рибния яз, а минаха по каменния мост. Шигеру спря да поднесе приношения и да се помоли при гроба на зидаря, надявайки се, че неспокойният дух на Акане ще намери

покой. Често мислеше за нея, гневеше ѝ се, копнееше и скърбеше за нея поравно, докато тялото на Мое едрееше с неговото дете. Гаденето на съпругата му намаляваше с всяка изминала седмица, но тя си оставаше бледа и слаба, без да се смята коремът ѝ, все едно растящото дете изсмукваше жизнените ѝ сокове; с приближаване на времето, в което бебето трябваше да се появи на бял свят, физическото ѝ неразположение се замени с психични терзания, тъй като Мое винаги бе изпитвала дълбоко вкоренен страх от раждането.

Отидоха пеша, тъй като Шигеру нямаше кон — Карасу бе умрял в битката и той все още не го бе заместил с друг. Бяха убити почти толкова коне, колкото и хора, а оцелелите бяха присвоени с радост от Тохан — сред всички загуби на Отори недостигът на коне се чувстваше най-силно и предизвикваше най-голямо негодувание.

Придружаваше ги един от малкото възрастни мъже, останали от васалите на майка му. Той вървеше няколко крачки след тях, смирен и покорен, макар че двамата с Такеши вероятно си даваха сметка, както и самият Шигеру, за шума, който се носеше пред тях — ропотът, смесица от скръб и вълнение, която извади търговците от техните складове и занаятчиите от работилниците им, за да се втренчат в него, да паднат на колене, докато минава покрай тях, а после да се изправят и да го проследят с поглед.

Резиденцията на Мори се намирал нагоре покрай потока, на неголямо разстояние от земите, които принадлежаха на майката на Шигеру, на южния бряг на река Хигашигава. В юношеските му години бе станала нещо като втори дом за Шигеру — място с неизменна тиха ведрост, въпреки пестеливостта и дисциплината в живота на Мори. Сега се натъжи, когато влезе в занемарената градина и видя запуснатите конюшни и ливади. Имаше няколко кобили със съвсем малки жребчета, там беше и старият черен кон — бащата на Карасу, — но липсваха напълно развити животни, а поотрасналите жребчета бяха само четири — понастоящем двегодишни, — две черни и две сиви с черни гриви.

Хироки ги посрещна при портата на къщата, благодари им, че са дошли и ги поведе през просторната дървена веранда към най-голямата стая, където вече седеше баща му. В нишата имаше свежи цветя, а на пода за гостите бяха поставени копринени възглавници. Отвън един възрастен човек се опитваше да възстанови реда в

градината и стърженето на бамбуковото му гребло бе единственият звук, който се долавяше на фона на неспирната песен на цикадите.

Юсуке изглеждаше спокоен, но бе много отслабнал, а силните мускули по врата и раменете му се бяха стопили. Беше облечен в семпла бяла роба и сърцето на Шигеру се сви от мъка и съжаление, тъй като тази дреха означаваше, че Юсуке възнамерява да сложи край на живота си и вече е облечен за погребение.

Те си размениха дълбоки поклони и Шигеру седна на почетното място, с гръб към нишата и гледка навън към занемарената градина. Дори пущинакът, в който се бе превърнала, притежаваше известна красота — виждаше се как природата се бори да я завладее отново, семената покълваха там, където падаха, храстите избуяваха в естествената си форма, изплъзвайки се от човешката ръка. Това почетно място вече не му принадлежеше, при все това нито той, нито Юсуке знаеха как другояче да се държат един към друг.

— Съжалявам за смъртта на сина ти — рече той.

— Казаха ми, че е загинал заради предателството на Ногучи.

— Срамувам се, че трябва да го заявя — отвърна Шигеру. — Истина е.

— Беше ужасна вест — добави Такеши. — Не мога да повярвам, че приятелят ми е умрял по такъв начин!

— А Камоме? — попита старецът, тъй като неговите коне му бяха почти толкова скъпи, колкото и синовете му.

— Камоме бе уцелен от стрелците на Ногучи. Кийошиге загина с меч в ръка, готов за бой, все едно възнамеряваше да се изправи сам срещу целия клан Ногучи. Той бе най-добрият приятел, който може да има човек — няколко мига останаха в мълчание, след което Шигеру каза: — Загуби двама синове заради моето семейство. Дълбоко съжалявам за това.

Искаше да каже на Юсуке, че възнамерява да дири отмъщение, че ще чака търпеливо, че Ийда и Ногучи ще платят за смъртта на Кийошиге и на баща му... но не знаеше кой може да подслушва, а и си даваше сметка, че не бива да говори прибързано. Молеше се Такеши също да остане безмълвен.

— Животът на всички в семейството ни вече принадлежи на владетеля Шигеру — отвърна Юсуке. — Оцеляхме до днес единствено благодарение на вашата мъдрост и състрадание — той се усмихна и

внезапно в очите му блеснаха сълзи. — Бяхте само дванайсетгодишен! Но не това е причината, поради която ви помолих да дойдете днес. Както вече заявих, моят живот ви принадлежи. Моля ви да ме освободите от това задължение. Не мога да служа на чичовците ви. Единственият ми оцелял син е свещеник — не очаквам божеството на реката да ми го върне. Единственото ми желание е да сложа край на живота си. Моля за разрешението ви да го сторя и ви умолявам да ми помогнете.

— Татко! — възкликна Хироки, но Юсуке вдигна ръка, за да го накара да замълчи.

— Виждам, че мечът на баща ви е у вас — рече той на Шигеру. — Използвайте Джато върху мен.

Шигеру отново усети неистов порив към смъртта. Как би могъл да отнеме живота на този вещ и предан човек, а самият той да продължи да живее? Страхуваше се, че Юсуке ще е първият от мнозина загубили синовете си бащи, оцелели след битката воители, които не желаят да живеят със срама и позора на поражението. Най-добрите Отори щяха да последват загиналите; кланът щеше да се самоунищожи. Но ако приемеше смъртта, нищо от това вече нямаше да го засяга... Може би щеше да е по-добре да го стори, да нареди на съпругата си, на майка си и брат си да се самоубият и самият той да сложи край на живота си. Почти усещаше как Такеши до него желае това да се случи.

Чу как конят изцвили откъм ливадата — звукът тъй наподобяваше цвиленето на Карасу, че все едно чуваха призрак.

— Нуждаем се от нови коне — рече той. — Ще те освободя от твоите задължения към мен... наистина твоят син Кийошиге изплати многократно всички дългове... но имам още една последна молба към теб — да възстановиш конските табуни, преди да ни напуснеш.

Не можеше да измисли нещо друго, което да е в състояние по-успешно да възроди гордостта и духа на клана от техните славни коне. Конят изцвили отново и един от жребците откликна — повтори зова на своя баща, сякаш го предизвикваше.

— Ще трябва да потърся нови коне — рече Юсуке. — Известно време няма да ги има в Трите провинции — конете на запад са твърде дребни и твърде бавни, а Тохан със сигурност няма да ни помогнат.

— Преди време татко все говореше за конете от степите — рече Хироки. — Нали винаги е искал да отиде до голямата земя и да ги види със собствените си очи?

— Конете от края на света — рече тихо Юсуке. — По-свирепи от лъвовете, по-бързи от вятъра.

— Доведи няколко от тях като твой последен акт на преданост към Отори — рече Шигеру.

Известно време Юсуке остана безмълвен. Когато заговори отново, гласът му, доскоро твърд и категоричен, се бе скършил.

— Изглежда, съм избързал с погребалната роба. Ще ви се подчиня, владетелю Шигеру. Ще живея. Ще отида до края на света и ще доведа нови коне.

Сълзите, които бе сдържал, сега се затъркаляха по страните му.

— Простете ми — рече той и ги избърса с белия ръкав. — Това е скръбта, която се надявах да избегна. Много по-трудно и по-болезнено е да живееш, отколкото да умреш.

Такеши бе мълчал почти през цялото време, но когато двамата си тръгнаха, рече тихо на брат си:

— Владетелят Мори е прав. По-трудно е да се живее.

— Длъжен си да живееш заради мен — отвърна Шигеру.

— Ако ми беше заповядал, щях да сложа край на живота си. Щом ми забраняваш, сигурно трябва да ти се подчиня. Но изглежда тъй срамно.

— Изпълняваме волята на нашия баща, в това няма нищо срамно. И никога не забравяй — няма да е завинаги!

ТРИЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Детето растеше, а с него и страховете на Мое. Сякаш всичко се случваше така, че да усилва тревогата ѝ. В града се знаеше, че чичовците на Шигеру не преливат от щастие заради предстоящото раждане. Хората си шушукаха за таен заговор, целящ отравянето на майката и детето, убийството на Шигеру и Такеши, направата на магии, които да причинят смъртта на Мое. Зимата бе необичайно сурова, снеговете паднаха рано и се задържаха дори през третия месец, вятърът нахлуваше с вой откъм северозапад, донасяйки студ, мраз и нови виелици. Храната и дървата за огрев станаха оскъдни, дървените въглища — все по-трудни за осигуряване; земята бе замръзнала, твърда като камък, а тежките ледени висулки трошаха покриви и клони.

Въпреки усилията на Шигеру предишното лято реколтата бе пострадала от разгрома и неговите последици. Храната не достигаше; просяци се стичаха в града, където умираха по улиците от глад или студ. Мое не смееше да се покаже навън — сякаш смъртта бе навсякъде, дебнеща нея и детето ѝ. Рядко се чувстваше в безопасност, освен в най-вътрешните и уединени помещения на къщата, където с нея седеше Чийо, разтриваше раменете и краката ѝ, за да ѝ помогне да се отпусне, и ѝ разказваше мили приказки за малки вълшебни дечица, родени от костилки на праскови или бамбукови стебла, за да разсее страховете ѝ.

Но накрая не успяха да я опазят нито усилията на Чийо, нито сигурността в къщата. Мое си просрочи времето — бебето бе разположено неподходящо, а родилните мъки се оказаха продължителни, но безплодни. Писъците ѝ продължиха цял ден и цяла нощ, но преди края на следващия мразовит ден секнаха. Детето — момиченце — изобщо не проплака, а издъхна заедно с майка си и бе погребано до нея.

Кончината на младата жена, която никой не харесваше особено, хвърли цялото домакинство в дълбока скръб. Смъртта бе нещо

обичайно — а жената и момиченцето — приравнени към вече претърпените загуби. При все това те предизвикаха почти безутешна скръб. Може би всички чувстваха, че детето бе обещание за нов живот, за ново начало, а сега дори тази скромна утеха им бе отнета. Вероятно дори собственото му семейство бе започнало да смята, че къщата на Отори Шигеру е прокълната.

Скръбта на Шигеру, съпроводена с угризения и съжаление, бе най-силна и безутешна. В продължение на няколко седмици той не излезе от къщата, освен за да присъства на необходимите церемонии. Не пиеше вино, ядеше съвсем малко и прекарваше часове наред в безмълвна медитация, спомняйки си всичко за своята съпруга и за изкривената любов, която бяха извели от своя брак. Спомни си със срам как бе желал смъртта ѝ, бе искал да я отстрани от живота си така, както някой би плеснал комар. Тя го изпълваше с раздразнение, дори нещо повече — двамата изпитваха омраза един към друг, но си бяха легнали заедно, за да създадат детето, което я бе убило. И двамата бяха тласнати против волята си по тази пътека — бяха съпруг и съпруга, техният брак бе замислен, за да създаде законни наследници. Никой не можеше да го обвини, че е направил дете на жена си — предназначението на жената бе да дава живот.

Но това бе неговият първи сблъсък с опасностите и болките при раждане. Знаеше колко се бе страхувала от него Мое. Макар че не го пускаха в стаята, той беше наясно с нейния ужас и мъките ѝ. Беше удивен и натъжен, че на жените им се налага да търпят подобни неща — те понасяха всички последствия от желанието на мъжете за техните тела; отиваха до края на света и донасяха оттам синове и дъщери. И често не се връщаха, а бяха извлечени, въпреки отчаяната им съпротива, в мрака, с разкъсани млади и крехки тела.

Често сънуваше своята дъщеря, веднъж съвсем ясно видя телцето ѝ в земята — когато пролетта сгръ премръзналите ѝ ръце и нозе, от тях изникнаха бледозелени растения, подобни на папрат.

Както Акане, така и Мое му бяха дадени — той самият бе пожелал Акане и я бе получил, Мое му бе предоставена. А сега и двете бяха мъртви, едва прехвърлили двайсетте. Често мислеше за всичко, на което го бе научила Акане, щеше му се да ѝ бе казал, че я обича, да бе оставил любовта си към нея да процъфти, вместо да я отрича; щеше му се да бе обичал съпругата си, щеше му се да му се бе отдала с желание

и пламенно, заради любовта си към него. Може би ако бяха останали живи... но и двете вече ги нямаше. Никога повече нямаше да види нито едната, нито другата.

После скръбта му се усили от нарастващ копнеж. Като минаха няколко седмици, с обичайната си практичност Чийо взе да нарежда на една или на друга прислужница да остава, след като пригответи постелята му, но Шигеру не можеше да се насили да ги докосне и си казваше, че повече никога няма да спи с жена.

Пролетта закъсня, но пък настъпи неудържимо. Южните ветрове с тяхната мека топлина досега не бяха посрещани тъй радушно; небето никога не бе изглеждало тъй тъмносиньо, а младите листа — тъй искрящо зелени. С нарастването на дните Шигеру постепенно успя да овладее скръбта си, осъзнавайки, че макар и лишен от някаква определена роля в клана, все още има с какво да допринесе за неговото възстановяване. Ако той самият съумееше да промени живота си, вероятно щеше да го стори и кланът Отори.

По време на медитация често бе размишлявал за бъдещето си. Никога нямаше да се откаже от намерението да се изправи срещу Садаму и да го убие, да отмъсти за смъртта на баща си и за поражението на клана си; даваше си сметка обаче, че за да го постигне, трябва да го запази в пълна тайна. Щеше да накара света да смята, че се е оттеглил окончателно, че вече е просто един земеделец и нищо повече; щеше да е безопасен и безукорен, да чака търпеливо колкото е необходимо с надеждата, че такава възможност ще се появи, и с готовността да се възползва от нея.

Започна да играе тази роля у дома. Отказа се от всякакви официалности в къщата, за неудоволствие на майка си, започна да носи вехти, семпли дрехи и да се занимава с поддържане на градината и на имението ѝ. Разговаряше с всеки, който проявяваше готовност да слуша, за експериментално земеделие през време на предстоящия дъждовен период, за това какъв е най-добрият начин за възпиране на гъсеници, пеперуди и скакалци; подобна работа бе необходима, тъй като предишната година бе мъчителна за цялата провинция и хранителните запаси бяха почти изчерпани. Не остана незабелязано, че докато Шигеру се занимаваше с възстановяването на земята, за да

могат хората да се нахранят, Шоичи и Масахиро живееха в лукс, разширяваха и ремонтираха резиденцията си в крепостта и не правеха никакви отстъпки в изискванията си за налозите. Занаятчийци и художници работеха със златен варак, абанос и седеф, докато по улиците на Хаги всяка седмица умираха по петстотин души.

ТРИЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

— Разбира се, това бе голямо облекчение за Садаму — заяви Кикута Котаро на Муто Кенджи. Повече от година след битката при Яегахара господарите от Племето се бяха срещнали по предварителна уговорка в пристанищния град Хофу, понастоящем прехвърлен на доскорошния васал на Отори — предателя Ногучи. — Ако Шигеру се бе сдобил със син, последван от други здрави деца, това щеше значително да засили опасенията на Садаму. Или поне така ми бе докладвано в Инуяма.

Шизука наля още вино в купичките и мъжете отпиха жадно. И двамата бяха нейни чичовци — Котаро по майчина линия, а Кенджи — по бащина. Тя слушаше внимателно техния разговор, като прикриваше чувствата си, които по отношение на владетеля Шигеру бяха доста сложни. Така и не успя да си прости напълно, задето го бе предала. Сега я прониза жалост към него; запита се дали скърби за смъртта на съпругата си и предположи, че сигурно е опечален от загубата на детето си, макар и дъщеря. С чувство на гордост си помисли за собствения си син, вече на шест месеца — здраво, жизнено и преждевременно развито дете, копие на баща си Араи Дайичи. Спеше в друга стая, но всеки път, когато не бе пред очите ѝ, сърцето ѝ болезнено се свиваше, а гордостта ѝ бе примесена с непрестанна тревога за него, от която гърдите ѝ се напържаха и кърмата ѝ потичаше.

Изпита известен срам заради тази своя сантименталност — тя, която винаги бе хвалена за своето коравосърдечие и за липсата си на емоции, така ценени от Племето. Притисна с ръце гърдите си с надеждата, че млякото няма да избие по дрехата ѝ или да замирише, с ясното съзнание, че и двамата мъже в стаята тутакси ще доловят промяната в миризмата ѝ.

И наистина Кенджи ѝ хвърли един от своите подигравателни, язвителни погледи, докато Котаро продължаваше:

— Но заплахата от евентуални бъдещи синове убеди Садаму, че предишната година е допуснал грешка, като не е настоял Шигеру да

бъде екзекутиран. Сега е още по-обсебен от него. Единствено смъртта на Шигеру ще го освободи и ще му донесе покой.

— А защо го е пощадил по-рано? — попита Шизука.

Никой от тях не бе привърженик на владетеля Ийда, но Котаро живееше в Инуяма, имаше там собствени шпиони и често работеше с двама от васалите на Ийда — Андо и Абе. Бе запознат по-добре от всички тях с мислите и намеренията на военачалника.

— Имаше някаква странна идея, че постъпва почтено. Суетата му бе наранена от факта, че е спечелил битката единствено заради предателство и че преди две години Шигеру му е спасил живота в една от подземните пещери. Смяташе, че изплаща дълг.

— Не е възможно Садаму да постъпи почтено, така както не е възможно Шигеру да постъпи непочтено — рече Кенджи и се засмя, все едно бе изрекъл шега.

— Така твърдят мнозина — съгласи се Котаро, — макар и само когато не могат да бъдат чути от Тохан, тъй като не искат да си загубят езика и ушите — той също се засмя, без да откъсва поглед от лицето на Кенджи. — Но Андо отправи към мен искане, при това не особено деликатно, Шигеру да бъде премахнат до края на годината.

Преди да отговори, Кенджи подкани с жест Шизука да му напълни купичката и отпи. Тримата се намираха в задната стая в къщата на един търговец; в дъното имаше малка веранда, а зад нея — двор. Някой беше сложил саксии със священ бамбук и сребърен лист покрай ръба на верандата, но дворът бе пълен с кутии, сандъци и кошове; до портата два товарни коня и няколко носачи чакаха търпеливо да бъдат натоварени. Отвъд зидовете се носеха звуците на пристанищния град. Ритъмът на живот в Хофу следваше ветровете и приливите. Беше пладне. Приливът и внезапната промяна в посоката на вятъра бяха довели до трескаво оживление, което замаскира продължителното мълчание на Кенджи.

Накрая той рече благо:

— Доколкото си спомням, миналата година се разбрахме, че е по-добре Ийда да бъде държан в напрежение и че Шигеру трябва да остане жив.

Шизука си даде сметка, че никога не бе виждала който и да е от двамата да си изпусне нервите. Когато се ядосаха, почваха да говорят още по-благо и нито за миг не се разделяха със своето желязно

самообладание. Беше виждала и двамата да убиват със същата хладна прецизност и липса на емоции. Внезапно си представи Шигеру пронизан от остриетата на ножовете им и се удиви на болката, която изпита, както и на съвсем несвойственото за нея чувство за вина.

Вятърът затрака в паянтовите прегради.

— Източен — рече Котаро с известно раздражение.

— Известно време ще те задържи в Хофу — отбеляза Кенджи, тъй като Котаро бе тръгнал да се прибира в Инуяма на връщане от Западната провинция. — Ще имаме време за още няколко игри — двамата мъже играеха го и подносят, върху който бяха поставени дъската и пуловете, лежеше на рогозката помежду им. — А какво те отведе в Маруяма?

— Още една изключително добре платена поръчка от владетеля Ийда — отвърна Котаро. — Не трябва да излиза извън тези стени, но нямам нищо против да ти кажа. Садаму е бесен, че западните кланове не са се присъединили към него в нападението му срещу Отори. Загубил е твърде много хора при Яегахара, за да подхваща нови атаки, но държи да накаже Сейшуу и най-вече владетелката Маруяма. Надява се, че ще я убеди да се подчини на семейството на мъжа си, както подобава на една примерна съпруга.

Той впери поглед в Шизука.

— На твоя воин му подрязаха крилата, а? Той вразуми ли се, разкайва ли се?

— Опитва се да си дава вид — отвърна Шизука. — От това му зависи животът. Но вътрешно е бесен. Негодува, че е принуден да служи на предател, и се страхува, че братята му ще заграбят властта, ако баща му се спомине, докато той е при Ногучи.

— Така му се пада! — възкликна Котаро и отново се засмя. — Не го изпускай от очи, също както миналата година, особено ако замисля и други прибързани срещи, и незабавно ни уведоми. Сега си в идеалното положение да преценяваш обстановката, че да не ми се налага да правя ново дълго и досадно пътуване — после се приведе към Кенджи и каза, снишил глас: — Нямах представа, че в Маруяма живеят толкова малко семейства на Племето, без нито един Кикута. Затова трябваше да отида лично. Загиваме ли? Защо имаме толкова малко деца?

После се обърна към Шизука и попита:

— Какво представлява синът ти? Има ли ръцете на Кикута?

Това бе първото нещо, което бе проверила още при раждането на детето, търсейки правата линия, пресичаща дланта, белег на фамилията Кикута, който самата тя бе наследила от майка си. Шизука поклати глава.

— Не, прилича на баща си.

— Това смесване на кръвта май в повечето случаи намалява уменията — отбеляза недоволно Котаро. — Затова Племето винаги е било против. И все пак жалко — има изключения, в които ги усилва. Надявах се синът ти да е едно от тях.

— Дарбите му могат да се проявят, когато поотрасне — предположи Кенджи. — Както става при Муту. Все пак във вените му тече кръв и на Муту.

— На колко стана? — попита Котаро.

— На шест месеца — отвърна Шизука.

— Добре, само не се привързвай много към него. Малките често си отиват внезапно по най-различни причини — после се усмихна и добави: — Като сина на Маруяма Наоми, който умря преди няколко дни. Беше горе-долу на същата възраст.

— Умрял е, докато си бил в Маруяма? — попита Кенджи, похладен от всякога.

— Садаму искаше да я сплаши. Няма по-добър начин да нанесеш удар по жена.

— Ти си убил детето й? — възкликна Шизука, без да може да се сдържи.

— „Убил“ е твърде силна дума. Не ми се наложи да правя почти нищо. Просто го погледнах в очите. Той заспа и повече не се събуди.

Тя се опита да скрие ужаса, който я прониза. Беше чувала за това умение, което притежаваха само Кикута, да причиняват внезапно безсъзнание само с поглед. Знаеше, че един възрастен човек може да се събуди, макар че обикновено намираха смъртта си, докато са в несвяст, но едно бебе щеше да е напълно беззащитно...

Котаро беше горд със себе си, тя долови в гласа му нотка на самохвалство. Внезапно изпита омраза към него — заради убийството и заради удоволствието, което му бе доставило. Ненавиждаше тези мъже, които управляваха живота на толкова хора, в това число и нейния собствен, със своята безскрупулност и жестокост. Бяха я

накарали да се отърве от първото дете, което бе заченала. Сега ѝ се стори, че долавя заплахата към сина си, напомняне, че трябва да им се подчинява. Усети, че я изпълва жестоко негодувание, дори към Кенджи, макар и никога да не бе подлагала на съмнение искрената му обич.

Тя отправи поглед към него. Лицето му бе безизразно, без сянка на изненада или неодобрение.

— Тъй че Шигеру е следващият — заяви Котаро. — Признавам, с него ще е по-трудно.

— Още не сме се споразумели за Шигеру — отвърна Кенджи. — Всъщност всички Муто имат нареждане да не участват в какъвто и да било опит за покушение над него.

Тъй като Котаро не каза нищо в отговор на думите му, Кенджи продължи:

— Шигеру е мой. Аз му спасих живота при Яегахара, освен това за всички ни той е по-полезен жив.

— Не искам да споря с теб по този въпрос — рече Котаро. — Единството между фамилията на Племето е много по-важно от Садаму или Шигеру. Да теглим жребий. Да видим дали небесата са на негова страна.

Той загреба шепа от пуловете за го, които лежаха върху дъската, оставени там след последната игра, и ги постави в торбичката им. После я протегна към Шизука.

— Вземи си един — подкани я той.

Тя бръкна, извади един пул и го остави на рогозката помежду им. Беше бял. В продължение на няколко секунди тримата останаха безмълвни, втренчени в него.

— Избери още един такъв и е твой — рече Котаро. — Шизука, затвори си очите. Във всяка ръка ще ти сложа по един пул в различен цвят. После Кенджи ще избере.

Тя протегна стиснатите си юмруци към чичо си, като се молеше небесата да го напътстват. Кенджи потупа лявата ѝ ръка. Тя я отвори; върху дланта ѝ, белязана с линията на Кикута, лежеше черният пул. Неволно, нямайки доверие на Котаро, тя отвори другата си ръка. Пулът в нея беше бял.

Кенджи каза с безкрайна благост:

— Това е за първия опит. Ще го приема. Но ако се провалиш, животът на Шигеру става мой.

— Няма да се проваля — отвърна Котаро.

ТРИЙСЕТ И ОСМА ГЛАВА

Шигеру отново пое на път в невзрачни одежди и скрито лице, като старателно променяше външността си при всеки нов преход с надеждата да не бъде разпознат. В хода на годината новите граници бяха установени по-строго и по мостове и кръстопътища бяха поставени бариери. Отори бяха загубили цялата южна област и бяха изтласкани от източната част в тясна ивица покрай морския бряг. Шигеру обикаляше навсякъде из оцелялата територия, проучваше я до най-малки подробности, разговаряше със земеделците и имаше чувството, че те често подозират кой е, но знаят как да пазят тайната му. Осведомяваше се за организацията на живота по селата, запознаваше се със старейшините, с тяхната непоколебима готовност да се изправят срещу своите господари и да изтъкнат основанията за недоволството си.

Когато проливните дъждове сложиха край на обиколките му през шестия месец, той прекарваше дните си, старателно описвайки всичко, което бе видял и чул, като работеше до късно през нощта заедно с Ичиро.

На свечеряване, докато дъждът трополеше равномерно по покрива, капеше от стрехите и се стичаше на тънки струйки по синджирите, пълнейки новите декоративни езера в градината, при него се появи Чийо и го уведоми, че е дошъл посетител.

— В такъв ден? — измърмори Ичиро. — Трябва да е някой луд.

Чийо, която се държеше все по-свойски с напредването на възрастта си и след установяването на по-свободни отношения в домакинството, рече:

— Със сигурност доста необичаен посетител, дори и да не е луд. Прилича на търговец, но попита за владетеля Шигеру, все едно са стари приятели.

— Как се казва? — попита Шигеру разсеяно.

— Муто — отвърна Чийо.

— Аха — Шигеру довърши изречението, което пишеше, и остави четчицата си. Сви пръсти за момент и после нареди: — По-добре го покани.

Чийо не беше въодушевена.

— Мокър е до кости — възрази тя.

— Тогава пригответи вана и му намери сухи дрехи. Ще вечеряме заедно в стаята на горния етаж. И донеси вино — добави той.

— Кой е той? — попита Ичиро.

— Запознахме се миналата година. Ще ти разкажа по-късно. Но първо искам да говоря с него насаме.

— Доста време мина — рече Кенджи, след като влезе в стаята на горния етаж. — Благодаря за гостоприемството.

— Това е най-малкото, което мога да сторя в отговор на твоето — отвърна Шигеру. — Радвам се да те видя. Каза, че ще ми проводиш някого, но доколкото разбирам, после си решил друго?

— Ъ-хм — кимна Кенджи. — Стори ми се, че е по-добре да не насочвам вниманието към теб. За всички бе трудна година. Явно и ти си бил принуден да намалиш домакинството си. Можеше да не ти е лесно да приемеш нов човек.

— Значи няма да ми се налага да наемам някого от хората ти? — попита Шигеру с усмивка.

— Не, но Ийда щеше да е по-доволен, ако го беше сторил.

— Ийда спокойно може да забрави за мен — той ме счита за безсилен да се изправя срещу него.

— Хмм — изсумтя по своя красноречив начин Кенджи, — може така да се представяш пред света, но не забравяй, че разговаряш с човека, който ти е донесъл меча на баща ти и който го е чул да говори — той махна към меча на стойката в дъното на стаята. — Както виждам, не си се отказал от него.

— Ще го предам единствено на своя наследник, когато смъртта ми е неизбежна — отвърна Шигеру. — Но не търся отмъщение. Всичко това е вече зад гърба ми — станах земеделец — и той се усмихна благо на Кенджи.

— Въпреки това Ийда продължава да се занимава с теб. Може да се каже, че е като обсебен, сякаш двамата сте свързани чрез невидима

нишка. Постоянно търси информация за теб. Тормози го фактът, че е победил Отори единствено чрез предателство. Той спечели битката, но загуби честта си.

Шигеру заяви не принудено:

— Намират ли се още воители с чест? В наши дни мъжете се възползват от всяка възможност да се издигнат, а после намират оправдания за действията си. Летописците на Тохан могат да запишат историята на Ийда Садаму за събитията и да го превърнат в безспорния герой на Яегахара.

— Напълно съм съгласен с теб — рече Кенджи. — В края на краищата моята работа ме свързва тясно с тъмната страна на войнската класа. Но мъже с безкрайната суета на Ийда Садаму искат да изглеждат достойни, докато постъпват недостойно. Почва да му се изяснява, че никога няма да спечели тази битка с теб. В Трите провинции вече има мнозина народни певци, които те възпяват в песните си!

— Поласкан съм — отвърна Шигеру. — Но това по никакъв начин не променя моето положение. Загубил съм всичко, разполагам единствено с тази къща и с едно малко владение.

— Както и с огромната почит и ненакърнената любов на твоите сънародници — рече Кенджи, като наблюдаваше изпитателно Шигеру. — Не си ли чувал за „Вярност към чаплата“?

— Какво е това?

Не беше нещо необичайно да се появяват групи с подобни наименования — „Тесните пътеки на змията“, „Гневът на белия тигър“ — обикновено създадени от млади мъже, които решаваха да използват своята интелигентност и способности, за да оспорват установения ред и да обновяват света. Селяни и земеделци се събираха с воители от нисш ранг, за да образуват съюзи, чрез които да защитават нивите и стопанствата си и да упражняват натиск върху своите господари.

— Това е предполагаема тайна организация, която все повече се разраства в Средната провинция — членовете полагат клетва да те подкрепят, когато се изправиш срещу чичовците си, както се надяват да сториш.

— Признателен съм за подкрепата им, но мога само да ги разочаровам — отвърна Шигеру. — Ако се опълча против чичовците

си, това ще предизвика гражданска война и ще унищожи клана Отори.

— В момента може би. Но ти още нямаш и двайсет години, а и умееш да чакаш.

— Много добре си ме опознал — рече Шигеру през смях, все едно идеята му се струваше доста забавна.

— Чувам разни неща за теб — рече Кенджи. — С прискърбие научих за смъртта на съпругата ти. Възнамеряваш ли да се ожениш повторно?

— Не, никога — отвърна рязко Шигеру. — Надявах се да имам деца, но си дадох сметка, че тяхното съществуване би представлявало още по-голяма заплаха за чичовците ми, което би ги превърнало в заложници, ако не на действителността, то на съдбата със сигурност. Не мога да понеса повече загуби. Освен това имам брат си... сега трябва да съм му като баща.

— Да, не го изпускай от очи. Той е по-голяма заплаха и от теб, такова е цялото ти семейство и всички, които обичаш. Ийда ще направи каквото може, за да те унижи, да изтъкне своята власт над теб и да ти причини болка — Кенджи замълча за момент, а после заяви тихо, но решително: — Бъди особено внимателен. Променяй обичайните си дейности, не ходи никъде сам и винаги бъди въоръжен.

— Ийда може въобще да не ми обръща внимание — каза Шигеру с привидно безразличие, макар че отчете предупреждението. — Вече съм се отказал от пътя на меча.

— Но въпреки това все още обучаваш брат си и продължаваш собствените си тренировки.

— Брат ми трябва непрестанно да е зает с нещо. Аз станах земеделец, но Такеши е син на воин. Той трябва да получи образованието на воин, преди да е станал пълнолетен. После вече може да избере собствения си път — Шигеру замълча за миг и после продължи: — Ти, изглежда, си осведомен за всичките ми дейности. Сигурно имаш шпиони, които ме наблюдават през цялото време?

— Не, точно сега не — отвърна Кенджи. — Научавам само онова, което вече се е разчуло. Държа си ушите отворени, нищо повече — звучеше искрено и Шигеру изпита желание да му се довери, да спечели този необикновен и интригуващ човек за свой приятел.

— Какво те води в Хаги? — попита той.

— Имам роднини тук. Сигурно знаеш пивоварната, собственост на Мута Юзуру.

Беше съвсем оскъдна информация, предложена почти като дар. Шигеру кимна.

— Значи семейството ти се занимава с винопроизводство?

— Тече във вените ни вместо кръв — отвърна Кенджи. Шигеру му наля нова чаша, която той пресуши на един дъх. — Аз самият произвеждам соеви продукти — пастет и сос, в Ямагата. Повечето наши семейства се занимават или с едното, или с другото.

— Има ли някаква специална цел, с която си дошъл да ме видиш?

— Не, просто наминах. Нали така правят приятелите — отвърна Кенджи с усмивка.

— Досега не ми се беше случвало — призна Шигеру. — Лишен съм от подобни ежедневни удоволствия. Понякога се чувствам като Шакаямуни^[1] преди просветлението му. Той не знаел нищо за страданието или смъртта, бил предпазен от тях. Едва когато заживял в света, състраданието му се събудило — той млъкна и се извини. — Прости ми. Не съм целял да се сравнявам по какъвто и да било начин с Просветления, нито да ставам толкова сериозен. В новото ми положение едно такова обикновено приятелство може да ми бъде утеха... макар че, разбира се, съвсем не искам да кажа, че в теб има нещо обикновено!

— Аз съм един скромнен търговец, също както ти си прост земеделец! — отвърна Кенджи.

— Да прием за приятелството помежду им. За земеделеца и търговеца!

Двамата пресушиха чаши и си наляха отново.

— Какви други новини имаш? — попита Шигеру.

— Може да ти е интересно да научиш, че Араи Дайичи бе принуден да се подчини на Ййда. Пратен е да служи на Ногучи в новата крепост, която Ййда строи за него.

— Твоята племенница отиде ли с него?

— Шизука? Да, тя живее в града. Двамата имат дете, знаеш ли?

Шигеру поклати глава.

— Момче. Нареклоха го Зенко.

Шигеру изпразни чашата си, наля си отново и отпи, за да прикрие вълнението си. Тя го беше предала и беше възнаградена със син!

— Араи ще го признае ли като наследник?

— Съмнявам се. Във всеки случай децата на Шизука принадлежат на Племето. Араи е по-млад от теб. Той ще се ожени и ще има законни деца. Щеше вече да го е сторил, но след Яегахара Трите провинции са в непрестанен хаос. Всички съюзи в Западната провинция са твърде нестабилни. Няма да се бият с Ийда, но ще му затрудняват живота. Той изисква обезщетения — Ширакава вероятно ще трябва да дадат дъщерите си за заложенници; Маруяма оскъrbиха Тохан, като отказаха да нападнат Отори от запад. Съпругът на владетелката Маруяма се спомина през есента, точно след раждането на сина им, който пък почина наскоро. Вероятно и на нея ще ѝ се наложи да даде дъщеря си за заложенница.

— Горката жена — рече Шигеру след миг мълчание. Бе удивен от нейната преданост, която го изпълни с дълбока признателност.

— Ако беше мъж, щеше да заплати с живота си за своето открито неподчинение, но тъй като е жена, Садаму не я възприема насериозно. Моето предвиждане е, че ще вземе за съпруга или самата нея, или дъщеря ѝ, за да се сдобие с владението ѝ.

— Но той вероятно вече е женен, на тази възраст?

— Да, така е, но има куп начини да се отървеш от една съпруга.

Шигеру не отговори; думите на Кенджи му напомниха болезнено за крехкостта на жените и за седмиците на траур заради Мое.

— Прости ми — рече Кенджи, сменяйки тона. — Не биваше да говоря така предвид обстоятелствата около теб.

— Това е действителността — отвърна Шигеру. — Ийда е майстор в сключването на бракове с политически цели. — *Ще ми се и баща ми да бе тъй вещь!*, помисли си той.

След като Кенджи си тръгна на другата сутрин, Шигеру отиде в стаята на Ичиро и взе нов свитък. Продължаваше да вали, макар и не тъй силно, а въздухът бе наситен с мирис на плесен и влага.

Разгъна свитъка и записа:

Муто Юзуру. Пивоварна в Хаги.

Муто Кенджи, Лисугера, производител на соеви продукти в Ямагата.

Муто Шизука, негова племенница, наложница и шпионка.

Зенко, неин син от Араи Дайичи.

Известно време се вира в тези оскъдни отрязъци от информация. После добави:

Жена от фамилията Кикута (името неизвестно).

Неин син от Отори Шигемори (името неизвестно).

Нави свитъка, мушна го в друг със сведения относно редуването на културите, и го скри на дъното на един сандък.

[1] Гаутама Буда — висш духовен учител от Древна Индия и създател на будизма; известен също като Шакямуни, което на санскрит означава „мъдрецът от клана Шака“. — Б.пр. ↑

ТРИЙСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА

Дъждовете спряха, дойде ред на летните горещини. Шигеру ставаше рано и прекарваше дните си из оризовите ниви, където наблюдаваше как стопаните защитават посевите от насекоми и птици. Никой не отваряше дума за обществото, което бе споменал Кенджи — „Вярност към чаплата“, — но в същото време той си даваше сметка за дълбокото разбиране на желанието му да остане анонимен. Отвъд собственото му владение никой не се обръщаше към него по име. Извън Хаги малцина го знаеха по външност, а и да го разпознаваха, никой не го показваше.

После оризовата реколта бе окосена със сърпове, зърната — отделени с млатила и сопи и изсушени върху рогозки на слънце. Малките деца го наблюдаваха постоянно, вдигайки какофония със звънци и гонгове. В зеленчуковите градини задвижваните с вода плашила срещу елени потракваха в непостоянен ритъм. Честваха Фестивала на звездната тъкачка^[1], а после и Празника на мъртвите. Шигеру не отиде в Тераяма, както предишната година, но вместо това посети възпоменателната служба в Дайшоин, където почиваха мнозина Отори от неговото поколение и където бяха погребани Мое и дъщеря му. Според обичая на церемонията трябваше да присъстват и чичовците му. Шигеру ги поздрави с почителност и смирение, с ясното съзнание, че ако иска да живее, трябва да ги убеди в своята нова самоличност. Размени с тях само няколко реплики, но иначе разказа с ентузиазъм за реколтата, като говореше така, че да го чуят. Няколко дни по-късно майка му, която все още имаше връзки в женското крило на резиденцията в крепостта, разговаря с него, като се опитваше да скрие недоволството си.

— Вече те наричат Земеделеца. Не можеш ли да запазиш някакво достойнство, някакво съзнание за това кой си всъщност?

Той посрещна думите ѝ с онази открита усмивка, която вече му ставаше втора природа.

— Земеделеца. Хубаво прозвище. Аз съм точно това... и няма от какво да се срамувам.

Господарката Отори се наплака насаме и после, когато говореше с него, все го предизвикваше. Той не ѝ каза нищо за истинските си намерения, нито ги сподели с някой друг, макар че от време на време улавяше погледа на Ичиро, който го наблюдаваше с любопитство, и тогава се питаше докъде ли стигаха подозренията на неговия проникателен учител.

Такеши не криеше, че поведението на Шигеру го озадачава и го кара да се срамува. Прякорът „земеделеца“ се разчу. Такеши го ненавиждаше и често се замесваше в сбивания заради него... и заради други доловени оскърбления към Шигеру или към него. Намираше се във възраст, когато вихрите на настъпващата мъжественост увеличаваха десетократно присъщата му безразсъдност. Той обичаше жените и макар че за младежи на неговите години се считаше за напълно естествено да посещават домовете за удоволствия, Такеши не проявяваше и капка от характерната за Шигеру сдържаност и самоконтрол. Даже напротив — хората почнаха да шушукат, че ще стане развратен като своя чичо Масахиро.

Чийо осведоми Шигеру за тези слухове и той проведе с Такеши сериозен разговор на тази тема, предизвиквайки гневните му изблици, които го изненадаха и разтревожиха — бе решил, че брат му ще проявява все същото покорство по отношение на него и неизменно ще се вслушва в съветите му. Опитва се да припомни по заобиколен начин на Такеши за своята решимост да постигне отмъщение, но нямаше намерение да говори за това направо, от което брат му се изнерви и започна да се държи пренебрежително. Шигеру си даде сметка до каква степен скръбта, униженията и загубата на обществено положение са подкопали верността на Такеши и са отслабили връзката помежду им. Не че той бе променил отношението си към него. Загрижеността и обичта към брат му бяха по-силни от всякога. При все това не можеше да позволи разбирането, което имаше за състоянието на Такеши, да доведе до снизхождение. Шигеру притежаваше силна воля, а Такеши бе твърдоглав, в резултат на което противоречията помежду им се засилваха.

През деветия месец страната бе връхлетяна от проливни дъждове и бурни ветрове, когато първите тайфуни пометеха крайбрежието,

нахлувайки от юг, а щом бурите стихнаха, вече бе настъпила есен, с ясно синьо небе и хладен свеж въздух. Времето бе примамливо за пътуване. Шигеру си даде сметка, че копнее да избяга от тягостната атмосфера в къщата, от заседналият живот в града, от напрежението непрестанно да се прави на такъв, какъвто не е. Чувстваше, че двамата с Такеши трябва да се разделят за известно време, но се страхуваше да остави по-малкия си брат единствено под надзора на Ичиро.

През следващата година Такеши щеше да навърши пълнолетие, но в очите на Шигеру той бе незрял и все още имаше много да учи. Шигеру увеличи времето, което прекарваха заедно, посвещавайки дълги часове на изучаване на класиците и военните стратегии, а на речния бряг — на упражнения за бой с меч.

Една топла вечер, в която се бе разбрал с брат си да се видят, Такеши го принуди да го чака. Неколцина младежи, между които и Мийоши Кахей, бяха дошли да гледат заниманията им. Шигеру потренира малко с Кахей, отбелязвайки вещината и силата на младежа, но закъснението на Такеши все повече го напругаше. Когато накрая пристигна, брат му дори не се извини. Наблюдава с безизразно лице последната схватка между Шигеру и Кахей, а когато двамата приключиха, не посегна към тоягата.

— Такеши — рече Шигеру, — направи упражненията за загревка и после ще потренираме един срещу друг.

— Мисля, че ме научи на всичко, което владееш — рече Такеши, без да помръдне. — Обещах на един човек да се срещнем след малко.

— Струва ми се, че все още има какво да научиш от мен — отвърна Шигеру благо. — Освен това с теб сме се уговорили от по-рано, а обучението ти е преди всичко останало.

— За какво да тренирам, след като ние изобщо не участваме в сражения? — възкликна Такеши. — Защо не се хванеш да обучаваш синовете на земеделците как да държат мотиката?

Шигеру видя как Кахей се опитва да овладее реакцията си, както и тази на останалите младежи — потреса, последван от напрегнатото любопитство какво ще стори Шигеру. Той самият първоначално бе обзет от гняв, че брат му си позволява да го предизвика публично — всичките тревоги и ядове, които Такеши му причиняваше месеци наред, избиха. Грабна тоягата от Кахей и я тикна в ръцете на брат си.

— Взимай и се бий, иначе ще те потроша!

Такеша дори не бе успял да се подготви, когато тоягата на Шигеру се стовари върху рамото му. Ударът бе по-силен от всякога, а Шигеру неволно си каза: *Ей сега ще му дам да се разбере!* Брат му отвърна с подобаваща ярост и се нахвърли върху Шигеру с изненадващо силна атака. Той отстъпи в страни и парира удара му, но всеки следващ се оказваше по-бърз и по-могъщ от предишния, а всяка негова реакция засилваша гнева на Такеша.

Не вярваше, че брат му наистина се опитва да го нарани, докато един от ударите замалко не пробие защитата му. Шигеру успя да се приведе навреме, но видя, че Такеша се цели с всички сили в слепоочието му, което тоягата щеше да строши като глинено гърне. Това възпламени собствената му ярост; следващият му могъщ удар уцели Такеша в гръдната кост и му изкара въздуха; брат му се приведе, давайки се, и тогава тоягата на Шигеру го връхлетя отново, удряйки го странично по врата. Такеша се свлече на колене, а тоягата падна от ръцете му.

— Предавам се — рече той, задавен от гняв.

— Когато ме победиш, ще можеш да избираш дали да продължиш тренировките си — заяви в отговор Шигеру. — А дотогава ще ми се подчиняваш — но в същото време си каза: *Не можем да продължаваме по този начин, накрая ще се избием един друг!*

Кахей предложи помощта си и съпроводи Такеша до дома му. Братята не си говореха няколко дни. Майка им бе обезпокоена от синините на Такеша и не скри недоволството си от постъпката на Шигеру. Докато живееше отделно от нея, Такеша бе пооправил характера си, но сега двамата бяха отново в една къща и това, че тя угаждаше на по-малкия си син и не одобряваше поведението на по-големия, подриваше авторитета на Шигеру и подклаждаше негодуванието на Такеша. Шигеру не виждаше друго решение, освен да продължава да налага волята си, но знаеше, че ролята му на Зеমেделеца го бе лишила от уважението на майка му и брат му.

Няколко дни след битката, която замалко не бе станала неуправляема, на посещение пристигна Мийоши Сатору — бащата на Кахей — привидно за да попита дали Ичиро би се съгласил да обучава Кахей и Гемба. Докато разговаряха, по заобиколен път и с голяма деликатност Сатору изказа предположението, че може би Такеша

желае да прекарва повече време със синовете му и дори, че би могъл да им погостува няколко седмици.

Шигеру бе раздвоен между благодарността и страха, че вероятно според Сатору усилията му да възпита своя брат се оказват неуспешни, че Такеши става неуправляем и всички в Хаги го знаят. С голяма вещина Сатору успя да създаде впечатлението, че по-големият му син Кахей би имал голяма полза както от обучението на Ичиро, така и от общуването с Такеши, което позволи на Шигеру да даде съгласието си, без да се унижава. При все това той не желаше да прехвърля личните си проблеми на друго семейство — благодари на владетеля Мийоши за предложението и обеща да го обмисли, както и да го обсъди с майка си и с Ичиро.

Същата нощ Шигеру седеше в стаята на възрастния човек и разговаряше с него, когато погледът му падна върху една кутия, която сякаш бе добавена към сандъците със свитъци, наредени покрай стените. За негова изненада Ичиро изцяло подкрепи предложението на владетеля Мийоши; майка му заяви, че е против, но по-скоро по навик, отколкото поради някакви сериозни възражения.

— Каква е тази кутия? — попита Шигеру.

— Получи се преди няколко дни. Забравих да ти кажа. Вътре има писмо, сложено е най-отгоре. Изпраща ти я вдовицата на Отори Ейджиро. Владението е прехвърлено към Цувано. Тя и дъщерите ѝ се връщат на запад. Това са последните писания на съпруга ѝ преди смъртта му... Нейното желание е да останат при теб.

— Добре, ще ги прегледам.

Изглеждаше добра възможност да се откъсне от решението, което трябваше да вземе за Такеши, макар че възобнови собствените му терзания, когато се сети за семейството на Ейджиро и за щастието, в което бяха живели. Улови се, че се връща в мислите си към седмицата, която бе прекарал там, и преживява отново силното впечатление, което бе оставил у него престоят му. *Това е влиянието на Маруяма*, бе казал тогава Ейджиро.

Съпругата на Ейджиро бе от фамилията Сугита. Компаньонката на владетелката Маруяма — Сачие — бе нейна сестра. Мислеше за Маруяма Наоми, докато изваждаше писмото и разгръщаше свитъка. Почеркът на вдовицата бе решителен и дързък, езикът — сдържан; имаше чувството, че в тях съзира нейната смелост и скръб. Остави

писмото настрана и извади следващия свитък. Когато го отвори, вътре видя малък къс хартия. Почеркът бе различен — нито на Ейджиро, нито на съпругата му — по-плавен и елегантен, а листът не бе нито писмо, нито представляваше записки по земеделие.

Беше нощта на пълнолунието в деветия месец и всички прегради бяха широко отворени, откривайки градината, окъпана в светлина. Въздухът бе неподвижен, листата не помръдваха, сенките бяха черни и дълги. В най-близкия храст объл паяк плетеше паяжина — златисти и сребърни нишки блестяха вплетени на лунната светлина. Той прочете:

*Вейки млади на напрат същи,
детето ми пръстчета сгърчи.
Не очаквах,
в месец пети, слана.*

Послание за него ли беше, или беше попаднало в свитъка погрешка? Владетелката Маруяма беше казала, че ще му пише по този начин. Само че не споменавахе нито за съюзи, нито за интриги, дори не се обръщаше към него по име. Нямаше нищо, което би могло да ги свърже дори при най-строга проверка. Пишеше за скръб по изгубено дете, при все това образът, който бе използвала, го накара да изпита мъчителна болка, все едно някой внезапно го бе пронизал в сърцето. Вероятно бе разбрала за неговата загуба; тя бе страдала по същия начин — той бе загубил своята съпруга и дъщеря си, тя — своя съпруг и сина си. Би могла да му напише нещо съвсем различно — думи на съболезнования, обещания за подкрепа, но тези кратки редове повече от всичко друго го накараха да повярва, че може да й има доверие и че тя ще бъде част от картината на неговото бъдеще. Помисли си за играта го — даден играч може да изглежда обграден отвсякъде, безсилен и сломен, но единствен неочакван ход би могъл да разкъса затягащия се обръч и да обърне положението. Внезапно му бе хрумнал именно такъв ход — за първи път след битката неговата търпелива настойчивост, упорита и сива, бе обагрена от едва доловима надежда.

Той сгъна стихотворението и го мушна в пазвата на робата си, после насочи вниманието си към последните писания на Ейджиро, удивен как енергичният, интелигентен глас продължава да му говори.

Ейджиरो отглеждаше пробно различни сортове сусам, използван за производство на масло за готвене и осветление. Шигеру скоро се вгълби в четивото и взе да си мисли, че може и той да опита някои от тях в своите ниви — щеше да пише на вдовицата на Ейджиро, за да е сигурен, че семената ще бъдат запазени и изпратени до него, преди тя да замине на запад, щеше да задели малко земя и да ги засее през пролетта, като се погрижи за разположението, напояването и наторяването да се извършат според съветите на Ейджиро. *Всеки път когато запаля лампа с това масло, ще си мисля за него — какво по-подходящо възпоменание!*

На следващия ден при него дойде Такеши и се извини.

— Кахей ме убеди — рече той неловко. — Обясни ми колко съм сгрешил.

— Той ти е добър приятел — отвърна Шигеру и разказа на брат си за предложението на бащата на Кахей. — Нека се разходим малко отвън — щом се озоваха в градината съвсем сами, където нямаше кой да ги чуе, Шигеру му обясни малко повече за своето продължително превъплъщение, повтори му намеренията си и необходимостта да бъдат пазени в тайна. Такеши обеща да бъде търпелив. Дватамата се споразумяха известно време Такеши да поживее у семейство Мийоши и младежът, изглежда, го прие като ново предизвикателство.

— Знам, мислиш, че съм разюздан — рече той тихо на Шигеру. — Отчасти е истина, но също като теб и аз играя роля, в която не съм себе си. Все пак не мога да твърдя, че не ми е приятно! Сигурно е много по-забавно, отколкото да си земеделец!

По-късно същия следобед Шигеру вървеше през нивята, мислейки отчасти за сусамовата реколта и отчасти с облекчение за Такеши, когато от сянката на няколко прасковени дръвчета излезе непознат мъж и изрече името му. Тутакси позна този глас — принадлежеше на неговия васал Харада — и се обърна рязко, обзет от радост, тъй като не го бе виждал още отпреди битката и го смяташе за мъртъв. Но мъжът, който коленичи пред него, трудно можеше да бъде разпознат. Главата и лицето му бяха увити в някакъв жълтеникав плат, беше облечен в късия жакет на общ работник, краката му бяха голи и беше бос. Вече си мислеше, че е сбъркал, но мъжът вдигна глава и заговори, без да се изправя:

— Владетелю Отори, аз съм... Харада.

— Не бях чул нищо за теб и смятах, че си мъртъв! — възкликна Шигеру. — Много се радвам да те видя, но си тъй различен, че едва те познах.

— Така е, целият ми живот се промени — Харада говореше тихо и хрисимо, като молител или като просяк. — Радвам се, че сте жив. Опасявах се, че ще се поддадете на натиска да сложите край на живота си.

— Мнозина мислят, че е трябвало да се присъединя към мъртвите — рече Шигеру. — Но аз имам свои причини да остана сред живите. Трябва да дойдеш в моята къща. Ще хапнем заедно и ще ти разкажа за тях. Къде си бил през всичкото това време и защо, ако ми позволиш да попитам, е тази промяна във външността ти и в облеклото?

Видя, че Харада не носи нито меч, нито някакво друго оръжие.

— По-добре е да не идвам в къщата ви. Не искам да се знае, че съм в Хаги. Наистина, мога да ви служа по-добре, ако хората не знаят кой съм. Има ли къде да поговорим? — после още повече сниши глас и добави: — Имам съобщение за вас.

— В края на долината има малко светилище. Безлюдно е, освен в празнични дни. Запътил съм се към него.

— Добре, ще се видим там — Харада сведе глава доземи и остана така, докато Шигеру се отдалечи в указаната посока.

Шигеру бе доволен и обезпокоен от тази среща, радостен, че Харада е жив, озадачен от странния му вид и липсата на оръжия. Той не отиде направо при светилището, а продължи внимателния оглед на земята, отдели време да поговори със земеделците, които по това време на годината режиха остатъците от стъбла по стърнищата за фураж и събираха паднали листа от дъбовите гъстащи за органична тор. Сусамът се нуждаеше от топлина и насажденията трябваше да са с южно разположение — в каменистата област на юг от града такива парцели бяха рядкост и вече се използваха за боб и зеленчуци. Стопаните ги отглеждаха колкото да задоволят собствените си нужди, но сусамът щеше да бъде продукт, който можеха да предоставят на търговците в града или направо на домакинствата на воините. Това щеше да им осигури доход, достъп до пари и възможност да управляват живота си.

Ейджиरो бе записал, все едно в пряко послание: *След като започнахме отглеждането на сусам, установих значително подобрене в условията на живот на селяните и повишаване на благосъстоянието им, в това число и нараснал интерес към образованието. Няколко села дори се вдъхновиха да пратят своите младежи да се учат на четмо в открити към храмовете училища.*

Едно такова място може да стане училище, помисли си Шигеру, докато приближаваше към храма. Мястото беше почти безлюдно, ако не се смяташе един младеж на около четиринайсет години — синът на свещеника от близкото село, — който го пазеше. Селяните складираха там различни селскостопански инструменти — мотики, тояги, брадви, както и дърва за огрев, подредени прилежно до южната стена, за да изсъхнат преди зимата. Младежът седеше на загубилата цвѳта си дървена веранда и ядеше от една купа. Зад него едно момиче — очевидно негова сестра — приготвяше чай на огнището. Шигеру си я представи как прекосява гората от дома си, за да донесе вечеря на своя по-голям брат.

Той бе разговарял с момчето по-рано и сега каза, след като го поздрави:

— Един човек ще дойде да се срещне с мен. Ще го чакам вътре.

— Сестра ми ще ви донесе чай — отвърна момчето, свеждайки глава, но без други изрази на почит, все едно бе наясно с желанието на Шигеру за отсъствие на официалности и запазване на анонимността. След посещението на Кенджи по време на проливните дъждове Шигеру бе забелязал у хората, които срещаше по поля и гори, едва доловими признаци за съществуването на „*Вярност към чаплата*“.

Той изу сандалите си и влезе в сумрачното помещение. Подът бе пометен наскоро, но въздухът бе спарен и застоял. Светилището изглеждаше празно, все едно божеството спеше някъде другаде и се връщаше само когато се събуждаше от музиката по празници. Улови се, че се замисля за съществуването на божествата. Наистина ли можеха да бъдат събудени или призовани от припяванията и молитвите на поклонниците? Тази част на гората, с нейната малка дъбрава, създаваше чувство за почти божествен мир и покой. Това означаваше ли, че тук наистина живее божество?

Размислите му бяха прекъснати от гласа на момчето, последван от този на Харада. Няколко мига по-късно момичето влезе в

свещилището, носейки поднос с две дървени чаши.

— Вашият посетител е тук, господарю.

Тя постави подноса на пода и когато Харада влезе и коленичи, сложи едната чаша пред него, а другата пред Шигеру. Харада свали парчето плат, което скриваше главата му, и разкри ужасен белег, обезобразяващ едната страна на лицето му. Беше загубил окото си и цялата му буза сякаш бе отсечена. Момичето потръпна при вида на лицето му и отвърна очи.

— Моля, повикайте ме, ако искате още чай — прошепна тя и ги остави.

Харада пресуши чашата на един дъх, което накара Шигеру да се запита дали васалът му бе ял или пил нещо този ден, и после бръкна в жакета си и извади малък плосък пакет.

— Трябва да връча това на владетеля Отори, за да докажа, че съобщението ми е истинско.

Шигеру го пое. Материята, в която бе увит, бе от коприна — фина и изящна, но избледняла до сиво и много стара. Издаваше едва доловим мирис на тамян. Разгърна я и извади отвътре малък сгънат къс хартия. В него имаше изсъхнал филиз от папрат, съвършен във всеки детайл, но също като коприната загубил цвета си.

— Бил си в Маруяма? — попита той тихо.

— Съобщението гласи, че има много въпроси, които двете страни трябва да обсъдят лично и тайно. Източната част на другото владение има нужда от оглед. Човекът ще бъде от отвъдната страна на границата.

Той назова едно планинско свещилище — Сейсенджи — и спомена, че „другият човек“ възнамерявал да отиде там на поклонение, докато се намира в района.

— При следващото пълнолуние — добави. — Какъв отговор да отнеса?

— Ще бъда там — отвърна Шигеру.

Канеше се да го разпита за повече подробности — защо е отишъл в Маруяма след битката, как е оцелял след раняването, когато внезапно навън настъпи суматоха. Момичето изпищя пронизително и гневно, а момчето се развика; по дъсчения под се разнесе тропот на нозе и в храма нахлуха трима въоръжени мъже. Ако не беше сумракът в помещението, Шигеру нямаше да има никакъв шанс, но за мига,

който им бе необходим, за да привикнат очите им и да го разпознаят, той успя да скочи на крака с Джато в ръка.

Не си направи труда да ги попита какво дирят на това място — нямаше никакво съмнение, че бяха дошли да го убият. Всеки от тях стискаше дълъг меч, готов за бой. Лицата им бяха скрити, виждаха се единствено очите им, а по дрехите им липсваха каквито и да било отличителни белези. Превъзхождаха го по брой — знаеше, че Харада не е въоръжен — и бързината бе единственото му преимущество. Уби първите двама почти по рефлекс, тъй като острието се движеше по своя змиевиден начин, следвайки собствената си воля. Първия удар нанесе със замах наляво и надолу, разсичайки единия си противник странично през корема, а втория — обратно нагоре и надясно, прерязвайки гърлото на другия. Третият нападател бе стъпка зад тях и виждаше по-добре. Мечът му се стовари със свистене, устремен към врата на Шигеру, но той бе вдигнал Джато пред лицето си и успя да парира удара и да отбие острието.

Противникът му беше бърз, силен и хитър — боец с голямо майсторство, може би най-вещият, когото Шигеру бе срещал, освен Мацуда Шинген. В кратките мигове между пълната концентрация по време на сражението той се питаше защо Харада не се намесва. Това не бе обикновено предизвикателство, а непредизвикана внезапна атака. Не беше въпрос на чест. Когато усети, че почва да се изтощава, си зададе въпроса дали Харада всъщност не го бе предал, дали не го бе примамил в светилището именно заради това нападение. Но папратовата вейка... никой не знаеше за нея... нима и *тя* го беше предала? Мисълта за това го изпълни с такъв гняв, че го зареди със свръхестествена сила. Той се хвърли към своя противник и го принуди да отстъпи назад и да излезе на верандата. Там момчето много находчиво мушна един прът между краката му и го препъна, а момичето запрати чайника с вряла вода право в лицето му.

Шигеру го довърши, отсичайки главата му с Джато. Беше изненадан от намесата на момчето и момичето — обикновено селяните не участваха в битки на воините, били те големи или малки — и той бе очаквал тези двамата да избягат и да се скрият. Момчето трепереше, вероятно отчасти заради собствената си дързост, но нареди на сестра си:

— Тичай да кажеш на татко! — след което се обърна към него: — Ранен ли сте, владетелю От... — и се спря. — Искам да кажа, господарю!

— Не, благодаря — дишаше тежко, все още под въздействието на шока и напрежението от внезапното нападение. — Помогнете ми да изнеса телата отвън. И донесете вода. Ще измием кръвта, преди да е попила в пода.

— Как посмяха! — възкликна момчето. — Да ви нападнат в самия храм! Божеството наистина ги наказва!

— С ваша помощ — добави Шигеру.

— Не постъпих добре! Не биваше да се меся, но бях толкова ядосан.

С помощта на Харада издърпаха телата извън двора на светилището, след което момчето донесе вода от извора и я лисна върху пода. Мъртвците се взираха с невиждащи очи, докато кръвта им оцветяваше чистата вода в червено.

— Кой бяха тези? — обърна се Шигеру към Харада.

— Не знам, владетелю Отори! Това няма нищо общо с мен, кълна се!

— Тогава защо ме доведе на това място? И ме остави да се бия с тях сам?

— Вие определите къде да се срещнем — припомни му Харада припряно. — Аз нямаше откъде да знам...

— Имал си време да предупредиш съучастниците си.

— Не съм! Никога не бих ви предал. Знаете кой ме изпраща. Тя... те са ваши съюзници, вече са го доказали!

— Но ти стоя настрана и не стори нищо.

— Ето това исках да обясня на владетеля Отори. Трябва да говоря с вас по този въпрос — Харада се озърна; от вътрешността на светилището се чуваше шум от търкане — момчето беше заето да чисти пода. Момичето още не се беше върнало с баща си. Харада заяви припряно: — Трябва да ви помоля да ме освободите от задължението да ви служа.

— Явно ти сам си се освободил! — обвини го Шигеру. — Нямах оръжие, нямаш боен дух. Какво е станало с теб?

— Дадох клетва никога повече да не убивам — отвърна Харада тихо. — Затова ви моля да ме освободите. Не мога повече да ви служа,

както се очаква от един воин.

— Значи си станал един от Скрытите — отбеляза Шигеру.

Спомни си как тази мисъл му бе минала през ума месеци по-рано, още преди битката. Тогава се бе запитал как ли би въздействало това върху предаността на воин като Харада.

— Бях ранен при Яегахара — поясни Харада, докосвайки празната си очна кухня. — Докато лежах почти мъртъв, имах видение. Някакво същество, обгърнато в бяла светлина, извика името ми и ми каза, че ще живея, ако служа единствено нему. Почувствах, че ми е говорил Бог. Беше цяло чудо, че Тохан не успяха да ме намерят и да ме убият, чудо, че се оправих — доказателство за истинността на видението. Поех към Маруяма и там открих Несуторо и Мари. Те ми разказаха за учението на Тайния бог и ми дадоха второ раждане по техния обичай, с вода. Приех името Томасу, както се казваше онзи човек, когото носих на гръб. Простете ми, владетелю Отори — не мога да служа едновременно на вас и на Тайния бог; никога повече няма да убивам, не ми е позволено да отнема дори собствения си живот. Ще разбера, ако решите, че трябва да ме убие, и ще се моля Тайният бог да ви прости.

Шигеру слушаше обясненията му с нарастващо безпокойство. Очевидно Харада бе напълно искрен — преди време бе смятал, че този човек е непоклатим в предаността си. Беше абсолютно убеден, че Харада се отличава с всеотдайност и простота — не се впускаше в отвлечени фантазии и само най-дълбока убеденост можеше да го накара да предприеме тази изключителна стъпка и да помоли да бъде освободен от своята клетва за вяност. Единствено такава убеденост, граничеща с лудост, можеше да го накара да остане безучастен, докато неговият господар, главата на собствения му клан, бе нападен и замалко не бе убит.

Сред смесицата от чувства, които го бяха завладели, имаше и смущение, и неясно чувство на срам. Собственият му васал го бе изоставил, докато две селски деца му се бяха притекли на помощ. Наистина светът му бе обърнат наопаки! Светът на Харада — също! Но как можеше този човек да живее, понасяйки това унижение? Със сигурност щеше да му направи услуга и да го освободи чрез смъртта, където можеше да си общува колкото си иска с всякакви бели светлини и тайни богове.

Сякаш прочел мислите му, Харада изпъна врат. Очите му бяха затворени; той прошепна няколко думи и Шигеру си спомни, че ги е чувал и по-рано, изречени от Несуторо в момента на смъртта на неговите деца, съпруга и приятели — молитвите, които Скритите редят, когато си отиват от този свят. Спомни си прозрението си, че кастреният храст расте по-буйно. Въпреки ожесточените усилия на Ийда да ги унищожи, Скритите продължаваха да се множат и да разпространяват учението си. Смяташе, че това е неясна вяра на потъпканите, на най-ниските слоеве в обществото, но ето че сега тя бе поклънала в един от собствените му воини.

Вече бе хванал дръжката на Джато и се канеше да го извади, но внезапно отпусна ръка.

— Имам за теб една последна задача — рече той. — Отнеси отговора ми. След като я изпълниш, считай се за освободен от всички задължения към мен. Вече не си част от клана Отори.

Изреченото му прозвуча отворително. Никога през живота си не бе отправял тези думи към когото и да било. Харада бе останал без господар, подмятан от вълните, както се казва, по свое собствено желание.

— Има и други начини да ви служи — измърмори Харада.

— Тръгвай сега — нареди му Шигеру. — Преди още някой да е разбрал, че си тук. Сбогом.

Харада стана, изрече глухо думи на благодарност и бързо се отдалечи. За известно време тишината се завърна в светилището, ако не се смятаха плискането на вода и глухият шум от ведрото, вятърът в дъбовете и шумоленето на падащите листа. Високо запя кос. Захладня, все едно щеше да пада слана.

В далечината Шигеру долови шум от хора, които приближаваха. Момичето се появи, тичайки по хълма, последвано от баща си и повечето мъже на селото. Те носеха прътове, сопи, мотики, а на лицата им бе изписан гняв.

— Тези хора дойдоха и в селото — рече свещеникът. — Питаха за владетеля Отори. Казахме им, че не знаем нищо за него, да го потърсят в Хаги. Но те вероятно са се скрили в гората и са ви причакали там.

— Но кой би посмял да стори такова нещо? — възкликна един момък.

— Знаем кой! — отвърна друг, вдигайки сърпа си. — Трябва да отидем в Хаги и да изразим несъгласието си.

Шигеру не познаваше убитите. Те не носеха гербове върху дрехите си и когато телата бяха съблечени, нямаха татуировки или други знаци, освен белези от стари рани. В съзнанието му внезапно изникна предупреждението на Кенджи.

— Може ли да са били разбойници? — попита той свещеника. Ако тъй близо до Хаги вилнееха банди от мъже без господари, трябваше да се разправят с тях.

— Предполагам, че е възможно — отвърна мъжът. — Много воители останаха без господари и без земя след Яегахара. Но нас не са ни нападали, нито сме чували за разбойници из тези планини. Опасявам се, че са имали определена цел и това сте били вие — добави той. — Ще покажем на онези в Хаги, че в Средната провинция не търпим подобни действия.

Мъжете около него закрепяха в подкрепа на думите му и изглеждаха готови да поемат към Хаги незабавно, което предостави на Шигеру поредно основание за удивление. Без съмнение това бе резултат от рязката политическа промяна след Яегахара — и то такава, каквато той бе предвидил: вместо да се укротят след поражението, оцелелите земеделци Отори бяха станали предизвикателни; по-скоро самите те биха грабнали оръжия, отколкото безропотно да служат на Тохан.

Той успя да ги разубеди да предприемат каквито и да било действия, нареди им да погребат мъртвите и пое обратно към дома си. Когато стигна до къщата, вече бе мръкнало; беше втората нощ след пълнолуние. Въздухът бе по-сух и по-студен от предишната, а лунната светлина вече не бе златиста, а бледа и призрачна; сенките внушаваха усещане за мрака, който лежеше отвъд света на зримото. От всичките събития през изминалия ден опитът за убийство изглеждаше най-малко впечатляващият. Той дори не бе обърнал внимание на кървавите петна по дрехите си, докато Чийо не възкликна ужасена, когато се появи на вратата с лампа в ръка, за да го поздрави.

Вестта за случилото се незабавно плъзна из цялата къща, а на следващия ден, въпреки заповедите на Шигеру да се запази в тайна, се разчу и из Хаги. Слуховете се разпространяваха и усиливаха царящия в града смут. Чичовците на Шигеру бяха принудени да отрекат публично

всякакво участие в опита за убийство и да приемат Шигеру открито, като му засвидетелстват уважение, за да уталожат напрежението. Въпреки това вълненията продължиха през цялата есен. Като резултат собственото му положение стана малко по-сигурно, а част от наложените му ограничения отпаднаха — вече му бе позволено да пътува. Шигеру обаче продължи да се движи предрешен, наслаждавайки се на свободата и анонимността, които този начин на поведение му предоставяше.

Нямаше как да разбере кой стои зад опита за покушение, но ако вземеше предвид предупрежденията на Кенджи, явно трябваше да приеме, че е Ийда. Кенджи, помисли си той, би могъл да го потвърди, но Лисугера не се появи повече, както бе сторил през шестия месец, и макар че Шигеру възнамеряваше да му пише в Ямагата, накрая се отказа. Безпокоеше се, че явно през повечето време някой го шпионира, затова стана още по-внимателен и потаен, но отчасти се успокояваше с факта, че мъжете го бяха издебнали в собственото му владение — очевидно мястото, където се очакваше да се намира. Можеха да му устроят много по-успешна засада някъде по уединените планински пътеки към Тераяма, ако знаеха всяка негова стъпка. А и бе окуражен от подкрепата на земеделците, от съзнанието за тяхната скрита преданост към него, която лежеше под повърхността като въглищна жила, готова всеки момент да се запали, за да изкове стомана.

Той обяви намеренията си да посети имението на Ейджиро, за да се сбогува с неговата вдовица, и уговори през време на отсъствието му Такеши да гостува в резиденцията на владетеля Мийоши. Ако всичко вървеше добре, Такеши можеше да прекара при тях цялата зима.

Когато луната отново взе да се изпълва, той потегли към Мисуми. Мори Юсуке не се бе върнал от своето пътуване, но преди да замине, бе поверил останалите си коне на Шигеру и той взе най-големия жребец, който наскоро бе обзяден, и го кръсти Кю. Конят бе жизнен, преливащ от енергия — нямаше как да го яздиш и да се чувстваш потиснат. *Наистина, не съм създаден за отчаяние*, осъзна Шигеру, признателен за възпитанието, което го бе направило тъй издръжлив. Дори седмиците, които прекара в имението на Ейджиро, макар и наситени със скръб по смъртта на бащата и синовете, както и по загубата на имота му, не го запрати обратно в черната

безнадеждност, която го бе обзела след смъртта на Мое. В добре стопанисваните ниви, все тъй добре поддържани, въпреки че Ейджиро вече не бе между живите, той разпозна символа на дълготрайна почит към проникателността на този човек, а в смелостта на неговата съпруга и дъщерите му — доказателство за стойността на тяхното възпитание.

Делото му няма да бъде погубено, даде той безмълвно обещание. Аз ще го продължа.

Мислеше за това постоянно и в угълчетата на съзнанието му започнаха да изплуват късчетата на бъдещата му стратегия. Едно от най-важните между тях бе съюзът със Запада, с Араи и Маруяма, вече го знаеше. Покушението над собствения му живот също го бе навело на известни мисли. Ийда се бе опитал да го унищожи в сърцето на собственото му владение. Не можеше ли и той да отвърне на удара по сходен начин? Беше ли способен да прибегне до политическо убийство? Щеше ли Племето някога да почне да работи за него, както бе предложил преди време Кенджи? Можеше ли някога да си го позволи?

Няколко дни преди пълнолуние той остави коня си в Мисуми и отиде пеша в планината, оповестявайки, че възнамерява да огледа околните гори и да прекара известно време в уединение, в молитви за душите на мъртвите. Никой сякаш не се усъмни в думите му — вече бе успял да си създаде име — интересуваше се от земеделие, беше по-благочестив от всякога и считаше за особено важно да се отдава заслужената почит на мъртвите.

Западната граница на Средната провинция минаваше покрай тясна долина между два стръмни планински хребета. По-нататък в южна посока границата бе охранявана — местните земевладелци изискваха налози и тарифна плата върху търговски стоки и превоз, и всички пътници бяха внимателно следени. Шигеру разполагаше с писмено разрешение от своя клан да пътува където пожелае, но не искаше да разкрива намеренията си, затова бе решил да прекоси границата в този отрязък дива планинска местност в горната част на реката, която течеше през целия път северно от Хаги.

Имаше известни познания за областта, разположена на източните склонове, от предишното си посещение при Ейджиро, когато двамата бяха яздили в планината и владетелят му бе показал различните

дървета, отглеждани за дървен материал — кедър и бор, зелкова^[2], пауловния и кипарис. Но щом излезе над равнището на гората, следвайки тесни пътеки по каменисти чукари, той се озова в непозната местност и през деня се ориентираше по слънцето, а вечер — по звездите. Времето се задържа хубаво, дни наред есенното небе бе ясно и чисто, а листата сменяха окраската си, обагряйки гората в червено, което нарастваше осезателно, спускайки се надолу от върховете на хребетите.

Беше си взел храна, а и ядеше от онова, което му предлагаше природата — кестени, лешници, черници; в началото намираще подслон за вечерта в някое уединено стопанство, но горе в планината нямаше къщи, а беше твърде студено, за да спи на открито, тъй че продължаваше да върви през цялата нощ, докато луната все повече нарастваше.

Прехвърли първия хребет и прекоси реката. Местността изглеждаше пуста — нямаше признаци за обитатели, нито мирис на дим. Реката тук бе плитка и бърза, подобна на поток, и си хортуваше тихо, докато прескачаше облите камъни. Поспа малко по пладне, стоплен от слънцето, но привечер времето взе да се разваля. Вятърът свърна на северозапад, а на хоризонта се скупчиха облаци. Шигеру премина през един проход и застана на най-високата скала, за да отпрати поглед на север, чак до крайбрежието. Под задъненото сиво небе морето на хоризонта бе като бледотемнужено петно. Очакваше да види Ошима — разположен на остров вулкан, — но не можа да различи очертанията му. Вляво от него хребетът се спускаше поплавно, за да се прелее в плодородната земя на запада, стоплен от крайбрежното „черно течение“, защитено от неговите планини. Далече на югозапад бе разположен крепостният град Маруяма. Харада му бе казал, че светилището, което щеше да посети неговата владетелка, се намира на по-малко от ден път от прохода. Той огледа гората под себе си; над долината отвъд се стелеше дим, но иначе нямаше никакви следи от близки обитатели, нито един извит покрив не се показваше от тъмната зеленина. На отсамната страна на хребета есента не бързаше толкова да остави своя отпечатък върху дърветата — по най-високите склонове само няколко клена бяха почнали да сменят окраската си. Току преди здрачаване усети мирис на дим и още някакъв аромат, от който устата му се напълни със слюнка, а стомахът му закурка; пое

предпазливо по дирята и стигна до малка колиба, направена от груби отсечени клони и дървесна кора.

Двама мъже печаха на огън две птици, а пламъците сияеха на фона на падащия здрач. Шигеру ги стресна с поздрава си и те тутакси посегнаха към ножовете си; за момент изглеждаше, че ще му се наложи да се сражава с тях. Чувството за вина ги бе направило докачливи и подозрителни, но щом видяха Джато, те проявиха повече склонност да се примирят със самотния воин.

Той ги попита дали знаят къде се намира храмът Сейсенджи и те го упътиха.

— Но нали не се каните да тръгнете посред нощ? — попита по-възрастният.

— Опасявам се, че времето се разваля — рече Шигеру.

— Прав сте. Утре сигурно ще вали. Вероятно след пладне — той се взря в по-младия. *Може да са баща и син*, помисли си Шигеру. — Пренощувайте тук. Споделете улова ни. Тази седмица ни провървя.

Имаха много птици — пъдпъдъци, гълъби и фазани — които висяха от тавана на колибата, окачени по гредите за омотани около вратовете им върви. Обясниха му, че давали пъдпъдъците на един пътник, който ги пренасял до Киби. Останалите изсушавали и осолявали, за да ги запазят като храна за семействата си. Нямаха особено желание да разкрият повече около ловуването си, което явно не бе съвсем законно, но когато му било изгодно, местният владетел си затварял очите.

Месото на гълъба беше тъмно и ароматно. Докато изсмукваше костиците, той попита мъжете дали са чули за битката при Яегахара. Те поклатиха глави — живееха в своето уединено селце или в планината, където от външния свят проникваха твърде малко новини.

Шигеру спа леко, тъй като не смяташе, че може да им има пълно доверие. Нощта бе студена и на няколко пъти по-младият мъж ставаше, за да подклажда огъня. Всеки път Шигеру се будеше и после лежеше така известно време, размишлявайки над тази случайна среща и над това какъв щеше да бъде животът му оттук нататък — щеше да се нуждае от помощ и подкрепа като всеки човек, но в същото време нямаше да може да се доверява на никого; щеше да разчита на собствените си умения и бдителност, за да различи заплахата и да се предпазва от нея, но да се опитва да не живее в непрестанен страх и

подозрения, което би го унищожило по-бавно от меча, но също тъй резултатно.

Станаха на разсъмване, тъй като мъжете искаха да се приберат у дома, преди да е заваляло. Накачиха вървите на птиците по врата и кръста си, увиха отгоре им препаските и гамашите си и после облякоха широките си връхни дрехи.

— Така ти е по-топло! — засмя се младежът и се престори, че потръпва. — Все едно жената ме докосва по слабините.

Шигеру си представи усещането от ласкавия допир на мекотата върху кожата.

Повървяха заедно няколко часа, докато в началото на две тесни долини пътеката се разклони. На това място се разделиха — ловците щяха да поемат на север, а Шигеру — на юг. Той им благодари и им пожела всичко хубаво; те му отвърнаха ведро и припряно, почти без да спират, без да му се покланят или да използват почтителни думи. Явно не изпитваха никакво любопитство към личността му. Беше доволен, че не проявяват интерес към света отвъд и че изобщо не ги е грижа кой е.

Не беше изминал много надолу по склона, когато заваля. Първоначално ръмеше, само колкото да разкаля пътеката, която стана много хлъзгава, но после вятърът се усили и дъждът заплющя и го измокри до кости. Широкополата конусовидна шапка предпазваше главата и раменете му, но краката му бяха подгизнали, сандалите му се бяха изкаляли и вече се разпадаха. Той се опита да ускори крачка, загрижен да стигне до Сейсенджи преди падането на нощта, но пътеката ставаше все по-коварна — на места водата се стичаше по нея като река — и той взе да се опасява, че пороят ще го принуди да прекара нощта в гората. Докато дъждът се сипеше от шапката му, а той вече не си чувстваше краката, взе да се пита с какво всъщност се бе захванал. Какво очакваше от тази среща... ако изобщо се състоеше? Защо бе поел на това пътуване, тъй неприятно и дори опасно? Дали тя изобщо щеше да дойде? Или щеше да се появи само за да го предаде?

Спомни си ясно мига, в който бе изпитал неустойимо желание да плъзне ръце под косите ѝ, да почувства извивките на главата ѝ, но строго прогони тези мисли. Тя го бе упрекнала, че я вижда само като жена, че не я възприема сериозно като управник — нямаше да допусне тази грешка повторно. Ако изобщо бе там... във всеки случай той

повече нямаше никакво желание да се обвързва с жени, болката и разочарованието, съпътстващи страстта, го изпълваха с ужас... но косите й!

Вече бе тъмно, когато планинската пътека, приличаща повече на водопад, отколкото на каквото и да било друго, внезапно се спусна рязко надолу, за да се влее в един по-широк и равен път, водещ нагоре по полегат склон. На върха, почти скрита от пелената на дъжда и тъмните кедри, се намираше малка постройка с извит покрив и дълбоки стрехи. Четири коня — единият от тях красива кобила — бяха завързани с гръб към вятъра под един твърде малък навес, покрит със слама, който се поклащаше при внезапни пристъпи на вятъра и тогава около него се разлитаха късчета слама, подобно на огромни дъждовни капки.

Той спря при стъпалата и свали сандалите и шапката си, които бяха подгизнали. Въпреки дъжда, вратите бяха отворени до една. Той се качи на верандата и надникна вътре.

Дъждът се стичаше от стрехите и падайки на земята, разпиляваше наоколо пръски, все едно ограждаше постройката с жива завеса. Вътре горяха лампи, но главното помещение на храма с гол дъсчен под бе празно. Изглеждаше рядко посещавано — на малък подиум стоеше дървена статуя на Просветления; пред него бяха поставени вази със свежи цветя, сребърния лист на жълти цветя и клонки свещен бамбук с червени плодчета. Наоколо нямаше други украшения или предмети; единствено под гредите се виждаха оброчни картини на волове и коне.

Той извика тихо и чу гласа й. Тя каза нещо на своята компаньонка Сачие, чу как жената се изправи и се приближи до прага. После се обърна и прошепна към вътрешната стая:

— Той е.

Той направи знак на Сачие, опасявайки се, че ще произнесе името му, но тя каза просто:

— Влезте. Очакваме ви — и сведе глава.

Той я помнеше като елегантна и изискана жена от висшето общество, но сега тя изглеждаше по-млада и не толкова изтънчена, а дрехите, които носеше, бяха обикновени, подходящи по-скоро за мъж. Вътрешното помещение бе застлано с рогозки и той се поколеба на

прага, тъй като не искаше да сяда със своите подгизнали и кални дрехи.

Владетелката Маруяма бе коленичила до една лампа, но вътре бе прекалено тъмно, за да може да види лицето ѝ. Стана и се приближи до него. И тя носеше мъжки дрехи от тъмна материя, а косите ѝ бяха прибрани и вързани на тила. За разлика от Сачие, така предрешена, тя изглеждаше по-възрастна, по-висока, определено по-силна, но дрехите не бяха в състояние да разпръснат загадъчността на дългите ѝ коси, нито деликатността, която скръбта бе изписала на лицето ѝ, разкривайки красотата на костите под бялата кожа. Видът ѝ бе честен, погледът — прям и открит.

— Толкова се радвам да ви видя. Благодаря, че дойдохте, изминавайки целия този път. Сигурно сте изморен. И сте мокър до кости. Сачие, можем ли да намерим сухи дрехи?

— Ще попитам коняря — отвърна жената, излезе тихо от стаята през помещението за поклонение към верандата. След няколко мига се върна със суха роба, която миришеше леко на кон, сякаш току-що е била извадена от дисагите.

Шигеру отиде със Сачие в срещуположния край на помещението, където имаше също такова пространство, разделено на склад и кабинет със застлан под. Там на разпадаща се купчина бяха струпани архивите на храма, а на ниска масичка лежеше отдавна неизползвана пукната мастилница.

— Никой ли не живее тук? — попита той.

— Местните смятат, че този храм е обитаван от духове — отвърна тя. — Не смеят да го приближат. Свещениците тук обезумяват. Самоубиват се или побягват. Няма кой да ни безпокои, а ако някой ни види, ще реши, че сме призраци.

Тя донесе купа със студена вода на верандата и той уми лицето, ръцете и нозете си.

— Ще приготвя нещо за ядене — рече тя тихо и излезе от стаята.

Той свали дрехите си, изсуши се и облече взетата назаем роба. Беше предназначена за по-дребен човек. Завърза я, доколкото можа, препаса Джато и скри кинжала в пазвата си. Застудяваше и въпреки сухата роба по кожата му плъзнаха тръпки.

Върна се в помещението със застлания под и владетелката Маруяма му даде знак да седне. По всяка вероятност бе донесла някои

вещи с товарния кон, защото пурпурните копринени възглавнички на пода със сигурност не принадлежаха на храма. До нея лежеше меч.

— Благодаря за писмото — рече той. — Много съжалявам за смъртта на вашия син тъй скоро след кончината на съпруга ви.

— Ще ви разкажа за това по-късно — отвърна тя. — Вие също сте преживели ужасна загуба.

— Чувствах, че разбирате по-добре от всеки друг — рече той.

Тя се усмихна.

— Надявам се да не сте загубили всички, които сте обичали.

— Не — отвърна той, след като се замисли за момент. — Брат ми все още е между живите... майка ми, учителят ми. Имам поне един приятел. И много, за което да ви благодаря — добави той. — Ако миналата година се бяхте присъединили към Ийда, Отори щяха да бъдат напълно унищожени.

— Ние сключихме споразумение. Аз ви дадох думата си. Никога няма да вляза в съглашение с Тохан.

— При все това нашият познат Араи Дайичи сега служи при Ногучи, чието име из цялата Средна провинция вече означава предател.

— Араи нямаше избор, пак му провървя, че не бе накаран да сложи край на живота си. Мисля, че изчаква благоприятен момент също като вас. Поддържахме връзка, доколкото е възможно, чрез Муто Шизука.

— Точно тя ни предаде на Ийда — заяви Шигеру. — Вероятно Араи не го знае, след като са още заедно и тя му е родила син.

— И това ви изпълва с гняв?

— Много са нещата, които ме гневят — отвърна Шигеру. — Уча се на търпение. Но не бих имал доверие на тази Муто, че няма да ни предаде отново. Не казвайте на Араи за тази среща.

Сачие влезе в стаята с поднос, върху който имаше две купички, пълни с нещо като яхния, предимно от зеленчуци, объркани с яйце. Върна се след няколко мига с чайник и чаши.

— Всичко е съвсем оскъдно — извини се тя. — Имаме само онова, което успяхме да донесем с конете. Но Бунта ще отиде и ще намери още храна, стига дъждът да спре утре.

— Утре трябва да се върна в Мисуми — каза Шигеру.

— Тогава да похапнем набързо, че имаме да говорим за много неща — подкани го Наоми.

Той установи, че е гладен като вълк и му е трудно да се храни бавно, но тя яде съвсем малко, все едно нямаше апетит, като не откъсваше поглед от него.

Щом свършиха, Сачие отнесе купичките, а младият мъж на име Бунта внесе малък мангал с тлеещи дървени въглища и също се оттегли. Продължаваше да вали проливен дъжд, а вятърът фучеше в клоните на кедрите. Нощта ги обгърна отвсякъде. Старата постройка бе изпълнена със странни шумове, все едно множество призраци разговаряха с дрезгави гласове и пълна с прах уста.

Владетелката Маруяма каза:

— Смятам, че синът ми беше убит.

— На колко беше?

— На осем месеца.

— Понякога новородените си отиват по куп причини — отвърна Шигеру.

Наистина, много деца не бяха именувани, докато не навършат две години, защото едва тогава шансовете им да оцелеят и да пораснат изглеждаха по-големи.

— Беше необичайно здраво и силно дете... изобщо не беше боледувал. А и освен това получих предупреждения, че ако не следвам желанията на роднините на починалия ми съпруг, ще бъда наказана по някакъв начин.

На светлината на лампата очите ѝ бяха станали още по-искрящи, но тя говореше спокойно и безстрастно.

— Бих ви попитал как смее някой да ви налага какво да правите — каза той. — Но истината е, че и аз съм в същото положение. Животът ми сега изцяло зависи от прищевките на чичовците ми.

— И двамата сме предадени от най-близките си. Защото вашите чичовци, също като семейството на починалия ми съпруг, искат, даже изгарят от желание да умиловат и да угодят на Ийда Садаму и Тохан. В най-скоро време ще се види как се облагодетелстват от това. Но накрая подобно егоистично поведение ще доведе единствено до унищожението на западните кланове, както и на Отори. Трите провинции ще бъдат управлявани от море до море от Тохан с тяхната

жестокост. Правото на наследяване по женска линия в Маруяма ще бъде загубено завинаги.

Шигеру се приведе леко напред и заяви още по-тихо:

— Ще ви споделя нещо, за което никога не съм говорил открито. Аз ще отмъстя на Ийда и ще го унищожа, каквото и да ми струва това. Дори той трябва да има някакви слаби места. Казах, че се уча на търпение — чакам да ми се разкрие някаква стратегия, чакам да притъпи бдителността си или да допусне някоя грешка. Това е единствената причина, поради която все още съм жив. Първо ще го видя мъртъв.

Тя се усмихна.

— Радвам се. Надявах се да го чуя от вас. Това е и моето тайно желание. Ще действаме заедно, ще обменяме сведения и ще се подкрепяме с наличните си средства.

— Съюзът ни трябва да се пази в тайна... може би години наред.

— Онова, което се охранява от света, нараства по сила и стойност — отвърна тя.

— До мен достигна слух, че Ийда търси начин да се сдобие с владението Маруяма и възнамерява да го постигне, като се ожени за вас — рече Шигеру с надеждата, че думите му не са прозвучали твърде рязко.

— Роднините на мъжа ми се опитват да ме принудят на тази стъпка. Нито смъртта на сина ми, нито заплахите за живота на дъщеря ми ще ме накарат да се подчиня. По-скоро бих умряла!

Замълча за момент и после добави:

— Трябва да ви кажа нещо за моя живот, за да ме разберете. Покойният ми съпруг Уеки Тадаши беше от малък клан на границата между Източната и Средната провинция. Вече имаше един брак, с жена от изтока, и три деца. Най-голямата му дъщеря беше по-възрастна от мен — на шестнайсет, и омъжена за братовчед на Садаму — Ийда Нариаки, когото моят съпруг осинови, макар че Нариаки запази фамилията Ийда.

— Не е моя работа — заяви Шигеру, — но кой уреди този брак? Сама ли избрахте съпруга си?

— Не бях много съгласна, признавам. Не ми харесваше идеята да имам доведени деца, а и подобен тесен съюз с фамилията Ийда ме притесняваше. Но се оставих да ме убедят и първоначално не

съжалявах — съпругът ми беше прекрасен човек... много интелигентен и ме подкрепяше във всичко.

Шигеру се опита да подмине внезапния пристъп на нещо, което наподобяваше ревност. Наоми продължи:

— Но децата му бяха съвсем различни, а и самата му благодост означаваше, че не упражнява контрола, който им бе нужен. Дъщеря му се държеше така, все едно тя бе наследницата на Маруяма. Когато се роди собствената ми дъщеря, тя не скри гнева и разочарованието си, дори започна да настоява да бъде призната официално. Съпругът ми никога не бе оспорвал това, но просто действаше уклончиво. Здравето му взе да се влошава... когато се роди синът ни, малко се посъвзе, беше много щастлив... но това продължи само няколко седмици. Цяло лято не беше добре и накрая почина, преди синът ни да навърши месец, както смятаха — от тумор.

— Моите съболезнования — рече Шигеру.

— Не си бях давала сметка до каква степен ме е закрилял, преди да си отиде — продължи тя. — Оттогава ме атакуват от всички страни. Не възприемах заплахите насериозно, докато синът ми не се спомина. Нямах доказателства, че е отровен, но той умря така внезапно, след като винаги е бил толкова силен. Моите обвинения и подозрения бяха подминати — твърдяха, че съм обезумяла от скръб; появиха се мнения, че кланът не може да се управлява от жена — един мъж никога не можело да бъде толкова уязвим.

Той се взря в лицето ѝ, осветено от трепкащата светлина на лампата. Следите от скръбта ѝ бяха видими, но според него характерът ѝ бе толкова устойчив, че никаква мъка не би могла да я тласне в бездната на лудостта. Възхищаваше ѝ се неимоверно и му се искаше да ѝ го каже, но се страхуваше да разкрие дълбочината на чувството, което все още не бе признал пред себе си. Почувства се неловко и заговори с кратки, отривисти изречения, които прозвучаха фалшиво дори в собствените му уши. Прииска му се да ѝ разкаже за своя сън с детето, за това колко го бе развълнувала със скритото си послание, но не желаше да разкрива собствената си мъка, да не би да се размекне и тогава...

Резултатът от разговора им изглеждаше неубедителен и разочароващ — той не можеше да ѝ предложи нищо по отношение на

политическа или военна подкрепа; единственото, което ги обединяваше, бе желанието им да постигнат смъртта на Ййда.

Но пропастта между желание и действителност изглеждаше непреодолима. Единственото, което можеше да ѝ обещае, бе мълчалива подкрепа — години на чакане и потайност. Едва ли си струваше да го изрази с думи. Накрая дори безцелният им разговор замря и те останаха да седят в тягостно мълчание. Навън вятърът виеше, люлееше покрива, запращаше дъжда в стените и навяваше студ през всички цепнатини.

— Предполагам, че ще можем да си пишем — рече накрая Шигеру и тя кимна в съгласие, но не каза нищо, само му пожела „лека нощ“.

Той ѝ отвърна и отиде зад преградата, където почти през цялата нощ лежа, потръпвайки в тънката несъразмерна роба, потискайки мисълта, че тя лежи на по-малко от двайсет крачки от него и че го е повикала и с друго наум, след като понастоящем и двамата нямаха семейство.

Бе невъзможно да не ѝ се възхищава — тя бе красива, интелигентна, смела и завладяна от дълбоки чувства — всичко, което трябваше да представлява една жена. Но бе говорила за своя съпруг с такава топлина — очевидно го бе обичала и все още скърбеше за него. От своя страна той не искаше да се обвързва с никоя жена, още по-малко пък с толкова високопоставена, която вече бе пожелана от най-големия му враг... и за която, вече го знаеше, никога нямаше да му позволят да се ожени.

Когато се събуди, дъждът бе спрял, макар че в ранната утрин небето бе все така облачно. Собствените му дрехи бяха още мокри, но той си ги сложи отново, оставяйки сгъната на пода взетата назаем роба. Сачие и Бунта бяха отишли в съседното село да купят храна за обратното пътуване, тъй като всички бързаха да се възползват от пролуката в лошото време.

Наоми покани Шигеру да остане, докато другите се върнат, за да може да си вземе храна за из път, но той бе загрижен да прекоси първия проход преди падането на нощта.

— Да ви оставя ли сама? — попита той.

Тя почти му се ядоса.

— Ако искате да си вървите, тръгвайте! Не съм в опасност, а дори и да бях, мога прекрасно да се защитавам сама — посочи меча до себе си и добави: — Освен това отвън има копия. Уверявам ви, че мога да се бия и с двете.

Сбогуваха се официално, с известно чувство на разочарование и от двете страни.

Едно напразно пътуване, помисли си той. *И двамата сме безнадеждно слаби*. Не виждаше как биха могли да си помогнат един на друг, при все това не можеше да си представи, че ще постигне нещо без нея. Тя бе единственият му съюзник.

Колкото повече се отдалечаваше, толкова по-зле се чувстваше, че я бе оставил. Искаше да ѝ каже повече; съжаляваше, че не е изразил благодарността си към нея за подкрепата, която му бе оказала срещу Ийда, за това, че разбира скръбта му, за пътуването, което бе предприела, за да го види. Можеха да минат месеци, преди да се срещнат отново... мисълта за това му се стори непоносима. Не бе вървял и два часа, когато дъждът започна отново, по-проливен от всякога. Пред перспективата да прекара нощта без подслон той си каза, че би било по-разумно да се върне и веднага щом пое обратно, настроението му се подобри. Вървеше бързо, често дори се втурваше да тича, без изобщо да забелязва дъжда, който плющеше отгоре му, мокрейки го до кости, а сърцето в гърдите му блъскаше от напрежение и очакване.

Веднага забеляза, че Сачие и конярят не се бяха върнали. Под навеса имаше само един кон — красивата кобила. Щом го видя да приближава, тя обърна глава и изцвили леко. Той прецапа през локвите и скочи върху дъсчения под на верандата.

Чу звука от меч, изтеглен от ножницата, и посегна към дръжката на Джато. Извика, без обаче да иска да назове нито нейното име, нито своето. Щом се озова пред храма, вратата вляво от него се плъзна встрани и тя прекрачи прага с меч в ръка. Един миг двамата се гледаха втренчено, без да изрекат нито дума. Под обичайно бялата ѝ кожа бе избила руменина, а очите ѝ блестяха от вълнение.

— Аз... се върнах — рече той.

— Не очаквах да си ти — тя погледна меча и го свали. — Целият си подгизнал.

— Да. Вали — той махна неопределено към дъжда отвън, който вече падаше като плътна завеса.

— Сачие и Бунта сигурно са останали в селото — изрече тя тихо. — Нека взема мокрите ти дрехи.

По пода около него вече се образуваха локви от водата, която се стичаше от подгизналите му одежди. Той свали меча от пояса си и го остави от вътрешната страна на вратата в застланата с рогозка стая. Тя сложи своя меч до неговия, после пристъпи към него с неподвижно лице и решителни движения. Той усети уханието на парфюма ѝ, на косите ѝ, а после и на дъха ѝ. Тя застана съвсем близо до него и ръцете ѝ се протегнаха към възела на пояса му. Тя го развърза внимателно и после вдигна поглед към лицето му, докато сваляше горната роба от раменете му. Ръцете ѝ бръснаха студената кожа на врата му и той си представи птиче оперение. Тя го въведе в стаята, разхлаби собствения си пояс и го притегли върху пурпурните възглавници. Той си помисли: *Не бива да го правя*, но не беше в положение да избира, а после си каза: *Всичко друго ми се отказва, това е нещо желано и аз ще го имам*. Спомни си всичките си страхове по отношение на жените — тяхното непостоянство, слабостта им, но тя не го посрещна с безучастност или немощ, а му се отдаде и го пое, откликна на цялата му сила и нужда със собствените си мощ и власт. Под копринените ѝ роби тялото ѝ — слабо и мускулесто — желаше неговото така, както неговото желаше нейното, изпълвайки го с удивление и въодушевление.

Вкопчиха се един в друг като бегълци в безлюдния храм. Докато дъждът се лееше, бяха в безопасност; никой нямаше да дойде, преди да спре да вали. Бяха императори в дворец над облаците, в един свят извън времето, където всичко бе възможно.

Ето какво било да се влюбиш, помисли си той с известно удивление, без да е очаквал някога да го изпита, неизменно нащрек, за да се предпази, както го бе посъветвал баща му. Сега, осъзнаващ невъзможността да му се противопостави, той се засмя на глас. Тя бе обзета от същата веселост и стана игрива като дете — донесе чай и го сипа не като изискана дама, а като слугинче.

— Аз трябва да ти прислужвам — рече. — Ти си главата на своя клан, а аз съм лишен от право на власт. Аз съм нищо.

Тя поклати глава.

— Ти винаги ще бъдеш господарят на клана Отори. Но двамата можем да си прислужваме един на друг. Ето — тя мина на просторечие. — Вземи. Пий.

Отривистите думи, изречени от нейните уста, го разсмяха отново.

— Обичам те — каза той.

— Знам. И аз теб. Между нас има връзка от предишен живот... може би от много животи. Били сме всичко един за друг — родител и дете, брат и сестра, най-близки приятели.

— Ще бъдем съпруг и съпруга — рече той.

— Нищо няма да е в състояние да го предотврати — отвърна тя и като го галеше, добави неспонтанно: — Каквито вече сме. Разбрах, че те обичам, още щом те видях в Тераяма. Разпознах те по някакъв начин, все едно дълбоко в себе си съм знаела кой си, но съм те забравила. По онова време съпругът ми беше още жив и аз осъзнавах, че никога няма да мога да призная любовта си. Но не преставах да мисля за теб, нито да се моля за твоята безопасност. Когато умрях съпругът ми и синът ми, единственото, което ме крепеше, бе мисълта за теб. Реших, че след като ми е отнето толкова много, няма да се откажа от единственото, което желая искрено.

— И аз почувствах същото — рече той. — Но какво бъдеще ни предстои? Преди ти беше неясна мечта, далечна възможност. Сега вече си моята реалност. Какъв смисъл би имал животът ни, ако трябва да сме разделени?

— Защо не се оженим? Ела в Маруяма. Ще сключим брак там.

Гласът ѝ бе топъл и безгрижен, а оптимизмът ѝ го въвлече в блян, където всичко бе възможно — щеше да сключи брак и да заживее с тази жена, щяха да установят траен мир в Западната провинция... да имат деца.

— Дали някога биха ни позволили? — попита той. — Сега моите чичовци са начело на клана Отори. Бракът ми е от значение за тях. Те никога не биха одобрили един съюз, който ще утвърди положението ми и ще засили властта ми. Ийда Садаму — също.

— Тохан определиха за кого да се омъжа първия път. Защо трябва пак да имат думата за живота ми? Аз съм законният владетел. Няма да позволя да ми нареждат!

Властният ѝ тон го накара да се усмихне въпреки лошите си предчувствия. Видя нейната увереност — смелостта на жената, която знае, че е обичана от любимия. Въпреки трагичните загуби предишната година тя все още излъчваше младост. Скръбта я беше белязала, но не беше съкрушила духа ѝ.

— Да действаме в тази насока — рече той. — Но можем ли да запазим в тайна нещо подобно? Бихме могли да се видим един или два пъти, без да ни открият, но...

— Да не говорим сега за опасността — прекъсна го тя ласкаво. — И двамата я познаваме — налага ни се да живеем с нея всеки ден. Ако няма как да се срещаме, можем поне да си пишем, както каза снощи. Ще ти пращам писма, както преди, по сестрата на Сачие.

Това му напомни за съобщението, донесено от някогашния му васал.

— Ти познаваш един от моите воители... Харада. Бях удивен от думите, които изрече за Скрытите.

Шигеру заговори по-тихо, макар че нямаше кой да го чуе в проливния дъжд, и неуверено, тъй като не беше сигурен доколко тя би пожелала да му разкрие истината.

— Да, Харада е имал нещо като видение. Не е необичайно сред тези хора — техният бог им говори направо, когато му се молят. Изглежда, чут веднъж, този глас трудно може да бъде пренебрегнат.

Той почувства, че тя говори от собствен опит.

— Ти чувала ли си го?

Тя се усмихна леко.

— Има много неща, които ми допадат в това учение — отвърна Наоми. — Моите деца ме научиха колко ценен е животът и колко ужасно е да бъде отнет. И все пак като глава на своя клан си давам сметка, че отказът от меча би обрекъл народа ми на незабавно поражение от всички тези въоръжени воители, които ни заобикалят. Трябва да притежаваме достатъчно сила, за да противостоим на техния жесток и ненаситен стремеж към завоевания. Но ако всички вярват, че след смъртта ще се изправят на съд пред своя бог, може би страхът от наказание ще ги обуздае.

Той се съмняваше, чувствайки, че хора като Ийда, които нямат страх от нищо ни на земята, ни на небето, могат да бъдат контролирани единствено със силата на оръжията.

— Понякога ми се струва, че гласът говори на мен, но поради положението, което заемам, мисля, че не мога да отговоря. Смятам, че е отвратително хора, които не се отбраняват, да бъдат преследвани и изтезавани — продължи тя. — Трябва да им бъде позволено да живеят в мир.

— Те полагат клетва за вяност към някаква небесна сила, не към своите господари тук на земята — възрази Шигеру. — Затова не заслужават доверие. Дълбоко съжалявам, че Харада повече няма да ми служи.

— Можеш да имаш доверие на Харада — рече тя.

— Би ли ме наблюдавала безучастно, докато се бия с трима души?

— Не, бих се сражавала редом с теб. Аз не твърдя, че съм една от Скритите, а просто се възхищавам на част от техните убеждения и ги уважавам.

Имаха да си кажат толкова неща, да споделят един с друг и всичко, което научаваха за другия, само разпалваше желанието им. Когато страстта се уталожваше, възобновяваха разговора си и така през целия ден, докато дрезгавината постепенно угасна и настъпи нощта, която засили чувството им, че са откъснати от света, все едно се бяха пренесли в някаква омагьосана къща извън времето. Дъждът продължаваше да се лее. Двамата почти не спаха, изцяло погълнати един от друг, телом и духом, докато изтощението и страстта замъглиха всички бариери помежду им и те сякаш наистина се сляха в едно.

Когато най-накрая дъждът намаля след пладне на втория ден, тишината ги изтръгна сякаш от томителен сън и ги призова обратно в техния отделен живот, към раздяла, изпълнена с болка и радост. Сачие и Бунта се върнаха по здрач, готови да изсипят безброй извинения заради закъснението, но щом видяха, че Шигеру е още там, застинаха безмълвни. Младият мъж незабавно излезе навън да се погрижи за конете. Сачие влезе и им приготви храна. Изобщо не се бяха сетили да ядат и сега усетиха неистов глад. Беше купила яйца и зимни зеленчуци, от които направи бульон със соев пастет и извара. По-късно сготви ориз и обеща да опече оризови питки за из път. После отиде да спи в стаята, която преди това бе заемал Шигеру, като нищо в поведението или в изражението ѝ не издаваше чувствата ѝ, макар че

очевидно бе наясно с онова, което се бе случило помежду им — самият въздух изглеждаше кадифен и наситен със страстта им.

— Няма да каже нито дума на никого — увери го владетелката Маруяма.

— А конярят?

Но всъщност това не го вълнуваше — беше благодарен, че ще прекарат още една нощ заедно, а няма да лежи треперещ в страст на крачки от нея, както преди. Пресегна се, плъзна ръце под гладките ѝ гъсти коси и обхвана главата ѝ с длани.

— Той е дискретен и мълчалив младеж. Сачие ще го накара да се закълне, че ще пази тайна. Аз съм в собственото си владение — мога да правя каквото пожелая! Никой няма да ме разпитва или да ме предаде!

— Но Ийда може да има шпиони навсякъде — дори любовницата на Араи работи за Племето, значи най-вероятно и за Ийда. Как да разберем на кого да имаме доверие?

— Давам си сметка за всичко това и все пак точно сега имам чувството, че никой не може да ни стори зло — прошепна тя.

Когато се изсипа в нея, почувства същото, но вече знаеше, че тази новородена страст може да означава само още по-големи опасности и за двамата им.

[1] Танабат, на 7 юли — според легендата небесната принцеса, изкусна тъкачка и възплъщение на сръчността (звездата Вега), се влюбва в красив млад пастир (звездата Алтаир) и като награда за трудолюбието ѝ небесният цар и неин баща им позволява да се оженят. Но отдадена на любовта си, принцесата постепенно изоставя тъкането, а момъкът — своя добитък. Тогава разгневеният небесен цар разделя двамата, като ги оставя от двете страни на Млечния път и им позволява да се виждат само веднъж годишно. Принцесата разбира, че няма как да стигне до своя любим, и се разплаква горчиво. Спасяват я свраките, които ѝ правят мост с разперените си криле. Легендата гласи, че ако вечерта преди 7 юли е дъждовна, свраките няма да направят мост и небесните влюбени ще трябва да чакат цяла година до следващата си среща. — Б.пр. ↑

[2] Шест вида широколистни дървета от семейството на бряста (*Ulmaceae*), виреещи в Южна Европа, Източна и Югоизточно Азия,

които варираат по размер от храсти до грамадни дървета, достигащи до 35 м височина; имат гладки или леко мъхести назъбени листа и малки плодчета с набраздена повърхност. В Япония вирее кеяки или японска зелкова (*Zelkova serrata*). — Б.пр. [↑](#)

ЧЕТИРИЙСЕТА ГЛАВА

Шигеру измина обратния път в изтощение, при все това въодушевен, обладан от надежда и щастие — чувства, които само седмица по-рано биха му се сторили непостижими. Даваше си сметка, че в несигурността на техния изпълнен с насилие свят двамата можеха да не се видят повече, но онова, което съществуваше помежду им, бе вечно и никой не можеше да му го отнеме. Отново почувства главата ѝ в дланите си, копринения допир на косите ѝ, чу гласа ѝ — *вземи, пий* — и видя лицето ѝ, сияещо, засмяно.

Времето бе все така променливо, с внезапни проливни дъждове и пристъпи на вятър, който отбрулваше листата от клоните и ги навяваше на купчини в основата на дърветата. Гората стана пооткрита, а оголелите клони блестяха на меката есенна светлина. На няколко пъти Шигеру зърваше на пътеката пред себе си елени, които тутакси отскачаха уплашени с потръпващи черни опашки и побягваха. Понякога през нощта във влажния въздух отекваше самотен зов на прелитащи в небето гъски. Но за него есенният вятър не редеше напеви за погинала любов, а за любов нова и страстна, любов, която нямаше да угасне до края на дните му. Не знаеше кога ще се видят отново, но сега вече бяха съюзници... повече от съюзници — бяха свързани завинаги. Чакаше следващото ѝ послание.

Тя му прати едно писмо преди началото на зимата, което пристигна по същия начин, скрито сред други записки на Ейджиро. В края нямаше подпис и човек можеше да го помисли за препис на някакъв разказ, защото звучеше като част от история за духове, която се случва в уединен храм наскред проливен дъжд — воин, омагьосан от любов, и жена призрак, която го съблазнява. Стилът ѝ бе лек, изпълнен с хумор — той сякаш чуваше смеха на своята призрачна прелъстителка.

После старата година си отиде и настъпи новата; падна сняг и град Хаги бе откъснат от останалите части на Трите провинции. През дългите зимни месеци, когато снегът натрупа високи преспи в

градината, а ледените висулки по стрехите изглеждаха като редици от бели репички — непоклатимия урожай на зимата, Шигеру често вадеше писмото и го препрочиташе, обладан от спомена за уединения храм, дъжда, гласа ѝ, косите ѝ.

Понякога не можеше да повярва, че случилото се е истина, че бяха посмели да вземат онова, което и двамата така силно желаеха, за кой ли път се дивеше на смелостта ѝ, преизпълнен с неизразима признателност. За нея рискът бе далеч по-голям, отколкото за него, тъй като той не притежаваше нищо, което да го свързва с този свят, освен нея и намеренията си за отмъщение, докато тя имаше да губи дъщеря и владение.

В други моменти любовта им му се струваше тъй естествена и предопределена, че не съзираше в нея никаква опасност. Имаше чувството, че са неуязвими, закриляни от самата съдба.

Тъй че когато Наоми му писа през пролетта и писмото пристигна, скрито в пакет от вдовицата на Ейджиро, съдържащ сусамови семена за първото пробно засяване, в което му съобщаваше, че ще бъде на място, наречено Кате Джинджа, разположено на северното крайбрежие на Маруяма, по пълнолуние в четвъртия месец, Шигеру без колебание пристъпи към подготовката за следващото си пътуване.

През изминалата година риболовът го заинтригува почти толкова, колкото и земеделието, тъй като по-голямата част от храната и богатствата на Хаги идваха от морето. Семействата на рибарите имаха своя собствена подредба по ранг, разбирания за вярност и установени принципи на живот. Шигеру знаеше, че те често ставаха причина за противоречия между тях и чичовците му в крепостта, които гледаха на техния богат и солиден улов като на източник на не по-малко солидни налози. Шигеру беше добър познат с Терада Фумимаса — набит, невероятно силен и безкрайно проникателен човек, който поддържаше собствена флота и цялото пристанище с непринудена, но неоспорвана тирания. Според слуховете беше баща на половината млади рибари в Хаги, но имаше единствен законен син — Фумио, — момче на възрастта на Мийоши Гемба, който на осем години вече придружаваше баща си на всичките му пътувания.

Понякога Терада канеше Шигеру да се присъедини към тях. До този момент Шигеру не бе приемал, но сега в главата му се зароди

план. Терада живееше близо до пристанището, на склона на Огнената планина. Предишната година Шигеру често бе ходил там, бе посещавал мястото, където Акане бе сложила край на живота си, и бе съзерцавал с наслада екзотичните градини, дело на възрастния свещеник. Беше се погрижил градините да не бъдат занемарени след смъртта на стареца — това му помагаше да се справи със скръбта и гнева си към Акане, както и, смяташе той, да съхрани своеобразен паметник на нейните красота и жизненост. Много млади жени и мъже идваха тук да молят духа на Акане да им помогне в какви ли не любовни терзания и полусъзнателно Шигеру добави своите молитви към техните.

На този ден в края на пролетта, когато цъфтежът на вишните бе в разгара си, а упойващият аромат на портокаловите цветове изпълваше въздуха редом с мириса на странните и непознати за него цветя, светилището на Огнената планина бе пълно с народ. Несъмнено, също като него, всички усещаха в кръвта си неустоимия зов на пролетта, копнежа за любов, желанието за тялото на любимия или любимата, порива да се слоят в едно и да създадат нов живот.

Шигеру предполагаше, че Терада си е вкъщи, тъй като бе видял кораба му в пристанището, подготвян за отплаване на следния ден през време на отлива. Знаеше, че мнозина от присъстващите са го разпознали, тъй като усещаше тяхното уважение и радостта им. Вероятно някой от тях бе уведомил Терада, защото той лично се появи на портата и сърдечно го покани да влезе.

— Владетелю Шигеру! Каква приятна изненада... и голяма чест, ако мога да си позволя липсата на дискретност.

Той не направи опит да сниши глас, очевидно на мнение, че в собствения си дом може да прави и да говори каквото си поиска. Никой нямаше да посмее да отнесе нещо от казаното на владетелите Отори — семейството му би понесло наказанието на Терада още преди да е изрекъл предателските слова.

Терада даде няколко заповеди с рязък глас; прислужници донесоха чай, вино и хапки сурова риба, току-що отрязани от още живото същество, все още тръпнещи, топящи се в устата със соления вкус на самото море. Поговориха си за луната и приливите, за времето и сезона, а след това, отправил поглед през залива към отсрещния вулкан, Шигеру рече уж между другото:

— Предполагам, че Ошима е много различен от Огнената планина.

— Владетелят Шигеру не е ли ходил там?

Шигеру поклати глава.

— Винаги съм искал.

— Казват, че Огнената планина е по-стабилна. Ошима е твърде непредвидим. Никой не би дръзнал да построи къща като тази до тамошния вулкан... макар че от време на време се изкушавам, особено когато владетелите почнат да се чудят как да ни измъкнат още пари.

Той напълни отново купичката на Шигеру и пресуши своята. Владетелят не отвърна, като съзнателно запази безстрастно изражение. Говориха за други неща, но когато Шигеру тръгваше, Терада каза:

— Нищо не ни пречи тази седмица да спрем при Ошима. Защо не дойдете с нас?

— С удоволствие — отвърна Шигеру с обичайната си открита усмивка.

— Елате на пристанището утре вечер... ще отсъстваме около седмица.

Шигеру се прибра у дома и извърши нужните приготовления за пътуването, уведоми майка си и Ичиро и написа кратко писмо на чичовците си, което остави на Ичиро със заръката да им го отнесе след заминаването му. Не спомена нищо за удължаване на пътуването си до крайбрежието на Маруяма, но на следната вечер, докато корабът на Терада се носеше по вълните, подпомогнат от отлива и югоизточния вятър, той попита по-възрастния мъж:

— Някога спирате ли по крайбрежието на Маруяма?

— Случвало се е да пускаме котва в Охама, когато вятърът извие на север и не можем да се върнем в Хаги. Защо? Искате ли да отидете там?

Шигеру не отговори веднага. Терада го подкани с жест да се приближи.

— Аз нямам тайни от моите хора — рече той тихо. — Но може да имате неща, които предпочитате да не се знаят на кораба, и аз ще се съобразя. Ако искате да отидете до Маруяма, ще се погрижа това да стане, няма да ви разпитвам за причините, нито ще позволя някой друг да го стори.

— Казвате, че севернякът не ви позволява да се върнете в Хаги?
— попита Шигеру. — Ако ме отведете до Кате Джинджа, може ли да ме задържи там няколко дни?

— Ще му наредя и готово — отвърна Терада с усмивка. — Това устройва и нас. Ще спрем при Ошима и ще ловим риба между острова и крайбрежието. Ще се върнем за вас, когато пожелаете.

Светлината гаснеше, а на небосклона изгряваше пълната луна. Шигеру се взря в пътеката, която бе очертала по вълните към Запад, и си представи как поема по нея и стига до мястото, където го чака тя.

Риболовните кораби доплаваха до Ошима призори и спряха в завета на скалите, където изчакаха да се съмне. Бризът секна; морето бе спокойно и тихо се плискаше в базалтовите скали — тъй тихо, че чуваха събуждането на птиците по брега. Слънцето изгря — яркочервен диск, изплуващ от гладката повърхност на океана.

— Времето ще се задържи хубаво през цялата седмица — рече Терада, вперил поглед в безоблачното небе, заслонил очи с ръка.

— Благоприятно за пътуване — съгласи се Шигеру, като се опитваше да прикрие нетърпението си зад невъзмутимо спокойствие.

Мъжете извадиха греблата и навлязоха с гребане в обкръженото от скали пристанище. От разстояние изглеждаше като естествен басейн, но когато хвърлиха котва и скочиха на брега, Шигеру си даде сметка, че природата е била облагородена с помощта на внимателно издялани камъни, наредени така, че да образуват пристан. По подобен начин отсрещната страна бе превърната в защитна стена.

Над главите им се издигаше островърхият вулкан. Черните камъни и старата лава се открояваха сред гората, която напразно се опитваше да ги скрие. Дим и пара се издигаха от кратера на вулкана, както и от множеството горещи извори в подножието му, дори от повърхността на самото море, където горещата вода избиваше през пукнатини на морското дъно.

— Елате, ще ви разведа наоколо — рече Терада и оставяйки мъжете да приготвят мрежите и кошовете, се закатери заедно с Шигеру по камъните; двамата поеха по една стръмна пътека по страничния склон на планината.

— Никой ли не живее тук? — попита Шигеру, оглеждайки се, след като бяха спрели да отдъхнат на половината път нагоре. Вдигна очи и погледна към брега. Хаги лежеше на изток, потънал в мъгла.

— Мястото е познато е като „входа към ада“ — отвърна Терада.
— А на мен ми харесва да поддържам тази репутация. Колкото по-малко хора идват тук, толкова по-добре. Искате ли да се изкъпете? Внимавайте, водата е гореща!

Двамата се съблякоха и Шигеру се плъзна предпазливо във вира, кожата му тутакси почервения. Терада не се сдържа и заръмжа доволно, когато водата пое масивното му тяло. Няколко мига двамата останаха потопени до кръста, без да разговарят. После Терада попита:

— Не бяхте ли ранен по време на битката?

— Само една рана на скалпа. Вече заздравя, косата ми скрива белега.

— Ухх — изпръхтя Терада отново. — Простете... и ми кажете да млъкна, ако се бъркам, където не трябва... ама вечно ли ще бъдете тъй сдържан и толкова търпелив?

— Да, със сигурност — отвърна Шигеру. — Вече съм се оттеглил от властта и политиката, интересувам се единствено от къщата и земите си.

Терада се втренчи в него изпитателно.

— Знам, че повечето хора говорят така, но има и други, които все още тайно се надяват...

Шигеру го прекъсна.

— Надеждата им е безплодна, излишно е да я обсъждаме.

— Ами това пътуване? — настоя Терада.

— То е от религиозен характер — отвърна Шигеру, позволявайки в гласа му да се промъкне нотка на искреност. — Разказах ми за странни видения и духове в този храм. Ще прекарам там няколко вечери сам и ще видя дали нещо ще ми се яви. Освен това се интересувам от вашата работа, от знанията ви за морето и за неговите обитатели, както и от мненията и добруването на вашите хора. А и обичам да пътувам.

— Няма защо да се тревожите за хората ми — отвърна Терада. — Те правят каквото им кажа и аз се грижа за тях! — той се засмя и посочи към земята около вира. — Ето тук бих построил къщата си, ако живеях на Ошима. Има видимост чак до Хаги и никой не може да те изхвърли.

— Този остров ваш ли е?

— След като аз съм единственият, който дръзва да идва на Ошима, значи е мой — отвърна Терада. — Това е моето убежище — ако чичовците ви станат прекалено алчни, няма да стоя в Хаги и да плащам за техния разкош — той хвърли поглед към Шигеру и измърмори: — Можете да им го кажете, не ме е грижа, но аз няма да им издам тайните ви.

— Ще говоря с тях за справедливостта на налозите — рече Шигеру. — Честно казано, данъчната система вече засяга и мен. Но ще запазя останалите ви тайни.

Когато се облякоха отново и се спуснаха към кея, мъжете вече бяха запалили огньове и бяха приготвили храна. По пладне всички бяха обратно на борда. По заръка на Терада при кърмата на високата палуба бяха сложени възглавници и Шигеру се излегна там, поунесен, докато приливът носеше кораба към брега, платното плющеше на вятъра, талисманите и амулетите подрънкваха на мачтата, а пощенските гълъби гукаха тихо в своите бамбукови кошници.

Синът на Терада дойде и седна до него с една от котките с окраска, наподобяваща черупка на костенурка, за които моряците вярваха, че носят късмет, показа му с парче насмолена връв как се връзват възли за мрежи и му разказа истории за добри дракони и вълшебни риби, като от време на време скачаше на крака, щом видеше ято чайки или пасаж риби. Беше забавно момче, закръглено, енергично, досущ като баща си.

Когато наближиха сушата, слънцето бе ниско в небето. Лъчите му позлатяваха скалите и пясъка. Не бяха срещнали други кораби в морето, но тук, покрай брега върху вълните се полюшваха няколко малки лодки. При появата на кораба на Терада рибарите изглеждаха враждебни и обзети от страх, поради което Шигеру заключи, че някоя по-раншна среща помежду им вероятно е била свързана с насилие.

— Ето там е Кате Джинджа — рече Терада, сочейки към брега, където между извитите стволоче на борове се виждаше покривът на храма. — Не се притеснявайте от тези хора, те няма да ви сторят зло.

В гласа му се долавяше нещо повече от обичайното презрение и Шигеру повдигна вежди.

— Те са от Скритите — поясни Терада. — Тъй че не убиват, дори не се отбраняват. Ще ви заинтригуват със сигурност.

— Наистина — рече Шигеру. — Може дори да ги поразпитам за вярата им.

— Няма да ви кажат нищо. По-скоро биха умрели, отколкото да ви разкрият убежденията си или да нарушат клетвата си. Колко време ще останете? — попита той, докато хората му се готвеха да спуснат Шигеру от борда в дълбоката до кръста вода.

До края на живота си, прииска му се да отговори, но вместо това отвърна неопределено:

— Предполагам, че три нощи с привидения стигат.

— Ако питате мен, даже са много — отвърна Терада и се засмя. — Очаквайте ни след четири дни.

Моряците му връчиха кошница с оризови питки и осолена риба. Шигеру взе своя вързоп с дрехи и като вдигна всичко това над главата си, заедно с Джато пое през водата към брега.

В горния край на плажа имаше няколко колиби. Пред тях седяха жени и деца и подклаждаха огньове, около които на бамбукови стойки съхнеха малки риби. Когато Шигеру мина покрай тях, те прекъснаха онова, което вършеха, и сведоха глави в безмълвен поклон. Той ги погледна, отбелязвайки, че децата, макар и слаби, изглеждаха здрави, а няколко от жените бяха млади и доста привлекателни. Всички изглеждаха напрегнати, готови да побегнат и той си помисли, че се досеща за причината — присъствието на хората на Терада — хищни и безскрупулни. Без съмнение, тъй като се намираха далече от своите жени, моряците се възползваха от тези, знаейки, че съпружките им няма да се бият, за да ги защитят. Реши да разговаря с Терада по този въпрос. Това бяха нейните хора. Беше недопустимо мъже от неговия клан да подхождат към тях като към плячка.

Подобно на Сейсенджи и това светилище изглеждаше безлюдно, изоставено. Откъм храмовата градина се разнесе квакане на жаба. Свечеряваше се и последните слънчеви лъчи се разсипваха по верандите на старата дървена постройка, хвърляйки сянка от всеки ръб и неравност на пода и покрива. Видя конете, завързани под един от навесите — същата кобила, същия товарен кон. Сърцето му внезапно подскочи от съзнанието, до този момент прието само наполовина, че тя е там, че ще я прегърне, ще чуе гласа ѝ, ще почувства аромата на косите ѝ. Цялото потискано желание и копнеж на последните шест месеца лумна като пожар в гърдите му.

Сетивата му изглеждаха необичайно изострени, все едно му бяха махнали пласт кожа. Вече долавяше парфюма ѝ, както и собственото ѝ ухание. Извика тихо:

— Има ли някой тук? — и гласът му прозвуча като чужд дори в собствените му уши.

Младият мъж Бунта се показва иззад постройката, видя Шигеру и спря, слисан за момент, след което падна на едно коляно и се поклони.

— Господарю...! — възкликна той и после се спря, преди да е произнесъл името на Шигеру.

Шигеру кимна, без да каже нищо.

— Жените са в градината — рече Бунта. — Ще уведомя моята господарка, че има посетител.

— Аз ще отида при нея — отвърна Шигеру.

Въпреки дискретността си младият мъж го караше да се чувства напрегнат. Толкова лесно можеше да се окаже шпионин от Племето, тъй лесно можеше да ги предаде. При все това Шигеру знаеше, че нищо — никаква заплаха за смърт или изтезания, отправена към него или към обичан от него човек, не може да го спре да се види с Наоми.

Омагьосан съм, помисли си той, докато заобикаляше бързо постройката на храма, спомняйки си историята, която Наоми бе написала за него. Градината бе обрасла и запусната, пролетната трева бе избуяла и зелена, осеяна с диви цветя. Цъфтежът на вишните вече бе попреминал разгара си и земята бе обсипана с бели и розови венчелистчета, сякаш отражение на цветовете, които се бяха задържали по клоните.

Владетелката Маруяма и Сачие седяха на възглавници, поставени върху камъните около декоративното езеро. То бе затлачено с листа на лилии и лотоси, а покрай ръба му бяха цъфнали една-две тънморави ранни перуники. Тя вдигна поглед при шума от стъпките му и погледите им се срещнаха. Той видя как цветът се изтегли от лицето ѝ, а очите ѝ заблестяха, все едно появата му бе физически удар. Испита същото — едва си поемаше дъх.

Сачие прошепна нещо и Наоми кимна, без да откъсва очи от лицето на Шигеру. Сачие стана, сведе глава към Шигеру и изчезна в храма.

Бяха сами. Той отиде и седна до нея, на мястото на Сачие. Тя се облегна на него и положи глава на рамото му, при което косите ѝ се

разпиляха върху гърдите му. Той зарови пръсти в тях и ги плъзна по тила ѝ. Дълго време останаха така, безмълвни, заслушани в дишането и сърцето на другия.

Слънцето залезе и започна да захладнява. Наоми се отдръпна назад и се взря в очите му.

— Точно преди да се появиш, на ръба на езерото кацна чапла. Двете със Сачие приехме появата ѝ като знак, че скоро ще пристигнеш. Ако не беше дошъл до вечерта, утре щях да си тръгна. Колко време можеш да останеш?

— Докараха ме рибари от Хаги. Ще се върнат след четири дни.

— Четири дни! — лицето ѝ засия още по-ярко. — Това е цяла вечност.

Много по-късно той се събуди от шума на вълните, които се разбиваха в покрития с дребни камъчета бряг, и от звуците на нощта откъм заобикалящата ги гора. Чу как конете потропват, пристъпвайки от крак на крак. Наоми също беше будна. Той видя как лунната светлина, заляла градината, се отразява в очите ѝ. Няколко мига се съзерцаваха безмълвно и после Шигеру попита:

— Къде те бяха отнесли мислите ти?

— Ще ми се смеееш — отвърна тя. — Мислех за владетелката Тора от Ойсо, която се удавя в любов.

Тя имаше предвид известната легенда за братята Сога, за тяхното отмъщение и за жената, влюбена в тях.

— Джуро Сукенари чака своето отмъщение цели осемнайсет години, нали така? И аз ще чакам толкова, ако е необходимо — прошепна Шигеру.

— Но Джуро умира... животът му угасва с росата на нивите — отвърна Наоми, цитирайки баладата, така популярна сред слепите певци. — Не мога да понеса мисълта за твоята смърт.

Той я взе в обятията си — смъртта никога не бе изглеждала тъй далечна, нито животът — тъй желан. При все това тя трепереше, а после се разрида.

Следващият ден бе душен и неимоверно жарък. Шигеру стана рано и отиде да поплува в морето. Когато се върна, не си сложи всички дрехи, а отиде полуоблечен зад храма и започна да прави

упражненията, които бе усвоил от Мацуда. И духом, и телом се чувстваше изморен, малко замаян и изчерпан от утоляването на страстта. Замисли се над краткия нощен разговор помежду им. Бяха минали само две години от смъртта на баща му и от предателството при Яегахара; беше ли наистина в състояние да поддържа заблудата относно настоящия си живот още толкова години? И с каква цел? Не можеше да събере армия срещу Ийда. Никога нямаше да го срещне в битка, нито да го издебне и да се озове достатъчно близо, че да го посече. Можеше да притъпи подозренията, които Ийда имаше по отношение на него, но как щеше да се възползва от това? Дори и да бе по-вещ майстор с меч от Ийда, макар че и това бе под въпрос тази сутрин, когато бе тъй изморен и бавен, но не притежаваше нужните качества, за да го изненада, да му устрои засада...

Да го убие!

Мисълта за това го бе споходила нееднократно. Засега той само я отбелязваше, след което си налагаше да се съсредоточи върху работата си. След няколко мига усети, че някой го наблюдава. Остави се движението да го завърти и видя под дърветата Наоми.

— Къде си усвоил всичко това? — попита тя и после добави: — Ще научиш ли и мен?

Цяла сутрин се занимаваха с упражнения. Тя му показва как бяха обучавани да се бият момичетата на запад, после в пристройката намериха стари бамбукови тояги и си направиха тренировъчен бой. Силата и бързината ѝ го изненадаха.

— Един ден ще се бием рамо до рамо — обеща му тя, когато жегата ги принуди да спрат и да се приютят на сянка. Тя дишаше тежко, кожата ѝ лыщеше от пот. — Никога не съм позволявала на мъж да ме види така — засмя се тя. — Единствено Сугита Харуки, който ме научи да се бия с меч.

— Отива ти — рече той. — Трябва по-често да се появяваш в този вид.

Жегата продължаваше и след вечеря Наоми помоли Сачие да им разкаже някоя история за духове.

— Ще ни побият тръпки и ще се поразхладим — рече тя.

Беше в чудесно настроение и цялата сияеше, преливаща от щастие.

— Говори се, че този храм е обитаван от призраци — рече Сачие.

— Има ли такъв, който не е? — попита Шигеру, спомняйки си за Сейсенджи.

— Господарят е прав — отвърна тя с лека усмивка. — Много загадъчни неща се случват по тези уединени места — необразованите люде се страхуват от собствените си яростни мисли. Те превръщат собствените си страхове и омраза в призраци.

Нейната проникателност го впечатли. Даде си сметка, че тя е повече от онова, което бе предположил за нея първоначално. Бе толкова тиха и скромна, а той бе тъй обсебен от Наоми, че не бе забелязал нейната интелигентност, живота ѝ въображение.

— Разкажи ни какво се е случило тук — помоли я Наоми. — Ох, вече ме побиват тръпки!

Сачие започна своя разказ с дълбок, звучен глас:

— Преди много години тези брегове били населени от зли хора, които си изкарвали прехраната, като подмамвали кораби към скалите. Убивали оцелелите от корабокрушенията и изгаряли всичко, освен онова, което взимали за себе си, тъй че да няма нито свидетели, нито следи от деянията им. Повечето от жертвите им били рибари, понякога се случвали и търговци, но една нощ в скалите се разбил кораб, който превозвал дъщерята на един владетел за годежа ѝ в разположен на юг град. Тя била на тринайсет години. Вълните я изхвърлили на брега, когато корабът потънал и всички от свитата ѝ се удавили. Товарът съдържал нейните дарове за годежа — коприна, злато и сребро, кутии от лаково дърво и зелкова, стъкленици с вино. Тя ги умолявала да ѝ пощадят живота, уверявала ги, че баща ѝ ще ги възнагради богато, ако я върнат при него, но те не ѝ повярвали. Прерязали гърлото ѝ, натъпкали дрехите ѝ с камъни и хвърлили тялото ѝ в морето. Същата нощ, докато празнували богатата си плячка, чули странни звуци откъм светилището и видели светлини. Звучали трели на флейта, хора пеели и се смеели.

Когато се приближили пълзешком, за да разберат какво става, видели девойката, която убили, да седи в средата на стаята, заобиколена от своите помощници и васали. От едната ѝ страна седял снажен господар, облечен в черно, със скрито лице. Смятали, че са се

спотаили добре, но тя ги видяла и извикала: *Нашите гости са тук! Трябва да влязат и да се присъединят към пиршеството!*

Злите хора се обърнали и понечили да побегнат, но краката им отказали да им се подчинят. Девојката ги притеглила с поглед и когато застанали треперещи пред нея, тя рекла: *Вие ме сгодихте със Смъртта и това е моето сватбено тържество. Сега моят съпруг иска да се запознае с вас.* Мъжът, който стоял до нея, се изправил... и те се озовали право пред лицето на Смъртта. Не можели да помръднат. Той извадил меч си и ги посякъл до един, след това седнал отново до своята булка.

Пиршеството продължило още по-буйно, а жените на мъртъвците взели да се питат: *Къде са нашите съпрузи? Сигурно се наслаждават на крадените стоки без нас!* Хукнали към светилището, втурнали се вътре, а момичето им рекло: *Радвам се, че дойдохте. Съпругът ми иска да се запознае с вас.* Господарят се изправил отново, извадил меч си и ги изтребил до една.

— Имали ли са деца? — попита Наоми. — Какво се е случило с тях?

— Няма сведения за тяхната съдба — отвърна Сачие. — Но от онзи момент нататък вече никой не смеел да се засели там и мястото останало безлюдно.

— Докато не дошли по-добри хора — рече тихо Наоми.

— Мъжете, които ме докараха, казаха, че селото е на Скритите — рече Шигеру също тъй тихо. — Предполагам, че са понасяли насилия от същите тези мъже. Ще направя необходимото, за да сложа край на тези безчинства.

— Те са толкова уединени и тъй беззащитни — каза Наоми. — Можем да ги браним откъм сушата — всяка година организираме прочистване от разбойници и престъпници на тези и други отдалечени райони във владението... но нямаме нито кораби, нито нужните сили, за да се разправим с пиратите.

— Те не са пирати — отвърна Шигеру. — Поне засега. Но самите те имат куп оплаквания. Ще говоря с техния началник и ще му наредя да ги държи под контрол. Неговият син ми разказа една история — добави той. — Момчето е на около осем години и се казва Фумио. Баща му го обожаваше и го взема със себе си навсякъде.

— Хайде, разправи ни! — подкани го Наоми.

Беше някъде в първата половина от часа на кучето^[1]. Нощта бе настъпила. Нямаше вятър, а прибойт едва се чуваше. Сред старите кедри двойка бухали се зовяха един друг, а откъм декоративното езеро се носеше квакане на жаби. От време на време по гредите на тавана притичваха някакви дребни същества. Мъждукащите лампи хвърляха сенки над тях, все едно мъртвите им правеха компания.

Шигеру започна своята история:

— Веднъж едно момче отишло на риба със своя баща. Неочаквано се извила буря и тя ги запокитила навътре в морето. Бащата отстъпил на сина си всичката храна и вода, която имали, тъй че след много дни мъжът умрял, но детето оцеляло. Накрая вълните изхвърлили лодката на брега на някакъв остров, където живеел страшен дракон. Детето се провикнало: *Тате, събуди се, спасени сме!*

Но баща му не отворил очи. Момчето плачело все по-силно, толкова силно, че събудило дракона, който дошъл на брега и казал: *Баща ти е мъртъв. Трябва да го погребеш и аз ще те отведа у дома.*

Драконът помогнал на момчето да погребе баща си, след което момчето рекло: *Не мога да изоставя гроба на баща си. Нека остана тук, ще ти бъда слуга.*

Не съм сигурен какво можеш да вършиш за мен, отвърнал драконът. Тъй като аз съм могъщ дракон, а ти само някакво си човешко същество, при това малко.

Мога да ти правя компания, предложило момчето. Сигурно ти е много самотно тук на този остров, сам-самичък. А когато умреш, ще те погребя и ще се помоля за теб на гроба ти.

Драконът се засмял, тъй като знаел, че един дракон живее много по-дълго от един човек, но думите на момчето го трогнали.

Добре, рекъл той. Остани тук и бъди за мен онова, което си бил за баща си.

И така, драконът отгледал момчето като свой син, то пораснало и станало велик магьосник и воин. Един ден, казва Фумио, той ще се появи сред нас и ще сложи край на всякаква жестокост и несправедливост.

— Дори в историите, разказвани от деца, срещаме човешкия копнеж за справедливост — рече Наоми.

Когато си бяха легнали предишната нощ, желанието им един за друг бе всепоглъщащо и необуздано. Тази нощ двамата бяха помислени, по-ясно осъзнаваха рисковете, които поемаха, безумието на своите действия.

— Страхувам се, че ще направим дете — призна Шигеру. — Не че не копнея за него...

— Не мисля, че мога да зачена тази седмица — отвърна Наоми. — Но ако се случи... — тя млъкна, неспособна да изрече гласно намеренията си, но той знаеше какво има предвид и бе завладян от тъга и гняв.

Няколко мига по-късно тя рече:

— Копнея да ти родя деца, мислех за това, докато разказваше за Фумио... сигурно много искаш да имаш син! Възможно е никога да не ни позволят да сключим брак. Чувствам, че единственото, което можем да сторим, е да се наслаждаваме на тези откраднати мигове, но те ще бъдат оскъдни, следвани от продължителни периоди на раздяла, и неизменно опасни. Сърцето ми се къса, докато го изричам, но ти трябва да се ожениш повторно, за да можеш да имаш деца.

— Единствената жена, която може да стане моя съпруга, си ти — рече той, после, осъзнавайки силата на любовта си към нея, добави: — До края на живота си няма да споделя ложе с друга.

— Един ден ти ще бъдеш мой съпруг — прошепна тя. — И аз ще ти родя деца.

Останаха в обятията си дълго, а после се любиха с плаха нежност, все едно бяха от някакъв крехък материал, който единствено грубо движение можеше да строши на парчета.

На другия ден Шигеру плува отново, а Наоми го гледа от брега.

— Така и не се научих да плувам — рече тя. — Корабите не ме вълнуват. Страдам от морска болест и предпочитам да пътувам по суша. Сигурно е ужасно да се удавиш... страх ме е от такава смърт.

Той виждаше, че я обзема печал заради неизбежната им раздяла, макар че отчаяно се опитваше да я скрие. Беше малко по-хладно, бризът се бе засилил и се придвижваше на югозапад.

— Това е вятърът, който ти трябва, за да се прибереш у дома. Но аз го мразя. Ще ми се да задуха севернякът и да те задържи тук

завинаги — тя въздъхна. — А и аз трябва да се върна в града.

— Тъгуваш за дъщеря си?

— Да, много е забавна на тази възраст. Вече е четиригодишна, бърбори непрестанно и се учи да чете. Така ми се иска да можеше да я видиш!

— Ще бъде възпитана в духа на Маруяма — рече Шигеру, спомняйки си какво му бяха казали дъщерите на Ейджиро.

— Моля се никога да не се налага да бъде изпратена надалеч! — възкликна Наоми. — Най-големият ми страх е, че Ийда ще се почувства достатъчно силен, за да изиска заложници, и тогава Марико ще трябва да отиде в Инуяма.

Това бе още едно ограничение за тях. До края на деня вече и двамата бяха станали мълчаливи. Наоми бе пребледняла и изглеждаше като болна. Той възнамеряваше да се въздържа от физическа близост, но тя се хвърли към него в мига, в който останаха сами, все едно щеше да унищожи страховете си със страст, и на него не му остана друго, освен да откликне. Почти не спаха, а на разсъмване Наоми стана и се облече.

— Трябва да тръгнем рано — рече тя. — Обратният път е дълъг, а и нямам сили да се сбогувам с теб, затова потеглям незабавно.

— Кога ще можем да се видим отново? — попита той.

— Кой знае? — тя се обърна, тъй като от очите ѝ рукоуха сълзи. — Ще уредя нещо, когато мога, когато е безопасно... Ще пиша или ще ти проводя съобщение.

Шигеру повика Сачие, която донесе чай и малко храна, а Наоми възвърна самообладанието си. Нямаше какво да си кажат, нищо не можеше да направи раздялата по-поносима. Конете бяха готови, Бунта — мълчалив както винаги, другият кон — натоварен с вързопи и кошници. Наоми се качи на кобилата, Сачие и Бунта — на техните коне, и тримата потеглиха. Само младият мъж се обърна да хвърли поглед към Шигеру.

[1] Между 19 и 21 часа. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИЙСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА

След като остана сам, Шигеру отиде на брега и се изкъпа, хвърляйки се в студената вода, посрещайки с охота чувството на скованост, което тя предизвика, все едно можеше да вцепени и чувствата му. После се впусна да тренира яростно, като отчаяно се опитваше да възстанови самообладанието си, но не преставаше да вижда образа ѝ, блестящите ѝ очи, лъщящата пот по кожата ѝ, тънкото ѝ тяло, тръпнещо от страст, разтърсвано от ридания.

По пладне една жена от селото му донесе малко прясна печена риба от улова им предишната вечер. Той ѝ благодари и след като похапна, отнесе обратно дървената копанка и помогна на мъжете да подготвят мрежите за предстоящия вечерен улов. Те не бяха словоохотливи, но той им каза, че ще щом капитанът на кораба се появи следобед, ще го предупреди повече да не ги напада. Хората му благодариха, но Шигеру виждаше, че те далеч не са убедени... и наистина в тези отдалечени места Терада можеше да постъпва както си иска, според собствените си закони и принципи.

Корабът изникна от следобедната мъгла, движейки се срещу югозападния вятър. Шигеру прегази през водата и бе изтеглен през борда. Палубите бяха хлъзгави от кръвта на рибите, които вече бяха изкормени и прибрани в качета със сол. Грамадни бъчви с морска вода съдържаха живия улов. Миризмата бе силна и остра до призляване, а рибарите — уморени, мръсни и петимни да се приберат у дома.

— Видя ли някакви призраци? — попита нетърпеливо Фумио и Шигеру му разказа историята за девойката, сгодена за смъртта, и за привиденията на сватбеното пиршество.

— И ти ги видя в Кате Джинджа? — попита момчето.

— Със сигурност — отвърна Шигеру със същия откровен тон, чувствайки погледа на Терада върху себе си. — Ще си отида у дома и ще опиша всичко. Някой ден може да прочетеш моите истории!

Фумио изстена.

— Мразя да чета!

Баща му го плесна.

— Ще прочетеш книгата на владетеля Отори и ще ѝ се радваш!
— заяви той.

Влязоха в пристанището на Хаги на следната сутрин. Шигеру бе останал буден почти през цялата нощ, наблюдаваше звездите и чезнещата луна, видя първите проблясъци на настъпващата зора, а после и яркия изгрев, когато оранжевият диск се издигна над източните планини и разсипа своята разточителна светлина по повърхността на морето. Благодарни на Терада в пристанището и му се стори, че отново видя в изражението на по-възрастния мъж и презрение, и разочарование.

Пое обратно към дома, без да бърза, а по пътя спираше да разговаря с различни продавачи и търговци, обсъждаше пролетната сеитба, разглеждаше различни стоки, донесени от голямата земя, даже пи чай с един от тях и оризово вино с друг.

Щом стигна до собствената си порта и влезе през нея, поздравявайки весело стражите, той мина през градината и видя майка си, седнала в стаята, която излизаше на източната веранда. Отиде при нея и я поздрави с „добро утро“.

— Владетелю Шигеру! — възкликна тя. — Добре си се завърнал — огледа набързо облеклото му и каза: — Не си излизал в града в този вид, надявам се?

— Бях на плаване няколко дни — отвърна той. — Беше много интересно, майко. Знаеш ли, че ловят платика, сепия, скумрия и сардела между Хаги и Ошима?

— Не проявявам интерес към платиката или сепията — отвърна тя. — Вониш на риба... а дрехите ти! Съвсем ли си забравил кой си?

— По-добре тогава да отида да се изкъпя, щом воня — каза той, отказвайки да се засегне от нейното раздражение.

— Няма да е зле. Освен това положи някакво усилие, като се обличаш. Трябва да отидеш в крепостта. Чичовците ти искат да говорят с теб.

— Ще им разкажа за призраците, които видях — отвърна Шигеру, като се усмихваше благо. — Мисля да съставя сборник от

древни предания за привидения. Какво хубаво заглавие ще се получи! „Древни предания за привидения“.

Изражението на майка му беше сходно с това на Терада — разочарование, презрение. Той изпита раздразнение, че тя може толкова лесно да бъде заблудена, че има толкова ниско мнение за него... помисли си дали да не накара чичовците си да чакат, като изпрати съобщение, че е изморен след пътуването, но не искаше да ги предизвиква или да им дава основание да ограничат дейностите му. След като се изкъпа, а Чийо обръсна предната част на главата му и изскубна космите на наболата му брада, Шигеру се премени в официални роби, но избра най-старите и най-непретенциозните. Преди да тръгне, сложи Джато, чиято дръжка продължаваше да стои увита в парчето кожа на акула, в пояса си и мушна парчето връв, което бе получил от Фумио, в горната си роба, като през цялото време разсъждаваше как е най-добре да извърши краткото пътуване до крепостта. Реши да не взима черния си жребец Кю — конете все още бяха рядкост и той не искаше да бъде изигран да го подари на някой от двамата си чичовци. Реши да отиде пеша — изглеждаше подобаващо своенравно — но майка му бе тъй потресена, че той се смили над нея и ѝ позволи да му повика паланкин.

Горещата вода след безсънната нощ бе отприщила умората. Очите му пареха, а главата му бе натежала почти непоносимо. Времето, прекарано в Кате Джинджа, вече изглеждаше като мираж, а настоящото му състояние — като резултат от обсебване. Щом пристигна в крепостта и слезе от паланкина, неволно си спомни думите на баща си отпреди пет години, който го бе предупредил да не се влюбва, както и репликата на Мацуда Шинген, че това е една от слабостите в характера на Отори. Сега и той ѝ бе станал подвластен и нямаше представа къде ще го отведе. Единственото, което знаеше, бе, че е твърде късно да поправи стореното.

Беше посрещнат от Мийоши Сатору — бащата на Кахей. Двата поговориха малко за Такеши, който живееше в дома на Мийоши от предишното лято. Владетелят Мийоши се изказа ласкаво за младежа, който служеше под негово командване в охраната на крепостта. Такеши бе отпразнувал своето пълнолетие; изглежда, почваше да уляга.

Поеха заедно към резиденцията. Шигеру забеляза новите декорации, които бяха стрували толкова скъпо и предизвикваха такава неприязън сред жителите на града. Те му напомниха за непрестанно нарастващите налози, които засягаха всички, дори и Терада и неговата риболовна флотилия — трябваше да говори с чичовците си по този въпрос, трябваше да защитава хората си, да поддържа заблудата... да я види отново.

Чичовците му го накараха да ги чака — той бе очаквал това и не се подразни, даже им беше благодарен, тъй като закъснението им му даде възможност да поседи безмълвно и да овладее дишането си, да събере мислите си и да засили решимостта си. Мийоши също седеше в мълчание, като от време на време вдигаше очи, когато на верандата или някъде отвън се долавяше шум от стъпки, и отправяше поглед към Шигеру, сякаш да се извини за липсата на вежливост от страна на владетелите.

Накрая се появи икономът на къщата и с куп извинения въведе Шигеру в главната приемна. Мъжът бе възрастен васал, служил на владетеля Шигемори и добър познат на Шигеру. Стори му се, че долавя неловкост в поведението му и за пореден път съжали заради разочарованието и срама, които бе причинил на толкова много хора в клана. Щеше му се да можеше да изкаже на този човек и на толкова други своята искрена благодарност за това, че служат вярно на чичовците му и че ще запазят Отори, докато Ийда намери смъртта си, а Шигеру оглави клана.

По-възрастният от двамата му чичовци — Шоичи — се беше настанил на предишното място на баща му, а по-младият брат Масахиро — там, където преди време бе седял Шигеру — от лявата страна на владетеля Отори. Шигеру нито харесваше, нито уважаваше Шоичи, но тези чувства бяха просто хладно безразличие в сравнение с омразата, която изпитваше към Масахиро заради това, че бе прелъстил Акане. Сега не даде израз на тези свои чувства, а само поздрави чичовците си официално, като се поклони доземи и се изправи едва когато Шоичи отвърна на поздрава му и му нареди да седне.

Размениха си въпроси за здравето и семействата, както и реплики за хубавото време, за началото на лятото и по разни други безобидни теми. Шигеру им разказа за своите експерименти в земеделието, като си позволи да продължи малко несвързано с възможностите, свързани

със сусамовата реколта и необходимостта от добро наторяване. Разясняваше им теориите си за идеалния начин на приложение на конския тор, когато Шоичи не издържа и го прекъсна.

— Сигурен съм, че всички земеделци от клана ще спечелят от познанията на владетеля Шигеру за тези неща, но днес трябва да обсъдим по-важни въпроси.

— Моля, кажете. Извинете, че бях толкова скучен. Почвам да ставам досаден със своите занимания, знам го.

— Предполагам, че това последно пътуване с Терада е било свързано с някакви нови интереси? — попита Масахиро, като се усмихваше неприятно.

Изразението му накара Шигеру да се почувства неловко, заради развратния си характер Масахиро притежаваше нюх към незаконните любовни връзки. *Ако я спомене, ще го убия намясто, а после ще сложа край на живота си.* Пряко сили се усмихна по обичайния си начин.

— Така е — отвърна. — Проявявам интерес към техниките на риболов. Терада ми показва техните най-добри места, мрежите им, начините им за съхраняване на улова — осолен и пресен. А синът му ме научи на няколко много полезни възела — той измъкна връвта от пазвата си и им показва номерата на Фумио. — Забавно, нали? Трябва да ми позволите да ви науча и да ги направите пред децата си — сърчно засука връвта във фигурата, която Фумио наричаше „шлема“, и им я показва. — Разбира се, това не беше единственото ми интересно занимание. Прекарах известно време в един обитаван от духове храм и събрах любопитни истории за моя сборник.

— Твоя сборник? — повтори владетелят Шоичи озадачен.

— „Древни предания за привидения“. Така съм решил да го назова. Ще съдържа истории за призраци от Трите провинции. Те се предават от уста на уста и някои от тях са изключително стари. Мисля, че досега никой не ги е записвал.

— Приличаш на баща си — рече Масахиро с усмивка. — Той също вярваше в свръхестественото, в знаци и привидения.

— Аз съм негов син — отвърна Шигеру тихо.

— С всеки изминал ден Терада засилва влиянието си — Шоичи се приведе напред, вперил настоятелен поглед в Шигеру. — Да си усетил някаква непочтеност по отношение на нас?

— Определено не — отвърна Шигеру. — Той е предан на клана, както и всички в Хаги. Но нарастващите налози го дразнят. Той обича да има печалба... ако трябва да плаща твърде много на крепостта, ще се възпротиви — говореше бавно и благоразумно, като се надяваше, че чичовците му ще съзрат смисъла в доводите му. — Няма нужда да се взимат повече от трийсет части на сто от когото и да било — търговци, земеделци или рибари. Ако посветим усилията си на това да подобрим добивите, продукцията на дребните отрасли и на улова от морето, всички ще имат изгода и налозите могат да бъдат намалени.

Той искрено вярваше в онова, което говореше, но освен това се възползва от момента, за да върне разговора към наторяването и напояването. Видя как на лицата на чичовците му се изписаха презрение и досада. Накрая Масахиро го прекъсна:

— Владетелю Шигеру, ставаш твърде саможив.

— Почти отшелник — съгласи се Шоичи.

Шигеру се поклони, без да каже нищо.

— Няма да има възражения да се ожениш повторно — рече Шоичи. — Нека ти намерим съпруга.

Шигеру усети, че това е повратен момент, и вътрешно ликуваше. Щом чичовците му бяха готови да му позволят да се ожени и да има деца, това означаваше, че не виждат в него заплаха, смятат го за безобиден и са се заблудили от маската, която бе надянал.

— Много мило от ваша страна — рече той. — Но все още не съм се възстановил след смъртта на съпругата си и не желая да се нагърбвам с отговорностите на нов брак.

— Добре, имай предвид нашето предложение — рече Масахиро. — Един мъж не може да живее без жени — той прокара език по устните си и хвърли съучастнически поглед към Шигеру, с което отново възпламени омразата му.

Ще го убия, закле се безмълвно Шигеру. Ще го причакам след някое от похожденията му и ще го посека.

— Следващият въпрос, който трябва да обсъдим, е брат ти — рече Шоичи.

— Разбрах, че владетелят Мийоши е доволен от поведението му — отвърна Шигеру.

— Да, най-накрая, изглежда, почва да се укротява — рече Шоичи. — Нямам оплаквания от него, макар че владетелят Масахиро

може да е на друго мнение.

— Според мен Такеши винаги е бил проблем — измърмори Масахиро. — Напоследък не е по-различно. Все едно, ще е приятно за известно време да се отървем от него.

— Трябва да замине? — попита Шигеру.

— Владетелят Ийда предложи Такеши да отиде за няколко години в Инуяма.

— Ийда иска брат ми за заложник?

— Няма защо да го назоваваш по този груб начин, владетелю Шигеру. За владетеля Такеши това е голяма чест.

— Вече дадохте ли отговор? Всичко решено ли е?

— Не, предпочетохме първо да го обсъдим с теб.

— Не бива да го правите — заяви той припряно. — Това поставя клана Отори в изключително неизгодно положение по отношение на Тохан. Ийда няма право да го изисква сега — това не фигурираше в договорените условия за капитулацията. Опитва се да ви извива ръцете — не бива да отстъпвате!

— Такова бе и мнението на владетеля Мийоши — рече Шоичи.

— Рано или късно ще ни се наложи да влезем в по-тесен съюз с Тохан — възрази Масахиро.

— Не бих ви съветвал — отвърна Шигеру, опитвайки се да прикрие гнева си.

— Но ти разбираш повече от земеделие, отколкото от управление, владетелю Шигеру. И със сигурност постигаш повече успехи на нивата, отколкото на бойното поле — усмихна се иронично Шоичи. — Нека се споразумеем така — продължавай да се занимаваш със своите духове и сусама и Такеши ще остане в Хаги. Ако поведението ти почне да ни създава тревоги, брат ти ще бъде изпратен в Инуяма.

Шигеру си наложи да се усмихне в отговор.

— Това са единствените ми интереси, тъй че няма да се лиша от компанията на брат ми. Благодаря ти, чичо, за мъдростта и добротата.

Когато се върна в къщата, майка му го разпита подробно за разговора; той й разказа за Терада и за предложението за женитба, но й спести коментарите на чичовците си за Такеши. Но по-късно същата

нощ, колкото и да бе изтощен, сподели с Ичиро всичко казано и възрастният човек го записа, след което постави свитъка в един от многобройните сандъци, които изпълваха стаята.

— Изглеждаш различен човек, когато влезеш в тази стая — отбеляза той, вперил поглед в Шигеру.

— Какво искаш да кажеш?

— Владетелю Шигеру, познавам те от дете, израсъл си пред очите ми. Знам какво представляваш в действителност и кога играеш някаква роля.

— Сега моят брат е заложник на актьорството ми — рече той с дълбока въздишка.

— Радвам се, че си извлякъл такава полза от моите наставления — рече Ичиро уклончиво. — Особено за изкуството на търпението.

Ичиро не каза нищо повече по въпроса, но през следващите месеци за Шигеру бе утешение да знае, че поне неговият учител разбира тайните му мотиви и му съчувства.

В шестия месец от Инуяма пристигна вест, че Ийда Садаму се е сдобил със син. В Хаги се състояха официални чествания и в Инуяма бяха проведени пищни дарове, а Шигеру тайно тържествуваше, защото след като съпругата на Ийда го бе дарила с наследник, той нямаше основание да се разведе с нея и да насочи поглед другаде.

Настъпи периодът на проливните дъждове, последван от дните на същинското лято. Шигеру бе непрестанно зает с надзираването на реколтата, ставаше рано и лягаше късно. Когато успяваше да отдели време, събираше нови истории за духове и хората, научили за неговия интерес, се отбиваха да му носят нов материал или да му предлагат да посети разни обитавани от призраци места. През есента, след като тайфуните отминаха, той използва няколко дни за пътуване по крайбрежието на север от Хаги, където спираше във всяко село или храм и изслушваше местните легенди и народни предания. Пътуването целеше отчасти да утвърди новия му образ и отчасти да провери доколко може да се движи свободно, без да бъде разпознат или следен, но най-вече да уталожить безпокойството му, тъй като месеците след последното му виждане с Наоми се нижеха един след друг без вест от нея и без каквато и да било възможност за връзка. Върна се в нощта

преди пълнолунието на деветия месец с няколко интригуващи нови истории, сравнително успокоен, че не е бил следен, и вече ги записваше, когато на прага се появи Чийо и рече:

— Онзи приятел на владетеля Шигеру — странникът — е при портата. Искате ли да го приемете довечера, или да му кажем да дойде утре?

— Муто Кенджи? — възкликна Шигеру зарадван, тъй като бе минала повече от година от последното му посещение. — Покани го веднага и донеси вино, а после пригответи нещо да го нагостим.

— Ще се качите ли в стаята на горния етаж? — попита Чийо.

— Не, нека дойде тук. Ще му покажа сбирката си.

Чийо изглеждаше доволна, тъй като тя лично вече го бе снабдила с множество странни и зловещи истории.

— Сигурно и приятелят ви има какво да ви разкаже — рече тя, докато излизаше от стаята. — Ако той самият не е привидение.

След като си размениха поздрави, Кенджи хвърли поглед към множеството свитъци и попита:

— Какво те е завладяло толкова?

— Това е моята сбирка от истории за свръхестествени проявления, за места, обитавани от духове, и така нататък. Чийо предполага, че и ти може да имаш какво да добавиш към нея.

— Мога да ти разкажа смразяващи неща, хем не са легенди... макар че са за призраци и за техните господари — засмя се Кенджи. — Всички до една са чиста истина.

— Истории за Племето? — попита Шигеру. — От тях ще излезе интересно допълнение.

— И още как! — Кенджи го наблюдаваше внимателно. — Ти май беше заминал някъде?

— Само по крайбрежието. Обичам да пътувам... а сега си имам и ново любимо занимание...

— Да, съвършеното извинение!

— Прекалено си подозрителен, скъпи приятелю — рече Шигеру с усмивка.

— И аз обичам да пътувам. Някой път трябва да заминем заедно.

— С удоволствие — рече Шигеру и дръзна да добави: — Има толкова неща, които бих искал да науча от теб.

— Ще ти предам всичко, което може да ти е от полза — отвърна Кенджи и продължи вече по-сериозно. — Мога да ти кажа и нещо от Племето. Знам, че проявяваш интерес към нас. Но не е възможно да разкрием всичките си тайни — аз съм една от двете най-важни фигури в Племето, но това пак би ми струвало живота!

Шигеру изгаряше от желание да попита Кенджи за любовницата на баща си — жената от фамилията Кикута — и за нейното дете — какво бе станало с него, има ли деца, жив ли е — но си спомни, че тя е предупредила баща му никога да не говори за това. В Племето не са знаели за тази връзка. Може би щеше да е по-добре и да не разбират. На този етап реши да не подхваща темата.

— Имаш ли някакви вести за мен?

— Сигурно си чул за сина на Ийда?

Шигеру кимна.

— Събитието промени ли го?

— Поуспокой се, макар и временно. Но сега, когато вече си има наследник, това ще го подтикне по-скоро да укрепи владенията на Тохан и новите си територии. Между другото, моята племенница често пита за теб.

Чийо се върна със стъкленици вино и чаши, както и с поднос храна. Шигеру наля вино. Кенджи пресуши чашата си на един дъх.

— Араи, изглежда, още храни някакви надежди за съюз срещу Ийда.

— Аз вече съм се отказал от всякакви подобни намерения — отвърна Шигеру благо, като отпиваше бавно. — Шизука предаде и Араи, и мен — продължи той. — Учуден съм, че я е оставил жива!

— Араи не е проникателен като теб. Според мен той никога не я е подозирал. А ако го е сторил, трябва да ѝ е простил, тъй като двамата имат още един син — отбеляза Кенджи.

— Щастливци.

— Е, децата винаги са добре дошли — рече Кенджи. — Зенко се роди в годината на битката — сега е двегодишен. Малкият се казва Таку. Но следващата година Араи ще се жени и това може да направи положението на Шизука по-несигурно.

— Вероятно ти ще се погрижиш за нея — предположи Шигеру.

— Естествено, а и тя самата може да се грижи за себе си по-добре от всяка друга жена, която познавам.

— Но синовете й сигурно ще я направят уязвима — рече Шигеру.
— Коя ще бъде булката на Араи?

— Някоя, избрана от Тохан, няма да е от значение. Араи все още е в немилост.

— А аз? — попита Шигеру.

— Ийда смята, че си обезвреден. Не се бои от теб, поне за момента — Кенджи млъкна, все едно се колебаеше дали да продължи.

— Миналата година животът ти бе в опасност, но сега вече не си толкова застрашен. Ако Ийда изпитва нещо към теб, то е презрение. И често го изразява. Дори като говори за теб, те нарича Земеделеца.

Шигеру се усмихна вътрешно.

— Естествено, умният ястреб крие ноктите си — отбеляза Кенджи.

— Не, моите нокти са изскубнати, а крилата ми — подрязани — засмя се Шигеру. — Освен това смятам, че Садаму се е отказал от лова с ястреби.

Той си спомни деня, в който бе видял могъщия понастоящем владетел на Тохан чисто гол. Испита облекчение и бе насърчен от вестта, че ролята му е възприета дори далече на изток. Освен това чувстваше, че ако до Кенджи бяха достигнали някакви слухове за срещите му с Наоми, главата на Племето щеше да го уведоми. Кенджи, изглежда, се забавляваше да му разправя какво е научил за него — щом не му споменавахе нищо, значи най-вероятно нямаше какво. Младият мъж — онзи Бунта — явно не ги бе предал — той не беше от Племето. Усмихна се отново на собствените си подозрения и за пореден път напълни чашите с вино.

Кенджи остана няколко дни, през които двамата мъже се сближиха още повече. Събитията от миналото им станаха извор на обща наслада от хубавите неща в живота, а скритото взаимно привличане задълбочи приятелството им. Всъщност Кенджи се превръщаше в най-близкия приятел, когото Шигеру някога бе имал, освен Кийошиге. Също като Кийошиге Лисугера имаше слабост към жените и често подканваше Шигеру да го придружи в обиколката му по домовете за удоволствия в Хаги, особено до Къщата на камелиите, където продължаваше да властва Харуна. Шигеру всеки път отказваше.

В края на седмицата двамата направиха кратко пътуване до планините на изток от Хаги. Кенджи бе чудесен спътник и

неизчерпаем източник на сведения за дивите растения и животни, за множеството тайни пътеки, водещи навътре в гората, неуморен и готов да понесе всички несгоди и изненади на едно пътуване с хаплив хумор и неизменно добро настроение.

Разказа му някои неща за Племето, но когато се прибра вкъщи и започна да записва чутото, Шигеру си даде сметка, че получената информация е твърде повърхностна — случаен адрес, роднинска връзка, стара история за наказание или отмъщение. Кенджи майсторски бе избягвал да му предоставя действителни подробности. Шигеру почна да си мисли, че никога няма да проникне отвъд зида на потайност, който членовете на Племето бяха издигнали около себе си и своите дейности, и никога няма да открие своя полубрат...

Кенджи дойде още веднъж преди зимата да сложи край на подобни пътувания и после отново през четвъртия месец на следващата година. Винаги носеше новини за ставащото отвъд Средната провинция, за неизменно доброто здраве на сина на Ийда, за разнообразните завоевания на военачалниците, за периодичните гонения на Скрытите, за Араи Дайичи, разяждан от нетърпение в крепостта на Ногучи, за Каеде — най-голямата дъщеря на владетеля Ширикава, която бе изпратена в същата крепост като заложница. От време на време съобщаваше вести от Маруяма и Шигеру ги изслушваше безстрастно, като се надяваше Кенджи да не долови ускорения ритъм на сърцето му, и отправяше безмълвни благодарности, че тя е добре, че дъщеря ѝ все още не е заложница.

Лятото се оказа горещо, с ранни и бурни тайфуни, причиняващи обичайните тревоги за урожая. Майката на Шигеру бе с разклатено здраве, което през летните месеци ту се подобряваше, ту отново се влошаваше — жегата не ѝ понасяше и нравът ѝ стана твърде непредсказуем.

След пълнолунието на десетия месец най-накрая започна да захладнява. Срещата с Наоми предишната година изглеждаше като плод на въображението. Шигеру почти бе загубил надежда, че повече ще получи вест от нея, когато един пратеник му донесе писмо от вдовицата на Ейджиро, в което се казваше, че тя имала разрешение за последно пътуване до някогашния си дом, за да извърши възпоменание за своя съпруг и синовете си в местния храм. Дали владетелят Шигеру не би могъл да присъства? Това би означавало много за нея и за

духовете на мъртвите. Щяла да пътува със сестра си Сачие. Не очаквали отговор, но щели да бъдат там при следващото пълнолуние.

Посланието озадачи Шигеру — това означаваше ли, че тя също ще е там? При все това поводът изглеждаше официален — отидеше ли, трябваше да го стори като Отори Шигеру, не като някой неизвестен пътник. Земите на Ейджиро бяха присъединени към областта Цувано, която продължаваше да е част от Средната провинция, но нейният владетел Китано подкрепяше идеята за съюз с Тохан и не хранеше приятелски чувства към Шигеру. Дали Китано не му устройваше капан от името на Ийда Садаму?

Въпреки всичките му подозрения неясната възможност да я види означаваше, че трябва да отиде. Обърна се към чичовците си за разрешение да пътува и бе изненадан, зарадван и разтревожен в еднаква степен, когато те се съгласиха с готовност. Сложи делата си в ред, доколкото бе възможно, в случай че не се завърне, и потегли, яхнал Кю, заедно с неколцина от личните си васали, отбелязвайки мислено, че този начин на пътуване бе твърде различен от последните му пътувания с Кенджи пеша и в облекло без всякакви отличителни знаци. Сега носеше официалните одежди на владетел от клана Отори, а Джато висеше на кръста му съвсем открито.

Непоносимата жегата и опустошителните тайфуни бяха станали причина за оскъдна реколтата и той различи признаците на немотия по села и стопанства, видя съсипани ниви и разрушени постройки, които още не бяха възстановени. При все това времето бе приятно и меко, багрите на есента точно започваха да шарят гората, също като преди две години, когато се бе отправил на тайното пътуване, за да се срещне с владетелката Маруяма в Сейсенджи. Оттогава не бе яздил насам и неволно си даде сметка за въздействието, което появата му имаше върху хората. Те се тълпяха, за да го гледат как минава, и го следваха с погледи, в които имаше чувството, че съзира отчаян призив да не ги забравя, да не ги изоставя.

Къщата на Ейджиро си стоеше непокътната и за изненада на Шигеру, когато мина през портите, бе поздравен от Масаджи — помалкия син на владетеля Китано.

— Баща ми държеше да поема това имение — обясни той с леко притеснен вид, все едно и той като Шигеру си спомняше деня, в който бяха посрещнати тук от самия Ейджиро, бяха се състезавали със

синовете и дъщерите му — сега всички мъже от семейството бяха мъртви, а жените — в изгнание. — Владетелят Отори Ейджиरो беше хубав човек — добави той. — Радваме се, че можем да осигурим подслон на съпругата му за възпоменанието и че владетелят Шигеру също ще присъства.

Шигеру сведе леко глава, но не отвърна нищо.

— Церемонията ще се извърши утре — уведоми го Масаджи. — Междувременно трябва да се възползвате от нашето гостоприемство.

По-младият мъж бе притеснен и напрегнат, даде си сметка Шигеру.

— Сигурно ще искате да се изкъпете и да се преоблечете. После ще ядем заедно със съпругата ми и с дамите... владетелката Маруяма също е тук. Нейна компаньонка е сестрата на господарката Ерико, придружава ги техният брат — владетелят Сугита.

Шигеру усети как го изпълва облекчение, съпроводено с радост и желание. *Тя беше тук, щеше да я види.* Кимна, но отново без да каже нищо, отчасти защото нямаше доверие на гласа си и отчасти защото виждаше, че Масаджи се напруга и плаши от неговото мълчание. Въпреки всичко, което се бе случило след последната им среща, Масаджи все още се отнасяше към него с почит и благоговение.

Старата къща бе ремонтирана, подовите бяха застлани с нови рогозки, а в помещенията бяха сложени нови прегради. Сега присъщата ѝ красота бе още по-осезаема, но топлината, която я правеше тъй очарователна, бе изчезнала завинаги.

Когато го въведеха в помещението, където вече бяха настанени дамите, той не посмя да погледне към Наоми. Усети присъствието ѝ, долови уханието ѝ. И за пореден път бе като зашеметен от удар. Насочи вниманието си към господарката Ерико. Можеше само да предполага каква непоносима мъка изпитва. И наистина, лицето ѝ бе преbledнало и изопнато, макар че поведението ѝ бе сдържано и овладяно. Двамата се поздравиха сърдечно и после Ерико каза:

— Мисля, че познавате владетелката Маруяма и сестра ми.

Наоми вдигна очи, срещна погледа му и каза:

— С владетеля Отори се срещнахме случайно в Тераяма преди няколко години.

— Да, спомням си — рече той, удивен, че тонът му не отстъпва на нейния по невъзмутимост. — Надявам се, че владетелката Маруяма е в добро здраве.

— Благодаря, вече се оправих. Сега съм добре.

— Били сте болна? — попита той твърде припряно, неспособен да прикрие тревогата си.

Очите ѝ го погледнаха лъчезарно, все едно се опитваха да го успокоят.

— Владетелката Маруяма боледува дълго — отвърна тихо Сачие. — Това лято на запад върлуваха много болести.

— И майка ми не беше добре — каза той в стремежа си да поддържа разговор. — Но по-хладното есенно време ѝ помогна да се съвземе.

— Да, времето е прекрасно — каза Наоми. — Толкова съм слушала за това място, но досега не го бях посещавала.

— Съпругът ми ще разведе наоколо владетелката Маруяма — подхвана напрегнато твърде младата жена на Масаджи.

— Вещият в земеделие е владетелят Шигеру — прекъсна я Масаджи. — За разлика от нас той винаги е проявявал жив интерес към подобни неща. Сега даже го наричат Земеделеца.

— В такъв случай може би владетелят Отори ще ме разведе из имението утре — каза Наоми. — След помена.

— Както желаете — отвърна той.

Възпоменателната служба се проведе в малкото светилище в градината, а пред олтара бяха поставени дъсчици с имената на мъртвите. Костите им лежаха в земята на Яегахара редом с тези на още десет хиляди загинали. Димът от тамяна се издигаше право нагоре в неподвижния въздух и се смесваше с острите аромати на есента. Откъм гората се обади сръндак, а в далечината откликна ято диви гъски, които прекосяваха небето.

Шигеру бе прекарал предишната вечер, лутайки се между пълното щастие от това, че се намира в нейно присъствие, и съвършеното отчаяние, че не може да я докосне, да я поеме в обятията си, дори да разговаря спокойно с нея, без да внимава за всяка своя дума. Двамата почти не се обръщаха един към друг, а когато го

правеха, беше на официален език и по някакви съществени въпроси. Дори когато им се удаде възможност да се разходят сами из нивята, отново изложени на чуждите погледи, макар че нямаше кой да ги чуе, двамата бяха сдържани и притеснени.

— Мина толкова време — каза Шигеру. — Не знаех, че си била болна.

— Бях много зле. Не можех да ям, нито да спя седмици наред. Трябваше да ти пиша, но болестта ме лиши от увереност и не знаех нито какво да ти кажа, нито как да ти го изпратя.

Спря за момент и после продължи с приглушен глас:

— Бих искала да те прегърна, да лежа до теб тук в тревата, но този път няма да е възможно. Въпреки това сега съм по-обнадеждена... не знам защо — може да се заблуждавам — но чувам, че синът на Ийда расте жив и здрав, и след като всичко вече се е наредило... не виждам защо да не можем да се оженим.

Тя хвърли поглед обратно към къщата.

— Налага се да говоря бързо. Не знам колко време ще можем да останем насаме. Трябва да тръгна утре и може да нямаме друга възможност. Решила съм да обсъдя въпроса с моите главни васали и със старейшините на клана. Те ще се обърнат официално към чичовците ти с предложения и обещания, на които няма да могат да устоят — търговия, дарове, кораби, може би дори част от пограничните земи. Араи ще ни подкрепят, както и останалата част от Сейшуу.

— Това е единственото ми желание — отвърна той. — Но няма да имаме друг шанс — ако отправим подобна молба, рискуваме да разкрием чувствата си един към друг; ако ни откажат, ще загубим и малкото, което имаме.

Тя беше вперила поглед право напред, привидно спокойна, но когато заговори, той осъзна, че самообладанието ѝ всеки миг може да рухне.

— Ела с мен в Маруяма още сега — изрече умолително тя. — Ще се оженим там.

— Не мога да оставя брат си в Хаги — отвърна Шигеру след миг мълчание. — Това означава да го обрека на сигурна смърт. А и подобен акт ще възпламени война — не само на бойно поле като Яегахара, а навсякъде из Трите провинции, в тази мирна долина, дори в самата

Маруяма — после добави с болка: — Вече загубих една ужасна битка. Не желая да започвам нова война, преди да съм сигурен, че ще я спечеля.

— Трябва да почнеш да ми обясняваш за тези култури — рече тя припряно, тъй като господарката Китано приближаваше. — Но първо бих искала да ти кажа колко съм щастлива от тази възможност да те видя, макар че ми причинява и много болка. Дори мисълта, че съм близо до теб, ме изпълва с неизразима радост.

— И аз изпитвам същото — отвърна той. — Сега и завинаги.

— Идната година ще пиша на чичовците ти — прошепна тя и после заговори, вече по-високо, за скакалците и реколтата.

На следния ден, след официално сбогуване, владетелката Маруяма и свитата ѝ потеглиха към Киби, а Китано Масаджи съпроводи Шигеру по пътя му на север с обяснението, че има млад кон, който се нуждае от движение. Шигеру си позволи да се отдаде на мечти — как планът на Наоми ще се окаже успешен, как двамата ще сключат брак и той ще напусне Хаги, където всичко така болезнено му напомня за поражение и смърт, и ще заживее с нея в Маруяма. Отвърщаше на репликите и въпросите на Масаджи разсеяно, като едва успяваше да събере мислите си.

Почти бяха стигнали до прохода в началото на долината, когато внезапно от гората, разположена в източната част, изникна конник. Шигеру тутакси устреми ръка към меча си, последван от Масаджи; двамата дръпнаха юздите на конете си и се обърнаха към странника. Мъжът скочи от седлото, свали шлема си и заставайки на едно коляно, стори дълбок поклон.

— Владетелю Шигеру — рече той, без да изчака другите да заговорят и без официален поздрав. — Вие се върнахте. Дошли сте да ни призовете на оръжие. Чакахме ви!

Шигеру се взря в него. Чертите му се сториха познати, но не можа да се сети кой е. Беше млад, нямаше и двайсет години, с изпито угловато лице и искрящи, хлътнали в орбитите очи.

Сигурно е луд, помисли си Шигеру, обезумял след някаква трагична загуба. Опита се да говори благо, но твърдо.

— Не съм дошъл да призовавам на оръжие нито теб, нито когото и да било. Войната свърши — сега живеем в мир.

Масаджи извади меча си.

— Този заслужава да умре!

— Той е просто един луд — рече Шигеру. — Разбери откъде е и го върни на семейството му.

Масаджи се поколеба за миг, достатъчен за непознатия, който с целеустремената бързина на невменяемия се метна на коня си и се устреми обратно към гората. Както препускаше, викна с дрезгав глас:

— Значи онова, което всички говорят, е истина! Отори ни изоставиха при Яегахара, предават ни и сега!

После обърна коня си, понесе се в галоп между дърветата и скоро изчезна.

— Ще го догоня и ще го заловя! — възкликна Масаджи и даде заповед на хората си. — Познавате ли го, владетелю Шигеру?

— Не мисля — отвърна Шигеру.

— В тази област чак до Инуяма има мнозина мъже без господари — рече Масаджи. — Повечето стават разбойници. Баща ми се опитва да се разправи с тях. Довиждане, Шигеру. Радвам се, че имаме възможността да се видим отново. Отдавна искам да ти кажа, че не те обвинявам, задето не сложи край на живота си, както правят мнозина. Убеден съм, че си имал сериозни основания, които нямат нищо общо с липсата на смелост.

Не успя да му отвърне. Масаджи и хората му вече препускаха след лудия. Шигеру пришпори Кю в галоп нагоре по стръмната пътека към прохода с желанието да ги остави зад гърба си — и невменяемия, и някогашния приятел, да забрави думите им, които съживиха твърде болезнено чувството му за поражение и безчестие. Същата нощ, преди да заспи, той си спомни къде бе видял онзи човек. Беше в къщата на родителите на съпругата му в Кумамото. Мъжът беше от фамилията Янаги, избити до един в сражението от предателите Ногучи, целият им род бе унищожен. Почувства се разстроен и потиснат от пробуждането на всички тези чувства за вина и скръб по Мое, на съмненията му относно избрания път, на подозренията му, че смъртта от собствената му десница щеше да е по-достойният избор.

Сога Юро Сукенари бе чакал осемнайсет години да отмъсти за смъртта на баща си. Бяха минали само три от битката при Яегахара и

смъртта на собствения му баща. Дали не се заблуждаваше, че ще има търпението да чака още петнайсет, понасяйки непрестанни унижения като днешните?

С новата луна настъпи и промяна във времето. Застудя и той чу как дъждът започва предпазливо да почуква по покрива. Помисли си за силата на водата — тя позволяваше да бъде вкарана в корито от камъни и пръст, но непрестанно разяждаше камъка и отмиваше пръстта. Потъна в сън, приспан от звука на дъжда, с последната мисъл, че ще бъде търпелив като водата.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ВТОРА ГЛАВА

Няколко седмици по-късно, точно преди началото на зимата, в един мразовит ден Шигеру се връщаше у дома, когато усети, че някой го следи. Обърна се веднъж и забеляза фигура с шапка и къса връхна дреха. Не беше възможно да прецени дали е мъж или жена, макар че човекът не беше висок на ръст. Ускори крачка, готов да посегне към меча си. Пътят под нозете му бе заледен и хлъзгав. Почти несъзнателно се огледа за някакъв отрязък земя, където в случай на нужда щеше да е по-устойчив, но когато се обърна отново, тайнственият непознат бе изчезнал. При все това не можеше да се освободи от чувството, че макар и невидим, преследвачът му продължава да е някъде наоколо, даже си въобрази, че чува съвсем леки стъпки и долавя нечий притаен дъх.

— Кенджи, ти ли си? — попита той, тъй като понякога Лисугера му правеше същите номера, но отговор не последва. Леденият вятър се усили, свечеряваше се.

Обърна се, за да продължи към дома си, и в този миг почувства, че някой го подминава, даже усети едва доловимо ухание на жена.

— Муто Шизука! — възкликна той. — Знам, че си ти. Покажи се!

Отново никакъв отговор. Той повтори, вече с раздразнение:

— Покажи се!

Изад ъгъла се появиха двама мъже, които бутаха количка, пълна с кестени. Те се втренчиха в него слисани.

— Владетелю Шигеру! Какво има?

— Нищо — отвърна той. — Всичко е наред. Прибирам се у дома.

Ще решат, че съм откачил.

— Не просто Земеделеца, а Шантавия земеделец — измърмори той, стигайки до портата на майчината си къща, убеден, че двамата ще се отправят към най-близката странноприемница и ще почнат да го одумват.

Щом го видяха, кучетата се надигнаха и замахаха с опашки.

— Някой да е влизал? — викна той към стражите.

— Не, господарю — отвърна единият.

Чийо каза същото, когато излезе да го посрещне. Той обиколи всички стаи една по една, но вътре нямаше никой. При все това беше убеден, че продължава да усеща едва доловимия непознат мирис. Изкъпа се, хапна разсеяно, обзет от неловкото съзнание за собствената си уязвимост по отношение на Племето. В храната му можеше да има отрова; изневиделица можеше да изскочи кинжал; към окото му със свръхестествена сила можеха да бъдат изплюти остри игли; можеше да умре още преди да го е разбрал!

На влизане в къщата си беше свалил меча. Сега нареди на Чийо да му го донесе; сложи го на пода до себе си, а после, след като се нахрани, го мушна в пояса си и отиде в стаята, където обикновено вечер четеше и пишеше. Ичиро си беше легнал рано, тъй като страдаше от силна настинка. Чийо вече бе отнесла там два мангала с дървени въглища, но въздухът все още бе тъй студен, че можеше да види собствения си дъх.

И още нечий. Мъничко, едва доловимо облаче, на равнището на коленете.

— Муто — рече той и извади меча си.

Тя се появи от нищото — в един миг стаята бе празна, после въздухът затрептя и в следващия тя вече бе коленичила на пода пред него. Макар че бе виждал Кенджи да прави същото, пак се усети замаян, все едно самата реалност се бе изкривила. Пое дълбоко въздух.

— Владетелю Отори.

Тя сведе чело доземи и остана така, със спуснати върху лицето коси, които откриваха крехкия ѝ врат.

Ако я бе срещнал на улицата, в гората, ако стоеше права или вървеше — във всяко друго положение освен това — щеше да се бие с нея и да сложи край на живота ѝ, за да я накаже за нейното двуличие и за предателството ѝ. Но никога не бе убивал жена, нито невъоръжен човек — макар че едва ли бе обикновена жена, тя изглеждаше невъоръжена; освен това идеята да пролее кръв в собствената си къща го отвращаваше. А и бе разпалила любопитството му — сега виждаше със собствените си очи онова, което бе видял баща му — жена от Племето, която изчезва и се появява отново по собствена воля. Защо бе

дошла при него по този начин, поставяйки се, както изглежда, в негова власт? И какво би могъл да научи от нея?

Седна с кръстосани нозе и остави меча до себе си.

— Изправи се — рече той. — Защо си дошла?

— Има много неща, за които искам да говоря с теб — отвърна тя, когато се изправи, гледайки го право в очите. — Дойдох тук, защото къщата ти е безопасна — тук няма шпиони, нито членове на Племето. Всички в домакинството са ти предани... както и повечето жители на Хаги.

— Чичо ти ли те изпрати? — попита той.

Тя кимна.

— Част от възложените ми задачи са от него. Ще ти кажа първо неговите новини. Има неблагоприятно развитие, което според него трябва да знаеш. Преди две седмици е било извършено покушение срещу Ийда Садаму.

— Какво е станало? Вероятно опитът се е провалил? Кой стои зад него?

— Ти нямаш нищо общо с него, така ли?

— Заподозрян ли съм?

— Неуспелият убиец е бил от семейството на жена ти — от Янаги.

Шигеру си спомни лудия, който бе изникнал от гората, и тутакси предположи, че е бил същият човек.

— Очевидно е искал да отмъсти за унищожението на клана — продължи Шизука. — Двамата с чичо предполагахме, че е действал сам, тласкан от гняв или отчаяние. Опитът му е бил твърде нескъпопосан — причакал Ийда на пътя, по който владетелят се връщал в Инуяма за зимата. Изобщо не успял да се добере до него. Заловили го жив и го изтезавали пет дни, но той не казал нищо друго, освен че е последният Янаги. Бил воин, но Ийда го лишил от всички привилегии... накрая свършил на крепостната стена. Ийда веднага решил, че е бил на служба при теб. Произшествието възобновило всичките му подозрения и сега възнамерява да изиска някакво обезщетение от Отори.

— Нямам нищо общо с това! — възкликна Шигеру, възмутен, че го свързват с този безразсъден акт, за който не бе и чул. — Как може да ми се търси отговорност?

— Мнозина биха се радвали да убият Ийда, но той винаги ще вижда зад подобни опити твоята ръка. Освен това още нещо насочва подозренията към теб — Китано Масаджи е докладвал, че същият човек е разговарял с теб, след като си напуснал Мисуми. Твърди, че си му дал някаква тайна заповед или знак.

— Мислех, че е луд и се опитах да попреча на Китано да го убие!

— Сериозна грешка! Той е избягал от хората на Китано и е отишъл право на междуградския път между Кушимото и Инуяма, за да нападне Ийда. Съветът на чичо ми е да бъдеш много благоразумен. Не напускай Средната провинция и ако е възможно, стой в Хаги.

— Аз пътувам единствено за селскостопански проучвания и религиозни задължения — рече Шигеру. — А зимата слага край и на двата вида дейности — той махна към пособията за писане и сандъците със свитъци, които изпълваха стаята. — Тук си имам предостатъчно работа, докато дойде пролетта — Шигеру отправи към нея своята открита усмивка, но когато заговори отново, гласът му бе изпълнен с горчивина. — Можеш да предадеш това на чичо си... и на Ийда, разбира се.

— Ти все още си ми ядосан — рече тя. — Трябва да говорим и за това. Когато предадох теб и мъжа, когото обичам — бащата на моите синове — действах по заповед на семейството си. От гледна точка на Племето изпълнявах своя дълг. Това не е най-ужасното ми деяние, извършено по тяхно нареждане. Въпреки това се срамувам много и моля да ми простиш.

— Как мога да ти простя? — попита той, като се опитваше да овладее гнева си. — Предателството и смъртта на баща ми, на моя най-добър приятел, на хилядите воители; загубата на положението ми... и то след като си дала дума на мен и Араи Дайичи, че можем да ти имаме доверие.

Лицето ѝ бе пребледняло, очите — непроницаеми.

— Повярвай ми, мъртвите не ми дават покой. Затова искам да поправам грешката си.

— Ти сигурно ме мислиш за глупак. Да не би да очакваш да ти се доверя отново и да ти кажа, че ти прощавам, за да облекча угризенията на съвестта ти? С каква цел? Аз се оттеглих от политиката. Нямам други интереси, освен това да се занимавам със земеделие в собственото си имение и да изпълнявам духовните си задължения.

Миналото си е минало. Твоите угризения не могат да променят изхода на битката, нито да съживят мъртвите.

— Няма да се браня от твоето презрение и недоверие, тъй като заслужавам и двете. Просто те моля да видиш нещата от гледната точка на една жена от Племето, която сега иска да ти помогне.

— Знам, че си съвършена актриса — рече той. — Просто надмина себе си в това представление.

Вече се канеше да ѝ нареди да напусне или да повика стражите и да им заповяда да я изхвърлят, да сложат край на живота ѝ. Тя протегна ръце към него с дланите нагоре. Той видя необичайните линии, които се спускаха отвесно от пръстите към китката, все едно разсичаха дланите ѝ надве. Втренчи се в тях, опитвайки се да си спомни... нещо, което баща му беше казал за онази жена Кикута.

— Владетелю Отори, как да те убедя да ми повярваш?

Той откъсна поглед от ръцете ѝ и се взря в лицето ѝ. Не беше възможно да прецени дали е искрена. Няколко мига не каза нищо, полагайки усилия да овладее гнева си, да прецени опасностите и преимуществата за себе си в това внезапно ново развитие. За миг си помисли с тъга за младия Янаги, за болката и униженията му. Извърна се и попита рязко:

— Какво означават тези линии върху ръцете ти?

Тя сведе поглед към дланите си.

— Някои от нас, които имат кръв на Кикута, носят този белег. Смята се, че са знак за големи способности. Чичо ми споменава ли ти е за тях?

— Ако искам да науча повече за фамилията Кикута, би ли ми помогнала? — попита той и отново се взря в лицето ѝ.

Тя за пореден път го погледна право в очите.

— Ще ти кажа всичко, което пожелаеш.

— Сигурна ли си, че ти е позволено?

— Сега действам самостоятелно. Прехвърлям верността си от Племето към владетеля Отори.

— Защо? — той не ѝ повярва.

— Искам да предложа някакво обезщетение за миналото. Видяла съм жестокостта на Тохан в действие. В Племето ни възпитават да не правим разлика между добро и зло, между благородство и низост. Имаме други грижи — личното ни оцеляване, натрупване на собствена

власт и богатства. Никога не съм имала право на собствен избор. Винаги съм вършила онова, което ми е било заповядано. Покорството е чертата, която се цени най-високо в Племето. Но откакто родих синовете си, се чувствам различно. Нещо се случи... не мога да ти кажа точно какво, но то ме потресе дълбоко. Накара ме да осъзная, че предпочитам синовете ми да живеят в света на владетеля Отори, не в този на Ийда Садаму.

— Много трогателно! И твърде нереално, тъй като моят свят изчезна завинаги!

— Ако искрено си вярвал, че е така, щеше да си мъртъв — рече тя тихо. — Фактът, че продължаваш да живееш, ми говори, че твоят свят може да бъде възстановен и че в това е надеждата ти. Араи също продължава да се надява, че това може да стане. Нека работим заедно за тази цел.

Той се взря в нея, видя, че погледът ѝ все още е вперен в лицето му, и после извърна очи. Нощта ставаше все по-студена, той усещаше ледения въздух върху страните си. Придвижи се леко към мангала.

— Кълна се в живота на децата си — рече тя. — Дошла съм при теб не по заповед на Племето, на Ийда, на чичовците ти или на някой друг. Е, Кенджи ми каза да дойда, но не знае защо му се подчиних с радост — и тъй като Шигеру остана безмълвен, тя продължи: — Араи не е единствен сред Сейшуу, който се надява да види Ийда свален от власт. Владетелката Маруяма сигурно също го желае. Особено откакто Ийда е поискал идната година дъщеря ѝ да бъде пратена като заложница в Инуяма.

— И владетелката Маруяма ли е заподозряна?

— Не колкото теб. Но и тя е била в Мисуми. Двамата сте разговаряли, може би на някакъв таен език, смята Китано. А Ийда се надява да държи владението ѝ под контрол или чрез брак, или със сила. Сега регрупира армията си, но би се възползвал от всякаква възможност да пристъпи към действие под предлог за предателство.

Шигеру въздъхна дълбоко.

— Опитваш ли се да ми кажеш нещо за владетелката Маруяма?

— Владетелю Шигеру, конярят Бунта ми докладва всичко. Само на мен. Това е доказателство за верността ми към теб. Бунта ми каза за първата ви среща, а после и за втората.

Ето от какво се бе страхувал през цялото време. Бяха ги наблюдавали — в Племето знаеха, Ийда знаеше. Не беше способен да изрече нито дума, мускулите и кръвта му се бяха смразили.

— Никога не съм говорила за това... до този момент — рече Шизука. — Никой друг не знае — тя замълча и после добави: — Не бива да се срещате повече. Стана прекалено опасно. Тъй като Бунта докладва само на мен, успях да го запазя в тайна, но няма да мога да го правя още дълго. А щом дъщерята на владетелката Маруяма отиде в Инуяма като заложница, не бива и да си пишете.

Вече ѝ вярваше, че казва истината. Внезапно осъзна колко много се нуждае от човек като нея с всичките ѝ умения на Племето, с дългогодишната ѝ връзка с Араи и роднинството ѝ с Муто Кенджи. Появата ѝ бе неочакван ход, който също като в го откриваше цяла нова игра.

— Има неща около Кикута, които искам да установя — той дръпна писалището към себе си, извади мастилницата и каза: — Има нужда от вода. Изчакай тук. Ще донеса вино. Искаш ли нещо за ядене?

Тя поклати глава. Той стана и отиде до вратата, отвори я и прекоси другата стая на път за кухнята. Чийо клюмаше край огнището. Той ѝ каза да сгрее малко вино и после да си ляга.

Тя взе да се извинява.

— Владетелят Отори има посетител? Не знаех.

— Не се тревожи — рече той. — Аз ще отнеса виното.

В погледа ѝ проблесна разбиране.

— Посетителят ти е жена? Браво, bravo. Никой няма да те безпокои, аз ще се погрижа!

Той не я поправи, но се усмихна на себе си, когато се върна, носейки малък керамичен съд и чаши.

— Опасявам се, че според Чийо ти си тук с някаква любовна цел — каза той, поставяйки подноса на пода.

Шизука напълни чашата му, после той нейната.

— В някой друг живот може би. Има различни видове любов — каза тя почти кокетно. — Да пием за любовта в приятелството.

Той неволно се замисли над странностите в своя живот, колко невероятно бе, че сега седи тук с тази жена от Племето и вдига с нея наздравица за приятелството. Виното бе топло и ароматно и той усети как по вените му плъзва неговото ободрително послание. Сипа водата

в малката съдина с форма на риба и пригответи мастилото. После взе четчицата.

— Разкажи ми за Племето.

Тя пое дълбоко въздух.

— Не бива никога да говориш за това, нито дума на никого. Ако в Племето разберат, ще ме убият. Знам, че чичо ми се е сприятелил с теб. Той пък съвсем не трябва да разбира какво правя.

— Би трябвало да знаеш, че мога да пазя тайна — отвърна Шигеру.

— Смятам, че си най-притворният човек извън Племето, когото познавам — заяви през смях Шизука и побърза да добави: — Това е комплимент!

Той наля още вино. Вече беше поизстинало.

— Работим на групи и в мрежи — рече тя, а той се зае да записва подробностите. — Всеки общува само с този, който стои непосредствено над него в йерархията, на членовете не им е позволено да обсъждат помежду си важни дела. Децата ни се обучават на този ред и той става наша втора природа. Информацията тече само в една посока — нагоре, към главата на фамилията.

— Кикута и Муто?

— Това са двете водещи фамилии, които се предполага да са равни, но понастоящем Кикута са по-силни. Аз съм и от двете. Баща ми беше Муто... той почина, когато бях дете... а майка ми е Кикута.

— Майка ти е Кикута? Кога е родена?

— Тази година става на четирийсет.

Преди четиридесет години... възможно ли е тя да е детето на баща му? Само ако Шигемори или Шизука бяха сбъркали годините. Беше напълно възможно — повечето хора не знаеха точно кога са родени... често се променяха имена, дати.

— Мога да ти донеса описания на родословията — рече Шизука. — Кръвните връзки са много важни за Племето — предпочитаме да водим подробни архиви за това кой за кого се жени и кой съюз какви умения предава на децата си. Защо се интересуваш точно от Кикута?

— Мисля, че може би имам полубрат сред тях — рече той и за първи път сподели тайната на баща си с друг човек.

— Невероятно — рече тя, когато той свърши. — Никога не съм чувала дори мълва за нещо подобно.

— Значи не смяташ, че се е родило такова дете?

— Ако е истина, то майката вероятно е успяла да скрие факта, че бащата не е от Племето.

— Можеш ли да установиш дали е така? Без да го разкриваш пред другия?

— Ще се опитам — тя се усмихна. — Струва ми се толкова странно да имаш роднина сред Кикута.

— А Бунта — и той ли ти е роднина?

— Не, той е от фамилията Имаи. Повечето им мъже работят като коняри и слуги, както и Кудо. Петата фамилия — Курода — е някъде по средата — те притежават много от специалните умения на Племето — сигурна съм, че Кенджи ти е показал някои от тях, — както и една характерна практичност, която ги прави изключителни наемни убийци. Най-търсеният в момента е Курода Шинтаро, понастоящем нает от Тохан.

— Някой се опита да ме убие преди три години — каза Шигеру. — Хора от Племето ли бяха?

— Единият да, останалите са били Тохан, предрешени като воители без господари. Всъщност Ийда платил щедро на фамилията Кикута за този опит и побеснял, когато се оказал неуспешен. Оттогава Кенджи е заповядал на Муто да те оставят на мира. Той има известно влияние и в другите фамилии, но не и сред Кикута.

— Защо Кенджи ме е взел под крилото си? Понякога имам чувството, че съм неговото опитомено животно.

Шизука се усмихна.

— Има го и това. Кенджи е необикновен човек — изключително талантлив, но самотник. Скоро ще оглави фамилията Муто — той на практика и сега е глава на семейството, тъй като никой не смее да му се противопостави. Твоео приятелство го интригува и ласкае. Смята, че ти му принадлежиш — твърди, че ти е спасил живота, макар че никога не ми е разказал какво точно се е случило. Възхищава ти се повече, отколкото на всеки друг. Вярвам, че е искрено привързан към теб. Но трябва да те предупредя — неговата преданост винаги ще бъде преди всичко към фамилията Муто и към Племето.

— Имаш ли начин да пращаш съобщения в Маруяма?

— Сега бих могла да взема едно, но както ти казах, двамата с владетелката Маруяма не бива повече да се опитвате да си пишете.

— Опитът за убийство е бедствие за нас — рече той, позволявайки си този път да изрази чувствата си. — Надявахме се идната година да поискаме разрешение за брак.

— Не си го и помисляйте — отвърна Шизука. — Това ще вбеси Ийда и ще засили подозренията му.

Изглежда, бе спечелил едно преимущество само за да загуби онова, което желаше най-много, бе направил крачка напред само за да бъде запокитен две назад.

— Какво мога да ѝ пиша? — попита той. — Единствено „сбогом завинаги“!

— Не се отчайвай — рече тя. — Продължавай да чакаш търпеливо. Знам, че това е най-голямата ти сила. Ийда ще бъде свален от власт, ние ще продължим борбата си срещу него.

— Става късно. Къде ще спиш тази нощ?

— Ще отида в къщата на Муто, където е пивоварната.

— Ела утре, дотогава ще съм приготвил писмото.

— Владетелю Отори.

Двамата излязоха заедно в притихналата градина. Звездите мъждукаха върху камъните около декоративните езера, където вече се образуваше лед. Канеше се да викне на стражите да отворят портите, но тя го спря. Даде му знак да мълчи и скочи във въздуха, изчезвайки върху керемидения покрив на зида.

Той прекара по-голямата част от нощта, пишейки на Наоми: разказа ѝ за случилото се с Муто Шизука, изрази тъгата си за съдбата на дъщеря ѝ и дълбоката си любов към нея, предупреди я, че може да минат години, преди да е в състояние да ѝ пише отново, и я помоли при никакви обстоятелства да не се опитва да се свързва с него. Завърши с думите на Шизука: *Не се отчайвай. Трябва да бъдем търпеливи.*

Седмица по-късно заваля силен сняг за облекчение на Шигеру, който се опасяваше, че след опита за покушение Ийда ще възобнови исканията си Такеши да бъде пратен в Инуяма. Сега това щеше да бъде отложено поне до пролетта. Нямаше значение, че снегът затвори и пътищата за пратениците, тъй като знаеше, че повече няма да получи писмо от Наоми.

През четвъртия месец на следващата година пристигна вест, че Мори Юсуке се е споминал на голямата земя. Донесе я един капитан на кораб, който достави и последния подарък на Юсуке за Шигеру — жребец от степите на изтока. Конят пристигна измършавял и унил, изтощен от пътуването. При все това и Шигеру, и Такеши видяха нещо в него. Такеши се погрижи конят да бъде хранен добре и когато животното възстанови част от силите си, го изведе сред наводнените ливади заедно с кобилите. Макар и слаб, жребецът бе добре сложен, по-висок и с по-дълги крака от конете на Отори. Опашката и гривата му първоначално бяха заплетени и сплъстени, но след като ги разресаха, се струйнаха гъсти и копринени. Старият жребец бе умрял предишната година и новият бързо възприе кобилите като своя черда, похапваше ги, командваше ги и ги оплождаше. Шигеру повери отглеждането на конете на Такеши. Хироки — единственият оцелял син от семейството на коневъда — беше зает със своите задължения в светилището, но често обсъждаше конете с Такеши, тъй като беше съхранил фамилния интерес към тях, а и двамата с Такеши бяха връстници. Бяха изминали десет години от битката с камъни, в която Юта — братът на Хироки — бе умрял, десет години, откакто Хироки бе посветен на светилището на речното божество.

Когато на другата пролет жребчетата се родиха, едното от тях явно принадлежеше към бледосивата порода с черна грива, така ценена от Отори. Такеши му даде името Раку. Другото жребче беше черно и приличаше на Карасу и Кю — конете на Шигеру, а третото — невзрачен доралия — се оказа най-интелигентният и сговорчив кон, който Такеши познаваше.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА

Вдовицата на Исаму бе бременна в шестия месец, когато намериха тялото на съпруга ѝ. Докато траеше зимата, тя се бе надявала, че с идването на пролетта той ще се появи изневиделица, както бе правил и по-рано. Разочарованието и скръбта ѝ бяха поносими само заради очевидния факт, че съпругът ѝ бе убит, без той самият да е бил въоръжен. Покаянието и отказът от предишния му живот се оказаха искрени, преобразяването му — същинско, а не престорено. Не бе съгрешил; щяха да се срещнат в рая, както проповядваше тяхното учение, в присъствието на Тайния.

Тя се омъжи за най-стария приятел на брат си — Шимон, с когото бяха отраснали заедно и чиито надежди бяха разбити от появата на непознатия. Шимон стана баща на момчето, което се роди в седмия месец и на което дадоха разпространеното сред Скрытите име Томасу.

Необичайно енергично в утробата ѝ, детето продължи да бъде такова и след раждането си. Спеше малко, проходи на девет месеца и оттогава все гледаше да избяга в гората. Първоначално сякаш бе обречено да умре от някаква злополука — да се удави в бързея, да падне от върха на някой бор или просто да се изгуби в планината. Вторият му баща все му предричаше подобен край, докато се опитваше да го обуздава с хокане, наказания и макар и рядко — с бой. Майка му Сара се луташе между ужаса, че ще го загубят, и гордостта, с която я изпълваха неговите бързина, сръчност и обичлива природа.

Томасу беше петгодишен, когато до отдалеченото селце Мино стигна вестта за гоненията, на които бяха подложени Скрытите в Източната провинция, и детството му бе помрачено от сянката на Ийда Садаму, който, според слуховете, хващал деца като него и ги убивал със собствените си ръце. Две години по-късно обаче битката при Яегахара, изглежда, отклони вниманието на владетеля Ийда от натрапниците в собственото му владение. Мълвата донесе, че загубите и от двете страни били огромни. Селяните отправиха благодарности — не за умрелите, а защото смятаха, че през следващите години войните

на Ийда ще имат по-неотложни грижи от тези да претърсват затъntenите гори за членове на Скритите.

Ийда стана нещо като зъл великан човекоядец, с когото майките плашеха децата си, за да слушат. И малки, и големи вярваха в тъмната му сила.

Годините се търкаляха една след друга. Скритите продължаваха своя мирен живот, като почитаха всички живи същества, споделяха своята седмична ритуална храна, говореха рядко за убежденията си и просто живеяха според тях. Томасу оцеля през детството си въпреки мрачните предсказания на втория си баща. Макар и да не го показваше често, Шимон обичаше момчето почти колкото Сара и, разбира се, колкото общите им деца — двете момчета Марута и Мадарен.

Шимон и Сара не говореха за истинския баща на Томасу — странника, станал жертва на убийство, и Томасу израсна, без да чува да го споменават. Не приличаше на никого от познатите си, а притежаваше собствен облик — беше слаб, източен, с фини черти. Единствената прилика, която майка му забеляза, бе в странните линии, пресичащи дланите му — знаеше, че такива бяха и ръцете на баща му.

Не можеше да се каже, че останалите момчета от селото не харесваха Томасу. Търсеха го заради уменията му в игрите и знанията му за гората, но той все се биеше с тях.

— Какво ти се случи този път? — изплака майка му, когато един късен следобед в единайсетата си година Томасу се прибра вкъщи с рана на главата, от която капеше кръв. — Ела да те оправя.

Томасу се опитваше да отмие кръвта, която се стичаше в очите му.

— Просто се озовах на пътя на един камък — отвърна той.

— Ама защо си се бил пак?

— Не знам — отвърна той весело. — Просто ей така, беше си бой с камъни.

Сара бе намокрила едно парче стар плат и сега го притисна до слепоочието му. Той сгърчи лице в гримаса и за момент отпусна глава върху гърдите ѝ. Обикновено се съпротивляваше на прегръдките ѝ и гледаше да се отскубне от тях.

— Дивачето ми — рече тихо тя. — Моето малко ястребче. Какво ли ще излезе от теб?

— Другите деца дразнеха ли те? — попита Шимон. Знаеше се, че Томасу е сприхав и останалите момчета се забавляваха да го предизвикват.

— Малко. Казват, че съм имал ръце на магьосник... — Томасу огледа дългите си пръсти и дланите си, разполовени от отвесна линия. — Затова им показах как хвърля камъни един магьосник!

— Не бива да им отвръщаш — рече тихо Шимон.

— Ама те винаги почват първи! — отвърна рязко Томасу.

— Каквото и да почват, не е твоя работа да го довършиш. Остави на Тайния да те закриля.

Идеята за магьосничество безпокоеше Шимон. Той наблюдаваше момчето внимателно, нащрек за някаква видима разлика или признак за демонична обсебеност. Гледаше Томасу да е до него винаги, когато бе възможно, забраняваше му да скита сам из гората, където можеше да бъде омагьосан от странни същества, молеше се ден и нощ Тайният да го закриля не само от злините на света, но и от собствената му странна природа.

Раната заздравя, но остави белег с формата на тридневна месечина, който избледня до сребристо върху кожата му с цвят на мед.

Един ден рано напролет няколко години по-късно работеха заедно край реката — сечаха елшови фиданки, чиято кора после щяха да обелят и да използват за направата на платно. Придошла от топящите се снегове, реката се виеше около шубраците при стволите на елшите и препускаше по камъните в коритото си с оглушителен шум, наподобяващ виковете на многолюдна тълпа. Шимон вече няколко пъти бе нахокал Томасу — момчето първо бе понечило да се втурне след едно сърне и майка му, дошли да пият вода от вира, после пък се бе зазяпало в двойка рибарчета. Шимон се наведе да събере вече окастрените фиданки, върза ги на сноп и ги понесе нагоре по склона, за да не ги отнесе водата. Беше оставил Томасу само за миг, но когато се обърна, за да погледне назад, видя своя заварен син да изчезва надолу по реката в посока към селото.

— Ах ти, непрокопсанико! — викна той напразно след него, чудейки се дали да продължи работата си, или да го догони и да го накаже. Гневът му надделя; грабна една от фиданките и хукна надолу покрай реката. — Този път ще му хвърля един хубав бой! Много сме меки с него! Това хич не му се отразява добре.

Все още нареждаше ядно под нос, когато мина завоя на реката и изведнъж видя най-малката си дъщеря Мадарен да се бори отчаяно в калните води. Вероятно бе опитала да прекоси реката по камъните, но се бе подхлъзнала в един от дълбоките вирове и сега се опитваше да се спаси, вкопчена в оголените корени по брега.

Томасу вече я бе достигнал. Малкото момиче пицеше, но Шимон почти не я чуваше от мощния рев на водата. Хвърли пръчката, която носеше, и видя как реката я отнесе за миг. Томасу едва успяваше да се задържи на мястото, където бе паднала Мадарен. Отдели пръстите ѝ от коренището, което бе сграбчила, и тя се хвърли върху му, вкопчвайки се в него като маймунче в майка си. Той я хвана с една ръка, притисна я до рамото си и къде плувайки, къде пълзейки, успя да я изнесе на брега. Там Шимон я пое.

Сара дотича, мълвейки благодарности, че детето е невредимо, нахока Марута, задето я бе оставила без надзор, и похвали Томасу. Шимон погледна заварения си син, когато Томасу изскочи на брега и отръска водата от себе си като куче.

— Какво те накара да се втурнеш надолу? Пристигнал си точно навреме!

— Стори ми се, че я чух да ме вика — отвърна Томасу и после се навъси. — Само че няма как да... — шумът от водата ги обгърна и заглуши всички останали звуци.

— Вероятно Тайният ти е пратил предупреждение — рече Шимон с благоговение, взе ръката на момчето и изписа върху дланта му знака на Скритите.

Чувстваше, че Томасу е избран по някакъв начин, да стане предводител на Скритите може би, да поеме водачеството от Исао. Вечер започна да разговаря с него сериозно по различни духовни въпроси и да го запознава по-задълбочено с вярванията на Скритите. Въпреки че Томасу бе доста сприхав и все не можеше да си намери място, Шимон смяташе, че момчето притежава природна благост и

непоносимост към жестокостта — качества, които и двамата му родители се стараеха с всички сили да поощряват и развиват.

Беше рядкост някой странник или пътник да се озове в Мино. Селцето се гушеше скрито в планината, край него не минаваха пътища, само пътеките, които прехвърляха планината или вървяха покрай реката през долината. Сега те бяха почти непроходими, обрасли и запуснати. Няколко години по-рано едно свлачище почти бе препречило пътеката през долината. От време на време някой човек преминаваше през прохода към Хиноде и се връщаше с новини и слухове. Бяха минали почти шестнайсет години, откакто странникът се бе появил и изчезнал отново; повече от четиринайсет след раждането на неговия син. Томасу бе пораснал и се бе превърнал в момък с поразителна външност. Вече никой не го дразнеше, а и той отдавна не се замесваше в сбивания. И момчета, и момичета, забеляза Шимон, го търсеха и това накара втория му баща да започне да размишлява над въпроса за брак. Даваше на Томасу все повече задачи и изискваше от него по-малко да дивее из гората, а да работи редом с мъжете от селото и да се подготвя за живота си на възрастен.

През повечето време Томасу му се подчиняваше, но една вечер в началото на деветия месец изчезна в гората, като каза на майка си, че отива да търси гъби. Шимон, който се върна уморен от една отдалечена нива, където прибираха последната част от бобената реколта, чу гласа на жена си да отеква из долината:

— Томасу! Прибирай се!

Отпусна се морно върху дървеното стъпало на къщата; целият се беше схванал, ставите го боляха. Вечерният въздух ставаше мразовит, зимата наближаваше.

— Кълна се, че ще го разкъсам на парченца — нареждаше ядно Сара, докато носеше вода на мъжа си да се измие.

— Хм! — изсумтя той развеселен, знаейки, че тя никога няма да изпълни закана си.

— Каза, че отивал за гъби, ама това е само оправдание!

Голямата им дъщеря тичаше нагоре към къщата. Когато пристигна, очите ѝ блестяха от вълнение, а страните ѝ бяха поруменели от студения въздух.

— Татко! Татко! Томасу си идва и с него има още някой!

Шимон се изправи слисан. Жена му отправи поглед към планината, заслонявайки очи. Светлината постепенно гаснеше, здрачаваше се. Томасу изникна от сумрака, водейки нисък набит човек, който носеше на гърба си бамбуков кош. След като прекосиха последната дига, Томасу викна:

— Намерих го в планината! Беше се загубил!

— Няма защо да уведомяваш целия свят — измърмори Шимон, но хората вече излизаха от колибите си, за да видят непознатия.

Шимон впери поглед в тях — познаваше ги откакто се помнеше, това бяха единствените хора, които знаеше, освен последния странник, който се бе появил от гората и бе причинил такава мъка. Естествено, Шимон знаеше кои семейства са от Скрытите и кои не, но един външен не можеше да ги различи.

Томасу доведе мъжа до стъпалото.

— Казах му, че ще го нахраним, може да пренощува у нас, а утре ще му покажа пътеката към Хиноде. Идва от Инуяма.

Лицето на момчето сияеше от въодушевление.

— Намерих и гъби — обяви той и подаде вързоп на майка си.

— Благодарен съм на сина ви — рече мъжът, свали вързоп от гърба си и го остави на стъпалото. — Тръгнал съм за село Хиноде, но никога не съм минавал по този път и се загубих.

— Никой не идва тук — рече Шимон предпазливо.

Непознатият се огледа.

Пред къщата се бе събрала малка тълпа; всички се бяха втренчили в него с нескрит интерес, но стояха на разстояние. Шимон внезапно ги видя през очите на непознатия — старите им окърпени дрехи, босите им нозе, изпитите им лица и мършави тела.

— Ясно защо — животът тук е труден.

— Но дори и най-тежкият живот има нужда от малко отпускане, от малко разкрасяване — рече мъжът, а в гласа му се прокрадна лицемерна нотка. — Нека ви покажа какво нося във вързоп си. Аз съм амбулантен търговец; имам игли и ножове, конци и върви, даже няколко парчета плат — чисто нов и не съвсем — той се обърна и даде знак на селяните да се приближат. — Елате да видите!

Започна да развива вързопите, които вадеше от бамбуковия кош.

Шимон се засмя.

— Не си губете времето! Сигурно не подарявате тези неща? Нямаме какво да заделим, за да ви го предложим в замяна.

— Нямате монети? — попита той. — Нито сребро?

— Никога не сме виждали такива — отвърна Шимон.

— Добре, ще приема чай или ориз.

— Ядем предимно просо и ечемик, а чай си приготвяме с вейки от гората.

Търговецът престана да разопакова.

— Нямате нищо за замяна? А ако поискам подслон за през нощта, купичка просо и чаша чай от вейки? — той се изкиска. — Звучи като истинско богатство за човек, принуден да прекара една студена нощ на твърдата земя!

— Разбира се, добре сте дошли при нас — рече Шимон, — но ние не очакваме плата — той се обърна към дъщеря си, която се бе втренчила в търговеца, без да помръдва. — Марута, донеси още вода за нашия гост. Томасу, внеси вътре вещите му. Жено, имаме един човек повече за вечеря.

За момент изпита тъга, когато коремът му напомни какво означава да се нахрани още едно гърло, но после потисна това чувство. Нали една от старите притчи учеше да се оказва гостоприемство на странници, защото могат да се окажат предрешени ангели?

Той махна на останалите селяни да се разотидат, уж без да обръща внимание на сподавените им молби поне да им позволи да видят иглите, плата и ножовете, които за тях бяха истински съкровища, но питайки се вътрешно дали не би могъл да осигури няколко игли за жените, нещо красиво за момичетата.

Жена му добавяше гъбите към супата; вътре къщата бе задимена и топла. Навън застудяваше с всяка изминала минута — той за пореден път си каза, че същата нощ вероятно ще падне първата слана.

— Наистина щеше да ви е твърде студено да спите навън — отбеляза, докато жена му сипваше супата в старите дървени купички.

Най-малкото дете Мадарен невинно подхвана първата молитва над храната. Сара протегна ръка да я спре, но търговецът много тихо довърши думите ѝ, а после изрече и втората молитва. Настъпи дълъг момент на мълчание, след което Шимон прошепна:

— Вие сте един от нас?

Търговецът кимна.

— Не знаех, че тук има такива. Никога не съм чувал за това село — той шумно изпи супата си. — Благодарете се, че никой не знае за вашето съществуване, защото Ийда Садаму ни ненавижда и мнозина вече намериха смъртта си в Инуяма и на запад чак до Ногучи и Ямагата в Средната провинция. Ако Ийда успее да завладее Трите провинции, ще ни изтрие от лицето на земята.

— Ние не сме заплаха нито за владетеля Ийда, нито за когото и да било — рече Сара. — И тук сме в безопасност. Съпругът ми и Исао, нашият водач, са много уважавани; те помагат на всички. Всички ни обичат, никой няма да ни причини зло.

— Моля се Той да ви закриля — рече търговецът.

Шимон забеляза недоумението в очите на дъщеря си.

— В безопасност сме под Неговата закрила — рече бързо, забелязвайки с болка как недоумението ѝ преминава в страх. — Като малките пиленца под майчините крила.

Когато оскъдната храна свърши, търговецът настоя да им покаже стоката си с думите:

— Трябва да си изберете нещо, това ще ви е плата, както ви казах.

— Няма нужда — отвърна Шимон, но беше любопитен да види какво още носи мъжът и не преставаше да мисли за иглите. Те бяха толкова полезни, тъй лесно се губеха или чупеха и толкова трудно се намираха нови.

Сара донесе лампа. Рядко ги палеха, тъй като обикновено си лягаха с падането на нощта. Необичайната светлина и скъпоценните предмети изпълниха всички с вълнение. Малките момичета гледаха със сияещи очи, докато търговецът развиваше квадратни парчета тъкан плат в красиви десени, игли, малка издялана от дърво кукла, полирани в червено дървени лъжици, чилета цветни конци, руло конопен плат в индигов цвят и няколко ножа, единият от които по-скоро приличен на къс меч, макар че дръжката му бе гладка и нямаше ножница.

Шимон неволно забеляза, че очите на Томасу са приковани в него и че когато момчето се приведе напред към светлината, за да го огледа по-добре, десницата му се сви, сякаш мечът вече се бе разположил върху линията на ръката му. Търговецът го наблюдаваше, леко свъсил вежди.

— Харесва ли ти? Не бива!

— Защо носите такива оръжия за убиване? — попита тихо Сара.

— Хората ми предлагат неща в замяна — отвърна той, взе меча и отново го уви. — Ще го продам някъде.

— А ние защо нямаме оръжия? — попита шепнешком Томасу. — Тогава няма да сме толкова безпомощни срещу тези, които искат да ни унищожат.

— Тайният е нашата закрила — рече Шимон.

— По-добре да умрем, отколкото да отнемем чужд живот — добави Сара. — Учим ви на това, откакто сте се родили.

Момъкът почервения леко от тяхното порицание и не отвърна.

— Този нож убил ли е някого? — попита Марута, като се сви, все едно виждаше змия.

— Затова е направен — рече й Шимон.

— Или за да убиеш себе си — добави търговецът и виждайки удивлението в очите на децата, не се сдържа да разкраси казаното: — Воините смятат, че при определени обстоятелства е почтено да отнемат собствения си живот. Разпарят корема си с такъв меч!

— Това е страшен грях — рече тихо Сара, взе ръката на Марута и изписа върху дланта й знака на Скрытите. — Дано ни закрила не само от смърт, но и от греха на убийството!

Мъжете шепнешком изразиха съгласието си, но Томасу рече:

— Ние няма как да убиваме. Нямаме врагове тук, нямаме и оръжия — после сякаш осъзна неодобрението на майка си. — И аз се моля да не ни се случва нито едното, нито другото — рече той сериозно.

Сара наля чай на всички и те привършиха вечерята с последна молитва за настъпването на царството на покоя. Търговецът даде на Мадарен куклата, а на Марута — няколко червени върви за косите й. Шимон помоли за игли и получи пет.

На следното утро, преди да тръгне, търговецът настоя да остави конопения плат.

— Нека жена ти ти ушие нова роба.

— Прекалено е скъп — възрази Шимон. — Ние сторихме толкова малко за вас.

— Много тежи — отвърна мъжът. — Ще ми спестите труда да го нося по-нататък. Признателен съм ви, а и нали сме другари по вяра, братя.

— Благодаря — рече Шимон и го пое с признателност. Никога не бе притежавал нещо толкова ценно. — Ще се върнете ли тук? Добре сте дошли при нас по всяко време.

— Ще се опитам да дойда, но ще е чак след месеци. Догодина, може би, или тази след нея.

— Накъде поемате сега? — попита Шимон.

— Смятах да се опитам да стигна до Хиноде, но мисля, че ще се откажа от този план. Искам идната година да съм на запад. Ако синът ти може да ми покаже обратния път до река Инугава, ще се опитам да стигна с кораб до Хофу преди настъпването на зимата.

— Из всичките три провинции ли пътувате?

— Бил съм навсякъде, дори в Хаги — търговецът вдигна коша и Шимон му помогна да го настани на гърба си.

— Дори не съм чувал за Хаги — призна той.

— Това е главният град на Отори, които бяха победени от Ийда по време на битката при Яегахара. Сигурно сте чули за нея!

— Да — отвърна Шимон. — Колко ужасни са борбите между клановете!

— Дано Той ни пази от тях — рече търговецът. Замълча за момент, после сякаш се отърси от мислите си. — Е, трябва да тръгвам. Благодаря още веднъж и се пазете.

Двамата мъже се огледаха за Томасу. Шимон забеляза със задоволство, че момчето вече се е хванало за работа да събира окапали листа, които щяха да разпилеят по празните ниви, побелели от слана. Точно се канеше да го извика, когато търговецът каза:

— Не прилича на теб. Роден син ли ти е?

— Да — чу се да отвърща Шимон и дори добави: — Прилича на бащата на жена ми — внезапно се обезпокои от любопитството и словоохотливостта на другия. — Аз ще ви покажа пътя — добави. Обзе го страх, че ако Томасу тръгне с търговеца, може повече да не се върне.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

След като дъщеря ѝ Марико навърши седем години и бе изпратена в Инуяма като заложница, Маруяма Наоми пътуваше два пъти годишно до града на Ийда Садаму, понастоящем обявен за столица на Трите провинции. Случваше се, когато времето бе спокойно, тя да превъзмогне своя страх от морето и да пътува с кораб от Хофу; по-често поемаше по пътя през Ямагата и често спираше там за няколко дни, за да посети храма Тераяма, след което продължаваше по междуградския път до Инуяма. Яздеше на кон през собственото си владение до западната граница на Средната провинция, но оттам нататък пътуваше в паланкин, като внимаваше да се представя за крехка жена, неспособна да бъде заплаха за военачалника, който сега държеше дъщеря ѝ и би я използвал по всякакъв начин, за да се сдобие с нейното владение и да установи контрол над запада. Ийда въоръжаваше и подготвяше все повече воители, като принуждаваше по-малките фамилии да преминат под негова власт или просто ги унищожаваше. Повечето от тях се подчиняваха, но с неохота; сред воители и земеделци срещу Ийда избухваха въстания, които предизвикваха още повече насилие и гонения и опасенията на Сейшуу нарастваха, че той ще завземе със сила онова, което няма как да получи чрез брак.

Ийда бе решил, че трябва винаги да я посреща лично при идванията ѝ в Инуяма, да я обгражда с изключително внимание, да я обсипва с дарове, ласкателства и възхвали. Тя намираще ухажванията му за безвкусни, но не можеше да ги избегне, без да го засегне. Всеки път, когато виждаше своята дъщеря Марико, момичето бе пораснало. Приличаше на баща си и макар че не можеше да се нарече красива, притежаваше неговите благост и интелигентност и правеше всичко по силите си, за да спести на майка си болката. В присъствието на други хора изглеждаше примирена със съдбата си, но когато оставаше сама, плачеше беззвучно, полагаше усилия да владее чувствата си и молеше майка си за прошка. Тъгуваше за Маруяма, за по-мекия климат и за

свободата, която бе познала в детството си. В Инуяма, макар че господарката Ийда се отнасяше мило с нея, също като останалите жени, тя живееше в женското крило и в неизменен страх от внезапните гневни изблици на военачалника и от грубостта на неговите васали.

Наоми се бе усъвършенствала в изкуството да скрива своите чувства, да изглежда отстъпчива и покорна, като в същото време всячески се стараеше да опази независимостта и автономията на своя клан и владение. Предпазливо и методично тя изграждаше мрежа от поддръжници в собствените си земи и в целия запад. Пътуваше много, от единия край на Трите провинции до другия, през пролетта и есента, обикновено с известна пищност, придружена от своя главен васал Сугита Харуки и поне още двайсетина воители, както и от компаньонката си Сачие и други жени, а от време на време без обичайната показност, само със Сачие и неколцина воители. Често нуждите на управлението налагаха Сугита да остава в Маруяма, където можеше да ѝ служи най-добре.

Понякога Наоми пътуваше през Ширакава и Ногучи. Сестрата на майка ѝ бе омъжена за владетеля Ширакава и двете жени се чувстваха здраво свързани не само заради роднинството си, но и чрез общата си съдба — и двете имаха дъщери, които бяха заложенници. Каеде — най-голямата дъщеря на Ширакава — бе изпратена в крепостта на Ногучи, след като навърши седем години. Съществуваха опасения, че там не се държат добре с момичето — освен че бяха предатели, станали причина за поражението на Отори, Ногучи бяха известни със своята жестокост. Говореше се, че владетелят Ногучи се мъчел да впечатли Ийда, като се равнявал по него в проявите си на коравосърдечие. В годината, когато Марико навърши единайсет, Каеде — тринайсет (а Томасу в Мино — петнайсет), владетелката Маруяма посети крепостта и с безпокойство установи, че момичето на Ширакава не живее с останалите в женското крило. Когато попита за нея, отговорите, които получи, бяха уклончиви и дори пренебрежителни, което засили страховете ѝ.

Сред охраната на крепостта забеляза Араи Дайичи — макар че баща му бе с влошено здраве в Кумамото, а Араи имаше трима помалки братя, готови да оспорват правото му да наследи владението, той не бе получил разрешение да се завърне у дома; изглежда, щеше да загуби своето наследство поради отсъствието си, което бе наказанието

на Ийда заради опитите на Араи девет години по-рано да направи съюз с Отори Шигеру преди битката при Яегахара.

Наоми бе отседнала в една от представителните къщи, собственост на Ногучи, която обаче се намираше отвъд крепостните стени. Вятърът бе мек и топъл, вишневите дръвчета в най-скоро време щяха да се обсипят с цветове. Тя бе неспокойна и почти трескава. Началото на пролетта я беше разстроило; самото съществуване ѝ се струваше непоносимо. Спеше лошо, измъчвана от желание, обладана от копнеж по Шигеру, без да знае още колко би могла да продължава този половинчат живот. Сякаш цялата ѝ женственост се бе изчерпала в това оцетено състояние — нито омъжена, нито свободна, черпеща упование единствено от оскъдни спомени. Понякога в мигове на най-мрачно отчаяние размишляваше дали да не жертва детето си в името на възможността да се омъжи за Шигеру; двамата щяха да се оттеглят в Маруяма и да се подготвят за открита война; после си спомняше за благостта и смелостта на Марико и потъваше в угризения и срам. Към всички тези терзания се добавяше и тревогата ѝ за Ширакава Каеде — не само заради самата нея, а и защото след Марико тя бе най-близката ѝ роднина по женска линия и в случай че те двете с дъщеря ѝ се споминеха, тя трябваше да стане законна наследница на Маруяма.

Както се бе надявала, същата вечер Араи дойде да я посети. Визитата бе открита — и двамата бяха от Сейшуу и се очакваше да се срещнат. Той бе съпровождан от Муто Шизука. Наоми я поздрави със смесени чувства. Шизука бе доставила прощалното писмо на Шигеру до Маруяма и сега дори споменът за онова време изпълваше Наоми със същата смесица от скръб, ревност и отчаяние. Бяха изминали шест години, но чувствата ѝ не бяха намалели. От време на време пътищата им се бяха пресичали и Шизука бе носила вести от Шигеру. Сега Наоми чакаше със същите противоречиви чувства — вероятно щеше да научи вести за него, но Шизука го бе видяла, бе чула гласа му, знаеше тайните му, може би дори бе почувствала допира му. Последната мисъл бе непоносима. Той ѝ бе обещал, че няма да дели ложе с друга освен с нея, но шест години... несъмнено никой мъж не може да се ограничава толкова дълго. А Шизука бе тъй привлекателна...

Размениха си любезности и Сачие донесе чай. След като сервира на гостите си, Наоми рече:

— Сега владетелят Араи е капитан на стражите. Предполагам, че рядко виждате дъщерята на владетеля Ширакава.

Той отпи и отвърна:

— Бих се радвал, ако я виждах рядко, тъй като това би означавало, че отношението към нея е подобаващо и тя е радушно приета в семейството на Ногучи. Само че я виждам твърде често, както и всички стражи!

— Поне е жива! — възкликна Наоми. — Страхувах се, че е мъртва и Ногучи крият смъртта ѝ.

— Отнасят се с нея като със слугиня — отвърна Араи гневно. — Живее с прислужниците и се очаква да споделя и задълженията им. Баща ѝ няма право да я вижда. Тя е много красиво момиче и в най-скоро време ще се превърне в жена. Стражите се обзалагат кой първи ще я прелъсти. Правя всичко по силите си да я закрилям. Те знаят, че ще убия всеки, който я докосне. Но е срамно момиче от нейната фамилия да бъде подложено на такива унижения! — той внезапно млъкна. — Не мога да кажа повече; дал съм клетва за вярност пред владетеля Ногучи; за добро или за зло трябва да се примиря със съдбата си.

— Но не завинаги — рече Наоми с приглушен глас.

Араи хвърли поглед към Шизука, която се заслуша за момент и после му кимна леко. Той попита шепнешком:

— Знаете ли какви са намеренията на владетеля Отори? Нямаме много вести за него... хората говорят, че станал мекушав и изневерил на честта, за да си запази живота.

— Предполагам, че просто е невероятно търпелив — рече тя. — Каквито трябва да бъдем всички ние. Само че аз нямам връзка с него. — Погледна към Шизука, очаквайки тя да каже нещо, но Шизука остана безмълвна.

— Тук ми се налага да се уча на търпение — рече с горчивина Араи. — Ние сме разделени и безпомощни; седим отделно един от друг в мрака, обзети от съжаление за онова, което можеше да бъде. Дали някога нещо ще се промени? Ще загубя окончателно Кумамото, ако баща ми умре, а аз продължавам да гния тук. По-добре да действам и да се проваля, отколкото да продължавам по този начин!

Наоми не можеше да измисли какво друго да му каже в отговор, освен да го призове да продължава да проявява търпение, но преди да

успее да го стори, Шизука направи знак на Араи и той тутакси започна да говори за времето. Наоми отвърна с въпроси за здравето на съпругата му.

— Наскоро роди първото си дете — син — рече отривисто Араи.

Наоми хвърли поглед към Шизука, но момичето остана невъзмутимо. Наоми често си мислеше със завист колко ѝ бе провървяло, как можеше открито да си живее с мъжа, когото обича, и да му роди деца. Но Шизука вероятно сега ревнуваше от съпругата на своя любовник и неговия законен син. А какво щеше да се случи с по-големите момчета?

Мислите ѝ бяха прекъснати от нечий глас отвън; прислужницата плъзна вратата встрани. Отвън бе коленичил един от стражите на Араи. Той носеше съобщение, че капитанът трябва незабавно да се върне в крепостта.

Араи тръгна, без да каже нищо повече, освен обичайните вежливи слова на раздяла. Наоми се радваше, че той щеше да наглежда Каеде, но въпреки това отношението му я изпълни с тревога. Беше толкова невъздържан — и най-незначителната случка можеше да го извади от равновесие и тогава подозренията щяха да се насочат към нея и детето ѝ. Годишите търпеливо чакане от страна на Шигеру щяха да се обезсмислят. Шизука остана още малко, но когато прислужниците се заеха да приготвят банята и вечерята, наоколо вече бе твърде оживено и двете разговаряха само за обикновени неща. При все това, преди да си тръгне, Шизука каза:

— Утре заминавам за Ямагата. Ще заведа синовете си да постоят при мои роднини в планината. Ако желаете, можем да си правим компания по пътя.

Наоми тутакси бе обзета от желание да се озове в Тераяма и да се разходи из обгърнатите от покой градини, където за първи път бе срещнала Шигеру, бе изпитала разтърсващото чувство на разпознаването и непоклатимата увереност, че между двамата съществува силна връзка от предишен живот. Беше планирала да отиде в пристанищния град Хофу, да пътува с кораб до устието на Инугава и оттам нагоре по реката до Инуяма, но мисълта за предстоящото пътуване по море вече я разстройваше; нямаше причина да не промени плановите си и да поеме по междуградския път през Ямагата заедно с Шизука.

Беше поръчала паланкин за пътуването, но щом се озоваха отвъд покрайнините на града, побърза да слезе и да се качи на коня си, който един от мъжете водеше специално за нея. Шизука също яздеше. По-малкият ѝ син, който беше около седемгодишен, седеше зад нея, а по-големият имаше собствен малък кон, с когото се справяше уверено и умело.

При вида на момчетата я обзе дълбока тъга заради собствения ѝ син, който, ако беше жив, щеше да е на възрастта на Зенко, и заради неродените ѝ деца, които никога нямаше да съществуват — синовете ѝ от Шигеру. Щеше ѝ се да им вдъхне живот чрез силата на своя копнеж и на волята си — щяха да бъдат като тези момчета, със силни нозе, гъсти лъщящи коси и безстрашни черни очи.

Зенко яздеше с мъжете отпред — те се отнасяха към него с уважение, но не му спестяваха добронамерените си закачки. Смехът и шегите изпълваха по-малкия с ревност и на първата почивка той помоли майка си да му позволи да язди с брат си. Един от стражите се съгласи да го вземе на седлото зад себе си и двете жени останаха насаме по пътя, който се виеше покрай брега на реката — западната граница на Средната провинция. Разположените при всеки завой оризища бяха грижливо обработени и сега кълновете се засаждаха под съпровода на песни и удари на барабан. В плитките води газеха сиви и бели чапли, а откъм гората долитаха трели на коприварче. Дърветата искряха в нови зелени премени, а бреговете бяха обсипани с дивни цветя. Сладките реси на кестените привличаха стотици насекоми, въздухът бе топъл, но в сянката на гората продължаваше да се чувства студ.

Наоми повече не можеше да сдържа нетърпението си.

— Виждала ли си владетеля Отори? — попита тя.

— Срещаме се от време на време — отвърна Шизука, — но тази година не съм била в Хаги. Предишната го видях през пролетта и през есента.

Неочаквано за самата нея, очите на Наоми плувнаха в сълзи. Тя не каза нищо, опасявайки се, че гласът ѝ ще ѝ изневери. Макар че извърна глава, все едно се наслаждаваше на красотата на гледката, Шизука вероятно бе забелязала болката ѝ, тъй като продължи:

— Съжалявам, господарке, че аз го виждам, а вие не. Той не ви е забравил, мисли за вас непрестанно и с копнеж.

— Говорил е с теб за това? — възкликна Наоми, възмутена, че той споделя с нея техните тайни, обладана от жестока ревност, че тази жена може да го вижда, за разлика от нея.

— Не е необходимо. Говорим за други неща, които за всички нас е по-безопасно да не разкривам. Бяхте права, когато казахте на Араи, че владетелят Отори е търпелив. Освен това той съзнателно не показва истинската си същност пред света. Но нито за миг не забравя скритата си цел — да види Ййда мъртъв и да се ожени за вас.

Изречени от друг човек, тези думи я изпълниха с неизразимо възмущение. Тя погледна Шизука право в очите и попита:

— Дали някога ще се случи?

— Надявам се с цялото си сърце — отвърна Шизука.

— И владетелят Отори е добре? — просто искаше да продължава да произнася името му, да говори за него.

— Да. Поддържа имотите си с огромен успех, пътува много, понякога с чичо ми Кенджи. Двамата се сприятелиха. Владетелят Такеси също му е много близък и вече е изискан млад мъж. Всички се възхищават на владетеля Отори.

— Няма друг като него — рече тихо Наоми.

— И аз така мисля — съгласи се Шизука.

Известно време яздеха в мълчание, Наоми си мислеше за Шигеру. Бяха минали осем години от срещата им в Сейсенджи и шест години, откакто го бе видяла за последен път. Но на това пролетно пътуване отново се почувства като девойка, цялото ѝ тяло бе обладано от непреодолим копнеж да почувства ласка, да се превърне в част от този тучен и плодороден пейзаж, туптящ с енергията на живота.

Накрая попита:

— Възнамеряваш ли да прекараш лятото със семейството си?

— Само момчетата — отвърна Шизука. — Аз ще се върна в Ногучи, освен ако...

— Какво? — подкани я Наоми.

Шизука не отвърна, а продължи известно време да язди в мълчание. После каза тихо:

— Всъщност какво знаете за мен?

— В писмото си владетелят Отори ми каза, че си дала клетва да му помагаш, че си от Племето и че не трябва да казвам на никого. Зная, че години наред си живяла с владетеля Араи; изглежда той много те обича.

— Тогава мога да ви кажа следното — ако Племето не ми нареди друго, тъй като понастоящем ги устройва да съм с Араи.

— Мислех, че си свободна да вземаш самостоятелни решения — рече Наоми.

— Коя жена е независима? Вие и аз, по различни причини, разполагаме с повече свобода от обичайното и пак не можем да постъпваме както би ни се искало. Мъжете са груби и безмилостни — държат се така, все едно ни обичат, но нашите чувства нямат значение за тях. Както чухте миналата нощ, съпругата на Араи току-що му е родила син. Тя знае за моето съществуване и за момчетата. Араи живее открито с мен и го прави откакто бях петнайсетгодишна, но не е признал синовете ми, макар че, изглежда, ги обича и се гордее с тях. Десет години са много време в живота на един мъж. Предполагам, че един ден ще ми се насити и ще пожелае да се отърве от мен. Нямам илюзии по отношение на света, ще го разберете. На децата им се случват злополуки... — тя се взря в лицето на Наоми: — Простете, не исках да отварям стари рани. Но не възнамерявам да оставя синовете си там, където може да им се случи нещо лошо. Освен това носят фамилията Муто — те са деца на Племето. Време им е да започнат своето обучение, както сторих и аз на тяхната възраст.

— Какво представлява това обучение? — попита Наоми с любопитство. — За какво ви подготвя?

— Сигурно знаете за дейностите на Племето, господарке Маруяма. Повечето владетели рано или късно прибъгват до услугите ни.

— Не знам в Маруяма да има членове на Племето и самата аз никога не съм ги наемала! — възкликна Наоми и миг по-късно добави: — А може би трябва!

— Владетелят Отори не ви ли е казал за вашия коняр Бунта?

Наоми се обърна рязко на седлото. Бунта яздеше на известно разстояние зад тях, редом със Сачие.

— Бунта е от Племето?

— От него научих за срещите ви с владетеля Отори.

— Ще заповядам да го екзекутират! — избухна гневно Наоми. — Сачие ми обеща, че той ще пази тайните ми!

— Запази ги от всички, освен от мен. За щастие научих за тях и затова успях да предпазя и двамата ви. Аз също не съм ги разкрила пред никого. Не предприемайте нищо по отношение на него, не се издавайте, че знаете. Той ме уведомява за вашето местонахождение и безопасност. Ако някога ви се наложи да се свържете с мен, можете да го сторите чрез него.

Наоми направи усилие да овладее удивлението и гнева си. Шизука ѝ бе разкрила всичко това съвършено спокойно и сега се усмихваше. Опитвайки се да запази същата невъзмутимост, Наоми заяви:

— Владетелят Отори ми каза, че си се заклела във вярност към него. Значи ли това, че се надява по някакъв начин да използва Племето? Срещу Ийда имам предвид? — после добави: — Би ли могла да...?

Замълча, неспособна да изрече гласно тази идея, опасявайки се, че дори сред този слънчев пейзаж, където уж яздеха сами, можеше да ги чуе някой шпионин.

— Владетелят Отори изчаква подходящия момент — отвърна тихо Шизука, толкова тихо, че Наоми едва успя да я чуе. — И тогава ще действа.

Компанията на Шизука повдигна духа на Наоми и ѝ вдъхна надежда дотам, че ведрото настроение не я напусна и след като се разделиха в Ямагата. Шизука каза, че отива в къщата на чичо си, а Наоми пренощува в една странноприемница и на другия ден пое към храма, придружавана от Сачие, двама стражи и Бунта. Мъжете останаха с конете в хана, разположен в подножието на планината, а Наоми и Сачие поеха сами нагоре по стръмната пътека.

Тръгнаха рано сутринта. Капчици роса бяха обримчили бамбуковите треви и бяха превърнали паяжините в скъпоценни украшения. Както винаги тя почувства неудържимото привличане на духовния мир, който цареше в храма, и докато двете вървяха в мълчание, усети как я обзема познатото чувство на благоговение. Беше облечена със семплите дрехи на обикновена поклонница, а главата ѝ бе покрита с голям шал. Не беше проводила пратеници, които да съобщят за пристигането ѝ, поради което появата ѝ бе неочаквана.

В главния двор и около постройката за посетителки вишневите дръвчета вече прецъфтяваха и земята около тях бе застлана с розови и бели венчелистчета. Наоколо точно разцъфваха алени азалии и бели божури с червени връхчета.

Наоми се разходи из градините и дълго стоя при вира, наблюдавайки червените и златисти шарани, които се скупчваха под прозрачната водна повърхност. Беше започнала да вярва, че е една обикновена поклонница, отърсила се от всички грижи и тревоги на живота си, когато унесеността ѝ бе прекъсната от появата на игумена Мацуда Шинген.

Той се отправи бързешком към нея.

— Владетелко Маруяма! Нямах представа, че сте тук. Простете, че не ви посрещнах по-рано.

— Отче игумене — рече тя и се поклони доземи.

— Твърде неочаквано... но, разбира се, вашето присъствие за нас винаги е чест...

Краят на изречението му прозвуча въпросително. След като тя не отвърна, той рече много тихо:

— Владетелят Шигеру е тук.

Кръвта рухна във вените ѝ с такава сила, все едно щеше да избликне навън от тялото ѝ. Усети как очите ѝ се разширяват като на обезумяла и направи усилие да се овладее.

— Нямах представа — рече тя съвършено спокойно. — Надявам се, че владетелят Отори е в добро здраве — това бе всичко, което успя да изрече. *Изобщо не трябваше да идвам... сигурно неговото присъствие ме е привлякло. Трябва да си тръгна незабавно. Ако не го видя, ще умра!*

— Той се е уединил в планината — отвърна Мацуда. — Идва тук от време на време... макар че не сме го виждали от месеци. Предположих, че има някаква уговорка... като предишния път.

— Не — побърза да отрече тя. — Просто съвпадение.

— Значи няма защо да пращам съобщение на владетеля Шигеру?

— В никакъв случай. Не бива да прекъсвам медитацията му... а и е по-добре да не се срещаме.

Той я погледна въпросително, но не настоя.

Продължиха да разговарят за други неща — за положението в Маруяма, за дъщерята на Наоми, за красотата на пролетното време.

После той се извини и тя остана сама, докато денят взе да гасне и над планините се издигна сребърният сърп на луната, съпроводен от вечерницата.

Накрая студеният въздух на нощта я принуди да се прибере. Сачие бе още по-грижовна от обичайното. Наоми усети загрижеността на своята компаньонка и изпита неистово желание да поговори с нея, но не посмя — опасяваше се, че ако се опита да разкрие болката си, ще изгуби контрол над чувствата си. Изкъпа се в горещия извор под светлината на луната и звездите, отбелязвайки мислено белотата на кожата си през парата и водата, хапна малко и си легна рано, преди луната да е преполовила пътя си на небосклона. Лежа будна през по-голямата част от нощта, мислейки за луната и за това как тялото ѝ следва нейния цикъл. Щом луната започнеше да нараства, знаеше, че е най-способна да зачене — още една причина да не го вижда, защото зачеването на едно дете точно сега щеше да е истинско бедствие. При все това тялото ѝ, нехаещо за всичките ѝ страхове, копнееше за него със собствена животинска наивност.

Призори задряма, но бе събудена от настоятелния зов на врабците под стряхата, подтиквани от пролетта да се съешават и гнездят. Стана тихо и облече робата си, но недостатъчно тихо за Сачие, която се събуди и рече:

— Господарке, да ви донеса ли нещо?

— Не, ще се поразходя навън преди изгрева. После поемаме обратно към Ямагата.

— Ще дойда с вас — рече Сачие и отметна завивката си.

Наоми се чу да казва:

— Не отивам далече. Предпочитам да съм сама.

— Добре — отвърна Сачие след миг.

Аз съм обсебена, помисли си Наоми и наистина се движеше сякаш против волята си, все едно притеглена от духовете, през потъналата в роса градина и оттам нагоре в планината.

Светът никога не бе изглеждал тъй красив. Мъглата, която бе надвиснала над върховете, постепенно се разсея и утринната дрезгавина премина в златисто сияние. Възнамеряваше да поеме обратно, щом слънцето огрее стръмния хребет на изток, но дори и след това, когато въздухът стана по-топъл, все намираше някаква причина да продължи да върви — само до следващия завой, само да се

наслади на гледката към долината, докато пътеката стана равна и я изведе на малко открито пространство, където сред пролетните треви се издигаше огромен дъб.

Шигеру лежеше по гръб, подложил ръце под главата си. Първоначално тя предположи, че спи, но когато се приближи, видя, че очите му са широко отворени.

Сигурно е сън, помисли си тя. *Ей сега ще се събудя*, и стори онова, което би сторила в съня си — легна до него, прегърна го, положи глава на гърдите му и застина безмълвна. Усети ударите на сърцето му през плътта и костите на лицето си. Задиша в единен ритъм с него. Той се обърна леко, взе я в обятията си и зарови лице в косите ѝ.

Болката от раздялата се стопи. Тя усети как напрежението и страховете от последните години я напускат. Единственото, за което можеше да мисли, бяха дъхът му, ударите на сърцето му, настойчивият повик и твърдостта на тялото му, съвършеното ѝ желание за него и неговото за нея.

После си помисли: *Сега ще се събудя*, но картината не се промени внезапно. Въздухът върху лицето ѝ бе топъл, в гората птиците пееха, земята под тялото ѝ бе твърда, тревата — влажна.

Шигеру попита:

— Защо си тук?

— Пътувам за Инуяма. Почувствах, че искам да видя градините. Не знаех, че си тук — Мацуда ми каза снощи. Щях да си тръгна веднага, но тази сутрин нещо ме накара да поема насам — тя спря и потръпна. — Все едно бях омаяна. Ти си ме омагьосал.

— И аз мога да кажа същото. Снощи не можах да заспя... трябваше да се видя с Мацуда днес, преди да поема обратно към Хаги. Смятах да го направя рано и после да се върна в планинската си хижа... живях там с Мацуда, когато бях на петнайсет, бях негов ученик. Нещо ме накара да спра под това дърво. То е особено важно за мен, защото преди време тук видях хоо — свещената птица на мира и справедливостта. Надявах се да я зърна отново, но се опасявам, че докато Ийда е жив, тя няма да се появи в Трите провинции.

Споменаването на Ийда ѝ напомни за страха, който витаеше наоколо, и все пак тук, на това място, с него, се чувстваше защитена.

— Все едно съм селска девойка — рече тя с тъга. — Измъквам се тайно, за да се видя с моя любим.

— Ще отида и ще обявя пред твоите родители, че сме сгодени — рече той. — Ще се венчаем пред светилището, цялото село ще празнува и ще се напие!

— Ще трябва ли да напусна семейството си и да се преместя в къщата на баща ти?

— Да, разбира се, и майка ми ще те командва и ще те разплаква, а аз няма да мога да те защита, защото селските мъже ще ми се присмиват, че съм омаян от жена си! Но през нощта ще те правя щастлива, ще ти казвам колко те обичам и двамата ще си направим цяла сюррия дечица.

Прииска й се да не бе казвал тези думи, дори на шега. Все едно бе изрекъл нещо и със словата си му бе вдъхнал живот. Опита се да прогони страховете си.

— Пътувах с Муто Шизука до Ямагата, а преди това бях в Ногучи, където се видях с Араи Дайичи. Той ме попита за намеренията ти, тъй като чул, че се интересува единствено от земеделие.

— И ти какво му каза?

— Само че си търпелив, за разлика от него. Той е на ръба да се разбунтува, струва ми се. Трябва му само някаква незначителна случка или оскърбление, за да избухне.

— Не бива да действа самостоятелно, нито прибързано. Сега за Ийда би било съвсем лесно да го смаже и да го отстрани.

— С Шизука си говорихме за Племето. Хрумна ми, че можем да се възползваме от услугите им. Владетелю Шигеру, не можем да продължаваме по този начин. Трябва да действаме. Да убием Ийда! След като не можем да се изправим срещу него в битка, трябва да намерим някой да го убие!

— И аз мислих за същото. Даже го обсъдих с Шизука. Тя даде да се разбере, че няма да е против, но не ми се иска да я моля за такова нещо. Жена е, има деца. Ще ми се да можех да се изправя лично срещу Ийда и да се бия с него, но се опасявам, че ако отида в Инуяма, все едно му се поднасям на тепсия.

И двамата замълчаха за момент, мислейки за младия воин от фамилията Янаги, който бе намерил смъртта си на крепостната стена.

— От Племето не желаят отстраняването на Ийда — той наема мнозина от тях. Значи можем да действаме само с човек, на когото имаме пълно доверие, иначе се изправяме пред риска просто да разкрием плановете си пред Племето, което означава и пред Тохан. Доколкото виждам, няма друг освен Шизука.

Наоми прошепна:

— След няколко седмици ще бъда в Инуяма. Ще се озова в негово присъствие.

— Не си го и помисляй! — възкликна Шигеру, обзет от тревога. — Каквито и бойни умения да притежаваш, не можеш да се мериш с него, а и той непрестанно е ограден с воители, скрити стражи и членове на Племето. И ти, и дъщеря ти ще умрете, а ако ти си мъртва, моят живот става безсмислен. Трябва да продължим да се преструваме, да не правим нищо, което би могло да събуди подозренията му, и да чакаме да ни се открие сгоден случай.

— И подходящ убиец — добави Наоми.

— Така е.

— Трябва да се връщам. Сачие ще се тревожи за мен. Не искам някой да тръгне да ме търси.

— Ще тръгна с теб.

— Не! Не бива да ни виждат заедно. Веднага щом се върна в храма, потеглям за Ямагата. Днес не ходи там.

— Добре — съгласи се той. — Сигурно си права. Ще се върна в моята уединена хижа и ще остана там още една нощ.

Тя внезапно почувства, че сълзите застрашително напират в очите ѝ и стана, за да ги скрие.

— Само ако бях селска девойка! Но аз имам тежки отговорности — към своя клан, към дъщеря си.

— Владетелко Маруяма — рече той официално, след като също се изправи на крака. — Не се отчайвай. Няма да чакаме още дълго.

Тя кимна, без да смее да заговори. Никой повече не погледна другия. Той се наведе и взе да събира вещите си, окачи меч на пояса си и пое нагоре по планинската пътека, а тя тръгна обратно по пътя, по който бе дошла, с тяло, все още изпълнено с възторга от срещата, и съзнание, вече подгонено от страха.

Прекара дните на пътуването в опити да се успокои, уповавайки се на методите, на които бе обучавана от дете, за овладяване на ума и тялото. Каза си, че повече не трябва да допуска подобни срещи, че трябва да престане да се държи като наивна селска девойка, увлечена по някой земеделец. Ако бе писано двамата с Шигеру да имат бъдеще заедно, то можеше да настъпи единствено чрез техния самоконтрол и предпазливост. Но някъде в дълбините на своето съзнание и тяло тя вече знаеше, че е твърде късно да бъдат предпазливи. Знаеше, че вече е заченала дете, онова дете, което копнееше да има, но което не биваше да се роди.

Обмисли възможността незабавно да се върне в Маруяма, но подобно действие би могло да се приеме от Ийда като оскърбление и да увеличи подозрителността му до степен, в която да навреди на Марико. Чувстваше, че трябва да продължи пътуването си — очакваха я в Инуяма; вече бяха проводени пратеници. Ийда никога нямаше да приеме каквито и да било извинения за болест или неразположение, само щеше да се обиди. Единственото, което ѝ оставаше, бе да завърши пътуването си, както бе планирано... и да продължава да се преструва.

Пътят ѝ минаваше през сърцето на Средната провинция — някогашните земи на Отори, които след Яегахара бяха прехвърлени на Тохан. Местните жители бяха отказали да станат Тохан и бяха понесли прословутите жестокост и потисничество на източния клан. Тя чу твърде малко по пътя и на местата, където спираха да пренощуват, тъй като някогашните открити и енергични хора бяха станали мълчаливи и подозрителни, и то с основание. На места видяха следи от скорошни екзекуции. Във всяко село бе изложено на показ табло, упоменаващо наказанията за нарушаване на разпоредбите — повечето от тях включващи изтезания и смърт. На разклона, където междуградският път се раздвояваше и северният отвеждаше към Чигава, а източният към Инуяма, носачите на паланкина спряха за почивка пред малка странноприемница, в която се сервираха чай, ориз, фиде и сушена риба. Докато слизаше, Наоми зърна друго предупреждение — тук, от покрива за краката бе провесена голяма сива чапла. Беше полужива, от време на време припляскваше с крила, като отваряше и затваряше човка в стихваща болка.

Наоми бе потресена от гледката, отвратена от тази ненужна жестокост. Тя викна на мъжете да свалят птицата. Приближаването им я подплаши и тя умря, докато се съпротивляваше на опитите им да я спасят. Щом я положиха на земята пред нея, тя коленичи и докосна тъмнеещото оперение, взря се в помътнелите очи.

Възрастният ханджия излезе припряно навън и възкликна, обзет от паника:

— Господарке, не бива да я пипате! Всички ще бъдем наказани!

— Оскърбление е за Бог да се отнасяме по този начин с чедата му — отвърна тя. — Със сигурност ще донесе нещастие на всички пътници.

— Това е само птица, а ние сме хора — измърмори ханджията.

— Защо му е на някой да изтезава птица? Какво означава това?

— Предупреждение.

Той не желаше да каже нищо повече, а тя знаеше, че не бива да настоява заради собствената му безопасност, но споменът продължаваше да я терзае през последната част от пътуването ѝ през планината, ограждаща Инуяма. Хубавото пролетно време продължаваше, но Наоми не се наслаждаваше на синьото небе, на южния вятър. Над всичко вече тегнеше злокобната сянка на умиращата чапла.

Последната нощ, когато се намираше на няколко часа път от столицата, Наоми прекара в малко село край реката и докато приготвяха храната, помоли Сачие да говори с Бунта. Може би той щеше да разбере нещо от местните жители.

Когато се върна, двете със Сачие вече приключваха вечерята си.

— Срецнах няколко души от Чигава — рече той тихо, след като коленичи пред нея. — Никой не иска да говори открито. Тохан имат шпиони навсякъде. Но тези мъже ми разказаха малко — чаплата е предупреждение, както рече ханджията. Има някаква група... или движение... в Средната провинция, наречено „*Вярност към чаплата*“. Тохан се опитват да го смажат. Напоследък в Чигава и околните области е имало много размирици. Всичко е свързано със сребърните мини. Движението там явно е много силно — животът на миньорите става все по-окаян; мнозина се укриват и бягат в планините; млади хора, дори деца са принудени да заемат техните места. Мъжете казват,

че това е робство, а при управлението на Отори те никога не са били роби.

Тя му благодари, без да попита нищо повече. Чувстваше, че е чула твърде много. „Вярност към чаплата“ — това биха могли да бъдат само поддръжници на Шигеру.

На следната сутрин стана рано и пристигна в столицата малко след пладне. Беше извършвала това пътуване много пъти, но никога не успяваше да се отърси докрай от страха, който ѝ внушаваше крепостта на Ийда с нейните черни зидове. Тя господстваше над града, стените се издигаха от самия ров и отраженията им блещукаха в мудните зеленикави води на реката. До главния мост водеше тясна улица, която се виеше на зигзаг. На това място, макар че бе идвала неведнъж и стражите вече я познаваха, тя и Сачие трябваше да слязат от паланкините, докато ги претърсят щателно — въпреки че, помисли си тя с неприязън, вътре би могъл да се скрие само най-дребният и гъвкав убиец.

Претърсването бе унижително, но подозренията на Ийда бяха съвсем основателни — мнозина мечтаеха да го видят мъртъв — и наистина, както бе казала на Шигеру, тя самата би го убила със собствените си ръце, стига да можеше. Но си наложи да прогони всички подобни мисли от съзнанието си и изчака безстрастно и невъзмутимо, докато ѝ позволиха да продължи.

Качи се отново в паланкина и носачите минаха през главния вътрешен двор в посока към южния, където бе разположена резиденцията на Ийда. Тук тя слезе отново, за да бъде посрещната от двама приближени на Ийда. Носачите и нейните хора се върнаха през моста в града, а тя и Сачие, както и техните две прислужници, последваха жените през портите на резиденцията, надолу по ъгловатите стълби в градините, които се простираха на значително разстояние чак до речния бряг. Ароматът на цветята беше навсякъде — моравите перуники около потока, който течеше през градините, току-що бяха почнали да цъфтят, а тежките цветове на глицинията се спускаха като ледени висулки от покрива на беседката.

Наоми и Сачие изчакаха, докато прислужниците им свалиха сандалите и донесоха вода да измият нозете им, след което стъпиха на лакирания дървен под на верандата. Беше построена наскоро и

опасваше цялата резиденция. Когато пристъпваха по дъските, те откликваха с тихи звуци, наподобяващи птичи трели.

— Какво е това? — попита слисана Сачие една от прислужниците.

— Направиха го тази година по заповед на владетеля Ийда — прошепна тя тихо. — Истинско чудо, нали? Дори и котка не може да премине по него, без да го накара да запее. Наричаме го славеевия под.

— Не съм чувала за такова нещо — рече Наоми и сърцето ѝ се сви още повече. Явно Ийда бе подсигурил своята неуязвимост.

Резиденцията бе украсена пищно — златен варак покриваше гредите на тавана и орнаментите по стените, изобразяващи троен дъбов лист. Подовите на коридорите до един бяха от полиран кипарис, а стените бяха украсени с ярки рисунки на тигри, пауни и други екзотични животни и птици.

Поеха в мълчание към най-уединената част във вътрешността на резиденцията — женските помещения. Тук украсата бе по-сдържана, животните бяха заменени от нежни цветя и риби. Наоми бе въведена в стаята, която обикновено заемаше; прислужници отнесоха в склада сандъците и кошовете, съдържащи нейни дрехи, дарове за владетелката Ийда, както и нови роби и книги за Марики, и Сачие отиде с тях, за да надзирава разопаковането; сервиран бе чай в елегантни бледозелени купички.

Наоми го изпи с радост, тъй като следобедът ставаше все потопъл, след което седна и се опита да се успокои.

Сачие се върна с Марики. Момичето поздрави майка си официално, с дълбок поклон, а после пристъпи по-близо и се озова в обятията на Наоми. Както всеки път тя почувства прилив на облекчение, почти като напора на млякото в майчината гръд, че детето ѝ е живо и здраво, достатъчно близко, за да може да я прегърне, да погали косите ѝ, да ги отмахне от челото ѝ, за да се взре в очите ѝ, да почувства сладкия ѝ дъх.

— Чакай да те погледна! — възкликна тя. — Растеш толкова бързо. Пребледняла си. Добре ли се чувстваш?

— Вече да. Миналия месец имах настинка и кашлях дълго. Сега съм добре, след като зимата най-накрая си отиде. Но мама също изглежда малко бледа! Да не си била болна?

— Не, просто съм уморена от пътуването. И, разбира се — развълнувана, че те виждам.

Марико се усмихна и в очите ѝ блеснаха сълзи.

— Колко време ще остане мама?

— Опасявам се, че този път няма да е много — видя как Марико полага усилие да скрие разочарованието си. — Имам неотложни дела в Маруяма — добави тя и почувства как утробата ѝ се свива от страх.

— Надявах се да останеш до края на проливните дъждове. Тук е толкова скучно, когато вали всеки ден.

— Трябва да тръгна, преди да започнат — рече Наоми. — Не бива да ме забавят.

Тъй като дъждовете можеха да траят пет или шест седмици, а тя трябваше да прекара това време сред жените, които знаеха всичко една за друга, в това число и кога всяка от тях трябва да се уедини, докато трае месечното ѝ кървене — обичай, спазван от Тохан. Тези жени имаха толкова малко неща, с които да запълват времето си, че щяха да я наблюдават ден и нощ; тя се страхуваше от тяхната скука и злоба.

— Сачие ти е донесла още книги — рече тя с привидна веселост. — Ще имаш с какво да се занимаваш, докато си принудена да стоиш вътре заради дъжда. Сега ми разкажи новините. Как е господарката Ийда?

— Беше много болна през зимата, имаше някакво възпаление на белите дробове. Беше ме страх за нея — Марико сниши гласа си до шепот. — Нейните жени казват, че ако умре, владетелят Ийда ще трябва да избере или теб, или мен.

— Но, слава Богу, тя е още жива и ние се надяваме, че ѝ предстоят още дълги години добро здраве. Как е нейният малък син? Баща му трябва да е много горд с него.

Марико сведе поглед.

— За съжаление той е крехко дете. Не посяга към меча и се страхува от коне. Сега е шестгодишен. Други момчета на неговата възраст вече се обучават като воители, но той не се отделя от майка си и от бавачката си.

— Тъжно. Не мога да си представя, че владетелят Ийда проявява търпение към него.

— Не, момчето се ужасява от баща си повече, отколкото от всичко останало.

Наоми видя малкото момче, което се казваше Кацу, по-късно същия ден, когато се присъедини към Ийда за вечеря. Бавачката го въведе, но той хленчеше и капризничеше, поради което скоро бе отведен. Не изглеждаше особено интелигентен и със сигурност не беше нито самоуверен, нито смел.

Тя изпита съжаление към детето и неговата майка. Всички мъже очакваха съпругите им да им родят синове, но колко често тези синове се оказваха разочарование или дори заплаха! Ийда щеше да превърне живота и на двамата в мъчение. Опита се да не мисли как това на свой ред щеше да се отрази на собственото ѝ положение. Само ако Ийда имаше щастлив брак и дузина синове! Неудовлетворението го караше да замисля смяна на съпругата и насочваше вниманието му към нея. Но тя дори не желаше да размишлява по тези въпроси, за да не допусне надеждите и страховете ѝ да подкопаят самообладанието ѝ и да я издадат.

На следващата сутрин бе извикана при Ийда и откън бе посрещната от един мъж, за когото знаеше, че се ползва с особеното му благоволение.

— Владетелю Абе — поздрави го тя, макар и да смяташе, че да го нарече „владетел“, бе твърде ласкателно за него, тъй като Ийда му оказваше чест, далеч надвишаваща ранга на фамилията му.

Поклонът му бе престорен. Тя подозираше, че също като повечето воители от изтока той не храни особено уважение към традицията на Маруяма, а самата нея счита за отклонение, което трябва да бъде отстранено по най-бързия начин.

Колко скоро можеше да се прости с властта си, колко непоносимо можеше да бъде унижението ѝ, ако някой научеше за детето! Щеше да ѝ се наложи да сложи край на живота си. Ийда щеше да се ожени за дъщеря ѝ, а Маруяма да стане собственост на Тохан. *Но ако се самоубия, това ще означава, че съм престанала да се надявам, каза си тя, а аз все още не съм, не съм. Ще направя всичко, което е във властта ми, за да видя как Ийда пада от власт, как Шигеру възстановява законното си положение, а аз ставам негова съпруга и двамата заживяваме заедно. Повече няма да има жестокости, няма да има изтезания, нито заложници.*

С възобновена решимост да противостои на тиранията му тя пристъпи в приемната и падна на колене, оттегляйки се в себе си,

скривайки омразата си към него зад елегантната външност и интригуващото поведение на красива жена.

Ийда я огледа преценяващо и тя почувства неговия интерес и желание.

— Моля, изправете се, владетелко Маруяма. Толкова се радвам да ви видя отново.

Той бе много по-вежлив от подчинения си — бе най-големият син от древна фамилия и бе обучен на обноски още от дете; освен това бе запознат с всички различни форми на човешкото общуване и използваше любезността, както използваше и жестокостта — за постигане на целите си и за собствена изгода. При все това вежливите думи прозвучаха нелепо на неговия груб източен диалект и тя не се почувства нито поласкана, нито обезоръжена.

— Винаги идвам в Инуяма с най-голямо удоволствие — отвърна тя. — Толкова съм благодарна на владетеля Ийда и неговата съпруга за грижата им към моята дъщеря.

— Тя изглежда здраво дете и расте тъй бързо, макар че не може да се сравнява с майка си по красота.

Тя не отвърна, а само се поклони в знак на благодарност за направения комплимент.

— Надявам се, че ще ни окажете честта да ни гостувате поне няколко седмици.

— Любезността на владетеля Ийда е неимоверна. За съжаление трябва много скоро да се върна в Маруяма, тъй като имам там неотложни дела. Освен останалите задължения приближава и годишнината от смъртта на баща ми.

Той не каза нищо, а продължи да я наблюдава с изражение на скрито задоволство.

Знае за Шигеру, помисли си тя и усети как сърцето ѝ забива учестено, а кръвта се оттегля от лицето ѝ. Но не даде израз на страховете си, а просто го изчака невъзмутимо да заговори отново, като си напомни, че една от неговите стратегии е да се прави, че знае всичко за хората, докато те се пречупят и си признаят неща, които далеч надхвърлят собствените му подозрения, като по този начин сами се уличават и обричат на смърт.

Накрая той наруши мълчанието.

— Какви новини ми носите от Западната провинция? Предполагам, че сте спрели в Ногучи. Надявам се, че Ногучи държи Араи под контрол.

— Понастоящем владетелят Араи е един от най-доверените васали на владетеля Ногучи — отвърна тя.

— А какво знаете за Отори?

— Твърде малко. От години не съм стъпвала във владението.

— При все това чувам, че си падате по чапли...

— Видях едно божие създание да страда — отвърна тя. — Не разбрах какво означава.

— Но сега вече разбирате? „Вярност към чаплата“! Почти забавно. Тези хора не знаят в какво се е превърнал Шигеру. Бих се обзаложил, че няма да се строят под знамето „Вярност към Зеমেделеца“.

Той се засмя и зачака тя да го последва.

— Разправят, че Земеделеца отглеждал богата реколта от сусам — рече той презрително.

Не знае, осъзна тя и заяви с престорено пренебрежение:

— Предполагам, че сусамът е полезна култура.

— Шигеру е по-полезен като земеделец, отколкото някога е бил като воин — измърмори Ийда. — Все едно, щях да съм значително по-доволен, ако беше мъртъв.

Тя не можа да си наложи да изрази съгласие, само повдигна леко вежди и се усмихна.

— Някога разправяха, че бил майстор на меча — рече Ийда. — Сега хората говорят за неговата почтеност и достойнството му. Бих искал да попадне под моята власт и тогава да му видя достойнството. Но той е твърде хитър, за да напусне някога Средната провинция.

— Няма по-велик воин от владетеля Ийда — прошепна тя, като си мислеше, че е цяло щастие, дето е тъй суетен и никое ласкателство не му идва в повече.

— Предполагам, че сте видели моя славеев под? — рече той. — Уменията ми на воин не са единственото, което притежавам. Освен това съм коварен и подозрителен, никога не го забравяйте!

Аудиенцията приключи и тя се върна в помещенията си.

Дните се точеха дълги и скучни, ако не се смяташе удоволствието, че е с дъщеря си. Тревогата ѝ се засилваше. Месечното

й кървене закъсня с два дни, с три дни, а после и със седмица. Тя се опасяваше, че физическите промени в тялото ѝ, особено сутрешното неразположение, ще бъдат забелязани твърде бързо и знаеше, че не бива повече да отлага заминаването си. Вечер легеше будна и се опитваше да планира какво трябва да се случи, щом се прибере в Маруяма. Кой можеше да ѝ помогне? Обичайните ѝ лекари бяха все мъже. Не можеше да понесе да им разкрие тайната си. Нито можеше да поиска от Сачие или сестра ѝ Ерико да ѝ помогнат да убие собственото си дете, макар че и двете разбираха от билки, баене и лечителство. Единственият човек, когото можа да измисли, бе Шизука. Вероятно тя също знаеше такива неща. Освен това щеше да я разбере и да не я съди...

Ден преди да напусне Инуяма тя прати Бунта със съобщение, в което умоляваше Шизука да пристигне в Маруяма незабавно.

Марико бе дълбоко разочарована от нейното заминаване и раздялата им бе съпроводена със сълзи и от двете страни. Пътуването на връщане бе трудно — все едно всички се бяха наговорили да ѝ създават неприятности. Внезапно времето стана необичайно топло за сезона, дъждовете започнаха още преди да е излязла от Ямагата, но тя държеше да се прибере у дома, а не да остане в града, тъй че последната седмица от пътуването премина в непрестанен дъжд. В отсъствие на Бунта конете бяха раздразнителни и своенравни. Всичко бе подгизнало и пропито с миризма на плесен. Сачие се разболя от настинка, която я накара да се почувства още по-нещастна от необяснимата причина, принудила Наоми да бърза толкова. Но колкото и да бе неприятно на пътя, онова, което я очакваше вкъщи, бе значително по-тревожно и я изпълваше с неистов страх. Знаеше какво трябва да стори, но не знаеше как да намери силите за това.

ЧЕТИРИЙСЕТ И ПЕТА ГЛАВА

Когато Наоми се прибра у дома, нейната спътница Сачие, която я познаваше отблизо, бе започнала да подозира какво се е случило. Щом се озоваха сами в резиденцията, двете жени се втренчиха една в друга. В очите на Сачие се четеше въпрос. Наоми можа само да кимне.

— Но как? — подхвана Сачие.

— В Тераяма. Беше там. Не ми казвай нищо. Зная каква глупачка съм била. Сега ще се освободя от него.

Видя как Сачие потръпна и това я изпълни с неоснователен гняв.

— Не те моля да имаш нещо общо с това. Ако ти е обидно, остави ме. Някой ще дойде да ми помогне — тя замълча за момент и после добави с пресекуващ глас: — Трябва скоро да е тук.

— Господарке Наоми! — Сачие протегна ръце към нея, все едно се канеше да я прегърне, но Наоми не помръдна.

— Никога няма да ви изоставя в такъв момент. Но няма ли друга възможност?

— Не виждам каква — отвърна с горчивина Наоми. — Ако можеш да измислиш някакъв изход, някакъв начин да не убивам детето на владетеля Шигеру, кажи ми. Иначе не ме съжалявай, защото това ме срина. Ще плача по-късно, когато всичко свърши.

Сачие се поклони със сълзи на очи.

— Междувременно можеш да кажеш на останалите от къщата, че съм настинала лошо. Няма да виждам никого, освен жената, с която яздихме до Ямагата — Муто Шизука. Тя трябва да дойде скоро — повтори Наоми, вперила поглед в градината, където дъждът се сипеше монотонно.

Два дни по-късно времето за кратко се оправи и в един отрязък от слънце и ясно небе Шизука пристигна с Бунта.

Сама в стаята с Наоми, тя изслуша безмълвно кратката молба, не попита за никакви обяснения и не предложи никакво съчувствие.

— Ще се върна довечера. Не яжте и не пийте нищо. Опитайте се да починете. Довечера няма да спите и ще бъдете болезнено.

Върна се с билки, от които направи горчива отвара и помогна на Наоми да я изпие. След няколко часа спазмите започнаха, последвани от жестоки болки и силно кървене. Шизука остана при нея през цялата нощ, бършеше потта от лицето ѝ, отмиваше кръвта и я успокояваше, че всичко скоро ще отmine.

— Ще имаш други деца — прошепна тя. — Като мен.

— Значи и ти си го преживявала — рече Наоми и даде воля на сълзите си, както за Шизука, така и за себе си.

— Да, първото ми дете. По онова време за Племето не беше изгодно да имам дете. Моята леля ми даде същата отвара. Бях покрусена. Но ако от Племето не ми го бяха причинили, никога нямаше да посмея да им се опълча, за да помогна на владетеля Шигеру и да запазя вашата тайна. Мъжете не могат да предвидят последствията от своите действия, защото не вземат под внимание човешкото сърце.

— Ти влюбена ли си във владетеля Шигеру? — чу се да пита Наоми. — Затова ли правиш толкова за нас? — тъмнината и близостта помежду им ѝ вдъхнаха смелост да изрече тези думи.

Шизука отвърна със същата откровеност.

— Обичам го силно, но двамата никога няма да бъдем заедно в този живот. Тази щастлива съдба се пада на теб.

— Досега съдбата ми е донесла предимно мъка — рече Наоми. — Но никога не бих си избрала друг.

Призори болката намаля и тя успя да поспи. Когато се събуди, Сачие беше в стаята, а Шизука се готвеше да си тръгне. Наоми изпита страх при мисълта за заминаването ѝ.

— Остани още малко! Не ме оставяй още!

— Господарке, не мога да остана. Изобщо не трябва да съм тук. Някой ще разбере и това ще изложи на опасност всички ни.

— Нали няма да кажеш на владетеля Шигеру? — попита Наоми и щом произнесе името му, избухна в сълзи.

— В никакъв случай! И бездруго може да мине доста време, преди да го видя отново. Вие може да го видите преди мен. Трябва да почивате и да възстановите силите си. Заобиколена сте от много хора, които ви обичат и ще се погрижат за вас.

Когато Наоми се разплака още по-безутешно, Шизука се опита да я успокои.

— Следващия път, като тръгна за Хаги, първо ще дойда тук. Тогава ще можете да му пратите съобщение.

Бяха минали девет седмици от деня, в който Наоми бе лежала до Шигеру като в сън.

Животът на детето бе прекратен бързо и лесно. Тя дори не можеше да се моли открито за душата му, нито да даде израз на мъката и гнева си, че няма право да живее свободно с мъжа, когото обича. Налегна я мрачна горест, все едно бе обсебена от тъмен дух. Понякога заливаше с гневни изблици своите васали и слуги, което накара старейшините да заговорят помежду си, че тя проявява неразумността, характерна за една жена, и вероятно няма да е в състояние да управлява сама. Бяха на мнение, че е по-добре да се омъжи за Ийда или за някой негов избраник, с което я вбесяваха още повече.

Когато лятото отмина и настъпи по-хладна есен, тя все още не се бе възстановила напълно и почна да очаква със страх идващата зима. Възнамеряваше отново да пътува за Инуяма, но си даваше сметка, че не е достатъчно добре, за да се изправи пред Ийда и да запази самообладание. В същото време се страхуваше, че може да го оскърби и още повече да разочарова Марико.

— Животът ми е безнадежден — рече тя в отчаяние една вечер на Сачие и на нейната сестра Ерико. — Просто трябва да го приключи.

— Не говорете по този начин! — възкликна умолително Сачие. — Нещата ще се оправят.

— Всичко със здравето ми е наред — отвърна Наоми. — Но не мога да се освободя от този ужасен мрак, който е обгърнал душата ми — после прошепна: — Само ако можех да изкажа... какво се случи... чувствам, че ще бъда опростена. Но не мога и докато е така, никога няма да постигна покой.

Ерико и Сачие си размениха бързи погледи и Сачие рече също тъй тихо:

— Двете със сестра ми не бяхме в състояние да ви помогнем за онова, от което имахте нужда по-рано. Но може би сега ще можем да ви предложим изцеление.

— За такова страдание няма билки — рече Наоми.

— Но има човек, който може да ви помогне — заяви колебливо Ерико.

Известно време Наоми остана безмълвна. Тя бе казала на Шигеру, че е запозната с вярванията на Скритите и дори изпитва дълбоко съчувствие към тази подложена на гонения секта. Но не му беше казала... тъй като тайната не бе нейна, за да има право да я разкрие... че и Сачие, и Ерико са вярващи, че Мари — племенницата на изтезания мъж, когото Шигеру бе спасил преди години близо до Чигава — работи в крепостта и чрез нея двете жени поддържаха връзка със Скритите из цялата Западна провинция, както и с Харада Томасу — някогашния воин на Отори, който бе станал нещо като пътуващ проповедник, след като бе служил на Несуторо като ученик и прислужник. Бе разговаряла многократно с двете сестри за тяхната съдба и в миналото неведнъж бе изпитвала копнежа да се остави също като тях на любовта и милостта на една Върховна същност, която щеше да я приеме такава, каквата е — обикновено човешко същество, нито по-добро, нито по-лошо от всяко друго. Но сега бе отнела живот, бе извършила непростим грях и не можеше да се покае, защото ако имаше избор, би сторила същото.

— Зная какво имате предвид — рече тя накрая. — Бих се обърнала към всяка духовна същност, която би ми донесла успокоение. Но аз съгреших непоправимо, като причиних смъртта на собственото си дете. Не мога да се моля открито на Просветления, нито да отида в светилището. Как тогава да се обърна към вашия бог, към Тайния, когато неговата първа заповед към вас е да не убивате?

— Той знае всичко, което таи сърцето ти. Неговата първа заповед е да го обичаме; втората — да обичаме всички люде и да прощаваме на онези, които ни мразят. Любовта е онази, която ни възпира да отнемаме нечий живот. Само той може да реши. Ние живеем в света на хората и ако се покаем, вярваме, че той ще ни разбере и ще ни прости.

— Ще прости и на вас — добави Сачие и хвана Наоми за едната ръка.

Ерико я хвана за другата и двете застинаха със сведени глави. Наоми знаеше, че сестрите се молят, и се помъчи да успокои сърцето и мислите си.

Заблуждават се, помисли си тя. Там няма нищо... а и да имаше, не бих могла да се вслушам в гласа му, защото съм владетел и трябва да управлявам със сила.

Но колкото повече потъваше в тишината, толкова по-ясно осъзнаваше някаква същност извън себе си, някакво по-всеобхватно присъствие, което се извисяваше над нея и в същото време чакаше смирено да се обърне към него. Внезапно осъзна как това може да бъде най-върховната клетва за вяност, която човек може да даде — да коленичи пред тази върховна същност и искрено да ѝ предостави и тялото, и душата си. Беше противоположното на светската власт на военачалници като Ийда и може би единствената сила, която би могла да възпре тези мъже.

И тя се обърна и прошепна:

— Съжалявам — и усети почти недоловимо докосване, сякаш някой бе положил целителна длан върху сърцето ѝ.

През зимата често разговаряше със Сачие и Ерико, молеше се заедно с тях и преди настъпването на новата година бе приета в общността на Скритите. Осъзна, че има много равнища на вяра и че мнозина, за които дори не бе подозирала, ги владееха. Даде си сметка за мрежата, която бяха изградили не само в западното владение, а и навсякъде в Трите провинции, макар че в земите на Тохан все още бяха подложени на гонения. Предаваше се от ухо на ухо, че самият Ийда участвал в тяхното преследване и убийствата му доставяли искрена наслада.

Наоми всячески се бе съпротивлявала на вярата. За нея едно такова решение съвсем не беше лесно. Гордостта, която изпитваше от собственото си положение и от произхода си, не ѝ позволяваше да се приравнява с обикновените хора. Смяташе, че винаги се е държала с тях честно и справедливо, но да ги счита за равни, за нея бе неестествено и оскърбително. При все това вярата ѝ донесе чувство за опрощение, а опрощението ѝ донесе покой.

Вътре в нея съществуваха и други противоречия, за които сякаш нямаше решение. Ученията на Скритите забраняваха отнемането на живот, но единственият начин да освободи дъщеря си и да постигне не само щастие за себе си, но и мир и справедливост за Трите провинции, можеше да се осъществи само чрез смъртта на Ийда. Спомняше си дискусиите, които бе имала с Шигеру за убийството му; трябваше ли сега да се откаже от всички свои планове и да остави наказанието на Ийда в ръцете на Тайния, който виждаше всичко и въздаваше правосъдие след смъртта?

Всеобхватна е мрежата небесна, рехава, но не пропуска, каза си тя.

Мислеше за Шигеру непрестанно, макар че нямаше особени надежди да го види или да получи вести от него. Тайната им замалко не бе разкрита, а опасността, с която се бяха разминали на косъм, я бе потресла — не можеше да понесе отново подобен риск. Въпреки това продължаваше да копнее за него, да го обича силно, да изпитва непреодолимо желание да му разкаже за детето и да го помоли за прошка. Цяла зима му писа писма, които се надяваше да прати по Шизука, а после късаше на малки парченца и изгаряше.

Настъпи пролет, снегът се стопи, пратеници, търговци и пътници отново поеха на дълж и на шир из Трите провинции. За щастие Наоми нямаше много време за мрачни мисли, тъй като бе заета непрестанно. Трябваше да си възвърне контрола и управлението на своя клан, които ѝ се бяха изплъзнали за известно време, докато беше болна. Дори когато времето бе твърде лошо, за да язди навън, тя провеждаше редица съвещания със старейшините на клана, за да обсъдят многобройните решения, които трябваше да се вземат относно търговията, промишлеността, мините и земеделието, военните дела и дипломацията.

Когато ѝ оставаше време, тя обичаше да се уединява със Сачие и Ерико, да им приготвя чай в къщата за чайна церемония, построена още от баба ѝ. Ритуалът придобиваше някои от свещените качества на споделената храна на Скритите. Обикновено им прислужваше Мари, която им носеше гореща вода и малки питки от подсладени кестени или бобено тесто. Често към тях се присъединяваше и Харада Томасу и всички се молеха заедно.

Един ден в петия месец, за радост на Наоми, ѝ бе съобщено за пристигането на Шизука и Мари я доведе в градината.

Шизука пристъпи прага на постройката за чайна церемония и коленичи пред Наоми, после седна, вдигна глава и се взря в лицето ѝ.

— Владетелката Маруяма е оздравяла — рече тя тихо — и е възвърнала цялата си красота.

— А ти, Шизука, добре ли си? Къде прекара зимата? — Наоми си каза, че Шизука изглежда необичайно бледа и смирена.

— Цяла зима бях в имението на Ногучи, с владетеля Араи. Смятах, че ще мога сега да тръгна към Хаги, но тук в Маруяма се

случи нещо, което сериозно ме разтревожи.

— Можеш ли да ми кажеш какво?

— Възможно е да се окаже маловажно и просто аз да си въобразявам. Стори ми се, че видях на улицата чичо Кенджи. Всъщност не го видях, а долових мириса му... той има много характерен мирис... и после осъзнах, че някой използва едно от уменията на Племето, за да прикрива присъствието си. Беше пред мен и срещу вятъра, тъй че не вярвам да ме е видял. Но това ме обезпокои. Защо е тук? Той рядко идва толкова далеч на запад. Опасявам се, че ме наблюдава. По някакъв начин съм събудила подозренията му. Не бива да ходя в Хаги, защото ще издам приятелството си с владетеля Шигеру, а ако от Племето ме разкрият...

— Моля те, иди! — възкликна умоляващо Наоми. — Ще му пиша сега, ще побързам, няма да те бавя!

— Не бива да нося писма — рече Шизука. — Твърде опасно е. Кажи ми съобщението си. Ако реша, че е безопасно... не само за мен, а за всички ни... ще се опитам да се срещна с владетеля Шигеру преди лятото.

— Сачие, пригответи чай за Шизука, докато поседя няколко мига и си помисля какво искам да му кажа — помоли Наоми, но преди Сачие да успее да се подчини, на прага се появи Мари.

— Господарке Маруяма, Харада Томасу има да ви съобщи нещо. Може ли да го доведе?

Шизука бе замръзнала намясто.

— Кой е Харада? — прошепна тя.

— Беше един от васалите на Шигеру — отвърна Наоми. — Няма защо да се страхуваш от него.

Харада бе някогашен воин на Отори, който веднъж вече бе отнесъл на Шигеру съобщение от нея и бе уредил първата им среща. Тя беше искрено привързана към него и по тази причина, и защото много пъти бе разговаряла с него за своите вярвания.

— Може ли да е донесъл вест от Хаги?

Вкопчени конвулсивно в нежния порцелан на купичката, пръстите ѝ потръпваха и набраздяваха повърхността на чая с едва забележими вълнички.

— Да, доведи го незабавно — нареди тя на Мари.

Момичето се поклони, излезе и след малко се върна с Харада.

Наоми поздрави сърдечно едноокия мъж. Той изглеждаше още по-слаб и сух, все едно огънат на вратата му го стапяше отвътре.

— Владетелко Маруяма, чувствам, че трябва да отида в Хаги и да се срещна с господаря Отори.

— Какво се е случило?

— Нямам вести от владетеля Отори от месеци — отвърна той. — Доколкото знам, е добре. Но имам предчувствие, че трябва да му отнеса информация, която научих наскоро.

— Можеш ли да ми кажеш за какво става въпрос?

— Има един амбулантен търговец, който пътува от Инуяма и ходи често в Хаги. Той е един от нас и носи вести за нашите хора от изток и от Средната провинция. Преди две години за първи път отиде отвъд столицата нагоре в планината... това лято ще се върне там. Та той се изтърва, че в някакво селце имало момче, което приличало на Отори.

Тя се втренчи в него озадачена.

— Какво искаш да кажеш?

— Може да не е нищо важно. Незаконен син...?

— На владетеля Шигеру? — насили се тя да попита.

— Не, не, не казвам това. Момчето трябва да е на петнайсет или шестнайсет, почти порасло. Но от клана Отори, със сигурност — гласът му заглъхна. — Може и да преувеличавам... но мисля, че владетелят Шигеру би искал да знае.

Шизука бе коленичила безмълвно от едната страна. Сега тя се обади:

— Владетелко Маруяма, може ли да задам един въпрос на този човек?

Наоми кимна, признателна за прекъсването. *Твърде голям е, за да бъде син на Шигеру*, разсъждаваше тя със смесица от облекчение и разочарование. *Но може би са роднини по някаква линия.*

— Той забелязал ли е нещо друго? — попита Шизука с настоятелен глас. — Говори за външна прилика, без съмнение. Но видял ли е ръцете на момчето?

Харада се втренчи в нея.

— Всъщност да — той отправи поглед към Наоми. — Господарке Маруяма?

— Можеш да говориш пред нея — разреши му Наоми.

— Забелязал ги е, защото момчето е един от нас, един от Скритите — рече тихо Харада. — Но е пожелал да хване меч. Дланите му са били пресечени от отвесна линия.

— Като моите? — попита Шизука и вдигна ръце с дланите нагоре.

— Предполагам — отвърна Харада. — Търговецът харесал семейството и сега се тревожи за тях. Мнозина от нас погиват на изток.

Всички се втренчиха в ръцете на Шизука, в правите линии, които сякаш разсичаха дланите на две.

— Какво означава това? — попита Наоми.

— Означава, че трябва незабавно да замина за Хаги — отвърна Шизука. — Колкото и да е опасно, трябва веднага да уведомя владетеля Шигеру. Ти няма защо да ходиш — рече тя на Харада. — Аз трябва да замина! И аз да му съобщя това!

Наоми внезапно си помисли, че тя ще му дари това момче; появата му бе като чудо, нарочено да замести детето, което бе принудена да убие. Видя в това Божията намеса. Ето посланието, което трябваше да проводи по Шизука. Удивена и признателна, тя се изправи.

— Да, трябва да заминеш за Хаги и да уведомиш владетеля Шигеру. Тръгвай веднага!

ЧЕТИРИЙСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА

Шигеру прекарваше дните си в надзираване на своето имение — засаждането на сусама наистина се бе оказало успешно начинание — а вечерите си — в пресяване на информацията, която Шизука му бе предоставила за Племето. Чийо отдавна бе решила, че тя е жена от квартала на удоволствията и одобряваше появата ѝ с цялото си сърце, като в същото време оценяваше необходимостта от това посещенията ѝ да бъдат запазени в тайна, особено от майката на Шигеру, и се грижеше никой да не ги безпокои.

Години наред Шигеру се превъплъщаваше в различни личности, които нямаха нищо общо една с друга, и всяка от тях съществуваше тайно от останалите. Той разви вкус към измамата, целият му живот представляваше низ от преструвки, игра, в която знаеше, че участва с нюх и умения. Трагичните обстоятелства в живота му го бяха закалили — не го бяха направили по-малко състрадателен към останалите, а по-скоро към самия него, и го бяха довели до безпристрастие по отношение на собствената му същност, което му вдъхваше чувство за свобода. В природата му нямаше и следа от самосъжаление. Много хора желяеха смъртта му, но той не се поддаваше на тяхната зла воля, нито се заразяваше от тяхната омраза. Приемаше живота с цялото си сърце и се наслаждаваше на всички негови радости. Можеше да се каже, че съдбата се бе отнесла безмилостно с него, но той не се чувстваше нейна жертва. По-скоро беше признателен за живота си и за всичко, което бе научил от него. Помнеше какво му бе казал Мацуда след поражението: *Ще разбереш какво те прави истински мъж.*

Това бе по-тежка битка от Яегахара, но тя не бе завършила с погром.

— Мисля, че намерих твоя племенник Кикута.

Шизука едва го изчака да я поздрави и да я въведе на безопасно място вътре в къщата, преди да му прошепне новината. Беше към края

на шестия месец. Той не беше очаквал посетители през време на проливните дъждове, но сега, когато бяха вече към края си, се надяваше, че тя ще дойде.

— Много време мина! — каза той, удивен от удоволствието, което изпита, че я вижда, смаян от думите ѝ. Тя самата трепереше от вълнение.

— Тревожех се за теб — продължи той. — Толкова месеци никаква вест, а и Кенджи не се е появявал тази година.

— Владетелю Шигеру, не мисля, че ще мога да дойда отново. Опасявам се, че някой ме следи. Дойдох само защото тази новина е толкова важна. И защото бях в Маруяма.

— Тя добре ли е?

— Сега да, но миналата година... след вашата среща в Тераяма...

Нямаше нужда да му обяснява. Всеки път, когато се видеха, той се страхуваше, че ще чуе именно това.

— Не! — възкликна той.

Усети как по челото му избива пот. Пред очите му заиграха черни кръгове. Гласът на Шизука му прозвуча някъде отдалеч.

— Моли те да ѝ простиш.

— Аз трябва да я помоля за прошка! Бремето на този труден избор, цялото страдание, всичко е понесла сама! Аз дори не съм разбрал! — изпита ярост, която не го бе завладявала от години. — Трябва да убия Ийда! — възкликна той. — Или да умра. Не можем да продължаваме да живеем по този начин.

— Затова дойдох да ти кажа за момчето. Мисля, че е твой племенник и син на Исаму.

— Кой е Исаму? — попита Шигеру.

— Разказах ти за него. Неговата майка наистина е работела в крепостта, когато баща ти е бил млад. Сигурно тя е била негова любовница. Била е омъжена за братовчед от фамилията Кикута. Исаму, който се е родил в първата година от брака им, притежавал невероятни умения на Племето, но го е напуснал. Никой не си го позволява. И после умрял, но никой не казва защо. Мисля, че е убит от Племето — това е обичайното наказание за непокорство.

— Кое очаква и теб? — попита Шигеру, удивен за пореден път от нейното безстрашие.

— Ако някога ме разкрият! Затова не мога повече да идвам при теб. И бездруго не мисля, че има още какво да ти кажа. Вече разполагаш със своите записки. Никой външен не е знаел за Племето колкото теб. Но сега сред Скрытите на изток се е появило онова момче. Селото се казва Мино. По външност приличал на Отори и притежавал ръцете на Кикута — може да е само син на Исаму.

— Моят племенник! — възкликна Шигеру с удивление. — Не мога да го оставя там!

— В никакъв случай, трябва да отидеш и да го прибереш. Ако от Племето научат за него, със сигурност ще се опитат да го вземат, а ако не го сторят, той може да бъде убит от Ийда, който е твърдо решен да изстреби всички Скрыти в своите владения.

Шигеру си спомни мъжа и децата, подложени на изтезания от Тохан, които бе видял със собствените си очи, и усети, че го побиват тръпки на ужас.

— А и кой знае, може да е наследил уменията на баща си — добави Шизука.

— И да стане нашият убиец?

Тя кимна и двамата впериха един в друг изпълнени с въодушевление погледи. Шигеру изпита желание да я вземе в обятията си; беше нещо повече от благодарност, осъзна той, когато желанието за нея го изпълни. Видя нещо в изражението ѝ и разбра, че трябва само да протегне ръка и тя ще му се отдаде; че и двамата го искат еднакво силно; че никой от тях няма да го спомене повече и че няма да е предателство, а просто разпознаване на непреодолима потребност. Заля го страстно желание... за женско тяло, за женско ухание... за ръцете ѝ, косите ѝ... тя щеше да го избави от самотата и скръбта. Щеше да сподели с него въодушевлението и надеждите му.

Никой от двамата не помръдна. Мигът отмина. Шизука каза:

— Това е другата причина, поради която не бива да идвам повече. Ставаме си твърде близки... знаеш какво имам предвид.

Той кимна безмълвно.

— Иди в Мино. Тръгни колкото се може по-скоро.

— Никога няма да мога да изразя признателността си за всичко, което направи за мен — рече Шигеру с официален тон, зад който се опитваше да скрие вълнението си. — Задължен съм ти завинаги.

— Рискувах живота си за теб — рече Шизука. — Моля те само добре да използваш полученото.

След като тя си тръгна, Шигеру отиде да седне за малко в градината. Въздухът бе влажен и горещ, не помръдваше нито лист. От време на време се чуваше плясък на някоя риба. Жужаха цикади. Той си даде сметка, че сърцето му бие учестено не само от внезапното и неосъществено желание, а и от вълнение и напрегнато очакване. Момчето бе фигурата в играта, създаваща нова възможност за атака, за непредвиден ход, който щеше да доведе до унищожението на врага. Но и нещо повече — момчето бе връзката между отделните пластове в неговия живот, средството, което ги откриваше един към друг и ги обединяваше. Беше внукът на владетеля Шигемори, най-близкият роднина на Шигеру след Такеши, неговия наследник. Беше синът на наемния убиец от Племето и притежаваше способности, които щяха да унищожат Ийда...

Не можеше да седи спокойно. Реши да изведе един от конете и да поязди; имаше нужда да усети ритъма на животното, докато обмисляше плановете си. Имаше нужда да сподели новината с някого; щеше да каже на Такеши.

Завари брат си в някогашните водни ливади на Мори заедно с жребците, които вече караха своето шесто лято. Такеши ги беше обзидил преди две години. Сега яздеше дорестия, който бе нарекъл Кури.

Шигеру му викна и Такеши препусна към него.

— Този кон е толкова умен! — възкликна той. — Ще ми се да изглеждаше по-добре.

Кури мръдна уши назад и Такеши се засмя.

— Виждаш ли, разбира всяка дума, която казваш. От него ще стане чудесен боен кон... само дето едва ли някога ще имам възможност да участвам в битка!

— Бърз ли е?

— Не колкото Раку — отвърна брат му и погледна с обич сивия кон с черната грива и опашка.

— Хайде да се състезаваме — предложи Шигеру. — Да видим може ли новата кръв да надвие старата.

Такеши се усмихна и очите му заблестяха, докато преместваше юздите и седлото на Раку. Харесваше този тип предизвикателства.

Яздиха до края на ливадата и обърнаха конете. Такеши преброи от пет до едно и двата коня се втурнаха в галоп, възторжени заради отпуснатите юзди и окуражителните викове на техните ездачи. Шигеру не се интересувахе дали ще победи или не; вълнуваше го единствено чувството за освобождение, с което го изпълваше галопът, и сълзите, които вятърът отвяваше от очите му.

Раку финишира първи на една глава пред своя съперник, за удоволствие на Такеши. Кури не ги последва, но изгледа надпреварата с интерес. Такеши явно бе превъзмогнал безпокойството от миналото и сега Шигеру се гордееше със своя брат, впечатлен от красотата и поведението на конете. Обзет от внезапен порив, той рече:

— Ела довечера да хапнеш у нас. Мама ще се зарадва, а и аз имам да ти казвам нещо.

— Добре — отвърна Такеши, — стига да мога да се измъкна след вечеря.

Шигеру се засмя:

— Коя е тя?

— Тасе... много красиво момиче. Певица от Ямагата, в един дом за красавици. Има куп хубави приятелки, ако решиш да се запознаеш с някоя от тях!

— Ти познаваш толкова красиви жени — подразни го благо Шигеру. — Не мога да се запозная с всички.

— Тази е различна — отвърна Такеши. — Ще ми се да можех да се оженя за нея.

— Време ти е — рече Шигеру. — Вероятно това момиче не е подходящо за твоя съпруга, но ще се намери друга.

— Да, някоя избрана от Ийда Садаму, за да скрепи съюза ни с Тохан! Предпочитам да си остана ерген. Ти също не си се разбързал да се жениш, доколкото забелязвам.

— По подобни причини — отвърна Шигеру.

— Ийда започна твърде много да се разпорежда с живота ни — рече тихо Такеши. — Хайде да го убием!

— Точно за това искам да говорим.

Такеши въздъхна шумно.

— Най-накрая.

Яздиха заедно обратно до Хаги, разговаряйки за конете, и се разделиха при каменния мост — Такеши пое с тях обратно към

конюшните на Мори, преди да отиде при майка си и брат си, а Шигеру мина през града на път за къщата на майка си. Вълненията от предишните години в значителна степен се бяха уталожили — градът отново изглеждаше уреден и процъфтяващ, но Шигеру почти не забелязваше промените, нито поздравите, които му отправяха. Той мислеше за момчето в Мино.

Вечеря разсеяно, но майка му не забеляза, тъй като вниманието ѝ бе обсебено от по-малкия ѝ син. Чийо също много се зарадва на появата на Такеши и не преставаше да носи нови купички с любимите му ястия. Атмосферата беше празнична и всички пиха доста вино. Накрая Шигеру се извини с неотложни дела, за които трябваше да се погрижи, а Ичиро и Такеши тутакси му предложиха помощта си.

— Всъщност трябва да обсъдя някои въпроси с брат ми, докато е тук — рече Шигеру.

Ичиро с удоволствие остана, за да пийне още няколко чаши вино. Шигеру и Такеши се оттеглиха в задната стая, където се пазеха свитъците и архивите. Шигеру бързо разказа на брат си новината за техния племенник, а Такеши го изслуша с удивление и нарастващо вълнение.

— Ще дойда с теб! — възкликна той тутакси, щом чу намерението на Шигеру да открие момчето и да го доведе у дома. — Не бива да отиваш сам.

— Мога спокойно да тръгна сам, уж съм поел на поредното си пътуване. Вече всички са свикнали на странностите ми...

— Планирал си го от години — рече Такеши с възхищение. — Съжалявам, че някога се усъмних в теб.

— Замислях нещо. Но не знаех какво точно, до този момент! Трябваше да убедя всички, че съм слаб и безобиден. Това е главната ми защита. Ако тръгнем на път заедно, ще събудим подозренията на чичовците ни.

— Тогава да напуснем града поотделно и да се срещнем някъде. Аз ще отида в Цувано или Ямагата... уж съм тръгнал на някакво празненство. Тасе ще бъде моето извинение и прикритие. Всички знаят, че през повечето време поставям удоволствията над задълженията!

Шигеру се засмя.

— Съжалявам, че толкова пъти съм те хокал за поведението ти, без да си давам сметка, че е само за заблуда.

— Прощавам ти — отвърна Такеши. — Прощавам ти всичко, защото най-накрая ще постигнем своето отмъщение. Къде ще се срещнем? Къде изобщо се намира това селце?

Отвъд Инуяма, бе казала Шизука, *в планината, на границата на Трите провинции*. Шигеру никога не бе ходил толкова далече на изток. Братята проучиха картите, с които разполагаха, опитвайки се да се ориентират по отбелязаните в тях реки, пътища и планински хребети. Мино бе твърде маловажно селище и не фигурираше никъде. Шигеру прегледа и записките си, в които бе отразил получената от Шизука информация, но вероятно в Мино и околностите не живееха семейства на Племето, тъй като изобщо не бяха споменати.

— В планините зад Инуяма — взе да разсъждава Такеши. — Едно време познавахме добре областта около Чигава. Защо не се срещнем там, близо до пещерата, в която падна Ийда? Можем да се помолим на същите божества, които го бяха отвели на онова място, да ни направят услуга и да ни помогнат да довършим делото им.

Уговориха се да се срещнат няколко дни след Празника на звездната тъкачка. Такеши щеше да пристигне от Ямагата, а Шигеру щеше да поеме по северния път, пресичащ Яегахара.

— Сега трябва да отида при моята Тасе и да ѝ съобща радостната вест — рече Такеши. — Тя ще е много щастлива да отидем заедно в Ямагата. Отдавна иска да ме запознае със семейството си. А с теб ще се срещнем при Леговището на човекоядеца.

Шигеру искаше да тръгне незабавно, но докато се занимаваше с необходимите за пътуването приготовления, майка му се оплака, че не се чувства добре. Летните горещини често ѝ влияеха и той не се разтревожи особено. Но после Чийо му каза, че наоколо върлувала опасна треска и че в Хаги вече имало множество смъртни случаи.

— Хората си отиват за няма и два дни — рече тя, обзета от лошо предчувствие. — Сутринта са си добре, вечерта изгарят в треска и до следващото утро вече са издъхнали.

Тя го подкани да тръгне незабавно, за да се предпази от зараза.

— Брат ми вече замина. Не мога да оставя майка ни да умре, без нито един от синовете ѝ да е наблизко — отвърна той, изпълнен с тревога за нея и притеснен, че болестта ѝ ще го забави.

— Да проводя ли вест на господаря Такеши? — попита Чийо.

— Предупреди го да не се връща — нареди Шигеру. — Няма смисъл да се излага на опасност от зараза.

Същата нощ двама от слугите в къщата починаха, а на следното утро прислужницата на майка му ги последва в отвъдното. Когато Шигеру влезе в стаята на майка си, видя, че и тя си отива. Щом ѝ заговори, тя отвори очи и той дори си помисли, че може да му отвърне; майка му се намръщи леко, а после прошепна:

— Кажи на Такеши... — но не можа да довърши.

Два дни по-късно се спомина. Ден след това той усети, че гibelта се спуска и над него — връхлетя го жестоко главоболие, не можеше да хапне нищо.

Докато стане време за погребението на майка му, Шигеру вече беше в несвяст, изгаряше от треска, измъчван от ужасни халюцинации, които ставаха още по-непоносими заради притеснението му, че закъснява и Такеши ще отиде при Леговището на човекоядеца, а Шигеру няма да е там.

Чийо почти не се отделяше от леглото му, грижеше се за него както в детските му години. Понякога на прага идваха свещеници и редяха песнопения. Чийо палеше тамян и вареше горчиви настойки, прати да повикат една баячка и не спираше да реди заклинания. Когато започна да се съвзема, той си спомни риданията ѝ до леглото си, сълзите ѝ, които сякаш не секнаха през цялата нощ, докато двамата бяха сами в борбата със смъртта и всички условности помежду им бяха изчезнали.

— Не биваше да плачеш толкова много — рече ѝ той. — Заклинанията ти подействаха. Оздравях — беше се почувствал достатъчно добре, за да се изкъпе, и седеше в лека памучна роба, тъй като все още беше много горещо, на верандата, докато стаята на горния етаж, където бе прекарал толкова дни в борба с болестта, се почистваше и проветряваше.

Чийо беше донесла чай и плодове; радваше се, че той вече е добре, но очите ѝ все още бяха зачервени и подпухнали. Погледна го и

не можа да се сдържи. Той осъзна, че скръбта ѝ е за нещо друго, и усети, че го пронизва страх.

— Какво се е случило?

— Прощавай... — гласът ѝ секна и тя избухна в ридания. — Ще ти пратя Ичиро.

Шигеру зачака своя някогашен учител с нарастващ страх. Изражението му не го успокои — и той като Чийо бе съсипан от скръб. Но гласът му бе твърд, а той самият говореше с обичайното за него самообладание, без да се опитва да отклони удара или да го смекчи.

— Господарят Такеши е мъртъв. Пристигна писмо от Мацуда Шинген. Умрял е в Ямагата и е погребан в Тераяма.

През ума на Шигеру мина абсурдната мисъл: *Значи не ме чака. Няма защо да се притеснявам.* После вече не чуваше нищо, единствено шума на реката под градината. Имаше чувството, че водите ѝ все повече се надигат и го обгръщат. Все пак беше загубил Такеши в мътните ѝ дълбини. Сега единственото, което искаше, бе тези води да го погълнат и да го задушат. Чу дрезгави ридания и осъзна, че са неговите собствени, а в гърлото и гърдите си усети непоносима болка.

— От треската ли? Не му се е разминало?

Защо точно сега, когато вече се канеха да действат заедно? Защо тази напаст не бе взела него вместо брат му? Видя Такеши на гърба на Раку да препуска през ливадата, възторженото му изражение, когато спечели надбягването, сияещото му лице, преливащо от жизненост, вълнението, с което говореше за онова момиче — Тасе.

— Опасявам се, че не е това — рече Ичиро мрачно. — Никой не знае какво се е случило. Мацуда казва, че по тялото му имало множество рани.

— Бил е убит? — Шигеру почувства острието на меча в собствената си плът. — В Ямагата? Някой знаел ли е кой е? Предложено ли е обезщетение?

— Повярвай ми, опитах се да установя — рече Ичиро. — Но и да знае, никой не казва.

— Чичовците ми вероятно са уведомени. Каква беше реакцията им? Поискали ли са извинения, обяснения?

— Изразяват своите съболезнования — отвърна Ичиро. — Изпратиха писма.

— Трябва да отида при тях — Шигеру се опита да стане, но установи, че тялото му отказва да се подчинява. Трепереше така, все едно треската го бе връхлетяла повторно.

— Още не си добре — рече Ичиро с необичайна нежност. — Не се изправяй срещу тях сега. Изчакай няколко дни, докато се оправиш и възвърнеш самообладанието си.

Шигеру знаеше, че Ичиро е прав, но болката от чакането, след като не знаеше как е умрял Такеши, нито какъв ще бъде отговорът на клана Отори, за него бе непоносима. Дните на скръб и траур се точеха мъчително. Той не можеше да проумее тази жестокост на съдбата, която го бе дарила с племенник, а му бе отнела любимия брат.

Ако някой знае, това ще е Кенджи, помисли си той и писа на своя приятел, след което изпрати писмото по Муту Юзуру. Опита се да лекува скръбта с ярост. Ако чичовците му не направеха нищо, щеше да се наложи той самият да отмъсти за смъртта на своя брат и да накаже неговите убийци и техния господар. Но липсата на всякаква информация го парализираше, не му позволяваше да действа. Копнееше дните на треската да се върнат, защото колкото и да бяха мъчителни, те бяха по-поносими от тази ужасна, безсилна скръб. Смяташе, че отчаянието не му е присъщо, но сега неговият мрак застрашаваше да го погълне. Когато заспиваше, сънуваше Такеши като дете в реката. Гмурваше се многократно, но бледите крайници на брат му се изплъзваха от ръцете му и тялото му изчезваше, отнесено от течението.

Когато беше буден, не можеше да повярва, че Такеши е мъртъв. Чуваше стъпките му, гласа му, виждаше силуета му навсякъде. Такеши сякаш бе vyplътен във всеки предмет в тази къща, във всяка вещ. Беше седял там, беше пил от онази купичка, беше си играл с това сламено конче като дете. Всеки ъгъл от градината пазеше следите му, както и улицата, речният бряг, целият град.

Търсейки някаква дейност, която да го разсее, той си помисли, че е добре да провери конете, след като Такеши вече го нямаше, за да се грижи за тях, и завари Мори Хироки, който се бе заел да ги наглежда. Те си пасяха невъзмутимо. Шигеру с облекчение видя сивия кон с черна грива и опашка — Раку, който винаги щеше да му напомня за брат му, както и черния кон от същата кобила като неговия собствен — Кю.

— Къде е дорестият? — попита той Хироки.

— Такеши го взе — отвърна момчето. — Пошегува се, че Раку твърде много се познавал, а Кури бил по-добро прикритие.

— Значи повече няма да го видим — рече Шигеру. — И да е оцелял, някой вече го е откраднал.

— Жалко. Такъв умен кон! А и Такеши го беше научил на много неща! — без да откъсва поглед от конете, Хироки добави: — Смъртта му е ужасна загуба.

— Толкова много от нас вече ги няма — рече Шигеру. Толкова много от момчетата, които бяха участвали в битките с камъни.

Две седмици по-късно, когато бе започнал да възвръща физическите си сили, пристигна Чийо и каза, че е дошъл пратеник от Ямагата.

— Казах му да ми даде писмото, но той твърди, че ще го връчи единствено на вас. Рекох му, че владетелят Отори не приема коняри, но той не иска да си тръгне.

— Каза ли си името?

— Курода или нещо подобно.

— Прати ми го — рече Шигеру. — Донеси вино и се погрижи никой да не ни безпокои.

Мъжът влезе в стаята, коленичи пред него и го поздрави. Гласът му бе на неук човек, диалектът — този на Ямагата. Чийо бе права — той имаше вид на коняр, може би на бивш войник пешак, с белег от някогашна рана над китката на лявата ръка, но Шигеру знаеше, че е от Племето, знаеше, че под дрехите си има татуировки в стила на Курода, както му бе обяснила Шизука, без съмнение умееше да става невидим и да се превъплъщава до неузнаваемост.

— Муто Кенджи ви праща поздрав — рече Курода. — Написал ви е писмо — той измъкна от пазвата си един свитък и му го подаде. Шигеру го разгърна и позна печата — старовремския начин, по който се изписваше „лисугер“.

— Предаде ми и всичко, което бе успял да установи. От своя страна аз също вече разполагах с някои подробности — добави Курода с непроницаемо изражение и безизразен глас. — Щом свършите да четете, можете да ми зададете въпроси.

— Ти там ли беше? — попита незабавно Шигеру.

— В Ямагата. Научих за произшествието почти веднага, но чак няколко дни по-късно стана ясно, че убитият е господарят Такеши. Бил облечен в одежди за път, всички, които го съпровождали, намерили смъртта си вътре в къщата. Изглежда, Тохан са я обградили и са я подпалили. Вашият брат успял да избяга от пламъците, но бил посечен отвън.

Шигеру започна да чете писмото със сковано лице, оставил другите въпроси за по-късно, когато щеше да е в състояние да говори, без да се разплаче. Щом свърши, в стаята настъпи тежко мълчание. Цикадите жужаха, реката отвън ромолеше, отдръпвайки водите си. Накрая Шигеру заяви спокойно и безпристрастно:

— Кенджи пише, че по-рано имало някаква схватка пред една от странноприемниците?

— Група нисши войници на Тохан го предизвиквали и оскърбявали. Той самият не бил пиян, но всички останали се напивали от доста време. Тохан често действат по този начин в Ямагата — перчат се из града, държат се като завоеватели и всеки път завършват с хули към клана Отори... и — простете — най-вече към владетеля Шигеру. Господарят Такеши търпял, докато му било възможно, но накрая неизбежно се стигнало до бой — шестима или седмина срещу един. След като господарят Такеши убил двама от тях, останалите избягали... — той замълча за момент. — Изглежда, е бил истински майстор на меча.

— Да — рече Шигеру отривисто, спомняйки си силата и елегантността, с които младежът боравеше с оръжието.

— Върнал се в къщата, където бил отседнал... заедно с едно момиче, много красиво, едва седемнайсетгодишно... певица.

— Предполагам, че и тя е мъртва?

— Да, както и цялото й семейство. Тохан твърдели, че са от Скрытите, но всички в Ямагата знаят, че това не е истина.

— Сигурно ли е, че войниците са били от Тохан?

— Носели герба с тройния дъбов лист и пристигнали от Инуяма. Забрали на всички да местят тялото на господаря Такеши... всъщност никой не знаел, че това е той, но някакъв търговец от Хаги, който бил по работа в Ямагата, го познал. Веднага разгласил вестта, отишъл лично в крепостта и поискал да му предадат тялото. Това лято

горещините са големи. Господарят Такеши трябвало да бъде погребан. Търговецът незабавно откарал тялото в Тераяма. Естествено, убийците били ужасени — те нямали представа, че са убили брата на владетеля Отори. Предали се на владетеля в крепостта, умолявайки единствено да им бъде позволено сами да сложат край на живота си, но владетелят ги посъветвал да се върнат в Инуяма и лично да уведомят Ийда за станалото.

— И Ийда ги е наказал?

— Нищо подобно. Както се разбра, приел вестта с нескрито задоволство — Курода се поколеба. — Не желая да оскърбявам владетеля Отори...

— Държа да знам какво е казал.

— Точните му думи били: *Един Отори по-малко, за когото да се тревожим. Жалко, че не е бил брат му.* Не само че не ги наказал, ами ги удостоил със специалното си благоволение — Курода стисна устни и се втренчи в пода.

Гняв, подобен на разтопен метал, заля вътрешностите му. Той го посрещна с охота, защото лумналата ненавист тутакси пресуши сълзите му и погълна мъката му. Яростта сега щеше да го крепи... яростта и копнежът за отмъщение.

Поведението на чичовците му с нищо не допринесе за потушаването на гнева му. Те изразиха своите искрени съболезнования за смъртта на Такеши и на майка му, както и дълбоката си загриженост за здравето му. Когато Шигеру настоя да разбере как възнамеряват да реагират на случилото се и кога ще поискат от Ийда извинения и обезщетение, те първо проявиха уклончивост, а после и непреклонност. Нямаше да бъдат предявени искания. Смъртта на Такеши била злополука. Не било редно да се търси отговорност от владетеля Ийда.

— Излишно е да ти напомняме за безразсъдството на брат ти. Нали все се замесваше в разни свади — заяви Шоичи.

— Като по-малък — отвърна Шигеру. — Повечето младежи правят такива грешки — и наистина Йошитоми — големият син на Масахиро — наскоро се бе забъркал в една жестока битка в града, която бе коствала живота на две момчета. — Убеден съм, че Такеши вече бе улегнал.

— Може и да си прав — рече Масахиро с осезаема неискреност.
— Уви, така и няма да разберем. Нека мъртвите почиват в мир.

— Да ти призная, Шигеру — подхвана Шоичи, като наблюдаваше внимателно своя племенник, — вече вървят преговори за официален съюз с Тохан. Готови сме да приемем узаконяването на настоящите граници и да подкрепим Тохан в техните действия за разширяването им на запад.

— Никога не бива да сключваме такъв съюз — заяви незабавно Шигеру. — Ако Тохан се установят и на запад, ще ни обградят изцяло. Следващата им стъпка ще е да погълнат онова, което е останало от Средната провинция. Сейшуу са нашата защита срещу една подобна заплаха.

— Ийда възнамерява да се справи със Сейшуу — ако е възможно, посредством брак, ако ли не — чрез война — Масахиро се засмя, все едно подобна перспектива го изпълваше с искрено задоволство.

— Та кой на запад го заплашва с война? Той вижда врагове навсякъде!

— Ти беше болен и не си съвсем наясно с последните събития — отвърна Шоичи благо.

— Владетелят Шигеру трябва да се замисли за нов брак — отбеляза Масахиро в явен опит да смени темата. — След като си се оттеглил от политическата сцена, трябва да се насладиш напълно на своя природосъобразен живот. Нека ти намерим съпруга.

— Нямам желание да се женя повторно — отвърна Шигеру.

— При все това брат ми е прав — рече Шоичи. — Трябва да се радваш на живота и да възстановиш здравето си. Тръгни на някакво пътуване, полюбувай се на планинския пейзаж, посети някое светилище, събери още древни предания — той се усмихна към брат си и Шигеру видя присмеха в очите им.

— Ще отида в Тераяма на гроба на брат ми.

— Малко е рано за това — рече Шоичи. — Още не бива да ходиш там. Но можеш да поемеш към Източната провинция.

ЧЕТИРИЙСЕТ И СЕДМА ГЛАВА

Много добре, каза си Шигеру. Ще се подчиня на чичовците си. Ще поема на изток.

Тръгна на следващия ден, като уведоми Чийо и Ичиро, че възнамерява да посети храма Шокоджи и да прекара там няколко дни в уединение и молитви за мъртвите. Първата част от пътуването премина на кон, яздейки Кю, съпроводен от няколко васали, които бе взел със себе си. После остави хора и коне в Сасамура — последното малко градче преди границата — и продължи нататък пеша, като поклонник. Отседна за две нощи в храма Шокоджи, а на третата сутрин стана призори по пълнолуние и пое през планинския проход направо на изток, следвайки звездите близнаци, наречени Котешките очи, докато небето избледня, след което тръгна право към изгряващото слънце. Светлината му падаше върху ръждивата трева на равнината; вече почти нямаше следи от десетте хиляди, които бяха загинали там, макар че от време на време се натъкваше на кости от хора и коне, останали в прахта след набезите на лисици и вълци. Неволно си спомни как бе яздил тук с Кийошиге, как младите коне бяха препускали неудържимо през равнината... Пред очите му отново изникнаха потресаващите картини на насилие, които бяха заварили от другата страна на пограничното селце. Сега цялата тази област принадлежеше на Тохан — дали някои от Скрытите тук бяха успели да оцелеят?

Не видя никого в равнината, само фазани и зайци. Спря да пие вода при извора, където бяха отдъхвали с Кийошиге, и си спомни как изтезаваният Томасу бе допълзъл до тях и безмълвно ги бе умолявал да му помогнат. Вече превалише пладнe, денят беше зноен. Почина малко под сянката на борове, като се опитваше да прогони от съзнанието си образа на малко момче с лицето на Такеши, което бавно умираше над горящия под него огън, докато тревожно чувство за неотложност го накара да продължи пътя си. Пое по една лисича пътека, която вървеше почти направо през червеникавокафявата повърхност към

планината, разположена северно от Чигава. Спеше предимно на открито, само в часовете между залеза на луната и зазоряване, когато бе твърде тъмно, за да вижда пътеката пред себе си. Следваше планинските пътеки, често се губеше и бе принуден да се връща обратно по следите си, като на моменти се питаше дали някога щеше да се върне в Средната провинция, или щеше да намери гибелта си тук в непроходимата гора, без някой да разбере какво се е случило с него.

Нарочно заобиколи Чигава, поемайки по пътеката на север и после отново на юг. Рядко срещаше някого, но след като подмина Чигава, попадна на следи, които говореха, че наскоро оттук бе минала голяма група от хора. Имаше счупени клони и земята бе отгпкана от нозете им. Шигеру не искаше да се натъкне на тях, когато се връщат. Потърси път, по който да поеме направо на изток, но местността беше дива, с множество назъбени скали, стръмни клисури и гъста гора. Изглежда, нямаше друга възможност, освен да продължи по пътеката, докато стигне до прохода.

След поредния завой забеляза, че нещо светлее в шубрака. Там лежеше труп на мъж с наскоро прерязано гърло. Облеченото в дрипи мършаво тяло бе още топло. Шигеру коленичи до него, видя следите от възжета по китките и врата му, мазолите по коленете, изпочупените нокти, покритите с белези ръце и разбра кой върви пред него — този човек беше бивш миньор, един от онези, принуждавани да работят в мините за добив на сребро и мед, с които бе осеяна областта около Чигава. Явно местеха част от групата в нова мина и той вероятно бе припаднал от изтощение, при което най-хладнокръвно бе пратен на оня свят и зарязан непогребан.

Бил е Отори, помисли си Шигеру, един от хилядите, които разчитаха на моята закрила, а аз предадох.

Той извлече трупа нагоре по хълма, намери една празнина в скалите, положи го там и затрупа отвора с камъни, като се молеше за душата на покойника. После тръгна да търси вода, за да утоли жаждата си и да се пречисти от съприкосновението със смъртта. Намери една вдлъбнатина, където се бе събрала вода, която се процеждаше между камъните, и после реши да поспи известно време, за да даде възможност на групата от мината да се отдалечи достатъчно. Нямаше вятър и единствените звуци, които се чуваха, бяха жуженето на цикадите и писъците на ястребите.

Събуди се от същия шум, пак пи вода и отново пое по пътеката. Щом стигна до прохода, пред очите му се откри гледка на цялата равнина Яегахара чак до морето на север. Слънцето вече бе в западната част на небосклона и той си помисли, че му остават около два часа до залеза, но и бездруго смяташе да върви цяла нощ в южна посока към планините отвъд Инуяма.

Щом пое надолу по склона, вече се движеше по-бързо в хладината, като непрестанно се заслушваше за някакви звуци от човешко присъствие по пътеката пред себе си. Беше почти в долината и светлината все повече гаснеше, когато внезапно се натъкна на групата с миньорите.

Бяха спрели да починат при малък вир, най-вероятно с намерението да пренощуват. Работниците — жени и мъже, вързани заедно, някои от тях още почти деца — се бяха строполили на място и спяха като мъртви, наподобяващи уродливи купчини от трупове. Никой не бе палил огън; група въоръжени мъже — петима, доколкото успя да ги преброи в бързината — бяха клекнали отпред и ядяха студена храна от обща бамбукова съдина, като си я подаваха един на друг и дъвчеха в пълно мълчание.

Щом видяха Шигеру, ръцете им тутакси се устремиха към мечовете. Той ги поздрави кратко и понечи да ги подмине, готов всеки миг да се обърне и да посрещне атаката им с Джато. В погледите им се четеше подозрение. Те не се нахвърлиха върху му, вероятно възпрени от меча му, но един от тях викна:

— Господарю, за момент, моля.

Той се обърна. Мъжът, който го бе повикал, се отправи към него — едър войник с властна осанка, когото далеч не би очаквал да види като охрана на хора, прилични най-вече на група окаяни роби. Шигеру бе обзет от чувството, че го познава, че може би го е виждал преди години, когато Ийда бе потеглил от Чигава. Спря и изчака невъзмутимо.

Войникът се взря в лицето му и по погледа, който проблесна в очите му, стана ясно, че го е разпознал.

— Това вие ли сте? — започна той, но не можа да продължи, тъй като сред проснатите тела изведнъж настана суматоха.

Единият от работниците се разкрещя, взе да се дърпа и да се мятая, опитвайки се да се освободи от въжетата, като повличаше

останалите, вързани за него от двете му страни, от което костеливите им ръце се вдигаха и спускаха, все едно подмятани от морски вълни.

Шигеру видя Комори — мъжа, който бе спасил живота на Ийда — Подземния император. Осъзна, че Комори го е познал и че това е инсценировка, за да спаси Шигеру, и в мига, който му бе необходим, за да изтегли Джато, си каза, че по-скоро би умрял тук, отколкото да го изостави. Здравенякът изкрещя към другите:

— Това е Отори! Не го убивайте! Заловете го жив!

Шигеру му нанесе удар изотзад, разсичайки гръбначния му стълб. Други двама хванаха мрежата, с която ловяха селяни, за да ги водят в мините, и я хвърлиха към него. Той успя да я избегне, като се шмугна под нея и наръга единия в бедрото, срязвайки главната артерия на крака му. Раненият рухна и мрежата му се спусна върху Шигеру. Той се претърколи назад, използвайки лявото си рамо, за да се отгласне извън обсега на четвъртия. Приземи се на нозете си и в същия миг се хвърли напред, стовари Джато върху дясната ръка на противника си и я отсече. Петият се устреми към него, но вързаните с въжета миньори се вдигнаха като грамаден, тромав звяр и го обградиха. Той напразно замахваше срещу им, те го надвиха и го събориха на земята.

Шигеру сложи край на живота на тримата, които все още дишаха; после извади късия си меч и преряза въжетата на пленниците, като започна от Комори. Мнозина стенеха от потрес и ужас. Веднага щом бяха освободени, повечето се втурнаха към вира да утолят жаждата си, след което потънаха в гората.

Комори имаше рана под мишницата, която кървеше. В здрача беше невъзможно да се види колко е дълбока. Шигеру я изми, доколкото можа, и я превърза с мъх, който събра от корените на околните дървета. Първоначално никой не продума. Очите на Комори искряха трескаво; бе тъй слаб, че костите му сякаш прозираха през изопнатата кожа.

— Разполагаме с няколко часа преднина — рече той, докато се изправяше с болезнена гримаса. — Очаква се да пристигнем в мината едва утре по обяд. Дотогава владетелят Отори трябва да е от другата страна на Яегахара — той хвърли поглед към убитите, скрита водача им и се изплю отгоре му.

— Никой от тях няма да проговори!

— А освободените пленници?

— Те ще си отидат у дома... докато не ги отвлечат отново. Ето какво представлява животът ни при Тохан. Няма да ви предадат по собствено желание, но никой не знае доколко може да издържи на изтезания. Затова трябва да тръгнете незабавно, колкото се може по-бързо.

— Бих те взел със себе си — рече Шигеру, — но не се връщам, а продължавам напред.

— Ще се втурнат да ви преследват. Освен това сте тръгнали право към Ийда. Той върлува из цялата област — поясни Комори и кимна към югоизток. — Издирва онези нещастници, които наричат Скрытите.

— Затова трябва да стигна до едно място, наречено Мино. Там има човек, когото трябва да спася от Ийда.

— В такъв случай, докато мога да вървя, ще ви съпровождам. Мисля, че ще се придвижвате по-бързо, ако ви водя. Никога не съм ходил в Мино, но знам Хиноде — в околността има една стара мина. А оттам до Мино е близо. Вярност към чаплата! Това ще бъде моят последен акт на преданост към вас.

Комори измърмори една последна ругатня, докато се отдалечаваха от трупите.

— Колко съм копнял за този ден, да видя мъртъв този звяр. Ийда ни остави един на друг. Той има нюх да противопоставя хората по този начин. Така и не ме забрави, задето го накарах да се съблече гол и да си остави мечовете, задето му спасих живота. Това ми беше наградата — да ме държат жив в мините с личен тъмничар и мъчител. Никога не се оставяйте да попаднете в ръцете му, владетелю Отори. Повече не стъпвайте в Източната провинция... освен начело на армия — добави той с горчивина. — Трябваше да оставим Ийда в Леговището на човекоядеца. Ако го срещнете отново, гледайте да го убие!

— Това и смятам да сторя — рече Шигеру. — Съжалявам само, че моето решение и провал са ти причинили такива страдания.

Нощта настъпи и известно време двамата вървяха като слепци, но Комори знаеше пътеката и не се обърка. Когато луната изгря, двамата вече бяха прекосили долината; бледата светлина хвърляше сенки по лятната трева и открояваше младите леторасли. От време на време се разнасяха лай на лисугер и ответният писък на другарката му, а веднъж от мрака внезапно излетя кукумявка.

Комори вървеше с присъщата си енергичност, която Шигеру не бе забравил, и двамата се придвижваха бързо, почти без да си говорят; но с напредването на нощта, докато изпълнената наполовина луна прекосяваше небето, Комори почна да залита, нозете му се отклоняваха от пътеката и на няколко пъти Шигеру трябваше да го хване за ръката и да го върне. Взе да бълнува и почти в несвяст първо мислеше, че е в мината, а после — в Инуяма.

— Отвъд славеевия под — измърмори той. Шигеру не го разбира и Комори сякаш бе обзет от отчаяно желание да обясни. — Ето къде ще намерите Ийда, но никой не може да стигне до него, защото никой не може да прекоси славеевия под.

Шигеру го накара да се облегне на рамото му и го обхвана през кръста, за да го подкрепя. Усети, че Комори изгаря в треска, а дрехата му е подгизнала от кръв. Съмваше се, когато стигнаха до следващия проход, където спряха да отдъхнат за няколко мига. В нозете им лежеше стръмна долина, отвъд която следваше поредният хребет. Комори едва ли щеше да издържи изкачването и Шигеру се запита докъде ще може да го носи.

— Жаден съм — рече внезапно Комори. Шигеру го вдигна и го отнесе до брега на реката. Остави го в плитчината при отсамния бряг.

— А-ах, така е хубаво — въздъхна Комори, но няколко мига по-късно вече трепереше неистово. Шигеру събра шепа и му помогна да пие, после го издърпа на каменистия бряг, на утринното слънце.

— Вървете, владетелю Шигеру, оставете ме тук — умоляваше го Комори в миговете на прояснение, като междувременно се опитваше да му внуши по коя пътека да поеме, за да стигне до Мино, но на Шигеру сърце не му даваше да изостави Комори да умре сам, затова се опита да облекчи страданията му, като отмиваше потта му и навлажняваше пресъхналата му уста.

Внезапно Комори рече:

— Когато излезеш изпод земята, светът винаги изглежда тъй искрящ и свеж, все едно току-що е създаден!

Говореше съвсем ясно и за момент Шигеру си помисли, че се съвзема, но Комори не каза нищо повече и издъхна още преди пладне.

Нямаше къде да го погребее, затова затрупа тялото с камъни, доколкото можа, и каза нужните молитви за мъртвите. Продължи пътуването си с натежало от мъка сърце, обладан от гняв заради

ужасното наказание на Комори и страданията на своя народ. Комори му бе казал, че трябва да се върне начело на армия... но той нямаше воини, нямаше влияние, нито власт. Единственото, което имаше, бяха мечът и онова момче там някъде в Мино. Остави гневът да му вдъхне силите, които му бяха нужни, за да върви към него ден и нощ.

Накрая стигна до затътеното селце Хиноде, което се състоеше от няколко къщи и странноприемница, разположени край низ от горещи извори. Въздухът бе наситен с мирис на сяр, а самото село бе запуснато и мръсно. Шигеру разпита за околността и разбра, че единственото друго село наблизо е Мино, не много по-голямо от махала, от другата страна на планината, на около ден път, което не посещавал никой и чиито жители били особняци. Ханджийката не пожела да му каже повече, макар че Шигеру бе настоятелен, а тя бе приела монетите му с нескрито задоволство, съвсем наясно що е сребро.

Той спа няколко часа и тръгна призори, следвайки пътеката, която ханджийката му бе описала. Беше тясна и стръмна; изкачването до върха на прохода бе тежко, а спускането — неприятно и изнурително. Личеше, че оттук рядко минават хора — явно двете села нямаха кой знае каква връзка помежду си... освен чрез змиите, които с нарастващата жег изпълзваха на открито да се приличат на слънце и сега при появата му се шмугнаха обратно в шубрака.

Когато стигна прохода, следобедът вече преваляше. Видя, че времето почва да се разваля — откъм югозапад приближаваха тъмни облаци. Беше изминал половината път, спускайки се към долината, когато заваля. С падащия здрач отново го обзе тревожно чувство за неотложност. Стори му се, че долавя мирис на пушек, а някъде в далечината — викове и писъци. Ами ако Ййда бе вече тук? Ако накрая успееше да се изправи лице в лице със своя враг? Усети, че десницата му се устремява към дръжката на Джато, и долови порива на меча, закопнял да се озове на свобода. Втурна се надолу, като скачаше от камък на камък, без повече да следва пътеката, търсейки най-прекия път, докато устремното му спускане бе препречено от огромен кедър, който растеше отстрани на пътеката, в края на бамбукова дъбрава, в близост до малко каменно светилище. Сламеното въже около ствола проблясваше в здрача.

Вече нямаше съмнения относно мириса на пушек. Той нахлуваше в ноздрите му и пареше в гърлото му. На известно разстояние пред себе си дори виждаше отблясъците от пламъци. Наоколо цареше зловеща тишина; освен съсъка на дъжда не се чуваше никакъв шум. Нямаше писъци, нито звън на мечове, не се разнасяше лай на кучета, не звучаха птичи трели. Шигеру затаи дъх и тутакси долови нечий стъпки. Някой тичаше нагоре по пътеката към него, тичаше на живот и смърт, преследван, доколкото може да прецени, поне от трима души.

Шигеру излезе иззад дървото и момчето връхлетя отгоре му. Той го хвана за раменете, взря се в ужасеното лице и съзря образа на Такеша. Сграбчи го така, сякаш нямаше никога да го пусне. Момъкът се заизвива и задържа в усилие да се отскубне, но после застина неподвижен и Шигеру видя, че устните му се движат, все едно шепнеха молитва.

Смята, че ще умре. Мисли, че аз съм този, който ще му отнеме живота. Но аз го намерих! И ще го спася!

Засмя се от радост и облекчение. Общата им кръв сякаш откликна на срещата им. После се приготви да се бие за живота си, за живота на двамата, тъй като в този момент трима войници на Тохан изникнаха иззад завоя и слисани спряха пред тях. Никой не беше с броня, нито носеше меч. Не бяха очаквали да се сражават, бяха дошли да колят. Техният водач се приближи до Шигеру с ръка върху дръжката на ножа, втъкнат в пояса му.

— Извинете, господарю — рече. — Вие сте хванали престъпника, когото преследвахме. Благодаря ви.

Шигеру не отговори веднага. Искаше тримата мъже да дойдат по-близо, за да може да се разправи с тях наведнъж. Преценяваше физиката им, оръжията им. Видя ножа, другите двама стискаха колове.

— Какво е сторил този престъпник? — попита той, завъртайки леко момчето, така че да може мигновено да го изтика встрани, вън от опасност, като през цялото време оглеждаше внимателно мъжа пред себе си. Беше сигурен, че не го е виждал по-рано.

— Простете, но това не е ваша грижа. Засяга единствено Ийда Садаму и клана Тохан.

— Хмм, така значи? — отвърна Шигеру с преднамерена наглост. — А кои сте вие, че да ми казвате кое е моя грижа и кое не? — искаше

да ги ядоса и когато водачът им изръмжа:

— Просто ни го предайте! — бутна момчето зад гърба си и със същото движение извади меча си.

По-близкият от двамата с коловете замахна към него. Шигеру се приведе, избягна удара, след което мигом се изправи и остави Джато да се стовари върху врата на нападателя, отсичайки главата му. Обърна се рязко и посрещна атаката на водача им. Мечът се вряза в протегнатата ръка и острието мина през нея като през бобена извара. Мъжът се свлече на колене, затискайки с лявата си ръка остатъка от костта и бликащата кръв. Не издаде нито звук.

Третият хвърли кола си и хукна обратно по пътеката, крещейки за помощ. В далечината някой му отвърна.

— Хайде — рече Шигеру на момчето, което трепереше в потрес. Гласът на Шигеру, изглежда, го стресна. Той падна на колене.

— Ставай!

Момчето взе да протестира, че трябвало да намери майка си, но Шигеру го дръпна и го принуди да се изправи на крака. Не смяташе, че някой в селцето ще оцелее, и не възнамеряваше да рискува живота на момъка, за да го установи. Поведо го бързо нагоре по склона. Дъждът валеше като из ведро, а здрачът все повече се сгъстяваше. Съмняваше се, че някой ще ги преследва след падането на нощта.

Както тичаха, момчето му разказа с оскъдни, изпълнени с ужас слова за войниците и за нападението, а после добави:

— Само че те ме бяха погнали и за друго. Съборих владетеля Ийда от коня му.

Шигеру не се сдържа и избухна в смях. Беше като знак... знамение за краха на Ийда, който щеше да дойде от ръката на това момче.

— Вие ми спасихте живота — заяви момъкът. — От днес нататък той ви принадлежи.

Шигеру се засмя отново с чувство на радост, примесено с гордост. Момчето притежаваше смелост и благородство, бе истински Отори.

— Как се казваш? — попита го той.

— Томасу — отвърна момчето.

Томасу!

— Това име се среща често сред Скритите — рече Шигеру. — По-добре е да се отървеш от него.

Осенен от внезапна идея, добави:

— Може да се наричаш Такео.

Вече беше решил, че ще осинови това момче и ще го направи свой наследник. Отори Такео — неговият син. И двамата заедно щяха да унищожат Ийда Садаму.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.